UṢŪL-İ AḤKĀM-I SĀL-İ ʿĀLEM

(Metin, Dil İncelemesi, Dizin)

Selim ÖNLER

(Yüksek Lisans Tezi)

Eskişehir, 2016

UṢŪL-İ AḤKĀM-I SĀL-İ ʿĀLEM
(Metin, Dil İncelemesi, Dizin)

Selim ÖNLER

T.C.
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı
Türk Dili Bilim Dalı
YÜKSEK LİSANS TEZİ

Eskişehir, 2016

T.C.
ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTİSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Selim Önler tarafından hazırlanan Usûl-i Ahkâm-ı Sâl-i Âlem (Metin-Dil İncelemesi-Dizin) başlıklı bu çalışma …… tarihinde Eskişehir Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinin ilgili maddesi uyarınca yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak, Jürimiz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı/Türk Dili Bilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan Doç. Dr. Cüneyt AKIN

Üye Prof. Dr. Erdoğan BOZ (Danışman)

Üye Yrd. Doç. Dr. Dilek ERENOĞLU ATAİZİ

ONAY
…/ …/ 2016

Enstitü Müdürü

…/…/2016

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Bu tezin/projenin Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi hükümlerine göre hazırlandığını; bana ait, özgün bir çalışma olduğunu; çalışmanın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı; bu çalışma kapsamında elde edilen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi; bu çalışmanın Eskişehir Osmangazi Üniversitesi tarafından kullanılan bilimsel intihal tespit programıyla taranmasını kabul ettiğimi ve hiçbir şekilde intihal içermediğini beyan ederim. Yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması halinde ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara razı olduğumu bildiririm.

Selim ÖNLER

ÖZET

UṢŪL-İ AḤKĀM-I SĀL-İ ʿĀLEM

(Metin, Dil İncelemesi, Dizin)

ÖNLER, Selim

Yüksek Lisans-2016

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Türk Dili Bilim Dalı

Danışman: Erdoğan Boz

Bu çalışmada, 17. yüzyıl müneccimlerinden Müneccimbaşı Mehmed Çelebi'nin astronomi ve astroloji kitaplarından biri olan Uṣūl-i Aḥkām-ı Sāl-i ʿĀlem adlı eseri çalışılmıştır. Çalışmanın birinci bölümünde metnin çeviri yazısı yapılmıştır. İkinci bölümde dil incelemesi günümüz Türkiye Türkçesi ile mukayeseli olarak verilmiştir. Ses bilgisi ve yazım özellikleri açısından incelenmiş, biçim bilgisine Osmanlı Türkçesinden pek farklı olmadığı için yer verilmemiştir. Çalışmanın üçüncü bölümünde ise metindeki astronomi ve astroloji terimlerinin bir dizini oluşturulmuştur. Müneccimbaşı Mehmed Çelebi'nin hayatı ve çalışmaları ulaşabildiğimiz kaynaklardan araştırılarak verilmeye çalışılmıştır. Metnimiz, yıldız kümelerinin, gök cisimlerinin konumlarına göre bunların insan karakteri, sosyal ve siyasal olaylar ve askeri olaylar üzerindeki etkilerinin anlatıldığı bir eserdir. Dönemin astronomi ve astroloji anlayışı hakkında verilen bilgilerin yanı sıra, daha önce çalışılmamış bir eser bilim dünyasına tanıtılmaya çalışılmıştır. Eserin metninin ortaya konması ve söz varlığının belirlenmesiyle Türk dilinin tarihsel sözlüğüne katkı sağlamanın yanı sıra Türk dili, felsefe, coğrafya, tarih, ilahiyat gibi sosyal alanlarda çalışacak araştırmacılara katkı sağlayacağı gibi bilim tarihi için de sağlam bir malzeme sunacaktır.

Anahtar Sözcükler: Müneccimbaşı Mehmed Çelebi, Osmanlı Türkçesi, ilm-i nücum, astroloji, astronomi

ABSTRACT

UṢŪL-İ AḤKĀM-I SĀL-İ ʿĀLEM

(Text, Linguistic Study, Index)

ÖNLER, Selim

Master Thesis-2016

Department of Turkish Language and Literature

Field of Turkish Language

Advisor: Erdoğan Boz

In this study an astronomy and an astrology book Uṣūl-i Aḥkām-ı Sāl-i ʿĀlem which is written by in 17th Century by the chief of the astrology of the Ottoman sultan Mehmet Çelebi is studied. In the first part the main text was prepared text transcription. In the second part language properties are given by contrasted with Modern Turkish. Phonological and written language are also studied. However, because there are no significant differences from Ottoman Turkish, morphological properties are not given. In the third part of the study, astronomy and astrological terms are listed and indexed. Author Mehmet Çelebi's life and his works are also inquired from the data we have collected. Main text is about how star clusters and other space objects affect on human characters, social and political life and military acts. This book also gives us astronomical and astrological information of its era. However, it has never been investigated in previous studies, this study will attemp a first reseach on it's main texts translation and try to put an important foot step for Turkish Language and historical lexicon studies. On the other hand this study also is related not only with Turkish linguistics but also other social fields such as philosophy, history and teology and for the researchers on these fields.

Key Words: Müneccimbaşı Mehmed Çelebi, Ottoman Turkish, ilm-i nücum, astrology, astronomy

İÇİNDEKİLER

ÖZET v
ABSTRACT vi
İÇİNDEKİLER vii
ÇEVİRİ YAZI (TRANSKRİPSİYON) ALFABESİ xii
KISALTMALAR xiii
ÖNSÖZ xiv
GİRİŞ 1
1. BÖLÜM 4
1. XVII. Yüzyıl Osmanlı Astroloji ve Astronomi Çalışmalarına Genel Bir Bakış 4
2. Müneccimbaşı Mehmed Çelebi 5
2.1. Hayatı 5
2.2. Eserleri 5
3. Usûl-i Ahkâm-ı Sâl-i Âlem 5
3.1. Eserin Adı 5
3.2. Yazılış Nedeni 5
3.3. Yazılış Tarihi 6
3.4. İçeriği 6
3.5. Bilinen Nüshaları 6
3.6. Üzerinde Çalışılan Nüshanın Tanıtımı 6
3.7. Eser Hakkında Yapılan Çalışmalar 7
2. BÖLÜM 8
ÇEVİRİ YAZILI METİN 8
3. BÖLÜM 146
İNCELEME 146
1.YAZIM (İMLA) ÖZELLİKLERİ 146
1.1. Ünlülerin Yazılışı 146

1.1.1. Sözcük Köklerinde Ünlülerin Yazılışı 146
1.1.1.1. /a/ Ünlüsü 146
1.1.1.2. /e/ Ünlüsü 146
1.1.1.3. /ı/, /i/ Ünlüleri 147
1.1.1.4. /o/, /ö/, /u/, /ü/ Ünlüleri 148
1.1.2. Eklerde Ünlülerin Yazılışı 148
1.1.2.1.Yapım Eklerinde Ünlülerin Yazılışı 148
1.1.2.1.1. İsimden İsim Yapma Eklerinde 148
1.1.2.1.2. İsimden Fiil Yapma Eklerinde 150
1.1.2.1.3. Fiilden Fiil Yapma Eklerinde 151
1.1.2.1.4. Fiilden İsim Yapma Eklerinde 152
1.1.2.2. Çekim Eklerinde Ünlülerin Yazılışı 153
1.1.2.2.1. İsim Çekim Eklerinde Ünlülerin Yazılışı 153
1.1.2.2.1.1. +lAr Çokluk Ekinde 153
1.1.2.2.1.2. İyelik Eklerinde 153
1.1.2.2.1.3. Durum Eklerinde Ünlülerin Yazılışı 154
1.1.2.2.1.3.1. İlgi Durumu Eki: +Uŋ, +nUŋ 154
1.1.2.2.1.3.2. Belirtme Durumu Eki: +(y)I, +Ø 154
1.1.2.2.1.3.3. Yönelme Durumu Eki: +(y)A 155
1.1.2.2.1.3.4. Bulunma Durumu Eki: +dA 155
1.1.2.2.1.3.5. Ayrılma Durumu Eki: +dAn 155
1.1.2.2.1.3.6. Eşitlik Durumu Eki: +cA 155
1.1.2.2.1.3.7. Yön Gösterme Eki: +rA, +ArI, +ArU 155
1.1.2.2.1.3.8. Araç Durumu Eki: +(y/i)lA, +n 156
1.1.2.2.1.4. Bildirme Eklerinde Ünlülerin Yazılışı 156
1.1.2.2.1.5. Soru Edatı: mI 157
1.1.2.2.1.6. ile Edatı 157

1.1.2.2.2. Fiil Çekimi Eklerinde Ünlülerin Yazılışı 157
1.1.2.2.2.1. Haber Kipleri..... 157
1.1.2.2.2.1.1. Görülen Geçmiş Zaman: -dI, -dU 157
1.1.2.2.2.1.2. Öğrenilen Geçmiş Zaman: -mIş..... 158
1.1.2.2.2.1.3. Geniş Zaman: -r, -Ar, -Ir, -Ur 158
1.1.2.2.2.1.4. Gelecek Zaman: -AcAK 158
1.1.2.2.2.2. Dilek Kipleri..... 159
1.1.2.2.2.2.1. İstek Kipi: -A 159
1.1.2.2.2.2.2. Şart Kipi: -sA 159
1.1.2.2.2.2.3. Emir Kipi 160
1.1.2.2.2.2.4. Gereklilik Kipi: 160
1.1.2.2.3. Şahıs Ekleri..... 160
1.1.2.2.3.1. Zamir Kökenli Şahıs Ekleri..... 160
1.1.2.2.3.2. İyelik Kökenli Şahıs Ekleri 161
1.1.2.3. Fiilimsilerde Ünlülerin Yazılışı 161
1.1.2.3.1. İsim-Fiiller:..... 161
1.1.2.3.2. Sıfat-Fiiller 162
1.1.2.3.3. Zarf-Fiiller 163
1.2. Ünsüzlerin Yazılışı..... 164
1.2.1. /ç/ Ünsüzü 164
1.2.2. /p/ Ünsüzü 164
1.3. Yazımlarında İkilik Olan Bazı Sözcük ve Eklerin İmlası..... 165
1.3.1. ki bağlacının yazımı 165
1.3.2. dA bağlacının yazımı 165
1.3.3. ile edatının yazımı 165
1.3.4. içün edatının yazımı 166
1.3.5. imek fiilinin yazımı 166

1.3.6. İkili İmlası Bulunan Türkçe Sözcükler 166
1.4. Yabancı Kökenli Sözcüklerin İmlası 166
1.4.1. Arapça Farsça Kökenli Sözcük ve Tamlamaların İmlası 167
1.4.2. Arapça ve Farsça Dışındaki Yabancı Kökenli Sözcüklerin İmlası 168
2. SES BİLGİSİ 168
2.1.Ünlüler 168
2.1.1. Ünlü Değişimleri 168
2.1.1.1. i/ė meselesi 168
2.1.1.2. Darlaşma/Yuvarlaklaşma 169
2.1.2. Ünlü Uyumu 169
2.1.2.1. Kalınlık-İncelik Uyumu 169
2.1.2.2. Düzlük-Yuvarlaklık (Dudak) Uyumu 170
2.1.2.2.1. Sözcük Tabanlarında Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu 170
2.1.2.2.2. Eklerde Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu 171
2.1.2.2.2.1. Düz Ünlülü Ekler 171
2.1.2.2.2.2. Yuvarlak Ünlülü Ekler 172
2.1.2.2.2.3. İkili Şekilleri Bulunan Ekler 173
2.1.3. Ünlü Düşmesi 174
2.1.4. Hece Kaynaşması (Ünlü Birleşmesi) 175
2.2.Ünsüzler 175
2.2.1. Ünsüz Değişmeleri 175
2.2.2. Ünsüz Uyumu 177
2.2.3. Ünsüz Türemesi 178
2.2.4. Ünsüz Düşmesi 178
2.2.5. Ünsüz İkizleşmesi 178
2.2.6. Ünsüz Tekleşmesi 178
2.2.7. Hece Düşmesi 179

2.2.8. Diğer Ünsüz Değişmeleri 179
4. BÖLÜM 180
DİZİN 180
SONUÇ 202
KAYNAKÇA 204
Ek 1. TIPKIBASIM 206

ÇEVİRİ YAZI (TRANSKRİPSİYON) ALFABESİ

ء : ʾ
ا : a / ā / e
ب : b
پ : p
ت : t
ث : s̱
ج : c
چ : ç
ح : ḥ
خ : ḫ
د : d
ذ : ẕ, ḏ
ر : r
ز : z
ژ : j
س : s
ش : ş
ص : ṣ
ض : ż / ḍ
ط : ṭ
ظ : ẓ
ع : ʿ
غ : ġ / ğ
ف : f
ق : ḳ
ك : k / g / ğ(y) / ŋ
ل : l
م : m
ن : n
ه : h / a / e
و : v / o / ō / ö / u / ū / ü
ى : y / ı / i / ī

KISALTMALAR

C. :	Cilt numarası
Çev. :	Çeviren
s. :	Sayfa numarası
S. :	Sayı numarası
TDK :	Türk Dil Kurumu
yy. :	Yayıncı yok

ÖNSÖZ

İnsanlık var oluşundan beri doğayı anlamaya çalışmış, gök yüzündeki cisimlere anlamlar vermiş, onları gözlemlemiş, hareketlerinden anlamlar çıkarmaya çalışmışlardır. Bunu yaparken de temel amacı hayatlarını daha kolaylaştırmak olmuştur.

Bu çalışmada XVII. yüzyılın müneccimbaşılarından Müneccimbaşı Mehmed Çelebi'nin Arapça, Farsça ve çeşitli Avrupa dillerinden derleyerek Türk diline armağan ettiği Usûl-i Ahkâm-ı Sâl-i Âlem adlı astronomi-astroloji yazmasının çeviri yazısı yapılmış, dil özellikleri üzerinde durulmuş, metindeki terimlerin dizini verilmiştir. Eserin çeviri yazısı yapılırken dönemin dil özellikleri göz önünde bulundurulmuştur. Ancak döneme özgü dil özellikleriyle farklılığı bulunan yazımlar metinde yazıldığı gibi gösterilmiştir. Metinde geçen tablolar ait oldukları sayfalarda olduğu gibi verilmiştir. Dizin alfabetik sıraya göre oluşturulmuştur.

Çalışmamızın gerek söz varlığı, gerek müellifinin tanınması açısından bizden sonraki çalışmalarda araştırmacılara büyük katkısı olacağını umuyoruz.

Yüksek lisans eğitimim ve tez yazım süresince sabrını, yardımını ve vaktini benden esirgemeyen değerli danışmanım ve hocam Prof. Dr. Erdoğan Boz'a, babam Prof. Dr. Zafer Önler'e sonsuz teşekkürlerimi ve minnettarlığımı sunuyorum.

Selim Önler

Çanakkale - 2016

GİRİŞ

Konu

Gökyüzü, insanlık için ilk çağlardan beri en merak uyandıran şeylerden olmuştur. İnsanlar gök cisimlerini anlamaya çalışmışlar, onlara çeşitli anlamlar yüklemişler, tapınmışlar, ekonomik ve siyasi faaliyetlerini, gündelik işlerini gök cisimlerinin hareketlerine göre ayarlamışlar. Günümüze doğru geldikçe bu durum yerini akla ve bilime bırakmışsa da insanlar astrolojiye, burçlara ve yıldızların, gezegenlerin insanlar üstündeki etkilerine inanmaya devam etmişlerdir.

İslam dünyasında astronomi için gök küresi bilimi anlamında gelen ilm-i felek, felekiyyat, ilm-i nücum, ilm-i nücûm-i ta'lim, sınaat-i nücum, sınaat-i tencim, ilm-i hey'e, ilm-i hey'eti'l-alem terimleri; astroloji için de ilm-i ahkam-ı nücum terimleri kullanılmıştır (Fehd, 2000: 126). İslam astronomları, sadece gök cisimlerinin hareketleriyle ilgilenmiş, görünen durumdakilerin hareketlerini geometrik şekiller kullanmış ve bu şekiller aracılığıyla yıldızların yerlerini kolaylıkla hesaplayabilmişlerdir.

Gök cisimlerinden yararlanarak çeşitli olayların tahmini konusunda, İslam Ansiklopedisinde şu bilgiler verilmektedir: İlm-i ahkam-ı nücumun astronomiden farkı ise yıldızların konum ve hareketlerinin bir işaret sistemi oluşturduğuna ve bu sistem sayesinde geleceğe, şimdiye ve geçmişe dair bilgi edinilmesine inanılmasıdır. İlm-i ahkam-ı nücum geçmiş olaylardan geleceğe dair ders çıkarmak ve uğursuz olduğuna inanılan bazı olayları yorumlayarak gelecekte gerçekleşebileceğine dair insanları uyarma sanatıdır (Fehd, 2000: 124).

Tevfik Fehd, İslam Ansiklopedisinin yine aynı maddesinde ilm-i ahkam-ı nücumu tabii astroloji ve ahkam astrolojisi olmak üzere iki gruba ayırmak mümkündür der ve tabii astroloji gökkürenin atmosfer ve yeryüzündeki dört unsura (ateş, su, hava, toprak) dayalı nesne ve olaylar üzerine yaptığı etkileri inceleyip tahmin ve kehanetlerde bulunuğunu belirtir. Ahkam astrolojisi ise gök cisimlerinin insan kaderi üzerinde etkileri olduğu inancıyla gelecek hakkında kehanetlerde bulunur der. İlm-i ahkam-ı nücumun en önemli ve en gelişmiş dalı ahkam astrolojisidir. Bu konudaki literatür mevalid ve ihtiyarat olmak üzere iki ana gruba

ayrılır. Mevalid, bir insanın doğumu sırasında yıldızların bulunduğu konuma bakarak kehanette bulunmakla ilgilidir (Fehd, 2000: 125).

Arapça *necm* sözcüğünden türeyen müneccim sözcüğü, ilm-i nücum ile uğraşan kimse olarak açıklanmaktadır. Osmanlı resmi terminolojisinde *sermüneccim, sermüneccimân-ı hâssa, ser-müneccimîn, reîsü'l-müneccimîn* ve *başmüneccim* gibi isimlerle anılan müneccimbaşılar, sultan ve halifelerin sarayında bulunan, astroloji ve astronomi konusunda kendisine danışılan ve takvim işlerini yürüten kişilerdir. Önemli işlerin halledilmesi esnasında -ibadet vakitlerinin tespiti, vergilerin toplanması, ziraatle alakalı işlerin yürütülmesi, takvim hazırlanması, sefer zamanları vb.- onların zayiçelerine müracaat edildiği bilinmektedir. Bunun yanı sıra kuyruklu yıldızları, deprem, yangın, güneş ve ay tutulması gibi olayları takip eder ve saraya bildirirlerdi (İhsanoğlu, 1998: 267).

Çalışmak için seçtiğimiz Uṣūl-i Aḥkām-ı Sāl-i ʿ Ālem adlı eserin yazılış tarihi bilinmemekle beraber, yazarı 1655 tarihinde öldüğüne göre, eser tahminen XVII. yüzyılın ilk yarısında yazılmıştır. Eser, 81 varaktan oluşan, her sayfa ise 27 satır içeren bir astroloji ve astronomi eseridir. Yazılış amacı ve yöntemi için eserin ilk sayfasında Babüssaade ağası İbni Muhammedü'l-Malatî'nin huzurunda iken aldığı emir üzerine ahkam-ı nücumdan tali'-i mevluda ve ahval-i 'aleme dair Arapça, Farsça ve Avrupa dillerinde yazılmış birçok kitaptan derleyerek Türk dilinde telif ettiğini belirtmektedir.

Amaç

Konusu itibari ile, yazıldığı dönemin astroloji ve astronomi anlayışı konusunda fikir verici niteliktedir. Kısmen de olsa, Türk toplumunun döneme özgü yaşantısını, sosyal, ekonomik ve siyasal olayları anlamaya çalışma çabasını öğrenmede oldukça önemli bir katkı sunacaktır. Astroloji ve astronomi alanındaki bu eserin metninin ortaya konması ve söz varlığının belirlenmesiyle tarihsel sözlüğe katkı sağlamanın yanı sıra Türk dili, felsefe, coğrafya, tarih, ilahiyat gibi sosyal alanlarda çalışacak araştırmacılara katkı sağlayacağı gibi bilim tarihi için de sağlam bir malzeme sunacaktır. Çalışma, neredeyse hiç bilinmeyen bir ilim insanını da gün ışığına çıkaracak, bu açıdan da oldukça önemli bir kaynak durumunda olacaktır.

Problem

Anadolu'da yazılmış olan metinler üzerinde yapılan dil incelemesine ait çalışmalar genellikle Eski Anadolu Türkçesi metinleri üzerinde yoğunlaşmıştır. Klasik Osmanlı metinleri üzerinde yapılan çalışmalar yok denecek kadar azdır. Gerek Eski Anadolu Türkçesi dönemi, gerekse daha sonraki dönem metinleri üzerinde yapılan çalışmalar da konu olarak edebiyat, tarih ve tıp tarihi alanında yazılmış metinlerdir. Bir dilin söz varlığının ve dil özelliklerinin tam olarak ortaya konabilmesi, değişik konularda yazılmış olan metinlerin incelenmesiyle mümkündür. Çünkü çeşitli alanların söz varlığı birbirinden önemli farklılıklar taşır. Anadolu'da yazılmış metinlerin söz varlığını ortaya koymak, dilin anlatım olanaklarını ortaya çıkarmak farklı alanlardaki metinlerin dilbilgisel yönden incelenmesiyle mümkündür.

Üzerinde çalışılan eser daha önce günümüz Türkçesine çevrilmemiş, eser üstünde herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Konusu itibariyle söz varlığı ve ilgili alanın terminolojisi açısından Türkçenin tarihsel sözlüğüne katkı yapacak niteliktedir.

Yöntem

Çalışmamızın birinci bölümünde eserin çeviri yazısı yapılmıştır. Metin içinde geçen tablolar ve Arapça cümleler aynen olduğu gibi bırakılmıştır. Sayfa kenarlarında yer alan cümleler metnin içinde çeviri yazısıyla gösterilmiş, metinle bağlantılı ya da ara başlık gibi görünen yazılar ise bulunduğu sayfanın altında der-kenar başlığı ile numaralandırılarak verilmiştir. Metinde geçen ebced harfleri değerleriyle gösterilmiş; ancak divan rakamları, okunuş zorluğu açısından bir hata olmaması için olduğu gibi verilmiştir. Alıntı kelimelerin (Arapça ve Farsça dışında) ünlü harflerinin çeviri yazısı uzun ünlülerle yapılmıştır. İkinci bölümde esere özgü yazım özellikleri ortaya konmuş, dönemin özelliklerini yansıtan dil bilgisi özellikleri tespit edilmiştir. Gerek ses bilgisi, gerekse biçim bilgisi açısından izah edilmiş, bunun dışındaki özellikler bilinenin tekrarı olacağı için dikkate alınmamıştır. Eserin son bölümünde ise metinde geçen terimlerin dizini oluşturulmuştur.

Kapsam ve Sınırlılıklar

Çalışmada eserin bir nüshası üzerinde çevriyazılı metin, dil incelemesi ve dizin çalışması yapılmıştır.

1. BÖLÜM

1. XVII. Yüzyıl Osmanlı Astroloji ve Astronomi Çalışmalarına Genel Bir Bakış

Osmanlı ilim hayatını üç döneme ayırmak mümkündür: 1) Devletin kuruluşundan 1702'ye kadar süren klasik dönem 2) 1702'den 1773'e kadar süren bunalım ve arayış dönemi 3) 1773'ten 1923'e kadar süren yenileşme dönemi. XVII. yüzyıl Osmanlı biliminde oldukça hareketli bir dönemdir. XV. yüzyılda askeri alanda başlayan yenileşme hareketi, ilerleyen dönemlerde astronomi, tıp, coğrafya gibi alanlarda da kendisini göstermiştir.

İstanbul Rasathanesi'nin yıkılmasıyla rasat faaliyetleri Osmanlı'da azalırken Avrupa'da oldukça hızlı bir şekilde ilerlemekteydi. Avrupalı astronomlar bu dönemde pek çok yeni astronomi eseri sunmuşlardır. Avrupa'daki bu gelişmeleri takip eden Osmanlı astronomları, yeni çalışmaları tercüme etme yoluna gitmişlerdir. Bu sebepten, bu dönemdeki tercüme eserlerin sayısında önemli bir artış görülmektedir.

XVII. yüzyıl aynı zamanda müneccimbaşılığın düzenli bir hale geldiği dönemdir. Bu astın ortalarından itibaren kurum, başında müneccimbaşı olmak üzere müneccim-i sani ve beş katipten oluşan bir hale gelmiştir. Varlığı XV. yüzyılda ortaya çıkan müneccimbaşılığın, bir kurum olarak Osmanlıda ne zaman başladığı hakkında kesin bir bilgi yoktur. Daha önceki devletlerin teşkilatlarında bulunmayıp ilk olarak Osmanlıda resmi bir kurum olarak ortaya çıkmıştır. Ülkedeki muvakkithanelerin idaresinden de sorumluydular. Birun sınıfına dahil olan müneccimbaşılar, astronomi tahsili görmüş medrese mezunu müneccimler tarafından seçilmekteydi (İhsanoğlu, 1998: 266). Asıl görevleri her yıl bir takvim hazırlamaktı. Bunun yanında müneccimbaşıların astronomi ve astrolojiye dair başka vazifeleri de vardır (Aydüz, 2006: 3).

2. Müneccimbaşı Mehmed Çelebi

2.1. Hayatı

Eserin yazarı hakkında elimizde detaylı bir bilgi bulunmamaktadır. Ancak Bursalı Mehmed Tahir Bey'in Osmanlı Müellifleri eserinde verdiği bilgiye göre yazar İstanbulludur. Tahsilini bitirdikten sonra Şehzade Camii'nde muvakkitlik görevinde bulunmuş, ardından müneccimbaşı olmuştur. 1040 (1630/31) yılında vefat etmiştir (Bursalı Mehmed Tahir Bey, 1342: 302).

2.2. Eserleri

Müneccimbaşı Mehmed Çelebi'nin üzerinde çalıştığımız eserinin dışında el-Mevâlidü fi ilmi'l-Mikât, İstihrâc-ı Takvim, Ahkâm-ı Tâliʿ-i Mevlûd ve Ahkâm-ı Nücûm isimlerinde dört eseri daha vardır (Bursalı Mehmed Tahir Bey, 1342: 302).

3. Usûl-i Ahkâm-ı Sâl-i Âlem

3.1. Eserin Adı

Eserin adı katalog bilgilerinde Uṣūl-i Aḥkām-ı Sāl-i ʿĀlem şeklinde geçmektedir. Ancak yazar, eserin ilk sayfasında eserden *Uṣūl-i Aḥkām-ı Mevālid* diye bahsetmektedir. Biz de eserin katalog bilgilerine sadık kalarak Uṣūl-i Aḥkām-ı Sāl-i ʿĀlem olarak verdik. Bu tercihte diğer nüsha kayıtlarının da bu adla verilmiş olması etkili olmuştur.

3.2. Yazılış Nedeni

Yazar, eserin yazılış nedeni ve yöntemi hakkında eserin ilk sayfasında bu eseri yazmak için Babüssaade ağasından aldığı emirden şu şekilde bahseder: "ve saḥībi'l-ʿizz veʾṣ-ṣenā muḥibbü'l-ʿulemā ve mürebbiyü'l-ʿuḳalā olan bābü's-saʿāde aġası ismaʿīl aġa ibni muḥammedü'l-malāṭī ḥażretlerinüŋ ḥużūr-ı şerīflerinde ḥāżır iken emr-i şerīfleri bu bendelerine aḥkām-ı nücūmdan ṭāliʿ-i mevlūda ve aḥvāl-i ʿāleme müteʿalliḳ bir türkī kitāb terceme ve iḥżārı içün emri cārī olup emr-i şerīflerine imtiṣālen bu faḳīr-i pür-taḳṣīr daḫı ʿarabī ve fārsī ve firengī kitāblaruŋ zübdelerinden cemʿ ve taḥrīr ėdüp ḥużūr-ı ʿizzetlerine ʿarż ėyledüm"

3.3. Yazılış Tarihi

Eserin yazılış tarihi hakkında katalogda ve eserde herhangi bir bilgi bulunmamakla beraber, yazarı 1630/31 yılında öldüğüne ve Babüssaade Ağası İsmail Ağa 1622 yılında azledildiğine göre XVII. yüzyılın ilk çeyreğine tarihlendirmek yanlış olmayacaktır (Mehmed Süreyya, 1996: 811).

3.4. İçeriği

Eser dönemin astroloji ve astronomi anlayışını birkaç yönden yansıtmaktadır. Yıldızların, gezegenlerin, burçların ve kuyruklu yıldızların konumlarına ve hareketlerine göre o tarihte doğan kişilerin karakterleri ve gelecekleri, ziraat faaliyetlerinin zamanları, askeri, siyasal ve sosyal olaylar hakkında kehanetlerin bulunduğu, Farsça, Arapça ve Avrupa dillerindeki kitaplardan tercüme yoluyla telif edilmiş bir astroloji ve astronomi el yazmasıdır.

3.5. Bilinen Nüshaları

Eserin, T.C. Turizm ve Kültür Bakanlığı Türkiye Yazmaları çevrim içi kataloğuna göre beş nüshası bulunmaktadır. Milli Kütüphanede 06 Mil Yz A 890/1 arşiv numarasıyla kayıtlı 38 varak 23 satırlık, Bosna-Hersek Gazi Hüsrev Kütüphanesi Türkçe Yazmaları'nda R 1268 arşiv numarasıyla kayıtlı 62 varak 17 satırlık, Topkapı Sarayı Müzesi Türkçe Yazmaları'nda H. 511 arşiv numarasıyla kayıtlı 53 varak 23 satırlık ve Nuruosmaniye Yazma Eser Kütüphanesi'nde 34 Nk 2790/4 arşiv numarasıyla kayıtlı nüshaları bulunmaktadır. Çalıştığımız eser, Uṣūl-i Aḥkām-ı Sāl-i ʿĀlem adıyla Çorum Hasan Paşa İl Halk Kütüphanesinde 19 Hk 3014 arşiv numarasıyla kayıtlıdır.

3.6. Üzerinde Çalışılan Nüshanın Tanıtımı

XVII. yüzyılda müneccimbaşı olarak görev yapan Müneccimbaşı Mehmed Çelebi tarafından yazılan beş eserden biri olan Usûl-i Ahkâm-ı Sâl-i Âlem, astroloji ve astronomi konusunda yazılmış mensur bir eserdir. 81 varak ve 27 satırdır. Eserin istinsah tarihi bilinmemektedir. Çaharkuşe kırmızı meşin, üzeri ebru kaplı ciltlidir. Söz başları ve cetveller kırmızıdır. 205x128-152x75 mm. boyutlarındadır. Yazı türü nesih, kağıt türü harf filigranlıdır. Eserin sonunda beş yaprakta cetveller bulunmaktadır.

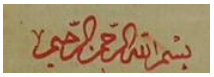
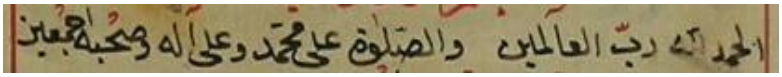
3.7. Eser Hakkında Yapılan Çalışmalar

Eser ile çalışmaya başlamadan önce yaptığımız araştırmalar sonucunda daha önce yapılmış herhangi bir çalışmaya rastlamadık. Bu açıdan da çalışmamızın bizden sonraki araştırmacılar için oldukça faydalı olacağını umuyoruz.

2. BÖLÜM

ÇEVİRİ YAZILI METİN

[1b]

1) uṣūl-i aḥkām-ı mevālīd teʾlīf ser-müneccimīn meḥmed çelebī 2)
3) 4) ammā bāʿde bu muḫtaṣaruṇ tercüme ve teʾlīfi ve taḥrīr ve tasṭīrine sebeb bu 5) oldı ki tevfīk-i rabbānī muvaffaḳ düşüp günlerde bir gün ol faḫru'l- 6) muḥārem ve'l-muḳrebīn ve ʿumdetü'l-aʿyān ʿinde's-selāṭīn ẕü'l-mecd ve'l-bahā 7) ve saḥībi'l-ʿizz veʾṣ-ṣenā muḥibbü'l-ʿulemā ve mürebbiyü'l-ʿuḳalā olan bābü's-saʿāde 8) aġası ismaʿīl aġa ibni muḥammedü'l-malāṭī ḥażretlerinüṇ ḥużūr-ı şerīflerinde 9) ḥāżır iken emr-i şerīfleri bu bendelerine aḥkām-ı nücūmdan ṭāliʿ-i 10) mevlūda ve aḥvāl-i ʿāleme müteʿalliḳ bir türkī kitāb terceme ve iḥżārı 11) içün emri cārī olup emr-i şerīflerine imtiṣālen bu faḳīr-i pür-taḳṣīr 12) daḫı ʿarabī ve fārsī ve firengī kitāblaruṇ zübdelerinden cemʿ ve taḥrīr ėdüp 13) ḥużūr-ı ʿizzetlerine ʿarż ėyledüm ümmīddür ki elṭāf-ı ʿaliyyelerinden ḫaṭā 14) ve ḳuṣūrın ʿafv buyurup naẓar-ı ḳabūllerine muʿazzez ḳıla ve minellāh neyliʾl- 15) mutalib ve meḳāṣıd ve huve murād-ı külli tālib ve fāṣid ve bu kitāb iki 16) ḳısm üzere müretteb ḳıldum evvelki ḳısmı medḫal-i ʿilm-i nücūm ve mensūbāt-ı 17) burūc-ı kevākib ve aḥkām-ı ṭāliʿ-i mevālif beyānındadur ikinci ḳısmı 18) itiṣālāt-ı kevākib ve aḥkām-ı küsūfāt ve ḫusūfāt ve aḥkām-ı ṭāliʿ-i 19) sāl ve aḥkām-ı ʿāleme müteʿalliḳ olan aḥvāl beyānındadur faṣl-ı evvel 20) iki burcuṇ delāleti beyānındadur burc-ı ḥamel merrīḫüṇ beyti ve zührenüṇ 21) vebālidür ve on ṭoḳuzuncı derecesi şemsüṇ şerefidür ve yigirmi bir

[2a]

1) derecesi züḥaldür ve hubūṭīdür nehārda ṣāḥib-i müṣelleṣesi şemsdür 2) ve leylde ṣāḥib-i müṣelleṣesi müşterīdür evvelinden altı derecesine varınca 3) müşterīnüṇ ḥaddidür altıdan on dört derecesine varınca zühre 4) ḥaddidür on dörtden yigirmi birine varınca ʿuṭārid ḥaddidür 5) yigirmi birden yigirmi altısına varınca merrīḫ ḥaddidür ve yigirmi altıdan 6) otuza varınca züḥal ḥaddidür ve ḥamelüṇ üç vechi vardur evvelinden 7) on derecesine varınca merrīḫüṇ vechidür ve onundan

yigirmisine varınca 8) şemsüŋ vechidür ve yigirmiden otuza varınca zührenüŋ vechidür 9) ve ḥamelüŋ evvelinden on üç derecesine varınca şereṭayn menzilidür 10) ve on üçden yigirmi altısına varınca baṭīn menzilidür ve yigirmi 11) altısından tā şevrüŋ yigirminci derecesine varınca şüreyyā menzilidür 12) ve müẕekkerdür nehārīdür munḳalibdür -ṭabīʿatı- ıssı ve ḳurudur ve ḫılṭı 13) ṣafrādur ve ʿunṣurı āteşdür ve ṭaʿmı acıdur ve faṣl(ı) bahārdur ciheti 14) maşrıḳdur ḫūyı televvün ve ġażab ve iki yüzlülük ve cimāʿa ḥarīṣ 15) olmaḳdur ve ḳalīlü'l-veleddür ḥayvānlardan dört ayaḳlu çatal ṭırnaḳlu 16) olanlaruŋ ehlīsi ve vaḥşīsi ve evveli ḳavī ve zāyiddür āḫiri 17) żaʿīf ve nāḳışdur ve ḫasteligi başda olan ʿilletler ki baş aġrısı 18) ve göz ḳulaḳ ve diş ve aġız aġrısı kel ve ḳurdeşeni ve bād-ı şenāyim 19) ve yazma ve yaşlarda sinn-i ṣabāvet aʿẕādan baş ve yüz ṭıbḳan 20) insāndan sarāflar ve ḳavī mecīler ve ḳuyumcılar ve baḳırcılar ve tėmürciler ve şobānlar 21) ve ḳaṣṣāblar ve çerī başılar ve yüzsüz ve ḥayāsız ʿaḳlsız kimseler 22) meʿādinden baḳır ve tėmür ve ḳurşun nebātātdan dārçīnī ve zencebīl 23) ve fülfül ve ḳaranfül ve kebābe ve renglerden beyāż ki ḳırmızıya māʾil ḳızıl 24) ve göge(dü)r dėmişler ve libāslarda tāç ve kemer mücevher muraṣṣaʿ işler ve 25) ālāt-ı ḥarbde ḳulfa ve uşaḳ ve ḳavuḳ ve ʿaraḳiyyedür bu ṭāliʿler 26) kimesnelerüŋ şekli degirmi yüzlü ve orta boylu ve çoḳ ḳıllu ve 27) ḳıvırcıḳ ṣaçlu ve yeşil gözlü ki siyāha māʾil ola burnı

[2b]

1) ve küçük ḳulaḳlu ve büyük aġızlu üst ṭudaġı ḳalıŋ ve alt 2) ṭudaġı ince ve tobalac gözlü ve havāya baḳıcı ve gözleri oynar 3) ve ceng ġavġa sevici ola -ve şehrlerden- fārs ve āzerbaycān ve 4) filisṭīn ve ḳara deŋiz kenārında olan şehrler ve semerḳand ve cürcān ve kābil 5) ve anṭākiyye ve ṭūnus ve ingiltere aṭası ve mārsilyā nemçe ve isvec 6) vilāyetleri ve farāfū ve flōrīna ve īnāl ve aġūsnadur -mekānlarda 7) ṣaḥrā ve ḳoyun otlaġı ve ḥarāmīler mekānı ve āteş yanar yėrler ve ḳoyun 8) aġılları ve ḳoyun boġazlanan yėrler ve ḳanāralardur ve yunanca adı 9) ḳrīōs ve ʿarabca tālī ve frenkce arīes ve şekli budur 10) -burc-ı ṣevr- zührenüŋ beyti ve feraḥı ve merrīḫüŋ vebālidür ve üçünci 11) derecesinde ḳamerüŋ şarḳıdur nehārda ṣāḥib-i müṣelleṣi zühredür 12) leylde ṣāḥib-i müṣelleṣesi ḳamerdür ve evvelinden sekiz derecesine varınca 13) zührenüŋ ḥaddidür sekizden on beşe varınca ʿuṭāridüŋ 14) ḥaddidür on bėşden yigirmi ikisine varınca müşterīnüŋ 15) ḥaddidür ve yigir(mi) ikisinden yigirmi altısına varınca züḥal ḥaddidür 16) yigirmi altıdan otuzına varınca merrīḫüŋ ḥaddidür ve ṣevrüŋ 17) daḫı üç vechi vardur evvelinden on derecesine varınca 18)

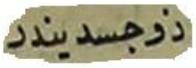
ʿuṭāridüŋ vechidür onından yigirmi derecesine varınca 19) ḳamerüŋ vechidür yigirmiden otuz derecesine varınca züḥalüŋ 20) vechidür ve ṣevrüŋ sekizinci derecesinden yigirmi birinci derecesine 21) varınca deberān menzilidür yigirmi birinci derecesinden cevzānuŋ 22) dört derecesine varınca hanʿa menzilidür müʾenneṯ ve leylīdür 23) ṣābitdür ṭabīʿatı ḳuru ve ṣovuḳdur ḫılṭı sevdā ve ʿunṣurı türābīdür 24) ṭaʿmı ekşidür faṣlı bahārdur cehti cenūbdur ve ḫūyı eblehlik 25) ḥamāḳat ve meşaḳḳat ve mekr ve ḥīle ve televvün ve yalancılıḳ ve ḳalīlü'l-veled 26) ve ʿaḳīmdür daḫı dėmişler ḥayvānlardan ṣıġır ve geyik ve fīl ve devedür 27) evveli ḳavī ve zāyīd āḫiri żaʿīf ve nāḳışdur ve ḫasteligi

[3a]

1) boġazda ve boyunda olan ʿilletler ḫunāḳ ve ḥanāzīr gibi ve ayaḳ 2) ḳoḳmaḳ ḳoltuḳ ḳoḳmaḳ ve burun içi ḳoḳmaḳdur ve yaşlarda sinn-i 3) ṣabāvet ve aʿżādān boyun ve boġaz ve omūz -ṭabaḳāt-ı insānda- 4) ekinciler ve bōstāncılar ve buġday ve arpa ve ḥubūbāt alup 5) ṣatup ölçenler ve otluḳ ve ṣamān ve ḳamış ṣatanlar ve çömlek- 6) -çiler ve kerpiççiler ve degirmenciler ve camcılardur nebātātdan buġday 7) arpa ve ṭatlu meyve ve cemīʿ toḫumlu nesneler ve çiçeklerdür -ve renglerden- 8) esmer ve sincābī libāslardan ʿavratlara maḫṣūṣ olanlar boġmaḳ 9) ve bilezük ve küpe ve ṣaç bağı ve nezkeb -ve bu ṭālilü- kimesnelerüŋ 10) şekli boyunı yoġun alnı yaṣṣı iri gözlü siyāh ve ince ḳaşlu 11) aşaġa baḳıcı burnı uzun düz ucı sivri aġzı büyük 12) ḳalıŋ ṭudaḳlu ḳara ṣaçlı yoġun āvāzlu ḳarnı büyük cimāʿa 13) ḥarīṣ zen-dōst ola -ve şehrlerden- ḳıbrıs ve baḥr-i rūmda olan 14) küçük cezīreler ve kürdistān ve hamedān gürcistān ve diyārbekr 15) ve ṭarsūs ve ḥilvān ve ġazze ve ḳayṣeriyye ve çeçliyā ve ḳarānḳūnyā ve fārs 16) leh ve rūs vilāyetidür -ve mekānlarda- bōstānlar ve çayır ve bāġlar ve bāġçeler ki 17) ṣuyı az ola ve yėmiş aġaçları çoḳ olan yüksek yėrlerdür ve ṣevrüŋ 18) ismi yunanca tāūrūs ve ʿarabca ṣevr ve frenkce tāūrūdur ve şekli 19) budur -burc-ı cevzā- ʿuṭāridüŋ beyti ve müşterīnüŋ vebālidür 20) ve üçünci derecesinde reʾsüŋ şerefidür ve ẕenebüŋ hubūtıdur ve nehārda 21) ṣāḥib-i müṣelleṣesi züḥalde leylde ṣāḥib-i müṣelleṣesi ʿuṭāriddür ve evvelinden 22) yėdinci derecesine varınca ʿuṭārid ḥaddidür ve yėdiden on dört 23) derecesine varınca müşterī ḥaddidür ve on dörtden yigirmi birine 24) varınca zühre ḥaddidür ve yigirmiden yigirmi beşine varınca züḥal 25) ḥaddidür ve yigirmi beşden otuzına varınca merrīḫ ḥaddidür ve cevzānuŋ 26) üç vechi vardur evvelinden derecesine

varınca müşterī 27) vechidür onından yigirmi derecesine varınca merrīḫ vechidür ve yigirmisinden

[3b]

1) otuza varınca şems vechidür ve cevzānuŋ dördünci derecesinden on 2) yėdinci derecesine varınca hanʿa menzilidür on yėdiden otuzına 3) varınca zirāʿ menzilidür müẕekkerdür nehārīdür -ṭabīʿatı- 4) ıssı ve yaşdur ḫılṭı ḳan ve ʿunṣurı bāddur taʿmı ṭatludur faṣlı 5) bahārdur ciheti maġribdür ḥūyı edeblüdür ve pāklik ve sükūn ve ḥüsn ḫulḳ 6) ve leṭāfet ve zīreklikdür ʿaḳīmdür ḥayvānātdan cemīʿ ehlidür vaḥşī 7) ḳuşlardur ve ḫasteligi nezle ve vacaʿu'l-mefʿaṣıl ve kelefdür ve yaşlardan 8) sinn-i ṣabāvetdür aʿżādan eller ve bilekler ve bāzūlar -ṭabaḳāt-ı 9) insānda- ḥākimler ve büyük kātibler ve defterdārlar ve nişāncılar gibi ve muḥāsibler 10) ve ḫāceler ve naḳḳaşlar ve avcılar ve derzīler ve ʿaṭṭārlar ve ʿūd ġāliye 11) ṣatanlar -ve nebātātdan- uzun meyvelü aġaçlar ve ʿūd ve ṣandal ve ḫōş 12) rāyiḥalu otlar -ve renglerden- ṣarı ki ḳırmızıya māʾil ola libāslardan 13) yüzük ve zehgīr ve ḳolçaḳ ve devāt ve ḳalem ve kitāb ve kāġad -ve bu ṭāliʿler 14) kimesnenüŋ- şekil ve ṣūreti muʿtedil ḳılı az ḳaşları çatma sākin 15) baḳışlu güzel gözlü ince boyunlu ve sözi lehv ve luʿba 16) māʾil ve ʿilm-i nücūma ve ṭıbb ve hendese ve hesāb ile muḳayyed ola her 17) -şehrlerden- mıṣr ve ṭırāblusġarb ve barḳa ḥumṣ ve ḥarrān ve mervdür 18) ve gilān ve māzenderān ve kirmān ve ḳazvīn ve nester ve sārdīnyā flāndra 19) ve ḳurṭuba ve ermeniyye-i kübrā -ve mekānlardan- köşkler ve av şikār yėrleri 20) ve mekteb ve medreseler ve ḳalem ve kāġad yazarı ve ʿaṭṭar çārşusı 21) ve derzīler ve zer-dūzlar ve ḳazāzlar dükkānıdur ve ismi yunanca dīd- 22) -mūz ve ʿarabca tevemān ve frenkçe zemīnīdür ve şekli budur 23) -burc-ı sereṭān- ḳamerüŋ beyti ve feraḥıdur ve züḥalüŋ vebālidür 24) ve on beşinci derecesinde müşterīnüŋ şarḳıdur ve yigirmi sekiz derecesinde 25) merrīḫüŋ hubūṭıdur ve nehārda ṣāḥib-i müşelleşesi merrīḫ ve leylde daḫı 26) ṣāḥib-i müşelleşesi merrīḫdür ve evvelinden altı derecesine varınca 27) merrīḫüŋ ḥaddidür ve altısından on üçine varınca müşterīnüŋ

[4a]

1) ḥaddidür ve on üçinden yigirmisine varınca ʿuṭāridüŋ ḥaddidür 2) ve yigirmisinden yigirmi yėdisine varınca zührenüŋ ḥaddidür yigirmi 3) yėdisinden otuzına varınca züḥalüŋ ḥaddidür ve üç vechi vardur 4) evvelinden onına varınca zührenüŋ cehdidür onından yigirmisine 5) varınca ʿuṭāridüŋ cehdidür yigirmisinden

āḫirine varınca ḳamerüŋ 6) cehdidür ve sereṭānuŋ evvelinden üç derecesine varınca neṣre 7) menzilidür ve yigirmi altı derecesine varınca ṭarfa menzilidür yigirmi 8) altısından esedüŋ sekizine varınca cebhe menzilidür müʾenneṣ 9) leylidür munḳalibdür -ṭabīʿatı- yaş ve ṣovuḳdur ḫılṭı balġamdur ve ʿunsurı 10) mādur ṭaʿmı ṭuzludur faṣlı yaydur ciheti şimālīdür ḫūyı televvün 11) ve herkesüŋ aḥvāline iṭlāʿ ve aḫbār ve āṣār ile muḳayyeddür -ve ḥayvānlardan- 12) hevām ve ayaḳları çoḳ olan böcekler ve çekirge ve ṣuda olan 13) ʿacīb ve ġaribü'ş-şekil cānavarlardur ḫasteligi nezle ve nıḳrīs şerīḫe 14) ve ẕātü'l-cenb ve kel ve temregü ve baraṣ ve bahaḳ ve bevāsīr ve ṣaġırlıḳdur 15) -ve yaşlardan- sinn-i şebābdur aʿżādan gögüs ve miʿde ve bėl ve 16) ṭalaḳ ve aḳciger -ve ṭabaḳāt-ı insāndan- nāʾibler ve ḳaymaḳāmlar ve ḳapudānlar 17) ve mellāḥlar ve dalġıçlar ve ṣu bulıcılar ve ḥamāmcılar ve ṣaḳalar şerbetçiler 18) ve şarābdārlar ve cāmeşoylar balıḳçılar ve dellāklar - ve nebātātdan- 19) şeker ḳamışı ve pirinç - ve renglerden- sincābī ve beyāż ve libāslardur destmāl 20) ve peştemāl ve ḳuşaḳ ve alātdan maşraba ve meşk ve destī ve ṣurāḫī ve ḳadeḥ 21) ve fincān ve kāse ve şīşe ve billūr - ve bu ṭāliʿlü- kimesnenüŋ şekli kemükleri 22) iri ve ḳılı az ḳara yaġız küçük gözlü ḳara ve çuḳur ve aşaġa baḳınca 23) burnı egri ve dişleri egri kimi ufaḳ ve kimi iri muḫtelif alt 24) çeŋesinde olan dişleri yoġun üst dişleri ince ola 25) ve yaşşı yaġrınlı elleri uzun ayaḳları yoġun ve büyük ola 26) -ve şehrlerden- afriḳiyye ve fas cezāyir ve tūnus ve beytü'l-maḳdes 27) ve çīn ve türk ve ġırnāṭa ve ḳonsṭanṭiniyye ve venedik ve cenovā ve cezīre-i

[4b]

1) andra ve estonyā ve būrġūndiyā ve miḫāliç ve aydın ve teke -ve mekānlarda- 2) deŋiz kenārları ve ṭatlu göller ve ekin yėrleri ve tersāneler ve ṭuzlalar ve balıḳlāʿiler 3) ve balıḳ pāzārları meyḫānelerdür ve ismi yunanca ḳārkinōs[1] 4) ve ʿarabca sereṭān ve frenkçe ḳālsazdur şekli budur 5) -burc-ı esed- şemsüŋ beyti ve züḥalüŋ vebālidür ve şerefden ḫālīdür 6) ve nehārda ṣāḥib-i müşelleşesi şemsdür leylde ṣāḥib-i müşelleşesi müşterīdür 7) ve evvelinden altı derecesine varınca züḥalüŋ ḥaddidür ve altısından 8) on üçine varınca ʿuṭāridüŋ ḥaddidür ve on üçinden on 9) ṭoḳuza varınca zührenüŋ ḥaddidür ve on ṭoḳuzından yigirmi 10) beşine varınca müşterīnüŋ ḥaddidür ve yigirmi beşinden otuzına 11) varınca merrīḫüŋ ḥaddidür ve üç vechi vardur

[1] https://en.wikipedia.org/wiki/Cancer_(constellation)#Names 08.06.2016 14:08

evvelinden onına 12) varınca züḥal vechidür onından yigirmisine varınca müşterī 13) vechidür yigirmisinden otuzına varınca merrīḫ vechidür esedüŋ 14) ṭoḳuzuncı derecesinden yigirmi birine varınca ẕübre menzilidür 15) yigirmi birinden sünbülenüŋ dördine varınca ṣarfe menzilidür leyldür ve müẕekkerdür 16) nehārīdür ṣābitdür -ṭabīʿatı- ıssı ve ḳurudur ḫılṭı ṣafrā ve ʿunṣurı 17) nārdur ve ṭaʿmı acıdur faṣlı yaydur ciheti ṣarḳdur ve ḫūyı tekebbür 18) ve tasalluṭ ve ḫışm ve ġayret ve iḳdām ve şecāʿat ve ḥīle ve heybet ḳalīlü'l- 19) veleddür -ḥayvānātdan- keskin ṭırnaḳlu sebāʿ ve vuḥūşdur ve ṭuyūr 20) ḳısmından egri burunlu ḳuşlardur ṭavşancıl ve ṭoġan bunlaruŋ 21) emṣāli ne var ise ve ḳara yılanlardur ve ḫasteligi miʿde aġrısı ve göz 22) aġrısı ve yürek oynaması ve ẕātü'l-cenebdür evveli ḳavī ve zāʿid ve āḫiri 23) żaʿif ve nāḳış ve yaşlardan şebābdur aʿżādan yürek ve miʿde ve bėldür 24) -ve ṭabaḳāt-ı inṣānda- pādişāhlar ve serdārlar ve ḥākimler ve żābıṭlar ve ehl-i 25) şerr ve mekr ve ḥīledür ve cebbār ve mütekebbir kimesnelerdür ve cevāhirden altun 26) ve gümüş ve altundan ve gümüşten yapılmış her ne var ise -renglerden- ḳırmızı 27) ve ṣarı libāsda muraṣṣaʿ ve dökme eṣvāblardur -ve bu ṭāliʿlü- kimesnenüŋ şekli

[5a]

1) güzel ve heybetlü ve ḳāmeti muʿtedil bėlinden yuḳarusı ġalīẓ bėlinden 2) aşaġısı ince ola ve gözleri degirmi ve şuʿlelü ve ıraḳdan görici 3) ve az olur ki gözlerinüŋ aḳı içinde ṣarı ufacıḳ noḳṭalar olur 4) ve burnı yaṣṣıraḳ ola ve aġzı gėŋ ve dişleri seyrek ve ḳolları 5) yoġun ve pençeleri yaṣṣı ve yüzi heybetlü gögsi yaṣṣı ve incikleri 6) ince ve ḳırmızı beŋizli ṣarıya māʾil ve āvāzı yoġun ve ḳuvvetlü 7) ve ṣalābetlü ve cimāʿa māʾil ola -ve şehrlerden- şām ve malāṭiyye ve ruhā 8) ve nuṣaybīn ve medāyīn ve sind ve maṣīṣa ve demūfūrpōlyā ve rōma vaṭūḳa 9) ve ḳosṭanṭiniyye ġarb ve pırāġa ve frānsa -ve mekānlarda- büyük vādiler ve bülend 10) ṭaġlar ve muʿaẓẓam ḳalʿalar ve taḫtgāhlar ve köşkler ve dīvānḫāneler ve ṣofalar 11) ve cebeḫāneler ve ḫazīneler ve arslanḫāneler ve sigṣūn ve ṭazı ve zaġar 12) ve ṭoġan besledükleri yėrlerdür ve ismi yunanca liyōn ʿarabca āriye 13) ve frenkçe līşūdur ve şekli budur -burc-ı sünbüle- ʿuṭāridüŋ 14) beytidür ve on beş derecesinde şarḳīdür ve müşterīnüŋ vebālidür ve yigirmi 15) yėdinci derecesinde zührenüŋ hubūṭıdur ve nehārda ṣāḥib-i müṣelleṣesi 16) zühredür ve leylde ṣāḥib-i müṣelleṣesi ḳamerdür evvelinden yėdisine varınca 17) ʿuṭāridüŋ ḥaddidür ve yėdisinden on üçine varınca zührenüŋ 18) ḥaddidür ve on üçinden on sekizine varınca müşterīnüŋ ḥaddidür 19) ve on sekizinden yigirmi dördine varınca züḥalüŋ ḥaddidür ve yigirmi dörtden 20)

otuzına varınca merrīḫüŋ ḥaddidür sünbülenüŋ üç vechi vardur 21) evvelinden on derecesine varınca şems vechidür ve evvelinden yigirmi 22) derecesine varınca zühre vechidür yigirmisinden otuzına varınca 23) ʿuṭārid vechidür ve sünbülenüŋ dördünci derecesinden on yėdisine 24) varınca ʿavvā menzilidür ve on yėdisinden otuzına varınca simāk 25) menzilidür ve müʾenneṯ ve leylīdür -ṭabīʿatı- ṣovuḳ ve ḳurudur 26) ve ḫılṭı sevdādur ʿunṣurı türābdur ṭaʿmı ekşidür faşlı yaydur ciheti cenūbdur 27) ḫūyı cömerdlik ve ṭoġrı söylemek ve çoḳ fikrlülük ve merātiblük

[5b]

1) ve ḥikmet söylemek ve sebük-rūḥ olmaḳdur ve ʿaḳīmdür -ḥayvānātdan- 2) bülbül ve ṭūṭī ve söyler ḳuşlar ve arı yılanlar ki ṣavt ṣadāsı ola her 3) ve ḫasteligi sancı ve ḳarın aġrısı ve arḳa aġrısı ve ḳıl dökülmek 4) ve aruḳluḳdur ve yaşlardan sinn-i şebāb ve aʿżādan boġaz ve ḳarın 5) ve bağırsaḳlar ve ḥicāblar -ve ṭabaḳāṭ-ı insān- vüzerā ve küttāb ve ehl-i ṣanʿatlaruŋ 6) reʾīsleri ve tüccār ve ṣuʿārā ve ḳışş-güyān ve eṭıbbā ve fāl-güyān dār-ı 7) furūşlar -nebātātdan- buġday ve arpa ve funduḳ ve fustuḳ ve yaġlu toḫumlu 8) ve ḳuru meyveler ve küçük aġaçlar ki meyve vėrür ola -ve renglerde- yeşil 9) ve muḫtelif renglü nesneler libāsda ḳamīṣ ālātda devāt ve ḳalem ve pergār 10) ve muṣṭıra -bu ṭāliʿlü- kimesnelerüŋ şekli muʿtedil boyı uzun başı 11) büyük yüzi nūrlu ṣakalı uzun ve ince gözleri güzel aḳı 12) ṣarıya māʾil boynı ve gögsi ḳıllu ve ḳarnında ḳara beŋlü ve buġday 13) eŋlü ve yā esmer ola ve ġulāma māʾil ve nisā ṭāʾifesine muḥabbeti ḳalīl ola 14) -ve şehrlerden- mūṣul ve kūfe ve fırāt ve ḥabeş ve ṣanʿā ve sūs 15) aḳṣā ve ṭunca ve cezīre-yi aḫżer ve fırāt ṣuyı ile ak deŋiz arasında 16) olan anaṭolı vilāyeti ve bāġdād eṭrāfı ve ḳudüs-i şerīf cezīre-yi girīd 17) -ve mekānlardan- mezraʿalar ve anbārlar ve bāġçe ve bezciler ve baḳḳāllar dükkānı 18) ve fāl-güylar ve çerçīler ve ḥekīmler mevżiʿidür ismi yunanca pārsefōs 19) ve ʿarabca besīlā ve frenkçe virġmōdur ve şekli budur 20) burc-ı mīzān- zührenüŋ beyti ve merrīḫüŋ vebālidür ve yigirmi bir 21) derecesinde züḥalüŋ şerefidür ve on ṭoḳuzuncı derecesinde şemsüŋ 22) hubūṭıdur nehārda ṣāḥib-i müṣelleṣesi züḥal ve leylde ṣāḥib-i müṣelleṣesi 23) ʿuṭāriddür ve evvelinden altı derecesine varınca züḥalüŋ ḥaddidür 24) ve on birine varınca zührenüŋ ḥaddidür ve on ṭoḳuzına varınca 25) müşterīnüŋ ḥaddidür ve yigirmi dördine varınca ʿuṭāridüŋ ḥaddidür ve 26) yigirmi dörtden otuzına varınca merrīḫüŋ ḥaddidür ve üç vechi 27) vardur evvelinden on derecesine varınca ḳamer vechidür ve yigirmisine

[6a]

1) varınca züḥalüŋ vechidür otuzına varınca müşterīnüŋ vechidür 2) ve mīzānuŋ evvelinden on üç derecesine varınca ġafr menzilidür 3) on üçinden yigirmi altısına varınca zubānā menzilidür ve yigirmi 4) altısından ʿaḳrebüŋ sekiz buçuḳ derecesine varınca iklīl menzilidür 5) ve müẕekker nehārīdür ve munḳalibdür -ve ṭabīʿatı- ıssı ve yaşdur ve ḫılṭı 6) ḳandur ve ʿunṣurı bāddur ve ṭaʿmı ṭatludur ve faşlı güzdür ve ciheti 7) maġribdür ve ḫūyı edeb ve senḥā ve inṣāf ve ʿadl ve fikr ṣāʾib 8) ve kerīmü'n-nefs ve ġınā ve dōst ve ḫūb nefse meyl ėtmek ve nisā 9) ṭāʾifesine meyl ve cimāʿa ḥarīṣ olmaḳdur ve ḳalīlü'l-veleddür az 10) olur ki evlādı hīç olmaz ve ḥayvānātda ḳuşlar ve ḳaplan 11) ve ḫasteligi bād fıtıḳ ve bevāsīr ve beŋiz ṣarılığı ve şişler ve burundan 12) egilmek ve yaşlardan sinn-i kuhldür ve aʿżādan göbek ve ḳasuḳ 13) ve yan başlarıdur -ve ṭabaḳāt-ı insānda- nedīmler ve muḳarrebān-ı mülūk ve ehl-i 14) lehv ve erbāb-ı mūsiḳī ve feylesoflar ve mühendisler ve ʿibādetḫānelerüŋ 15) ḫadāmeleri ve ḥayālbāzlar ve ḥoḳḳabāzlardur meʿādın ve nebātātdan ḫurma 16) aġacı ve bülend aġaçlar ve ṭaġlarda olan otlar -ve renglerden- aḳ ve ṣarı 17) ve libāslardan şalvār ve ālātlardan saz ālātı ve ṭabl ve sūrnā ve ālāt-ı 18) ḳumār ve şaṭranç ve mücmer ve kürsī ve minber ve kürek -ve bu ṭāliʿlü- kimesnenüŋ 19) şekli muʿtedil ve aʿżāsı dürüst ve aruḳlıḳda ve semizlikde orta 20) ve gözleri sürmelü ve burnı uzunraḳ az olur ki ucı ince 21) olur ve yüzi nūrlu ve levni esmer buġday eŋlüye māʾil ve bedeninde 22) ḫāller ola -ve şehrlerden- mekke ve medīne ve belḫ ve baʿalbek ve fāsbiyā 23) ve frānḳāfūrt -ve mekānlardan- būstānlar ve ḫarmānlıḳlar ve bāzār 24) yėrleri ve bāġçeler ve müreffeḥ mesīreler ve ismi yunanca zaġūs ve 25) ʿarabca mūznāʾim ve frenkçe lībradur ve şekli budur 26) -burc-ı ʿaḳreb-merrīḫüŋ beyti ve zührenüŋ vebālidür üçünci 27) derecesinde ḳamerüŋ hubūṭıdur nehārda ṣāḥib-i müşelleşesi merrīḫ

[6b]

1) ve leylde daḫı ṣāḥib-i müşelleşesi merrīḫdür evvelinden altı derecesine 2) varınca merrīḫüŋ ḫaddidür altısından on dörte varınca müşterīnüŋ 3) ḫaddidür ve yigirmi birine varınca zührenüŋ ḫaddidür ve yigirmi yėdisine 4) varınca ʿuṭāridüŋ ḫaddidür otuzına varınca züḥalüŋ ḫaddidür 5) ʿaḳrebüŋ üç vechi vardur evvelinden onuncı derecesine varınca 6) merrīḫüŋ vechidür onundan yigirmisine varınca şemsüŋ vechidür 7) ve yigirmisinden otuzına varınca zührenüŋ vechidür ve ʿaḳrebüŋ 8) sekiz buçuḳ derecesinden yigirmi bir derecesine varınca ḳalb 9) menzilidür ve yigirmi

birinden ḳavsuŋ dört derecesine varınca 10) şūle menzilidür ve müʾenneṯdür ve leylīdür ṯābitdür -ve ṭabīʿatı- ṣovuḳ ve yaşdur 11) ḫılṭı balġam ve ʿunṣurı mādur ve ṭaʿmı ṭuzludur ve faṣlı güzdür 12) ciheti şimālīdür ve ḫūyı kiẕb ve ḳovcılıḳ ve şerīrlik ve yüzsizlik 13) ve yaġmacılıḳ ve mekkārlıḳ ve seḥḥārlıḳ ve ḫalḳ-ı ʿālemi aldatmaḳdur ḫayrlu 14) işlere kāhellikdür -ve ḥayvānātda- vaḥşīlere ve ayaḳları çoḳ ḥaşerāt 15) ve arı ve ṣuda olan muẕır cānavarlardur ḳurbaġa ve timsāḥ ve yılan 16) ve ḳunduz gibi ve ḫasteligi dilsizlik ve ṣaġırlıḳ ve körlük ve kel 17) ve ḳoltuḳ ḳoḳmaḳ ve şīrpençe ve temregü ve ekile ve baraṣ ve sünük meṯāne 18) selesü'l-bevl ve başlarda sinn-i kuhldur ve aʿżādan ẕikr ve ḫāya her 19) ve ferc ve dübür ve oturaḳ yėrinde olan laḥm ve saḥm -ve ṭabāḳāt-ı insānda- 20) efsūngerler ve seḥḥārlar ve ġarīmet-ḫānlara ve [illegible] ve yalancılar ve kāhiller 21) ve mellāhlar ve ġavvāṣlar ve balıḳçılar ve cevāhirden mercān ve kūkurd nebātātda 22) encīr ve üzüm ve enār ve emrūd -ve renglerden- beyāż ki ṣarıya māʾil 23) ola ve ālātdan ābrīr ve bend-i şalvār ve alāt-ı iḫtiḳān ve şāflar -ve bu 24) ṭāliʿlü- kimesnenüŋ şekli ve yüzi küçük ve müdevver ve gözleri 25) muʿtedil ṣarı yaŋaḳları yumrı ve aġzı geŋiş ve burnı yaṣṣı 26) ve belinden yuḳarısı az ve aşaġısı ḳalıŋ ve elleri uzun 27) ve ṭabanları yaṣṣı ve büyük ola -ve şehrlerden- ḥicāz ve ḳayruvān

[7a]

1) ve başra ve şehrübān ve tebrīz ve ḥaleb ve rey ve zengistān ve cezāir-i ġarb 2) ve ṭırabzōn ve nūrsiyā ve fayadosyā ve iltiyādur -ve mekānlarda- kenīsālar ve cebhe 3) ḫāneler ve maḥbes ve kārīzler ve ṣābūnḫānelerdür ve ismi yunanca usḳūr- 4) -biyūs ve ʿarabca ʿaḳreb ve frenkçe üsḳūrdur ve şekli budur [illegible] 5) -burc-ı ḳavs- müşterīnüŋ ḫānesi ve ʿuṭāridüŋ vebālidür ve reʾsüŋ 6) hubūṭıdur ve üçünci derecesinde ẕenebüŋ şerefidür ve nehārda 7) ṣāḥib-i müṯelleṯesi şemsdür ve leylde ṣāḥib-i müṯelleṯesi müşterīdür ve ḳavsuŋ 8) evvelinden sekizine varınca müşterīnüŋ ḥaddidür ve on dördine varınca 9) zührenüŋ ḥaddidür ve on ṭoḳuzına varınca ʿuṭāridüŋ ḥaddidür 10) ve yigirmi beş derecesine varınca züḥalüŋ ḥaddidür otuzına varınca 11) merrīḫüŋ ḥaddidür evvelinden on derecesine varınca ʿuṭāridüŋ 12) vechidür onından yigirmisine varınca ḳamerüŋ vechidür otuzına 13) varınca züḥalüŋ vechidür ḳavsüŋ dördinden on yėdisine varınca 14) neʿāyīm menzilidür on yėdisinden otuzına varınca belde menzilidür 15) müẕekkerdür ve nehārīdür ve [illegible] -ṭabīʿatı- ıssı ve ḳurudur ḫılṭı ṣafrā 16) ve ʿunṣurı āteşdür ve ṭaʿmı acıdur ve faṣlı güzdür ve ciheti maşrıḳdur 17) ve ḫūyı taʿaṣṣub ve tefekkür ve baʿżı

vaḳt sır ṣaḳlamaḳ ve tėz ḥareket ėtmek 18) ve aḥvāl-i maʿārif ve ḥasenāt ve vaḳfa ve uṣūl ile taḳayyüddür -ve ḥayvānātda- 19) at ve deve ve ḳaṭır ve eşek ve havām mużır ve vaḥşī ḳuşlardur 20) ve ḫasteligi nıḳrīs ve yüksekden düşmek ve mevzī cānavarlar 21) ışırmaḳ ve ṣoḳmaḳdur ve yaşlardan sinn-i kuhldür ve aʿżādan uyluḳ 22) ve buṭlardur - ve ṭabaḳāt-ı insānda- eliyle ve ayaġıyla maʿāş taḥṣīl ėdenler 23) ve at ve ḥimār ve cemāl alup ṣatanlar nebātātdan ıssı otlar ki müshil 24) ola maḥmūde ve māzeryūn ve ġārīḳūn -ve meʿādinden- ḳalāy ve ālātdan 25) oḳ ve yay tüfeng ve ṭop ve desti ve berdāḳdur -ve renglerden- beyāż ki 26) ḳırmızıya māʿil ola -bu ṭāliʿlü kimesnenüŋ- şekli güzel yüzlü ve alnı 27) yüksek ve ḳıllar ince ve ṣaḳalı ṣıḳ ve uzun ve bedeni ḥafīf

[7b]

1) ḳarnı büyük ve baldırı yoġun ve burnı yaṣṣıraḳ ardından şekli 2) eyü öŋinden degül -ve şehrlerden- ışfahān ve espānyā ve fuhstān 3) ve ṣūr ve raḳḳa ve sincār ve bāġdād ve demāvend ve bosna ve mōra ve mesīne 4) ve uynūn ve budīmdür -ve mekānlardan- cebeḫāneler ve at ve ḳaṭır ve deve 5) aḫurı ve tüfengḫāne ve ve ṭopḫāneler ve meʿādin ẕevb olınur yėrler 6) tėmür ve baḳır maʿdenleri ḥazīnesidür ve yaycılar ve oḳçılar ve tüfengçiler 7) dükkānı ve süŋü kemāngere zenberek yapılur ṣatılur yėrlerdür taʿlīm- 8) ḫāneler ki oḳ atarlar ve nişāngüzeh dėrler ve ismi yunanca tōḳsōtis 9) ve ʿarabca kesv ve frenkçe ṣābītāryūsdur ve şekli budur 10) - burc-ı cedī- züḥalüŋ beyti ve ḳamerüŋ vebālidür yigirmi sekiz derecesinde 11) merrīḫüŋ şerefidür on beş derecesinde müşterīnüŋ hubūṭıdur ve nehārda 12) ṣāḥib-i müşelleşesi ḳamerdür evvelinden altı derecesine varınca zührenüŋ 13) ḥaddidür on ikisine varınca ʿuṭāridüŋ ḥaddidür ve üç vechi 14) vardur evvelinden onına varınca müşterīnüŋ vechidür yigirmisine varınca 15) merrīḫüŋ vechidür otuzına varınca şemsüŋ vechidür cedīnüŋ 16) evvelinden on üç derecesine varınca zāc menzilidür yigirmi altısına 17) varınca belʿ menzilidür yigirmi altısından delv burcınuŋ sekiz buçuḳına varınca 18) suʿūd menzilidür ve müʾenneṯ ve leylīdür ve naḳlīdür -ṭabīʿatı- ṣovuḳ 19) ve ḳurudur ve ḫılṭı sevdādur ʿunṣurı türābdur ve ṭaʿmı ekşīdür faṣlı ḳışdur 20) ve ciheti cenūbdur ve ḫūyı unutsaḳlıḳ ve mücādele ve buḫl ve imsāk 21) ve dūn himmetlik ve ḥīle ve ḫadʿa ve kiẕbdür ve keṯīrü'l-veleddür -ve ḥayvānlardan- 22) ḳoyun ve keçi ve yabān ṣıġırı ve ṭavṣan ve maymūn ve ṣıçan ve keler 23) ve çaḳal ve mużır cānavarlardur ve ḫasteligi ṣaġırlıḳ ve dilsizlik 24) ve nıḳrīs ve şīrpençe ve daʾü'ṯ-ṯaʿleb ve sirāca ve ekile ve şişler ve nezle 25) ve yaşlardan sinn-i şeyḫ ve aʿżādan diz ve baldur -ve ṭabakāt-ı insāndan- 26) ḳalʿadārlar ve ṣaḥrā ve ṭaġlarda

sākin olanlar ve ırġādlar ve ekinciler ve 27) ve sāʾisler ve türbelerde ve takiyyelerde olan bekçiler ve ṭopraḳ ve çamur

[8a]

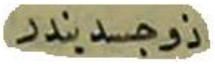
1) işin işleyenler ve maḳbereciler ve siyāh ḥādımlar -ve nebātātdan- māzū 2) ve bellūt ve ābnōs ve meyvesiz aġaçlar ve dikenler ve ḳuru otluḳ ve ṣaman 3) -ve renglerden- esmer ve siyāh ve cevāhirden ḳurşun ve mıġnaṭıs ve nūre 4) ve būre ve şeb ve zāc ve libāslardan edük ve dizge ve çizme -ve bu ṭāliʿlü 5) kimesnenüŋ- şekli arıḳ tenlü ḳılı çoḳ ve ḳıvırcıḳ saçlu ve çeŋesi 6) sivri ve uzun çehrelü ve tėz baḳıcı ve gözleri cüzʾī ṭomalıç ve cüzʾī 7) göge māʾil buṭları ve baldurları ince ve tėz yürici ve āvāzı ince 8) ve çabuk lehv ve liʿba māʾil ve cimāʿa ḥarīṣ ola -ve şehrlerden- bilād-ı 9) ḥabeş ve hindistān ve sind ve fūs ve ġūr ve kābil ve ʿummān ve aḥvān 10) ve mekrān ve māḳādōnyā ve bōsna vilāyeti ve bulġār ve mosḳōvdur -ve mekānlarda- 11) dilkü ve şaġāl inleri ve ḫāneler ve kārbānsarāylar ve tavḥāneler ve ṣusuz 12) ḳuyılar ve baṭṭal çeşmeler ve ḥavużlar ve zebillik ve ḫandaḳlar ve dereler ve 13) esīr bāzārı ve at bāzārı ve virān yėrlerdür ismi yunanca 14) āġūkerōs ve ʿarabca cedīdür ve frenkçe ḳāprīḳūrnusdur ve şekli budur 15) -burc-ı delv- züḥalüŋ beyti ve şemsüŋ vebālidür şerefden ve hubūṭdan ḫālīdür 16) ve nehārda ṣāḥib-i müşelleşesi züḥaldür ve leylde ṣāḥib-i müşelleşesi 17) ʿuṭāriddür ve evvelinden altı derecesine varınca züḥalüŋ ḥaddidür 18) on ikisine varınca ʿuṭāridüŋ ḥaddidür ve yigirmisine varınca 19) zühre ḥaddidür ve yigirmi beşine varınca müşterīnüŋ ḥaddidür otuzına 20) varınca merrīḫüŋ ḥaddidür ve üç vechi vardur evvelinden on derecesine 21) varınca zührenüŋ vechidür ve yigirmi derecesine varınca ʿuṭāridüŋ 22) vechidür ve otuzına varınca ḳamerüŋ vechidür ve delv burcından sekiz 23) buçuḳ derecesinden yigirmi derecesine varınca aḫbiye menzilidür 24) yigirmi derecesinden ḫūtuŋ dört derecesine varınca muḳaddem 25) menzilidür ve müẕekkerdür nehārīdür ve ṣābitdür -ve ṭabīʿatı- ıssı ve yaşdur 26) ve ḫılṭı ḳan ve ʿunṣurı havādur ve ṭaʿmı ṭatlu ve faşlı ḳışdur ciheti 27) maġribdür ve ḫūyı ṣabr ve ince fikrlü ve ʿaḳl ve temīz ve ẕiynet sevmek

[8b]

1) ve cemʿ-i māla ḥarīṣ olmaḳdur ve mutavassıṭu'l-veleddür -ve ḥayvānlardan- 2) sincāb ve sammūr ve ʿiḳāb ve laḳlaḳ ve bayḳuş ve deve ḳuşı 3) ve ḳartal ve büyük yılanlar ve ejderhālar köstebek ve ḳunduzdur 4) ve ḫasteligi aḳsaḳlıḳ ve kemik üşetmek ve dārü'l-fīl ve nıḳrīs 5) ve ʿırḳ-ı medenīdür -ve yaşlardan- ḳocalıḳdur

aʿżādan incik 6) ve ṭobuḳ -ve ṭabaḳāt-ı insāndan- şeyḫler ve zāhidler ve efsūnkārlar 7) ve şīşeciler ve şaḳalar ve ḳuyı ve kāriz ḳazanlar ve miʿmārlar ve ṭaşçılar 8) ve kürdler ve cuhūdlar ve ḳullardur ve nebātātdan helīlec ve ḫıyārşenbe 9) ve müshil otlar ve temürhindi ve keskin otlar ve sac aġacı 10) ve eylefīn ve serv ve çınar ve ḳavaḳ ve ayrı dıraḫatlardur -ve renglerden- 11) ʿaselī ve deve tüyi rengdür ve cevāhirden boncuḳ ve ḫalḫāl ve bāzmuhr 12) ve boġmaḳ ve yüzük ve mahmuz -ve bu ṭāliʿlü kimesnenüñ- şekli orta 13) boylu ve başı büyük ve ayaġı öbür ayaġından büyük gözi 14) sürmelü ve ṭudaḳları yoġun ve yüzi degirmi burnı yaşşı 15) ve ḳaşlarınuñ ḳılı çoḳ ve iri kemüklü kimesne ola -ve şehrlerden- 16) çerkes ve rūs vilāyetleri ve kürdistān ve zengibār ve ḥabeş 17) vilāyetinüñ ortaları ve ġarġāna ve reʾsü'l-ʿayn ve sulṭāniyye 18) ve ġaznīn ve tatar ve noġay tatarı sākin oldığı yėrler ve 19) mosḳōv ve isvec vilāyetleri ve bādiyye-yi ʿarabdur -ve mekānlarda- ḳuyılar 20) ve ḥavżlar ve sāḳīler ve şādırvānlar ve degirmenler ve dışıdḫāneler 21) ve tekyeler ve türbeler ve künbedler ve kenīsālar ve ulu cāmiʿler ve ulu 22) binālar ve ḳalʿalardur ve edik ve çizme çārşūsıdur ve ṭabāḳlar ve müy- 23) -tāblar ve kürkçiler dükkānıdur ve ismi yunanca edroḫōs ve ʿarabca 24) dālebdür ve frenkçe iḳāryūsdur şekli budur 25) -burc-ı ḫūt- müşterīnüñ beyti ve ʿuṭāridüñ vebālidür ve on 26) beşinci derecesinde yine ʿuṭāridüñ hubūṭıdur ve yigirmi yėdi 27) derecesinde zührenüñ şerefidür ve nehārda ṣāḥib-i müşelleşesi

[9a]

1) merrīḫdür ve leylde daḫı merrīḫdür evvelinden şekiz derecesine varınca 2) zührenüñ ḥaddidür on dört derecesine varınca müşterīnüñ 3) ḥaddidür yigirmi derecesine varınca ʿuṭāridüñ ḥaddidür yigirmi 4) altı derecesine varınca merrīḫüñ ḥaddidür ve otuz derecesine 5) varınca züḥalüñ ḥaddidür ve üç vechi vardur evvelinden on 6) derecesine varınca züḥalüñ vechidür ve yigirmi derecesine varınca 7) müşterīnüñ vechidür otuz derecesine varınca merrīḫüñ vechidür 8) ḫūtuñ dört derecesinden on yėdi derecesine varınca 9) mūʾaḫḫar menzilidür on yėdisinden otuzına varınca rişā menzilidür 10) ve müʾenneṯdür leyldür -ṭabīʿatı- şovuḳ ve yaşdur 11) ve ḫılṭı balġam ve ʿunṣurı mādur ve ṭaʿmı ṭuzludur ve faşlı ḳışdur 12) ve cehti şimāldür ve ḫūyı seḫāvet ve luṭf ve ʿiffet ve ḥamāḳat ve güler 13) yüzlülükdür ve şehvete ḥarīṣ olmaḳdur ve keşīrü'l-veleddür -ve ḥayvānlardan- 14) ulu balıḳlar ṣu ṣığırı ve deryāda olan cānavarlar ve ördek ve ḳaz 15) ve martı ve balıḳçın ḳuşıdur ve ḫasteligi nıḳrīs ve uyuşmaḳ ve parmaḳ 16) arası pişmek ve

başlarda pīrlikdür ve aʿżādan ṭaban ve ṭopuḳ 17) ve ökçedür -ve ṭabaḳāt-ı insāndan- ʿulemā ve ḳużżāt ve eşrāf ve ṣūfīler 18) balıḳçılar ve ḥammāmcılar ve dalġuçlar ve müzevvirler ve sālūslar ve şāhidler 19) ve nekbetlerdür -ve nebātātdan- penbe ve ḳamış ve elma ve şeftalü ve ḳavun 20) ve ḳarbuz ve ḫıyār -ve cevāhirden- ṣadef ve incü ve ʿaḳīḳ beyāżdur 21) libāsdan mest ve pābūç ve naʿlīn çorapdur -ve bu ṭāliʿlü kimesnenüŋ- 22) şekli başı büyük ve ḳılı çoḳ ve alnı küçük ve yüzi yaṣṣı ve gözleri 23) degirmi ve gözlerinüŋ aḳından ḳarası ziyāde ve dişleri iri ve uzun 24) ve sivri ve aġzı büyük ve yüzi beŋlü ve gövdesi çiçek nişānlu 25) ve abraş yüzlü ve alaca tenlü ola ve orta boylu ve beyāż ve cüzʾi 26) ṣarıya māʾil ʿahdinde s̱ābit kimesne ola -ve şehrlerden- ṭaberistān 27) ve ṣanʿān ve deryā-yı yemen ve pōrtaḳāl ve ṣaʿīd ve mıṣr ve iskenderiyye her

[9b]

1) eṭrāfıdur -ve mekānlardan- cezīreler ve ʿālī cāmiʿler ve ṣu gügümleri ve ṣu 2) ḫazīneleri ve ulu ḫavużlar ve medreseler ve gūşeler ve deryāda olan maḥallerdür 3) ve ismi yunanca āḫtīs ve ʿarabca daġīm ve frenkçe pīsdür ve şekli budur 4) -maʿlūm- olur ki işbu kitābda z̤ikr olan ṣāḥib-i müs̱elles̱e ve ṣāḥib-i ḥaddlar baṭlamyus 5) mez̤hebi üzeredür ki mez̤hebi ṣaḥīḥdür fenn-i nücūmda evvel cihetden anuŋ 6) mez̤hebi her maḥalde ve riʿāyat olınmışdur -faṣl delālet-i kevākibi beyān 7) ėder-naḫs-ı ekberdür ve müz̤ekkerdür ve ṭabīʿatı ṣovuḳ ve ḳurudur 8) ve sevdāvī mizācludur ve nehārīdür ve şarḳīdür ve türābīdür ve ṭaʿmı ekşi ve kekre- 9) -dür ve rengi ḳaradur ve yaramaz ḳoŋuludur -ve ṭabaḳāt-ı insāndan- ḳoca kişiler 10) ve ḳullar ve ḳaralar ve ekinciler ve ʿilmsiz zāhidler ve ḫasīsler ve ṭoprāḳ ḳazıcılar 11) ve ḫandān ḳadīm eṣḥābı ve dizdārlar ve göçer evliler -ve aʿżādan- kemükler 12) ve baġarsuḳlar ve ṭalaḳlar ve arḳa ve dizler ve ṣaġ ḳulaḳ ve ṭırnaḳlar ve ḳıllar 13) -ve ḳuvāydan- ḳuvvet-i māsike ḥislerden sāmiʿa ve marażlardan cüz̤z̤ām ve nıḳrīs 14) ve ḳurūḥ emʿā ve öksürük ve nezle ve ṭalaḳ aġrısı ve ḳulunç ve raḥimde 15) olan marażlar ve ditretici ısıtmalar ve istiḳā ve her maraż ki ṣovuḳdan ve ḳurılıḳdan 16) ḥāṣıl olan ve sevdāvī ve balġam muḫtaliṭ ḫılṭlardan z̤uhūr ėden marażlardur 17) -ve ṣūretlerden- çatma ḳaşlu ve siyāh ḳıllu ve ḳalıŋ ṭudaḳlu ve iri 18) bedenlü büyük başlu ve büyük aġızlu ve yüzini çiçek bozmuş ve boynı 19) uzun ve çirkin yüzlü ve ḥareketi s̱aḳīl ve tenbel ve āvāzı iri kimesnelerdür 20) ve ḫūylardan buḫl ve cehl ve kīn ve mekr ve ḥudʿa ve tekebbür ve ḥased ve vesvese 21) ve ṣabr ve ḥisset ve ruʿb ve ferʿ ve çoḳ uyumaḳ ve daʿvī ḥikmet ve fiḳr 22) ve ġurbet ve ʿuzlet ve taʿṭīl ve

taḥammüldür ve fiʿllerden aġlamaḳ ve çaġırmaḳ 23) ve ḫarāb ėylemek ve ẓulm ve ḥabs ve debāġat ve çericilik ve dellāklik ve kiricilik 24) ve maḳberecilik ve kemük ve deri ile olan işleri işlemekdür ve ʿömrden 25) pīrlek ve aḳrabādan baba ve dede ve büyük ḳarındaş ve ḥayvānlardan 26) ṣıġır fil ve keçi ve ḳarġa ve yarasa ve siŋek ve ḳara yılan ve deve ḳuşı ve ʿuḳāb 27) ve bayḳuş ve çekirge ve her cānavar ki yer içinde gizlenür ṣıçan ve köstebek

[10a]

1) ve kablubaġa gibiler -ve edyāndan- cuhūd dīni ve küfrdür ve libaslardan 2) yükden yapılmış iri ḥaşīn şeyler ve nebātātdan ḳasṭ ve büber ve bellūt 3) ve her nesne ki toḫmsuz ve ḫuşk ola -ve cevāhirden- tėmür ve ḳurşun 4) ve ḳara ṭaşlar ki ḳıymetsiz ola -ve mekānlardan- virāneler ve aḫurlar ve mināreler 5) ve ṣusuz baṭṭāl ḳuyular ve beyābānlar ve eski binālar ve ḳalʿalar ve ṭopḫāneler 6) ve otsuz ve aġaçsız ṭaġlar ve maḳberelikler ve şōraḳ yėrler ve ṭuzlalar 7) -ve eḳālīmden- evvelki iḳlīmdür -ve şehrlerden- sind ve hindde olan şehrler 8) ve buḫārā ve ḫārezm ve mihricān ve nişābūr ve erżurūm ve ḥabeşe ve sūdān 9) maġrib ve yemen ve ḳıbṭ ve dīrīrdür ve iḳlīm-i evvelüŋ ibtidāsı şol maḥaldendür ki 10) eṭvel-i nehārı on iki sāʿat ve ḳırḳ beş daḳīḳa ola yaʿnī ṣülūṣi-i 11) erbāʿ sāʿa ve ʿarż-ı beledi on derece ve ḳırḳ daḳīḳa ola ve vasaṭī 12) eṭvel-i nehārı on üç sāʿat olan yėrlerdür ve ʿarż-ı beledi on 13) altı sāʿat ḳırḳ daḳīḳa olan yėrdendür ve günlerde cumʿa ertesi 14) ve gėcelerden çehārşenbih gėcesidür ve cirminüŋ büyüklügi 9 derecedür 15) ve sene-i ferdādiyeti [illegible] ve sene-i uẓmāsı 465 yıl ve sene-yi kübrā- 16) -sı 57 yıl ve sene-i vusṭası [illegible] yıl ve sene-i ṣuġrası [illegible] yıldur 17) ve ḳuvveti şarḳ ṭarafında olduḳda ve züḥalüŋ ṣūreti ehl-i ṭılısmāt 18) ḳatında ayaḳ üzere ṭurmuş bir pīr ki başına bir pōst giymiş 19) içinde bir ṭavuḳ var ve iki ayaḳları altında ṣıçanlar vardur baʿżılar 20) dėmişler ki bir ayaḳ üzere ṭurmuş ādemdür başında bir keçi yavrısı 21) var henüz ṭoġmuş ve ayaġı altında ekṣerleri vardur ve baʿżılar dėmişler 22) bir ādem bir ejdere suvār olmuş ve ṣaġ elinde bir oraḳ ṭutar 23) yāḫūd bir ʿāṣā ṭutmış ulular ol ʿāṣā ile taḥrīk ėder ve 24) ve baʿżıları dėmişler ki bir ḳoca şeklindedür ṣaġ alnında bir insān 25) başı ṭutmış ve ṣol eli içinde bir ḳurd öldürmiş ve baʿżıları 26) dėmişler ki bir kimesneye beŋzer ki bir ḳır ata suvār olmış başında ṭolġa 27) ve ṣol elinde ḳalḳan yüzine çekmiş ve ṣağında ḳılıç ṭutar başı

[10b]

1) üzere ḳaldırmış urmaḳ ister gibidür ve ismi yunanca ḳarūnusdur 2) ve ʿarabca şebbe sāmī ve frenkçe şaḳūrnūşdur şekli budur 3) -müşterī- saʿd-ı ekberdür müẕekkerdür nehārīdür ve ṭabīʿatı ıssı ve yaşdur 4) muʿtedildür ve şimālīdür ve mizācı ḳandur ve ʿunṣurı bāddur ve ṭaʿmı ṭatludur 5) ve rāyiḥasi ṭayyibdür ve rengi aḳdur ve buġday eklüdür ve ıraḳdur ve yumuşaḳdur 6) ve ṣūretde muʿtedil büyülü ve şehlā gözlü ve heybetlü ve ṣāḥib-i veḳār ve mütekellim- 7) -dür aʿżādan ṣol ḳulaḳ ve ḳollar ve bėl ve ḥareket ėyleyen ṭamarlar ve boġaz 8) ve miʿde ve ciger ve ḳarın ve göbek ve uyluḳ ve ṣaġ ṭaraf bi'l-külliye ve ḳuvvetlerden 9) ḳuvvet-i nefsānī ve ġaziyedür ve ʿömrden kühūlet ve ḥislerden ḥis bilmesi 10) sāmiʿadur -ve ṭabaḳāt-ı insāndan- vüzerā ve eşrāf ve ḳużżāt ve ẕühād 11) e tüccār ve ḫuṭbādur ve ḫūylardan ʿilm ve ḥilm ve ʿulüvv-ı himmet ve ʿimāret ve ḫayrāta 12) ḥarīṣ olmaḳdur ve ṣādıḳu'l-ʿahd olmaḳ ve ḫulḳ-ı ḥasetdür ve fiʿllerden 13) emr-i maʿrūf ve nehy-i münker ve ıṣlāḥ-ı ẕātü'l-beyn ve dīne taḳviyyet ėtmek 14) ve iẓhār-ı şeref ve her işde teʿennī ve cemʿ-i māla çalışmaḳ aḳrabādan 15) oġul ve oġul oġlı ve ḥallerden ve ululuḳ ve ġanīlik ve ḥuṣūl-ı 16) merām ve nebātātda buġday ve pirinç ve noḫūd ve arpa ve sīsam ve ṭarı 17) ve alma ve ṭatlu enār ve gül ve ceviz ve incīr ve zerdālü ve ḳayışı 18) ve ṭatlu erik ve maʿādinden altun ve gümüş ve ḳalay ve birinc ve almās 19) ve zümürrüd ve aġır bahālu ṭaşlar ve libāslardan dībā ve ġāyet ve māl-ı çīn 20) ḳumaşlar ve marażlardan baḥa ve zātü'r-riye ve sekte ve teşennüc ve ḥafaḳān 21) ve ṣudāʿ ve her maraż ki keşret-i rīḥden tevellüd ėder ve ʿamellerden bozuḳ 22) ḳumaş ṣatmaḳ ve düş taʿbīr ėylemek ve ʿibādet ve eyü ṣıfatlardur 23) ve ḥayvānlardan ṭavuḳ ve durrāc ve ṭavus ve gögercin ve ḳoyun ve ṣıġır 24) ve ḳaṭır ve hümāy ve laḳlaḳdur ve dīnlerden naṣrānī dīni -ve ṣūret-i insāndan- 25) beyāż tenlü ve yāḫūd buġday eŋlü ve ḳıvırcıḳ ḳıllu ve ḳılları ḳumral 26) ve gözleri şehlā ve burnı şemerli ve degirmi yüzlü ve boynı uzun 27) ve ḳaba ṣaḳallu ve boyı muʿtedil ve heybetlü ve vaḳārlu ve cimāʿa ḥarīṣ

[11a]

1) kimesnelerdür -ve renglerden- yeşil ve günlerde pençşenbih ve gėcelerde bāzār 2) ėrtesi ve cirminüŋ büyükligi derece ve sene-yi ferdāriyeti yıldur 3) ve sene-yi ʿuẓmāsı 428 yıldur ve sene-yi kübrası 79 yıldur ve sene-yi 4) vusṭāsı yıldur ve sene-yi suġrası yıldur ve ḳuvveti 5) şimālī ṭarafındadur ve müşterīnüŋ ṣūreti ehl-i ṭılısmāt ḳatında 6) bir yigitdür ki ṣaġ elinde bir ʿüryān ḳılıç ṭutar ve ṣol

elinde bir yay 7) ve bir tesbīḥ ṭutar bir ata süvār olmuş ve baʿżılar ḳatında bir ādeme 8) beŋzer ki bir kürsī üstünde oturmış ve alaca ḳaftān giymiş 9) şarı ve ḳırmızı ve yeşil ile maḫlūṭ rengde ve şol eline tesbīḥ 10) almış çevirür ve baʿżılar ḳatında bir giyinmiş ādeme beŋzer ki bir ʿuḳāba 11) binmiş ve elinde bir ḳamış ṭutar ve baʿżılar ḳatında bir ṭaḫta üstinde 12) oturmış melek şeklindedür ki boynunda dāsı var elinde ḳalem 13) ve kāġıd ṭutar ve baʿżılar eydür ki iki elinde ayna ṭutar ve bir tesbīḥ 14) inci ṭutar ve iḳlīmlerden ikinci iḳlīm -ve şehrlerden- yemen ve baḥreyn 15) ve mekke ve medīne ve saʿīd ve yemāme ve ṭāyīf ve ʿummān ve menṣūradur 16) -ve iḳlīm- ṣānīŋ evveli şol maḥaldedür ki eṭvel-i nehārı üç ṣāʿat 17) ve rubʿ ṣāʿat ola ve ʿarż- beledi yigirmi buçuḳ derece ola ve vasaṭı 18) şol maḥaldendür ki eṭvel-i nehārı üç buçuḳ ṣāʿat ola ve ʿarż-ı 19) beledi yigirmi dört derece ola -ve mekānlardan- cāmiʿler ve minberler 20) ve mināreler ve ṣavmaʿalar ve vāʿıẓlar oturdıġı yėrler ve ʿālī maḳāmlar 21) ve ḫazīnelerdür ve ismi yunanca jefdür ve ʿarabca sedled ve frenkçe 22) cevdedür ve şekli budur -merrīḫ- naḫs-ı aṣġardur ve müẕekkerdür 23) ve leylīdür ve ṭabīʿatı ıssı ve ḳurudur ve ḫılṭı ṣafrā ve ʿunṣurı āteş 24) ve ṭaʿmı acı ve keskindür ve ʿömrden yigitlikdür ve aḳrabādan orta ḳarındaş 25) -ve renglerden- ḳoyu kırmızı ve rāyihalardan yaramaz ḳoḳular ve melbūsātdan 26) ayrı ve ḫaşīn nesnelerdür ḳavīden ḳuvvet-i ġażabiyye ve ḥislerden şāme 27) yemeyendür ve aʿżādan öd ve bögrekler ve nuṭfe mecrāları ẕeker ve ḳalıŋ

[11b]

1) ve ḳalıŋ ṭamarlar ki ḥareket ėtmez ola ve ṣūretlerden uzun boylu ve büyük 2) başlu ve küçük gözlü ve küçük ḳulaḳlu ve alnı şarı ve gök gözlü 3) tėz tėz gözlerin ḥareket ėtdirür ve burnı delikleri büyük ve ḳırmızı 4) beŋizlü ḳıllu ve dudaḳları ince ve yüzi müdevver parmaḳları uzun 5) ve ayaḳlarından nişānları var ve faḥşeyān söylemege māʾil çerīyü'l-lisān 6) işinde meşkūk ve bir meẕhebden bir meẕhebe tėz döner lec ve ʿinād ve 7) inkār ve ʿacele ve ḥased ṣāḥibi ola ve ḥayāsız olup ve beyhūde sözler 8) söyleyüp sefāhatı ziyāde ola ve isrāf ve bozmaḳ ve toḳımaḳ ve kesmege 9) māʾil ola ve fiʿllerden ḫıyānet ve ḫırsızlıḳ ve ḥarāmīlik ve rehzenlik 10) ve ẓanīlik ve fesātlıḳ ola -ve ṭabaḳāt-ı insāndan- begler ve leşkerīler 11) ve cellādlar ve müfsidler ve āteş işin işleyenler ve devāb ṣatanlar ve 12) şekilerden her nesne ki uzun ola ve ḥallerden ġurbet ve ḫavf 13) ve ḳaçmaḳ ve nebātātdan baḳam ve besbāse ve acı bādem ve ekşi enār ve sarmısaḳ 14) ve ṣoġan ve pıraṣa ve ḫardal ve ṭurb ve bādincān ve tere ve keskin 15) otlar ve maʿādenlerden tėmür ve zincifre ve mıġnāṭīs -ve ālātdan- ḥarb

16) ālātı ve cübbe ve cevşen ve siper ve gürz nīze ve ḳılıç ḫançer ve libāslardan 17) her nesne ki ḳırmızı renglü ola ve mekānlardan āteş yanar yėrler ve zindānlar 18) ve leşker ḳonaġı ve silāḥḫāneler ve marażlardan ḳızıl ḫastelik ve muḫtelif 19) ısıtmalar ve ciger ʿilletleri ve yanı ḳara ve seher ve oġlan düşürmek ve 20) nesne ki keşret-i ḥarāret ve yübūsetden ḥāṣıl ola -ve eḳālīmden- üçünci 21) iḳlīm ve ibtidāsı eṭvel-i nehārı ol dört sāʿat olan yėrdür ve ʿarż-ı 22) beledi otuz buçuḳ derecedür -ve şehrlerden- multān ve zābilistān 23) ve kirmān ve māzendrān ve mıṣr ve iskenderiyye ve sūs āḳṣā ve ṭanca 24) ve marākeş ve tāhran ʿiliyyā ve şām ve beytü'l-maḳdes ve tīh ṣaḥrāsı ve baṣra 25) ve kūfe ve ḳulzüm ve ḳandahār ve arż-ı türk -ve sanāyīʿden- silāḥlar yapmaḳ 26) ve ṣatmaḳ ve silaḥşōrluḳ ve ḳaṣāblıḳ ve naʿlbendlik ve cerrāḥlıḳ ve keleb 27) muʿallimleri ve elekçiler ve oḳçılıḳ ve meyyitüŋ kefīnini ṣoyanlardur ve edyāndan

[12a]

1) bed-perest dīni -ve renglerden- ḳırmızı ve günlerden ṣalı güni ve gėce- 2) -lerden cumʿa ėrtesi gėcesidür ve cirminüŋ büyüklügi derecedür 3) sene-yi fedārīni 7 yıldur ve sene-yi ʿuẓmāsı 264 ve sene-yi kübrāsı 4) 66 yıldur ve sene-yi vusṭāsı yıldur ve sene-yi ṣuġrāsı yıldur 5) ve ḳuvveti maġribde oldıġı vaḳtdedür ve merrīḫüŋ ṣūreti ehl-i ṭılısmāt 6) ḳatında bir yigit şeklindedür ki iki arslana suvār olmuş ṣaġ 7) elinde yalıŋ ḳılıç ve ṣol elinde iki ḳuş ṭutar ve baʿżılar ḳatında 8) bir ata binmiş başında ṭolġa ve ṣol elinde nīze ve avucında bayraḳ 9) ve ḳırmızı cāmelü bir ādeme beŋzer dėmişler ve baʿżılar ḳatında bir ʿüryān 10) kimesne bir taḫt üstünde oturmış ve ṣaġında bir ḳız ṭurmış 11) başın ṭarar kendünüŋ ve ol ḳızuŋ eli gögsi üstünde ve yüzi 12) ve yüzi ol ʿüryān kişinüŋ yüzine muḳābil ve baʿżılar ḳatında 13) bir ʿüryān kimesneye beŋzer ki ṣaġında bir ʿüryān ʿavrat ṭurur ve ṣaġ 14) elini ʿavratuŋ boynına ve ʿavratuŋ ṣol eli bu kişinüŋ gögsinde 15) birbirlerine baḳarlar ve baʿżılar ḳatında bir ayaḳ üzere ṭurmış ādeme benzer ki 16) ayaġı altında bir cevşen ṭurur ve ayaḳlarına tėmür geymiş bir ḳılıç ḳuşanmışdur 17) merrīḫüŋ yunanca ismi ve ʿibrī lisānunda mādīm ve frenkçe 18) mārsdur ve şekli budur - şems- neyyir-i ekberdür ve merāṭıbı 19) ıssı ve ḳurıdur ve erkekdür nehārīdür ḫılṭı ṣafrādur ve ʿunṣurı 20) āteşdür ve ṭaʿmı keskin ve rengi nārencīdür ve berrāḳdur ve malbūsātdan 21) yumuşaḳ nesnelerdür ve şekillerden degirmi olan nesnelerdür ve ḥavāsdan 22) göz ve ḳuvvetlerden ḳuvvet-i ḥayvānīdür ve aʿżādan yürek ve baş 23)

ve gögüs ve ağız ve diş ve ṣağ gözi ve beyni ve iliklerdür ve ʿömrden 24) küḥūletdür -ve ṭabaḳāt-ı insāndan- pādişāhlar ve ḥākimler ve reʾīsler 25) ve rāʾy ve tedbīr ṣāḥibleri ve ṣūretlerden arı tenlü ve ḳarnı 26) büyük ve başı büyük ve beyāż tenlü ki ṣarıya māʾil ve iri 27) āvāzlu ve degirmi yüzlü ve edyāndan āteş-perest dīni ve ḫūylardan

[12b]

1) ʿaḳl ve fehm ve kibr ve kerem ve sirʿat ve ġażab ve ḥiddet ve ḥırṣ ve şehvet 2) ve kesb-i ṣenā ve fiʿllerden ṭaleb-i salṭanat ve cemʿ-i māl ve keṣret-i kelām 3) ve ḳahr-ı düşmen ve neẓāfet ve heybet ve aḳrabādan baba ve ortanca ḳarındaş 4) ve nebātātdan şeker ḳamışı ve pirinç ve zaʿferān ve ṣandal terencübīn 5) ve turunç ve ḫurmā ve ulu aġaçlar ki meyveleri ḳırmızı ola -ve meʿādinden- 6) altun ve yāḳūt ve lāciverd ve kibrit ve ẕerīnec-i aḥmer ve kehrubā ve 7) libaslardan ḳuşaḳ ve tāc ve sorġuç ve her nesne ki mücevher 8) ve muṭṭalā ola -ve ḥayvānlardan- arslan ve sibāʿ ve ṭoġan ve ʿiḳāb 9) ve tazı itler ve emrāżdan göz aġrısı ve yürek oynaması 10) ve dimaġda olan ʿilletler ve her maraż ki ıssıdan ve ḳurılıḳdan ḥāṣıl 11) ola ve günlerden pāzār güni ve gėcelerden penşenbih gėcesi 12) ve cirminüŋ büyüklügi on beş derece ve sitte-yi ferdārīni on 13) dört ve sene-yi ʿuẓmāsı 1461'dür ve sene-yi kübrāsı 120'dür 14) ve sene-yi vusṭāsı sene-yi ṣuġrāsı ḳuvveti 15) ufḳ-ı şarḳīdedür ve şemsüŋ ṣūreti eṣḥāb-ı ṭılısmāt ḳatında 16) bir ādemdür ki ṣaġ elinde bir ʿaṣā dutmış ve ʿaṣāya ṭayanmış ammā bir 17) ʿaraba üzerinde oturmış ol ʿarabayı dört at çekerler ve ṣol 18) elinde tesbīḥ ṭutar ve baʿżılar ḳatında bir oturmış ādem gibidür ki 19) yüzi degirmi ve elinde dört atuŋ yularları var -ve eḳālīmden- dördünci 20) iḳlīmdür ve iḳlīm-i rābʿuŋ ibtidāsı olan maḥalüŋ eṭvel-i nehārı on 21) dört sāʿat ve rubʿ sāʿat ola ve ʿarżı otuz üç buçuḳ derece 22) ola ve vasaṭınuŋ eṭvel-i nehārı on dört buçuḳ sāʿat olup 23) ʿarż-ı beledi otuz altı derece ve yigirmi daḳīḳa ola -ve şehrlerden- 24) āzerbaycān ve ḫorāsān ve beytü'l-maḳdes ve ḥırāmān ve ermeniyye ve kūh-ı lübnān 25) ve ḥaleb ve anṭākiyye ve ṭarsūs ve hamedān ve ḳıbrıs ve rodōs ve endülüs 26) ve sāḥil-i şām -ve mekānlardan- maʿdenler ve ḳuyumcılar çarşısı ve bülend ḳaṣrlar 27) ve taḫtlar ve ḥākimler ḥükm ėtdigi yėrler yunanca ismi ibülayur ve ʿarabca şems

[13a]

1) ve frenkçe ṣūldur ve şekli budur -zühre- saʿd-ı aṣġardur cenūbīdür 2) ve müʾenneṣdür ve leylīdür ve ṭabīʿatı ṣovuḳ yaşdur ve ṭaʿmı ṭatludur ve leẕīẕ 3) ve rengi beyāżdur ve rūşendür ve ḳamış renglüdür ve rāyiḥesi laṭīfdür ve 4)

melbūsātdan nerm nesnelerdür ve ʿanāṣırdan mādur ve aḫlāṭdan ruṭūbet-i 5) ġariziyye ve ḥislerden şāme ve ḳuvaydan ḳuvvet şehvānī ve şekillerden murabbaʿ 6) ve aʿżādan eller ve arḳa kemükleri ve göbek ve ciger ve bögrek ve ferc ve raḥim 7) ve ḥuşye ve ẕeker ve iç yaġı ve ʿömrden sinn-i bulūġ -ve ṭabaḳāt-ı insāndan- 8) ulu ḫatunlar ve emredler ve ḫādımlar ve zīnet ile muḳayyed olanlar ve ʿayş 9) nūş ve saz ve söz ile ʿömr geçirenler ve ḫūylardan ʿāşıḳlıḳ ve cömerdlik 10) ve ẓarīflik ve pāklik ve muʿacceblik ve esirgemek ve eklemek ve fiʿllerden 11) sāzendelik ve oyuncılıḳ ve şarābdārlıḳ ve ḳumārbāzcılıḳ ve pezevenklik 12) ve tekerleme söyleyicilik ve raḳḳāṣlıḳ ve naḳḳāşlıḳ ve şaṭrancbāzlıḳ 13) ve nerdbāzlıḳ -ve aḳrabādan- ve elde ve ṣūretlerden güzel yüzlü ve beyāż 14) tenlü ki ḳırmızıya māʾil ve ḳara gözlü ve semiz tenlü ve dişleri ufaḳ 15) ve yüzi tüysüz ve ṭopuḳları ḳalıŋ ve parmaḳları ḳışa ve yaŋaḳları 16) yumrı ve bedeni yumuşaḳ olanlardur ve edyāndan islām ve nebātātdan 17) çekirdekli meyveler üzüm ve alma ve ayva ve turunç ve cemīʿ çiçekler ve ḫōş 18) ḳoḳulı nesneler ve sac aġacı ve ḳavaḳ aġacı ve maʿdenlerden 19) zeberced ve incü ve esmed ve altun ve gümüşden olan avānī -ve ḥayvānātdan- 20) bülbül ve ḳumrı ve gögercin ve ögeyik ve ṭavşan ve libāslardan dībā 21) ve munḳaş ḳumaşlar ve mekānlardan būstānlar ve gölgeler ve müferriḥ mesīreler 22) ve temāşgāhlar ve oyuncılar ve maẓḥaklar oynadıġı yėrler ve nevbetḫāneler 23) ve bülbülli ve ḳumrılı bāġçeler ve emrāżdan żaʿf-ı ḳalb ve żaʿf-ı dimāġ 24) ve bögrek żaʿfı ve ʿaşḳ marażı ve maḳʿadda olan bāsūrlar -ve eḳālīmden- 25) beşinci iḳlīmdür ve bu iḳlīmüŋ ibtidāsınuŋ eṭvel-i nehārı on dört 26) sāʿat ḳırḳ beş daḳīḳa ve ʿarż otuz sekiz derece elli daḳīḳadur 27) ve vasıṭınuŋ eṭvel-i nehārı on beş sāʿat ve ʿarż-ı beledi ḳırḳ bir derece

[13b]

1) on dört daḳīḳadur ve günlerde cumaʿ ve gėcelerden ṣalı gėcesidür 2) ve cirminüŋ büyükligi yėdi derecedür ve sene-yi fardārīni yıldur ve 3) sene-yi ʿuẓmāsı 1151 dür ve sene-yi kübrāsı ve sene-yi vusṭāsı 4) dür ve sene-yi ṣuġrāsı dür ve ḳuvveti cenūbda olmaḳdadur ve zührenüŋ 5) şekli ehl-i ṭılısmāṭ ḳatında bir deve binmiş bir ʿavrata beŋzer ki elinde 6) ḳopuz çalar ve baʿżılar ḳatında bir oturmış ʿavrata beŋzer ṣaçlarını 7) ṣaġa ve ṣola perīşān ėylemiş ve ṣaġ elinde āyine ṭutar içine baḳır 8) ve ṣarı ve ḳırmızı libās giymiş boġazınuŋ ṭavḳı var ve ayaḳlarında 9) ḫalḫālı var -ve şehrlerden- rūm ve ḥicāz ve ḫārezm ve buḫārā ve bābil 10) ve ermeniyye-yi ṣuġrādur yunanca ismi āfrōdit ve ʿibrī lisānınca 11) nūġa ve frenkçe venūsdur ve

şūreti budur ʿuṭārid 12) mümtezicdür her ḳanġı yıldıza muttaṣıl olsa ol yıldızun ṭabīʿatında olur 13) ve eger hīç bir kevkeb ile muttaṣıl olmasa her ḳanġı burc içinde ise ol 14) burcuŋ ṭabīʿatında olur eger müʾenneṯ kevkebe muttaṣıl olsa ve yāḫūd 15) müʾenneṯ burc içinde olursa kendüsi daḫı müʾenneṯ olur ve leylī 16) olur ve müẕekker kevkebe muttaṣıl olsa ve burc-ı müẕekkerde olsa müẕekker 17) nehārī olur ve ṭaʿmı daḫı muttaṣıl oldıġı kevkebüŋ yā burcuŋ ṭaʿmı 18) gibi olur ve rāyiḥası ve şekli ve rengi daḫı öyle olur ve ʿanāṣırdan 19) havādur ve aḫlāṭdan sevdādur ve göyinmiş ḳan ve ḥislerden ẕevḳ 20) ve ḳuvvetlerden ḳuvvet-i mütefekkire ve aʿżādan lisān ve ṭopuḳ ve siŋir ve ḥareket 21) ėdici ṭamarlar ve ʿömrden sinn-i ṣabāvet -ṭabaḳāt-ı insāndan- kātib 22) ve defterdār ve tüccār ve bezāzlar ve ṣaḥḥāflar ve eṣḥāb-ı ḥikemde ve ṭıbb 23) ve nücūmda ve felsefe ve erbāb-ı faẓl ve hüner ve ṣūretlerde uzun 24) boylu ve gözleri küçük ve aġzı büyük ve ḳulaḳları yaṣṣı ve çatma 25) ḳaşlu bedeninüŋ rengi yeşilrek dişleri ufaḳ ve ḳılları ince 26) ve ṣaḳalı az ve ayaḳları ve parmaḳları ince ve ḫūylardan sır ṣaḳlamaḳ 27) ve ṭaleb riyāset ve ḥāżır-cevāblıḳ zīreklik ve ḳorḳaḳlıḳ ve kezẕābliḳ

der-kenār
zühre ile ʿuṭāride süfeliyyīn dėrler

[14a]

1) nuḫūseti ḥalinde ise ve fiʿllerden edeb ve taʿlīm-i ʿulūm ve hendese 2) ve şiʿr ve ḥikmet ve kitābet ve mesāha ve şuʿbede ve itlāf-ı māl ve isrāf 3) ve taḥammül ve tevāżuʿ ve aḳrabādan küçük ḳarındaşlar ve nebātātdan penbe ve kettān 4) ve yėr üzerinde yaylayup biten otlar ve ṣabansız bitenler ve rāyiḥası keskin 5) nesneler ve ḥayvānlardan ḥimār-ı vaḥşī ve ḳaṭır ve tāzī ve kelb ve dilkü 6) ve çaḳal ve ṭūṭī ve ḳara ṭavuḳ -ve maʿādenden- cīve ve fīrūze ve mercān 7) ve marażlardan ṣarʿ ve ve cünūn ve ḳıl dökülmek ve ṣarılıḳ 8) ve ḳan ḳuṣmaḳ ve māliḫūlyā ve öksürük -ve mekānlardan- dīvānḫāneler 9) ve mektebler ve kāġıd ve ḳalem ve kitāb bāzārı ve medreseler ve dīnlerden 10) küfr ve felsefe ve eḳālīmden altıncı iḳlīm ve altıncı iḳlīmüŋ ibtidāsı 11) eṭvel-i nehārı on beş sāʿat on beş daḳīḳa ve ʿarż-ı beledi ḳırḳ 12) üç buçuḳ derece ve vasaṭınuŋ eṭvel-i nehārı on beş buçuḳ sāʿat 13) ve ʿarż-ı beledi ḳırḳ beş derece yigirmi iki daḳīḳadur ve günlerde 14) çehārşenbih ve

gėcelerde pāzār gėcesidür ve cirminüŋ büyükligi altı 15) derecedür ve sene-yi ferdāriyeti yıldur ve sene-yi ʿuẓmāsı 460yıldur 16) ve sene-yi kübrāsı dur ve sene-yi vusṭāsı dür ve sene-yi ṣuġrāsı dur 17) ve ḳuvveti şimāli ṭarafında olduḳdadur ve ʿuṭāridüŋ ṣüreti ehl-i ṭılısmāt 18) ḳatında bir ṭāvusa binmiş bir yigit ṣüretindedür ki ṣaġ elinde bir yılan 19) ve ṣol elinde bir muṣḥaf ṭutup oḳur ve münaḳḳaş libāslar giymiş ve baʿżılar 20) ḳatında bir insān şekli gibidür ki bir kürsī üzere oturmış başında tācı 21) var muṣḥaf oḳur yeşil ve ṣarı libāslar giymiş ve baʿżılar ḳatında bir emrūd 22) şeklindedür ki başında tāc giymiş bir elinde bir ṣadef var ve ayaġı altında ḳaplubaġa 23) var -ve şehrlerden- france ve endülüs ve ferġāna ve tercān ve ālān ve ḥablān 24) ṭaberistān ve deşt-i ḳıpçaḳ ve yunanca ismi ārmīs ʿibrānice 25) ḳazẖāb ve frenkçe merküryüsdür ve şekli budur -ḳamer- 26) neyyir-i aṣġar dėrler naẓarda saʿddur ve muḳārinede naẖsdur ve müʾenneṯdür ve leylīdür 27) ve ṭaʿmı ekşidür ve rāyiḥası burṣıḳdur ve renglerden beyāżdur ki yeşile baḳar

[14b]

1) ve ʿanāṣırı mādur ve ẖılṭı balġamdur ve ḥislerden bāṣıra ve ẕāyiḳadur ve ḳuvvetlerde 2) ḳuvvet-i nāmiyyedür ve aʿżādan ṣol gözdür erlerüŋ ve ʿavratlaruŋ ṣaġ 3) gözidür ve beyni ve boġaz ve memeler ve miʿde ve ṭalaḳ ve aḳcigerdür ve ʿömrden 4) sinn-i ṭıfl ve marażlardan fālic ve laḳva ve aʿżā yėrden çıḳmaḳ -ve tabaḳāt-ı 5) insāndan- nāʾibler ve ḳāymaḳāmlar ve ʿavāmü'n-nās ve ehl-i sūf ve ėlçiler 6) ve peykler ve ḳāṣdlar ve çerçiler ve ẖatunlar ki aṣl ve nesl ṣāḥibi ola 7) -ve ṣüretlerden- degirmi yüzlü ve çatma ḳaşlu ve bedeni arı ve mücessem ve 8) ḳılı yoġun ve keskin āvāzlu dişleri açuḳ ve başını egri ṭutar 9) ve gözleri uẖūl ve benedinüŋ rengi beyāż ve akrabādan ana ve dāye ve bile 10) doġan ḳarındaş ve ẖūylardan herkes ile muẖtelit olup selīmü't- 11) ṭabʿ olmaḳ ve çoḳ söyleyicilik ve ḳoycılıḳ ve unutḳanlıḳ ve fiʿllerden 12) cāsūsluḳ ve dellāklik ve berberlik ve gemicilik ve nebātātdan ẖıyār ve ḳarpuz 13) ve ḳavun ve ḳabaḳ ve tere ve ḳamış ve baḳla ve arpa ve üzüm ve ḳoruḳ ve erik 14) ve ẖayvānlardan ṣıġır ve ḳoyun ve ṭurna ve ḳaz ve deve ḳuşı ve ṭavuḳ 15) ve serçe ve durrāc ve ṣıġırcıḳ -ve maʿadinden- gümüş ve billūr ve incü ki ẖırda 16) ola ve duhne-i frengī ve aḳ zāc ve beyāż boncuḳlar ve libāslardan 17) yüzik ve mendīl ve gömlek ve ṭon ve serpūş ve

mekānlardan şaḥrālar 18) ve aḳar şular olan mekānlar -ve eḳālīmden- yėdinci iḳlīmdür yėdinci iḳlīmüŋ ibtidāsı 19) eṭvel-i nehārı on beş sāʿat ḳırḳ beş daḳīḳa ve ʿarż-ı beledi ḳırḳ 20) yėdi derece ḳırḳ bir daḳīḳa ola ve vasaṭınuŋ eṭvel-i nehārı on 21) beş sāʿat ve ʿarż-ı beledi ḳırḳ sekiz derece elli iki daḳīḳa ola 22) ve āḫir-i nehārı on altı sāʿat ve rubʿ sāʿat ola ve ʿarż elli derece 23) yigirmi beş daḳīḳa ola ve günlerden pāzār ėrtesi ve gėcelerden 24) cumʿa gėcesidür ve cirminüŋ büyükligi derecedür ve sene-yi ferdārīni 25) yıldur ve sene-yi ʿuẓmāsı 526'dur ve sene-yi kübrāsı dur ve sene-yi 26) vusṭāsı dur sene-yi saġrāsı dur ṣūreti insān 27) şeklindedür ki ṣaġ elinde bir ḥarbe ve ṣol elinde baş parmaġını

[15a]

1) ṣalavāt parmaġınuŋ ikinci boġumına ve ṣunʿ ėtmiş ve başında tāc 2) giymiş ve bir ʿarabaya binmiş dört at çeker ol ʿarabayı ve baʿżılar ḳatında 3) bir insān şeklidür ki bir ḳoçı üzerine binmiş ve elinde ḥarbe ve başında 4) tācı var ve baʿżılar ḳatında bir ʿavrat şeklidür iki ṣıġıruŋ üzerine 5) binmiş ve ṣol elinde bir ḳamçı var ve ṣaġ elinde bir ḥarbe var başında 6) ḳamer şeklinde tāc var -ve şehrlerden- bulġar ve rus ve ṣaḳālba ve 7) türk ve ḳandahār ve zābil ve ḥarezdür yunanca ismi ṣalīn ve ʿarabca 8) levātā ve frenkçe lūnadur ve şekli budur -reʾs- 9) saʿddur ṭabīʿatı müşterī ve zühre ṭabīʿatından mürekkebdür ḳuvvet ve saʿādete 10) delālet ėder ve mülk ve māl ve ṣıḥḥat ve ḥācet ḥāṣıl olmaḳ ve her işüŋ 11) ṣalāḥına delālet ėder ve saʿd ile olsa saʿādeti arturur ve naḥs 12) ile olsa nuḥūseti arturur ve ismi yunanca dilince ve frenkçe 13) ḳābūt ve ve rāġūsdur şekli budur -ẕeneb- naḥsdur ve ṭabīʿatı 14) merrīḫ ve züḥal ṭabīʿatından mürekkebdür żaʿfa ve ḫastelige delālet ėder 15) ve şerr ve fesāda ve umud-ı murād bāṭıl olmasına delīldür saʿd ile olsa 16) saʿādetüŋ eksildür ve naḥsla nuḥūsetüŋ eksildür ve ismi yunanca 17) ōrādur ve frenkçe ḳāvda dārġūşdur ve şekli budur 18) faṣl-ı delālet boyunı beyān ėder 19) -beytü'ṭ-ṭāliʿ- ufuḳ-ı şarḳīde olan burca dėrler delīl nefs ve beden 20) ve ḥuyūt ve ʿömrdür ve evvel ʿömre ve terbiyeye delīldür ve ʿuṭāridüŋ feraḥī 21) mevżiʿidür ve rab müşelleşe-yi evvel ḥayvāna ve ṭabīʿata ve evvel ʿömrden 22) ḫayr ve şerden vāḳiʿ olan umūra delālet ėder ve rab müşelleşe-yi 23) ṣānī ḥayvāna ve ṣıḥḥat ve saḳam cesede ve ʿömrüŋ ve vasaṭında olan umūra 24) delālet ėder ve rab müşelleşe-yi ṣāliṣ her

umūruŋ ʿāḳibetine ve baʿde'l-mevt 25) vāḳiʿ olan aḥvāle delālet ėder ve beytü'ṭ-ṭāliʿ her işüŋ ibtidāsına 26) ve şerefine ve ʿizzet ve rifʿat ziyādeligine ve siḥir ve ʿazīmete delālet ėder 27) ve aʿżādan başa delīldür ve rengi sincābīdür

[15b]

1) -beyt-i s̱ānī- 2) māl ve maʿāş ve esbāb-ı kisbe ve āʿvān ve enṣāra ve almaġa ve vėrmege 3) ve muḥāsebāta ve ġāyibüŋ zuhūrına ve mevlūduŋ ġıdāsına ve āfet-i başara 4) delīldür ve eger bir naḥs bu ḫānede olursa ve evlādınūŋ ṣanāʿatına 5) ve mevlūduŋ āḫir-i ʿömrine delīldür ve debb-i müs̱elles̱e-yi evvel māla delīldür ve debb-i 6) müs̱elles̱e-yi s̱ānī āʿvāna delīldür ve debb-i müs̱elles̱e-yi s̱āliṣ māl ve āʿvānuŋ şerīkine 7) delīldür ve bu beyt boyuna ve boġaza delīldür ve levni yeşile māʾildür 8) -beyt-i s̱āliṣ- 9) ḳarındaş ve aḳrabāya delīldür ve ḳamerüŋ feraḥī mevżiʿidür ve dīn ve ʿilm 10) ve esrāra ve aḫbāra delīldür ve naḳl ve taḥvīl ve yaḳīn sefere ve ʿibādet 11) ḫānelere ve ölmezden evvel olan ḥāllere delīldür ve debb-i müs̱elles̱e-yi evvel 12) büyük ḳarındaşlara delīldür ve debb-i müs̱elles̱e-yi s̱ānī ortanca ḳarındaşlara 13) delīldür ve debb-i müs̱elles̱e-yi s̱āliṣ küçük ḳarındaşlara delīldür ve bu beyt 14) omuza ve ellere delīldür ve rengi ṣarıdur 15) -beyt-i rābiʿ- 16) baba ve ʿaḳār ve emlāk ve ṭoġdığı menzile delīldür ve ḥaseb ve nesebe 17) ve sāʿat-i mevte delīldür ve mevtden ṣoŋra terk ėyledigi nesnelere delīldür 18) ve her işüŋ ṣoŋına ve eski ve gizlü nesnelere ve defīneler ve uġurlanmış 19) māl ṣaḳladuḳları yėre ve ḥiṣārlara ve ḥabisḫānelere ve ʿazl ve nekbete 20) delīldür ve debb-i müs̱elles̱e-yi evvel babaya delīldür ve debb-i müs̱elles̱e-yi s̱ānī 21) ʿaḳārete ve mülke delīldür ve debb-i müs̱elles̱e-yi s̱āliṣ her işüŋ ʿāḳibetine 22) delīldür ve aʿżādan gögse ve eŋegilere ve ḳoltuḳlara delīldür ve rengi ḳırmızıdur 23) -beyt-i ḫāmis- 24) evlād ve leẕẕet ve surūra ve hedāy ve aḫbāra delīldür ve zührenüŋ 25) feraḥī mevżiʿidür ve libāsa ve zīnete ve babanuŋ mālına ve dügünlere 26) ve yemege ve içmege ve ṭaʿāmlara ve mevlūduŋ ḥaḳḳında söylenen ḫayr ve şerr 27) kelāmlara delīldür ve debb-i müs̱elles̱e-yi evvel evlāda delīldür ve debb-i müs̱elles̱e-yi

[16a]

1) s̱ānī ve surūra delīldür ve debb-i müs̱elles̱e-yi s̱āliṣ hüdāya ve aḫbār ve rüsüle 2) delīldür ve aʿżādan yürege delīldür ve levni beyāżdur 3) -beyt-i sādis- 4) cisminde olan ʿayba ve maraża ve ḳollara ve ḥalāyıḳlara ve küçük 5) ḥayvānlara ve ḳoyun ve keçi gibi olanlara delīldür ve merrīḫüŋ feraḥī mevżiʿidür 6) ve bu beyt delīldür ḳaçḳunlara ve żāyiʿ olan şeylere ve töhmete ve bühtāna 7) ġamza ve cevre ve kiẕbe ve fiḳre ve ḥabse ve bende ve debb-i müs̱elles̱e-yi evvel 8) emrāż ve ʿuyūb-ı cesede

delīldür ve debb-i müşelleşe-yi şānī ḫuddām ve ʿabd ve 9) ve kenīzegāna delīldür ve debb-i müşelleşe-yi şāliş çehār-pālara delīldür ve aʿżādan 10) ḳarına delīldür ve levni ḳaradur 11) -beyt-i sābiʿ- 12) zevceye ve tezvīce ve şarīklere ve müddeʿīlere ve ḫaşımlara ve ġāʾiblere ve 13) uġrılara ve sefere gidenlerüŋ ḳaṣd èyledigi mekānlara ve fiʿllerden 14) inkāra ve ʿināda ve istiḫfāfa ve ucuzlıġa ve ḳaḥṭlıġa delīldür ve debb-i 15) müşelleşe-yi evvel zevciyyete delālet èder ve debb-i müşelleşe-yi şānī ḫaşımlara 16) delālet èder ve debb-i müşelleşe-yi şāliş muḥālaṭa ètdikleri kimesnelere delālet 17) èder ki ṭarīḳ-i şerʿden ḫāric ola ve aʿżādan yan başlarına ve bile 18) delīldür levni sincābīdür 19) -beyt-i şāmin- 20) mevte ve ḫavfa ve mevtüŋ sebeblerine ve māl ve mīrāṣa ve ʿavratınuŋ rızḳına 21) ve faḳīrlige ve dilencilige ve ḫaşmınuŋ yardımcılarına ve şol nesneler ki yarı 22) ḳılına ve helāk ola anlara delīldür ve aḫlāḳdan ṣūret-i ḥaḳdan mürāyilıġa 23) ve her şeyʾüŋ bahāsında kesāda ve debb-i müşelleşe-yi evvel mevte delīldür ve debb-i 24) müşelleşe-yi şānī māla ve mīrāṣa delīldür ve debb-i müşelleşe-yi şāliş ḫavf ve nekbete 25) delīldür ve aʿżādan ẕekere ve ferce ve dübüre delīldür ve levni beyāżdur 26) -beyt-i tāsiʿ- 27) ʿilme ve dīne ve vefāya ve ḳażāya ve erzaḳ-ı sefere delīldür ve şemsüŋ

[16b]

1) feraḥı olan mevżiʿdür ve ve mektūb ve ḫaberlere delīldür ve ʿacāyib ve ġarāyib 2) nesnelere ve rāʾy ve tedbīre delālet èder ve debb-i müşelleşe-yi evvel sefere delālet 3) èder ve debb-i müşelleşe-yi şānī dīne ve ʿibādete delālet èder ve debb-i müşelleşe-yi şāliş 4) ʿilme ve rāʾya delālet èder ve aʿżādan uyluḳlara ve rengi ḳızıldur 5) -beyt-i ʿāşir- 6) ʿizzete ve salṭanata ve nām-ı nigūya ve şanʿata ve anaya delīldür ve mülūk 7) ve ḥükkām ve eşrāf ve ʿavām arasında maḫṣūṣ kimesnelere vālī ve żābıṭlara 8) ve ulu kimesnelerüŋ işlerine ve emirlerine ve yeŋi şeylere delīldür ve debb-i müşelleşe-yi 9) evvel fażīlete ve şeref ve rifʿata delīldür ve debb-i müşelleşe-yi şānī şınāʿata meşhūrlıġa 10) delīldür ve debb-i müşelleşe-yi şāliş anaya delīldür ve aʿżādan dizlere ve rengi şarıdur 11) -beyt-i ḥadī-yi ʿaşer- 12) recā ve ümmīde ve eḫibbā ve eṣdeḳāya ve ʿavratlaruŋ muḥabbetine ve zīnete delīldür 13) ve müşterīnün feraḥī mevżiʿidür ve daḫı māl pādişāha ve āʿvān ve enṣāriyyetine 14) ve vüzerā ve ʿulemāsına ve ʿammāline delīldür ve anlara lā ḥaḳḳ olan umūra ve 15) maʿẕūl olduḳdan ṣoŋra olacaḳ aḥvāle ve rüşvet māla delīldür 16) ve debb-i müşelleşe-yi evvel recā ve saʿādete delīldür ve debb-i müşelleşe-yi şānī dōstlara 17) delīldür ve debb-i müşelleşe-yi şāliş dōstlardan ḥāṣıl olacaḳ menfaʿate 18) ve mażarrata delīldür aʿżādan ṭopuḳlara delīldür ve rengi ṣarıdur 19) -beyt-i şānī ʿaşer- 20) şaḳāvet-i

aʿdāya ve ḥasūdlara ve ġammāzlara delīldür ve züḥalüŋ feraḥī 21) mevżiʿidür ve zindāna ve ġama ve ḥüzne ve borca ve ziyāna ve ḫüsrāna ve nekbete 22) ve saḳaṭlıġına ve büyük cānavarlara at ve ḳaṭır deve gibi ve iṭāʿatden 23) yüz çevirenlere ve maḥbūslara ve mekre ve fitne ve ḫırsızlar ve ḥarāmīler mālına 24) delīldür debb-i müşelleşe-yi evvel aʿdāya delīldür ve debb-i müşelleşe-yi şānī devāb 25) ve ḥayvānāt-ı kibāra delīldür ve debb-i müşelleşe-yi şāliş şeḳāvete ve ḥabse delīldür 26)ve aʿżādan ṭabanlara delīldür ve rengi yeşildür 27) -faṣl-ı mevlūduŋ terbiyyesi beyānındadur- yaʿnī dört yıl yaşar mı

[17a]

1) yāḫūd dört yıluŋ ol fevt olur mı debb-i müşelleşe-yi ṭāliʿ sāḳıṭḫānede 2) vāḳiʿ olup nehārīse merrīḫ dördünci ḫānede bulınmaḳ gėce ise züḥal 3) dördünci ḫānede bulınmaḳ mevte delīldür dört yaşında iken zīrā ṭāliʿüŋ 4) intihāsı dördünci yılda naḥsa müntehī olur eger evvelki yaşında iken 5) ölmez ise dört yaşında iken ölür ve züḥal ṭāliʿde olup 6) zühre yėdinci ḫānede züḥalüŋ muḳabelesinde olsa mevlūd terbiyye 7) ḳabūl ėtmez debb-i ṭāliʿ muḥtariḳ olup bir naḥs-ı kevkeb ile sekizincide 8) ve yā dördünci ḫānede olsa mevte delīldür ve ḳamer züḥale muḳārin 9) bulınsa sekizincide ve yā altıncıda mevte delīldür ṭāliʿ ṣāḥibi sekinizci 10) ḫāne ṣāḥibi ile dördünci ḫānede muḳārin olsa mevte delīldür ve sekizinci 11) ḫāne ṣāḥibi ṭāliʿde olsa ve ṣāḥib-i ṭāliʿe muḳārin olsa 12) mevte delīldür ve ḳamer sekizinci ḫāne ṣāḥibi ile muḳārin olsa yāḫūd 13) taḥte'l-ʿarżda olan bir naḥs yıldız muttaṣıl olsa terbiʿīden ve yā muḳābeleden 14) ve ṣāḥib-i ṭāliʿ daḫı menḥūs bulınsa mevte delālet ėder şems ile 15) ḳamer bir burcda olup merrīḫe yā züḥale terbiʿīden ve yā muḳābeleden muttaṣıl 16) olsalar mevte delīldür merrīḫ ile ve yā züḥal ile reʾs dördünci ḫānede 17) olsa mevte delīldür ve derece-yi ṭāliʿden ṣoŋra merrīḫ ve yā züḥal 18) olsa yaʿnī ṭāliʿ iki naḥs-ı kevkeb arasında ḳalsa daḫı gėce 19) ise ḳamer bir naḥsuŋ ḫānesinde olsa eger gündüz ise şems 20) bir naḥsuŋ ḫānesinde olsa mevte delīldür ve derece-yi ṭāliʿde 21) bir naḥs olsa ve ṣāḥib-i ṭāliʿ daḫı bir naḥs-ı āḫir ile muḳārin 22) bulınsa mevte delīldür ve ṣāḥib-i ṭāliʿ muḥtariḳ olup sekizinci 23) ḫāne ṣāḥibine muttaṣıl olsa mevte delīldür altıncı ḫānedede kevkeb 24) cemʿ olup ṣāḥib-i ṭāliʿ altıncı ḫāneye naẓar ėtmemek mevte delīldür 25) ve ḳamer ṭāliʿde olup bir naḥs-ı kevkebe muḳārin olsa mevte delīldür 26) debb-i ṭāliʿ şems olup münʿakis bulınmaḳ mevte delīldür ve şems 27) ve ḳamer ṭāliʿde sāḳıṭ olup naḥslar ṭāliʿine terbīʿden ve yā muḳābeleden

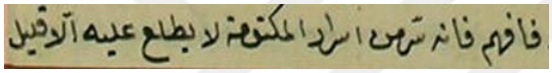
[17b]

1) naẓar ėtmemek mevte delīldür -bu faṣl hīlāc beyānındadur- hīlāc 2) dėmek delīl-i rūḥ dėmekdür imdi bir mevlūduŋ hilācı murād olınsa 3) bilinmek gerekdür eder gündüz ṭoġmış ise naẓar ėtmek gerek şemse 4) eger ṭāliʿde ve yā üçünci ḫānede ve yā yėdinci ḫānede ve yā ṭoḳuzuncı 5) ḫānede ve yā üçünci ḫānede bülendise hilāc olur eger bu ẕikr 6) olınan ḫānelerde şems bulınmaz ise ḳamere naẓar ėdüp meẕkūr 7) ḫānelerüŋ birinde bulınur ise ḳamer hilāc olur eger ḳamer daḫı bulınmaz 8) ise sehmü's-saʿādete naẓar ėdüp ẕikr olınan ḫānelerüŋ birinde 9) bulınmış ise hilāc olur ve eger bulınmaz ise hilāc olmaz pes 10) bundan ṣoŋra naẓar ėtmek gerek derece-yi ṭāliʿ eger merrīḫden ve züḥalden 11) ve yā ṯābit olan naḥs yıldızlardan ḫāli bulınmış ise ṭāliʿ 12) hilāc olur ve eger ṭāliʿde merrīḫ ve yā züḥal ve yā ṣevābetden bir naḥs 13) yıldız bulınmış ise ṭāliʿ daḫı hilāc olmaz ol mevlūduŋ 14) hilācı yoḳdur ʿömri daḫı azdur tėz ölür şöyle maʿlūm ola 15) ammā mevlūd eger gėce ṭoġmış ise ibtidā ḳamere naẓar ėtmek gerekdür eger 16) ṭāliʿ içinde ve yā üçünci ḫānede ve yā yėdinci ve yā on birinci ḫānede ve yā 17) ṭoḳuzuncı ḫānede her ḳanġısında bulınursa hilāc olur eger ḳamer bu 18) ḫānelerde bülend ise şemse naẓar ėtmek gerek bu ẕikr olınan ḫānelerden 19) birinde bulınursa hilāc şems olur eger hīç birinde bülendiyse sehmü's-saʿādete 20) naẓar ėtmek gerek eger ẕikr olınan ḫānelerüŋ birinde bulınmış ise hilāc 21) olur bülendise hilāc olmaz baʿdehu ṭāliʿe naẓar ėderüz eger bir naḥs-ı 22) kevkeb ṭāliʿde yoḳ ise hilāc ṭāliʿ olur eger ṭāliʿde bir naḥs-ı 23) kevkeb var ise ṭāliʿ daḫı hilāc olmaz ol mevlūduŋ hilācı 24) yoḳdur ʿömri daḫı olmaz -bu faṣl ketḫüdā beyānındadur- ʿömr vėren kevkebe 25) ketḫüdā dėrler imdi ketḫüdāyı bilmege ṭarīḳ budur ki hilāc oldıġı burcuŋ 26) derecesine ḳanġı kevkeb müstevlī ise ol kevkeb ketḫüdādur ve 27) müstevlī şol kevkebe dėrler ki ṣāḥib-i beyt ve ṣāḥib-i şeref ve ṣāḥib-i

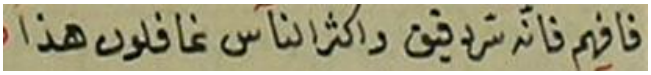
[18a]

1) müṣelleṣe ve ṣāḥib-i ḥadd ve ṣāḥib-i vech ola eger mevżiʿ hilāca bir 2) kevkeb bu beş ḥāl ile mutaṣṣaf bulınsa müstevlī olur ve yā dört 3) ḥāl ile ve yā üç ḥāl ile ve yā iki ve yā bir ḥāl ile bulınsa yine 4) müstevlī olur ammā bir kevkeb iki ḥal ile bulınsa ve bir kevkeb üç 5) ḥāl ile bulınsa ulu ol vaḳt üç ḥāl ile bulınan müstevlī olur iki 6) ḥāl ile bulınan müstevlī olmaz hemān çoḳ ḥāl ile bulınan müstevlī 7) olur ol beş ḥālden yaʿnī ṣāḥib-i beyt bulınmaḳ ve ṣāḥib-i şeref 8) ve ṣāḥib-i müṣelleṣe ve ṣāḥib-i ḥadd ve ṣāḥib-i veche bu beş ḥālüŋ 9) ḳanġısı bir kevkebde ziyāde bulınsa müstevlī olur meṣelā şems 10) üçünci ḫānede bulına hilāc olsa ṣevr burcınuŋ beşinci derecesinde 11) hilācuŋ mevżiʿi pes ṣevrüŋ ṣāḥibi zühredür ve ṣāḥib-i şerefi

ḳamerdür 12) ve ṣāḥib-i müşelleşesi nehārda zühredür ve ṣāḥib-i ḥaddi zühredür ve ṣāḥib-i 13) vechi ʿuṭāriddür imdi zühre ṣāḥib-i beyt ve ṣāḥib-i müşelleşe ve ṣāḥib-i 14) ḥaddür üç ḥāl zührede bülendī müstevlī zühre oldı ve mevżiʿ 15) hilāca pes ketḫüda zühredür dėdik ve vaḳs ʿalā hāẕā -faṣl-ı 16) ketḫüdānuŋ ʿaṭıyyesi beyānundadur- yaʿnī ketḫüdā naḳdür ʿömr ve anı 17) bildürür pes ketḫüdā maʿlūm olduḳdan ṣoŋra naẓar ėtmek gerek mevżiʿne 18) eger vetedlerde bulınmış ise sene-yi kübrā ʿaṭıyye ėder eger māʾil vetedlerde 19) bülendise sene-yi vusṭā ʿaṭıyye ėder eger zāʾil vetedlerde bülend ise 20) sene-yi ṣuġrā aṭıyye ėder lākin şu daḫı maʿlūm ola ki ketḫüdā olan 21) kevkebe naẓar olına eger rāciʿ ve hābiṭ ve muḥtariḳ ve vebālinde ve yā ẕeneb ile 22) mecāsid degil ise dėdigimüz gibi ʿaṭiyye ėder ėder ve eger rāciʿ bülend ise 23) ʿaṭiyye ėylediginüŋ ḫumsı eksilür ve eger hābiṭ bulınmış ise nıṣfı 24) eksilür eger mutariḳ bulınmış ise cemīʿ vėrdigi bāṭıl olur hīç nesne 25) fāʾide olmaz ve eger vebālde bulınmış ise südüsi eksilür ve ẕeneb ile 26) mecāsed olsa yaʿnī ẕeneb on iki dereceden ḳarīb bulınsa 27) rubʿı eksilür

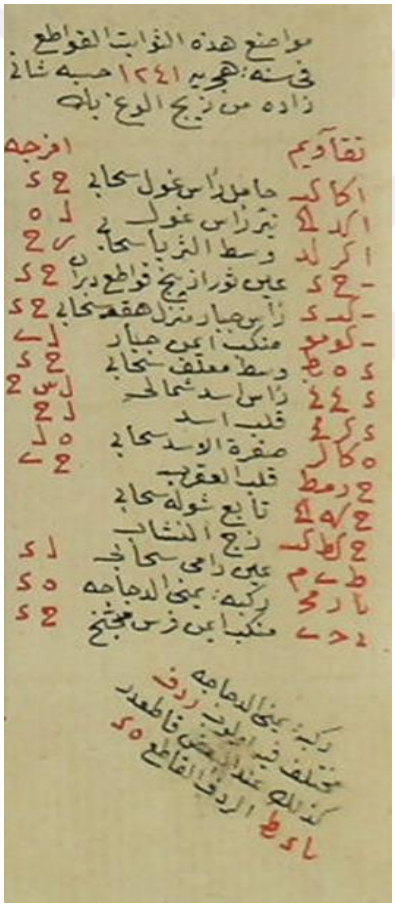

[18b]

1) mine'n-nās ve her kevkebüŋ sene-yi kübrā ve vusṭā ve ṣuġrāları mensūbāt-ı 2) kevākibde tefṣīli geçmişdür -faṣl-ı zevāʾid ve nevāḳıṣ-ı ʿömr ḳılan kevākibi beyān 3) ėder- şems ve ḳamer ketḫüdāya teşlīş ve tesdīs bulınsa ʿömri ziyāde ėder 4) müşterī ve zühre ketḫüdāya teşlīş ve muḳārin bulınsa ʿömri ziyāde ėder ve 5) şems ve ḳamer ketḫüdāya muḳārin ve yā terbīʿ ve yā muḳābele bulınsa ʿömri nāḳıṣ 6) ėder ve ʿmerrīḫ ve züḥal ketḫüdāya muḳārin ve yā muḳābele bulınsa ve yā terbīʿ bulınsa ʿömri 7) eksildür ve ʿuṭārid saʿd ile olsa ʿömri arturur ve naḥsla olsa 8) ʿömri eksildür ve reʾs ʿömri arturur ketḫüdā ile olsa ve ẕeneb ketḫüdā 9) ile olsa ʿömri eksildür amma bu daḫı maʿlūm ola ki ne miḳdār eksildür 10) her birisi ve ne miḳdār arturur eger vetedde olsalar ʿaṭiyye-yi ṣuġrāları 11) ḳadar artururlar ve yā eksildürler eger māʾil vetedlerde olsalar ʿaṭiyye-yi ṣuġrā- 12) -larınuŋ şülüşānı ḳadar artururlar ve yā eksildürler eger zāʾil vetedlerde olsalar 13) ʿaṭiyye-yi ṣuġrālarınuŋ şülüşi ḳadar artururlar yā eksildürler ve daḫı şöyle maʿlūm 14) ola ki işbu ʿömr arturan kevkeb eger nuḫūsetden berī olsa ʿaṭiyyeleri ki 15) arturduḳları bile delālet ėyler eger rāciʿ ve vebālde olsalar arturduḳları 16) olur eger hābiṭ ve yā muḫarriḳ olsalar arturduḳları gün olur 17) -faṣl-ı

ḳavāṭıʿları 18) beyān ėder- hilācuŋ ḳāṭʿları züḥal mevżiʿidür ve merrīḫüŋ mevżiʿidür 19) ve züḥalüŋ ve merrīḫüŋ terbīʿleri ve muḳābeleleridür ve şems ve ḳamerüŋ derece- 20) -leridür ve terbīʿleridür ve muḳābeleleridür ʿuṭārid menḥūs olduḳda ʿuṭāridüŋ 21) derecesi ve muḳābelesi ve terbīʿidür ve derece-yi ẕeneb ve yėdinci ḫānenüŋ 22) derecesi ve dördünci ḫānenüŋ derecesi ve sekizinci ḫānenüŋ derecesi 23) ve şemsüŋ derece-yi hubūṭı ve ḳamerüŋ derece-yi hubūṭı ve hubūṭ-ı züḥal ve 24) hubūṭ-ı merrīḫdür ve ṣavābitden deberān ve ḳalbü'l-ʿaḳreb ve menkibü'l-feres ve ḳalbü'l-25) esed ve reʾsü'l-ġūl ve menkibü'l-cebbār ve ḫāme-yi esed ve ṭaraf-ı berṣāveş 26) ve reʾsü'l-cebbār ve neṣre ve işfārü'l-esed ve cebhetü'l-ʿaḳreb ve ʿaynü'r-rāmī 27) zeccü'n-nişābe ve rikbetü'd-dücāce imdi her yıl velādetden ṣoŋra

[18b] der-kenār

[19a]

1) hīlācuŋ ṭāliʿi üzerine bir derece arturup bu ẕikr olınan maḥallerden 2) birine rāst gelse elbette ḳatʿ-ı ʿömr ėder meger kim ol mevżiʿ ḳaṭʿa bir saʿd 3) nāẓır bulınmış velādetde meṣelā müşterī ve yā zühre bu taḳdīrce ʿaẓīm nekbet 4) ve şedāyed-i emrāż çeküp defʿ olur ve fevt olur -faṣl baʿż 5) teseyyirāt-ı mücerrebe beyānındadur- teseyyir-i ṭāliʿ ve yā teseyyir-i sehmü's-saʿāde saḥābīden 6) birine rāst gelse kör olur

insān ve teseyyir-i ṭāliʿ derecesinde küsüfa rāst 7) gelse yaʿnī bir adamun teseyyir-i ṭāliʿi derecesinde küsūf dāfiʿ olsa 8) ḳatl ėder eger sehmü’s-saʿādenüŋ teseyyiri küsūfa rāst gelse kör ėder 9) şems ve yā ḳamer ve yā sehmü’s-saʿāde ḳadar evvelde olan ṣavābitden bir kevkebe 10) rāst gelse saʿd ise saʿādeti ẓāhir olur ve naḥs ise nuḥūseti 11) aşkār olur elbette -ve teseyyir-i ṭāliʿ- cirm-i ḳamere rāst gelmek ʿömri ḳaṭʿ ėder 12) ve ḳamerüŋ teseyyiri ṭāliʿe gelmek ʿömri ḳaṭʿ ėder eger birisi hīlāc 13) olmış dėse muḳaddem amma hīlāc degil idiler ise ʿaẓīm nekbete delālet 14) ėder -ṣāḥibü’l-bāriʿ- ʿalī ibni ebī’r-ricāl kitābında ẕikr ėder ki bir mevlūduŋ 15) ṭāliʿi esed idi ve ḳamer sereṭān burcında neṣre idi vaḳtā ki ḳamerüŋ 16) teseyyiri ṭāliʿe geldi mevlūd kör oldı ḳırḳ yaşında idi 17) bir daḫı bir mevlūduŋ sehmü’l-marażı üçünci ḫānede vāḳiʿ olmışıdı 18) ve hīlāc ḳamer idi dördüncide vaḳtā ki sehm-i zamānenüŋ seyri ḳamere 19) rāst geldi mevlūd kör oldı bir daḫı bir mevlūduŋ altıncı ḫāne- 20) -si ki maraż ve ḳul ve ḳaravaş ḫanesidür ḥamel burcınuŋ yigirmi ikinci derecesi 21) idi ve hīlācı ḥūtuŋ birinci derecesinde idi ve merrīḫ hilāca 22) muḳābil ve zühre hilāca nāẓır idi vaktā ki hilācuŋ teseyyiri derece-yi 23) sādisede muḳābil oldı ol mevlūdı ḳulları ḳatl ėylediler bir 24) daḫı mevlūduŋ altıncı ḫānesi mīzānuŋ yigirminci derecesi idi 25) ve merrīḫ ḥaddi idi ve hilāc sünbülenüŋ yigirmi derecesinde idi 26) ve sehmü’l-ʿabīd ṣāḥib-i ṭāliʿa muḳābil vaḳtā ki hilācuŋ teseyyiri 27) derece-yi sādise uġradı ol mevlūdı ḳullar boġup

[19b]

1) öldürdiler bir daḫı mevlūduŋ hilācı şems idi ṭoḳuzuncı ḫānede 2) merrīḫ derecesinüŋ muḳābelesi vasaṭ-ı semāda idi yaʿnī merrīḫ 3) dördünci ḫānede imiş ve vaḳtā ki hilācuŋ teseyyiri merrīḫüŋ muḳā- 4) -belesine erişdi ol mevlūd ḳatl olındı ve ṣalb olındı bir daḫı 5) bir mevlūduŋ onuncı ḫānesi ḥūtuŋ evvelki derecesi idi 6) bir saʿd-ı kevkeb ḥūtuŋ āḫirinde idi vaḳtā ki derece-yi vasaṭ semānuŋ 7) teseyyiri ol saʿda erişdi ol mevlūd pādişāh-ı evvel oldı 8) bir yıl baʿdehu teseyyir āḫir-i ḥūtdan ḥamele naḳl ėtdükde evvel ḥükūmet 9) ėden defʿ oldı vaḳtā ki hilācuŋ teseyyiri terbīʿ-i şemse 10) uġrasa ve merrīḫ daḫı on birinci ḫānede bulınsa ol mevlūd 11) āteşe yana bir daḫı bir mevlūduŋ sekizinci ḫānesi ḳavs idi müşterīnüŋ 12) ḥaddi idi ve merrīḫ müşterīnüŋ bir terbīʿinde idi vaḳtā ki teseyyir-i hilāc 13) derece-yi ṣāniye uġradı ol mevlūd ḥarb içinde iken urılup 14) helāk oldı bir daḫı bir mevlūduŋ hilācı üçünci ḫānede idi 15) dördünci ḫāne ḥūt burcınuŋ yėdinci derecesi idi vaḳtā ki hilācuŋ 16) teseyyiri dördünci ḫāneye müntehī oldı ol mevlūd deryāya ġarḳ 17) oldı

bir daḫı bir mevlūduŋ dördünci ḫānesi ḥamelüŋ yigirmi üçünci 18) derecesi idi ve hilāc üçünci ḫānede idi vaḳtā ki 19) hilācuŋ teseyyiri dördünci ḫāneye geldi āteş-ı fārsī dėdükleri 20) maraż ile ḥabs iken zindānda fevt oldı bir daḫı bir mevlūduŋ 21) onuncı ḫānesi sereṭān idi ve ḳamer ḳavs burcında üçünci ḫānede 22) idi vaḳtā ki ḳamerüŋ teseyyiri cedī burcına erişdi ol mevlūduŋ 23) nezlesi başdan dökülüp żīḳun-nefesden fevt oldı 24) bu daḫı maʿlūm ola ki ẕeneb yā züḥal ṣevr burcı içinde bulınsalar 25) ve hīlācuŋ teseyyiri birine rāst gelse ol mevlūdı boġalar 26) helākėyleyeler eger züḥal yā ẕeneb burc-ı ʿaḳrebde olsa ve hīlācuŋ 27) teseyyiri birisine rāst gelse meṣāne ve ḳurūḥıẕ-ẕeker ve ʿusru'l-bevlden

[20a]

1) helāk ola ve daḫı derece-yi küsūf teseyyir-i hīlāca uġrasa 2) ol mevlūd helāk olur maʿlūm ola ki ḳuyruḳlı yıldızlar ṭoġdığı 3) vaḳtde ne burcda ṭoġmış ise ol burc mevlūduŋ ṭāliʿi olsa 4) ve ḳamer hilāc ve velādet gėce vāḳiʿ olmış olsa ol mevlūd 5) tėz helāk olur muʿammer olmaz eger ol mevlūduŋ ṭāliʿnüŋ üçünci 6) ḫānesi ḳuyruklı yıldızuŋ burcı düşse ve şems yā merrīḫ üçünci 7) ḫāneye nāẓır bulınsa ol mevlūd pādişāh ola ve ekṣer eḳālīmde 8) nāmı żāhir ola intihā-yı ṭāliʿ dördünci ḫāneye varsa ol ḫānede 9) züḥal bulınsa ḳaṭʿ-ı ʿömre delīldür züḥal aṣıl mevżiʿine erişse ḳaṭʿ-ı ʿömre 10) delīldür ve müşterī taḥte'ş-şuʿāʿ olsa ṭāliʿ ṣāḥibi ise ḳaṭʿ-ı ʿömre 11) delīldür ve merrīḫ mevżiʿ-ı aṣlīsinde maʿān muḥarreḳ olsa ḳaṭʿ-ı ʿömrdür 12) intihā-yı ṭāliʿ mevżiʿ-i züḥale erişse ve merrīḫ terbīʿinden ve muḳābeleden 13) nāẓır bulınsa ḳaṭʿ-ı ʿömre delīldür vallāhu āʿlem bi'ṣ-ṣavāb 14) faṣl-ı kevākib-i ṣāvābitüŋ aḥkāmını beyān ėder 15) ṣavābitden ʿaẓīm evvelden bir kevkeb derece-yi ṭāliʿde ve yā derece-yi ʿāşirde 16) ve yā derece-yi şems ilse muḳārin ve yā derece-yi ḳamer ile muḳārin bulınsa ol 17) mevlūd menzilet-i ʿaẓīm ve saʿādet-i cem ṣāḥibi ola ve ümīd olmayan mertebelere 18) erişe riyāset ve melik menzilesine eger ol kevkeb saʿd mizācında ise 19) ʿāḳıbet-i emri ol kişinüŋ ḫayr ile maḫtūm ola ve eger naḥs mizācında 20) ise ʿāḳıbeti şerr ile mehtūm ola ammā maʿlūm ola ki kevākib-i ṣavābetden 21) simāk-i aʿzel ve nesdālu'l-vāḳiʿ ve ridf bu üç kevkeb zühre ve ʿuṭārid 22) mizācdadur her kimüŋ derece-yi ṭāliʿinde ve yā derece-yi ʿāşirinde yā şems ile 23) ve yā ḳamer ile bulınsalar birisi delālet ėder ol mevlūd beyne'l-ḫalḳ 24) maʿrūf ve meşhūr olup ġani ve māldār ola ve ṣāḥib-i ʿilm ve ṣāḥib-i ʿizzet 25) ve saʿādet olup ṣāḥib-i rāʾy ve ḥükm ola ve kendi fikri ile nice 26) ʿemeller ẕuhūra getüre aṣlen ve ḳatʿen bir şeyʾ ėylemeye illā fikr ve ʿaḳl ile işleye 27) ve ʿibādet ve ṭāʿata rāġıb ola ve dāʾimā ṣafā ve surūrda ola ve ṣādıḳu'l-

[20b]

1) ḳavl ve ṭatlu sözlü ve keş̱īrü'l-himmet ve keş̱īrü'n-nikāḥ ola eger ʿuṭārid bu 2) kevkeblerüŋ birisi ile ṭāliʿ içinde bulınsa ol kimesne umūr-ı ġaybiyyeden 3) ḫaber vėrici ola kerāmete şebīh baʿṭın ʿilmler işleye ve anuŋ elinden 4) nīr-i necāt ve ṭılısmāt işleri ẓāhir ola ammā sımāk-i rāmiḥ ve zebānā 5) ve keffü'l-cünūbeye ve neyyirü't-tefeke bunlar müşterī ve ʿuṭārid mizācındadurlar 6) eger bunlaruŋ birisi derece-yi ṭāliʿde ve yā derece-yi ʿāşirde olsa ol 7) mevlūd saʿādet ve māl ve salṭanat ṣāḥibi ola ve mertebe-yi melikde tevābiʿ-i 8) mülūkdan bir muʿaẓẓam kimesne ola ammā manṭıḳatü'l-cabbār ve şiʿr-i yemānī 9) ve ḳalbü'l-esed ve ḳalbü'l-ʿaḳreb ve sereṭān müşterī ve merrīḫ mizācındadurlar 10) bunlardan eger bisi ṭāliʿde ve yā üçüncide bulınsa ol mevlūd bir serdār-ı 11) aʿẓīmü'ş-şān ve yā bir ṣāḥib-i ḥurūc olup ḳahr ve taġallub ṭarīḳiyle nice 12) memleketler żabṭ ėyleye ve her ne cānibe teveccüh ėylese manṣūr ve muẓaffer ola ve nāmı 13) pādişāh nāmına berāber söylene ve māl-ı ʿaẓīm ṣāḥibi ola ammā reʾsü'l-ġūl 14) ve reḥlü'l-cevzāʾ-ı yüsrī ve ʿabūḳ ve ʿarḳūb-ı rāmī müşterī ile züḥal 15) mizānındadurlar eger bunlardan birisi ṭāliʿde ve yā üçünci derecede bulınsa 16) ol kimesne ziyāde ġanī ve māl-ı keş̱īre ṣāḥibi ola ve nezāʿat ve benā ve ḥarāset 17) ile ʿömri geçe ammā reʾsü'l-cabbār ve ṣadr-ı sereṭān bunlar merrīḫ mizācındadur 18) bunlaruŋ birisi ṭāliʿde yā ʿāşirde bulınsa ḫuṣuṣen gėce doġsa 19) ol mevlūd pehlevānlıḳ ve şecāʿatle meşhūr olup ve maʿrekede kimesne aŋa 20) ġālib olmaya eger nehārda doġsa ẕikr olınan kevkebüŋ birisi ṭāliʿde 21) ve yā ʿāşirde bulınsa ḳāsirü'l-ḳalb ve merḥametsiz olup eşedd-i ʿaẕāb ile 22) ḫalāyıḳ ḳatl ėyleye ve dīn ve şerāyiʿ ṣāḥiblerini ḳatl ėde ve ifʿāl-i münkere 23) māʾil olup çoḳ sözlü sefīh kimesne ola ammā menkibü'l-feres 24) ve keffü'l-ḥażīb ve menkibü'l-cevzi'l-eymen merrīḫ miẓacındadurlar ṭāliʿde 25) ve yā vasaṭ-ı semāda olsa ḫuṣūṣā gėce doġanlar ol kimesne serdār 26) ve serʿasker ve ḳol żābiti misillü kimesne ola ve cemʿ-i māl ve manṣıb ile 27) muḳayyed kimesne ola ve tazeler ve emredler ve cāriyeler ile muḫtaliṭ ola eger gündüz

[21a]

1) ṭoġsa ve bu yıldızlaruŋ birisi ṭāliʿde yā ʿāşirde olsa ziyāde 2) ġażablu ve şāribü'l-ḫamr ve fuḥşiyāt ile muḳayyed kimesne ola ve ḳan dökici 3) ola ve ʿāḳıbeti şarābile ḫitam ola ammā aḥirü'n-nehr ve recül-i ḳanṭurus zühre ve müşterī 4) mizācındadurlar bunlaruŋ birisi ṭāliʿde ve yā vasaṭü's-semāda olsalar 5) ol mevlūd pāk ve laṭīf ve

nażīf ve māl cemʿ ėtmekle muḳayyed ve merdlik 6) ile munṣıf ola ve ʿavratlar ve emredler içün ziyāde māl ḡarc ėde 7) ve lehv ve luʿb ile muḳayyed ola ve ʿāḳıbeti ḡayr ile ḡatm ola ammā ʿunḳı's- 8) secāʿ ve ferş-i's-sefbet ve ẕenebü'l-esed bunlar züḥal ve zühre 9) mizācındadurlar eger birisi ṭāliʿde ve yā vasaṭü's-semāda bulınsa ol 10) kimesne ġani ola ve ekṣer şehrlerde emri ve ḥükmi yüriye ve beyne'n-nās 11) nāmı ḡayr ile yād olına lākin ṣūreti ṣarı ve şekli bed ola ve sözi 12) nā-merbūṭ ola ve zirāʿat ve ḥarāsete māʾil ola ve ʿilm-i nücūm ve sāḥiye 13) mālik ola ve yaşı ziyāde olduḳda ḡayra meyli ziyāde ola ammā ʿaynü'ṣ- 14) ṣevr ve münkebi'l-cevzāi'y-yesrī bunlar merrīḡ ve zühre mizācındadur birisi 15) ṭāliʿde ve yā vasaṭü's-semāda bulına ol kimesne ziyāde māl ṣāḥibi 16) ġanī kimesne ola ve ekṣer vilāyāta ʿāmil ve muḥāsib ola ve itbāʿı çoḳ 17) ola ve ḡayr ile meşhūr ola ve ʿasker nafaḳasına ve ʿulūfesine ve ḥāline 18) muḳayyed olan kimesne ola ve şanı ʿaẓīm ve nāmı ḥüsn ola ḡuṣūṣā derece-yi 19) ṭāliʿde ʿaynü'ṣ-ṣevr olsa ḳalbü'l-ʿaḳreb derece-yi sābiʿde bulınur bu taḳdīrce 20) bu kevkebüŋ ḡayra ve saʿādete delāleti ḳavī olur sāʾirlerinden vallahu alem biṣ-ṣavāb 21) -faṣl-ı sebʿe seyyāre derece-yi ṭāliʿde bulındıġınuŋ aḥkāmını beyān 22) ėder- züḥal ṭāliʿde bulınsa nuḥūsetden berī olsa delālet ėder 23) mevlūd ṣāḥib-i sükūn ve ehl-i vaḳār olup rāʾy ve tedbīri dürüst 24) ola ve ʿömri ṭavīl ola lākin baḡīl olup ġam ve şedāyed ile eyyām-ı mürūr 25) ėyleye aṣla ḳanāʿat gelmeyüp ṭamaʿ-ı dünyā ve ḡırṣ-ı māl teşvīşinden rāḥat 26) bulmaya eger müşterī ṭāliʿ içinde bulınsa ṣāḥib-i dīn ve ehl-i taḳvā 27) zümresinden olup ḡalḳ arasında adı ḡayr ile meẕkūr ola

[21b]

1) taʿbsız ve meşaḳḳatsiz çoḳ māl ṣāḥibi ola ve ḥükūmet ve riyāset 2) menzilesinde ḥişşedār ola ve merrīḡ ṭāliʿde olsa ġażūb ve ḳan 3) dökici ve merḥametsiz olup ve ġavġa ve cenge ḥarīṣ ola ve ḡalḳı āẕerde 4) ėtmekden ḥaẓẓ ėdici ola ve ekṣer yā ṭāliʿ içinde bulınanlaruŋ ḳuvveti yine 5) yaramaz ve cehile yā tėmür ve yā āteş ve yā zehire ve yā mūzī cānavarlardan ola 6) eger şems ṭāliʿde bulınsa ḥākim-i vilāyet ve nāʾib-i mülūk mertebesine 7) nāʾil ola ve ḥükūmet-i siyāsetle muḳayyed ola ve kibr ve ʿaceb ṣāḥibi olup 8) ḡalāyıḳa ḥaḳāretle baḳıcı ola ve zühre ṭāliʿde bulınsa ḡūb-rūy 9) ve ṭatlu sözlü ve güler yüzlü ve göŋli mesrūr ola ve ʿömri niʿmet ve ẕevḳ 10) ve ṣafā ve ʿayş ve ʿişretle geçe ʿuṭārid ṭāliʿde bulınsa ziyāde ʿaḳıllu 11) ve zekī ve ṣaḥīḥ fikirlü ve ṭoġrı tedbīrlü ola ve ince işler ve ne ḳadar 12) müşkil ṣanʿatlar var ise cümlesi elinden gele ve dürlü dürlü diller ögrene 13) ve ʿilm-i nücūma ve ḥikmet ve

ṭıbb ve ḥisāb ve mūsīkī müşellü ʿulūma heves ėyleye 14) eger ḳamer ṭāliʿde bulınsa ammā gėcede oldıġı taḳdīrcedür ol mevlūd 15) vezīr ve yā pādişāh ve yā bir ulu ḥākim ola ḫuşūşā ki ṭāliʿ daḫı sereṭān 16) ve yā esed burcı ola eger gündüzde olursa ol kimesne seyyāḥ-ı ʿālem 17) olup bir yėrde ḳarār ėylemeyüp ve tėz yörici ve her işde ʿacele ėder ola 18) eger reʾs ṭāliʿde bulınsa ol kimesnenüŋ ruʾyāsı ṣaḥīḥ ve duʿāsı 19) müstecāb ola ve ʿulūm-ı bāṭınadan nice esrāra muṭṭaliʿ ola ve ʿizzet ve şeref 20) ṣāḥibi olup nāmı ḫayr ile meẕkūr ola eger ẕeneb ṭāliʿde bulınsa 21) ol kimesneye ḫayālāt ve evhām ʿārıż olup ziyāde vesveselü 22) ve ḳorḳaḳ ola ekşer yā şarʿ ve yā sekteden fevt ola -faṣl ṣāḥib-i 23) ṭāliʿ olan kevkeb on iki ḫānenüŋ her ḳanġısında vāḳiʿ olur 24) aḥkāmını beyān ėder- ve ṣāḥib-i ṭāliʿ ṭāliʿ içinde bulınsa ol 25) kimesne kendü ḳavm ve ḳabīlesi içinde maʿrūf ve meşhūr olup ʿazīz ve mükerrem 26) ola eger 2 ḫānede bulınsa taḥṣīl-i cemʿ-i māla ziyāde ḫarīṣ olup 27) ve beyʿ ve şerā ve muʿāmelāt ile muḳayyed ola tā āḫir-i ʿömrine degin ḥubb-ı māldan

[22a]

1) ḳurtulmaya ve altu(n) ve aḳçaya baḳup eglenici ola eger 3 ḫānede bulınsa 2) kendü ḳavm ve ḳabīlesine muḫtāc ola bir yėrde ḳarār ṭutmaya tėz bir mekāndan 3) bir mekāna göçer ola eger 4ḫānede bulınsa maʿbeşi taʿb ve meşaḳḳat ile 4) ḥāṣıl ola ve rezīl kimesne ola adı belürsüz ve zirāʿat ve ḫarāset 5) ve ücret ile geçine eger 5beşinci ḫānede bulınsa dāʾimā lehv ve luʿb 6) ve ʿışḳ-ı mecāzī ve muʿāşeretden ḫāli olmayup āvāre ve havā ṣāḥibi 7) ola eger 6 ḫānede bulınsa maʿlūmü'l-mizāc olup aṣlā ḳasāvetden 8) ḳurtulmaya eger bir naḥs-ı kevkeb ile bu ḫānede muḳārin bulınsa ol 9) kimesne esīr ola ʿömri ḫidmet ve meşaḳḳātle gėçe eger 7 yėdinci ḫānede 10) bulınsa işi güci ṭāʾife-yi nisā ile olup tezvīc ve zifāf 11) ve nikāh ḳaydından ḳurtulmaya ve çoḳ ʿāvratlar ala eger 8ḫānede bulınsa 12) ölümi kendü fiʿlinden ẓuhūr ėde yāḫūd kendi kendüni ḳatl ėde eger 13) bir naḥs-ı kevkeb ile bir ḫānede muḳārin bulınursa eger 9 ḫānede bulınsa 14) çoḳ delāletler seyr ėde ve mevżiʿ ve mekānı ġurbetde ola kendü vilāyetinde 15) ḳarār ṭutmaya ve baʿżı ʿulūm ile muḳayyed ola eger 10ḫānede bulınsa pādişāhlar 16) ve ḥākimler ḳapusında ol sebebden ʿizzet bula ve her ne şanʿata çalışırsa 17) reʾīs olmaḳlıġa ėrişe eger 11 ḫānede bulınsa eyü ḫūylu olup 18) dōstı çoḳ ola lākin evlādına merḥametsiz olup evlādını yanından 19) red ėdici kimesne ola eger 12 ḫānede bulınsa faḳīr ve muḥtāc ola eger 20) bir naḥsa muttaṣıl bulınsa ḥabs ve zindāndan ve ḳayddan ḳurtulmayup 21) ʿömri maḥbūsluḳ ile gėçe -faṣl sehmü's-saʿāde on iki ḫānenüŋ 22) her

ḳanġısında bulınursa aḥkāmını beyān ėder- eger ṭāliʿde bulınsa 23) ḳavī mizāclu ve ḳuvvetlü ve iri kemikli olup ʿömri ṣıḥḥatle gėçe az 24) ḫaste ola eger 2 ḫānede bulınsa ziyāde ġani ve māldār ola māl 25) çoḳluġı ile nāmı bellü ola eger 3 ḫānede bulınsa aḳrabā ve ḳarındaş 26) ḫayr göre anlaruŋ sebebiyle niʿmete ve devlete ėrişe eger 4 ḫānede 27) bulınsa babasından fāʾide göre ve devletine sebeb babası ola

[22b]

1) ve eger ve biçer ve taʿmīr ve termīmden māl taḥṣīl ėde eger 5 ḫānede olsa 2) maʿşūḳından çoḳ māl eline gire ve oġul ve ḳızdan naṣībi olup 3) evlādları saʿādetlü olalar eger 6 ḫānede bulınsa ḫidmetinden 4) ve kulluḳdan ve yā ḫastelere ʿilāc ėtmekden māl-ı firāvān ve ḳul 5) ve ḫalāyıḳdan ḫayr göre ve yavu ḳaldıġı nesneleri yine bula aṣlā 6) yabāna żāyiʿ olmaya eger 7 ḫānede bulınsa ʿavratdan naṣībi eyü 7) ola ortaḳlıḳ işlerden fāʾide ėdici ola ve çoḳ ʿavratlar 8) bu kişiye ʿāṣıḳ olup māl ṣarf ėdeler eger 8 ḫānede bulınsa 9) mīrāṯ mālı eline gire ve saʿādeti o yüzden ola yāḫūd māl-ı meyyit żabt 10) ėder kimesne ola eger 9 ḫānede bulınsa ticāretden ve çoḳ müsāferetden 11) fāʾide ėder ola bir yėrde ṭurmaḳdan ziyān ėde gezmekten fāʾidelene 12) eger 10 ḫānede bulınsa pādişāh ḳapusına ḫidmet ve yā ḥākimler ḳapusında 13) ṭurmaḳdan māl ve niʿmete vāṣıl ola ve her ne manṣıba ve ṣanʿata yapışsa 14) ol ṭarīḳuŋ reʾīsi ola eger 11 ḫānede bulınsa dōstlarından 15) ve ʿāṣıḳlarından māl eline gire ve dōstundan ve ʿāṣıḳdan ḫayr göre 16) ve eger 12 ḫānede bulınsa māl ve maʿīşeti maḥbeslerden ve żarb ve işkence 17) ėylemekten ve zindāncılıḳdan ve ḫalḳı bende ḳoyup beklemekden ola bu ṣūretde 18) eger sehmü's-saʿāde bir naḥs-ı kevkeb ile on ikinci ḫānede bulınsa düşmen 19) mālından ve başḳun ve yol kesmekten māl taḥṣīl ėyleye faṣl eger züḥal 20) 2ḫānede bulınsa ziyāde mümsik ve māla ḥarīṣ ve cemʿine saʿy ėdüp 21) yėmek naṣīb olmaya çoḳ olur ki bu ṣūretde kendüyi māl taḥṣīl 22) ėtmek yolunda żāyiʿ ėde ve yā mālından ötüri ḳatl olına eger müşterī 23) 2 ḫānede bulınsa ümīd ėtmedigi yėrlerden māl ve rızḳ taḥṣīl ėde 24) ve māl ve rızḳ şol mertebe ziyāde ola ki keṣret-i māl ile adı söylene 25) ve mālı çoḳluġundan ötüri herkes ʿizzet ėyleye merrīḫ 2 ḫānede bulınsa 26) ziyade masraf olup aṣlā elinde māl ve rızḳ ṭutmaya hemān nice 27) gelürse öyle gide ve ekṣer mālı uġrılana şems 2 ḫānede bulınsa

[23a]

1) kendü cehdiyle māl kazana lākin isrāf daḫı ėyleye ve cemʿ ėyleyüp żāyiʿ 2) oldıġı mālı yine çıḳarup ḫarc ėde çoḳluḳ māla ḥarīṣ olmaya 3) eger zühre 2 ḫānede bulınsa mālı ve rızḳı ʿayş ve ʿişret ve żiyāfete 4) ṣarf ola ve ʿömri ziyāde olduḳça māllana eger ʿuṭārid 25) ḫānede bulınsa mālı ve rızḳı kitābet ve muḥāsebe ve muʿālece sebebinden 6) ola yā ṣarrāf yā emīn-i beyt-i māl ola eger ḳamer 2 ḫānede bulınsa māl 7) ve rızḳı ʿavām sebebinden ḥāṣıl ola ve reʿāyā ve ehl-i ẕimem ḳısmından müntefiʿ 8) ola ve gezmekten ve deryā kenārlarında olan ḫidmetler żabṭından bācdārlıḳ 9) ve emīnlikden ve balıḳlıḳ ve ṭuzlalar żabṭından ola eger reʾs 2 ḫānesinde 10) bulınsa māl ve rızḳı ʿilm ve fıḳıh ve vaʿż ve naṣīḥat yüzinden ḥāṣıl 11) ola ve ḫalḳ eyü iʿtiḳādleri cehtinden زندد sebebinden ola eger ẕeneb 12) 2 ḫānede bulınsa faḳīr ve ẕelīl ola ve ḳazandıġı mālı żāyiʿ ėyleyüp 13) artuḳ bulmaya ekṣer yā cin düşürüp ve ġāʾibden söz söyleyüp ḫaber vėr- 14) -düklerinden ötüri aḳça ḳazana -faṣl ikinci ḫāne ṣāḥībi on iki 15) ḫānenüŋ her ḳanġısında bulınur ise aḥkāmını beyān ėder- eger ṣāḥib-i 16) ṣānī ṭāliʿde bulınsa naʿbsüz ve meşaḳḳatsiz māl-ı firāvān mālik ola ṭaleb 17) ėtmeksizin eger ṣāḥib-i ṣānī 2ḫānede bulınsa mālı fāʾideye vėrici 18) ve māluŋ fāʾidesiyle geçinici ola ve eger ṣāḥib-i ṣānī 3 ḫānede bulınsa 19) māl ve rızḳı aḳrabāları sebebinden ḥāṣıl ola ve yā ʿilm-i reml ve yā fālcılıḳdan 20) ḥāṣıl ola ve eger ṣāḥib-i ṣānī 4 ḫānede olsa mālı zirāʿat ṭarīḳinden 21) ola ve eger ṣāḥib-i ṣānī 5 beşinci ḫānede olsa mālı maʿşūḳı ṭarafından 22) ve masḫaralıḳ ve oyuncılıḳdan ve fuṣaḫānlıḳdan ola ve āḫirü'l-emr mālı 23) ve rızḳı evlādına ḳala eger ṣāḥib-i ṣānī 6 ḫānede olsa mālı ve rızḳı 24) ḳul ve ḳaravaş sebebinden ẓāyiʿ ola ve bahāyim ḳısmından her ne beslerse 25) helāk ola ve esīrcilikden żarar ėder ola ve eger ṣāḥib-i ṣānī 26) 7 ḫānede bulınsa biraz mālı ʿavratlara ḫarc ola ve ʿavratlardan daḫı 27) māl ḥāṣıl ola ve şürekāsına fāʾidesi ola ve eger ṣāḥib-i ṣānī 8

[23b]

1) ḫānede bulınsa māl mīrāṣ naṣīb ola ve bilmedigi yėrlerden māl ḥāṣıl 2) ola eger ṣāḥib-i ṣānī 9 ḫānede bulınsa mālı ticāretden ḥāṣıl 3) ola ve ekṣer mālı gözinden ıraġ ola yaʿnī yabāna vėrüp vilāyetden vilāyete 4) mālı gider gelür ola eger ṣāḥib-i ṣānī 10 ḫānede bulınsa mālı ve rızḳı 5) pādişāh ḳapusında ola ve meşhūr ṣanʿatlar ve işler ve yā ḥükūmet ve riyāset 6) sebebinden ola eger ṣāḥib-i ṣānī 11 ḫānede bulınsa vüzerā ve ümerā 7) ḳapusından ve dōstlardan ola mālı ve rızḳı eger ṣāḥib-i ṣānī 12 ḫānede 8) olsa mālı maḥbesler ẓabṭından ve maḥbūslardan ola ve aʿdāsı vilāyetden 9)

ola eger büyük kimesne ise ve eger esāfilden ise mālı ve maʿīşeti müzevvir 10) ve telbīs ve isnād ve bühtān sebebinden ve yalan şāhidliginden ola 11) -faṣl sehmü'l-māl on ikinci ḫānenüŋ her ḳanġısında bulınursa anuŋ 12) aḥkāmını beyān ėder-sehmü'l-māl eger ṭāliʿde bulınursa mālı kendü 13) ʿamelinden ḥāṣıl ola eger 2 ḫānede bulınsa beyʿ ve şırā ve meʾkūlāt 14) ve melbūsāt ṣatup almaḳdan ola eger 3 ḫānede bulınsa aḳrabāları 15) muʿāvenetinden ola eger 4 ḫānede bulınsa babası terbiyesinden 16) ve ṣanʿatından ve yā manṣıbından ve maḥṣūlāt-ı zemīnden ola eger 5 ḫānede 17) bulınsa oġlından ve ḳızından kendüye māl naṣīb ola eger 6 ḫānede 18) bulınsa otlardan ve şerbetlerden ve muʿalece ve ṭıbbdan māl ḳazana ve ḳul 19) ve ḳaravaş alup ṣatmaḳdan fāʾide ėde eger 7 ḫānede bulınsa zevcesinden 20) ve zevcinden ʿavrat ise māl naṣīb ola eger 8 ḫānede bulınsa 21) māl-ı mevtiden behredār ola eger 9 ḫānede bulınsa ticāretden egerçi 22) çoḳ māl cemʿ ėyleye lākin bi'l-külliye elinden çıḳa żāyiʿ ola eger 10 ḫānede 23) bulınsa ḥākimler ḳapusından ve ḥükūmetden ve ṣanāyiʿ-i şerʿiyyeden ḥāṣıl ola 24) ve eger 11 ḫānede bulınsa vüzerā ve ümerā ve ḥākimler ḳısmından ve anlara taḳarrub 25) sebebinden māl ve rızḳ ḥāṣıl ola eger 12 ḫānede bulınsa cengden ve yaya 26) seferinden ve ḥarāmīlikden māl cemʿ ėyleye vallāhu ʿalem bi'ṣ-ṣavāb -faṣl 27) züḥal- 3 ḫānede bulınsa eger mevlūd gündüz ise ʿulūm-ı ḳadīmīden naṣībi ola

[24a]

1) eger gėce ise rüʾyā taʿbīr ėdici ola ki dürüst ola sözi eger müşterī 2) 3 ḫānede bulınsa eger gündüz ise dīn ʿilminde ziyāde naṣībi ola 3) ve ʿālim ve zāhidlik ile nāmı şöhret bula ve eger gėce ise kendü kendüye 4) medḥ ėdüp ʿulemā ve meşāyiḫ ṣūretinde görine ammā ʿilminden behresi olmaya 5) eger merrīḫ 3 ḫānede bulınsa kendü kendüyi görici muʿaccib ve mütekebbir ola 6) ve aḳrabāsına ve ḳarındaşlarına żararı ṭoḳına ve insāna iftirā ėdici ola 7) eger şems 3 ḫānede bulınsa müttеḳī ve ṣāliḥ ola ve ḳarındaşı ve aḳrabālarına 8) eylügi ėrişe ve ḥālleri eyü ola eger zühre 3 ḫānede bulınsa 9) müʾellif ve muṣannif ola ʿilm-i ḥisāb ve nücūm ve mūsīḳī ve felsefe ve ʿilm-i 10) taʿbīr ve nīr-i necātdan kitāblar yaza ve nāmı eylük ile iṣtihār bula eger 11) ʿuṭārid 3 ḫānede bulınsa kāhīn ve müneccim ola ve maʿāşı ġayb söylemekden 12) ola ve ol fenlerde üstād olup nām çıḳara eger ḳamer 3 ḫānede bulınsa 13) yaḳın yėrlere varup gelüp beyʿ ve şerā ve ticāret ile geçine eger cevzeher 14) 3 ḫānede bulınsa aḳrabā ve ḳarındaşları arasında ulusı ola devlet 15) ḫuṣūṣında her işinüŋ ṣoŋı evvelinden eyü ola eger ẕeneb 3 ḫānede 16) bulınsa aḳrabā ve ḳarındaşlarına muḥtāc

ola ve anasına ve babasına żararı 17) doḳına eger ẕeneb üçünci ḫānede olup bir naḥs ile mücāneset bulınsa 18) ol mevlūd kör ola yā ṣuya ġarḳ ola vallāhu teʿālā āʿlem - faṣl üçünci 19) ḫānede ṣāḥibi on iki ḫānenüŋ ḳanġısında bulındığınuŋ aḥkāmını 20) beyān ėder- eger ṣāḥib-i ṣāliṣ ṭāliʿ içinde bulınsa ḳarındaşları 21) ve aḳrabāları kendü ḳapusına muḥtāc olalar ve eger ṣāḥib-i ṣāliṣ 2 ḫānede 22) bulınsa ḳarındaşları ve aḳrabāları ile māl ḫuṣūṣiçün olınca aralarında 23) münāzaʿa eksik olmaya aralarında dōstluḳ ḥāṣıl olmaya eger ṣāḥib-i 24) ṣāliṣ 4 ḫānede bulınsa ḳarındaş ve aḳrabāları babasınuŋ mālını żabṭ 25) ve yaġma ėdüp bu ḥişşe vėrmeyeler ve yāḫūd babası mālın yėyeler buŋa 26) parmaḳ ḥisābı göstereler eger ṣāḥib-i ṣāliṣ 5 ḫānede bulınsa ġarabetde 27) ḳarındaş ve aḳrabālarıyla ḳarışa oġul ve ḳızı ġurbetde ḥāṣıl ola

[24b]

1) eger ṣāḥib-i ṣāliṣ 6ḫānede bulınsa ḳarındaş ve aḳrabāları 2) ola eger ṣāḥib-i ṣāliṣ 7 ḫānede bulınsa ḳarındaş ve aḳrabālarıyla aralarında 3) ʿavrat ḫuṣūṣiçün münāzaʿa ḥāṣıl ola yaʿnī ḳarındaşları ʿavratiyle 4) muḫālaṭa ėdeler ve yāḫūd boşadığı bir ʿavratı ḳarındaşı ala eger ṣāḥib-i 5) ṣāliṣ 8 ḫānede bulınsa ḳarındaşlarınuŋ mīrāṣını yėye eger ṣāḥib-i 6) ṣāliṣ 9ḫānede bulınsa ehl-i sefer ve tācir ola ve ḳarındaşı ġurbetde 7) olına ve ol ʿavratdan çoḳ māl eline gire eger ṣāḥib-i ṣāliṣ 10 8) ḫānede bulınsa ḳarındaşları bi'l-külliye helāk olalar eger ṣāḥib-i ṣāliṣ 9) 11 ḫānede bulınsa aḳrabālarıyla tefāḫur ėder kimesne ola eger ṣāḥib-i ṣāliṣ 10) 12 ḫānede bulınsa aḳrabālarını sevmez ola ve anları ḥabse ve helāka sebeb 11) ola -faṣl sehmü'l-uḫuvvet on iki ḫānenüŋ her ḳanġısında bulınursa 12) aḥkāmını beyān ėder- sehmü'l-uḫuvvet eger ṭāliʿde bulınsa ḳarındaşlarına 13) eŋ ulusı ola ve aralarında muḥabbet-i külliye ola eger 2 ḫānede bulınsa 14) ḳarındaşları bunuŋ mālına muḥtāc ola bunuŋ ḳazandığı ile geçine eger 3 15) ḫānede bulınsa biri birine muḥtāc olmayalar ve her biri kendü ḥāline ḳanāʿat 16) üzere olalar eger 4 ḫānede bulınsa aḳrabāları babası ile olalar 17) ve ʿimāret ve zirāʿat ṣāḥibi ola eger 5 ḫānede bulınsa ḳarındaşları 18) kendü eli altında olup baba maḳāmında olalar eger 6 bulınsa ḳarındaşları 19) ve aḳrabāları esīr olalar ve yāḫūd ḳul ve ḳaravaş maḳāmında el ḳapusında 20) ḫidmet ėyleyeler eger 7 ḫānede bulınsa ḳarındaşınuŋ oġulları ve ḳızları 21) çoḳ ola ve kendü ʿavratından ferāġat ėyleye anlaruŋ sebebinden eger 8 22) ḫānede bulınsa ḳarındaşları mīrāṣını yėyeler eger 9 ḫānede bulınsa 23) ḳarındaşları ġurbetde olınalar eger 10 ḫānede bulınsa ḳarındaşları 24) maʿrūf ve meşhūr kimesneler ola lākin ḳaṣīrü'l-ʿömr olalar eger 11 ḫānede 25) bulınsa ḳarındaşları çoḳ sefer ėdeler seyyāḥ olalar eger 12

ḫānede 26) bulınsa ḳarındaşları zindāncı yā cellād olalar vallāhu aʿlem bi-taḥḳiki'l-ḥāl 27) -faṣl züḥal dördünci ḫānede bulınsa eger gündüz ise tėzcek

[25a]

1) anası ve babası helāk olalar yāḫūd babası füceʾten helāk 2) ola eger züḥal cedīde bulınsa çoḳ mülk ve ʿaḳār ve mezraʿa ṣāḥibi 3) ola eger müşterī 4 ḫānede bulınsa ʿömrinüŋ evvelinden āḫirine varınca 4) her işi eylükle tamām ola ve yėr maḥṣūlından ve emlāk ve ʿaḳārdan 5) ḥişşesi ola ve yarı ḳılınmış nesnelerin bula ve bir defīne ya ẓafer 6) bula zīra müşterī dördünci ḫānede defīnedür eger merrīḥ 4 ḫānede bulınsa 7) bedenine āteşden ve yā tėmürden ve yā vuḥūş ḳısmından mażarrat ėrişe 8) belki ʿāḳıbeti ḳatldür eger şems 4 ḫānede bulınsa ziyāde güzel 9) yüzlü ola ve eger bir naḥs ile bulınsa ʿāḳıbet ḳatl olınmaġa delīldür 10) eger zühre 4 ḫānede bulınsa bāġbān ola ve bāġce ve eẓhār ile 11) muḳayyed ola eger ʿuṭārid 4 ḫānede bulınsa miʿmār ve mühendis ve ṣu 12) bulıcı ve çeşme ve ḥamām yapıcı ola ve ṣular bulıcı ve maʿdenler bulıcı 13) ola eger ḳamer 4 ḫānede bulınsa kārīzgen ve yer altında olan 14) yollar düzeldici ve ṣu bekçisi ola eger cevzeher 4 ḫānede bulınsa 15) ʿaḳār ve emlak ṣāḥibi ola ṣular ve çeşmeler ve ḥavużlar yapdıra 16) eger ẕeneb 4 ḫānede bulınsa kendü vaṭanından ġurbete düşe 17) yāḫūd aʿmā ola ve yüksekden düşüp helāk ola yā saḳaṭ ola 18) -faṣl dördünci ḫāne ṣāḥibi on iki ḫānenüŋ her ḳanġısında 19) bulınursa aḥkāmını beyān ėder- dördünci ḫānede ṣāḥibi ṭāliʿde 20) bulınsa anası ve babasını besleye ve anasına ve babasına ḥükm ėde 21) buŋa muḥtāc olalar eger 2 ḫānede bulınsa babası ve anası bunuŋ 22) mālı ile geçineler eger 3 ḫānede bulınsa babasına ḥabs ve nekbet 23) ėrişe ve ḳarındaşları ve aḳrabāları ḳapusına muḥtāc ola babası 24) eger 4 ḫānede olsa babasınuŋ ḫalḳ arasında adı bellü ve 25) maʿrūf ve meşhūr kimesne olalar eger 5 ḫānede bulınsa babası 26) pīrlige ėrişe ve oġlınuŋ oġullarını göre eger 6 ḫānede bulınsa 27) babası ġurbetde öle eger 7 ḫānede bulınsa babası kabīḥ ve şerr ile

[25b]

1) maʿrūf ola bu kimesne kendüden yaşlu ʿavrat ala eger 8 ḫānede 2) bulınsa mevti kendünüŋ ġurbetinde ola eger 9 ḫānede bulınsa babası 3) seferde öle eger 10 ḫānede bulınsa babasınuŋ maʿāşı hükkām 4) ḳapusında ola eger 11 ḫānede bulınsa anası ve babası evvel 5) ʿömrlerinde faḳīr olalar āḫir ʿömrlerinde māldār olup saʿādete ėrişeler 6) eger 12 ḫānede bulınsa babası kendi vilāyetinden çıḳup ġurbete 7) düşe ve

mevti ġurbetde ola vallāhu āʿlem -faṣl sehmü'l-ab on 8) iki ḫānenüŋ her ḳanġısında bulınursa aḥkāmını beyān ėder- 9) sehmü'l-ab eger ṭāliʿde bulınsa babası ṣāḥib-i mülk ve ṣāḥib-i 10) şeref ve māldār kimesne ola eger 2 ḫānede bulınsa babası ziyāde 11) māldār ola tācir ve mülk ṣāḥibi ola eger 3 ḫānede bulınsa 12) düşkün ve faḳīr ve maḥbūs ola babası eger 4 ḫānede bulınsa 13) babası adı kendü vilāyetinde meşhūr olup bellü kimesne ola 14) eger 5 ḫānede bulınsa babası oġlınūŋ oġlını göre eger 6 15) ḫānede bulınsa babası çoḳ seferler ėde bir yėrde ḳarār ėylemeye ġurbetde 16) geze yöriye eger 7 ḫānede bulınsa kendi diyārında sākin zirāʿat 17) ve ʿimāret ile meşġūl kimesne ola eger 8 ḫānede bulınsa babasınuŋ 18) ʿömri ḳalīl ola eger 9 ḫānede bulınsa marīż ve żaʿīfü'l-mizāc 19) kimesne ola babası eger 10 ḫānede bulınsa babasınuŋ maʿīşeti begler 20) ḳapusında ola eger 11 ḫānede bulınsa babası çoḳ yaşaya eger 12 21) ḫānede bulınsa babasınuŋ ʿömri seyāḥat ile gėçe çoḳluḳ bir mekānda 22) ḳarārı olmaya -faṣl-ı züḥal beşinci ḫānede bulınsa- baʿżı 23) vaḳtda ġanī ve baʿżı vaḳtde muḥtāc ve faḳīr ola ve evlādı cehtinden 24) çoḳ nekbet çeke ve evlādınuŋ muṣībetini göre ekṣeryā budur ki evlādı 25) yaşamaz ola eger müşterī 5 ḫānede bulınsa kelām ve aḥādīṣ sebebi 26) ile maʿīşeti ḥāṣıl ola ve ṣuleḥā ve ṣāḥib-i kerāmetler sözin naḳl ėdici 27) ola eger merrīḫ 5 beşinci ḫānede bulınsa ḳavīyü'l-bünye ve şecīʿ ve

[26a]

1) bahādır ve baʿżı emlākine āteşden żarar ėrişe evlādı ıssı marażlardan 2) helāk ola çoġı eger şems 5 ḫānede bulınsa ġāʾibden ḫaber 3) vėrici ola ve evlādı az ola eger zühre 5 ḫānede bulınsa 4) evlādı çoḳ ola ve ṣāḥib-i ʿışḳ olup ʿömri ʿāşıḳlıḳ ve meyl 5) ve muḥabbet ve şehvet perestlikle gėçe eger ʿuṭārid 5 ḫānede bulınsa şāʿir 6) ve müverriḫ ve münşī-yi belīġ ve ḥażır cevāb olup maʿrifet ve belāġat sebebiyle 7) ʿizzete ėrişe eger ḳamer 5 ḫānede bulınsa kendüsi anasından ve babasından 8) ayrı düşe ve kendünüŋ evlādı daḫı kendünden ayrıla lākin 9) ḥākimler maṣlaḥatı içün eyleyicilik ve ḫabercilik içün çoḳ ġurbet 10) daḫı çekerse fāʾideden ḫāli olmaya eger cevzeher 5 ḫānede bulınsa 11) ol kimesne ʿaḳīm ve yā ʿāḳir ola ve yāḫūd evlādı olursa zāʾidü'l-aʿżā 12) olup maʿyūbu'l-ḫalḳ ola eger ẕeneb 5 ḫānede bulınsa ekṣer evḳātda 13) aḫbār-ı kāẕibe sebebinden mütefekkir ve meşġületü'l-ḫāṭır olup humūm 14) ve ġumūm ve aḥzāndan ḫāli olmaya ve ol ṭoġan evlādı ḥāṣıl 15) olmaya fevt ola ṣarʿ sebebinden -faṣl beşinci ḫāne ṣāḥibi ol iki 16) ḫānenüŋ her ḳanġısında bulınursa aḥkāmını beyān ėder- eger beşinci 17) ḫānenüŋ ṣāḥibi ṭāliʿde bulınsa genc iken oġul

ve ḳız ṣāḥibi 18) ola ve evlādını kendü yanında terbiye ḳıla eger 2 ḫānede bulınsa evlādı 19) māllı ve mülkli kimesne olup yanlarında kimesne geçine eger 3 ḫānede 20) bulınsa oġulları ġurbetde gezer olup ticāretle geçine eger 4 ḫānede 21) bulınsa evlādı şaḳī ola ve ʿömrleri belā ve ḥabs ile geçe rāḥatlik 22) görmeye eger 5 ḫānede bulınsa evlādı maʿrūf ve meşhūr olup 23) saʿādetlü ve māldār olalar eger 6 ḫānede bulınsa oġulları sāʾis-i 24) devāb ve otlaḳ ṣatıcı olalar ve yāḫūd esīr olalar eger 7 ḫānede 25) bulınsa cemīʿ evlādı ḳız ola ve yāḫūd erkek olalar ve ṣāḥib-i sābiʿ 26) ile muḳārin bulınsa oġlı ve ʿavratı ile cemʿ ola yaʿnī oġlı 27) anasıyla cemʿ ola eger 8 ḫānede bulınsa evlādı sıḳıṭ ola ʿavratı

[26b]

1) ḥāmile iken düşe eger 9 ḫānede bulınsa ġurbetde evlādı ḥāṣıl 2) ola eger 10 ḫānede bulınsa oġulları bir maraż ile meşhūr ola 3) ve işledükleri ṣanʿat ḫalḳ arasında muʿteber olmaya eger 11 ḫānede 4) bulınsa oġulları fāsıḳ ve fācir ola eger 12 ḫānede bulınsa ṭoġan 5) evlādı ḫaste ve marīż olup tėz fevt ola ve cāʾizdür ki evlādı 6) daḫı olmaya eger bir naḥs-ı kevkeb bu ḫānede maʿan bulına -faṣl sehmü'l-veled 7) on iki ḫānenüŋ her ḳanġısında bulınursa aḥkāmını beyān ėder 8) eger sehmü'l-veled ṭāliʿde bulınsa evlādına ziyāde muḥabbeti olup yanından 9) ayırmaya ve oġlunuŋ ḥükmine muṭīʿ ola eger 2 ḫānede bulınsa oġulları 10) pādişāh ḳapusına ḫidmet ėder ola eger 3 ḫānede bulınsa oġulları 11) aḳrabāları yanında ḥāṣıl ola ve anlaruŋ terbiyesi ile ādem ola 12) eger 4 ḫānede bulınsa oġullarınuŋ düşmenleri çoḳ ola ve dedesinden 13) mīraṣ yiye eger 5 ḫānede bulınsa oġulları ʿilm ve faẓl ile iştihār 14) bula eger 6 ḫānede bulınsa evlādı ṭabīb olalar eger altıncı ḫānede 15) burc-ı ẕevātü'l-arbaʿ ve dāʾiri olsa evlādı naʿlbend ola eger 7 16) ḫānede bulınsa az olur ki kendü evlādına zinā ėdenlerden ola yāḫūd 17) ʿavratınuŋ ġayrī erden evlādına zinā ėyleye yaʿnī ögey oġlına ve yā ögey 18) ḳızına eger 8 ḫānede bulınsa oġlınuŋ mīrāṣını eger 9 ḫānede bulınsa 19) evlādı ṣāliḥ ve mütedeyyin ve oḳumış kimesneler ola eger 10 ḫānede bulınsa 20) evlādı ḫidmetkār menzilesinde olalar yaʿnī el ḳapusında ḫidmet ėdeler 21) eger 11 ḫānede bulınsa evlādı keẕẕāb ve ḫırsız olalar eger 12 ḫānede 22) bulınsa kendü ile evlādı arasında ʿadāvet ve teferruḳ vāḳiʿ ola 23) -faṣl eger züḥal- altıncı ḫānede bulınsa emrāż ve ʿilelden bedeni 24) ḫāli olmaya ve nıḳrīs ve vecʿ-ı mafāṣıldan elemi ola ve edānī ve esāfil 25) zümresinden ola ve ḳulluḳdan ve ḫidmetkārlıḳdan ḳurtulmaya belki esīr 26) daḫı ola ve daḫı bilmek gerekdür ki altıncı

ḫāne ḳanġı burcdur eger ḥamel ise 27) maraż başdan ola ṣovuḳ şerrinden zīrā ki züḥal böyle bulınsa nezle

[27a]

1) ve zükkām ve suʿāla delīldür eger altıncı ḫāne ṣevr olup züḥal içinde 2) bulınsa boġaz aġrısı ve ḥanāḳdan öle ʿilleti vaḳs ve ʿalā hāẕā 3) eger müşterī 6 ḫānede bulınsa ḳullardan ve ḫidmetkārlardan 4) nefʿ taḥṣīl ėde ve emrāż ve ʿilleti rīḥden ola eger merrīḫ 6 ḫānede 5) bulınsa emrāż ve ʿilleti ṣafradan ola ıssı ḫastelikler ve 6) sıtma ve ṭāʿūn gibi nesneler ve yaramaz çıbanlar ve āteşden ve tėmür aletinden 7) bedenine cerāḥat ṭoḳınmaḳ hep bu cemʿle nuḥūsetler vāḳiʿ ola eger merrīḫ 8) bu ḫānede bulınsa ḳullarından ḫıyānet ve ḫabāṣet ẓāhir olup 9) başına ve mālına ḳaṣd ve ḫıyānet üzere olalar eger şems 6 10) ḫānede bulınsa gözi aġırıḳlı ola ve mertebede ẕelīl ve ḥaḳīr 11) ola ve ḳulluḳdan ve ḳulluḳ mertebesinden geçine ve daʾimā ḳasāvet 12) ve ġamlı ola ve ʿadāvet sebebinden żaʿīf ola ve ıssı marażlardan 13) ḫāli olmaya eger zühre 6ḫānede bulınsa ẕekerinde ve yā fercinde 14) ve yā meṣāne ve dübüründe ʿilleti ola bevāsīr ve ḳurūḥ ve ʿusru'l-bevl ve seng-i 15) meṣāne emṣāli marażlardan ola ve cāriye ḳısmından ḫayr göre ve emred 16) oġlanlardan ḫayr göre ve anlar ile dōstluḳ ėyleye eger ʿuṭārid 17) 6 ḫānede bulınsa ʿilleti dilinden ve aġzından ola dil şişmek 18) ve aġız aġrısı ve diş ve dudaḳ aġrısı gibi ve ḫidmetkārlārları 19) ʿayyār ve sārıḳ olup mālına ḫıyānet üzere olalar eger ḳamer 6 ḫānede 20) bulınsa marażı balġamdan ve ruṭūbetden ola ve ayaġından vacaʿ ḥāṣıl 21) ola ve nıḳrīs ve vacaʿ-ı mafāṣıl ve dāʾü'l-fil miṣallü marażlar ve cevārī 22) ve enāṣ ḳısmından ḫayr göre ẕekūr ḳısmından ḫayr görmeye ḳullarından 23) eger cevzeher 6 ḫānede bulınsa bedeninüŋ içinde dürlü dürlü muḫtelif 24) emrāż ola ḫuṣūṣā baġırsaḳlar içinde yėlden ve balġamdan bevāsīr 25) miṣillü marażlardan eger bu burc daḫı ṣu burclarından birisi olup 26) züḥal daḫı içinde bulınsa kimesne bir ḳuyuya düşmek sebebi ile saḳaṭ 27) olmaḳ ḫavfı vardur eger ẕeneb 6 ḫānede bulınsa ḳullardan

[27b]

1) żarar çeke ve emrāż ve ʿilleti yaramaz çıbanlardan ve ḥavf ve māliḫūlyā 2) ve cünün miṣillü nesneler ola ve muḥāl olan eşyāya ve vücūd vėrüp 3) bī-maʿnī ġam ve ġuṣṣa çekici ola vallāhu aʿlem -faṣl altıncı ḫāne ṣāḥibi 4) olan on iki ḫānenüŋ her ḳanġısında bulınursa aḥkāmını 5) beyān ėder- eger ṣāḥib-i sādis ṭāliʿde bulınsa ol kimesne 6) daʾimā marīż ve ḫaste mizāclu ola ve ḳulları ve cāriyeleri yaşamaz 7) ola

ve bahāyim ufaḳ ḥayvānlar hep ḳırıla aṣlā ol cehtden fāʾide 8) görmeye eger 2 ḫānede bulınsa kendü ḫidmetkārlarınuŋ taḥṣīl 9) ėtdügile geçine ve devāb ve bahāyimden ḥāṣıl olan fāʾide ile 10) maʿīşeti ḥāṣıl ola eger 3 ḫānede bulınsa ġurbetde ḫastelik 11) çeke ve ġurbetde ḳulluk ve ḫidmetkārlıḳ ėyleye imdi bu aṣıl 12) kimesneye ġurbet yaramazdur eger 4 ḫānede bulınsa evlādı esīr 13) ola ve yāḫūd evlādı ėl ḳapusında maḥbūs ḫidmetkār şekli ola 14) eger 5 ḫānede bulınsa evlādı marīż ve ḫaste mizāclu ve żaʿif 15) tenlü ola ve ekṣeri yaşamayup fevt ola eger 6 ḫānede bulınsa 16) çoḳluḳ maraż ve ʿillet görmeye dāʾimā bedeni ṣıḥḥatde ola eger 7 ḫānede 17) bulınsa ʿavratı içün yaramaz sözler işidici ola ve denīyü'l-aṣl 18) kimesnenüŋ evlādından ola eger 8 ḫānede bulınsa bedeni ṣıḥḥatde olup 19) āfātdan sālim ola lākin ḳulları yaşamaz ola eger 9 ḫānede bulınsa 20) ġurbetde ḫaste ola ve yā esīr ola eger 10 ḫānede bulınsa ḥükkām 21) ḳısmından bedenine żarar doḳına ve ol cerāḥatüŋ ve yā ḍarbuŋ eṣeri 22) bedeninden gitmeye āḫir-i ʿömrine degin eger 11 ḫānede bulınsa dōst 23) ṭutdıġı ādemler ḥasīb ve nasīb ola ve ʿāḳıbet anlardan żarar çeke 24) ve anlaruŋ sebebinden ġam ve elemden ḫāli olmaya eger 12 ḫānede bulınsa 25) ḥaseb ve nesebi olmayan kimesneler ʿadūsı olalar lākin mażarratları 26) ėrişmeye ammā çār-pā ḳısmından at ve ḳaṭır ve deve ḳısmı beslemekden 27) żarar çeke zīrā ekṣeri ṣaḳaṭ olup helāk ola

[28a]

1) -faṣl sehmü'l-maraż on iki ḫānenüŋ her ḳanġısında bulınur ise 2) aḥkāmını beyān ėder- sehmü'l-maraż ṭāliʿde bulınsa marażlu ola 3) yaşı ve ṣanʿatı ve işi ḫayrsız ola belki esīr ola ve yā ḳulluḳ 4) ėdici ola eger 2 ḫānede bulınsa mevti yaramaz vechile ola eger 3 5) ḫānede bulınsa aḳrabā ve ḳarındaşları żararından sālim olmaya eger 4 ḫānede 6) bulınsa babası ḫastelige düşe ve ġam ve ġuṣṣa ile ola ve muzır mezrūʿāt 7) ve maḥṣūlātına çekirge ve mūzī hirāmlardan żarar doḳına eger 5 ḫānede 8) bulınsa evlādına żarar doḳına ve evlādı sebebinden ġam ve ġuṣṣa 9) düşe eger 6 ḫānede bulınsa dāʾimā marażlardan ḫalāṣ olmaya ʿömri 10) nuḥūsetle geçe eger 7 ḫānede bulınsa aldıġı ʿavrat saḳaṭ ve yā marażlu 11) ola ve aralarında münāzaʿa ve ḥuṣūmet ẓāhir ola ve her kim ki ortaḳlıḳ 12) ėder ise żarar çeke andan eger 8 ḫānede bulınsa deynden 13) ḳurtulmaya ve mālı telef ėdici ola eger 9 ḫānede bulınsa kendi 14) ṭoġdıġı dīnden çıḳup ġayrī dīn ḳabūl ėyleye ve seferlerde 15) ve yollarda ḫastelige uġraya ve ġurbetde zelīl ve ḥaḳīr ola eger 10 ḫānede 16) bulınsa ṣunʿından ḫayr görmeye ve her ne işe başlasa andan żarar çeke 17) ve ekābir ḳapusında ḫidmetden

żarar çeke belki ḍarb ve cerāḥat èrişe 18) anlaruŋ şerrinden bedenine maʿyūb kimesnelerden ve nişānlu ve cerāḥat eṣeri 19) bedeninden gitmeye āḫir ʿömrine degin eger 11 ḫānede bulınsa ʿāşıḳ oldığı 20) ve devlet ṭutdığı kimesnelerden ötüri ġam çeke ve anlara kendüden 21) ḫastelik teʿāddī ède eger 12 ḫānede bulınsa aʿdādan żarar çeke 22) maʿyūb kimesnelerden ve nişānlu ve cerāḥat eṣeri bedeninde ẓāhir olan 23) kimesneden mażarrat èrişe bedenine -faṣl eger züḥal yèdinci ḫānede 24) bulınsa- şürekā ve ezvācıla aralarında münāzaʿa ve muḫāseme eksik 25) olmaya ve zevcesinden ḫayr görmeye ve zevcesiyle meḳārineti 26) az olup tèz mefārıḳat ède belki tezevvüc ètmekden mütecannib ola 27) ve ʿömri ortasında faḳīr ve muḥtāc ola eger müşterī 7 ḫānede

[28b]

1) bulınsa ṣāliḥa ve ʿavrat ala ve ʿavratından ḫayr göre ve günden güne 2) tezevvüç sebebinden nafʿ ḥāṣıl ola ve ʿömri ortasında ziyāde māldār 3) ola eger merrīḫ 7 ḫānede bulınsa zānī olup ḥarāma meyli ziyāde 4) ola ve fevāḥiş ile muḫālaṭa èdici ola ve fevāḥiş ve zinā sebebiyle 5) elinden ḳan dökmek gele eger merrīḫüŋ terbīʿi bu ḫānede olursa kendüyi 6) daḫı ḳatl èdeler zinādan ötüri eger şems 7 ḫānede bulınsa 7) tezvīce rāġıb ola ve ġayrī beldede ṭoġmış kimesne ile tezevvüc èyleye 8) lākin ʿavratı kendüye hükūmet ḳılup kendü zevcesinüŋ maġlūbı ola er 9) ise ve eger ʿavrat ṭālīʿi ise ḳocası ġālib ola eger zühre 7 10) ḫānede bulınsa çoḳ ʿavrat almaġa māʾil ve nikāḥ ve tezevvüze rāġıb 11) ve lehv ve luʿba māʾil ola ve evlādı çoḳ olmasına delīldür eger zühre 12) ile merrīḫ maʿan yèdinci ḫānede bulınsalar ol kimesnenüŋ ʿömri zinā 13) ve fevāḥiş ile geçe eger ʿavrat ṭālīʿī olursa ʿömri fāḥişelik 14) ile gèçe aṣlā nikāḥla ere varmaya eger ʿuṭārid 7 ḫānede bulınsa 15) erkek ṭālīʿī ise lūṭī ola eger zühre ile bulınsa muḫanneṣ ve ḥīz ola 16) eger ʿavrat ṭālīʿī ise ʿuṭārid yalŋız bulınsa zībaḳçı ola ve kendü ʿamel 17) ède ve eger zühre ile bulınsa kendüye ʿamel ètdüre eger bu ṣūretde yèdinci 18) ḫāne burc-ı cehār pādan olursa erkek kimesne ise ḫayvānāta cimaʿ 19) èdenlerden ola eger ḳamer 7 ḫānede bulınsa cāriye ile tezevvüc ḳıla 20) eger ʿavrat ṭālīʿī ise ġulām ve ʿubeyd ḳısmına vara ve ammā ʿubeyd ḳısmından 21) mālına ve bedenine żarar doḳına eger cevzeher 7 ḫānede bulınsa bir ʿavrat 22) ala ki zevci ola ve anı bilmeye yāḫūd muṭlaḳa ʿavrat ala erkek ṭālīʿī 23) ise eger ʿavrat ṭālīʿī ise bir ḳocaya vara ki iki ʿavratı ola bir ʿavratını 24) öbür ʿavratı bilmez ola eger ẕeneb 7 ḫānede bulınsa bir ʿacūze ve sāḥire 25) fāḥişe ile tezvīc ḳıla ve ʿömri belā ve meşaḳḳat ile gèçe ve siḥir ve nīr-i necāt 26) ve ḫavāṣ-ı eşyā

sebebiyle kendüye mażarrat işābet ėde ʿavratlardan mekrinden 27) belki mecnūn ola -faṣl yėdinci ḫāne ṣāḥībi olan on iki ḫānenüŋ

[29a]

1) her ḳanġısında bulınsa aḥkāmını beyān ėder- eger ṣāḥib-i sābiʿ ṭāliʿde 2) bulınsa kendi irādeti olmazdan muḳaddem tezvīc ėdeler eger 6 ḫānede 3) bulınsa ʿavratlar içün mālını telef ėyleye eger 3 ḫānede bulınsa 4) ġurbetde ʿavrat ala ve ḳarındaşlarıyla ʿavratı arasında ḫuṣūmet ziyāde 5) ola eger 4 ḫānede bulınsa kendüye ḳarīb kimesnelerden ala ʿavratı 6) yaʿnī kendü ḥışmlarından eger 5 ḫānede bulınsa bir küçük ʿavrat ala 7) belki nā-bāliġ iken cemʿ ola eger 6 ḫānede bulınsa ḫalāyıḳ ile cemʿ 8) ola eger 7 ḫānede bulınsa ḥasebi ve nasebi bellü ʿavrat ala lākin 9) aralarında ʿadāvet eksik olmaya eger 8 ḫānede bulınsa ʿavratınuŋ 10) mīrāṯını yėye eger ʿavrat ṭāliʿī ise ḳocasınuŋ mīrāṯın yėye eger 9 11) ḫānede bulınsa yabāndan gelmiş bir ʿavrat ala eger 10 ḫānede bulınsa 12) ḥükkām ve mülūk evlādından bir kimesnenüŋ ḳızın ala ʿavrat sebebinden 13) devlete ve manṣıba nāʾil ola eger 11 ḫānede bulınsa sevdigi maʿşūḳasına 14) nikāḥ ėde eger 12 ḫānede bulınsa bir ḥasīs ʿavrat ala ve yā cāriye ile 15) tezevvüc ḳıla eger menḥūs bulınsa aṣlā tezevvüc ėtmeye vallāhu āʿlem bi’ṣ-ṣavāb 16) -faṣl sehmü’t-tezvīc on iki ḫānenüŋ her ḳanġısında bulınursa 17) aḥkāmını beyān ėder- eger sehmü’t-tezvīc ṭāliʿde bulınsa ol 18) kimesne tėzcek evlene eger ʿavrat ise tėzcek ḳocaya vara 19) eger 2 ḫānede bulınsa ḫalāyıḳlar ile cemʿ ola ve mālını güzel ḫalāyıḳlar 20) almaġa ṣarf ėde eger 3 ḫānede bulınsa kendi aḳrabālarından ve müteʿalluḳātdan 21) birini ala eger bu ṣūretde üçünci ḫāne menḥūs bulınsa ḳız ḳarındaşına 22) cimāʿ ėyleye ḳahren eger 4 ḫānede babası aḳrabāsından bir kimesne ile 23) cemʿ ola eger 5 ḫānede bulınsa bir nā-bāliġ ile tezvic ḳıla eger beşinci 24) ḫānede merrīḫle menḥūs bulınsa kendü evlādına cimāʿ ėyleye eger 6 ḫānede 25) bulınsa ḫalāyıḳlarla cemʿ ola ve çirkīn yüzlüler ile cemʿ ola eger 7 ḫānede 26) bulınsa kendü mertebesinden olan kimesnelerden ḳız ala eger 8 ḫānede 27) bulınsa helākine ʿavratı sebeb ola yaʿnī ʿavratı ḳatl ėde eger ʿavrat ṭāliʿī

[29b]

1) ise ḳocası ʿavratını ḳatl ėde eger 9 ḫānede bulınsa ʿavratlar sebebinden 2) esīr ola eger 10 ḫānede bulınsa bir māldār ve ṣāḥib-i cemāl birini ala 3) eger 11 ḫānede bulınsa nikāḥ ėtmezden evvel sevdigini ala eger 12 ḫānede 4) bulınsa bir āṣılsız ve

nesilsiz ʿavrat ala anuŋ sebebinden nekbete düşe 5) ve ḥabs daḫı ola -faṣl züḥal sekizinci ḫānede bulınsa- mevti 6) ḍarbdan ve yā boġulmaḳdan ve yā üzerine aġır nesne düşmekden ola 7) eger müşterī 8 bulınsa mevti fücʾeten ola ve yā sekteden ve yā sīl marażından 8) öle kendi döşeginde eger merrīḫ bulınsa mevti ḳılıcdan ve alet-i ḥarbden 9) ve yā āteşden ve yā ṭāʿūndan ve yā ıssı ḫastelikden ola eger şems 10) 8 ḫānede bulınsa mevti yürek aġrısından ve yā göz çıḳmasından 11) ve yā zehirden ola eger zühre 8 ḫānede bulınsa mevti keşret-i 12) ekilden ve şürbden ve cimāʿdan ve yāḫūd dügünlerde ve yā cemiʿīyyetlerde 13) ġavġa arasında ola eger ʿuṭārid 8 ḫānede bulınsa mevti 14) eṭıbbā ʿilācından ve sümūmātdan ve ḥīle ve mekrden ve siḥrden ola 15) eger ḳamer 8 ḫānede bulınsa mevti yol yavı ḳılup bevādīlerde 16) ḳalmaḳdan ve ṣuya düşmekden ve balġamī ʿilletler ġalebesinden ola 17) eger cevzeher 8 ḫānede bulınsa medfeni mevżiʿ-yi ʿālīyye ola ve mevti 18) kendü döşeginde ve vaṭanında ola eger ẕeneb 8 ḫānede olsa 19) ḳabri mezbelelikde ola ve yā aṣlā bellü olmaya ve mevti gizlü 20) ṣūretde ola ve ḳatline kimesne vāḳıf olmaya ve yā zehir ile ola 21) ve yā aŋsuzda zehirlü nesnenüŋ rāyiḥāsından helāk ola 22) -faṣl sekizinci ḫānenüŋ ṣāḥibi on iki ḫānenüŋ her ḳanġısında 23) bulınsa aḥkāmını beyān ėder- eger ṣāḥib-i ṣāmin ṭāliʿde bulınsa 24) dāīmā ġam ve elemde olup faḳīr ve muḥtāc ola ve ekṣeryā sāʾillik 25) ile geçine eger ṣāḥib-i ṣāmin 2 ḫānede bulınsa mīrāṣ mālıyla 26) geçine ve ayblu ʿameller sebebiyle geçine eger 3 ḫānede bulınsa ġurbetde 27) fevt ola ve aḳrabāları ėl ḳapusında geçine eger 4 ḫānede bulınsa babası ġarīb kimesne ola ve ḫaste mizāclu ve ʿayblu olup ḳalīlü'l-ʿömr ola eger 5

[30a]

1) ḫānede bulınsa oġulları ve ḳızları ṣabī iken öleler ve yaşayanlar daḫı ḫastelikden ḳurtulmaya ve yā evlerden żarar ṭoḳına eger 6 ḫānede 2) bulınsa ḳulları ve cāriyeleri ve ṭavarı helāk ola anlardan fāʾide 3) görmeye ve kendü ṭoġdıġı yėrde ḳarār ėtmeyüp ʿālemi devr ėdici ola ekṣeryā budur ki mevti daḫı ġurbetde ve yā esīrlikde ola 4) eger 7 ḫānede bulınsa ʿavrat ala tėz fevt olup mīrāṣını yėye ve kendü 5) daḫı ġurbetde fevt ola eger 8 ḫānede bulınsa kendü döşeginde 6) mevti āsānlıḳla ola eger 9 ḫānede bulınsa niyeti şer ve kem ʿāmellü ola ve mevti ġurbetde 7) ola eger 10 ḫānede bulınsa ölmiş kimesneler sebebinden ġanī ola eger ṣāḥib-i ṣāmin üçünci ḫānede bulınup şemsün şuʿāʿı altında bulınsa ve yā maḥzeni bulınsa pādişāhlar ve ḥākimler elinde helāk ola eger 11 ḫānede 8) bulınsa dōstlarından birisini ḳatl ėde ol sebebden kendisini daḫı 9) helāk ėdeler ve yā ʿaẕīm nekbete uġraya eger 12 ḫānede bulınsa

mevti 10) ceng içinde muḳātelede ola ve yāḫūd ḥabsḫānede fevt ola 11) -faṣl sehmü'l-mevt on iki ḫānenüŋ her ḳanġısında bulınsa 12) aḥkāmını beyān ėder- sehmü'l-mevt naḥs yıldızlar naẓar ėdüp saʿd yıldızlar naẓar ėylemese ḳatl olınmaġa delīldür ḫuṣūṣā sehmü'l-mevt sekizinci ḫāneye naẓar ėylese ve yā sekizinci ḫāne ṣāḥibine naẓar ėyleye sehmü'l-mevt eger ṭāliʿde ve yā ʿāşirde ve yā sābiʿde 13) ve yā rābiʿde ki evtād-ı erbaʿadur bulınsa kendü ḫānesinde ve döşeginde 14) fevt ola eger vetedlerden birinde bulınup naḥslar ile menḫūs olsa kendü şehrinde katl olına eger sehmü'l-mevt 2 ḫānede bulınsa mevti mālından ötüri 15) ḳatl ola eger 3 ḫānede bulınsa mevti ticārete giderken yolda öle yine 16) ḫānesine getüreler eger 5 ḫānede bulınsa kendü şehrine ḳarīb yėrde eger 17) 6 ḫānede bulınsa maraż ziyādeliginden ölmege delīldür eger bu ṣūretde sehmü'l- 18) mevt menḥūs bulınsa ḳulları ve ḫidmetkārları ḳatl ėyleye yāḫūd esāfil-i nās arasında ḳatl olına eger sekizinci ḫānede bulınsa ṭabīʿatı müteġayyir olup emrāżından ve ʿilletden fevt ola eger 9 ḫānede bulınsa ġurbetde fevt ola 19) ve fevt oldıġı mecḥūl ḳala eger 11 ḫānede bulınsa dōstları 20) ortasında ola eger 12 ḫānede bulınsa ḥabs ola ve yā esīr olup 21) aʿdā vilāyetinde fevt ola allāhu āʿlem -faṣl baʿżı mücerrebāt beyānındadur- 22) yėdinci ḫāne ṣāḥibi taḥte'l-arż bulınsa ve onuncı ḫānede bir naḥs-ı 23) kevkeb bulınsa pes yėdinci ḫāne ṣāḥibi ol onuncı ḫānede olan 24) naḥsa muttaṣıl olsa ol kimesne bir gizlü yėrde ḳatl olına ṣoŋra ṣalb 25) olına cüssesi eger ṭāliʿ içinde çoḳ kevkeb cemʿ olmaḳ ol kimesnenüŋ 26) mevti ip ile boġulmaḳdan ola sehmü's-saʿāde- ve sehmü's-saʿāde ṣāḥibi 27) mefsūd olsa ikisi daḫı bu ṣūretde aṣlā bir saʿde muttaṣıl

[30b]

1) olmasalar ol kimesne ḳatl ola eger sehmü's-saʿādenüŋ fāsidi olan 2) merrīḫ ise ölümi ḳılıcdan ola eger züḥal ise kötekden ve işkence ve ḫabsden 3) ola ve fenā ki merrīḫ ṭāliʿ ṣāḥibi olup maḥzuḳ bulınsa ol kimesneyi 4) ḥākimler ve büyük kimesneler ḳatl ėdeler züḥal ve merrīḫ ve ʿuṭārid bir yėrde 5) cemʿ olmış bulınsa ol kimesne ḳatl ola ḫuṣūṣā cümlesi bir derecede 6) bulınsalar eger ḳamer burc-ı ḥamelde ve yāḫūd burc-ı ʿaḳrebde olup dördünci 7) ḫānede bulınsa ve naḥslar nāẓır bulınsalar ve hīç bir saʿd nāẓır bulınmasa 8) ol kimesne ḳatl olup ve eger merrīḫ yėdinci ḫāne ṣāḥibine terbīʿden ve yā muḳābeleden 9) nāẓır bulınsa seyf ile ḳatl olınmaġa delīldür eger merrīḫ ṣūret-i meẕkūrda 10) burc-ı nārīde bulınsa āteşe yana eger merrīḫ yėdinci ḫāne ṣāḥibine muḳārin 11) olup merrīḫe daḫı züḥal nāẓır olsa ṣalb olına eger yėdinci ḫāne 12) ṣāḥibi taḥte'l-arżda olup merrīḫ fevḳe'l-arżdan aŋa

muttaṣıl 13) bulınsa ol kimesne yüksekden düşüp helāk ola ṣūret-i meẕkūrda 14) merrīḫde muḥarriḳ bulınsa insān ṣūretleri burclarından birinde ol 15) kimesne ʿaẕāb-ı şedīd ile ḳatl olına ve yāḫūd āteşe yana eger merrīḫ 16) ṣūret-i meẕkūrda burc-ı māʾīde bulınsa bedenüŋ içinde baʿżı verem 17) ḫāṣıl olup vacaʿ-ı şedīdden öle eger merrīḫ ṣūret-i meẕkūrede burc-ı 18) türābīde bulınsa bersām marażından ve yā beynisinde bir ʿārıżadan helāk 19) ola eger ṭāliʿ ṣāḥibi olan kevkeb dördünci ḫānede menḥūs bulınsa 20) ol kimesnenüŋ mevtini bir kimesne görmeye eger dördünci ḫāne ābī burclardan 21) birisi olup ol naḥs züḥal ise ṣuya ġarḳ ola eger dördünci ḫāne 22) türābī burclardan ise dīvār altında ḳala eger ṣāḥib-i ṭāliʿ dördünci 23) ḫānede merrīḫ ile bulınsa ve dördünci ḫāne nārī burclardan ise ol 24) kimesne āteşe yana eger şems ve merrīḫ ṣāḥib-i ṭāliʿ ile dördünci ḫānede 25) bulınsa nārī burcda bir büyük āteş içinde yanmaġa delālet èder eger 26) dördünci ḫāne esed ise yırtıcı cānavarlar helāk èylemesine delīldür eger 27) bir naḥs ṣāḥib-i ṭāliʿe fevḳe'l-arżda muttaṣıl bulınsa ol kimesnenüŋ

[31a]

1) mevti ḫalāyıḳ öŋinde ola eger ol naḥs onuncı ḫānede olsa 2) yüksekden düşüp helāk ola eger ol naḥs hubūṭında ise 3) ol kimesnenüŋ üzerine yüksekden ṭaş düşüp helāk ède 4) eger ṣāḥib-i ṭāliʿ yèdinci ḫānede yā ṭoḳuzuncı ḫānede yā onuncı 5) ḫānede bir naḥs-ı kevkeb ile bulınsa ol kimesne ġurbetde fevt ola 6) şems ve merrīḫ ve ṭāliʿ ṣāḥibi bir yèrde cemʿ olmaḳ āteşe yanmaġa 7) delālet èder şems ve merrīḫ ve ḳamer ve ṣāḥib-i ṭāliʿ bir yèrde cemʿ olmaḳ 8) ol kimesnenüŋ baʿżı ʿużvı ḳaṭʿ olmasına delīldür eger mevte delīl 9) olan kevkeb onuncı ḫānede bulınup bir naḥs-ı kevkeb aŋa muḳārin 10) ve yā ʿadāvetle nāẓır bulınsa tèmürle ḳatl olınmasına delīldür eger cevzeher 11) ve merrīḫ ve sekizinci ḫāne ṣāḥibi üçünci ḫānede bulınsalar ṣalb olınmaġa 12) delīldür şems onuncı ḫānede menḥūs ve yā on birinci ḫānede olmaḳ 13) merrīḫ ve züḥal ile muḳārinden ve yā muḳābeleden ve yā terbīʿden ve sekizinci 14) ḫāne ṣāḥibi menḥūs olsa ṣalb olınmaġa delīldür merrīḫ burc-ı cevzā- 15) -dan ḳamere ʿadāvetle nāẓır bulınsa ḳılıc ile ḳatl olınmasına delīldür ve eger 16) merrīḫ burc-ı ḥamelden ḳamere ʿadāvetle nāẓır bulınsa vaḥşīler helāk èylemege 17) delīldür ve eger merrīḫ sereṭāndan ḳamere ʿadāvetle bulınsa ṣuya ġarḳ olmaġa 18) delīldür eger ḳamer merrīḫ ile muḳārin bulınup ṭāliʿ ṣāḥibi daḫı şemsle 19) muḳārin bulınsa ol kimesnenüŋ aʿḍāsını ḳaṭʿ èdeler ve merrīḫle 20) züḥal yèdinci ḫānede ve yā sekizinci ḫānede ve yā dördünci ḫānede muḳārin 21) bulınsa yırtıcı cānavarlar yemesine delīldür eger züḥal dördünci ḫānede ve 22) merrīḫ onuncı ḫānede bulınsa

ve bir saʿd bunlara nāẓır bulınsa ṣalb 23) olınup ḳuşlar yėmesine delīldür ve eger şems yėdinci ḫānede münkesif 24) bulınsa vaḳt-i vilādetde ol kimesne ḫalḳ öŋinde āteşe yana ve bu daḫı 25) tecribe olınmışdur ki küsūf vaḳtında ṭoġanlar elbette ḳatl olur ve eger merrīḫ 26) şemsle ḳavs burcında muḳārin bulınsa ve müşterīye bir naḥs nāẓır 27) bulınsa ve yā müşterī menḥūs bulınsalar ḳatl olınmaġa delīldür ḫuṣūṣā

[31b]

1) ṭāliʿ ve yā ṣāḥib-i ṭāliʿ daḫı menḥūs bulına eger yėdinci ḫāne ṣāḥibi 2) altıncı ḫānede bulınsa ve yā on ikinci ve yā ṭoḳuzuncı ve yā üçüncide 3) bulınsa ol kimesne yüksekden düşmesine delīldür ve merrīḫ dördüncide 4) ve şems muḳābelesinde ve ḳamer terbīʿinde bulınsa ve bir saʿd-ı kevkebe nāẓır 5) bulınmasa ṣalb olınmaġa ve yanmaġa delīldür ve şems ṭāliʿde ve merrīḫ 6) yėdinci ḫānede olup ḳamer ve merrīḫüŋ terbīʿinde bulınmaḳ yaramaz vechile 7) helāk olmaġa delīldür ve müşterī ve merrīḫ ve zühre ve ẕeneb ṣāminde 8) cemʿ olmaḳ cebrile helāk olmasına delīldür ve şems ve yā ḳamer ṭāliʿde 9) olup züḥal yėdinci ḫānede bulınmaḳ zindānda ve yā ḥabs iken 10) helāk olmasına delīldür eger ʿuṭārid züḥal ile yėdinci ḫānede 11) bulınup ṭāliʿde şems ve yā ḳamer bulınsa yılan ve ʿaḳreb ve zehirlü 12) cānavar ṣoḳmasından helāk olmaġa delīldür eger zühre ve ʿuṭārid 13) ve züḥal sābiʿde olup ṭāliʿde şems ve yā ḳamer bulınsa zehir ile 14) ve yā şerbetle helāk olmasına ekṣeryā ʿavratlar elinden eger şems 15) ve yā ḳamer merrīḫe muḳābil bulınsa ve yā terbīʿ bulınsa ve merrīḫ insān 16) ṣūretlü burclardan birinde bulınsa şarṭıla ol kimesne kendüsini 17) ḳatl ėde eger merrīḫ ṣūret meẕkūrede maḳtūʿu'l-aʿżā olan 18) burclardan birinde bulınsa ol kimesne kendüsini zecr ėde ḫuṣūṣen 19) ḳamer ve yā merrīḫ reʾsü'l-ġūl ile muḳārin bulına eger merrīḫ reʾsi'l- 20) ġūl ile dördünci ḫānede bulınsa ṣalb olına eger züḥal 21) onuncı ḫānede rāciʿ bulınsa merrīḫ daḫı muḳārin ve yā muḳābil ve yā 22) terbīʿ bulınsa züḥal yüksekden bir ṣaḳīl nesne üzerine düşüp 23) helāk ėde aṣlā eṣeri ḳalmaya aʿżāsı ḫurd ola -faṣl yaramaz 24) vechile helāk olmaġa delīl olan baʿżı vechleri beyān ėder- 25) ve vaḳtā ki züḥal mevte delīl olsa ve züḥal daḫı menḥūs bulınsa 26) kendi ḫānelerinde olmasa ol kimesne ġurbetde ḳarın aġrısından 27) uzun ḫasteliklerden fevt ola eger züḥal ṣūret-i meẕkūrede

[32a]

1) sāḳıṭ bulınsa vetedlerden mevti düşmekden ola eger türābī burclarından 2) züḥal bulınsa mevti ṭaġlarda ve maġaralarda ola eger şems züḥal 3) ile bulınsa yā muḳābelesinde ve yā terbīʿde bu daḫı yüksekden 4) düşüp helāka delīldür eger züḥal vasaṭ semāda olup ḳamer 5) muḳābelesinde bulınsa eger yābis burc içinde ise kötek

6) ve ʿāẕāb ile helāk ola ammā sekizinci ḫānede bir saʿd-ı kevkeb 7) olsa dėdüklerimüz başına gele ammā öldürmeyeler eger delīl-i mevt 8) müşterī olup menḥūs bulınsa pādişāhlar emriyle ve ġażabı ile 9) helāk ola eger delīl-i mevt merrīḫ ve yā şems olsa menḥūs bulınsalar 10) mevti āteşden yā tėmürden ve yā ḫırsızlar ve ḥarāmīlerden ve yā ḥākimler 11) emrinden ola ḫuṣūṣen delīl-i mevt şems olup menḥūs bulınmaḳ ḳılıcla 12) helāk olmaġa delīldür eger merrīḫ delīl-i mevt olup burc-ı māʾīde 13) bulınsa ḳan ḳuşmaḳdan ola eger delīl-i mevt zühre ve yā ḳamer olsa 14) menḥūs bulınsalar zehirlü cānavarlar zehirinden ve zehirlü nesneler içmekden 15) helāk ola ve yāḫūd uzun ḫastelikler sebebiyle ola ve eger delīl-i mevt 16) ʿuṭārid olup menḥūs bulınsa ʿulemā ḥükmiyle ve yāḫūd ḳulları ḳatl 17) ėde ve yāḫūd kendü ṣunʿından olanlar ḥasedinden ḳatl ėyleye imdi 18) şu daḫı maʿlūm ola ki delīl-i mevt her ḳanġı ḫānede bulınsa mevti 19) daḫı ol ḫāneye göre ola eger ṭāliʿde bulınsa emrāż ve saḳāmdan 20) kendü fiʿli sebebinden eger ikinci ḫānede bulınsa māl sebebinden ola 21) eger üçünci ḫānede bulınsa ġurbetde ola ve aḳrabāları sebebinden ve eger 22) dördünci ḫānede bulınsa emlāk ve ʿaḳār içün mevti gizlü ola 23) ve eger beşinci ḫānede olsa oġlı ve ḳızı sebebinden ola eger altıncı 24) ḫānede olsa emrāżdan ve yā ḳullarından ola eger yėdinci ḫānede 25) olsa ʿavratı sebebinden ola eger sekizinci ḫānede olsa ḳorḳusından 26) ola eger ṭoḳuzuncı ḫānede olsa seferden ve ticāret sebebinden ola 27) eger onuncı ḫānede bulınsa mevti āşkāre ola ṣanāʿat ve yā ḥükūmet

[32b]

1) sebebinden ola ve eger on birinci ḫānede bulınsa mevti dōstları 2) sebebinden ola eger on ikinci ḫānede bulınsa düşmenleri sebebinden 3) ola ve yā ḥabsde fevt ola ve yā esīrlikde fevt ola bend içinde 4) -faṣl sehmü'l-ḳıtāl her ḳanġı ḫānede bulınursa aḥkāmını beyān ėder- 5) eger ḳamer sehmü'l-ḳıtāl ṣāḥibi olan kevkebe ʿadāvetle naẓar ėylese ol kimesne 6) ḳatl ola ḫuṣūṣā ki sehmü'l-ḳıtāl aʿżāsı maḳṭūʿ olan burclardan 7) birisinde bulınsa böyle olduḳda delālet ėder ol kimesnenüŋ baʿżı 8) ʿużvı ḳatl olınmasına eger cüzʾ-i muḳaddemüŋ ṣāḥibi sehm naẓar ėylese ḫuṣūṣen 9) naḥslar daḫı cüzʾ-i sābiʿe naẓarı olsa ve sekizinci ḫāneye ve sehmü's-saʿāde- 10) -nüŋ sekizinci ḫānesine daḫı heb bunlarda naḥs bulınmaḳ ve yā naḥslar 11) bu meẕkūr yėrlere naẓar ėtmek yaramaz delīldür ve yaramaz vechile helāk olmaġa delālet ėder 12) -faṣl ṭoḳuzuncı ḫānenüŋ aḥkāmını beyān ėder- eger züḥal 9 13) ḫānede bulınsa ol mevlūd ʿilm-i dīn esrārına vāḳıf ola ṣaḥīḥ 14) rüʾyālar görici ola ve kitāb teʾlīf ėdici ola ve baʿżı ʿacib ve ġarīb 15) şeylerden ḫaber vėre ve gelecek aḥvālinden

baʿzılarına muṭṭaliʿ ola 16) eger mevlūd gündüz ṭogmış ise ʿulemāya reʿīs ola emri ve nehyi 17) ola eger gėce ṭogmış ise ol kimesne kāhin ve fālcı ve yā muabbir ola 18) ve şāʿir ve ḥōşgūy ola ve yėrde biten maḥṣūlātdan ḥişşedār ola 19) eger bu ṣūretde müşterī zühale nāẓır bulınsa ġazāya ve ḥac yolına gitmek 20) ve dīn yolına saʿy ėtmege ve ticāret içün sefer ėtmege delālet ėder ve 21) naḳl-i ḥareketden ve seferden ḥāli ziyāde olup maʿīşeti yol olmaġa delīldür 22) eger züḥal ṭoḳuzuncı ḫānede bulınup merrīḫ züḥale muḳārin bulınsa yāḫūd 23) meveddetle naẓar ėyleşe bir leşkerüŋ emīri olup dīn uġrına ġazā ėde 24) ve nice şehr fetḥ ėde eger merrīḫ menḥūs bulınsa ehl-i sefer bölüginden olup 25) taʿb ve meşaḳḳat çekmekden ḫāli olmaya ve nice iftirā ve bühtānlara dūçār 26) olup belālar çeke eger şems züḥale meveddetle nāẓır bulınsa pādişāhlar 27) ve begler ile sefer ėdici ola ketḫüdā maḳāmında bir kimesne ola eger zühre züḥale

[33a]

1) nāẓır bulınsa ticāretden fāʾide ėde eger ʿuṭārid züḥale nāẓır bulınsa 2) ʿilm ile iştihār bula ve çoḳ ʿilm ögrene ve ol ʿilmüŋ sebebinden ḫayırlar 3) göre eger ʿuṭārid menḥūs bulınsa fālcı ve yā ḳıṣṣa-ḫān ve yā ḥoḳḳabāz 4) olup ögrendigi ṣanʿatlardan kimesneye fāʾide olmaya ve eger ḳamer züḥale 5) nāẓır bulınsa ve ḳamer menḥūs bulınsa yollar kesici ve sefer ehli ola ve yāḫūd 6) sāʿī ve peyklerden olup şehrden şehre ḫaber götürici ola ve eger ṭoḳuzuncı 7) ḫānede ẕāt-ı erbaʿ burcı ise ġurbetde olan esbābını ve eşḳālını 8) şehrden şehre götürici ola ve eger züḥal ṭoḳuzuncı ḫānede bulınup 9) hābiṭ ve yā rāciʿ ve yā vebālde bulınup müşterī züḥale nāẓır bulınmış ise 10) ol kimesne dinsiz ve iʿtiḳādsiz olup ẓulm ile māl cemʿ ėdici ve 11) ḫalḳuŋ mālını ġaṣb ėdici ola ve eger merrīḫ züḥale muḳārin bulınsa 12) yollarda ḥarāmī ola ve evler başıcı ola ve ʿibādetḫāneler ve ziyāretgāhlar 13) ḫarāb ėdüp mālını ġāret ėdici ola ve ʿavratlardan ötüri çoḳ 14) ḥuṣūmet ėder ola ve bir ʿavrat ile dirlik ėylemeyüp tėz tėz ġayrī 15) ʿavrat ala ve eger şems züḥale nāẓır bulınsa ġurbetde belālara uġraya 16) gālibā beyābānda ṣusuzlıḳdan helāk ola ve eger ṭoḳuzuncı ḫānede olan 17) burc-ı sebāʿdan ise ḳurtlar ve yırtıcılar yėye ve eger ʿuṭārid züḥal ile müşterīye 18) meveddetle naẓar ėyleseler bu mevlūduŋ ḫuṣūṣiçün ḫuṣūmet ve ʿadāvet peydā 19) olup ḫalḳı bir dīn-i cedīde ḳoyucı ola ve eger ṭoḳuzuncı ḫānede münḳalib 20) burclardan ise ol kimesne bir ḍīnde ḳarār ḳılmaya ve eger müşterī ṭoḳuzuncıda 21) bulınsa ve mesʿūd olup menḥūs olmasa ol kimesne çoḳ sefer ėdici 22) ola ve ġurbetde büyük mertebelü kimesnelere muḳārin olup anlardan nice māl 23) ve fāʾide tahṣīl ėde ve eger gündüz ṭoġmış ise ʿālim ve zāhid ve dānā ve

ʿābid 24) kişi ola ve eger 9 ḫāne müʾennes burcı ise bu kimesne nice aḥvālden 25) ḫaber vère olmazdan evvel ve ehl-i dīnüŋ ulularından ola yaʿnī ol 26) kimesne velī maḳāmında bir şeyḫ ola ve eger gèce ṭoġmış ise dèdigimüz aḥkām 27) żaʿf üzere ola ḳuvvetlü olmaya eger müşterī 9 ḫānede muḥteriḳ bulınsa

[33b]

1) ol kimesne ṭabīb ve ḥekīm ola ve ʿacib ve ġarīb işler peydā èdici ola 2) ve eger ʿuṭārid müşterī ile maʿan bulınsa kāhin ve müneccim ve fālcı ola ve eger 3) ʿuṭārid bile bulınsa dèdügimüz aḥkām-ı żaʿf üzere ola ve eger züḥal müşterī 4) ile bulınsa ol kimesne dīn içün māl cemʿ èdici ola ve eger şems ve 5) zühre müşterī ile bulınsa beytü'l-māl żabṭ èdici ola ve eger merrīḫ nāẓır 6) bulınsa ʿadāvetle ṣūret-i meẕkūrede baʿżı seferlerde yolını keseler ḥarāmīlerden 7) metāʿına ve mālına żarar doḳına belki cesedine ziyān èrişüp baʿżı ʿużvı 8) mecrūḥ ola eger şems müşterīye nāẓır bulınsa meveddetle beglere ve pādişāhlara 9) mülāḳī ola gezdügi yèrlerde ve anlardan ḫayr ve nefʿ göre ve eger zühre 10) müşterīye naẓar èylese büyük ḫatunlar ile ḥac ve sefer èyleye ve anlardan 11) ḫayr göre ve eger ʿuṭārid nāẓır bulınsa vilāyetinden vilāyetine metʿa ve ḳumāş 12) götürüp ḫayr èder ola ve eger ḳamer müşterīye nāẓır bulınsa ḥac müjdecisi 13) ola sefer ulaḳı ol vilāyetden vilāyete gezer mürāʾilerden ola şeyḫ 14) libāsında ve ehl-i kerāmet şeklinde görinenlerden ola ammā müşterī 15) ṭoḳuzuncı ḫānede menḥūs bulınsa ekṣeryā aḥkāmuŋ żıddı vāḳiʿ 16) ola ve eger merrīḫ ṭoḳuzuncı ḫānede bulınmaḳ nisā ṭāʾifesi mevlūdında 17) yaramazdur ol ʿavrat fāḥişe olmaġa delālet èder ve eger erkek 18) mevlūdında ṭoḳuzuncı ḫānede merrīḫ bulınsa ve hīç bir saʿd-ı yıldız merrīḫe 19) naẓar èylemese ol kimesne kendü ṭoġdıġı dīnden alçaḳ bir bāṭıl dīne 20) girmesine delālet èder ve yollarda ve seferlerde ḥarāmīlerden żarar çeke 21) ve āteşden ve tüfengden ve ṭopdan cerāḥat ʿārıż olmasına belki 22) yollarda ḥarāmīler tüfeng ile urup ḳatl olmasına delīldür ve eger 23) mevlūd gèce ṭoġsa ve merrīḫ mesʿūd olsa ol kimesne ʿaskere 24) baş ve yā ʿaskere ḳulaġuz ola ve eger ṭoḳuzuncı ḫāne ṣāḥibi 25) daḫı ṭāliʿde ve yā onuncıda bulınsa müşterī daḫı ṭoḳuzuncı ḫāne 26) ṣāḥibine nāẓır bulınsa hep bunlar delālet èder ki bu kimesne bir ʿaẓīmü'ş- 27) şān serdār olup ʿaẓīm ʿaskerler ile sefer èdici ola ve ètdigi

[34a]

1) seferlerden ḫalḳa fāʾide ve kendüye ḫayrlar ḥāṣıl ola ve ḫalḳa 2) eyülük ṣānur ola ve eger şems ve merrīḫe nāẓır bulınsa pādişāhlaruŋ 3) serʿaskeri ola ḫalḳuŋ ḥākimi ve żābıṭı ola ve eger zühre merrīḫe 4) nāẓır bulınsa ulu ʿavratlaruŋ māl ve maḥṣūlātını taḥṣīl èdici 5) ola yaʿnī sulṭānlar ve yudası maḳāmında ola ve eger

ʿuṭārid 6) nāẓır bulınsa sipāh ve ehl-i silāḥ kātibi ola ve eger ḳamer merrīḫe 7) nāẓır bulınsa seferlerde saḳā başı ve pāzār başı maḳāmında bir 8) kimesne ola ve eger merrīḫ menḥūs bulınsa bu ẕikr olınan aḥkāmuŋ 9) ekṣerīnüŋ żıddı ẓuhūr ėder ve eger şems 9 ḫānede bulınsa 10) babası ve anası bu mevlūd doġdığı vilāyetden çıḳup ġayrī 11) vilāyete gide ve bu ṭoġan çoḳ gezer ola ve ʿibādetḫāneleri taʿmīr 12) ve müzeyyen ėdici ola bu sebebden ulular ve begler buŋa riʿāyet ėyleyeler 13) ve saḥīḥ ruʾyālar göre ve olmazdan evvel baʿżı nesnelerden ḫaber 14) vère sözi gerçek ola ve pā(di)şāh ḫidmeti içün sefer ėyleye ol 15) sebebden māl-ı firāvān ṣāḥibi olup ve mertebesi ziyāde ola eger şems 16) ṭoḳuzuncı ḫānede müʾenneṣ burcda bulınsa ol kimesne naḳḳāş ola 17) ṣuretler yaza ve kenīsālar naḳş ėde bu sebebden maʿīşeti ziyāde ola 18) ve eger zühre şems ile bulınsa 9 ḫānede boyacı ve başmacı ola 19) ve eger ṭoḳuzuncı ḫānede olan burc nārī ise ütüci ola eger 20) şems ile bulınsa derzī ola ve eger ʿuṭārid şems şuʿaʿından ıraḳ 21) bulınsa türbeler nāẓırı ve kātibi ola ve ʿibādetḫāneler mütevellīsi ola 22) eger ḳamer şemse nāẓır bulınsa ʿaẕīmü'ş-şān ėlçi olup pādişāhlardan 23) pādişāhlara varıcı ola ve eger şems żaʿīfü'l-ḥāl bulınsa yaʿnī 24) hābiṭ ve münkesif ve yā vebālde bulınsa bu ẕikr olınan aḥkāmuŋ żıddı 25) vāḳiʿ ola eger zühre 9 ḫānede bulınsa ḫayrlu seferler ėylemege ve ḥac 26) ėtmege ve zühd ve ʿibādete rāġıb olmaġa delīldür ḫuṣūṣen 9 ḫāne müʾenneṣ 27) burclarından ola eger mevlūd gündüz doġmış ise tezvīc ve nikāḥı

[34b]

1) fesād yüzinden olup ḥarāma māʾil ola ve cimāʿdan tėz münḳaṭıʿ ola eger 2) zühre şerefde bulınsa yā beyninde ʿibādetḫānelerde ḫidmet ėdici ḫaṭīb 3) ve imām ve müʾeẕẕin mertebesinde ola eger mevlūd gėce doġup zühre 4) ḫaṭlarından hīç birinde olmasa ḳıṣṣa-ḫān ve rüʾyā tabīr ėdici ola 5) ḫuṣūṣen züḥal zühreye naẓar ėdici ola eger zühre ṣāḥib-i tāsiʿ olup 6) ṭāliʿde yā onuncı ḫānede bulınsa kesb ve kārı ḳalīl ola ve ṭaleb-i maʿāş 7) içün yollar ve ġurbetler çeke ve eger ʿuṭārid zühre ile bulınsa ʿaḳl ve zekā 8) ṣāḥibi ola ve maʿīşeti bol olup dirligi feraḥ ve surūr ile gėçe 9) ve ḳamer eger zühreye nāẓır bulınsa ol kimesnelere ġurbetde muḳārin olup 10) anlardan ḫayr göre eger ḳamer menḥūs bulınsa yollarda ḫastelik çeke ve 11) bī-maʿnā fāʾidesiz seferler ėdici ola ol seferlerden żarar çeke ve eger 12) ʿuṭārid 9 ḫānede bulınup kendü ḫaṭṭında bulınsa pādişāhlara yaḳın 13) kātib ve muḥāsib maḳāmında bir kimesne ola ve ʿilm-i nücūmdan ve ṭīreden 14) ḫabīr ve ṭatlu sözlü faṣīḥü'l-kelām ola ve eger müşterīnüŋ naẓarında bulınsa 15) imām ve yā ḳāżī ve yā müderris ola ve eger ʿuṭārid maşrıḳī ise ṭabīb ola 16) ve eger ʿuṭārid menḥūs bulınsa ve müşterī sāḳıṭ

bulınsa nüsḫa yazıcı 17) cindār ve efsūnger ve ġarīmet-ḫān geçinür kimesne ola ve eger ʿuṭārid 9 ḫāne 18) ṣāḥibi olup ṭāliʿde ve yā onuncı ḫānede bulınsa ġurbetde ʿilm taḥṣīl 19) ède ve mertebe ṣāḥibi kimesne ola ve ticāretden ḫayr ède ve eger ʿuṭārid 20) menḥūs bulınsa çoḳ sözlü beyhūde-gū ve yalan ḥadīṯler peydā ėdici 21) ola yaʿnī şeyyād ola ve eger müşterī ʿuṭāridde nāẓır bulınsa çoḳ māl 22) ḳazana ticāretden eger züḥal terbīʿan bulınsa dīn aḥvāllerin tefeḥḥuṣ ėdici 23) olup her nesnenüŋ eksügin ṭutıcı ola eger şems ʿuṭārid ile 24) bulınsa ḥikmet ve belāġat ṣāḥibi bir ʿārif kimesne ola taʿayyüşi ʿilm sebebinden 25) ola eger ḳamer ʿuṭārid ile bulınsa düş taʿbīr ėdici ola ki nāmı anuŋla 26) ʿālemde meşhūr ola ve eger ḳamer menḥūs bulınsa ḫayrsız ve fāʾidesiz çoḳ 27) ḫareketler ve seferler ède ḥattā seyyāḥ ola eger ḳamer ṭoḳuzuncı ḫānede bulınsa

[35a]

1) kendü vaṭanında babası ve anasından ayrılmaġa delālet ėder ve ġurbetde 2) sākin olup māl ve mülk ṣāḥibi ola ve ʿibādetḫānelerde ḫidmet 3) ėdici ola ve mütemevvil ʿavratlardan çoḳ nefʿler göre ve eger ḳamer 9 ḫānede 4) bulınup ḫāne-yi meẕkūr ḥūt ve yā ḳavs burcı olsa ḥāẕıḳ müneccim ola 5) ve eger mevlūd gündüz ise ġurbetde adı söylene ve ḫalḳa yarar fiʿl işlemeye 6) menāhīden ṣaḳınmaya eger ḳavs menḥūs bulınsa uzaḳ sefer ède ve evvel 7) seferden ʿavdet ėdüp vaṭanına vāṣıl olmazdan muḳaddem fevt ola 8) ve eger reʾs ṭoḳuzuncı ḫānede bulınsa saʿādetlü riyāsete ve ḥükūmete 9) vāṣıl ola pādişāhlar ḳatında sözi maḳbūl ola ve māl-ı firāvān 10) taḥṣīl ède ve ḳullar ve cāriyeler ṣāḥibi ola ve düşmenlerinüŋ çoġına ġālib 11) olup çoḳ ḫalḳ bu kimesneye muḥtāc ola ve ümīd ėtmedigi yėrlerden 12) nefʿler ḥāṣıl ola ḫuṣūṣā ki bir saʿd-ı kevkeb bile bulına eger şems ve zühre 13) ve ʿuṭārid reʾsle ṭoḳuzuncı ḫānede bulınsa ʿābid ve zāhid olup 14) ḫalḳ arasında dīn ve taḳvā ve kerāmet ve velāyetle meşhūr ve maʿrūf ola 15) çoḳ ırаḳ yėrlerden ziyārete geleler ve eger müşterī ve ḳamer reʾs ile bulınsa 16) cemīʿ ʿömrinde ẕillet görmeyüp niʿmet ve devletle ʿömr geçüre ve ʿömri uzun 17) ola ve eger müşterī ve zühre reʾs ile bulınsa ġarīb vilāyetde ulu 18) ve ʿaẓīmü'ş-şān kimesneye muḳārin olup anlardan ʿizzet görüp 19) saʿādete nāʾil ola ve nice māl ve rızḳ ėdine eger reʾs züḥal ve merrīḫle 20) bulınsa ol kimesne ġurbetde ẕillete düşüp ḫōr ve haḳīr ola ve nice 21) belālar çeküp āḫirü'l-ömr ġurbetde ola yā vaḥşīler helāk ède yā ṣusuzlıḳdan 22) helāk ola eger reʾs ʿuṭārid ve müşterī ile bulınsa ḫaṭīb ve 23) yā imān mertebesinde bir kimesne ola eger ẕeneb ṭoḳuzuncı ḫānede bulınsa 24) ġurbetde çoḳ taʿab çeke ve ṣanmadıġı cihetden żararlar göre yollarda 25) mālını żāyiʿ ède eger ẕeneb züḥal ile bile bulınsa yāḫūd

merrīḫ 26) ẕeneb ile bile olsa yāḫūd ikisi bile ẕeneb ile olsalar yāḫūd 27) merrīḫ ve züḥal ẕenebe naẓar ėtseler delālet ėder çoḳ māl eline gire

[35b]

1) ḥarām yöninden eger ʿuṭārid ve şems ẕeneble 9 ḫānede bulınsalar dāʾimā 2) ʿömri ʿizzet ve rıfʿatla geçe faṣl ṭoḳuzıncu ḫāne ṣāḥibi olan kevkeb 3) on iki ḫānenüŋ her ḳanġısında bulınsa aḥkāmını beyān ėder eger 4) ṣāḥib-i tāsiʿde bulınsa delīldür ki mevlūduŋ dīni ḳavī ve reʾyi 5) müstaḳīm olup ʿāḳil ve ẕikr olup meẕhebler aḥvālinden ʿārif ve dānā 6) ola ve ġurbetde ḫayrlar görüp ʿizzet bula eger bir naḥs-ı kevkeb ṭoḳuzuncı 7) ḫāne ṣāḥibi ile nāẓır bulınmaz ise eger ṣāḥib-i tāsiʿ 2 ḫānede bulınsa 8) kendi viāyetinden ġayrī vilāyetde māl ḳazana ve ġurbetde saʿādete vāṣıl 9) ola ve māl ėdine eger ṣāḥib-i tāsiʿ ile züḥal ikinci ḫānede bulınsa 10) deryāya ġarḳ ola ve yā mālı cümle ġarḳ ola eger bir saʿd-ı kevkeb nāẓır bu- 11) -lınursa eger ṣāḥib-i tāsiʿ 3 ḫānede bulınsa ḳarındaşları ġurbetde 12) evlene ve kendü vaṭanından ġurbete düşe kendi vaṭanından alçaḳ yėr ola eger 13) ṣāḥib-i ṭāliʿ 4 ḫānede bulınsa babası ve anası ġurbetde ola eger ṣāḥib-i 14) tāsiʿ 5 ḫānede bulınsa ġurbetde oġlı ve ḳızı ola eger 6 ḫānede bulınsa 15) ḳullar ve cāriyeler ṣāḥibi ola ve yollarda ḫastelikler çeke ve eger menḥūs 16) bulınsa yolda öle ve yā ḳulları yolda ḳatl ėde eger ol naḥs sekizinci 17) ḫāne ṣāḥibi olursa eger 7 ḫānede bulınsa ġarībe ʿavrat ala eger 18) saʿd-ı kevkeb bulınursa ṣāliḥa ola eger menḥūs bulınursa fāḥişe 19) ḳısmından ala eger 8 ḫānede bulınsa bir yėrde ḳarār ėtmeyüp seyyāḥ ola 20) ve ḳaṭāʿ ṭarīḳden çoḳ şedāyid çeke ve māl cemʿ ėtmege ḥarīṣ ola eger 21) 9 ḫānede bulınsa ġurbetde saʿādete ėrmesine ve ġurbetde olınmasına delīldür 22) eger 10 ḫānede bulınsa pādişāhlardan ḫayr göre yollarda ve sefer- 23) -lerde ve yā pādişāh neslinden ʿavrat ala eger ḳız ṭāliʿī ise bu ḳızı 24) pādişāh ʿavrat ėdine ve eger 11 ḫānede ise dōstlarından 25) ḫayr göre ve pādişāhlar ḳatında muʿteberlik ve ġayb söyleyicilik 26) ile mezellet bula eger 12 ḫānede bulınsa dāʾimā ġurbetler ve vilāyetler 27) geze ve ġurbetlerde esīrlik çeke ve ḥabs ve ʿaẕābdan ḳurtulmaya

[36a]

1) faṣl onuncı ḫānenüŋ aḥkāmını beyān ėder züḥal onuncı ḫānede 2) bulınsa kendü beytinde ve yā şerefinde ve yā müşelleşe ve yā vechinde ve yā 3) ḥaddinde ve yā ucında delālet ėder bu mevlūd ḥākim ve reʾīs 4) olup pādişāhlar için işleye eger pādişāh zād ṭāliʿinde 5) bu şekil vāḳiʿ olsa ekşer memlekete el ḳoyup żabṭ ėde eger 6) alçaḳ kimesne mevlūdında bulınsa kendü ḳaṣabasınuŋ reʾīsi 7) ola ve yāḫūd dizdār ve ḳalʿa bekleyenlerüŋ başı ola ve eger 8) köylülerüŋ oġlı ise reʾisü'l-beled

ola eger ehl-i ṣanʿat oġlı 9) miʿmār başı olup köş(k)ler ve cāmiʿler ve mürtefiʿ maḳāmlar yapup 10) pādişāhlar ḳatında maḳbūl ola eger züḥal 10 ḫānede bulınup 11) şems ṭāliʿde bulınsa vezīr ve yā serdār maḳāmında pādişāhdan 12) bir mertebe aşaġı ola eger züḥal onuncı ḫānede bulınup müşterī züḥale 13) nāẓır bulınsa ulular ḳatında ḥürmet ve ʿizzet bula eger merrīḫ züḥale 14) bulınsa yāḫūd züḥale ʿadāvetle naẓar ėylese pādişāhlar sebebinden 15) belālara uġraya ve muṣībetler çeke ve yāḫūd yüksekden düşüp helāk 16) ola ve ʿömri ẕilletle geçe ve maʿīşeti zōr-ı bāzū ile ve küştī-gīrlikle 17) ve ḥamallıḳ ile zorlu ṣanʿatlar sebebinden ḥāṣıl ola eger ḳamer züḥale 18) muḳārin bulınsa kendüsini aṣa ḳahrından eger müşterī ve yā zühre ve yā 19) merrīḫe nāẓır bulınsa bir miḳdār züḥalüñ nuḥūsetini defʿ ėder ve ʿömrinüñ 20) āḫirinde bir miḳdār ḫayr göre eger şems züḥale muḳārin bulınsa mevlūd 21) mīrāṯ yöninden riyāsete ve ḥükūmete vāṣıl ola eger merrīḫ bu ṣūretde 22) vetedüñ birinde bulınsa riyāsete vāṣıl ola ceng ve ḥuṣūmetle ve ġalebe 23) yüzinden eger merrīḫ züḥale meveddetle naẓar ėylese pādişāhlar ḳatında maḳāmı 24) bellü ola ve ḥākim ve reʾīs-i ʿasker ola eger zühre züḥale muḳārin ve yā nāẓır 25) bulınsa meveddetle ʿömri niʿmetle ve ġınā ile geçe ve ʿömri ṭavīl ola ammā 26) tezvīcinde ṣebāt olmaya eger ʿuṭārid züḥale nāẓır bulınsa meveddetle ve 27) ʿuṭārid daḫı menḥūs bulınsa kitābet ve ticāret sebebiyle geçine ve reʾīsü'l-küttāb

[36b]

1) ve yā bāzirgānlar başı ola pādişāhlara ḫidmet ėyleye emīnlik ve 2) vekillik yüzinden eger ḳamer züḥale nāẓır bulınsa pādişāhlar arasında 3) ėlçilik ėdüp ėlçilik ile adı bellü ola eger züḥal onuncı ḫānede 4) menḥūs bulınsa yaʿnī hābiṭ ve yā muḥtariḳ ve yā rāciʿ ve yā ḥażīżinde 5) ve yā vebālinde bulınsa ʿömri ẕilletle gėçe ve mülūk ṭarafından ve ḥākimlerden 6) żarar ve ʿaẕāb işābet ėde ve ṣanʿatı gemicilik ve yā ḥamām ḫidmetkār- 7) -lıġı ki dolābcılıḳ ve dellāklikdür ve yā balıḳ ṣayyādı ola ġālibā ekṣer 8) şuġlı ṣulu yėrde ola ve çoḳ belālar ve meşaḳḳatler çeke ve tėmürden bedenine 9) żarar doḳına ve yükseklerden düşe eger onuncı bulınan burc zevātü'l- 10) kāfirūn olsa ḳavs burcı gibi at depüp helāk ola eger 11) insān ṣūretinde olan burclardan olursa iftirā ve bühtān ėdeler 12) ol sebebden helāk edeler eger onuncı ḫāne ḥamel olsa başı ʿilletlü 13) ola cemīʿ ʿömrinde baş aġrısından ḳurtulmaya ve yā başı bi't-tamām ola 14) eger ḳamer bile bulınsa ʿömri esāfil-i nās ile gėçe ve mālını ḳazanduġını 15) ėl meṣāliḥine ṣarf ėde ve yā ẓulm ve ḳahr ile elinden ḳazanduġını ġaṣb 16) ėdeler allāhu āʿlem ve eger müşterī 10 ḫānede bulınsa ve mevlūd gündüz 17) ṭoġsa ve müşterī beytinde ve yā şerefinde ve yā müṣelleṣesinde ve yā ḥaddinde

18) ve yā vechinde ve yā evcinde bulınsa pādişāhlar işin işleye ve ḥākim 19) ve żābıṭ olup pādişāh vekīli vezīr-i āʿẓam maḳāmında kimesne ola 20) ve ʿömri ṭavīl olup ve vüsʿatle ve ġanīlik ile gėçe ve māl-ı sultān 21) üzerine emīn ve nāẓır ola ve büyük mertebelere vāṣıl ola ve tezvīc ve nikāḥ 22) sebebinden saʿādete nāʾil olup evlād ve ensābı ʿizzet bula eger bu ṣūretde 23) züḥal daḫı ṭāliʿde bulınsa o kimesne ṭoġdıġı vilāyete ḥākim olup 24) ol yėrde olan ḫalḳuŋ ḥayāt ve memātı elinde ola eger merrīḫ züḥal 25) yėrinde bulınsa bu daḫı ẕikr olınan gibidür eger şems züḥal mekānında 26) bulınsa bu kimesnenüŋ liyāḳati var ise pādişāḥ ola eger evlād-ı mülūkden 27) degil ise pādişāḥ nāʾibi ola serdār-ı ʿasker ola nice vilāyetlere ḥükm ėde

[37a]

1) eger zühre züḥal maḳāmında bulınsa bu daḫı ẕikr olınan gibidür eger ʿuṭārid 2) bulınsa pādişāhlar yanında ʿulemā ve ehl-i edyānuŋ ulusı ola yaʿnī müftī 3) ve ḳāżīʿasker maḳāmında bir kimesne ola eger ḳamer züḥal maḥallinde bulınsa pādişāhlar 4) nedīmi ve maḥremi ola ve ḥükm-i ḥükūmet elinde ola eger merrīḫ müşterīye ṭāliʿden 5) ġayrī maḥalden naẓar ėylese bu kimesne ḫalḳdan bir cemāʿate żarar ėrişdire 6) ve żulm ve şiddet yüzinden ve ḳahr ve ġalebe vechinden māl ve rızḳ taḥṣīl 7) ėdici ola eger merrīḫ müşterīye meveddetle naẓar ėder bulınsa ceng aḥvālinde 8) kāmil olup yararlıḳ ve bahādırlıḳ ile şöhret bula eger şems müşterīye 9) meveddetle naẓar ėylese kendü ḳavminüŋ reʿīsi ola ve pādişāhlar öŋinde 10) maḳām ve rütbesi muʿayyen kimesne ola ve pādişāhlaruŋ meṣāliḥine ve ḥācetine 11) lāzım kimesne ola eger müşterīye ʿadāvetle nāẓır bulınsa bu kimesne ḥākimlerden 12) pādişāhlardan żarar çeke ammā yine ḫalāṣ bula eger zühre müşterīye 13) nāẓır bulınsa ve mesʿūd olsa ulu ḫatunlardan menfaʿat bula ve ʿizzet 14) ve saʿādete sebeb olalar ve zīnet ve zīver ile muḳayyed ola eger ʿuṭārid 15) müşterīye nāẓır bulınsa ʿömri litābet ve ticāret ve māl ḥisābı görmek 16) ile gėçe defterdār ve ḫacegī maḳāmında kimesne ola eger ḳamer müşterīye 17) nāẓır bulınsa aŋsuzdan saʿādete ėrişe pādişāhlar arasında muṣālaḥa 18) içün ėlçi ola reʾs eger müşterī ile bulınsa pādişāhlar ḳatında sözi 19) maḳbūl ola eger ẕeneb müşterī ile bulınsa ʿömri nekbet ve ḫasāret 20) ve meşaḳḳat ile gėçe ve ẓānī ola ve ʿavrat ise ʿāḳır ola eger merrīḫ 10 21) ḫānede bulınsa ammā merrīḫ menḥūs olmasa ser ʿasker ve yā şü başı 22) ola ve ẓālim ve ḥaşv ola eger merrīḫ menḥūs bulınsa derbān ve ʿases 23) ve cellād ve ḳaṣāb ola eger bu ṣūretde züḥal ṭāliʿ içinde bulınsa 24) şaḳī olup faḳīr ve muḥtāc ola ve ʿömri ʿacz ve kesel ile gėçüp ġurbetde fevt 25) ola eger şems merrīḫe meveddetle nāẓır bulınsa ve merrīḫ ḳavīyü'l-ḥāl bulınsa 26) nice ḫalḳuŋ başı ve ḥākimi ola ve

emīr ve nehy ṣāḥibi ola yaʿnī sancāḳ 27) begi ve voyvoda maḳāmında bir kimesne ola eger zühre merrīḫe nāẓır bulınsa

[37b]

1) pādişāhlar maḥremi ola ve ulu kimesnelerden müntefiʿ ola eger ʿuṭārid merrīḫe 2) nāẓır bulınsa ehl-i silāḥ ḫidmetinde kitābet sebebiyle geçinür kimesne ola 3) ve beglere ṣu başı maḳāmında bir kimesne ola eger ḳamer merrīḫe nāẓır bulınsa 4) dāʾimā ḥareketden ve gelüp gitmekden ḫāli olmaya ve begler yanında söz getürür 5) ve götürür kimesne ola yaʿnī beglerüŋ peykleri ve şaṭırları maḳāmında ola 6) ve eger şems 10 ḫānede bulınsa yā beytinde yā şerefinde yā müşelleşesinde 7) ve yā vechinde ve yā evcinde bulınup ve naḥs-ı kevākibüŋ naẓarından berī 8) olsa delālet ėder bu kimesne pādişāh-ı ʿaẓīmü'ş-şān olup 9) yėdi iḳlīme ḥükmi cāri olup ḫalḳuŋ ḥayāt ve mevtine mālik 10) ola ve nice şehrler ve vilāyetler ve ʿibādetḫāneler yapdırup nāmı 11) nice zamān ʿālemde söylene eger şems onuncı ḫānede bulınup 12) ḳamer ṭāliʿde ve yā yėdinci ḫānede bulınsa ve bir naḥs-ı kevkeb nāẓır bu- 13) -lınmasa ne ḳamere ve ne şemse bu kimesne yā pādişāh ve yā pādişāh vekīli 14) ser-ʿasker olup ḫalḳuŋ ḥayāt ve mevtine mālik ola ve istedügini 15) maḳām-ı ʿāliye ṣāḥibi ėdüp ve istedügini maḳām-ı ẕillete düşüre 16) ve ʿömri kendü ehl-i beytinden ziyāde ola ve çoḳ ḳavmüŋ üzerine 17) musallaṭ ola eger ḳamer ile bir saʿd-ı kevkeb bulınsa ẕikr ėyledigimüz aḥkām 18) ḳuvvetle ẓāhir ola eger züḥal ḳamer ile bulınsa egerçe mertebe-yi ʿāliyye 19) ṣāḥibi ola lākin ẓālim olup şerrinden ḫalḳ mutażarrır ola eger 20) züḥal ḳamere terbīʿden naẓar ėylese cebbār pādişāh ola eger zühre ḳamer 21) ile bulınsa ḳullar ve cāriyeler ve metā ve cevāhire ḥadden ziyāde mālik 22) olup emlāk ve erzāḳı bī-ḥisāb ola eger ʿuṭārid şems ile 23) bulınsa ammā taḥte'ş-şuʿāʿ olmasa ve rāciʿ daḫı olmasa dėdigimüz 24) mertebe ṣāḥibi ola ve cemīʿ ʿulūmdan ve fünūndan ḥiṣṣesi olup 25) ʿaḳl ve tedbīri kemālde ola eger şems 10 ḫānede menḥūs bulınsa 26) ḫuṣūṣā mīzānda ve yā delvde olsa ve merrīḫ muḳābelesinde 27) bulınsa delālet ėder ol kimesnenüŋ yaramaz vechle helāk

[38a]

1) olmasına ve yāḫūd āteşe düşüp yanmaġa allāhu āʿlem eger zühre 10 2) ḫānede bulınup naḥslardan sālim bulınsa pādişāhlar ḫidmetine vāṣıl 3) olup pādişāhlaruŋ māllarına emīn ola ḫazīnedār ve defterdār 4) gibi ve ulu ḫatunlar ḫidmetine vāṣıl ola ve māllu ve mertebelü kimesne- 5) -lerden ʿavrat ala ve ulu ʿavratlar sebebinden māl ve rızḳ ṣāḥibi 6) ola ve āḫir-i ʿömrinde çoḳ ḫayrlar ve eyülükler göre ve ölümi kendi 7) firāşında ʿādet üzere ola eger zühre şemsden evvel doġar 8) miş ise pādişāhlar

tevābiʿinden ola ve pādişāhlar ḳatında mertebelü 9) ve ḳadrı bellü ola vilāyetlerde adı söylene eger bu ṣūretde 10) zühreye züḥal terbīʿden ve yā muḳābeleden nāẓır ve yā muḳārin bulınsa 11) cemīʿ zamāndan ḥusūdlar mekrinden emīn olmayup her ḫuṣūṣına ḥased 12) ėyleyeler eger merrīḫ terbīʿ ve yā muḳābeleden naẓar ėylese ve muḳārin bulınsa 13) zühreye yaramaz vechle ve yaramaz sözler ile adı çekilüp ḫalḳ arasında 14) rüsvā ola zānīlik ve fāsıḳlıḳ ve lūṭīlik ve buŋa beŋzer sebebler 15) isnād ėdeler eger ʿuṭārid zühreye tesdīş ve muḳārin bulınsa 16) ve zühre mesʿūd olmasa ve ʿuṭārid daḫı mesʿūd bulınsa ḥükūmet 17) reʾy ve tedbīr ṣāḥibi olup maḥbūbu'l-ḳulūb ola ve oġul ve ḳızı 18) ve ʿavratından naṣībi olup mesrūr ola ve ticāretden maʿīşetlerden 19) naṣībi ola eger ḳamer zühreye nāẓır bulınsa ve zühre ve ḳamer mesʿūd olsalar 20) rızḳı ve maʿāşı gitdükçe eyü ola ve yeŋi yeŋi yėrlerden ṣanmaduġı 21) ṭaraflardan rızḳ eline gire ve günden güne ḥāli daḫı ziyāde eylüge 22) döne babası ve anası sebebinden nice surūr ve ṣafā göre eger 23) zühre menḥūs bulınsa bu ẕikr olınanlaruŋ ʿaksi ẓāhir ola eger 24) ʿuṭārid 10 ḫānede maşrıḳī bulınsa yaʿnī güneşden evvel ṭoġar 25) imiş ise ve naḥslardan ṣālim olsa reʾy ve tedbīr ve ḥükūmet ṣāḥibi 26) bir ʿālim kimesne ola ve adı vilāyetlerde söylene ve dōstları ve yā muḥībleri 27) çoḳ ola ve ümmīd ėtmedigi yėrden māl ve rızḳı ḫayrı erişe ve dīn

[38b]

1) aḥvāli ve bāzirgānlar ḫuṣūṣıyla müşteġal olup nice nefʿler müşāhede 2) ėde eger şems ve yā ḳamer ḳanġısı olursa olsun ʿuṭāride 3) muḳārin bulınsa vilāyet ḥākimlerinden bir bellü kişi olup pādişāhlar 4) ḥużūrında ṣāḥib-i söz ve ṣāḥib-i maḳām olup nice umūrı 5) bunuŋ müşāveresiyle işleye yaʿnī ḳāżīʿasker ve yā mefti ve yā bu mertebelere 6) ḳarīb ādemlerden ola ve eger ʿuṭārid maġribī bulınsa yaʿnī şems ġurūb 7) ėtdükden ṣoŋra batar ise seyyāḥ olup bir şehrde ḳarār ėylemeye lākin 8) her ne yėre varırsa ululara intisāb ėde züḥal ʿuṭāride nāẓır ve yā 9) muḳābil bulınsa ḥükūmeti ve teʿayyuşı ṣulu yėrlerden ḥāṣıl olup 10) şerden ve belālardan emīn olmayup çoḳ darlıḳlar ve ʿaḳabeler gėçüre eger 11) merrīḫ ʿuṭāride terbīʿ ve ya muḳābele ve yā muḳārin bulınsa tāzelikde 12) ululardan çoḳ nefʿ göre ve mertebesi ʿālī ola lākin der-ʿaḳab mertebesinden 13) düşüp belālara uġrayup ʿaẕābler çeke ḳatl olınmaḳ daḫı cāʾizdür eger 14) firār ėdüp ṣaḳlanursa nice şiddetler ve miḥnetler çekdükden ṣoŋra yine 15) ṭutılup ḳatl ola eger ḳamer ʿuṭāride nāẓır bulınup menḥūs bulınsa çoḳ 16) seferler ve yollar çeküp aṣlā nefʿ ḥāṣıl ėylemeyüp cemʿ ėylediğini tėz telef 17) ėde hīç ḫayr görmeye eger ḳamer 10 ḫānede bulınsa ve naḥslardan sālim 18) ise ve ḫaṭlardan birinde bulınsa yaʿnī evinde ve yā şerefinde ve yā

müşelleşesinde 19) ve yā ḥaddinde ise dėmekdür ve gėce ṭoġmış olsa mevlūd delālet ėder ki 20) bu kimesne pādişāh ola eger evlād-ı mülūkdan ise eger evlād-ı mülūkdan 21) degil ise pādişāhlar vekīli bir kimesne ola ki ḫalḳuŋ ḥayāt ve memātı 22) elinde ola ve zevcesi ṭarafından nice fāʾideler ḥāṣıl ḳıla ve yėrde biten 23) maḥṣūlātdan çoḳ fāʾidesi ola eger mevlūd gündüz ṭoġmış ise 24) edebsiz ve ḥayāsız olup mertebesi belürsüz kişilerden ola ḫuṣūṣā ki 25) ḳamer menḥūs bulınmış ola eger ḳamer menḥūs bulınup bir naḥs-ı kevkebe daḫı muttaṣıl 26) bulınsa ve ḳamer insān ṣūretlü bir burcda daḫı ise ʿavratlar çeküp nisvānuŋ 27) ʿarżını hetk ėdenlerden ola ve gėce ve gündüz ḥarāmla muḳayyed ola

[39a]

1) ḫuṣūṣā ki merrīḫ ḳamer muḳārin bulınmış olsa ammā eger şems kamerüŋ 2) yėr beyʿinde muḳābelesinde bulınsa hīç bir naḥs şemse ve ḳamere naẓar ėylemese 3) memleket ṣāḥibi bir ulu kimesne ola pādişāh maḳāmındaki ḫalḳuŋ ḥayātına 4) ve memātına ḥükm ėyleye ve kendünüŋ babası ve nesli mertebesinden bunuŋ 5) mertebesi ʿālī ola ḫuṣūṣen zühre ve yā müşterī ḳamer ile muḳārin 6) bulına eger reʾs 10 ḫānede bulınsa ulu mertebe ṣāḥibi olup 7) ʿaẓīm işler işleye ve adı ėyü gele yād olına ve mālı ziyāde ola 8) ve pādişāhlar ḳatına dāḫil ola ve anlaruŋ ḳatında mertebesi bellü ola 9) ve ḥaşem ve ḫıdem ṣāḥibi ola ve ʿömri ziyāde olduḳça ḥāli eyü ola 10) ve mertebesi ziyāde ola ḫuṣūṣā ki zühre reʾs ile muḳārin bulınsa cemīʿ 11) aʿdālarına ġālib ve muẓaffer ola ve yüzünde bir nişānı ola eger züḥal reʾsile 12) muḳārin bulınsa zevcesine żararı doḳına elinden bir ḫaṭā çıḳa 13) eger şems reʾsile muḳārin bulınsa mehīb yüzlü ulu mertebe ṣāḥibi 14) ve adından nās vehm ėder kimesne ola eger ʿuṭārid reʾsile muḳārin bulınsa 15) ẕekī ve ʿālim ve ḥekīm ola ve ʿilm-i mūsiḳī ve āġānī diŋlemege māʾil ola ve belīġ 16) manẓūm sözler söyleye ve eger müşterī reʾsile muḳārin bulınsa ʿulemādan 17) zühd ve ṣalāḥ ve taḳvā ile meşhūr ve müstecābü'd-daʿvelikle maʿrūf 18) bir kimesne ola ki ḥākimler ve pādişāhlar ḥużūrına geleler ve eger merrīḫ reʾs 19) ile muḳārin bulınsa ḫalḳ arasında muṣālaḥa ėtmege saʿy ėder ve 20) pādişāhları barışdırmaġa varur gelür büyük ėlçilerden ola eger 21) ẕeneb 10 ḫānede bulınsa küçükliginde ṣabī iken pādişāhlar ve ḥākimler 22) ṭarafından çoḳ belālar ve ḳorḳular çeke ve işlemedigi nesneleri isnād 23) ėdüp iftirāya uġraya bu sebebden cümle mālı ve rızḳı telef ve helāk 24) ola ammā ṣoŋra ḥāli eyülige yüz ṭuta āḫir-i ʿömrinde çoḳ niʿmetlere vāṣıl 25) ola ve anası ve babası ṭoġ(duḳ)dan ṣoŋra az yaşayalar ḫuṣūṣā anası 26) tėzcek fevt ola belki nefāsede

iken allāhu teʿālā āʿlem bi’s-ṣavāb 27) -faṣl onuncı ḫāne ṣāḥibi olan kevkeb her ḳanġı ḫānede bulınursa

[39b]

1) aḥkāmını beyān ėder- eger ṣāḥib-i ʿāşir olan kevkeb ṭāliʿde bulınsa 2) pādişāhlar ve ḥākimler muṣāḥibi ola ve naʿbesiz ve meşaḳḳatsiz māl ḳazana ve ulu 3) mertebelere vāṣıl ola eger 2 ḫānede bulınsa mālı ve rızḳı pādişāhlar 4) ṭarafından gelüp ve vāṣıl ola ve anlaruŋ sebebiyle ḥāṣıl olan ʿulūfelü ve vaẓīfe- 5) ḫārlar gibi kimesnelerden ola eger 3 ḫānede bulınsa ḳarındaşları az 6) ola ve çoḳ naḳl ve ḥareket ėdici ola eger 4 ḫānede bulınsa babası 7) pādişāhlar ḳapusında ḫidmet ėdici maʿrūf kimesne ola ammā ḥākimlerden 8) bir kimesneye żarar doḳına ve eger ṣāḥib-i ʿāşir 5 ḫānede bulınsa oġullarına 9) ḥākimlerden āfet ėrişe ve oġulları ḫaste mizāclu maʿyūb kimesneler 10) ola eger 6 ḫānede bulınsa dirligi naʿab ve meşaḳḳatle geçüp ḫalḳuŋ 11) minnetinden ḳurtılmaya ve ḥer kimesneyi uġrılayup ṣatıcı ola eger 7 ḫānede 12) bulınsa pādişāhlar ve ḥākimler neslinden ola zevcesi eger er ise ve eger 13) ʿavrat ise pādişāhlara naṣīb ola eger 8 ḫānede bulınsa genclikde 14) ulu mertebe ṣāḥibi ola ve riyāset daʿvī ḳıla eger 9 ḫānede bulınsa 15) ġurbetde ʿizzete ėrişe ve māl ve mertebe ṣāḥibi ola eger 10 ḫānede bulınsa 16) her işde gözi açuḳ ve göŋli uyanıḳ ola ve riyāset ve ḥükūmet sürmege 17) ḳudret ve liyāḳatı ola ve geçinmesi kendü ṣanʿatı ve tedbīri sebebiyle ola 18) ve eger 11 ḫānede bulınsa babasınuŋ ḥākimler ṭarafından ḳazandığı mālına 19) mālik ola ve dōstlarından büyük ādemlerden żarar çeke ve eger 12 20) ḫānede bulınsa dāʾimā ġamdan ve ḳasāvetden ḳurtulmayup ḥākimlerden 21) müt’ezzī ola ve maʿīşetini tedārikde ʿāciz ola -faṣl on birinci 22) ḫānede kevākib-i sabʿanuŋ āḥkāmını beyān ėder- eger züḥal 11 ḫānede 23) bulınsa ve ḫaṭlarından birinden olsa yaʿnī yā beytinde yā şerefinde ve yā 24) müṣelleṣesinde delālet ėder ki ulu pādişāh ola ve yā bir ulu ḥākim ola 25) ziyāde māl ve ġanīlik ile meşhūr ola ve ʿömri uzaduḳça ġanīligi 26) ziyāde ve mālı çoḳ ola ve her ne murād ėdinür ise ele getüre ve ḫalḳuŋ 27) cemīʿ işleri bunuŋ elinden ḥāṣıl ola ammā eger züḥal ḫaṭṭından hīç

[40a]

1) birisinde bulınmasa ʿāciz ve zebūn olup dünyānuŋ miḥnetinden dāʾimā 2) şikāyet ėdici ola ve ḥākimler ḳapuṣunda dilencilik ve cerādlıḳ ėde yāḫūd 3) keżżāb şeyḫler şeklinde olup ulu kimesne ḳapusında gėçinür ola eger müşterī 4) 11 ḫānede bulınsa ḫayr işlere ḥarīṣ ve dīn aḥvāline muḳayyed ve māl 5) cemʿine muḫabb ve sāʿī olup ḥākimler ile iḫtilāṭ ėde ve ammā eger müşterī 6) menḥūs bulınsa māl cemʿine ḥarīṣ

ola lākin cemʿ ėyledigi tėz telef 7) ola ve ėtdigi ṭāʿat ve ḡayrātı ḥasārāt ve ziyān sebebiyle hebā 8) ḳıla ve maġrūr kimesneler ve ʿamelden ḳalmış kimesneler muṣāḥibi ola ve eger 9) merrīḫ 11 ḡānede bulınsa ve ḡaṭṭında bulınsa ḡavāṣ ve ʿavām ḳatında 10) ḥürmetlü ve ʿaẓametlü ola ve ḡalḳuŋ gözine heybetlü gözüke ve istiʿmāl-i 11) salāḥ ve ferrūstıla maʿrūf ola ammā eger merrīḫ menḥūs bulınsa şer 12) ve şürūr ḳoparıcı ola ve ḳılıc ve pıçaḳ düzici ola yā ṭopcı ola 13) eger şems 11 ḡānede bulınsa ʿaẓīmü'l-ḳadr mertebe ve ʿizzet ṣāḥibi 14) ʿālī himmetlü bir kimesne ola ki ḡalḳa nefʿi doḳuna ammā eger menḥūs 15) bulınsa himmetsiz ve ʿāciz ve ḥākimler ve ʿālimler ḡidmetkārı ola 16) bāḳī ḳulları ve gümrük dīdebānları miṣillü kimesnelerden ola eger 17) zühre 11 ḡānede bulınsa dōstlarından ve ḳarındaşlarından 18) ḡayr doḳınup māl ve rızḳına sebeb olalar ve ʿömri meserret ve leẕẕetle 19) gėçe ve ʿömri uzaduḳça mālı arta ve mūsiḳi ve saz ve söz ve seyr 20) ve sülūke māʾil ola ve ulu ḡatunlardan çoḳ nefʿler müşāhede 21) ḳıla eger zühre menḥus bulınsa ḡalḳ ile dāʾimā ḥuṣūmetden 22) ḳurtulmayup herkesüŋ gözine diken ola ve herkes yaramazlıġın söyleye 23) ve kāhel ve baṭṭāl olup hīç bir ṣanʿata yaḳışmaya eger ʿuṭārid 11 24) ḡānede bulınsa māl cemʿ ėdici ola defterdār ve emīn maḳāmında 25) olan kimesneler gibi eger ʿuṭārid ḡaṭṭında bulınmış ise bu aḥkām 26) böyledür eger ḡaṭṭında degil ise aḳçayı ṣarrāflar ve aḳçayı dartār ve ḥisāb 27) ėder kendüye nefʿi ḥāṣıl olmaz emegi havāya gider işte ol aṣıl

[40b]

1) kimesneden olur eger ʿuṭārid menḥūs bulınursa dīvāna mihter ve vezne- 2) -dārlar gibi kimesnelerdür eger ḳamer 11 ḡānede bulınsa ḥākim ve reʾīs ve 3) muḳaddem ceyş maḳāmında bir kimesne ola eger menḥūs bulınsa ʿizzete 4) düşüp anasından ve babasından ayrıla ʿömri uzaduḳça daḫı 5) artıḳ uzaḳlara düşe eger reʾs 11 ḡānede bulınsa mülkler ve 6) bāġlar ve mezraʿalar ṣāḥibi ola ve ʿömri uzun ola ve her kimüŋ ile 7) iḫtilāṭ ėderse andan fāʾide göre elbette aşlā kimesneden żarar 8) görmeye eger ẕeneb 11 ḡānede bulınsa ḳışa boylu ve bed heybet ve ʿucbe 9) şekil ola ve ḡalḳ arasında ḥaḳīr ve ẕelīl ola ve küçüklikden belālara 10) ve meşaḳḳatlere uġrayup ʿömri ẕilletle ve miḥnetle gėçe -faṣl on 11) birinci ḡāne ṣāḥibi olan kevkeb on iki ḡānenüŋ her ḳanġısında 12) bulınursa aḥkāmını beyān ėder- eger on birinci ḡāne ṣāḥibi 13) ṭāliʿde bulınsa yigitlikde ġanīlige erişe ve oġul ve ḳız ḥāṣıl 14) ėde ve dōstları çoḳ ola ve dōstlarından ḡayrlar ve nefʿler göre 15) eger 2 ḡānede bulınsa dōstları sebebinden ve dōstları ṭarafında 16) ola mālı ve maʿāşı eger ṣāḥib-i ḥādī ʿaşer 3 ḡānede bulınsa 17) ḳarındaşları yigitliklerinde ġanī ola eger 4 ḡānede bulınsa

babası 18) tėz fevt ola ve babası fevt olduḳdan ṣoŋra ḥāli eyü ola eger 5 ḫānede 19) bulınsa ʿömrinüŋ evvelinden āḫīrine varınca māl ve rızḳ cemʿ ėtmege muḳayyed 20) ola ve çoḳ māl cemʿ ėde ve oġul ve ḳız ṣāḥibi olup adı söylene 21) eger 6 ḫānede bulınsa faḳīr ve muḥtāc ola ve maʿīşeti az ola ve ḫalḳ 22) ḳapusında geçine eger 7 ḫānede bulınsa oġul ve ḳız ṣāḥibi ola ve 23) zevcesi ḥür ḳısmından ola ve ʿömri māl ve niʿmetle geçe eger 8 ḫānede 24) bulınsa adı belürsüz kimesne ola ve cāʾizdür ki ticāretle geçine eger 25) 9 ḫānede bulınsa ġurbetde sākin ola ve ġurbetde saʿādete vāṣıl 26) ola eger 10 ḫānede bulınsa kendü aḳrabālarından ġanī ve büyük mertebelere 27) ėrişe ve yigitlikde daḫı devlete ėrişe eger 11 ḫānede bulınsa

[41a]

1) dōstları çoḳ ola ve adı ḫayr ile ve eyülükle yād olına eger 12 ḫānede 2) bulınsa aʿdāsı çoḳ ve maʿīşeti az ve ḫayrsız adı belürsiz ola 3) -faṣl on ikinci ḫānenüŋ aḥkāmını beyān ėder- eger züḥal 12 ḫānede 4) bulınsa ve gėce ṭoġmış olsa mevlūd babasınuŋ mālın telef ėtmege 5) sebeb ola ve ḳullarından ve ḫidmetkārlarından kendüye żarar doḳına ve dāʾimā 6) ḫastelikden ḫāli olmaya eger gündüz ṭoġmış olursa düşmenlerine 7) ẓafer bula ve ḫaşımlarını zebūn ḳıla eger müşterī 12 ḫānede bulınsa gündüz 8) ṭoġmış olsa cemīʿ düşmenlerine ġālib ola ve şerlerini defʿ ėtmege ḳādir 9) ola ve baʿżısıyla muṣālaḥa ėdüp anlardan nefʿ ḥāṣıl ḳıla eger gėce 10) ṭoġmış olsa seferlerde ve yollarda yalŋuz gezer ola ḥarāmīlerden ve ḫırsızlardan 11) żarar çeke ve müşkül ḫastelikler çeke ve alçaḳ kimesnelerden ve ḳullardan żarar 12) çeke eger merrīḫ 12 ḫānede bulınsa eger gėce ṭoġmış olsa zehirlü 13) cānavarlar ṣoḳmasından ve yā kelb ışırmasından kendüye żarar ėrişe eger 14) şems bile bulınsa başında bir maraż ola ölince gitmeye ve at depüp 15) ve ʿużvını ḳıra eger şems 12 ḫānede bulınsa āteşden ve tėmürden żarar 16) doḳına ve ʿaḳılsız ve fehmsiz olup cāhil ḳala ve babası ḳul ve yā faḳīr 17) ve muḥtāc ola eger zühre 12 ḫānede bulınsa at ve deve ve ḳaṭır ve ḥimār 18) beslemekden fāʾide ėde ve ṣanʿatı ḥayvān alup ṣatmaḳ ola at canbāzı 19) gibi ve ʿavratlardan żarar çeke eger ʿuṭārid 12 ḫānede bulınsa lākin 20) ʿuṭārid maşrıḳī olsa yaʿnī şemsden muḳaddem ṭoġar olsa dört ayaḳlu 21) ḥayvānlar besleyici ola ve kendüye aʿdādan ṣaḳınmaḳ ile muḳayyed ola ḥasūdları 22) çoḳ ola ve ḥaḳḳında iftirā ve bühtān çoḳ ola eger ʿuṭārid maġribī olsa 23) yaʿnī şemsden ṣoŋra batar bulınsa kātib ve muḥāsib ola ve oġlancıḳlar 24) muʿallimi ola eger ḳamer ʿuṭārid ile on ikinci ḫānede bulınsa deryāya 25) ve ulu ṣulara düşe ölmege yaḳın belālara uġraya ammā ḫalāṣ ola 26) eger ḳamer 12 ḫānede bulınsa

anası ḫalāyıḳ ḳısmından ola ve yā ziyāde 27) alçaḳ ve faḳīr ola ve ʿömri ve güni ḳorḳu ve ġam ile gėçe ve kefīl ve żāmin

[41b]

1) olmaḳ sebebinden cemīʿ mālı ve rızḳı telef ola eger reʾs 12 ḫānede 2) bulınsa faḳīr ve muḥtāc olup ġurbetde geşt ve güẕār ėder ola eger şems 3) ve yā merrīḫ ve yā ḳamer şu üçinden biri reʾs ile on ikinci ḫānede bulınsa 4) gözi kör ola ve āteşe düşe ve mevti ḳatl yüzinden ola eger ẕeneb 5) 12 ḫānede bulınsa dāʾimā ḫuṣūmet ve cengden ḫāli olmayup serḥad ḳavmi 6) gibi ve aʿdādan dāʾimā mālına ve bedenine żarar doḳına ve belki at depüp 7) helāk ėde eger on ikinci ḫānede ḳavs burcı yāḫūd ṣevr burcı olursa 8) elbette at depüp helāk ėder anda bulınduḳda mücerrebdür -faṣl on 9) ikinci ḫānenüŋ ṣāḥibi olan kevkeb her ḳanġı ḫānede bulınursa 10) aḥkāmını beyān ėder- eger on ikinci ḫāne ṣāḥibi ṭāliʿde bulınsa 11) şaḳī ola her nesnede ber-ḳarār olmaya ne dīnde ve ne devletde kendü nefsinüŋ 12) düşmeni ola ve aʿdāsı çoḳ ola dāʾimā aʿdāsına maġlūb ola 13) eger züḥal on ikinci ḫāne ṣāḥibi ile bile bulınsa ve yāḫūd merrīḫ bile 14) bulınsa yāḫūd ikisi bile bulınsa av ve şikār ile ziyāde muḳayyed olup 15) mevti vaḥşī cānavarlardan ola eger 2 ḫānede bulınsa maʿīşeti az 16) ola ve ḫalḳ içinde utanacaḳ işler işleye masḫara ve mażḥak olup 17) ḫalḳa gülünç ola eger 3 ḫānede bulınsa ḳarındaşları ve aḳrabāları 18) ḫuṣūmet ėde belki şehrden ve mekānından iḫrācına sebeb olalar ve 19) başına ḳaṣd ėdeler eger 4 ḫānede bulınsa anası ve babası sevmeyüp 20) terk ėdeler ve yāḫūd yabāna atalar ḥamām ḳapusına bıraḳduḳları gibi ve yā 21) ḫūd ėle baġışlayalar beslemeler gibi eger 5 ḫānede bulınsa anasına 22) ve babasına ʿāṣī ola anasını ve babasını terk ėdüp ele uyup 23) firār ėde çoḳ olur ki anasın ve babasın ḳatl ėde eger 6 ḫānede 24) bulınsa aṣlā ḳul ve ḫalāyıḳ ve at ve ṭavar ṣāḥibi olmaya eger bir ṭarīḳle 25) mālik olsa tėz helāk olalar eger 7 ḫānede bulınsa zevcesi 26) başına ḳaṣd ėde eger ʿavrat ise eri başına ḳaṣd ėde elbette biri 27) birin helāk ėdeler er ṭāliʿde ʿavratın ve eger ʿavrat ṭāliʿde erin öldire

[42a]

1) eger 8 ḫānede bulınsa aʿdāsı tėz öleler düşmeni az ola ammā gözinde 2) ve yā yüzinde yaradan bir eṣer ola eger 9 ḫānede bulınsa yollarda düşmenler 3) ḳatl ėde ve anası ve babası dīninden dönüp ġayr dīne gire eger 10 4) ḫānede bulınsa ḥākimler ḫaşmı ola ve ṣanʿatı ḥırsızlıḳ ve kīse-bürlik ola 5) eger 11 ḫānede bulınsa dōstları ḫayrsız ola aṣlā dōstlarından ḫayr 6) görmeye belki anlar içün nice belālara uġraya eger 12 ḫānede bulınsa 7) düşmenleri az ola ve şerlerinden emīn ola ve ḫuṣūmet ėtmege cürʾet ėdemeye 8) -bāb-ı iḫtiyārāt beyānındadur- iḫtiyārāt üründilenmege

dėrler müneccim 9) ıstılāḥında üründilenmiş ve ḳuvvetlü saʿādete dėrler ki ol vaḳt ṭaleb 10) ėtdigi ḫuṣūṣa münāsib ola ve ol üründilenmiş vaḳt-i ṭāliʿüŋ 11) yıldızına ol ṭaleb olınan ḫuṣūṣuŋ yıldızı nāẓır ola meṣelā ṭaleb 12) olınan ḫuṣūṣ sefere gitmek olsa bir saʿd-ı vaḳt üründilenmek 13) gerek ki sefere münāsib ola imdi sefer ḫānesi ki ṭoḳuzuncı ḫānedür 14) ṭoḳuzuncı ḫānede bir saʿd-ı kevkeb düşürmek gerek yā müşterī ve yā 15) zühre ve yā reʾs pes ol vaḳtda ṭāliʿ ne burcda ise ṭāliʿüŋ kevkebine 16) ṭoḳuzuncı ḫāne ki sefer ḫānesidür anuŋ kevkebi nāẓır ve yā muḳārin bulınmak 17) gerek meṣelā ṭāliʿ ḳavs olsa kevkebi müşterīdür ṭoḳuzuncı esed olur 18) kevkebi şemsdür imdi şems müşterīye teṣlīṣ ve yā tesdīs ile nāẓır bulınmaḳ 19) gerek bir dürlü daḫı eger tezvīc içün saʿd vaḳt üründilenmek murād 20) olınsa yėdinci ḫāne ki tezvīc ḫānesidür bir saʿd yıldız düşürmek 21) gerek bir dürlü daḫı māl kazanmaḳ içün ticārete başlamaḳ murād olınsa 22) māl ḫānesi ki ikinci ḫānedür bir saʿd-ı kevkeb düşürmek gerek ikinci 23) ḫāneye baʿdehu ṭāliʿ yıldızına ikinci ḫānede olan kevkebi nāẓır ve yā muḳārin 24) bulınmaḳ gerek meṣelā ṭāliʿ ḳavs olsa kevkebi müşterīdür ikinci ḫāne 25) cedīdür kevkebi züḥaldür imdi müşterī züḥale nāẓır ve muḳārin gerekdür 26) ve cemīʿ iḫtiyārātda ḳamer mesʿūd bulınmaḳ gerekdür menḥūs olmamak gerekdür 27) ve her ne ḫuṣūṣ ise ol ḫuṣūṣa müteʿalliḳ olan ḫāne ve ol ḫānenüŋ

der-kenār: yola gitmek ḫuṣūṣçün

[42b]

1) kevkebi mesʿūd gerekdür menḥūs olmamaḳ gerekdür ve ṭāliʿ vaḳt ve ṭāliʿ yıldızı 2) menḥūs olmamaḳ gerekdür ve evtād erbaʿada daḫı naḥs bulınmamaḳ gerekdür 3) ve daḫı maʿlūm ola ki her ḫuṣūṣ ki her gün ve yā her heftede ve yā her 4) ay başında işlenür muʿtād olınmış ola bu āṣl nesnelere iḫtiyārāta 5) ḥācet yoḳdur meṣelā bir ādem her gün beyʿ ve şerā içün dükkānına oturur 6) ve bir ādem ḥükūmet içün her gün dīvāna gelür bunlara her gün vaḳt 7) üründilenmek lāzım degildür muʿtāddur ve daḫı bir ādem her hefte tırāş 8) olmaḳ ve ḥamāma girmek muʿtād istese ve her gün ḳayıḳa binüp ḥişāra 9) ve yā üsküdāra geçmege muʿtād ėylese bunlara vaḳt gözlemek lāzım degildür 10) ve bir ādem her ay bir mest ve yā pabuç ve edik giymek muʿtād ėdinmiş buŋa 11) daḫı iḫtiyāra ḥācet yoḳdur ve yā her ayda bir kere müshil içmek ve kān 12) aldırmaḳ muʿtād ėtmiş bunlara iḫtiyāra vaḳt lāzım degildür ve daḫı 13) maʿlūm ola ki her ḫuṣūṣ ki andan tėz dönmek murād olınsa ve yā tėz ḥāṣıl 14) olmaḳ

ve yā ol ḫuṣūṣda ṣebāt olmayup tėz bozulmak murād olınsa anlara 15) ṭāliʿ-i burc-ı munḳalib gerekdür ve ḳamer daḫı burc-ı munḳalibde olmaḳ gerekdür ve burc-ı 16) munḳalib bunlardur ḥamel sereṭan mīzān cedī eŋ pek burc-ı munḳalib sereṭāndur 17) ve şu ḫuṣūṣlar ki adı murād olına ve yā iki kimesne arasında müşterek 18) ḫuṣūṣlar ola ol vaḳtlerde ẕūcesdīn burc-ı ṭāliʿ gerekdür ve ḳamer daḫı 19) ẕūcesdīn burcdan olmak gerekdür meṣelā ortaḳlıḳ ve tezvīc ve ẕifāf 20) ve seyr ve şikār gibi ammā şol ḫuṣūṣlardaki ṣebāt murān olınsa ṣābit 21) burc-ı ṭāliʿ gerekdür ve ḳamer ṣābit burcda bulınmak gerekdür bināya başlamaḳ ve manşıba 22) oturmaḳ ve yeŋi eve girmek ve mülk ṣatun almaḳ ve ṣulḥ ėtmek ve ʿaḳd 23) ve nikāḥ ve aġaç dikmek gibi bunlarda ṣebāt murāddur ve daḫı cemīʿ iḫtiyārātda 24) ḳamer ṭāliʿde bulınmaḳ cāʾiz degildür mekr beyʿ ve şerāre żarar ėtmez ve daḫı cemīʿ iḫtiyārātda 25) murād olan ḫuṣūṣuŋ ḫānesi ve kevkebi saʿd gerekdür ḥarb ve ceng 26) içün olduḳda menḥūs bulınmaḳ gerekdür meṣelā ḫuṣūmet-i düşmen ḫānesi 27) yėdinci ḫānede bir naḥs düşürmek gerekdür ve yėdinci ḫānenüŋ kevkebi daḫı

[43a]

1) menḥūs bulınmaḳ gerekdür ve daḫı maʿlūm ola ki bir ḫuṣūṣ elbette bu gün 2) olmaḳ murād olınsa meṣelā sefere çıḳmaḳ ve yā nikāḥ ve yā ġayrī her ne ise 3) ḳamer ise mesʿūd bulınmaḳ her iḫtiyārda şarṭ idi bu kerre ḳamer ol gün 4) menḥūs bulındı nice olmaḳ gerekdür bu āṣl vaḳtlerde gerekdür ki saʿd-ı 5) kevkebi ṭāliʿe ve yā onuncı ḫāneye düşüreler ḳamerüŋ nuḥūseti żarar ėtmez 6) baʿżı iḫtiyārāt burūc-ı ḳamere göre kifāyet ėder ki tafṣīl ėdelüm ḥamām 7) girmekde ḳamer merrīḫüŋ yā müşterīnüŋ ḫānelerinde ola yaʿnī ḥamelde ve yā ʿaḳrebde 8) ve yā ḳavsda ve yā ḥūtda ve tırāş olmaḳda ḳamer māʾī burclaruŋ birinde ola 9) ve ḳıllı olan burclarda olmaya meṣelā ḥamel ve ṣevr ve esed ve cedī ve sünbüle 10) egerçi ḳıl yoḳdur ammā tırāş içün münāsib degildür ve māʾī olan burclar 11) sereṭān ve ʿaḳreb ve ḥūtdur ve gümüş işin işlemekde ḳamer nārī burclarda 12) bulına ve ḳamer şemse teṣlīṣ ve yā tesdīs bulına ve yāḫūd kamer merrīḫe teṣlīṣ 13) ve yā tesdīs bulına ve yāḫūd zühre ve müşterīye nāẓır bulınsa bir nesne 14) ṣatun almaḳda ḳamer bir saʿd-ı kevkebe muttaṣıl bulına yā müşterīye yā zühreye 15) ṣābit burcda bir nesne ṣatmaḳda ḳamer bir saʿd yıldızdan ayrılmış gerekdür 16) ve bir munḳalib burcda olmaḳ gerekdür ortaḳlıḳda ḳamer ẕūcesdīn burcında 17) gerekdür ʿuṭāride muttaṣıl bulınsa ticāret içün māl vėrdükde kamer 18) ʿuṭāride muttaṣıl gerekdür ikinci ḫānesi ṭāliʿ-i vaḳtüŋ mesʿūd gerekdür ve 19) on birinci ḫānesi mesʿūd gerekdür ata binüp silaḥşōrluḳ ėtmekde 20) ḳamer munḳalib burcda bulınmaḳ gerekdür ve merrīḫüŋ teṣlīṣinde ve yā

tesdīsinde 21) gerekdür bir nesneye āşkāreye çıḳarmaḳda ki şöhret bulsun deyü murād 22) olınduḳda ḳamer burc-ı munḳalibde gerekdür şemse nāẓır bulına ṭāliʿ vaḳt-i mesʿūd 23) ola bir nesneyi gizleyüp kimesne bulmasun deyü murād olınduḳda bu işlerde 24) ḳamer taḫte'ş-şuʿāʿ gerekdür mektūb ve nāme yāzmaḳ murād olınduḳda ḳamer burc-ı 25) munḳalibde ola her kime ol kāġıd giderse ol şaḫṣa delālet ėden 26) kevkebe ḳamer nāẓır bulına meşelā ol kāġıd pādişāha gidecek ise ḳamer 27) şemse muttaṣıl ve yā nāẓır bulına eger müftī ve ḳāżīʿ askerlere ise ḳamer müşterīye

[43b]

1) nāẓır bulına eger serdār ve pādişāhlara ise kamer merrīḫe muttaṣıl bulına eger defterdār- 2) -lara ve emīnlere ise ḳamer ʿuṭāride muttaṣıl bulına eger ḫavātīn ve maḥremāna ise 3) ḳamer zühreye muttaşıl bulına bir mekāndan bir mekāna göçmekde ḳamer ikinci ḫānede 4) ve yā üçünci ḫānede bulına ṭāliʿ-i vaḳtüŋ ve ṭāliʿ-i vaḳt ve gerek yıldızı 5) daḫı mesʿūd bulına ṭāliʿ mesʿūd ola dėmek bir saʿd-ı kevkeb ṭāliʿde 6) ola ve yāḫūd ṭāliʿüŋ teşlīşinde ve yā tesdīsinde bir saʿd yıldız ola 7) ve ṭāliʿ mesʿud ola dėmek bir saʿd yıldız ṣāhibi olan yıldız naẓar ėde 8) dėmekdür bināya başlamaḳ ki temel ḳazup içine ḳazıḳ ḳaḳup ṭaş 9) bıraḳduḳları vaḳtdür ḳamer türābī burcda ola ve züḥale nāẓır bulına ḳalʿa yapmaḳ 10) lāzım olduḳda züḥal delv burcında ve yā mīzān burcında iken yapılsa 11) nice biŋ yıl ol ḳalʿa maʿmūr ola ḫarāb olmaya ammā züḥal hubūṭda 12) ve yā vebālde iken yapılsa tėz ḫarāb ola eşeri ḳalmaya bināyı yıḳmaḳ 13) ve yā bir ḥiṣārı yıḳmaḳ murād olınduḳda ḳamer bir naḥs yıldızdan ayrılmış ola 14) ve bir saʿd yıldıza muttaṣıl ola ve züḥal daḫı vetedlerde bulınmaya rāciʿ ve yā 15) muḥteriḳ ve yā vebālde ve yā hubūṭda ola yėrler ve mülkler ṣatun almaḳda ḳamer 16) türābī burcda olup ve bir saʿd kevkebe nāẓır ve dördünci ḫāne ṣāḥibi mesʿūd 17) ola ve ḳamer züḥale tesdīs ve yā teşlīşde bulına ṣu yolları yapmaḳ ve ḳuyu 18) ḳazdurmaḳda ḳamer türābī burcda olup üçünci ḫānede yā beşinci ḫānede 19) bulına züḥale teşlīş ve tesdīs bulına aġaç dikmekde ḳamer ṣābit burcda 20) bulınup bir saʿd yıldıza nāẓır bulına ekin ekmege ve toḫum ṣaçmaġa başlamaḳda 21) ḳamer sereṭānda yā sünbülede yā cedīde yā ṣevrde ola bir saʿd yıldıza nāẓır 22) ola ve ṭāliʿ-i vaḳt daḫı ẕikr olınan burclaruŋ birisi ola çocuḳ 23) emzirmege vėrmekde kamer zühreye nāẓır bulına memeden kesmekde kamer türābī 24) burcda bulına ve ḳamer oldığı burcuŋ kevkebine muttaṣıl bulına oġlanı 25) mektebe vermekde ve yā taʿlīme başlamaḳda ḳamer cevzāda ve yā mīzānda ve yā 26) delvde olup ḳamer ʿuṭāride teşlīş ve yā tesdīs bulına başa ʿilāc 27) ve ḳayʾ ve ġarġara gibide ḳamer ḥamelde ve yā ṣevrde ola ve ayuŋ on dördinden

[44a]

1) ṣoŋra ola ki ayuŋ nūrı eksilmekde bulına ḫastelere edviyeler ile 2) ʿilāc olınduḳda ḳamer ol marażuŋ ṭabīʿatına muḫālif olan burcda 3) bulına ve bir saʿd-ı kevkebe nāẓır ola meṣelā ol marażuŋ māddesi ıssı ise 4) ḳamer bārid burcda ola eger marażuŋ māddesi bārid ise ḳamer ḥār burcda 5) bulına müshil içmekde ḳamer ābī burcda bulına ve merrīḫe nāzır bulına müşterī 6) muḳārin bulınmaya ki ʿameli ḳaṭʿ ėder mücerrebdür göze ʿilāc ėtmekde ḳamer müşterīye 7) muttaṣıl bulına ve merrīḫden sāḳıṭ ola ḳan almaḳ ve ḥacāmet ėtmekde 8) ḳamer ṣevrde bulınmayup havāyī ve yā nārī burcda bulına oġlan 9) sünnet ėtmekde ḳamer ʿaḳrebde bulınmaya ve merrīḫden sāḳıṭ ola ġulām ve cāriye 10) ṣatup almada ḳamer cevzāda ve mīzānda ve delvde ola ve altıncı ḫāne 11) saʿd ola ve ṣāḥibi olan kevkeb ṭāliʿ ṣāḥibi ola kevkebe muttaṣıl ola 12) ʿavrat ḫalvetine girmekde ḳamer ṣevrde ve esedde ve cevzāda ola ve 13) zühreye nāẓır ola çünki çıḳup ʿadūya muḳābele ėtmekde ḳamer burc-ı 14) munḳalibde ola ve ṭāliʿ merrīḫ ḫānesi ola ḳaçḳun ḳul aramaḳda 15) ḳamer onuncı ḫānede bulınsa taḥte'l-arż bulınmaya ḳaraya sefer ėtmekde 16) ki kendü menzilinden çıḳup yürimege başladuḳdadur ḳamer cedīde ola 17) ve ṭoḳuzuncı ḫāne saʿd ola deryā seferine gitmekdeki geminüŋ tėmürin 18) alup yelken açmaḳdadur ve papiründen ayrılmaḳdadur gemi körükle ve yā 19) ġayrī ile her ne ile olursa olsun ḳamer sereṭānda ve yā ḥūtda ola 20) ve züḥal ve yā merrīḫ onuncıda ve ṭāliʿde bulınmaya şehre girüp 21) şöhret vėrmek ise murādı ḳameri ʿāşirde ola eger şehre girüp 22) gizlenmek ise ḳamer dördüncide ola ve taḥte'ş-şuʿāʿ ola ve taḥta cülūs 23) ėtmekde ve beyʿinde ḳamer müşterī ḫānelerinden birisinde ola ve ṭāliʿ 24) daḫı müşterī ḫānesi ola ve yāḫūd esed ve yā ʿaḳreb ola ve onuncı 25) ḫāne mesʿūd ve ṣāḥibi mesʿūd bulına sancāḳ ve ʿalem açmaḳda ṭāliʿ 26) ve ṭāliʿ yıldızı ve ḳamer mesʿūd bulınmaḳ gerekdür ḫarāc başlamaḳda ḳamer 27) züḥal ḫānelerinde ola ve onuncı ḫāne ṣābit burc ola ḥākimlere ḥācet

[44b]

1) ʿarż ėtmekde ḳamer burc-ı ṣābitde ve yā ẕūcesdīnde bulına ve ṭāliʿ ve vaḳt 2) ṣāḥibi saʿd ola pādişāha şikāyet ėtmekde şikāyet içün 3) rıḳʿa defʿ ėtmekde ayuŋ yėdisinden on dördine varınca ola 4) ve ṭāliʿ kevkebine yėdinci ḫāne kevkebi muttaṣıl ola dōstlıḳ ėtmekde ḳamer 5) ṣābit burcda ola ve on birinci ḫāne yıldızı ṭāliʿ yıldızına muttaṣıl 6) ve teṣlīṣ ve tesdīs ve yā muḳārin ola at ve deve ve ḳatır almaḳda 7) ḳamer ṣevrde ve esedde ola bahāyim almaḳda ki ḳoyun ve keçi ṣıġırdur 8) ṣevrde

ve cedīde ola ḳarada ṣayd ve şikāra çıḳmaḳda ḳamer ṭāliʿ 9) içinde ola ve ṭāliʿ ẕūcesdīn ola deryāya ṣayd içün aġ 10) bıraḳmaḳda ẕūcesdīn burc ola cevzā ve sünbüle ve ḳavs ola ḫūt 11) burcı olmaya ki aṣlā balıḳ düşmez ve ḳamer ābī burc içinde bulına 12) ḳurż aḳça vėrmekde ḳamer sereṭānda ve yā ḳavsda ola ve yā ḫūtda ola 13) ve ayuŋ on beşinden ṣoŋra ola ki ḳamerüŋ nūrı eksilmekde iken 14) ve ḳamer ʿuṭāride ve yā müşterīye nāẓır ola ve merrīḫe nāẓır olmaya ki gėc 15) vėrmege ve ġavġa ile alınmaġa delīldür yeŋi biçmek ve gėymekde ḳamer burc-ı munḳalibde 16) ola ḥamel sereṭān mīzān cedī ola ve ayuŋ on dördinden evvel 17) ola ve yā zühreye ve yā müşterīye ḳamer muttaṣıl ola ḳamer ṯābit burcda 18) olmaya ṯevr esed ʿaḳreb delv bunlarda olmaya ve esed burcında olmaya 19) ve şemsüŋ muḳābelesinde ve muḳārinesinde olmaya kim mādām üstünde ola 20) belālardan ḳurtulmaya belki içinde ḳuvvet ola ḳamer şemsle muḳārin iken 21) ziyāde yaramazdur duʿāya çıḳmaḳ ṭāliʿde bir saʿd-ı kevkeb ola ve dördünci 22) ḫānede daḫı bir saʿd bulına eger duʿā emr-i āḫiret içün ise ḳamer zühre 23) ḫānesinüŋ birinde ola müşterīye muttaṣıl bulına eger emr-i dünyā içün 24) ise ḳamer müşterī ḫānesinüŋ birinde olup zühreye muttaṣıl ola ve daḫı 25) her bār ki müşterī reʾse muḳārin olsa ve onuncı ḫānede bulınsa 26) her ḫuṣūṣ içün duʿā olınsa serīʿu'l-cāyedür ve bir daḫı mücerrebātdandur ki 27) keffü'l-ḫażīb dėrler bir yıldız vardur ṯevābit yıldızlarından ṯevr burcınuŋ

[45a]

1) evvelki derecesindedür müşterī yıldızı bu yıldıza muḳārin olduḳda 2) onuncı ḫānede iken bunlar duʿā olınsa elbette maḳbūl olur eger 3) şems bu kevkebe muḳārin iken onuncı ḫānede devlet ve ġınā içün 4) duʿā olınsa ol kimesne ʿaẓīm māl ve devlete vāṣıl ola allāhu āʿlem bi'ṣ-ṣavāb 5) -bāb kevākibüŋ ḳuvveti ve żaʿfı ve saʿādeti ve nuḥūseti beyānındadur- 6) kevākibüŋ ḳuvveti beden ṣıḥḥatine ve selāmetine delālet ėder kevākibüŋ 7) żaʿfı beden ʿilletine ve āfetine ve mecālsizlige ve ġam ve ġuṣṣaya delālet 8) ėder kevākibüŋ saʿādeti devlete ve ʿizzete ve māl ve ġanīlige delālet 9) ėder kevākibüŋ nuḥūseti ẕelīllige ve ḫōrlıġa ve faḳīrlige ve muḥtāc- 10) -lige delālet ėder imdi kevākibüŋ ḳuvveti ve żaʿfı ve saʿādeti ve nuḥūseti 11) nicedür eṣṣaḥ üzere beyān olınur imdi her kevkebüŋ ḳuvvetinüŋ her birine 12) bir ḳaç mertebe taḳdīr olınmuşdur tā ki her kevkebüŋ saʿādetimi ve nuḥūsetimi ziyāde- 13) -dür maʿlūm ola meṯelā bir kevkebüŋ ḳuvveti ve żaʿfı ne miḳdārdur bilinmek murād 14) olınduḳda evvelā ḳuvvetlerinüŋ mertebeleri ne miḳdār olur cümlesin cemʿ ėderiz 15) ve żaʿfı ne miḳdār olur cümlesin cemʿ ėderiz eger ḳuvvet ziyāde ise 16) ḳavīdür eger żaʿf ziyāde ise żaʿīfdür saʿādet ve nuḥūset

daḫı 17) böyledür kevākibüŋ ḳuvveti bunlardur ki ẕikr olınur mertebeler ile bir kevkeb 18) kendü ḫānesinde bulınsa 5 mertebe ḳuvvetlüdür bir kevkeb müşelleşesinde bulınsa 19) 3 mertebe ḳuvvetlüdür bir kevkeb ḥaddinde bulınsa 2 ḳuvvetlüdür ve bir kevkeb 20) vechinde bulınsa 1 mertebe ḳuvvetlüdür bir kevkeb müstaḳīmü's-seyr olsa yaʿnī 21) rāciʿ olmasa 4 mertebe ḳuvvetlüdür bir kevkeb tėz yörür olsa yaʿnī 22) baṭīʾi's-seyr olsa 2 mertebe ḳuvvetlüdür ve züḥal ve merrīḫ ve müşterī bunlar 23) şemsden muḳaddem ṭoġar olsa 2 ve zühre ve ʿuṭārid bunlar şemsden şoŋra 24) batar olsalar 2 mertebe ḳuvvetlüdür ḳamer ictimāʿdan istiḳbāle varınca 25) zāʾidü'n-nūrdur 2 mertebe ḳuvvetlüdür bir kevkeb şemsüŋ şuʿāʿı altında 26) olmasa yaʿnī şemsden on beş dereceden ziyāde ıraḳ bulınsa 27) beyti 5 mertebe ḳuvvetlüdür faṣl kevākibüŋ żaʿfı beyānındadur bir kevkeb

[45b]

1) vebālinde bulınsa 5 mertebe żaʿīfdür bir kevkeb hubūṭında bulınsa 4 mertebe 2) żaʿīfdür bir kevkeb rāciʿ bulınsa 5 mertebe żaʿīfdür kamer istiḳbālden 3) tā ictimāʿa varınca nāḳışu'l-nūrdur 2 mertebe żaʿīfdür bir kevkeb muḫtariḳ 4) olsa yaʿnī şemsle ol kevkebüŋ arası beş dereceden az olsa 5) 5 mertebe żaʿīfdür bir kevkeb taḫtü'ş-şuʿāʿ olsa yaʿnī şemsle ol 6) kevkebüŋ arası on beş dereceden az olsa 4 mertebe żaʿīfdür 7) -faṣl kevākibüŋ saʿādeti beyānındadur- bir kevkeb ṭāliʿde ve yā ʿāşirde 8) bulınsa 5 mertebe saʿādeti vardur bir kevkeb sābiʿde ve yā rābiʿde 9) ve yā ḥādī ʿaşerde bulınsa 4 mertebe saʿādeti vardur bir kevkeb ṭoḳuzuncıda 10) bulınsa 2 mertebe saʿādeti vardur bir kevkeb üçünci ḫānede bulınsa 1 11) mertebe saʿādeti vardur bir kevkeb şamīmī olsa yaʿnī şemsle arası on 12) beş daḳīḳadan eksik olmasa 5 mertebe saʿādeti vardur bir kevkeb zühreye 13) muḳārin bulınsa 5 mertebe saʿādeti vardur bir kevkeb müşterīye muḳārin olsa 14) 5 mertebe saʿādeti vardur bir kevkeb reʾse muḳārin olsa yaʿnī reʾs 15) ile arası on iki dereceden eksik olsa 4 mertebede saʿādeti 16) vardur bir kevkeb müşterīnüŋ teşlīşinde bulınsa 4 mertebe saʿādeti vardur 17) bir kevkeb müşterīnüŋ tesdīsinde bulınsa 3 mertebede saʿādeti vardur bir 18) kevkeb zührenüŋ tesdīsinde bulınsa 3 mertebede saʿādeti vardur 19) bir kevkeb ḳalbü'l-esed yıldızına muḳārin bulınsa yaʿnī burc-ı esedüŋ yigirmi 20) beşinci derecesinde bulınsa 6 mertebede saʿādeti vardur bir kevkeb simāk-i 21) aʿzel yıldızına muḳārin bulınsa yaʿnī mīzān burcınuŋ on ṭoḳuzuncı 22) derecesinde 5 mertebede saʿādeti vardur -faṣl kevākibüŋ nuḫūseti 23) beyānındadur- bir kevkeb şānī ʿaşerde bulınsa 5 mertebe nuḫūseti vardur 24) bir kevkeb merrīḫe muḳārin bulınsa 5 mertebe nuḫūseti vardur bir kevkeb 25) altıncı ḫānede bulınsa 4 mertebe

nuḥūseti vardur bir kevkeb züḥale 26) muḳārin bulınsa 5 mertebe nuḥūseti vardur bir kevkeb ẕenebe muḳārin 27) bulınsa yaʿnī ẕeneb ile arası on iki dereceden eksik olsa

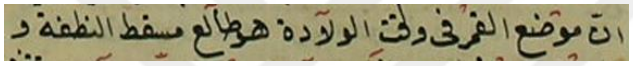
[46a]

1) 4 mertebe nuḥūseti vardur bir kevkeb züḥal ile merrīḫüŋ muḥāṣarasında 2) yaʿnī bir yıldızuŋ bir yanında züḥal bir yanında merrīḫ bulınsa 5 mertebe 3) nuḥūseti vardur bir kevkeb züḥal ile muḳābelesinde bulınsa 4 mertebe 4) nuḥūseti vardur bir kevkeb merrīḫ muḳābelesinde bulınsa 4 mertebe nuḥūseti 5) vardur bir kevkeb züḥal ile terbīʿinde bulınsa 3 mertebe nuḥūseti vardur 6) bir kevkeb merrīḫ terbīʿinde bulınsa 3 mertebe nuḥūseti vardur bir kevkeb 7) reʾsi'l-ġūl yıldızına muḳārin bulınsa yaʿnī ṣevr burcınuŋ yigirmi 8) ikinci derecesinde bulınsa 5 mertebe nuḥūseti vardur -faṣl sehmü's- 9) saʿādenüŋ ḳuvveti beyānındadur- burc-ı ṣevrde bulınsa 5 mertebe 10) ḳuvvetlüdür burc-ı ḥūtda bulınsa 5 mertebe ḳuvvetlüdür burc-ı mīzānda 11) bulınsa 4 mertebe ḳuvvetlüdür burc-ı ḳavsda bulınsa 4 mertebe ḳuvvetlüdür 12) burc-ı sereṭānda bulınsa 4 mertebe ḳuvvetlüdür burc-ı ḥūtda bulınsa 3 13) mertebe ḳuvvetlüdür burc-ı sünbülede bulınsa 2 mertebe ḳuvvetlüdür -faṣl 14) sehmü's-saʿādenüŋ saʿādetleri beyānındadur- müşterīye muḳārin bulınsa 15) 5 mertebe saʿādeti vardur zühreye muḳārin bulınsa 5 mertebe saʿādeti 16) vardur -sehmü's-saʿādenüŋ żaʿfı beyānındadur- burc-ı ʿaḳrebde bulınsa 17) 5 mertebe żaʿīfdür burc-ı cedīde bulınsa 5 mertebe żaʿīfdür 18) burc-ı delvde bulınsa 5 mertebe żaʿīfdür burc-ı ḥamelde bulınsa 19) ne ḳavī ve ne żaʿīfdür -faṣl sehmü's-saʿādenüŋ nuhusetini beyān 20) beyān ėder- züḥale muḳārin bulınsa 5 mertebe nuḥūseti vardur 21) merrīḫe muḳārin bulınsa 5 mertebe nuḥūseti vardur ẕenebe muḳārin 22) bulınsa 3 mertebe nuḥūseti vardur züḥalüŋ muḳābelesinde bulınsa 23) 4 mertebe nuḥūseti vardur merrīḫüŋ muḳābelesinde bulınsa 4 mertebe 24) nuḥūseti vardur züḥalüŋ terbīʿinde bulınsa 4 mertebe nuḥūseti vardur 25) merrīḫüŋ terbīʿinde bulınsa 3 mertebe nuḥūseti vardur ṯānī ʿaşerde 26) bulınsa 5 mertebe nuḥūseti vardur ṯāminde bulınsa 4 mertebe nuḥūseti 27) vardur sādisinde bulınsa 4 mertebe nuḥūseti vardur reʾsü'l-ġūl ile

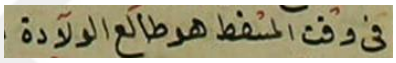
[46b]

1) muḳārin bulınsa 4 mertebe nuḥūseti vardur muḥtarik bulınsa yaʿnī şemse 2) muḳārin bulınsa 5 mertebe nuḥūseti vardur -faṣl sehmü's-saʿādenüŋ 3) saʿādeti beyānındadur- reʾse muḳārin olsa 3 mertebe saʿādeti vardur 4) teṯlīṯ müşterīde bulınsa 4 mertebe saʿādeti vardur zührenüŋ teṯlīṯinde 5) bulınsa 4 mertebe saʿādeti vardur tesdīs müşterīde bulınsa 3 saʿādeti 6) vardur tesdīs zührede bulınsa 3 mertebe

saʿādeti vardur ṭāliʿde 7) bulınsa 5 mertebe saʿādeti vardur ʿāşirde bulınsa 5 mertebe saʿādeti 8) vardur sābiʿde bulınsa 4 mertebe saʿādeti vardur rābiʿde bulınsa 9) 4 mertebe saʿādeti vardur ḫādī ʿaşerde bulınsa 3 mertebe saʿādeti 10) vardur ṣānīde bulınsa 3 mertebe saʿādeti vardur ḫāmisde bulınsa 11) 3 mertebe saʿādeti vardur tāsiʿde bulınsa 1 mertebe saʿādeti vardur ṣāliṣde 12) bulınsa 1 mertebe saʿādeti vardur ḳalbü'l-esede muḳārin bulınsa 6 13) mertebe saʿādeti vardur simāk-i aʿzel ile muḳārin bulınsa 5 mertebe 14) saʿādeti vardur şemsüñ şuʿāʿından ḫāric bulınsa 5 mertebe saʿādeti 15) vardur sebʿa-yı seyyārenüñ ve sehmü's-saʿādenüñ fevtleri ve nuḥūsetleri 16) ve saʿādetleri ʿalā vechü't-tafṣīl beyān olındı vaḳt-i ḫācetde yérler 17) yérinden aḫẕ olınup cemʿ ėdeler göreler her ḳısmı ḳaç ʿadeddür aŋa göre 18) ḥükm ėdeler aḥkāmda ḫaṭā vāḳiʿ olmaya -bāb nemūdād-ı hermes 19) beyānındadur-hermes ḥakīm ki baʿżılar ḳatında idrīs peyġāmber ʿalīye's- 20) selāmdur esāsü'l-ḥükm ismlü kitābında bu ʿibāretle beyān ėder 21)

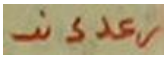
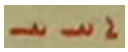
22)

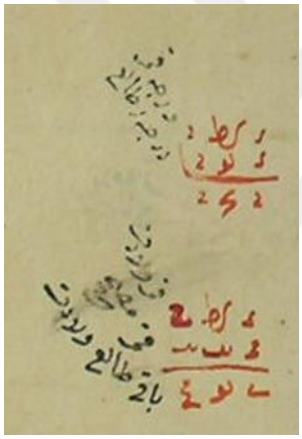
yaʿnī elbette vilādet vaḳtinde 23) ḳamer ne burcda ve ne derecede bulındı ise ol burc ve ol derece 24) ṭāliʿ-i masḳaṭa nuṭfedür yaʿnī er ile ʿavrat cemʿ olduḳları 25) ḥīnde ufuḳdan ṭoġan ol burc ve ol derecedür ki aŋa mısḳat-ı 26) nuṭfe dėrler ve daḫı vaḳt suḳūṭ-ı nuṭfe ḳamer ḳanġı burcuŋ ḳanġı 27) derecesinde bulındı ise ṭāliʿ-i vilādet ol burc ve ol

[47a]

1) derecedür yaʿnī oġlan ṭoġarken elbette suḳūṭ-ı nuṭfe vaḳtinde ḳamer 2) ḳanġı burcda ve ḳanġı derecede bulındı ise elbette ol burc ve ol 3) derecede bulındı ise elbette ol burc ve ol derece ufuḳda 4) ṭāliʿ olur imdi ṭāliʿ-i vilādetden ṭāliʿ-i misḳat-ı nuṭfe maʿlūm 5) olur ve ṭāliʿ-i masḳaṭ-ı nuṭfeden ṭāliʿ-i vilādet maʿlūm olur 6) ammā tārīḫ-i vilādet ne günde ve ne sāʿatdedür maʿlūm olmasa 7) ol vaḳtüñ ṭāliʿni görmek gerekdür ki ḳanġı burc ve ḳaçıncı derecedür 8) ve ol vaḳtde ḳamer ḳanġı burcda ve ḳaçıncı derecalacaesindedür bilmek 9) gerek pes eger ḳamer ṭāliʿ ile sābiʿ arasında bulınsa aŋa ḳamer-i taḥte'l- 10) arż dėrler eger sābiʿ ile ṭāliʿ arasında bulınsa aŋa ḳamer-i fevḳu'l- 11) arż dėrler pes eger ḳamer-i taḥte'l-arż ise derece-yi ṭāliʿden 12) ḳamer derecesine varınca göreler ḳaç derecedür pes ol ʿaded 13) ile cedvel-i taḥte'l-arża gireler yanında yazılan ʿaded mekṣi 14) ve ḳamer muṣaḥḥiḥi aḫẕ ėdeler pes ḳamer muṣaḥḥiḥi ḳamer vilādetinden ṭarḥ ėdeler 15) ne ḳalursa ṭāliʿ-i mevlūd ol olur ve ʿaded-i mekṣ miḳdārı 16) ḳahḳarī ėdeler ve ne günde ve ne sāʿatde

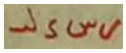
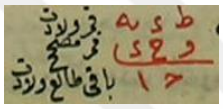
müntehī olursa suḳūṭ-ı 17) nuṭfe ol günde ve ol sāʿatde olmış olur meṣelā vaḳt-i vilādet 18) 1061 senesinde camāẕiye'l-āḫirüŋ yigirmi sekizinde aḥad güni 19) ṭoġmazdan bir buçuḳ sāʿat muḳaddem vāḳiʿ olmış ḳonsṭanṭiniyye ufḳında 20) ṭāliʿ-i esedüŋ on altı derecesi olur bu vaḳtde ḳamer esed 21) burcınuŋ yigirmi ṭoḳuz derecesinde olur pes ḳamer ṭāliʿ ile 22) sābiʿ arasındadur ḳamer-i taḥte'l-arż dėnür imdi derece-yi ṭāliʿden 23) ḳamer 5 derecesine gelince aralıḳda on üç derecedür bu on 24) üç ʿaded ile cedvel-i taḥte'l-arża girdik ʿaded-i mekṣi alduḳ 25) ve ḳamer-i muṣaḥḥiḥi alduḳ pes ḳamer-i muṣaḥḥiḥi ḳamer vilādetinden 26) ṭarḥ ėyledik bu üslūb üzere ṭāliʿ ḥāṣıl oldı esedüŋ 27) bu 8 derecesi ve daḳīḳası ʿaded-i mekṣ iki yüz yėtmiş dört gündür ḳahḳarī

47a der-kenār

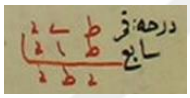

[47b]

1) ėtdik yaʿnī tersine yöritdik vilādet güninden bu üslūb üzere 2) 1061 senesi cemāẕiye'l-āḫirüŋ yigirmi sekizinden gėrüsine iki yüz 3) yėtmiş dört gün gėrüye gitdik 1060 senesi ramażānınuŋ 4) on ṭoḳuzına vardı bildik ki suḳūṭ-ı nuṭfe 1060 senesinde 5) ramażānınuŋ on ṭoḳuzında imiş pes naẕar ėdelim esed burcınuŋ 6) yigirmi ṭoḳuzuncı derecesi o günde ne zamān ṭulūʿ ėder bilelim 7) evvel şemsi ḥisāb ėyledik gördik ḳavs burcınuŋ üç derece- 8) -sindedür bu ḥisāb üzere esedüŋ yigirmi ṭoḳuz derecesi gėce- 9) -nüŋ altı buçuḳ sāʿatinde ṭoġar bildik ki suḳūṭ-ı nuṭfe 1060 10) senesinde yigirminci gėce cumʿa ėrtesi gėcesi altı buçuḳ sāʿat 11) geçdükde imiş allāhu teʿālā āʿlem ammā eger vaḳt-ı vilādetde ḳamer sābiʿ ile 12) ṭāliʿ arasında bulınsa aŋa ḳamer-i fevḳu'l-arż dėrler böyle bulınduḳda 13) derece-yi sābiʿden ḳamer derecesine varınca beyninde ḳaç derece 14) var ise ol ʿaded ile fevḳu'l-arż

cedveline girüp ʿaded-i mekṣi 15) ve ḳamer muṣaḥḥiḥi aluruz yine evvelki ėtdügümüz ʿamel gibi ḳamer muṣaḥḥiḥi ḳamer vilādetinden 16) ṭarḥ ėderüz bāḳī ḳalan ṭāliʿ-i vilādet olur ve ʿaded-i mekṣ miḳdārı 17) ḳahḳarī ėderüz ne güne müntehī olursa suḳūṭ-ı nuṭfe ol günde- 18) -dür meṣelā tārīḫ-i vilādet 1009 tārīḫinde recebüŋ yigirmi yėdinci 19) çehārşenbe güni zevālden bir buçuḳ sāʿat ṣoŋra vāḳiʿ olmış ḳonsṭanṭiniyye 20) ufḳında ṭāliʿ sereṭānuŋ birinci derecesi olur bu vaḳtde ḳamer cedī 21) burcınuŋ on derecesinde olur pes ḳamer sābiʿ ile ṭāliʿ arasında 22) bulındı zīrā sābiʿ cedī burcınuŋ birinci derecesidür imdi derece-yi 23) sābiʿden ḳamer derecesine varınca ṭoḳuz derecedür beyni pes ṭoḳuz 24) ʿaded ile cedvel-i fevḳu'l-arża duḫūl ėyledik ʿaded-i mekṣi alduḳ 25) ve ḳamer muṣaḥḥiḥi alduḳ pes muṣaḥḥiḥi ḳamer viladetden 26) ṭarḥ ėyledik bu üslūb üzere [1] pes ṭāliʿ-i vilādet 27) ḥāṣıl oldı sereṭānuŋ 1 derecesi oldı

47b der-kenār

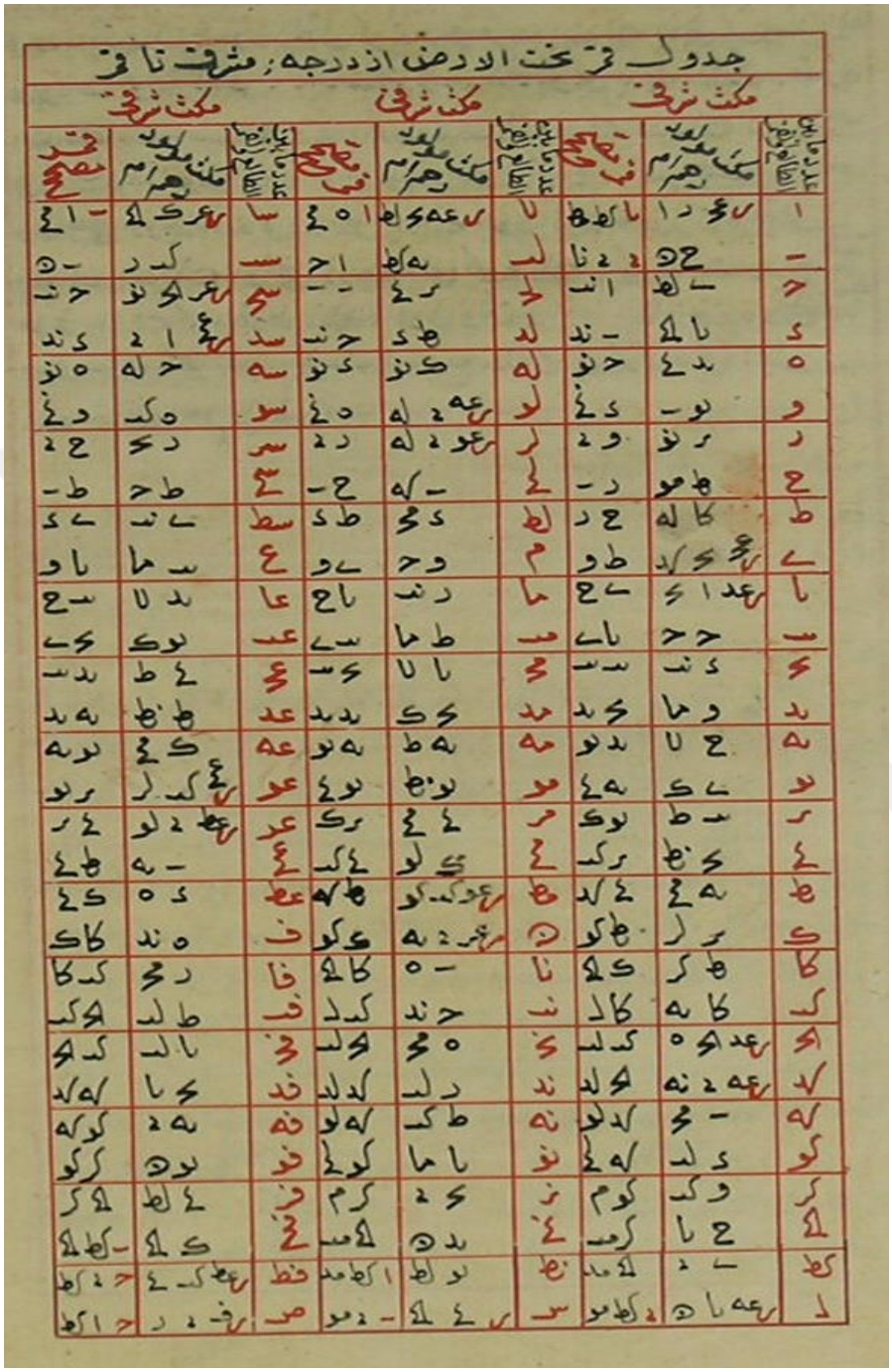

[48a]

1) ve ʿaded-i mekṣ ki iki yüz altmış gündür ḳahḳarī ėtdik yaʿnī gėrüsine gitdik 2) vilādet güninden ki 1009 sene recebinüŋ yigirmi yėdisindendür ḳahḳarī 3) ėtdik 1008 senesi ẕī'l-ḳaʿdesinüŋ on dördinde ḳarār ėtdi 4) bildik ki suḳūṭ-ı nuṭfe ol gündür ol günde şems ḳanġı burcda 5) ve ḳaçıncı derecesindedür naẓar ėyledik cevzānuŋ ṭoḳuzında imiş 6) imdi cedinüŋ onuncı derecesi gėcenüŋ iki sāʿat ve rubʿ sāʿatinde 7) ṭoġar bildik ki suḳūṭ-ı nuṭfe ol vaḳtdur 1008 ṭarīḫinde ẕi'l-ḳaʿdenüŋ 8) on beşinci gėcenüŋ iki sāʿat ve rubʿ sāʿat geçdükden ṣoŋra imiş 9) allāhu teʿālā āʿlem bi's-ṣevāb –cedvel-i ẓuhr varaḳdadur-

[1] ḳamer vilādeti (üst rakamların karşısı)/ ḳamer muṣaḥḥihi(alt rakamların karşısı)

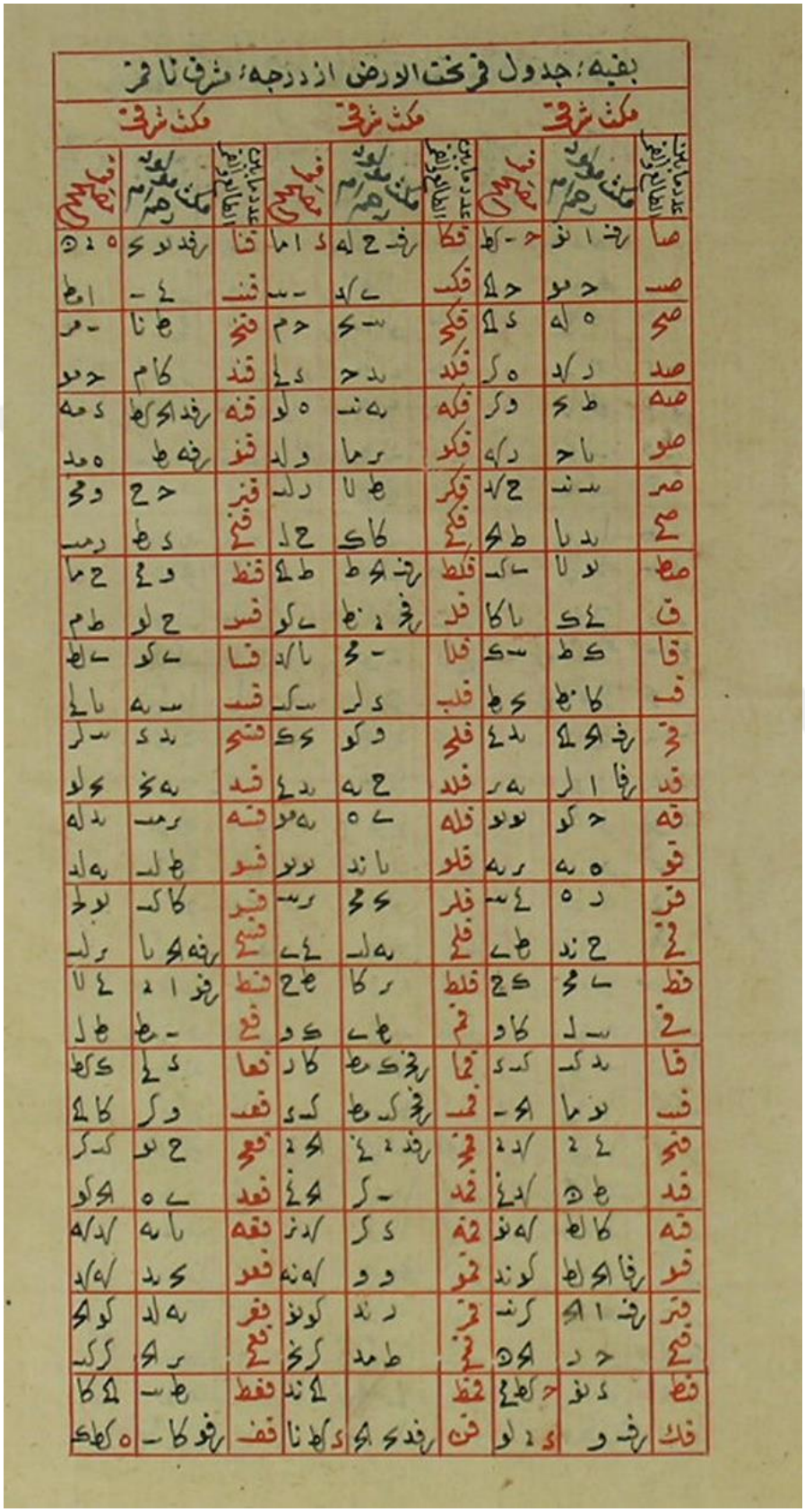
[48b]

جدول قرنخت الارض از درجه مشرق تا غرب

عدد ماخذ الطالع	مکث مولود رهرام	فرقطع	عدد ماخذ الطالع	مکث مولود رهرام	فرقطع	عدد ماخذ الطالع	مکث مولود رهرام	فرقطع
مکث شرقی			مکث شرقی			مکث شرقی		
ا	رعجر ا	ا ط	ا	رعه ک ا	ا ه	ا	رعجر ک ا	ا ع
ب	ج ⊙	ه نا	ب	ه ک	ا ح	ب	ک د	⊙ ـ
ج	ـ ط	ا نـ	ج	ر ع	ـ ـ	ج	رعجر ک نو	ح نـ
د	ا ک	ـ ند	د	ط ی	ح نـ	د	رعج ا ے	ی ند
ه	ید ع	ح نو	ه	ک نو	ی نو	ه	ح له	ه نو
و	نو ـ	ی ع	و	رعه ے له	ه ع	و	ه ک	ی ع
ز	ر نو	و ے	ز	رعو ے له	د ے	ز	د ح	ح ے
ح	ط مو	د ـ	ح	ـ ک	ح ـ	ح	ط ح	ط ـ
ط	ک ا له	ع د	ط	ی مح	ط ی	ط	ے نـ	ے ی
ی	رعج ح ید	ط و	م	و ح	ے و	ع	س ما	ا و
یا	رعد ا ی	ے ع	یا	ر نـ	ا ح	عا	ید لا	س ع
یب	ح ح	یا ے	یب	ط ما	س ے	عب	نو ک	ی ے
یج	ی نـ	س س	یج	ا ا	ی س	عج	ے ط	ید س
ید	و ما	ح ید	ید	ح ک	ید ید	عد	ط ظ	ه ید
یه	ع ا	ه ط	یه	ه ط	ه نو	عه	ک ے	نو ه
یو	ے ک	ه ع	یو	نو ظ	نو ے	عو	رعج ک ل	ر نو
یز	ط نـ	نو ک	یز	ے ع	ر ک	عز	رعج ے نو	ے ر
یح	ح ظ	ر ک	یح	ی نو	ے ک	عح	ه ـ	ط ے
یط	ه ع	ے ید	یک	رعو ک نو	ط ک	عط	ی ه	ک ے
ک	ر ل	ط کو	یک ا	رعجر ه	ی کو	ف	ی ند	ک ک
کا	ط ک	ک ا	کا	ه ـ	ـ ه	فا	ر مح	ک کا
کب	کا ه	کا ل	کب	ح ند	ک ید	فب	ط ید	ک ک
کج	رعد ک ه	ک ید	کج	ه مح	ک ید	فج	نا ید	ک ک
کد	رعجر ه ے	ک ید	کد	ر ید	ک ید	فد	ح نا	ک ک
که	ه ے	ک نو	که	ط ک	ک نو	فه	ک ے	ک نو
کو	نو ⊙	ی ے	کو	نا ما	ک ے	فو	ک ے	ک نو
کز	ک ط	ح م	کز	ح ے	ک م	فز	ک ط	ک ک
کح	ک ک	ک ص	کح	ید ⊙	ک ص	فح	ک ص	ک ک
کط	رعجر ک ے	ح ے کا	کط	نو ط	ا کا ص	فط	ا کا ص	ح ے کا
ل	رعجر ف ے ر	ح ا کا	ل	ر ے ک	ـ ے مو	ص	ا کا مو	ح ا کا

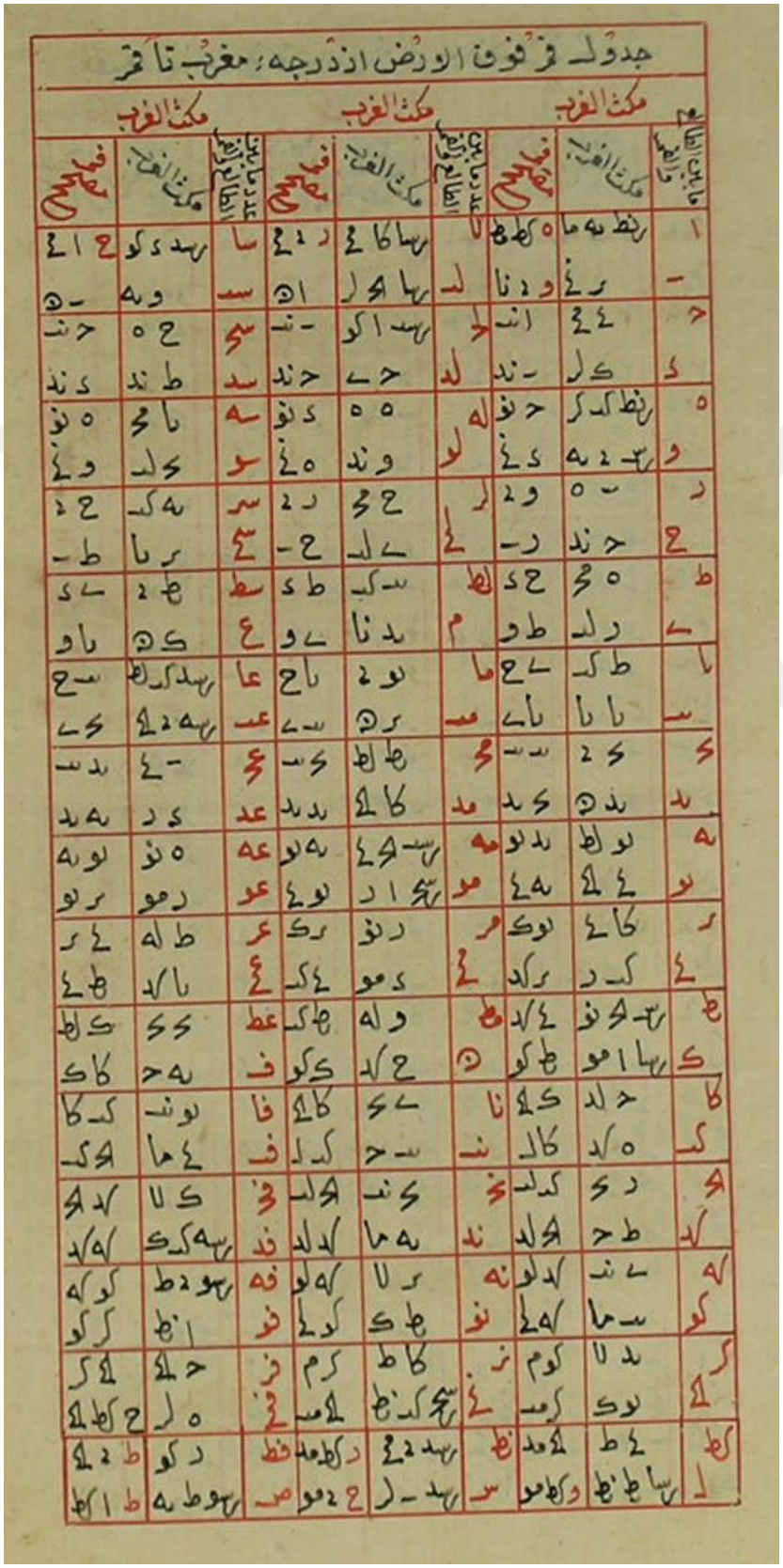
[49a]

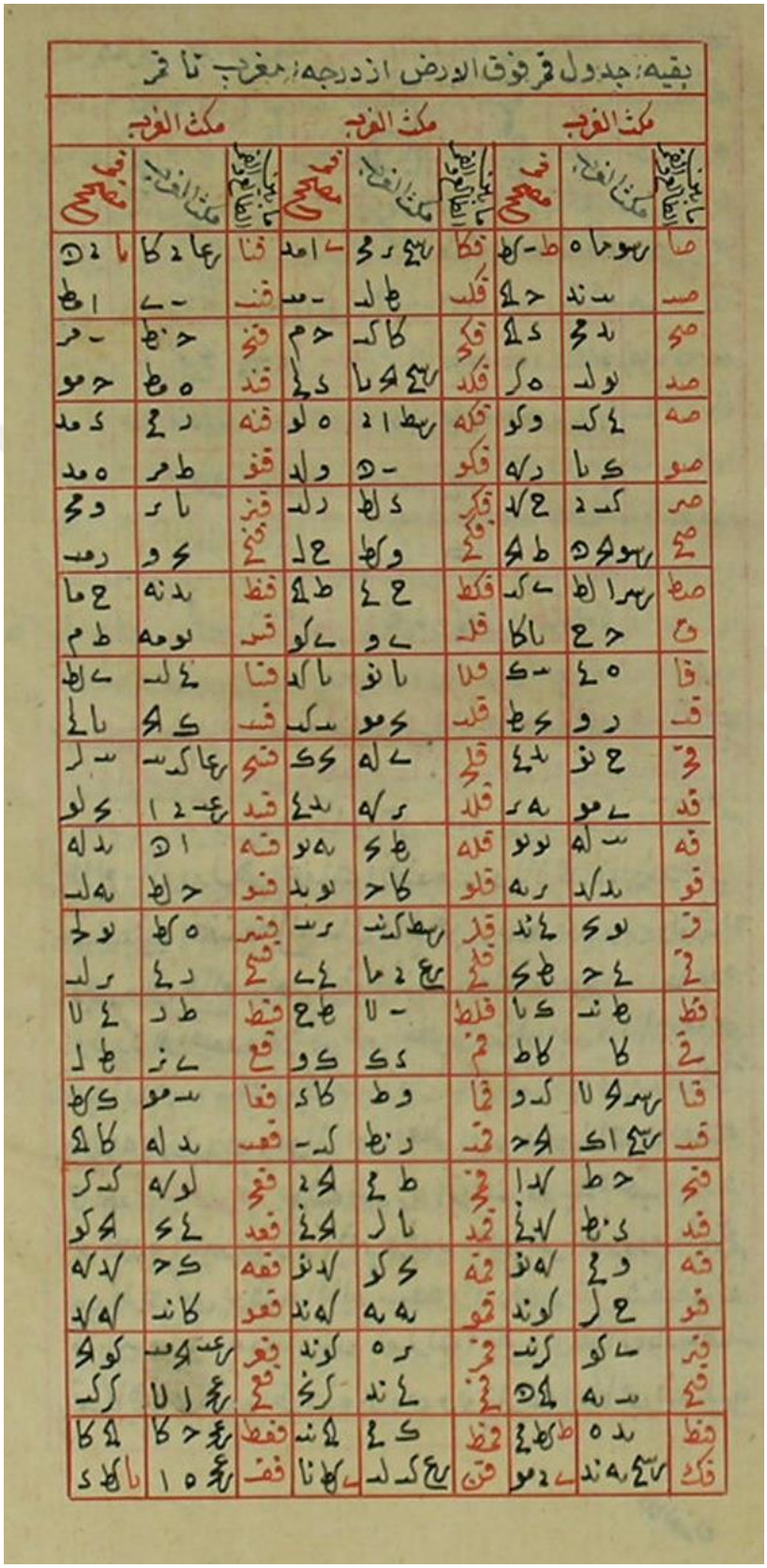
بقیه: جدول فرخت الارض از درجه: شرف تا قمر

مکث شرقی			مکث شرقی			مکث شرقی		
عدد ما بین الطالع و وسط	مکث مقوم رجوم	وسط	عدد ما بین الطالع و وسط	مکث مقوم رجوم	وسط	عدد ما بین الطالع و وسط	مکث مقوم رجوم	وسط
صا	رخ ا نو	ح ـ ط	فطا	رخ ح له	د ا ما	فا	رفد نو ح	٥ ٤ ٥
صـ	ح ـو	٤ ح	فك	ـ ـ ح د	ـ ـ	فس	ـ ٤ ـ	ا ط
صح	٥ له	٤ د	فكح	ـ ـ ك	ح م	فنح	ط نا	ـ ـ ر
صد	د د	٥ ك	فند	ند ح	د ٤	فند	كام	ح ـو
صه	ط ح	و ك	فكه	ـه نـ	٥ لو	فنه	رفد ا ح ط	د ـه
صو	ياح	د ٥	فكو	ـ ـ ما	و د	فنو	رفع ط	٥ مد
صر	ـ ـ نـ	٤ د	فكر	ط لا	د لـ	فنر	ح ح	و مح
صى	ند يا	ط ح	فكى	كا ك	ح د	فنح	د ط	ر مـ
ط	نو لا	ـ ك	فلط	رخ ح ط	ط ٤	فنط	د ٤	ح ما
ق	٤ ك	يا كا	فد	رخ ٥ ط	ـ ك	فس	ح نو	ط م
قا	ك ط	ـ ك	فلا	ـ ـ ح	يا د	فا	ـ ك	ـ ط
ف	كا ط	ح ط	فلب	د ـ	ـ ك	فب	ـ ـ ٥	يا ٤
فى	رخ ك ٤	ند ٤	فلح	و كو	ك ك	فتح	ند د	ـ ـ ر
فد	رفا ا ر	٥ ـ	فلد	ح ٥	ند ٤	فد	٥ خ	ح نو
فه	ح كو	نو نو	فله	ـ ٥	٥ ٥	فنه	ر مـ	ند له
فو	٥ ٥	ر ٥	فلو	يا ند	نو نو	فسو	ط لـ	٥ ند
فر	د ٥	٤ ـ	فلر	ك ح	ر ـ	فنر	كا ك	نو ح
فى	ح ند	ط ـ	فلح	٥ لـ	٤ ـ	فنح	رفع ك يا	ر لـ
فط	ـ ح	ك ح	فلط	ر كا	ح ط	فنط	رفو ا ٥	٤ لا
فى	كا د	ح د	فم	ط ـ	ك د	فنح	ـ ط	ط ل
فا	ند ك	ك د	فجا	رخ ك ط	كا ر	فعا	د ٤	ك ط
فس	نو ما	ك ـ	فمـ	رخ ك ط	ك د	فعس	و ك	كا ٤
فنح	٤ ٤	ند ٥	فجر	رفد ٥ ٤	ك ٥	فنح	ح نو	ك ـ ك
فند	ط ٥	ند ٤	فمد	ـ ك	ك ٤	فعد	٥ ـ	ك ك
فنه	كا ط	ك نو	فمه	د ك	ك ر	فنه	يا ٥	ند ك
فنو	رفا ك ط	كو ند	فمو	و و	ك ٥	فعو	ك ند	ند ك
فنر	رخ ا ك	ك ـ	فمر	ر ند	كو نو	فنر	٥ له	كو ك
فنح	ح ر	ك ٥	فمح	ط مد	ك خ	فنح	ر ك	ك ك
فنط	د نو	ح كا ٤	فمط	٤ ند		فقط	ط ـ	٤ كا
فك	رخ و	٥ د لو	فن	رفد ك ك	د كا نا	فف	رفو كا ـ	٥ كا ك

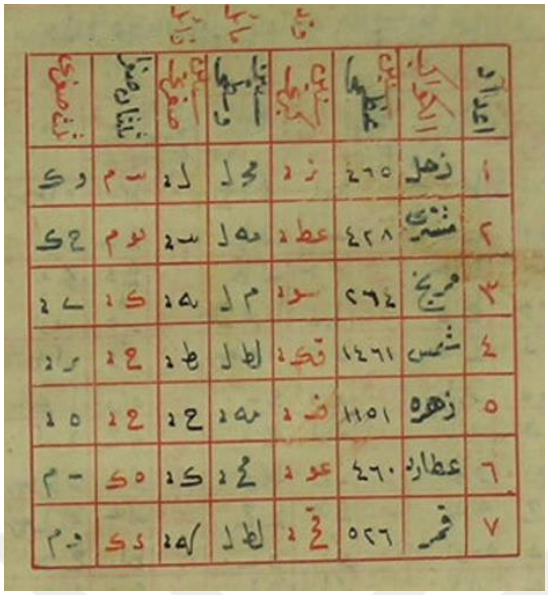
[49b]

[50a]

بقیه جدول قرقوف الارض از درجه مغرب تا قمر
مکث الغرب
مکث الغرب
مکث الغرب

[50b]

1) -ikinci ḳısm inṣālāt-ı kevākib ve aḥkām-ı küsūfāt ve ḫusūfāt 2) ve aḥkām-ı ṭāliʿ-i sāl ve aḥkām-ı ʿāleme müteʿalliḳ olan aḥvāl beyānındadur- 3) maʿlum ola ki her yılda āfitāb ḥamel burcına taḥvīl ėtdigi vaḳtüŋ ṭāliʿne 4) ṭāliʿ-i sāl dėrler her şehrüŋ ufḳında bir olmaz muḫtelif olur meṣelā 5) ḳonsṭanṭiniyye ufḳında ṭāliʿ-i sāl-i ʿālem ḥamel olsa mekke ve yemen ve kürdistān 6) ve ʿacemde ṣevr ṭāliʿ olur şarḳ ṭarafına gitdükçe muḫtelif olur ammā ḳāʿide 7) oldur ki her iḳlīmde her ḳanġı şehr muʿaẓẓam ve taḥtgāh ise anuŋ ṭāliʿini 8) çıḳarup andan aḥkām yazalar sāʾir şehrlerüŋ lāzım degildür eṭrāfında 9) olan şehrlerden aḥvāl ol muʿaẓẓam olan şehrlerüŋ ṭāliʿine 10) tābiʿdür baṭlamyus büyük şehrlere ümmehāt-ı medīne tesmiye ėder ve 11) bu maḥalde iḳlīmden murād iḳlīm-i ʿörfīdür iḳlīm-i mıṣr iḳlīm-i rum iḳlīm-i ʿacem 12) dėdükleri gibi yoksa iḳlīm-i sebʿa murād degildür meṣelā ḳosṭanṭiniyye ki 13) memālik-i islāmiyyede olan şehrlerüŋ aʿẓamı ve āl-i ʿoṣmān pādişāhuŋ 14) taḥtgāhı olmaġa eṭrāfında olan vilāyetlerüŋ aḥkām-ı ḳosṭanṭiniyye

[51a]

1) ṭāliʿinden aḫẕ olınmaḳ evlādur ve mıṣr iḳlīminde daḫı şehr-i mıṣruŋ 2) ṭāliʿinden ve yemende ṣanʿā şehrinüŋ ṭāliʿinden ve fes ʿalā hāẕā ve daḫı 3) her milletüŋ aḥvāli ol milletüŋ dīni ḳanġı şehrden ẓāhir oldı ise 4) ol şehrüŋ ṭāliʿinden maʿlūm olur meṣelā millet-i islāmiyye şehr-i mekkeden 5) ẓuhūr ėtmişdür imdi her yılda kaʿbenüŋ ṭāliʿinden ehl-i islāmuŋ aḥvāline 6) naẓar olına ve millet-i yehūduŋ aḥvālin mıṣruŋ ṭāliʿinden ve millet-i naṣrānuŋ 7) ḳudüs-i şerīf ṭāliʿinden ḥükm gerekdür ve eger bir meẕheb ve yā bir bidʿat bir şehrden 8) ẓuhūr ėylese ol bidʿat ve ol meẕheb üzere olan

ḫalḳuŋ ṭāliʿi 9) ol şehrüŋ ṭāliʿinden bilinür meṣelā ḳızılbaş Erdebil şehrinden ẓuhūr ėtmişdür 10) imdi ḳızılbaş ṭāʾifesinüŋ aḥvāli ol şehrden gerek bir ḫāricī 11) ve yā celālī ẓuhūr ėtse ḳanġı şehrden ẓuhūr ėylediyse anlaruŋ aḥvāli 12) ol şehrüŋ ṭāliʿinden maʿlūm olur imdi bu ḳāʾideler maʿlūm olduḳdan ṣoŋra 13) maʿlūm ola ki ṭāliʿ-i sālden beş dürlü ḥükm istiḫāc olınur evvelā ḫalḳuŋ 14) her ṣınıfuŋ ahvāli başka tertīb olınur meṣelā pādişāh aḥvāli baʿdehu 15) ve vüzerā aḥvāli baʿdehu ʿulemā aḥvāli baʿdehu umerā ve ʿasker aḥvāli baʿdehu küttāb 16) ve mutaṣarrıf aḥvāli baʿdehu meşāyiḫ ve dehāḳīn aḥvāli baʿdehu ʿavām ve ehl-i 17) sevḳ aḥvāli ikinci ol yılda ḫalḳuŋ ṣıḥḥati ve marażı ve ẓuhūr ėdecek 18) marażlaruŋ azlıġı çoḳlıġı beyān olınur üçünci ol yılda ḫalḳ-i ʿālemüŋ 19) arasında emīnlikden ve ceng ve cidālden ve yollarda ḳorḳulıḳdan ve ġavġādan 20) ve ṣulḥdan ne vāḳiʿ olacaġın beyān ėder dördünci ol yılda maḥṣūlāt 21) ve mezrūʿātıŋ ḳıllet ve keṣreti ve ṣalāḥ ve fesādı nice olur ucuzlıḳ 22) ve ḳıtlıḳ aḥvāli beyān olınur beşinci ol yılda yazda ve ḳışda ıssı 23) ve ṣovuḳ ve yel ve yaġmur ve zelzele ve raʿd ve berḳ ve sāʾir ʿalāmet aḥvāli 24) beyān olınur pes bunlardan ṣoŋra yine her ayda kevākibüŋ ḳırānından 25) ve muḳābilāt ve terbīʿāt ve teṣlīṣāt ve tesdīsātda ve şeref ve hubūṭ 26) ve ricʿat ve istiḳāmet ve iḫtirāḳından her ne ḥāl vāḳiʿ olur anuŋ aḥkāmı 27) ol ayda beyān olınur baʿdehu ol yılda küsūf ve ḫusūfdan ne vāḳiʿ

[51b]

1) olur ise anuŋ daḫı aḥkāmı ḳanġı burcda küsūf oldıysa ve ḳanġı 2) kevkeb müdebbirī ise aŋa göre beyān olınur ve teʾṣīri görinen 3) yėrlerde olur görinmeyen yėrlerde olmaz ve ḳanġı burcda oldı ise 4) ol burca mensūb olan şehrlerde olur nuḫūseti -aḥvāl-i pādişāhān- 5) pādişāhlaruŋ aḥvāli ṭāliʿ-i sālüŋ onuncı ḫānesinden maʿlūm 6) olur yaʿnī onuncı ḫānenüŋ ṣāḥibi olan kevkebüŋ aḥvālinden maʿlūm 7) olur ve daḫı taḥvīl-i şems gündüz olur ise şemsüŋ ḳuvvetine ve żaʿfına 8) göre ḥükm vėrilür lākin maʿlūm ol ki şemsden ve ḳamerden olan ḥükm ḥükm-i 9) ʿāmmedür ve mülūke yarar ammā ḫāṣṣa bir pādişāhuŋ aḥkāmı murād olınsa 10) ʿāşirden ve ṣāḥib-i ʿāşirden maʿlūm olur zīrā delāʾil-i ʿāmdan delāʾil-i 11) ḫāṣṣa farḳ olınmaḳ gerekdür meṣelā ḳosṭanṭiniyyede ṭāliʿ taḥvīl-i sāl-ı ḥamel olsa 12) ʿāşiri cedīdür ṣāḥibi züḥal olur pes ol yılda pādişāhuŋ aḥvāli 13) burc-ı cedīden ve züḥalden istiḫrāc olınur ve żaʿf ve saʿādet ve nuḫūsete 14) göre ve ḳāʾide-yi külliye budur burc-ı ʿāşiri pādişāh ṭāliʿi farż ėdüp 15) sāʾir ḫānelerinüŋ aḥkāmı ṭāliʿ-i mevlūd gibi istiḫrāc olınur meṣelā 16) ḳosṭanṭiniyyede ṭāliʿ-i sāl ḥamel olsa böyle olurdı bu kere pādişāh 17) ḫānesi ʿāşirde cedīdür hemān bir zāyiçe şeklin çizüp cedī 18) burcını ṭāliʿ yėrine yazup

baʿdehu sāʾir burcları yazalar ve kevākibi 19) yerlü yerine yazup aḫkāmını ṭāliʿ mevlūd gibi istiḫrāc ėdeler bu 20) üslūb üzere yaʿnī pādişāh ṭāliʿi cedī oldı mālı ve āʿvān 21) ve enṣārı yaʿnī vüzerā ve ʿaskeri ḫānesi delv oldı aḳrabā ve naḳl 22) ve ḥareket ḫānesi ḥūt oldı ve sükūn ve mülk ve emlāk ḫānesi 23) ḥamel oldı ve oġul ve ḳız ve ėlçi ve ḫaber ḫānesi ṣevr oldı ve ḳul 24) ve ḳaravaş ve ḫastelik ve nekbet ḫānesi cevzā oldı zevce ve nikāḥ 25) ḫānesi sereṭān oldı ve mevt ve ḫavf ve nekbet ḫānesi esed oldı 26) ve sefer ve ġazā ve ciḥād ḫānesi sünbüle oldı ve ḥükūmet ve salṭanat 27) ve rāʾy ve tedbīr ḫānesi mīzān oldı ve dōstları ve ümmīd

[52a]

1) ḫānesi ʿaḳreb oldı ve düşmen ve nekbet ve ẕillet ḫānesi ḳavs oldı 2) imdi ṭāliʿ-i mevlūd gibi bunuŋ aḫkāmını istiḫrāc ėtmek gerekdür meṣelā 3) cedī pādişāh ṭāliʿi farż olınsa ṣāḥibi ki züḥaldür cedī içinde 4) bulınsa pādişāhuŋ ḳuvvetine ve ṣıḥḥatine ve rāʾy ve tedbīri ṣavāb olmasına 5) eger ikincide bulınsa ki delvdür māl ve ḫazāʾin ziyādeligine ve āʿvān 6) ve enṣārınuŋ ḳuvvetine ve taḥṣīl-i māl ḫuṣūṣına ziyāde taḳayyüdlerine eger 7) züḥal üçüncide bulınsa ki ḥūtdur yaḳın mekānlara naḳl ve ḥareketleri çoḳ 8) vāḳiʿ olmasına ḫuṣūṣā deryā yüzinde gemi ile zīrā ābī burcı olmaġın 9) böyle iḳtiżā ėder eger züḥal dördüncide bulınsa kendü mülkinde ṣābit 10) olup reʿāyā ve ʿavām ile muḳayyed olmalarına eger züḥal beşincide bulınsa 11) ol yılda ʿayş ve ʿişret ve seyr-i sülūk ile eyyām gėçüp zevḳ 12) ve surūrda olmalarına ve gāh evlādları vücūda gelüp ulu cemʿiyyetler 13) ve żiyāfetler olmasına ve bu yılda ėlçiler çoḳ gelmesine daḫı delālet ėder 14) eger züḥal altıncıda olsa ednā kimesnelerüŋ ḫareketlerinden ḳul ṭāʾife 15) serkeşliklerinden gāhī ġam ve elem çekmelerine eger züḥal altıncıda olup rāciʿ 16) ve yā muḥtarik bulınsa mizāc-ı hümāyūnlarında cüzʾī żaʿf ve emrāż-ı bārideden 17) nevʿan müteʾellim olmalarına eger yėdincide olsa tezevvüc ve nikāh ile ziyāde 18) taḳayyüd ėdüp zenāna meyl ėtmelerine eger züḥal sekizincide bulınsa ol 19) yılda ḳorḳu ve ḳayġuya düşmelerine eger züḥal bu ṣūretde olup ol 20) yılda şems münkesif olursa daḫı ziyāde ḳorḳulu nesnelere delālet 21) ėder eger züḥal ṭoḳuzuncıda olsa ol yılda ġazā ve sefer aḥvāline 22) meşġūl olmalarına belki kendüleri daḫı ḥareket ėtmelerine eger ʿuṭārid ve yā 23) ḳamer züḥal ile ṭoḳuzuncıda maʿan bulınmış olsalar eger züḥal onuncıda 24) bulınsa ol yılda ḥükm ve siyāset ve tedbīr-i memleket ile muḳayyed olup 25) baʿżı şehrler ḳatḥ ėdüp ḥükūmetleri cemīʿ ʿāleme cārī olmasına 26) eger züḥal on birincide bulınsa ol yılda her ne maḳṣūdları ve ümīdleri 27) var ise ḥāṣıl olup nice ulu begler ve mülk ṣāḥibleri iṭāʿat

[52b]

1) ėdüp dōst olmalarına eger züḥal on ikincide bulınsa ol yılda 2) düşmenden ziyāde meşaḳḳatler ve ḫavflar çekilmesine ve her cānibden düşmenler 3) ḥareket ėylemesine ve ol yılda ḳaṭʿā bir iş olmamasına delālet ėder 4) işte züḥal ṣāḥib-i ṭāliʿ oldıġına miṯāl budur her ḳanġı kevkeb 5) ṣāḥib-i ṭāliʿ olursa ḥükm-i hümāyūn böyledür meṯelā ṭāliʿ-i sāl 6) sereṭān olsa ʿāşiri ḥamel olur yaʿnī pādişāh ḫānesi imdi 7) yine bir zāyiçe çizüp ḥameli ṭāliʿ ṭutup merrīḫ ṣāḥib-i ṭāliʿ dėyüp 8) her ḳanġı ḫānede bulındı ise züḥale ėyledigimüz ḥükmi aŋa daḫı baʿyine 9) ol ḥükmi ėderüz meṯelā merrīḫ ḥamelde bulındı ise yaʿnī ṭāliʿ içinde10) pādişāhuŋ ḳuvvetine ve ṣıḥḥatine ve rāʾy ve tedbīri ṣavāb olmasına 11) eger merrīḫ ṯevrde olsa ki ikinci ḫānedür māl ve ḫazāʾin ziyādeligine 12) ve taḥṣīline saʿy ėtmelerine sāʾir ḫānelerde daḫı her ḳanda bulınursa 13) hemān ḥükm züḥaldeki gibidür işte bu ṣāḥib-i ṭāliʿ olan ṭāliʿüŋ 14) ḳaçıncı ḫānesinde bulınur ise ḥükm nicedür beyān olındı lākin 15) şol daḫı maʿlūm ola ki ġayrī kevkebler ki ṣāḥib-i ṭāliʿden ġayrīdür 16) anları daḫı görmek gerekdür ki her biri ṭāliʿüŋ ḳaçıncı ḫānesindedür 17) anlaruŋ daḫı ʿalā ḥadde ḥükmleri vardur ki beyān olınur eger züḥal 18) ṣāḥib-i ṭāliʿ olmadıġı taḳdīrce ṭāliʿde bulınsa pādişāhuŋ 19) ġammına ve māl ḫuṣūṣında müżāyaḳalarına ve baʿżı kimesnelere ẓulm ve teʿaddī 20) üzere ḥareket ḳılup reʿāyā ve ʿavāmı rencīde ḳılmalarına eger züḥal 21) ikincide bulınsa ziyāde maṣraflar olup müżāyaḳalar çekilmesine 22) ve nice ḫasāretler ve ziyānlar olmasına vüzerā ve ʿaskerī ḥāli ġayġu 23) ve ġuṣṣa ve zilletde olmasına eger üçüncide bulınsa aḳrabā ve ḳarındaşlarından 24) nuḥūset ve ziyāde ḳıṣṣa ẓāhir olmasına eger züḥal dördüncide olsa 25) memleket içinde ẓulm ve fesād olup baʿżı mevżiʿler ḫarāb olmasına 26) ve baʿżı yėrlerde ḥarāmīler ve ḫırsızlar başup ġāretler ėtmesine bu 27) sebebden memleket bozġunlıḳdan ḳayġu çekmeklerine eger züḥal beşincide bulınsa

[53a]

1) evlādlarına nuḥūset ėrişüp ol sebebden müteʾellim olalar ve baʿżı ḳor- 2) -ḳulu ḫaberler ve muvaḥḥiş sözler işidüp ġam çekeler eger züḥal altıncıda 3) bulınsa ednā ve alçaḳ kimesnelerüŋ muḫālefetinden ve serkeşliklerinden mütefekkir 4) olmaḳlarına eger züḥal yėdincide bulınsa ol yılda eski düşmenlerüŋ 5) baʿżıları ḥareket ėylemesine ve zevce ve ʿavrat sebebinden ḳayġu çekmelerine 6) eger züḥal sekizincide bulınsa ol yılda nekbet ve ḳorḳu vardur eger 7) baʿżı delīller olursa küsūf ve ḫusūf gibi ḥükm ḳavī olmasına eger 8) züḥal ṭoḳuzuncıda bulınsa uzaḳ seferler fikrine düşüp naḳl ve ḥareket 9) ḳılmalarına eger züḥal onuncıda bulınsa ḥākimlerden

ve müdebberlerden reʿāyā ẓulm 10) ve sitem görmelerine ve āsitāneye şikāyetciler çoḳ gelmesine eger züḥal on 11) birincide bulınsa ümmīd ėtdükleri nesnelerden tevaḳḳuf vāḳiʿ olup 12) dōst ittiḫāẕ ėyledükleri kimesnelerden baʿżına żarar ėrmesine eger 13) züḥal on ikincide bulınsa düşmenler çoḳlıġına ve ol düşmenlerüŋ 14) ḥareketinden mużṭarib olup ġam çekmelerine - ammā müşterī- ṣāḥib-i ṭāliʿ 15) olmadıġı taḳdīrce ṭāliʿ içinde bulınsa beden ṣıḥḥatine ve surūr üzere 16) olup ʿadl ve dād üzere ḥareketlerine ve ṭāliʿleri ḳuvvetde olup her 17) günde bir dürlü ḫaber ẓāhir olmasına eger müşterī ikincide bulınsa 18) ümerā ve ʿasker aḥvāli ḳavī olup varduḳları yėrlerde futūḥāt ėtmelerine 19) eṭrāfından ḫazīne cemʿ olup māl çoḳlıġına ve mażāyıḳa ve ḳillet az çekilmesine 20) eger müşterī üçüncide bulınsa yaḳın yėrlere ve ziyāretgāhlara ḥareketleri 21) çoḳ vāḳiʿ olup ḫayrāt ve ṣadaḳāta rāġıb olmalarına eger müşterī 22) dördüncide bulınsa baʿżı mesācid ve medāris binā ėylemelerine ve yā bunlaruŋ 23) taʿmīrine mübāşeret ėtmelerine ve eṭrāf ve iknāfa ʿadālet-nāmeler perākende ėdüp 24) ẓulm ve sitemüŋ defʿine taḳayyüd ėtmelerine eger müşterī beşincide bulınsa evlādları 25) olup şādlıḳlar olmasına ve ṣulḥ ṣalāḥ içün ḫāk-pāylarına ėlçiler gelüp 26) her ṭarafdan ḫayr ḥaberler işidilüp naḥf hedīyeler gelmesine eger müşterī 27) altıncıda bulınsa yaramaz fiʿllü kimesneler inṣāfa gelüp şer ve şurūrdan

[53b]

1) ferāġat ėyledüklerinden ötüri mesrūr olmalarına ve ḫuddām muḳarreblere iḥsānlar 2) ḳılmalarına eger müşterī yėdincide olsa ol yıl baʿżı yėrlerde müddeʿīler 3) ve celālīler ẓuhūr ėdüp ṣūret-ı ḥaḳdan görinüp nice dürlü işler 4) ėtmelerine āḫirü'l-emr bāṭıl olup nekbetlerine belki ele girüp cezāların bulmalarına 5) eger müşterī sekizincide bulınsa bu yıl mirāṣ miṣillü nuḳūd ziyāde cemʿ 6) olmasına ve ḳaṭʿa ve ḫaṭr vāḳiʿ olmayup selāmetle mürūr ėtmesine 7) eger müşterī ṭoḳuzuncıda bulınsa ol yıl ḳuvvetlü ġazālar ve mübārek seferler 8) tedbīrine meşġūl olup iḫtimāldür biʾẕ-ẕāt ḥareketleri vāḳiʿ olmasına 9) ve eger şems bile bulınmış olur ise ve ḥucāc aḥvāli ve ḥaremeyn ḫuṣūṣında 10) nice ḫayrlu işler ẓuhūr ėdüp devlet ve şevketleri ziyāde ḳuvvet 11) bulmasına eger müşterī ʿāşirde bulınsa ḥākimler ʿadālet üzere olup 12) memleketlerinden ẓulm ve sitem defʿ olına ve ekābir ve āʿyāndan baʿżılara reʿāyatlar olınup 13) ulu mertebelere īṣāl olına eger müşterī on birincide olsa eṭrāf-ı 14) memālikde olan ḥākimleri ṣadāḳat-nāmeler gönderüp ʿarż-ı ʿubūdiyet ėtmelerine 15) ve cemīʿ murād ve maḳṣūdlarına suhūlet ile ḥāṣıl olup mesrūr olmalarına 16) eger müşterī on ikincide bulınsa baʿżı düşmenler ʿadāvetden rücūʿ 17) ėdüp ṣulḥ

ricāsına müteveccih olmasına ve baʿżı düşmen vilāyetinden 18) ġanīmet alınup düşmen aḥvāli żaʿf üzere olmasına -ammā merrīḫ- ṣāḥib-i 19) ṭāliʿ olmadıġı taḳdīrce ṭāliʿde bulınsa mizāc-ı hümāyūnlarında ḥiddet 20) ve ġażab ziyāde olup baʿżı ululara żararları doḳınmasına ve baʿżı 21) aʿdā-yı küffāruŋ ḥareketlerinden ġażaba gelüp ġazā ve sefer içün ʿale't-taʿcil 22) fermānları ẓāhir olmasına ve silāḥ ve ālāt-ı āteş ve cebeḫāne iḥżārına 23) müteʿalliḳ işler ile muḳayyed olup ceng ve sefer ḫuṣūṣiyle kemāl-i mertebe iştiġāllerine 24) eger merrīḫ ikincide olsa ol yılda māl-ı mīrī ḫāṣlardan el uzunlıġı 25) doḳınup telbīs defterler ve kāġıdlar ṭutılmasına ve bunlardan baʿżılarına siyāset 26) olınup mūcib-i ʿibret ḳılınmalarına ve umerā ve ʿasker cenge ve sefere ḥarīṣ olup 27) edānī ve erāzīl esvāḳ pāzārlarda rüsvāylıḳlar ėtmelerine ve bu yılda ʿabeṣ

[54a]

1) yėrlere ḥarc ve maṣraflar görilüp ḳaṭʿa işlerden ḫayr görilmemege delālet ėder 2) eger merrīḫ üçüncide bulınsa av ve şikār içün yaḳın yėrlere ḥareketleri 3) çoḳ vāḳiʿ olmasına ve aḳrabālardan baʿżılarına iḥtimaldür żararları doḳınmasına 4) eger merrīḫ dördüncide olsa baʿżı cebeḫāneler ve tersāneler taʿmīrine 5) fermān ėtmelerine ve baʿżı memlekete maʿdenī işlere müteʿalliḳ ḥükm irsāl ėylemelerine 6) ve baʿżı memleketlere ẓulm ve sitem üzere ḥareket ėdenlerüŋ ḥaḳlarından gelinmesine emr 7) ḳılmalarına eger merrīḫ beşincide bulınsa evlādlarından baʿżılar ṣafra ve ḥarāretden 8) müteşekkī olup mizācları mükedder olmasına ve ceng ve ḳıtāl ḫaberleri ve fetḥ 9) ve fütūḥ meserretleri çoḳ gelmesine ve bu yılda gelen ėlçiler ziyāde ʿitāb 10) ve ḫiṭāb olınup baʿżıları iḥtimāldür żarar çekmelerine eger merrīḫ altıncıda 11) olsa ol yılda ḥummā ve ḥarāretden mizācları bir ḳaç gün inḥirāḳ 12) olmasına ve ḳul ṭāʾifesinüŋ bir bölüginden şerkeşlik belürmesine ve ḫuddām 13) muḳarriblerden baʿżılarına żarar ṭoḳınmasına eger merrīḫ yėdincide bulınsa 14) baʿżı memleketlerde ḥarāmīler ve ḫırsızlar peydā olup ḫalḳuŋ mālların ġārāt 15) ėtmelerine bu sebebden ġam ve ġuṣṣa çekmelerine ve zevce ve ʿavratlar ile araları 16) muḫālif olup nice işidilmedük sözler peydā olmasına bu sebebden ġam ve elem 17) çekmelerine eger merrīḫ sekizincide bulınsa āteşden ve yā tėmürden bedenlerine 18) bir eṣer ṭoḳınmasına ve yā bir zehirlü cānavardan ve daḫı nice ḫavf ve ḫaṭardan 19) elem çekmelerine eger merrīḫ ṭoḳuzuncıda bulınsa sefer ve ġazā içün ḥareket 20) ėtmelerine lākin ol seferde nice muḫtelif ve şiddetler çekeler yine her işde ʿacele 21) olınup nice umūrda nedāmetler ve şiddetler görilmesine eger merrīḫ onuncıda 22) olsa ḥükm-i ḥükūmete ziyāde ḥarīṣ olup müfsidlere cezā tertīb ėtmelerine 23) ve ehl-i fesāda ḳaṭʿā

merḥamet ėtmeyüp ʿademe irsāl ėtmelerine ve şevket 24) ṣalābet ve mehābet ve şecāʿatleri ziyāde olup ḫalḳa ziyāde müheyb görinmelerine 25) eger merrīḫ on birincide bulınsa baʿżı ṣulḥ ve dōstlıḳ üzere olan 26) beglerden fesād ve naḳṣ-ı ʿahd miṯillü nesneler istimāʿ olınmasına bunlardan 27) ele girėnüḫ bir nicesi telef olmasına ve her ümmīd ḥuṣul ve sīret vāḳiʿ

[54b]

1) ola eger merrīḫ on ikincide bulınsa bir ulu düşmen aḫẕ ve ḥabs 2) olmasına lākin evveli düşmenden nice ḫavf çekilüp ḫaṭarlu işler 3) ẓāhir olmasına -ammā şems-ṣāḥib-i ṭāliʿ olmadıġı taḳdīrce ṭāliʿde 4) bulınsa ṭāliʿleri ḳuvvetde olup devlet ve şevketlerinüḫ ziyādeligine 5) ve zīnet ve şöhrete māʾil olup muraṣṣaʿlara ve ḳıymetlü cevherlere raġbet ḳılmalarına 6) eger ikincide bulınsa māl ziyāde cemʿ olup ḫazīnelerinüḫ abadanlıġına 7) ve ümerā ve ʿasker ziyāde tertīb ve tezyīn ile muḳayyed olup kemāl-i mehābetlerine 8) eger şems üçüncide bulınsa aḳrabālarına inʿām ve iḥsānları olup seyr 9) ve sülūk ṭarīkīyle ʿālī köşklere ve bāġçelere naḳl ve ḥareketleri vāḳiʿ 10) olup ṣafāda olmalarına eger şems dördüncide bulınsa taḫt-ı ḥükūmetde 11) ṯābit ve ber-ḳarār olup ṭaşraya ḥareketleri az vāḳiʿ ola maʿḳūl taʿmīrine 12) ṭaḳayyüdlerine ve baʿżı memālike nāmdār ḥākimler naṣib ėdüp mehābetlü ʿasker ile 13) ulu begleri serḥadler ḥıfẓı içün taʿyīn ėtmelerine eger şems beşincide bulınsa 14) ḳuvvetlü ve ḳademlü evlādları ẓuhūra gelüp ʿaẓīm şādīlikler olmasına ve 15) eṭrāfda olan beglerden ve yā begzādelerden ḫāk-pāylarına gelüp ʿubūdiyet 16) ėtmelerine eger şems altıncıda olsa baʿżı ednā mertebelü kimesneleri 17) ʿālī mertebeye īṣāl ėylemelerine ve ḫuddām ve muḳarriblerin şöhret zīnetlerine 18) ve inʿām ve iḥsān görmelerine eger şems yėdincide olsa şarḳ ṭarafından 19) ġālibā ḳızılbaşdan ʿadāvet ẓāhir olup ol cāniblerde ḳarışıḳlıḳ 20) oldıġından ötüri mütefekkir olmalarına eger şems sekizincide bulınsa 21) her işde tertīb ve revnaḳ olmayup ʿabeṩ yėrlerde zaḥmet çekilmesine 22) ve nice ḫavf ve ḫaṭar olmasına eger şems ṭoḳuzuncıda bulınsa saʿādetle 23) sefere ve yola çıḳup mübārek ġaẓālar tedbīrine muḳayyed olmalarına eger şems 24) onuncıda bulınsa salṭanat ve ḥükūmetde ziyāde şöhret vėrüp ʿadāletleri 25) şāyiʿ olmasına ve eṭrāfa maʿḳūl ḥākimler irsāl ėtmelerine eger şems on 26) birincide olsa bir ulu melik dōst olup ṣulḥ ve ʿahd-nāme yazılmasına 27) murādāt ve maḳṣūdları ḥāṣıl olup devlet ve rifaʿatleri teraḳḳīde olmasına

[55a]

1) eger şems on ikincide olsa bir ulu düşmen belürmesine ol sebebden 2) ziyāde zaḥmet çekmelerine -ammā zühre- ṣāḥib-i ṭāliʿ olmadıġı taḳdīrce 3) ṭāliʿde bulınsa ol yılda ʿayş ve ʿişrete muḳayyed olup ulu cemʿiyyetler ve 4) dügünler ve zevḳ ve neşāṭa māʾil olup zīnete meşġūl olmalarına ve eṣḥāb-ı 5) lehv ve luʿbe raġbet ḳılup saz sözden ziyāde maḥẓūẓ olmalarına eger 6) zühre ikincide olsa nefīs ṭaʿāmlara ve ābdār meyvelere ziyāde 7) meyl edüp nev-peydā eṭʿime ve eşribelere raġbet ėylemelerine ve libāsa 8) ve cevāhire meyl ėdüp tezeyyün ile meşġūl olmalarına ve emvāl ve cevāhir ve ḫazāyīn 9) ve maʿāden ḳısmı ziyāde taḥṣīl olınup dāḫil-i hazīne olmasına eger zühre 10) üçüncide bulınsa aḳrabā ve taʿalluḳāt olanlara inʿām ve iḥsān ḳılup 11) sulṭānlardan baʿżılarınuŋ merātibin yüce ḳılup ve murādlarını ḥāṣıl ėtmelerine 12) eger zühre dördüncide bulınsa şehrler zīnetine emirler ėdüp şādīlıḳlar 13) olmasına ve ʿavām ve ḫavāṣ feraḥ ve surūrda ve lehv luʿba māʾil olmasına 14) ve teferrücgāhlara ve mesīrelere saʿādetle müşerref ḳılmalarına eger zühre beşincide 15) bulınsa nice evlādları ẓuhūra gelüp şenlikler ve şādlıḳlar olmasına 16) ve nice hedāyā ve ve armaġanlar ile muḥabbet-nāmeler ile ėlçiler gelüp kemāl-i ʿubūdiyet 17) ḳılmalarına eger zühre altıncıda bulınsa ḫuddām ve cevārī ḳısmından baʿżılarına 18) baḫşīşler ve nevāzişler ḳılup mertebelerin ziyāde ėtmelerine ve ṭatlu eṭʿime 19) ve meyve-yi ābdārın keşret-i istiʿmāline iḥtimāldür mizāclarında cüzʾī küdūret 20) olup yine tėz mündefiʿ olmasına eger zühre yėdincide bulınsa yeŋiden 21) tezevvüc ḳılmaġa ḥırṣları ziyāde olup nisā ṭāʾifesine meyl ve muḥabbetleri 22) olmasına eger zühre sekizincide bulınsa baʿżı muḫālif ṭaʿāmlardan 23) iḥtirāz olına ki tāżirin çekmeyeler zīrā zühre bu ḫānede ʿilletler maʿmūl 24) ve maḫrūc ṭaʿāmlara ve şarāblara delālet ėder ṣaḳınmaḳ lāzımdur eger 25) zühre ṭoḳuzuncıda olsa rāʿy ve tedbīrleri seyr ve sülūk 26) ve ṣayd ve şikār içün olup ümerā ve ʿasker-i islāma şöhretlü aletler 27) ve tezyīn ve tertībler sipāriş ḳılmalarına eger zühre onuncıda bulınsa

[55b]

1) müzeyyen maḳāmlarda ḥükūmetler ḳılup muḳarriblerden baʿżılarına ʿaṭiyyeler 2) ve ėkābir-i āʿyāndan baʿżıların ulu manṣıblar ėrgürmelerine ve ḥākimler 3) bir birlerine żiyāfetler ėdüp ʿarż-ı muḥabbet ve meveddet ḳılmalarına ʿavām 4) ve ḫavāṣ muḥabbet ve iltifatlarından ziyāde feraḥ ve surūr kesb ėtmelerine 5) eger zühre on birincide bulınsa zenāndan baʿżılara ziyāde muḥabbet 6) ėtmelerine ve murādāt ve maḳṣūdları ḫayr ile feṭḥ olmasına eger zühre 7) on ikincide bulınsa baʿżı düşmen memleketinden baʿżı meşhūrlar 8) dutılup maḳbūl humāyūnları olmasına ve nice

ġanāyim ve emlāk 9) żabṭ olınup envāʿ-ı fetḥler ẓāhir olmasına -ammā ʿuṭārid-ṣāḥib-i 10) ṭāliʿ olmadıġı taḳdīrce ṭāliʿde bulınsa yazı yazmaġa ve maḳbūl 11) kitāblara meyl ėdüp tevārīḫ ve ḥadīṣ diŋlemege māʾil olmalarına 12) ve her dürlü ʿulūdan maḥẓūẓ olup ehl-i maʿārife raġbet 13) ėtmelerine ve daḳīḳ fikrler ve tedbīrler ḳılup devlet ve salṭanat intiẓāmı 14) içün ḫayırlu işler iẓhār ḳılmalarına eger ʿuṭārid ikincide bulınsa 15) ḫazīne ve māl ḥisābiyle muḳayyed olup baʿżı kimesneleri teftīş ve 16) tefaḫḥuṣa meʾmūr ḳılup fermānları cārī olmasına ve kitāb ve ʿamāldan 17) baʿżılarına ulu mertebeler iḥsān ėtmelerine eger ʿuṭārid üçüncide 18) bulınsa aḳrabā ve taʿalluḳātlarından ricā-nāmeler çoḳ gelüp ümīd 19) ve maḳṣūdların ḥāṣıl ėtmelerine ve yaḳın yėrlere ḫuṣūṣā meşāyiḫ 20) ve ʿulemā meclisine nihānī ḥāżır olmalarına ve aḥvāl-i ʿavām ve ḫavāṣ 21) tefaḫḥuṣ ile muḳāyyed olmalarına eger ʿuṭārid dördüncide olsa medrese 22) ve ʿilm ve maʿrifet taḥṣīl olınacaḳ yėrleri maʿmūr ėtmelerine ve baʿżı 23) bāġçe ve mesīreleri taʿmīr ve tecdīde fermān ėtmelerine eger ʿuṭārid 24) beşincide olsa ol yılda nāmeler ve emirler eṭrāfa çoḳ irsāl 25) ḳılınmasına ve her ṭarafdan kāġıdlar ve nāmeler envāʿ-ı dürlü ḫaberler gelmesine 26) eger ʿuṭārid altıncıda olsa ḥükemā ve eṭıbbādan baʿżılarınuŋ mertebesini 27) ziyāde ėtmelerine ve müferreḥ maʿcūnlar ve şerbetler istiʿmālinden ziyāde

[56a]

1) taḳviyet ve menāfiʿ meşahede ėtmelerine ve gāhī muvāfıḳ tedbīrden maḥẓūẓ 2) olmalarına eger ʿuṭārid yėdincide bulınsa zenān ve emredāndan ṣāḥīb-i 3) lehv ve luʿb olanlardan baʿżılarına inʿām ve iḥsān ėtmelerine ve ḥekīmāne 4) zevḳ ve neşāṭdan ziyāde maḥẓūẓ olmalarına eger ʿuṭārid sekizincide bulınsa 5) māl-ı evḳāf ḥisābına müteʿalliḳ ve māl-ı mīrāṯ taḥṣiline mensūb baʿżı ḫuṣūṣda 6) tedbīr ve tefekkürlerine ve her işüŋ ʿāḳıbeti fikrinde gāhī surūr gāhī teşvīş 7) çekmelerine eger ʿuṭārid ṭoḳuzuncıda olsa naḳl ve ḥareket çoḳ ėdüp 8) iḥtimāldür biʾẕ-ẕāt ġazā ve cihāda ʿazīmet ėtmelerine ve bir ḫuṣūṣda tedbīr 9) ve müşāverelerin ṣavāb gelmesine eger ʿuṭārid onuncıda olsa ḥükūmetde 10) ziyāde işābet ḳılup ʿaḳl ve kiyāsetleri kemāl ṣıfatda olup 11) nice ḫayrlu maʿnālar ḳānūn ḳılmalarına ve ʿadālet ve şöhretleri eṭrāf-ı 12) ʿāleme şāyiʿ olmasına ve ehl-i dīvān ʿulemādan baʿżıları ziyāde muḳarrib 13) olup envāʿ-ı merḥametlerine maẓhar düşmeklerine eger ʿuṭārid on birincide 14) olsa vüzerā ve mutaṣarrıfān aḥvālden baʿżıları ile nihānī esrār 15) ve tenbīh ve tenkīd vāḳiʿ olup kemāl-i ṣadāḳāt üzere ḥareket ėtmelerine eger 16) ʿuṭārid on ikincide olsa mensūbāt-ı ʿuṭāridden baʿżılarınuŋ 17) cürmi ẓāhir olup ḥabs ve

ḥaḳāret ḳılınmalarına ve aʿdā ve küffār ṭarafından 18) müşevveş ḫaberler şāyiʿ olup bu sebebden cüzʾī mütefekkir olmalarına eger 19) ḳamer ṣāḥib-i ṭāliʿ olmadıġı taḳdīrce ṭāliʿde bulınsa devlet ve salṭanat 20) ziyādeligine ve ṭāliʿ ḳuvvetine ve naḳl ve ḥarekete māʾil olmalarına ḫuṣūṣā rūy-ı 21) deryāda gemi ile gezmege ve aḳar ṣular kenārında ʿayş ve ʿişrete ziyāde rāġıb 22) olmalarına ve baʿżı maḥallerde ḳāṣıd peykler ṣalup ḫaber-i ṣāḥīḥ almaġa ziyāde 23) meşġūl olmalarına ve kebīr sefīneler yapup ʿaẓīm donanma çıḳarmalarına 24) ve küffārdan intiḳām almaġa saʿy ḳılmasına ve ṣular getürüp ḫayrātlar ile 25) taḳayyüdlerine ve baʿżı köpri ve gemi ve ṣuya müteʿalliḳ binālar emr ėtmelerine eger 26) ḳamer ikincide bulınsa māl ve ḫazīne çoḳ cemʿ olup ḫavāṣ ve ʿavāma 27) inʿām ve iḥsān ėtmelerine eger ḳamer üçüncide olsa deryā üstinde

[56b]

1) gemi ile naḳl ve ḥareket çoḳ vāḳiʿ olup ekṣer uzaḳ bāġçeler ve ṣular ve 2) mesīreler ve bōstānlara ve aḳrabāya ve sulṭānlara inʿām ve iḥsānları vāḳiʿ 3) olmasına eger ḳamer dördüncide bulınsa reʿāyā ve ʿavām-ı nās arasında ʿadl 4) ve ḥükūmetleri şāyiʿ olup reʿāyā ve berāyāları āsūde ḥāl üzere olmalarına 5) ve mülk ve memleketleri şer ve şurūrdan ḫālī ve teʿāddī-yi aʿdādan emīn 6) ve maḥfūẓ olmasına eger kamer beşincide olsa rikāb-ı hümāyūnlarına bir vezīr 7) maḳāmında kimse ėlçilik ile bir büyük begden gelüp yüz sürmesine 8) ve deryāda olan donanmadan ḫayr ḫaberler şāyiʿ olmasına eger ḳamer mesʿūd 9) bulınsa baʿżı evlādları daḫı doġmasına delālet ėder erkek ve yā ḳızları 10) doġa eger ḳamer altıncıda bulınsa ḫuddām muḳarreblere ʿināyetler ėtmelerine 11) ve iḫtimāldür reʿāyā ve ʿavām ṭarafından baʿżı muḫālif sözler işidilüp 12) bu sebebden cüzʾī mütefekkir olmalarına ve her umūr ki mübāşeret olına ol iş 13) tavaḳḳufa düşüp geç tamām ola eger ḳamer yėdincide bulınsa yaşlu nisā 14) ṭāʾifesinden baʿżılarınuŋ muḫālif ḥareketlerinden müteʾellim olup andan 15) żararları doḳına eger ḳamer sekizincide bulınsa ḳorḳulu ḫaberler ve aṣlı yoḳ 16) sözler işidilüp gāhī ġam ve ḳasāvet ʿārıż olmasına ve bir ulu 17) ḫatunuŋ fevtinden ḫayli ġam ʿārıż olmasına eger ḳamer ṭoḳuzuncıda bulınsa 18) naḳl ve ḥareketleri ruy-ı deryāda çoḳ vāḳiʿ ola ve gemi ile seyrden maḥżūẓ 19) olalar ve donanma ve deryā seferi umūrında iḳdām ve himmet ziyāde ėdeler eger 20) ḳamer onuncıda bulınsa ḥükm ve ḥükūmāte kemāl şöhretlerine ve ekṣer evḳātda 21) vüzerā ve ricāl ile meşāvereden ḫāli olmamaḳlarına ve sefer ve ceng içün 22) ʿalem ve sancaḳlar dikmege emr ḳılmalarına eger ḳamer on birincide bulınsa deryāda 23) gezer ḳapudanlar baʿżılarına ʿināyetler ėdüp mertebelerin ziyāde ėtmelerine 24) ve

iḥtimāldür kenār beglerinden birisi iṭāʿat ėdüp rikāb-ı hümāyūnlarına 25) yüz sürmege eger ḳamer on ikincide bulınsa ruy-ı deryāda ve baʿżı 26) ulu şular kenārında baʿżı düşmen geştīleri ẓāhir olup fesādları 27) belürmesine bu sebebden gāhī mütefekkir olmalarına -ammā reʾs- ṭāliʿ de olsa

[57a]

1) duʿā ve münācātları tėz revā olmasına ve baʿżı nesneler ḫātırlarına ḳable'l-vuḳūʿ 2) ilhām olmasına eger reʾs ikincide bulınsa māl ve ḫazīnelerüŋ ziyādeligine 3) ve ʿasākirüŋ ḳuvvetine eger reʾs üçüncide bulınsa ʿulemā ve ehl-i taḳvādan 4) baʿżı kūşe-nişīn olanlara iltifāt buyurup murādların ḥāṣıl ḳılmalarına 5) eger reʾs dördüncide bulınsa memleket ve reʿāyāları āsūde ḥāl olup 6) ḫalḳ ṣalāḥ ve taḳvāya māʾil olalar eger reʾs beşincide bulınsa evlādı 7) ziyāde olup ʿilm ve āḍāba ibtidā ḳılmalarına eger reʾs altıncıda olsa 8) muʿālece ve münāsib tedbīrlerden nice fāʾilde ẓāhir olup ziyāde maḥẓūẓ 9) olmalarına eger reʾs yėdincide olsa zevce ve nisā ṭāʾifesine fāʾideleri 10) olup ṭāliʿleri ḳuvvetde olmasına eger reʾs sekizincide bulınsa aṣlā 11) ḫavf ve ḫaṭar vāḳi. olmayup cemīʿ muʾlemāt ve āfātdan sālim olmaḳlarına 12) eger reʾs ṭoḳuzuncıda olsa saḥīḥ vaḳıʿalar görüp ʿāḳıbetinde feraḥ 13) ve meserretler ḥāṣıl olmasına ve her ne ḫuṣūṣa tedbīr ḳılsalar muvāfıḳ taḳdīr 14) düşmege eger reʾs onuncıda bulınsa ḥükūmet ve salṭanat ve tedbīr-i memleket 15) ile muḳayyed olup duʿāları müstecāb olmasına eger reʾs on birincide 16) olsa aʿvān ve enṣārları ḳuvvetde ve aʿdāları ẕilletde olmasına 17) eger reʾs on ikincide bulınsa aʿdā ve düşmen ṭarafından baʿżı 18) muḫālif sözler ve aṣlı yoḳ ḫaberler işidilüp bu sebebden cüzʾī mütefekkir 19) olmalarına -ammā ẕeneb- ṭāliʿ de olsa gāhī sebebsiz ḫāṭırlarında 20) inḳibāż vāḳiʿ olmasına ve murād ėtdükleri umūrda bir miḳdār tevfiḳ vāḳiʿ 21) olmasına ve baʿżı ednā ve alçaḳ kimesnelerden aṣlı yoḳ sözler işidilüp 22) müteʾellim olmalarına eger ẕeneb ikincide bulınsa baʿżı yėrlerde ʿabeş yėre māl-ı 23) mīrī ṣarf olmasına ve baʿżı muḳāṭāʿa ve mültezimler kesr ve noḳsān göstermelerine 24) ve baʿżı tīmārlaruŋ ve ḫāṣlaruŋ maḥṣūllerine برزی cānavardan ziyān ėrmesine 25) ve umerā ve ʿaskerde süstlik ve ḫastelik ziyāde olmasına eger ẕeneb üçüncide 26) olsa naḳl ve taḥvīlden ve seyr ve sülūkden çoḳluḳ maḥẓūẓ olmasına gāhī 27) aḳrabā ve taʿalluḳāt ṭarafından bī-sebeb mütefekkir olmalarına eger ẕeneb dördüncide

[57b]

1) bulınsa reʿāyā ve memleket arasında şer ve fesād ziyāde olup bu 2) sebebden ḳasāvet çekmelerine eger ẕeneb beşincide olsa evlādlarına 3) ḫastelik ve mevt miṣillü nesneler işābet ėtdüginden ve ḳorḳulu 4) ḫaberler istimāʿından nevʿān ġam çekmelerine ve ėlçiler ve muḫbirlerden yalan sözler 5) ṣādır olmasına ve baʿżı hedāyā ve tuḥaf nesneler ki vardur telef ve żāyiʿ 6) olmasına eger ẕeneb altıncıda bulınsa belden aşaġı baʿżı ʿillet 7) ḥareket ėtmesine bavāsīr ve mesāne bunuŋ emṣāli nesnelerden iḥtimāldür 8) mizāc-ı şerīflerinde nevʿān küdūret ẓāhir olmasına ve baʿżı alçaḳ 9) kimesneler arasında güft ve gūy işidilüp bu sebebden elem 10) çekmelerine eger ẕeneb yėdincide olsa zevcelerine ḫastelik ve yā 11) daḫı yaramaz nesneler ʿārıż olmasına eger ẕeneb sekizincide bulınsa 12) nice ḫavf ḫatrlar ṣādır olmaḳlarına baʿżı aḫbār-ı kāẕibe ve müdḥiş 13) sözlerden ḫavf çekmelerine eger ẕeneb ṭoḳuzuncıda olsa baʿżı 14) tedbīrden ḫaṭā vāḳiʿ olup sefer-i ḫuṣūṣiçün gāhī ġam ʿārıż 15) olmasına ve ḳorḳulu görmeklerine eger ẕeneb onuncıda olsa devlet 16) ve salṭanat tedbīrinde nice ḥākimlerden bidʿatler ẓāhir olup 17) maʿyūb nesneler peydā olmasına eger ẓeneb on birincide bulınsa 18) baʿżı dōst ve ṣādıḳu'l-ḳavl ẓan olınan kimesnelerden ḫaṭālar 19) ve fesādlar ẓāhir olmasına eger ẕeneb on ikincide olsa ata 20) binmekden ve sütūr ḳısmından żarar çekmek iḥtimāli vardur ḳoşdur- 21) -maḳdan ve segirtmekden iḥtirāz gerek ve baʿżı yėrlerde gizlü düşmen 22) ḥāṣıl olmasından keyd ve mekrinden ḫaẕer ėtmek gerekdür -faṣl- 23) vüzerā ve ulu ḥākimler ki vilāyet żabṭ ėdenlerde mıṣr ḥākimi ve şām 24) ve ḥaleb ve diyārbekr ve sāʾir vezīrler bunlaruŋ aḥvāli on birinci 25) ḫāneden istiḥrāc olınur muṭlaḳā müşterīnüŋ saʿādeti ve nuḥūseti 26) yüzinden görilür meṣelā vüzerā aḥvāli yoḳlamaḳ lāzım geldükde 27) ṭāliʿ-i sāluŋ on birinci ḫānesi ṭāliʿ dėyüp yazup sāʾir

[58a]

1) ḫāneleri daḫı yazup kevākib yėrlü yėrine yazup pādişāh aḥkāmında 2) miṣāl ėtdügümüz gibi bi-ʿaynihi ḥükm ėdeler nücūmuŋ iḳtiżā ėtdügi üzere 3) eger ṭāliʿleri ve ṣāḥib-i ṭāliʿleri saʿd ise ve müşterī daḫı 4) mesʿūd ise saʿādetlerine ve devletlerinüŋ ziyādeligine delālet 5) ėder ṭāliʿleri ve ṣāḥib-i ṭāliʿleri naḥs ve müşterī daḫı menḥūs 6) ise ʿazillerine ve mertebeden düşmelerine ve baʿżılarınuŋ mevtine 7) ve ḫasteliklerine her nice iḳtiżā ėderse aŋa göre ḥükm ėdeler 8) -ve ʿulemā ve ḳużżāt- aḥvāli üçünci ḫāneden istiḥrāc olınur yaʿnī 9) ṭāliʿ-i senenüŋ üçünci ḫānesini ṭāliʿ yazup ve sāʾir ḫāneleri daḫı 10) yazup kevkebi yėrlerine yazup iḳtiżā ėtdügi üzere ḥükm ėdeler netekim 11) pādişāh aḥkāmından beyān olındı aŋa ḳıyās ėdeler muṭlaḳā müşterīnüŋ 12) saʿādetüŋ ve nuḥūsetüŋ görüp aŋa göre ḥükm ėdeler -ve

umerā ve ulu sancaḳ 13) begleri ve rikāb-ı hümāyūn aġaları ve żābıṭlarınuŋ ve sāʾir ʿaskerüŋ aḥvāli 14) ṭāliʿ-i sālüŋ on birinci ḫānesinden görile meşelā ṭāliʿ-i sālüŋ on 15) birinci ḫānesini ṭāliʿ yérine yazup ve sāʾir ḫāneler ve yılduzlar yazıluр 16) her ne vāḳiʿ olursa aŋa göre ḥükm olınur muṭlaḳā merrīḫüŋ ḳuvvetine ve żaʿfına 17) ve nuḥūsetine göre ḥükm olına -ve defterdārlar- ve māl emīnleri ve sāʾir küttābuŋ 18) aḥvāli yine ṭāliʿ-i sālüŋ on birinci ḫānesinden alınur netekim vüzerā ve ümerā 19) andan istiḫrāc olınur bunlaruŋ aḥvāli daḫı andan istiḫrāc olınur 20) lākin bunlarda ʿuṭāridüŋ aḥvāline ve saʿādetine ve nuḥūsetine ve ḳuvvetine żaʿfına 21) göre ḥükm olınur -ve ḫavātīn-i muʿāẓẓama ki- sultānlar ve pādişāh maḥremleri 22) olanlar ve ulu aġalar ve muḳarreblerüŋ aḥvāli muṭlaḳā iç ḫalḳı yine hemān ṭāliʿ-i 23) sālüŋ on birinci ḫānesinden görilür lākin zührenüŋ saʿādetine 24) ve ḳuvvetine ve nuḥūsetine ve żaʿfına göre hükm olınur -ammā ḳalʿadārlar- ve kūşe- 25) nişīnler ve şeyḫler ve köy ketḫüdāları ve miʿmārlar aḥvāli ṭāliʿ-i sālüŋ dördünci 26) ḫānesinden ve züḥalden görilür ve reʿāyā ve ʿavāmü'n-nās ve ehl-i pāzār 27) aḥvāli ṭāliʿ-i sālüŋ kendüsinden ve ṣāḥibinden ḥükm olınur ve muṭlaḳā

[58b]

1) ḳamerüŋ ḳuvvetine ve żaʿfına ve saʿādetine ve nuḥūsetine göre ḥükm olınur 2) -ikinci ḥükm- her yılda ṣıḥḥat ve saḳimden ve emrāż ve mevtinden 3) ḫalḳuŋ aḥvāli nice ėdügi ve ṭāʿūn ve sāʾir emrāżuŋ 4) ḳanġısı ḫalḳ arasında şāyiʿ olacaġı beyān olınur -evvelā maʿlūm 5) ola ki- ṭāliʿ delīl-i bedendür ṣāḥib-i ṭāliʿ delīl-ı rūḥdur ve ḳamer daḫı delīl-i 6) bedendür ve şems delīl-i rūḥdur imdi eger ṭāliʿ içinde yaʿnī derece-yi ṭāliʿe 7) ḳarīb beş derece derece-yi ṭāliʿden ol bir kevkeb-i naḥs yaʿnī züḥal 8) ya merrīḫ ve yā ʿuṭārid rāciʿ iken ve yā züḥalüŋ ve merrīḫüŋ muḳābelesinde 9) ve terbīʿinde iken ṭāliʿ içinde bulınsa ol vaḳt ṭāliʿ-i naḥsdur ve yā 10) ḫōd ṣāvābitden reʾsü'l-ġūl ve yā ḳalbü'l-esed ve yā ḳalbü'l-ʿaḳreb ve yā ʿaynü'ṣ- 11)ṣevr ve yā menkibü'l-esed ve yā menkibü'l-feres her ḳanġı kevkeb 12) derece-yi ṭāliʿde bulınsa ol vaḳt ol ṭāliʿ-i naḫsdur pes ṭāliʿ nice 13) naḥs olur maʿlūm oldı şimden ṣoŋra ṣāḥib-i ṭāliʿ nice menḥūs 14) olur anı bilmek gerekdür eger ṣāḥib-i ṭāliʿ züḥal ve yā merrīḫ olur ise 15) ol vaḳt ṣāḥib-i ṭāliʿ kendüsi naḫsdur ġayra ḥācet yoḳ ammā ġayrī 16) yüzden kendiler daḫı menḥūs olurlar meşelā rāciʿ olsalar yā hubūṭda 17) ve yā vebālde ve yā muḫtariḳ bulınsalar hem naḥs ve hem menḥūs bulınmış olurlar 18) yaʿnī züḥal ve merrīḫ bu yüzden daḫı menḥūs olurlar merrīḫ züḥalüŋ muḳārinesinde 19) ve yā muḳābelesinde ve yā terbīʿinde bulınsa menḥūs olurlar her ḳanġı ṣāḥib-i 20) ṭāliʿ ise eger merrīḫ eger züḥal bu ṣūretde hem naḥs ve hem menḥūsdur bu iki-

21)-sinden ġayrī yaʿnī züḥal ile merrīḫden ġayrīsi ṣāḥib-i ṭāliʿ olsalar 22) ol vaḳt ol kevkeb-i naḥs olmış olur yā züḥale ve yā merrīḫe muḳārin 23) ve yā mūḳābil ve yā terbīʿ bulınsa aŋa menḥūs dėrler ve yāḫūd muḥtariḳ ve yā hübūṭında 24) ve yā racʿında bulınsalar yine menḥūsdur imdi ṣāḥib-i ṭāliʿ nice menḥūsdur 25) maʿlūm oldı şems ve ḳamer daḫı nice menḥūs olur anı daḫı beyān ėdelim 26) şems menḥūs olmaḳ münkesif olmaḳ ve yā züḥalüŋ ve merrīḫüŋ muḳārine ve yā 27) muḳābelesinde ve yā terbīʿinde bulınsa ol vaḳt şems menḥūsdur ammā

der-kenār:

1) nuḥūset beyt

2) nuḥūset ṣāḥib-i beyt

3) nuḥūset züḥal ve merrīḫ

[59a]

1) ḳamer menḥūs olmaḳ münḥasif olmaḳ ve yā taḥte'ş-şuʿāʿ şemsüŋ muḳārinesinde 2) olmaḳ züḥalüŋ ve merrīḫüŋ terbīʿinde ve muḳābelesinde ve muḳārinesinde 3) bulınmaḳ ve yā ṭarīḳe-yı muḥtariḳda bulınmaḳ ki mīzānuŋ on ṭoḳuzuncı derecesinden 4) ʿaḳrebüŋ üçünci derecesinüŋ arasında bulınmaḳdur pes ḳamer daḫı menḥūs 5) olmaḳ bu vechledür bunlar maʿlūm olduḳdan ṣoŋra maʿlūm ola ki bu dört 6) nesneler ol yılda ʿaẓīm mevt olup ḫalḳ çoḳ telef ola eger üçi 7) menḥūs olsa daḫı az ola eger ikisi menḥūs olsa bir miḳdārca aşaġı 8) ola eger birisi menḥūs olsa mevt ve ṭāʿūn az ola eger ol yılda 9) ḳanġı maraż çoḳ olur bilinmek murād olınsa altıncı ḫānede olan burca 10) müteʿallīḳ marażlar çoḳ ola meṣelā altıncı ḫāne ḥamel olsa baş aġrısı çoḳ 11) ola zīrā baş ḥamele mensūbdur ve her bir burcda ne maraż var ise muḳaddem 12) ṭāliʿ-i mevlūd faṣlına ẕikr ve beyān ėyledügümüz üzere ol yıl ol maraż çoḳ 13) ola ve daḫı altıncı ḫānede ḳamer olsa ʿavām-ı nāsda maraż çoḳ ola 14) eger ʿuṭārid bulınsa küṭṭābda ve ehl-i maʿārifde ve eṭfālde çoḳ ola eger 15) müşterī bulınsa ʿulemāda çoḳ ola eger züḥal bulınsa şeyḫlerde ve köy 16) keṭḫüdālarında ve miʿmārlarda ve vilāyet-i zenc ve berberīde çoḳ ola buŋa göre 17) aḥkām vėrile ve daḫı ol yılda ẓuhūr ėdecek marażlar ne vaḳtdedür 18) bilinmek murād olınsa altıncı ḫāne ṣāḥibi olan yıldıza varınca derece-yi 19) ṭāliʿden kaç derece ise nevrūzdan ol ḳadar gün gėçdükden ṣoŋra 20) ẓāhir olur ve yāḫūd ol kevkeb derece-yi ṭāliʿe

geldükde ola ol 21) kevkebüŋ seyr taḳrībīsi ṭāliʿe geldükde ola ve ol yılda mevt olması 22) ḥükm olması mevt zamānında ḳavī olur bilmek murād olınsa ḳaç derece ise 23) nevrūzdan ol ḳadar gün ṣoŋra ola ve yāḫūd sekizinci ḫāne ṣāḥibi 24) derece-yi ṭāliʿe geldükde ola yaʿnī sekizinci ḫāne ṣāḥibi olan kevkebüŋ 25) seyr taḳrībīsi derece-yi ṭāliʿe geldükde ḳavī ola ve bir mücerreb nesne daḫı 26) budur ki derece-yi ṭāliʿ ile merrīḫüŋ arası ḳaç derece ise nevrūzdan 27) ol kadar gün ṣoŋra ola ve her ḳanġı yılda ḥüsūf ve küsūf ola ol

der-kenār:

1) envāʿ-i emrāż

2) vaḳt-ı ẓuhūr-ı emrāż der-risāle

3) vaḳt-ı memāt

[59b]

1) yılda göz aġrısı çoḳ vāḳiʿ ola ḳanġı burcda küsūf yā ḫüsūf 2) olur ise ol burca mensūb olan ṭāʾifede ziyāde ola ve her 3) ḳanġı yılda ḳırān naḥsīn olsa elbette ol yılda ol burca mensūb 4) olan ecnāsda mevt ola meṣelā ḥamelde ve ṣevrde ve ḳavsda ve cedīde 5) olsa ḳoyunda ve ṣıġırda ve atda ve devede ḳıran yaʿnī keṣret-i mevt vāḳiʿ 6) ola eger cevzā ve sünbüle ve mīzān ve delvde olsa insānda mevt ola 7) eger sünbülede olsa ḳuşlarda ola eger esedde olsa kelblerde ola 8) ve yırtıcı cānavarlarda ḳıran ola eger sereṭānda ve ḥūtda olsa balıḳlarda 9) ve deryā maḫlūḳında ḳıran ola eger ʿaḳrebde olsa hevām ve ḫaşerāt ve siŋek 10) ve böcek çoḳ ḳırıla ol yılda zenbūr ve ipek ḳurdı besleyenler żarar 11) ėdeler üçünci ol yılda ḫalḳ arasında emīnlik ve cengden ve fitneden 12) ve şerden ne vāḳiʿ olacaḳdur anı beyān ėder imdi delīl-i ceng ve fitne 13) züḥal ve merrīḫ ve ʿuṭārid ola naẓar olına bu üç kevkeb eger bir yėrde olsalar 14) yaʿnī üçide bir burcda olsalar ol yılda fitne ve ḳıtāl çoḳ ola eger 15) ikisi bir yėrde olsalar andan aşaġı ola eger bir yėrde olmayup birbiriyle 16) muḳābele ve terbīʿ naẓar ėder bulınsalar fitne ve ḳıtāla delīldür eger bu kevkebler 17) birbirinden sāḳıṭ bulınsalar ve yā birbirlerine teṣlīṣ ve yā tesdīs bulınsalar 18) fitne ve ceng olmaya eger olursa ġayrī yüzden ḳopar daḫı bu kevkebler 19) sādisde ve ʿāşirde ve yā sābiʿde ve yā rābiʿde olsalar ol fitne ve ceng 20) ḳuvvetlü ola eger burc-ı ṣābit

içinde bulınsalar ol fitne ve ceng s̱ābit ola 21) yaʿnī tėz defʿ olmaya ve eger burc-ı z̤ūcesdīn içinde bulınsalar bir ḳaç kere 22) ceng ola her ne maḥalde olursa eger burc-ı münḳalibde olsa çoḳ cengler 23) ola ve daḫı ceng ve fitnenüŋ z̤uhūrı merrīḫ ne burcda ve ne ḥadde ise 24) ol ṭarafdan ve ol vilāyetden z̤uhūr ėde ve merrīḫ ḳanġı burcda bulınursa 25) ol rubʿuŋ ṭāʾifesi ġālib ola s̱evrüŋ on derecesinden esedüŋ 26) on derecesine varınca rubʿ-ı şarḳīdür esedüŋ on derecesinden 27) ʿaḳrebüŋ on derecesine varınca cenūbīdür ve daḫı ʿaḳrebüŋ on

der-kenār

1) ḳırān naḥsına

2) delīl-i ḥarb ve fitne

3) rubʿ şarḳī ve cenūbī ve ġarbī ve şimāli

[60a]

1) derecesinden delvüŋ on derecesine varınca ġarbīdür ve delvüŋ 2) on derecesinden s̱evrüŋ on derecesine varınca şimālīdür imdi 3) her ne yėrde ceng olsa merrīḫ bulındıġı rubʿa arḳa vėrenler ġālib olur 4) nice kerre mücerrebe olınmışdur ve bir mücerreb nesne daḫı oldur ki bir yılda z̤ūz̤vābe 5) ṭulūʿ ėtse yaʿnī ḳuyruḳlu yıldız ṭoġsa ol yılda fitne ve ceng 6) ola ḫuṣūṣā z̤ūz̤vāba ḳanġı vilāyetüŋ semt reʾsinden mürūr ėderse 7) ol yėrde ʿaz̤īm ḳıtāl ola başı her ne cānibde ise ol cānibden 8) bir ḫāricī ḫurūc ėde ḳuyrıġı ne cānibde ise ol ṭarafa ḳaṣd ve ḥareket 9) ėde ve fitne ve ceng mümted ve müşted olması z̤ūz̤vābenüŋ imtidādına 10) göre olur eger çoḳ zamān ṭurur ise fitne daḫı çoḳ zamān süre 11) ve illā fulā eger büyük ve uzun ise fitne daḫı ʿaz̤īm ola ṣaġīr ise 12) fitne az ola ḳavī olmaya ve bir mücerreb daḫı oldur ki merrīḫ her bār ʿaḳreb 13) burcında ricʿat ėylese ol yılda ʿaz̤īm seferler ve ḥareketler olup çoḳ 14) meşhūrlar helāk ola ṭāliʿ-i senede yaʿnī taḥvīl vaḳtinde merrīḫ taḥte'ş- 15) şuʿāʿ bulınsa ol yılda fitneler ve başḳınlar ve pusı cengleri ve 16) şebḫūnlar çoḳ vāḳiʿ ola ve her bār ki merrīḫ taḥvīl vaḳtinde mīzān 17) burcında bulınsa ol yılda müfsidler ve celālīler z̤uhūr ėde ve baʿż̤ı 18) düşmenler ḥareket ėde ve pādişāh fitne ve ḥareket-i aʿdādan bī-ḫuż̤ū ola 19) ve eger merrīḫ ṭāliʿ ile ʿāşir arasında bulınsa ol yılda müfsidler ve 20) celālīler belüre ve baʿż̤ı düşmenler ḥareket ėde ve mülūk fitne ve ḥareket-i 21) aʿdādan bī-ḫuż̤ūr ola ve eger merrīḫ ṭāliʿ ile ʿāşir arasında bulınsa 22) fitne ve celālī şarḳ ile şimāl arasında yaʿnī ʿacem serḥaḍleri 23) ṭarafında olan vilāyetlerden belüre eger merrīḫ ʿāşir ile sābiʿ 24)arasında bulınsa maġrib ile şimāl

arasında yaʿnī küffār 25) semtlerinde belüre sāʾir rubʿlarda yaʿnī izāsında bulınsa 26) cenūb semtlerinde ve sūdān ve ḥabeş memleketlerinden belüre eger 27) rābiʿ ile ṭāliʿ arasında olsa hind ve sind içlerinde ve çīn

der-kenār:

1) ẕūẕvābe

2) ricʿat-ı merrīḫ der-ʿaḳreb

[60b]

1) memleketlerinde ola ṭāliʿ-i sālüŋ ṭoḳuzuncı ḫānesinde bir ḳaç yıldız cemʿ 2) olsalar ol yılda ʿaskerler cemʿ olup sefer ola şems ṭoḳuzuncıda 3) bile olmasa pādişāh ol yılda sefere kendüsi gitmek göstermez eger 4) taḥvīl vaḳtinde merrīḫ şemsle terbīʿde bulınsa ol yılda selāṭīn 5) ve ḥükkām edānī ve esāfilden muẓṭarib olup ulular ile ḫalḳ arasında 6) fitneler ola ve taḥvīl vaḳtinde merrīḫ ṭoḳuzuncı ḫānede bulınsa ol 7) yılda yollarda ve derbendlerde ḥarāmī ve ḫırsızlar çoḳ ola ve taḥvīl 8) vaḳtinde şems merrīḫe meveddetle nāẓır bulınsa ol yılda pādişāh 9) ġālib olup her yėrde fetiḥler vāḳiʿ ola ve her ṭāliʿ-i taḥvīlāt ki ceng 10) delīlleri ola ibtidā ḥareket ḳanġı ṭarafdan ėdügi maṭlūb olsa 11) yaʿnī ol yılda pādişāh ṭarafındaġı olur ḥareket yoḳsa aʿdā ṭarafındaġı 12) olur görmek gerekdür ki merrīḫ züḥalüŋ nūrını müşterīye mi vėrür 13) yoḳsa müşterīnüŋ züḥale mi vėrür eger züḥalüŋ merrīḫ nūrını 14) müşterīye vėrirse ol yılda pādişāh ṭarafı çoḳluḳ murād üzere 15) olmaya işleri taʿvīḳa düşüp mānīʿler ẓuhūr ėyleye eger müşterīnüŋ 16) nūrını züḥale merrīḫ vėrirse o yılda aʿdā maġlūb olup 17) pādişāh ṭarafı ġālib ola ve her ḳanġı sene ki ṭāliʿde cenge delīl baʿżı 18) delāʾil bulınsa ve ceng ne vaḳtde olacaġı murād olınsa ṭāliʿ taḥvīl 19) derecesinden ol cenge delīl olan naḥsa varınca aralıḳda 20) ḳaç derece var ise ol ḳadar gün ṣoŋra ola ve yāḫūd cenge 21) delīl olan iki naḥs ola iki naḥsuŋ tamām ittiṣāli ne vaḳtde olur 22) ise ol vaḳtde ola meṣelā merrīḫ ile züḥal bir ṭāliʿde terbīʿen nāẓır 23) bulınalar lākin derece be-derece ḳarışmamışlar imdi derece be-derece 24) ḳaçan olursa o vaḳtde ola yāḫūd merrīḫ delīl-i ceng olup 25) rābiʿde bulınsa derece-yi ṭāliʿ ile merrīḫ arası ḳaç derece olursa 26) ol ḳadar gün ṣoŋra ola meṣelā ṭāliʿ-i sene ḥamel burcınuŋ onuncı derecesi 27) olsa merrīḫ dördünci ḫānede sereṭān burcınuŋ beşinci derecesinde

der-kenār:

1) ictimāʿü’l-kevākib der-tisaʿ

2) ıżṭırāb-ı selāṭīn

3) nemliye ne ṭarafdan

[61a]

1) bulınmış olsa ikisinüñ arasında yėtmiş beş derece vardur 2) imdi yėtmiş beş gün gėçdükden ṣoñra ceng olmaġa başlaya 3) ve bir meşhūr tecrübe olmış nesne daḫı oldur ki ḳanġı pādişāhuñ 4) ṭāliʿ-i vilādetinüñ intihāsı mevżiʿ-i merrīḫe müntehī olsa yaʿnī 5) ṭoġduġı vaḳtde merrīḫ oldıġı burca varsa elbette ol yılda 6) sefer-i pādişāhī olup ʿaẓīm cengler ve fetiḥler olmasına delīldür 7) ve her bār ki ṭāliʿ-i taḥvīlde ve ṭāliʿ-i fuṣūllarda merrīḫ onuncı ḫānede 8) bulınsa ol yılda ve yā ol faṣılda mülūk ve selāṭīn mizācında 9) ġażab ziyāde olup baʿżı kimesnelere ḫışm ėdeler ve ḳahr ve ḳatl 10) ėtmege māʾil olalar ve taḥvīl-i sene vaḳtinde merrīḫ her ḳanġı burcda 11) bulınsa ol burca mensūb olan şehrlerde ol yılda fesād eksik 12) olmaya ve bir daḫı taḥvīl-i sene vaḳtında merrīḫ ḳanġı iḳlīmüñ yıldızına 13) muḳārin bulınsa ol iḳlīmde fitne ve fesād ol yılda ziyāde 14) ola eger muḳārin olmayup muḳābil ve yā terbīʿ bulınsa fitne ve fesād 15) bir miḳdār az ola meṣelā merrīḫ züḥal ile bulınsa iḳlīm-i evvelde yaʿnī 16) hindde fitne ola eger müşterī ile bulınsa yemen ve ḥicāz ve ḥabeşde 17) ola eger merrīḫ şemsle bulınsa ʿacem ve özbek içinde ola eger 18) zühre ile bulınsa rumėli ve anaṭolı memleketlerinde ola eger ʿuṭārid 19) ile bulınsa frenk ve bulġar ve macar içlerinde ola eger ḳamer ile 20) bulınsa rus ve tatar ve mosḳov içlerinde ola eger delīl-i ceng olan 21) kevkeb ḫākī burcında bulınsa ceng ḳarada ola ḥişār cengleri 22) ve ṣaḥrā cengleri gibi eger burc-ı ṯābitde ise ekṯer budur ki ḳalʿa muḥāṣara- 23)-ları ola eger delīl-i ceng olan kevkeb ābī burcında ise deryāda 24) ceng ziyāde ola ve yāḫūd deryā kenārları ve baʿżı ulu ṣular gėçen 25) yėrlerde ola eger delīl-i ceng olan kevkeb nārī burcda olsa 26) ṭaglarda ve ṭaşlarda ve ṣarp yėrlerde ola ve baʿżı berriyeler ve derbend- 27) -lerde ola eger delīl-i ceng olan kevkeb havāyī burcda olsa köylerde

der-kenār:

1) vuḳuʿ-ı sefer be-mülūk

2) vuḳuʿ-ı fitne ve fesād

3) mevżıʿ-ı ḫurūb

[61b]

1) ve şehrler içinde ve ḫalḳ cemʿ oldıġı yėrlerde ve yollarda ola ekṣer ḳovuş 2) ve başḳın ve ḳaçaraḳ cengleri ola dördünci ḥükm oldur ki ol 3) yılda ḳar ve yaġmur ve ṭolu ve yel ve ısıcaḳ ve ṣovuḳ ve raʿd ve berḳ 4) ve zelzele ve şehāb ve āteş ve sāʾir ḥavādiṣde ol yılda ne vāḳiʿ olacaḳdur 5) anı beyān ėder imdi maʿlūm ola ki sereṭān 6) ve esed ve ʿaḳreb ve delv ve ḥūt burūc-ı muṭṭaradur ve zühre ve ʿuṭārid ve ḳamer 7) kevākib-i muṭṭaradur ve her ḳaçan ṭāliʿ-i sene bu burclardan biri olsa ol yılda 8) yaġmur çoḳ yaġmaya delīldür eger kevākib-i meẕkūreden ikisi ve yā üçi 9) bir yėrde olsa yaʿnī bir burcda cemʿ olsalar ol cemʿ olduḳları burc burūcāt-ı 10) imṭārdan ise ʿaẓīm seyller ve ṣu ṭaşḳunları ve mufaṣṣal mütevālī 11) yaġmurlar ola eger burūc-ı muṭṭaradan ġayrī burūcda cemʿ olsalar çoḳluḳ 12) şedīd ve medīd olmaya eger bu üç kevkeb bir yėrde olmayup bir birine nāẓır 13) bulınsalar kifāyet ėder yaʿnī muḳābele ve terbīʿde bir birine muḳārin ve nāẓır 14) olmayup her biri burūc-ı imṭārdan birinde bulınsalar yine ziyāde yaġmurlara 15) delālet ėder ve her bār ki ṭāliʿ-i senenüŋ onuncı ḫānesinde kevākib-i 16) imṭārdan biri ikisi bulınsa ḫuṣūṣā onuncı ḫāne burūc-ı muṭṭaradan 17) olsa ol yılda yaġmur çoḳ yaġmaġa delīldür ve daḫı her bār ki yaġmura delīl 18) olan kevkebler merrīḫe muttaṣıl bulınsalar ʿaẓīm şimşekler ve gürüldiler olmaġa 19) delīldür eger yaġmura delīl olan kevkebler züḥale muttaṣıl olsalar yaz günlerinde 20) ṭolular yaġmaya delīldür ḳış günlerinde olsa ḳarlar ve buzlar olmaġa delīldür 21) her bār ki ṣāḥib-i ṭāliʿ ile sābiʿ arasında fetḥü'l-bāb olsa ol 22) yılda yaġmur çoḳ yaġmaġa delālet ėder fetḥü'l-bāb ʿuṭārid ile müşterīnüŋ 23) ittiṣālinde olursa ʿaẓīm yėller ve gürildiler olmaġa delālet ėder eger 24) fetḥü'l-bāb zühre ile merrīḫde olursa ʿaẓīm yaġmurlara ve şimşekler olmaġa 25) delālet ėder eger fetḥü'l-bāb yalŋız ḳamer ile züḥalde olursa ṣovuḳlar ve 26) bulanıḳlar olmaġa delālet ėder ve daḫı maʿlūm ola

ki ḳamer bu kevkeblerüŋ her ḳanġı- 27) -sından munṣarif olup ḫāliü’s-seyr ḳalsa ol ḫāliü’s-seyr ḳaldıġı

der-kenār:

1) berḳ ve bārān ve rūzgāruŋ olması

2) raʿd ve berḳ

3) feth(ü’l-)bāb oldur ki ḫāneleri birbirine muḳābil olan iki kevkeb birbirine naẓar ėyleye meṣelā ʿuṭārid ile müşterī gibi birinüŋ ḫāne ḥūt ve birinüŋ ḫāne sünbüle oldıġı cihetden bu iki ḫāne birbirine muḳābil düşmüşdür keẕ(ā)lik ḳavs ile cevzā daḫı muḳābil yek-dīgerdür

[62a]

1) burcuŋ ṭabīʿatına tābiʿ ola eger havāʾī burcda ise yėller ese eger ābī 2) burcda ise yaġmurlar yaġa eger nārī burcda ise ıssılar ola eger türābī 3) burcda ise yaz ise ziyāde ḳuraḳlıḳ ve ḳış ise ziyāde ṣovuḳlar 4) ve buzlar ola ve daḫı maʿlūm ola ki taḥvīl vaḳtinden evvel olan ictimāʿ 5) ve yā istiḳbāl ṭāliʿine naẓar olına eger bu burc ṭāliʿ-i maṭardan ise ve 6) kevkeb-i imṭār daḫı maṭar burclarında bulınsa ol yılda şedīd yaġmurlar 7) yaġmaġa delīldür ve her bār ki ṭāliʿ-i senede ve yā fuṣūl ṭāliʿlerinde merrīḫ 8) onuncı ḫānede bulınsa havāda ḳızıllıḳ ve şahāblar ola eger ʿuṭārid 9) bile bulınsa ve yā muttaṣıl bulınsa ṣāʿiḳalar ve ẕūẕvābe ve rücūmlar 10) miṣillü ʿalāmetler belüre eger merrīḫ ṭāliʿ-i sene ve yā fuṣūl ṭāliʿlerinüŋ 11) yėdinci ḫānesinde bulınsa iḥrāḳ ve āteşden baʿżı şehrler ḫarāb olmaġa 12) delālet ėder eger zühre merrīḫ terbīʿnde naẓar ėtmiş bulınsa daḫı ḫūbdur 13) eger ʿuṭārid merrīḫ ile muḳārin bulınsa burūc-ı nārīde iḥrāḳa delīldür eger 14) taḥvīl vaḳtinde ve yā fuṣūl ṭāliʿlerinde züḥal dördünci ḫānede bulınsa 15) zelzele olmaġa delīldür ḫuṣūṣā ki ʿuṭārid muḳārin ve yā muttaṣıl bulınsa 16) züḥal ile ve daḫı ʿuṭārid ve müşterī bārīdür her bār ki bu iki kevkeb bir havāʾī 17) burcda muḳārin olsa ve yā bir birine havāʾī burcda muttaṣıl olsalar 18) ziyāde şedīd yėl esmege delīldür ve ḳamer züḥal ile ḳış eyyāmlarında muttaṣıl 19) olmaḳ ziyāde ṣovuḳlara delālet ėder ḫuṣūṣā ki türābī ve ābī burclarında 20) ittiṣāl etse her bār ki züḥal ṭāliʿ-i sālüŋ ʿāşirinde bir ıssı mizāclu 21) kevkeb ile muḳārin bulınsa ve onuncı ḫāne ābī ve yā havāyī burclardan

22) olsa ol yılda çekirge ve ḳurbaġa ve ṣoġulcan gibi nesneler yaġmur ile 23) ḳarışıḳ yaġmaḳ vāḳiʿ ola ve daḫı ʿuṭārid her bār ki bir burcdan bir burca 24) naḳl ėyleye derḥāl havā müteġayyir olup yaġmur ve yā yėl ese ve zühre daḫı bir 25) ābī burca naḳl ėylese zelzele ola ve her bār ki ṭāliʿ-i sene ve yā fuṣūl 26) ṭāliʿlerinüŋ onuncı ḫānesinde şems ve yā merrīḫ ve yā müşterī bulınsa 27) ol yıl ziyāde ıssı ve ḳuraḳ ola eger onuncı ḫānede olsa toz

der-kenār:

1) bārān ve şehāb ve ṣāʿiḳa ve ẕeververāb

2) bād

3) çekirge

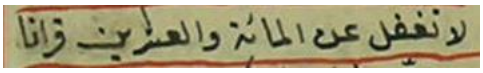
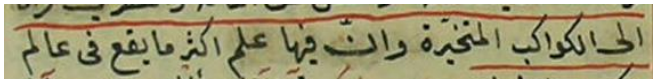
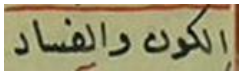
[62b]

1) ṭopraḳ ṣavrıla ve yėl çoḳ ese ve ḳamer burūc-ı münḳalibenüŋ birinde ḫāliü's- 2) seyr olsa anuŋ ṭabīʿatı derḥāl havāda ẓāhir ola eger nārī ise 3) yaz günlerinde havā ziyāde ıssı ola eger havāyī burc ise yėller ese 4) eger ābī ise yaġmur ve bulanuḳlar ola eger türābī ise ḳuraḳlıḳlar ola 5) ḳış eyyāmında ṭoŋlar ve ṣovuḳlar ola faṣl beşinci hükm oldur ki ol 6) yılda ucuzlıḳ aḥvāli ve maḥṣūlāt ve ekin ve narḫlar ve eṣmār ve ezhāruŋ 7) ḳıllet ve keṣreti ve āfāt-ı ʿilelden selāmeti fesādı nice olacaḳdur beyān 8) olınur evvelā naẓar olına ṭāliʿlerüŋ dördünci ḫānesinden yaʿnī yıl 9) ve fuṣūl ṭāliʿlerinüŋ dördünci ḫānesine ve ḫākī burclara eger dördünci 10) ḫānede bir saʿd yıldız olsa ve ḫākī burclarda naḫs yıldız olmasa 11) ol yıl ekinler ziyāde olup ucuzlıġa delālet ėder eger dördünci 12) ḫānede naḫs yıldız bulınsa ve ḫākī burclarda naḫs yıldız bulınsa ol 13) yılda ekinlere żarar ėrmesine delālet ėder eger merrīḫ dördünci ḫānede 14) bulınsa ıssıdan ve ḳuraḳlıḳdan ekinler çalına ve tebāh ola eger züḥal ile ḳamer 15) dördünci ḫānede olsa bir ābī burcda ol yılda ekinler sėyllerden yaġmurdan 16) żarar ėrişe ve daḫı her ḳanġı yıldız ki ṭāliʿ içinde bulınsa ol 17) yıldızuŋ mensūbātı olan şey ol yılda bahālu ola ḫuṣūṣa ki ol 18) yıldız şerefinde ve evcine suʿūd ėdici ola ve her ḳanġı yıldız ki on ikincide 19) bulınsa ve hubūṭında ve ḥażīżinde ola ol yıldızuŋ mensūbātı olan 20) şeyler ol yılda ucuz ola eger dördünci ḫānede müşterī bulınsa 21) ol yılda arpa ve buġday ve sāʾir meʾkūlāt çoḳ ola eger

dördünci 22) ḫānede zühre olsa meyveler ve ṭatlu nesneler çoḳ ola ve daḫı her bār ki 23) züḥal uca vara ol vaḳtde ḳaḥṭ ola ve her bār ki ḥażīże vara 24) ucuzlıḳ ola eger müşterī ṭāliʿ-i sālüŋ ʿāşirinde olmaḳ ḳaḥṭlıġa 25) delīldür kerrātla tecribe olınmışdur eger ḳanġı vilāyetüŋ burcına ḥulūl ėylese 26) ol vilāyetlerde ḳıtlıḳ ola müşterī ḥulūl ėtdügi burclaruŋ vilāyetlerinde 27) ucuzlıḳ oldıġı gibi her ḳanġı senede züḥal ṭāliʿ içinde bulınsa

der-kenār:
1) eṣvāl-ı erzānī ve girānī

[63a]

1) ol yılda ḳaḥṭ ola ṭāliʿ-i senenüŋ müstevlīsi züḥal olduḳda daḫı 2) ḳaḥṭlıḳ ẓāhir ola ammā hemān ol çıḳınca defʿ ola ve daḫı maʿlūm ola ki 3) her yigirmi yılda bir ḳıran ʿulviyyeyn vāḳiʿ olur eger müşterī müstaʿlī olursa 4) ol ḳırānuŋ müddetinde yigirmi yıl ucuzlıḳ ġālib ola egerçe baʿżı 5) yıllarda ġayrī nesne sebebiyle ḳaḥṭlıḳ ẓuhūr ėderse de tėz defʿ ola 6) be-her ḥāl ucuzlıḳ ḳaḥṭdan ziyāde ola eger ḳırān vaḳtinde züḥal 7) müstaʿlī bulınsa yigirmi yılacaḳ ʿālemde ḳaḥṭ ola baʿżı yıllarda ġayrī 8) delīl sebebiyle ucuzlıḳ ẓuhūr ėderse de yine tėz ḳaḥṭa māʾil ola 9) vallāhu āʿlem bi'ṣ-ṣavāb -faṣl ḳırānātuŋ ve ittiṣālātuŋ kevākibinden 10) istidlāli ne ṭarīḳ iledür anı beyān ėdelim- maʿlūm ola ki 11) kevākibüŋ ḳırānātından ʿālem-i kevn ve feṣādda nice dürlü ḥavādiṯ 12) ẓuhūr ėyledigi kütüb-i ḳadīmde müteḳaddiminden müṯbetdür netekim baṭlamyus 13) ṯemresinde dėmişdür ki 14) 15) maʿlūm oldı ki ḳırānātuŋ teʿṯīri ile ʿālem-i 16) kevn ve fesādda nice ḥavādiṯ-i ġarībīye ẓuhūr ėder kerrātle tecribe olındı 17) ve bu ḳırānātuŋ teʾṯīri sāʾir kevākibden yaʿnī ġayrī kevkeblerüŋ 18) ḳırānlarından aḳvā ve eṯherdür dėmişlerdür baʿdehu merrīḫ ile züḥalüŋ 19) ḳırānātı teʾṯīr cehtinden bundan aşaġıraḳdur lākin burc-ı sereṭānda 20) merrīḫ ile züḥal ziyāde müʾeṯṯirdür ʿālemde nice ḥavādiṯ ẓuhūr ėdecekdir 21) maḥallinde tefṣīl üzere beyān olınur ve daḫı maʿlūm olsun ki her yigirmi 22) yılda bir ḳırān ʿulviyyeyn olur yaʿnī müşterī ile züḥal ki ḳırān ėyleyeler 23) ol seneden yigirmi yıla degin ʿālemde ḫayr ve şerrden ne ẓuhūr 24) ėyleyecekdür ol senenüŋ

ṭāliʿinden istiḫrāc olınur andan 25) ṣoŋra yigirmi yıla varınca her yıl ki gelür ol yıllaruŋ daḫı ṭāliʿlerüŋ 26) çıḳarup ḳırān yılınuŋ ṭāliʿile münāsebetin görelim ve anuŋ muḳteżāsınca 27) aḥkām-ı istiḫrāc ėdelim umūr melik ve devlet aḥvāli ḳırān-ı ʿulviyyeyn

[63b]

1) delāʾilinden ziyāde maʿlūm olur ammā muṭlaḳā millet-i islāmiyye aḥvāl-i 2) ʿālemde fitne ve fesāddan ne ẓuhūr ėdecekdür ḳırān naḫsın oldıġı 3) yıluŋ ṭāliʿinden istiḫrāc olınur tā otuz yıla degin zīrā merrīḫ ile 4) züḥal burc-ı sereṭānda her otuz yılda bir kere ḳırān ėderler her ne yılda ki 5) merrīḫ ile züḥal sereṭān burcında ḳırān ėylediler ise ol yılda ḫalḳ 6) arasında fitne ve fesādlar ẓuhūr ėylemişdür ve nice ḫāricīler ẓāhir olmışdur ki 7) kerrātla tecribe olınmışdur imdi ḳırān naḫsından ṣoŋra tā otuz yıla varınca 8) her yılda fitne ve fesāddan ne ẓuhūr ėdecekdür bilinmek içün ol 9) yıluŋ ṭāliʿinden ḳırān-ı naḫsın ṭāliʿyle münāsebet üzere ise ol 10) yılda fitne ve ceng aḥvāli andan istiḫrāc olınur pes bu ḳırānlardan 11) ṣoŋra kevākibüŋ ḳırānından ʿālemde çoḳluḳ ḥavādiṯ-i ʿaẓīm ẓuhūr ėder 12) ve daḫı ḳırānātdan ṣoŋra kevākib muḳābeleleri iʿtibār olınur baʿdehu 13) teṯlīṯleri ve baʿdehu tesdīsleri iʿtibār olınur ve daḫı maʿlūm ola ki 14) temṯīl yüzinden ḳırānātuŋ teʿṯīri ḳuvvetde beş mertebe farż olınsa 15) muḳābelelerinüŋ ḳuvveti dört mertebe farż olınur ve terbīʿlerüŋ ḳuvveti 16) üç mertebe ve teṯlīṯlerüŋ ḳuvveti iki mertebe ve tesdīslerüŋ bir mertebe olur 17) zīrā vaḳt olur ki bir ayda ve yā bir heftede ve yā bir günde bir ḳaç kevkeb 18) birbiriyle muttaṣıl bulınurlar meṯelā merrīḫ ile züḥal terbīʿde bulınsalar ve 19) kevkeb müşterī ile zühre teṯlīṯ ve ʿuṭārid ile züḥal tesdīs ėtmiş 20) bulınsalar aḥkām nice olur merrīḫle züḥalüŋ terbīʿinden nuḥūset 21) üç mertebe ḫāṣıl olur müşterī ile zührenüŋ teṯlīṯinden saʿādet 22) iki mertebedür ve ʿuṭārid ile züḥal tesdīsinden ne saʿādet ve ne nuḥūset 23) ḥükm olınur ikisinüŋ arasında bir mertebedür imdi terbīʿ merrīḫ züḥalden 24) üç mertebe nuḥūsetüŋ iki mertebesi teṯlīṯ müşterī ve zühreye muʿādil 25) ṭutduḳ bir mertebe nuḥūset ḳaldı pes aḥkām kiṭablarında merrīḫ ile 26) züḥalüŋ terbīʿinde yazduḳları aḥkām ziyāde żaʿf üzere geçüp 27) çoḳluḳ belürmemesine delāletdür zīrā teṯlīṯüŋ çekimi anı eyürdi

[64a]

1) eger teṯlīṯ olmasa idi ol vaḳt yazduḳları üzere ẓuhūr ėder 2) idi bir naẓar bir naẓaruŋ ḳuvvetini bozsa aŋa mużaʿaf dėrler eger merrīḫle 3) züḥalüŋ terbīʿi zamānında meṯelā ʿuṭārid ile züḥal daḫı terbīʿde 4) bulınsalar üç mertebe daḫı nuḥūset ziyādedür altı mertebe nuḥūset 5) olup aḥkāmı ḳuvvetle ẓuhūr ėtmege sebeb

olur bir naẕar bir naẕaruŋ 6) ḳuvvetini muḳavvī dėrler pes müneccim olan kimesneye lāzımdur ki muḳavvī 7) ve mużaaf her vaḳtde nicedür aŋa göre aḥkām istiḫrāc ėyleyeler 8) -faṣl on iki burcuŋ her birinde kevākibüŋ ḳırān ėtmesinüŋ 9) aḥkāmını beyān ėder- ḳırān müşterī ve züḥal ḥamel burcında vāḳi 10) olsa alçaḳ ve dūn kişilerüŋ zevāline ve eşrāf ve ṣāḥib-i 11) ṣadr olanlaruŋ ḳuvvetine bażı iḳlīmde ḫuṣūṣā ḥamel burcına mensūb 12) olan şehrlerde yeŋi ḥākimler ẓuhūr ėtmesine ve ḫalḳuŋ āyīni ve rüsūmı 13) ol memleketlerde tecdīd olmasına ve yeŋi āyīnler ve nāmūs ḳuvvet 14) bulup eski ādetleri yevmen fe-yevmen revnaḳ bulmayup ve ḥarb ve żarb 15) çoḳ olmasına ve ālī binālar bünyād olınup mesācid ve cevāmi ve 16) ṣavāmi ve mabedlerüŋ revnaḳ bulmasına -ḳırān merrīḫ ve züḥal- ḥamel burcında 17) vāḳi olsa maşrıḳ vilāyetlerinde ḫāṣṣa üçünci iḳlīmde leşkerler 18) cem olup fitneler ve cengler olmasına ve ol memleketlerde ḳuraḳlıḳ 19) olup ṭaām bulınmayup ve bahālu olmasına ve bir ḳavmuŋ zevāline ve demevī 20) ḫastelikler çoḳ vāḳi olmasına ve ser askerlerüŋ felāket ve nekbetlerine 21) ve yollarda ve der-bendlerde ḥarāmī ve ḫırsızlaruŋ keṣretine ve ẓulm ve sitemden 22) raiyyenüŋ perākendeliklerine ve ḳoyun ve keçi ḳısmına āfet ėrişmesine ve bażı 23) şehrlerüŋ otdan ve āteşden āfetine ve havāda küdūret ve ḥumret 24) vāḳi olmasına ve rad ve berḳ vuḳūına -ḳırān zühre ve züḥal- 25) ḥamel burcında vāḳi olsa delīldür ḫatunlar ve emredler ve muṭriblerüŋ 26) teşvīş ve endūhlarına ve libās ve ḳumaş ucuz olup aṭṭāriyātuŋ 27) kesādına ve ḳış vaḳtında aẓīm ṣovuḳlar ve havāda ḳızıllıḳlar ve

[64b]

1) ḳaraŋulıḳlar olmasına ve ḥāmile avratlar ḥamlini düşürmeklerine -ḳırān 2) uṭārid ve züḥal- ḥamel burcında vāḳi olsa ehl-i dīvān ve muḥarrirler 3) ve tācirler ve bāzirgānlaruŋ teşvīsine ve müzevvir ḫaṭalar ve ḥüccetler ve ḫıyānetler 4) āşkāra olmasına ve bāzirgānlarda kesādlar ve ḳoyun ve keçi ve ḳul 5) ve ḳaravaşda revāc bulınmasına ve ekinlere āfet işābet ėtmesine 6) ve zamānında ṣovuḳlar ve rad ve berḳler olmasına ve zükkām ve nezle ve ṣudā 7) ziyāde olmaġa ve ḫalḳ bir birlerine isnād ve töhmet miṣillü nesneler 8) ḳılmaḳlarına -ḳırān ḳamer ve züḥal- ḥamel burcında vāḳi olsa āmme-yi nās 9) ġam ve elem çekmeklerine ve ėlçilerde melālet ve yalan ḫaberler şüyūına ve zenān-ı 10) ḥavāmilde ve eṭfāl ve sıbyānlarda ḫastelikler olmasına ve bażı 11) yėrlerde zelzele ve zamānsız yaġmurlar ve vaḳtsiz yėller esmesine ve bulutlar 12) peydā olmasına -ḳırān merrīḫ ve müşterī- ḥamel burcında vāḳi olsa 13) vüzerā ve ulemā ve āyān ve erkān mizāclarında ḥiddet ve ḥarāret ziyāde 14) olmasına ve ümerā ve erbāb-ı livā beyninde münāzaa ve nifāḳ

belürmesine 15) ve bir birlerine isnād ve töhmet ve alāt-ı ḥarb ḳısmında ziyāde raġbet 16) olup ḫalḳ arasında dīn ve meẕheb içün daʿvālar görilmesine 17) ve ḳışāşlar olmasına ve emrāż-ı ḥārra ve ḫasteliklerüŋ keṣretine 18) ḫuṣūṣā maşrıḳ cānibinden üçünci iḳlīmde ekṣeriyā bu ḥavādiṣüŋ 19) keṣretine -ḳırān zühre ve müşterī- ḥamel burcında vāḳiʿ olsa ʿulemā ve ekābir 20) arasında tezvīc ve nikāḥ ve surūr ve żiyāfetler ziyāde olup ve ʿavratlaruŋ 21) ʿiffetine ve miʿnetler ucuz ve firāvān olup ḫalḳuŋ tendürüstliklerine 22) ve ḫayrlu nesneler ẓāhir olup şerr işlerden ḫalḳuŋ ictināb ėylemelerine 23) -ḳırān ʿuṭārid ve müşterī- ḥamel burcında vāḳiʿ olsa ehl-i tevḥīdüŋ 24) müteḥaḳḳiḳ kişiler iştihār bulup ḫalḳ ʿulūm ve fünūna ziyāde raġbet 25) ḳılmalarına ve tüccār ve erbāb-ı ḳalem ṣafā ve surūrda olup ve baʿżı eṭrāfdan 26) ėlçiler gelüp ḫayrlu ḫaberler şāyiʿ olmasına ve eṭıbbā ʿilāclarında işābet 27) ėdüp ehl-i tedbīrüŋ reʿy ve fikrleri ṣavāb düşmesine ve kitāb

[65a]

1) ve kāġıd bahālu olup ve ḫalḳ arasında beyʿ ve şerā ziyāde olup ḫayırlu 2) işler ẓuhūr ėylemesine ve havā iʿtidāl üzere olup ve bād-ı şimālī ḥareket 3) ėylemesine -ḳırān ḳamer ve müşterī- ḥamel burcında vāḳiʿ olsa delīldür ḫalḳuŋ 4) kār ve maʿāşı eyü olup misāfir ve ėlçiler vürūdına ve yollarda emn 5) ve amān olup havānuŋ ṣafvetine ve muʿtedil yėller esmege -ḳırān zühre 6) merrīḫ- der ḥamel ezvāc arasında ṭalāḳ ve iftirāḳ ve nizāʿ ve şiḳāḳ 7) ẓāhir olmasına dāldür ve nisāda ḫastelikler ve baʿżı yėrlerde fısḳ ve fücūr 8) ve uġrılıḳlar ve rüsvāylıḳlar ẓuhūr ėylemesine ammā ḫırsızlar şerīrler feraḥda 9) olup kārları mizāclarına muvāfıḳ düşmesine ve yėl esmesine ve yaġmur 10) yaġmasına delālet ėder -ḳırān ʿuṭārid merrīḫ- der-ḥamel ḫalḳ arasında 11) silāḥ ve sutūr ṣatılup ve alınmaḳ ve sefere müheyyā olmaḳ ve ġazā ve cihāda 12) müteʿalliḳ işler görilmek vāḳiʿ olup ve baʿżı yėrde fitne ve ceng ḫaberleri 13) vārid olmasına ve ʿalem ve sancaḳ ve ṭabl ve nefīr istiʿmāl olınup ʿaskerler 14) ʿarż olınmasına ve müfsidler baş ḳaldırup ḫalḳa zaḥmet vėrmeklerine 15) ve ḳalb ve müşevveş aḳçeler belürmesine ve ḫalḳ arasında ḥīle ve ḫadʿa 16) ve kiẕb ve nifāḳ ziyāde olmasına ve raʿd ve berḳ ve şahāb ve ṣavāʿiḳ 17) ezdiyādına -ḳırān ḳamer bi-merrīḫ- der-burc-ı ḥamel ʿavratlar arasında ḥuṣūmetler 18) peydā olup ġam ve ḳasāvetden ve ḥiddet ve ḥarāretden baʿżı ḥāmile 19) ḫatunlar oġlan düşürmelerine ve oġlancıḳlar çiçek ve ḳızamıḳ 20) ḫasteligi ile renc-keş olup ve havāda ḥarāret ve ḥimret ziyāde olmasına 21) yaz günleri ise ṣular olup yaġmurlaruŋ ḳılletine ve cāsūslar ve peykler 22) ḫavf ve ḫaşiyet çekmelerine -ḳırān ʿuṭārid bi-zühre- der-burc-ı ḥamel naḳḳāşlar 23) ve ḫaṭṭaṭlar ve bezāzlar aḥvāli gökçek olup

ḫalḳ arasında saza 24) ve söze ziyāde raġbet olmaḳlarına ve zinā ve livāṭa ve yaramaz fiʿller ẓāhir 25) olmasına ve havāda iḫtilāf ve raʿd ve berḳ olmasına ve pāzārlarda dellāller ile 26) ḫācegīler ve bezāzlaruŋ ġavġa ve nizāʿlarınuŋ vefretine baʿżı maḥalden ḫayr ḫaberler 27) gelmesine -ḳırān ḳamer zühre- der burc-ı ḥamel ʿavratlar arasında şādīgler

[65b]

1) dügünler ve sürlar vuḳūʿa gelmesine ve yėller esmesine ve yaġmurlar yaġmasına 2) ve tevālüd ve tenāsül ziyāde olmasına delīldür -ḳırān ḳamer be-ʿuṭārid- der-burc-ı 3) ḥamel ḳaṣāblaruŋ ve esīrcilerüŋ ḥāl ve kārları eyü olup silāḥ 4) devāb revācda olmasına ḫalḳ ḥīle ve tezvīr ile meşġūl olup ḫuṣūṣā 5) zeler ve maṭrārlar ve kīse bezl(er) bāzārlarda ziyāde olmasına delīldür 6) -faṣl- 7) -ḳırān müşterī be-züḥal der-burc-ı ṣevr- dihḳānlar ve ekinciler aḥvāli eyü 8) olup ekin ve biçin olmasına ve eski kişiler ve alçaḳ kimesneler devlete 9) vāṣıl olmaḳlarına ve baʿżı yėrlerde narḫlar bahāya māʿil olmasına ammā 10) niʿmetlerüŋ keṣretine ve esīrlerüŋ vefretine ve bī-raġbet olmaḳlarına 11) ve baʿżı vilayetlerde zelzele vuḳūʿına ve ḳıble semtlerinde ḳoyun ve ṣıġırda 12) ḥaste belürmesine ve ʿālī binālar yapmasına ve cenūb ṭarafında büyük 13) kişiler ṣafā ve ṣalāḥ üzere olalar -ḳırān merrīḫ be-züḥal- der-burc-ı 14) ṣevr ümerā ve ehl-i silāḥ aḥvāli yaramaz olup ʿasker ṭāʾifesinüŋ 15) bed-ḥāl olmaḳlarına ve alçaḳ kişilerüŋ aḥvāli yaramazlıġına ve kesegen 16) ve havām ve çekirgeden mezrūʿāt ḫarāb olmasına ve ekin ve biçin 17) āfetine ve zelzele ve āfatlar olmasına ve ḳuraḳlıḳlardan ve yubūsetden 18) ekinler żāyiʿ olmasına ve raʿd ve berḳ vāḳiʿ olmasına ḫuṣūṣā ki 19) üçünci iḳlīmde -ḳırān zühre be-züḥal- der-burc-ı ṣevr ekinlerüŋ gürligine 20) ve eylügine ve çār-pā ve sutūr ḳısmı ten-dürüst olup pīrler ve ulu 21) begler neşāṭ ve surūrda olup baʿżı yėrlerde zelzele olmasına ve 22) ʿavratlarda ve erbāb-ı ṭarabda endūh ve ġam eksik olmayup er 23) ile ʿavratlar arasında yaramazlıḳ nizāʿ üzere olmaḳlarına ve esīrler 24) çoḳ olup ziyāde ucuz olmalarına ve ʿavratlar ve emredler revnaḳsız 25) olup mizāclarında fütūr ẓuhūr ėylemesine ḫuṣūṣā beşinci iḳlīmde -ḳırān 26) ʿuṭārid be-züḥal- der-burc-ı ṣevr ekinlerüŋ ḥāli yaramaz olup dört 27) ayaḳlı cānavarlara āfet ėrmesine ve boġaz aġrısı ve nezle ve zükkām

[66a]

1) ziyāde olmasına ve ḫalḳ arasında ʿadāvet ve ḫıyānet ve ġamz ve ḥased 2) ziyāde olmasına ve zelzele vuḳūʿına ve erbāb-ı dīvān ve tüccār aḥvāli 3) yaramaz olmasına

ve żarar çekmelerine ve narḫlar ağır olup havāda 4) toz ve ṭopraḳ ṣavrulmasına ve gāhī raʿd ve berḳ olup yėller esmesine 5) -ḳırān ḳamer be-züḥal- der-burc-ı ṣevr bulut ve yaġmurlar ziyāde olup 6) ekin ḥāli eyü olmasına ve ḳoyun ve ṣığır ḳısmı ten-dürüst olup 7) ziyāde ucuzlıḳ olmasına -ḳırān merrīḫ be-müşterī- der-burc-ı 8) ṣevr ekābir ve āʿyān müfsid ve ednā kişilerden rencīde olup 9) aralarında buġż ve ʿadāvet vuḳūʿına ve eşrāfdan meşhūr birinüŋ 10) ẕillet ve nekbetine ve havāda ḥarāret ve ḳuraḳlıḳlar olmasına vaḳtı 11) ise ve ekinlere ve nebātāta çekirgeden āfet işābet ėtmesine 12) ve erbāb-ı silāḥuŋ ḳuvvet ve nuṣretine ve ḥarāmīlerüŋ vefretine -ḳırān 13) zühre be-müşterī- der-burc-ı ṣevr vüzerā ve ʿulemā ve eʾimmenüŋ surūrlarına 14) ve selāmet ḥāllerine ve duʿālar maḳbūl olmasına ve zifāflar ve sūrlar 15) ve nikāḥlar ve zīnetlerüŋ keṣretine ve ḫastelerüŋ ṣıḥḥatına ve nāsuŋ 16) diyānet ve ṣiyānet ve emānete ve ehl-i lehv ve ümerānuŋ beşāşetlerine 17) ve havātīn ve ḫāce serālaruŋ iẕdiyād-ı surūrlarına ve zīnet ve ʿayş 18) ve ṣoḥbete raġbet ėtmelerine ve mezrūʿāt ve nebātātuŋ eyüligine 19) ve havānuŋ iʿtidāline delīldür -ḳırān ʿuṭārid be-müşterī- der-burc-ı 20) ṣevr fużalā ve ʿulemā ve erbāb-ı maʿārifüŋ ve eṣḥāb-ı ḳalem ve ehl-i dīvānuŋ 21) revnaḳ ve saʿādet bulmalarına ve kārbānlar ve bāzirgānlaruŋ vürūdlarına 22) ve ziyāde sūdlarına ve tüccār ve erbāb-ı pāzār ve ṣanāyiʿüŋ eyüliklerine 23) ve refāhiyyetlerine ve ḫōş ḫaberlerüŋ keṣretle vürūdına ve dīn-i islāmuŋ 24) revnaḳ bulmasına ve eṭʿime keṣret olup nebātāt ve mezrūʿātuŋ 25) eylügine ve yėller esüp yaġmurlaruŋ ḳılletine delīldür -ḳırān ḳamer 26) be-müşterī- der-burc-ı ṣevr her dem ʿāmme-yi nāsuŋ ḥalleri eyü olmasına ve niʿmetlerüŋ 27) ucuzlıġına ve bollıġına ve ḫalḳuŋ rāḥetliklerine ve ḳoyun ve ṣığır çoḳ

[66b]

1) olup ucuz olmasına ve aḫbār-ı meserret keṣretle şüyūʿ bulmasına ve nāsa 2) surūrlar ḥāṣıl olmasına ve dihḳānuŋ saʿādetlerine -ḳırān zühre be-merrīḫ- 3) der-burc-ı ṣevr delālet ėder ümerā ve erbāb-ı silāḥ surūr ve zevḳ ḥāṣıl 4) ėylemelerine ve ḫavātīn-i muʿaẓẓama ve aġayān ve emred erbāb-ı lehv ve muġanniyānuŋ 5) ḥālleri żaʿf üzere olmasına ve bu ṭāʾifenüŋ baʿżısıda nevʿan 6) ḫastelik ve emrāż-ı ḥārreden müteʾallim ve renc çekmeklerine iḫtimāldür ve baʿżı 7) daḫı intiḳāl ėylemesine ve ezvāc arasında ḫuṣūmet ve şiḳāḳ vuḳūʿına 8) ve suḳūṭ-ı ecinne keṣret ile olup vażʿ ḥaml ėyleyenler ziyāde ʿusret 9) çekmelerine ve maşrıḳ diyārında ıssılar olmasına ve mevt vāḳiʿ olmasına 10) ve ʿırāḳda baʿżı yėrler ḫarāb olmasına ve mışrda daḫı baʿżı yėrler yıḳılmasına 11) ve fısḳ ve fücūr ve zinā ve nā-meşrūʿ işler ẓuhūr ėylemesine ve baʿżı iḳlīmde 12) çerīler cemʿ olup ḥarb ve ḳıtāl olmasına ve maḫūf yėller esüp

havā 13) mütekeddir ve müteġayyir olmasına -ḳırān ʿuṭārid be-merrīḫ- der-burc-ı ṣevr aḫbār-ı kāẕibe- 14) -nüŋ kesret-i şuyūʿına ve tüccār ve bāzirgānlaruŋ metāʿlarına ziyān ve ḫasāret 15) ėrmesine ve erbāb-ı ṣanāyiʿ ve ʿaḳāruŋ ziyāde endūh ve elem çekmelerine delālet ėder 16) -ḳırān ḳamer be-merrīḫ- der-burc-ı ṣevr yalan sözler ve durūġ ḫaberler āşkāra olmasına 17) ve ʿavām-ı nāsuŋ erbāb-ı silāḥ üzerine ġulūv ve ḫurūc ėylemelerine ve ḳoyun 18) ve ṣıġır ḳısmında ḫastelik olmasına ve ehl-i fesād ḳuvvet bulmasına 19) ve havānuŋ ḳuraḳlığına ve yubūsetine -ḳırān ʿuṭārid be-zühre- der-burc-ı 20) ṣevr fużelā ve erbāb-ı maʿārif ve ehl-i ḳalem ve tüccār ve ṣanāyiʿ ve erbāb-ı pāzāruŋ 21) aḥvāli eyü olup şādīlikler ėyleyüp revnaḳ bulmalarına ve ṣaḥḥāfāt 22) ve kitāb-furūşānuŋ revnaḳlarına ve dürüst ḫaberlerüŋ şuyūʿına ve nebātātuŋ 23) selāmetine ve ucuzlıḳ olmasına ve nāfiʿ yaġmurlaruŋ nüzūline ve ḫalḳ arasında 24) surūr olmasına -ḳırān ḳamer be-zühre- der-burc-ı ṣevr ʿāmme-i nāsuŋ ḥālleri 25) gökçek olmasına ve erbāb-ı ḫayrātuŋ ḳuvvetine ve ʿizzetine ve eṣḥāb-ı ṣanāyiʿ 26) ve ʿaḳāruŋ ḥüsn-i ḥāllerine ve inʿām ve iḫrācātuŋ izdiyādına -ḳırān 27) ḳamer be-ʿuṭārid- der-burc-ı ṣevr aḫbār-ı kāẕibenüŋ ve erācīfüŋ keṣretle şuyūʿına

[67a]

1) ve yaġmurlaruŋ mütevassıṭü'l-ḥāl olmasına ve mezrūʿāt ve nebātātuŋ naḳṣ üzere 2) olmasına delīldür vallāh āʿlem bi'ṣ-ṣavāb -faṣl der-burc-ı cevzā 3) ḳırān müşterī be-züḥal- der-burc-ı cevzā delālet ėder nübüvvet ve şerāyiʿ ve meẕheb 4) sözi nāṭıḳ olanlaruŋ ẓuhūr ėylemesine yaʿnī peyġamberlik ve muʿcize iẓhār 5) ėdenler ṣāḥib-i meẕheb ve yeŋiden dīn ve āyin icād ėdenlerüŋ ẓāhir 6) olmasına ve yeŋi ḳānūn iḥdāṣ ėdüp ḫalḳı kendüsine daʿvet ėyleyenlerüŋ 7) ẓuhūrına ve ġalebe şol ṭabaḳanuŋ ola ki vaḳt-i ḳırānda şol kevkebe mensūb 8) olalar ki ziyāde ḳuvvet ve tamām ḫaṭṭī bulınmış ola yaʿnī ḳırān zamānında ʿulviyyetinüŋ 9) her ḳanġısınuŋ ḳuvveti ḫaṭṭī ziyāde olup ve müstaʿlī bulına ġalebe ve ḥükm ol 10) ṭabaḳanuŋdur -ḳırān merrīḫ be-züḥal- der-burc-ı cevzā delālet ėder ki baʿżı yėrlerde 11) ḥarb ve ḳıtāl ẓāhir olup aḫbār-ı erācīf şuyūʿ bulmasına ve demevī marażlar 12) ziyāde olmasına ve ḫalḳ arasında buġż ve ʿadāvetler vuḳūʿ bulmasına 13) ve nā-ḥaḳ yėrlere ḳan dökilmesine ve meşhūrlardan baʿżı kimesne muḥal ḳatl 14) ve siyāsete gelmesine ve beyne'n-nās ıżṭırāb ve fitne ve teşvīş peydā 15) olmasına ve şedīd yėller esüp şahāb miṣillü şeyler ẓuhūr ėylemesine ve zamānı 16) ise ziyāde ṣovuḳlar olmasına ve havā tārik olmasına ve narḫlar tefāvüt 17) bulmasına -ḳırān zühre be-züḥal- der-burc-ı cevzā delālet ėder merdüm ʿāmme 18) arasında ḫuṣūmet ve ʿadāvet ẓāhir olup ve ḫastelik ve mevt-i 19)

fücāʾ vāḳiʿ olmasına ve mekr ve ḫıyānetlige ḫalḳ muḳayyed olup siḥr ve efsūn 20) ve ḳalabalıḳ ile meşġūl olmaḳlarına ve narḫlaruŋ kesād bulmasına ve ḥāmile 21) ʿavratlaruŋ ḥālleri yaramaz olmasına ve şedīd yėller esüp raʿd ve berḳ 22) ve yaġmurlaruŋ nüzūlına ve havānuŋ teġayyür ve tārik olmasına -ḳırān ʿuṭārid 23) be-züḥal- der-burc-ı cevzā ḫalḳ arasında ʿadāvet ve ḫuṣūmet ẓāhir olup 24) ve her dürlü marażlar ve ḫasteliklerüŋ ẓuhūr ėylemesine şol şehrlerdeki 25) cevzā burcına mensūb ola ve merg-i fücāʾ vuḳūʿına ve muḫālif yėller esüp 26) toz ve ṭopraḳ ṣavrulmasına ve havāda ẓulmet ve raʿd ve berḳ ve menfaʿatsiz 27) bulutlar peydā olmasına ve erbāb-ı maʿārif ve fużelānuŋ fesād ḥāllerine

[67b]

1) ve ḫalḳ kimyā ve simyā iʿmāli ile iştiġāl ėylemelerine -ḳırān ḳamer be-cevzā- der-burc-ı 2) cevzā delālet ėder miyān-ı ḫalḳda münāzaʿa ve fitne ve teşvīş ẓāhir 3) olmasına ve erbāb ve eşrāf arasında nizāʿ ve ḫuṣūmet ẓāhir ola ve baʿżı 4) meʿābid ve mesācid ḫarāb olmasına ve ġalebe-yi ḫūn ve emrāż-ı demevī ve ısıtma 5) ve ḳabarcuḳ gibi ve sersām mānendi marażlaruŋ ẓuhūrına ekṣeryā burc-ı cevzāya 6) mensūb olan şehrlerde vāḳiʿ olmasına ve muḫtelif yėller esüp ve bī-nefʿ 7) bulutlar ẓāhir olup havānuŋ küdūretine -ḳırān merrīḫ be-müşterī- der-burc-ı 8) cevzā vüzerā ile eşrāf arasında ve ümerā beyninde nizāʿ ve muḥāṣemāt vāḳiʿ 9) olmasına ve bu ṭāʾifenüŋ melāletlerine ve ḫasteliklerine ḫaṣṣeten eşrāfda 10) ziyāde olmasına ve baʿżılarınuŋ mevt ve nekbetine ve ıssı yėller esmesine 11) ve yaramaz ḫaberlerüŋ şuyūʿına ve ʿalāyim-i semāviye şahāb ve āteş miṣillü şeylerüŋ 12) ẓuhūrına ve nā-ḥaḳ yėre ḳanlar dökilmesine ve ḫāyinlerüŋ ḫıyāneti ẓāhir 13) olup baʿżıları müṣādere-i emvāl vāḳiʿ olmasına -ḳırān zühre 14) be-müşterī- der-burc-ı cevzā delālet ėder ʿulemā ve fużelā ve fuḳahānuŋ 15) revnaḳına ve surūr ve beşāşetlerine ve ehl-i islāmuŋ ḳuvvetine ve duʿālar 16) müstecāb olmasına ve bu ṭāʾifede cemʿiyyetler ve surūr ve żiyāfetler 17) keṣretle vāḳiʿ olmasına ve eṭʿimenüŋ vefretine ve muvāfiḳ ve ḫūb 18) yėller esmesine ve ṣıḥḥat ve ten-dürüstliklerine ve nebātāt ve mezrūʿātuŋ 19) güzelliklerine ve ḫavātīn-i muʿaẓẓamanuŋ ve ḫüddām ve nedimānuŋ ve ḫāce- 20) -serālaruŋ ve sāʾir zenān ve emredānuŋ ve erbāb-ı lehv ve ḫarbüŋ refāhiyyetlerine 21) ve nāfiʿ yaġmurlaruŋ nüzūlına -ḳırān ʿuṭārid be-müşterī- der-burc-ı cevzā 22) delālet ėder vüzerā ve ehl-i ḳalem ve erbāb-ı dīvānuŋ izdiyād-ı saʿādet 23) ve revnāḳlarına ve tüccār ve erbāb-ı pāzāruŋ aḥvāli eyü olmasına ve eṭıbbānuŋ 24) ḫastelere vėrdigi devāları işābet ėtmesine ve erbāb-ı aḥkāmuŋ 25) istiḫrācları sehv ve ġalaṭdan maṣūn olup ḥükümleri işābet- 26) -peẕīr olmasına ve

müsāfirlerüŋ selamet-i ḥāllerine ve aḫbār-ı ṣaḥīḥenüŋ 27) vürūdına ve muvāfıḳ yėller esüp müfīd yaġmurların nāzil olmasına

[68a]

1) ve eṭʿimenüŋ keşretine ve ḥaḳ nesneler ẓāhir olup bāṭıl şeylerüŋ 2) nā-peydā olmasına -ḳırān ḳamer be-müşterī- der-burc-ı cevzā delālet ėder 3) merdüm-i ʿāmmenüŋ aḥvāli eyü olup pāzārlaruŋ revāc bulmasına 4) ve eṭʿimenüŋ vefret ve keşret üzere olmasına ve ṣaḥīḥ ḫaberlerüŋ 5) şuyūʿ bulmasına -ḳırān zühre be-merrīḫ- delālet ėder ümerā ve erbāb-ı 6) silāḥ ile ḫavātīn-i muʿaẓẓama ve ḫüddām ve nedīmān ve muḳarrebān beyninde 7) ʿadāvet ve muḫāṣemet ẓāhir olup ve bu ṭāʾifenüŋ baʿżısına 8) ʿazl ve yā nekbet işābet ėtmesine ve baʿżı yėrlerde çerīler ḥareket ėdüp 9) ḥarb ve ḳıtāl vuḳūʿa gelmesine ve ezvāc ve şürekā aralarında ḥuṣūmet 10) ve ġavga peydā olmasına ve merdüm-i ʿavāmuŋ fısḳ ve fücūr ve zinā ve livāṭa 11) ve nā-meşrūʿ şeylere meyl ve raġbet ėylemelerine ve raʿd ve berḳ vāḳiʿ olmasına 12) ve havānuŋ yubūsetine zamānı ise ve zenānuŋ mevt ve fevtine ve erbāb-ı 13) ṭarabuŋ ḫasāret ve inkisārlarına -ḳırān ʿuṭārid be-merrīḫ- der-burc-ı cevzā 14) erbāb-ı ḳalem ve ehl-i dīvānuŋ ve ʿammāl ve tüccār ve mutaṣarrıfān emvāl-ı 15) aḥvālleri ıżṭırābda olup yollarda eşḳıyā ve düzdān tüccār 16) ve kārbānlara ḫasāret ve ġāret ėrişmesine ve baʿżı civān 17) ve yigitlere ḫastelik vāḳiʿ olup ḥaṣba ve noḳṭa dėdükleri 18) maraẓlar olmaḳlarına ve muḫālif yėller esmesine ve yalan ḫaberler ve tezvīr 19) şeyler vuḳūʿa gelmesine -ḳırān kamer be-merrīḫ- der-burc-ı cevzā delālet ėder 20) beyne'n-nās fitneler ẓāhir olmasına ve merdüm-i ʿāmmenüŋ ḥālleri 21) yaramazlıġına ve yalan ḫaberlerüŋ keşret-i şuyūʿına ve havānuŋ ḳuraḳlıġına 22) ve yaġmursızligine -ḳırān ʿuṭārid be-zühre- der-burc-ı cevzā delālet ėder tüccār 23) ve erbāb-ı ṣanāyiʿ ve naḳḳāşlaruŋ aḥvāli gökçek olmasına ve erbāb-ı aḳlām 24) ve kitāb ve maʿārifüŋ ve ʿammāl ve mutaṣarrıfın ḥalleri eyü olup revnakları 25) ziyāde olmasına ve bu ṭāʾife surūr ve ḥużūr ėtmeklerine ve kārbānlaruŋ 26) ve ḳavāfilüŋ vurūdına ve pāzārlaruŋ revācına ve bilād-ı ʿarabda ve yā bādiye-yi 27) ʿarabda nāmdārüŋ mevti ẓuhūrına -ḳırān ḳamer be-zühre- der-burc-ı cevzā delālet ėder

[68b]

1) ʿāmme-yi merdüm ṣalāḥ ḥāl ile evḳātları güẕārān olmasına ve nikāḥ ve dügünlere 2) ve surūr sözlere meyl ėylemelerine ve zennānuŋ ḫācetleri ḥāṣıl olmasına ve ıssı 3) yėller esmesine ve ʿavratlaruŋ suhūletle vażʿ-ı ḥaml ėtmelerine -ḳırān ḳamer be-

ʿuṭārid- 4) der-burc-ı cevzā delālet ėder merdüm-i ʿāmmenüŋ tevārīḫ ve kütüb-i ḥikāyātla 5) ziyāde meşġūl olmaḳlarına ve nāme yazılup ḳāṣıdlar ve peykler ve resūller 6) göndermeklerine ve müsāfirlerüŋ selāmet ḥāllerine ve maḳṣad-ı merāmlarına vāṣıl 7) olmaḳlarına ve kitāb ve erbāb-ı ḳalem ve bi'l-cümle ʿuṭārid mensūbātınuŋ feraḥ 8) ve surūrlarına ve riyāḥ-ı ḥārra ve muḫālif yėllerüŋ esmesine 9) -faṣl der-burc-ı sereṭān- 10) -ḳırān müşterī be-züḥal- der-burc-ı sereṭān delālet ėder eşrāf ve ʿulemā ve ḳużżātuŋ 11) ḥālleri saʿādete yüz ṭuta ve sefele ve ednā kişilerüŋ ḥālleri tebāh olur ṭāliʿ-i 12) menḥūsları menkūs olmasına ve bi'l-cümle kevkeb-i müşterīye mensūb olanlaruŋ 13) ḥālleri günden güne eyü olup ziyāde merātib ve manṣıblarına ve züḥale 14) mensūb olanlaruŋ ḥālleri diger-gun olmaġa -ḳırān merrīḫ be-züḥal- der-burc-ı 15) sereṭān delālet ėder ʿaẓīm fitneler ẓāhir olmasına ve ednā ve ululara ziyāde 16) ıżṭırāb vāḳiʿ olmasına ve baʿżı emkinede çerīler cemʿ olup ḥarb ve ḳıtāl 17) ve ceng ve cidāl ve ḫasāret ve ġāret olmasına ekṣeryā fārs ve ermeniyye-yi 18) suġrā vilāyetlerinde bu dėdüklerüm vuḳūʿa gelmesine ve kişilere āfet ėrişmesine 19) ve erbāb-ı silāḥdan baʿżı nāmdārlarına āfet ve helāk ve felāket 20) ve nekbet işābet ėtmesine eger bu ḳırān vasaṭ-ı semāda olursa bir pādişāhuŋ 21) mevtine delālet ėder ve eger taḥte'l-arżda olursa baʿżı şehr ḫarāb olmasına 22) ve ḥasf-ı zemīn ve zelzele miṣillü şeyler vuḳūʿā gelmesine eger ġarbī olursa 23) bir büyük ḫāricīnüŋ ẓuhūrına dāldür ve eger üçünci ve ṭoḳuzuncı ḫānelerde 24) vāḳiʿ olursa baʿżı ʿibādetḫāneler ḫarāb olmasına ve müsāfirlerüŋ aḥvāli 25) yaramaz olmasına ve zamānı ise ziyāde ṣovuḳlar ve raʿd ve berḳ ve jāleler 26) ve yaġmurlar şiddet üzere nāzil olmasına ve dürlü dürlü belālar vuḳūʿa 27) gelmesine ve erbāb-ı fesād ḳuvvetlenmesine ve sulṭān reʿāyāya cevr ve sitem ėylemesine

[69a]

1) -ḳırān zühre be-züḥal- der-burc-ı sereṭān delālet ėder çeşmelerde ve ḳuyularda 2) ṣularuŋ izdiyādına ve yaġmurlaruŋ keṣret-i nüzūlüne ve bulutlaruŋ vefretle vuḳūʿına 3) ve havānuŋ bürūdetine zamānına vaḳtına göre ve nisā ve emredlerüŋ inkisār 4) ve melāletlerine -ḳırān ʿuṭārid be-züḥal- der-burc-ı sereṭān delālet ėder erbāb-ı 5) ḳalem ve kitāb ve ehl-i dīvānuŋ ve mutaṣarrıfān emvāl aʿmāluŋ ve tüccār 6) ve erbāb-ı pāzāruŋ aḥvāli ıżṭırābda olup inḳıbāż ve melāletlerine 7) ve erbāb-ı ṣanāyiʿ ve pāzārīlerüŋ kārları beste olup sermāyelerine 8) naḳṣ ve fesād müşāhede ėylemeklerine ve umūr-ı dīvānī ve sulṭānī 9) beste ve munʿaḳid olmasına ve bulutlaruŋ ve furtuna ve bārānuŋ keṣretine 10) -ḳırān ḳamer be-züḥal- der-burc-ı sereṭān delālet ėder fitne ẓuhūrına ve nekbet 11) vuḳūʿına ve erbāb-ı silāḥuŋ aḥvāli

tebāh ve yebāb olmasına ve ehl-i 12) dīn ve meẕhebüŋ ḫavāric ve aʿdāya ẓafer bulmasına ve şularuŋ keşret 13) ve yaġmurlaruŋ ve furtuna ve bulutlar peydā olmasına ve sereṭāna mensūb 14) olanlaruŋ işleri bağlu ve kārbānları beste olmasına -ḳırān 15) merrīḫ be-müşterī- der-burc-ı sereṭān vüzerā ile ümerā ve erbāb-ı livā 16) beyinlerinde ḫuṣūmet ve nizāʿ vuḳūʿına ve deryā müsāfirlerüŋ renc ve 17) meşaḳḳatlerine baʿżı şerīrler baş ḳaldırup ʿāḳıbet maḫhūr olmalarına 18) ve ednā olanlar aʿlā ve şerīf kimesnelere ġalebe eylemeklerine ve şularuŋ 19) noḳsānına ve ulu kişilere ve şerīf kimesnelere nekbet ve āfet erişmesine 20) ve erbāb-ı fesād bed-ḥāl olmaḳlarına ve ḫāricīler ve aʿdā üzerine 21) sulṭān-ı şerīʿat ġālib ve ḳāhir olmasına ve ehl-i silāḥuŋ sūʾ-ı 22) ḥāline ve ʿavām-ı nāsuŋ ḥālleri mükedder olmasına ve ḥarāmī ve ḫırsızlar 23) çoḳ olmasına delīldür -ḳırān zühre be-müşterī- der-burc-ı sereṭān 24) vüzerā ve eşrāf ve ḳużżāt ve ʿulemā ve eʾimme-yi dīn ḥālleri gökçek olup 25) surūr ve inbisāṭlarına ve sūr ve cemʿiyyet ve żiyāfetler ėtmeklerine ḫavātīn-i 26) muʿaẓẓama ve ḫāce-serā ve erbāb-ı lehv ve ṭarabuŋ refāhiyyet ve revnaḳlarına 27) ve emn ve emānetine ve havānuŋ iʿtiḍāline ve yaġmurlaruŋ keşretine ve narḫlar

[69b]

1) ucuzlıġa ve nebātāt ve mezrūʿātuŋ güzelligine ve meyvelerüŋ 2) vefretine ve müsāfirānuŋ selāmetine ve ekinlerüŋ āfātdan sālim olmasına 3) ve ḫalḳ ʿulūm-ı ḥaḳāyıḳ ile meşġūl olmaḳlarına ve bāzārlaruŋ revācına 4) -ḳırān ʿuṭārid be-müşterī- der-burc-ı sereṭān ʿāmmenüŋ ḥüsn-i ḥāline 5) ve ḫalḳ arasında muvāfaḳat olup emn ve muḥabbetlerine ve ʿulemā ve fużelā 6) ve erbāb-ı maʿārif māḥişe-yi ʿulūm ile münāẓara ėtmelerine ve erbāb-ı 7) ḳalem ve kitāb ve mutaṣarrıfān-ı emvālüŋ ḥüsn-i ḥāllerine ve müsāfirlerüŋ 8) selāmetine ve şular ve yaġmurlaruŋ şiddet ile nüzūlına eger vaḳt ve 9) zamānı ise -ḳırān ḳamer be-müşterī- der-burc-ı sereṭān delālet ėder beyne'n- 10) nās ʿadāvet ve ḫuṣūmet vuḳūʿına ve fısḳ ve fücūr ve nā-meşrūʿ 11) işler ile ziyāde muḳayyed olmaḳlarına ve baʿżı zenān ve emredānuŋ 12) nā-maʿḳūl kārlarına ve bī-hicābāne esvāḳ ve pāzārda muʿāmelelerine 13) ve aḫbār-ı mercife vuḳūʿına ve taġayyür-i havā ve bārān nüzūlına eger vaḳtı 14) ise -ḳırān zühre be-merrīḫ- der-burc-ı sereṭān merdüm-i ʿāmme bed-ḥāl 15) olup ġavġā ve fitne ve şūriş ẓuhūrına ve ḫüddām ḫavātīn ve 16) muṭribānuŋ żaʿf ḥāllerine zenān ve zühre ve yā ne emrāż-ı ḥārra 17) belürüp fevtlerine ve ʿavām erbāb-ı silāḥ üzerlerine ḫurūc ėdüp 18) ednā ve esāfil arasında ʿadāvet ve kīne ẓuhūrına ve sereṭāna mensūb 19) olanlaruŋ endūh ve ġamlarına vaḳtı ise şovuḳlar olup havāda 20) yübūset ola zamānı

ise - ḳırān ʿuṭārid be-merrīḫ- der-burc-ı sereṭān 21) delālet ėder ki erācīf aḫbār ẓuhūr ėde ve ḥarāmī ve ḫırsızlaruŋ yolcılara 22) żararına ve yollar muḫaṭara üzere olup baʿżı geştīlerüŋ āfetine ve şerīr 23) ve müfsidler ẓuhūr ėdüp yalan ḫaberler ẓuhūrına ve baʿżı emlāk ḫarābına 24) ve beyne'l-mülūk fitne ve inziʿāc ve maşrıḳ ṭaraflarında mevt vuḳūʿına 25) ve sereṭāna mensūb olanlaruŋ bed-ḥāl olmasına -ḳırān ḳamer be-merrīḫ- der-burc-ı 26) sereṭān delālet ėder ki kesret-i ḥarb ḳıtāl vuḳūʿına ve bir ulu kimesnenüŋ 27) fevtine ve māl-ı pādişāh ḥarb ve cihād sebebiyle ṣarf olınmasına ve ġāret

[70a]

1) ve ḫasārat-ı emvāl ve ġarḳ ve ḥarḳ olmasına -ḳırān ʿuṭārid be-zühre- 2) der-burc-ı sereṭān delālet ėder ezvāc ve şürekā beynlerinde ittifāḳ ve ittiḥād 3) vuḳūʿına ve erbāb-ı lehv ve ṭarabuŋ izdiyād-ı revnaḳlarına ve nāsuŋ lehv 4) ve luʿbe raġbetlerine ve eyü ḫaberler şuyūʿına ve deryā müsāfirlerinüŋ selamet-i 5) ḥāllerine ve nāfiʿ yaġmurlar nüzūlına ve ṣularuŋ keşretine vaḳtı ise ve erbāb-ı 6) aḳālim ve kitābuŋ ḥüsn-i ḥāllerine ve bāzirgānlaruŋ sūdlarına ve ḫalḳuŋ 7) münaḳḳaş cāmelerine ve zeyb ve zīnete raġbetlerine -ḳırān ḳamer be-zühre- der- 8) burc-ı sereṭān delālet ėder ḫalḳuŋ ḥüsn-i ḥāllerine ve zeyb ve zīnete ve lehv 9) ve ṭarab ve ʿişrete raġbetlerine ve müsāfirler ve ḳāṣıdlaruŋ ḥüsn-i ḥāllerine -ḳırān 10) ḳamer be-ʿuṭārid- der-burc-ı sereṭān delālet ėder ʿavām-ı nāsuŋ ḥālleri ḫōş 11) olup ve müsāfirān-ı deryānuŋ ḥālleri eyü olmasına ve geştīlerüŋ 12) selāmet ile āmed-şodına ve ḳāṣıdlar ve peykler ve resūllerüŋ irsāline 13) ve vurūdına ve cevāhir-i ābīnüŋ beyʿine ve bārān nüzūlına eger vaḳtı ise 14) -faṣl-ı burc-ı esed- 15) -ḳırān müşterī be-züḥal- der-burc-ı esed delālet ėder bir ulu pādişāh 16) ve yā bir melik şarḳ cānibinden yā iḳlīm-i rābiʿde ẓuhūr ėde ve intiḳāl-i 17) mülk ve memleket vāḳiʿ olmasına ve ḫalḳuŋ ṣayd ve şikār-ı vuḥūş ile 18) iştiġāllerine -ḳırān merrīḫ be-züḥal- der-burc-ı esed delālet ėder şarḳ cānibinde 19) ve dördünci iḳlīmde fitne ve āşūb peydā olup ʿasker cemʿ olup 20) ḥarb ve ḳıtāl vuḳūʿına ve baʿżı çerī başılar ve sergerde-yi ʿasker ve sipāh 21) aḥvāli mużṭarib olup mevt ve felāket miṣillü ḥalet vuḳūʿına 22) ve āteşden baʿżı yėrlere żarar tertibine ve çār-pā ḥayvānlara āfat ėrişmesine 23) ve baʿżı emkinede uġrı ve ḥarāmīler ẓuhūrına ve ıżṭırāb-ı ḫalḳ ve ẓulm 24) ve sitem keşretine ve raʿd ve berḳ vuḳūʿına -ḳırān zühre be-züḥal- der-burc-ı esed 25) delālet ėder erbāb-ı lehv ve ṭarab ve zenān ve ḫüddām ve nedīmān aḥvāli 26) yamān olup şikeste-mizāc olmaḳlarına ve ezvāc ve şürekā arasında 27) ḫuṣūmet ve ġavġa ve vażʿ-ı ḥaml ẓāhir olmasına ve cebrī nikāḥlar vuḳūʿına

[70b]

1) ve narḫlaruŋ tefāvütüne ve zeyn ve zīnete müteʿalliḳ eşyālaruŋ kesādına ve siyāh 2) bulutlar ẓāhir olup meyvelerüŋ fesādına ve baʿżı nisā ve ehl-i ṭarab 3) ve ehl-i ṣaḥrā meşāyıḫdan istimdād ve duʿā ṭaleb ėtmeklerine -ḳırān ʿuṭārid 4) be-züḥal- der-burc-ı esed delālet ėder ehl-i ḳalem ve kitāb ve ehl-i dīvānuŋ 5) şuʿūbet ḥāllerine ve ḫuṭūṭ-ı müzevvere ve nā-meşrūʿ ḥacetler ẓāhir olmasına 6) ve eracīf-i aḫbār ve ekāẕib vuḳūʿına ve ḳalb sikkeler ve ḳalbezenlerüŋ 7) keşret-i ẓuhūrına ve ṣınāʿ ve naḳḳāşlar ve tüccāruŋ renc ve ıżṭırāblarına 8) ve pāzārlaruŋ kesādına ve bāzīrgānlar gelüp nefʿ ve sūddan ḫāli 9) olmaḳlarına ve żararlarına ve nebātāt ve mezrūʿātuŋ fesādına ve narḫlaruŋ 10) tefāvütüne ve raʿd ve berḳ ve taġayyür-i havā ve ṣovuḳlar vuḳūʿına eger zamānı ise 11) ve dürlü dürlü emrāż-ı cünūn ve ṣarʿ gibi rencler ẓuhūrına -ḳırān ḳamer 12) be-züḥal- der-burc-ı esed delālet ėder ʿavāmuŋ bed-ḥālligine ve müsāfirlerüŋ 13) ve peyklerüŋ ve cāsūslaruŋ bed-aḥvāl olmaḳlarına ve beyne'n-nās ḫuṣūmet 14) ve nizāʿ vuḳūʿına ve büzürglere ėrişüp kārları beste olmasına 15) -ḳırān merrīḫ be-müşterī- der-esed delīldür erbāb-ı silāḥuŋ izdīyād-ı ḳuvvet 16) ve nuṣretlerine ve ümerā ve sergerde-i sipāhuŋ revnaḳ ve refāhiyyetlerine ve türkistān 17) vilāyetinde leşkerler cemʿ olup āḫir diyār ʿaskerine ẓafer bulmaḳlarına ve dīn 18) ḫuṣūṣında taʿaṣṣub ve cidāl vuḳūʿına ve vüzerā ve ʿulemā ve ḳużżāt üzerine 19) baʿżı rünūd ve ʿanūd kişilerüŋ ḳaṣd ve ġulüv ėylemelerine ve ḳıṣās miṣillü şeyler 20) sebebiyle ḳatller vuḳūʿa gelmesine ve yeŋi sikkeler vażʿ olınup ʿadālet-i 21) pādişāh vuḳūʿına ve etʿimenüŋ vefretine ve ḫarāretden baʿżı emrāża 22) ve havāda germiyyet ẓāhir olmasına ekṣeryā bu teʾṣīrāt şark ve ḫorāsān 23) ve ʿırāḳ iḳlīmlerinde ve ikinci iḳlīmde vücūda gelmesine -ḳırān zühre be-müşterī- 24) der-burc-ı esed delālet ėder ḫavātīn-i muʿaẓẓama ve ḫüddām-ı ḥarem ve nedīmān ve ḫace- 25) serāyān-ı muḳarrebānuŋ izdiyād-ı ḫüsn-i ḥāllerine ve muṭribān ve emredānuŋ 26) ḫüsn-i ḥāl ve surūrlarına ve pāzārlaruŋ revācına ve resmlerüŋ iştihār ve revnāḳına 27) -ḳırān ʿuṭārid be-müşterī- der-esed delālet ėder erbāb-ı maʿārif ve eṣḥāb-ı aḳlām

[71a]

1) ve kitāb dīvānuŋ revnaḳ ve ḳuvvet bulmaḳlarına ve kemāl ve kelām eṣḥābı 2) saʿādetyāb olmaḳlarına ve kārbān ve bāzirgānlaruŋ vurūdına ve eṭıbbā 3) muʿālecelerinde işābet ėtmelerine ḫōş ḫayrlar ḫaberler şuyūʿına ve ḫaṭṭlar 4) ve

miṣaller yazılmasına nefʿlü beyʿ ve şerā ve beyʿ cevāhirüŋ keṣretine 5) -ḳırān ḳamer be-müşterī- der-esed delālet ėder ʿavām-ı nāsuŋ ʿizzet 6) ve revnaḳlarına ve cevāhir kānı beyʿine ve ṭāʿat-ı mülūk ve selāṭīn 7) ve nuḳuduŋ revān ve revāc olmasına -ḳırān zühre be-merrīḫ- der- 8) burc-ı esed delālet ėder ḫavātīn-i muʿaẓẓama miyānında nizāʿ ve 9) ḥuṣūmet vuḳūʿına ve zinā ve fesād ve fısḳ ẓuhūrına ve ezvāc 10) miyānında şiḳāḳ ve muḫālefet vuḳūʿına ve emrāduŋ ve zenānuŋ 11) żaʿf ḫāllerine ve bu ṭāʾife ile ṣıbyāna maraż ʿārıż olmasına ve suḳūṭ-ı 12) ecine ve ʿavratlara żarar tertibine ve nā-meşrūʿ işler ẓuhūrına uġrılaruŋ 13) teġallübine ve teġayyür-i havā ve bārānuŋ noḳṣānına -ḳırān ʿuṭārid be-merrīḫ- der- 14) esed fitne ve teşvīşler ve münāzaʿa vuḳūʿına ve küttāb beyninde ve erbāb-ı 15) silāḥ arasında ve ṣınāʿ ve erbāb-ı ḳalem meẕelletlerine ve uġrılar ve ḫarāmīlerüŋ 16) ġalebesine ve yollarda ıżṭırāb vuḳūʿına ve munāfıḳlaruŋ keṣretine 17) ve ṭaraf-ı şarḳda fitneler ẓuhūrına ve raʿd ve berḳ vuḳūʿına eger vaḳtı ise 18) -ḳırān ḳamer be-merrīḫ- der-esed delālet ėder mülūküŋ ġam ve endūhına 19) ve resūl-nāmeler irsāline ve cāsūslar vurūdınave havānuŋ 20) germiyyetine ve zamānı ise ve ilā vaḳtı üzere germ olmasına 21) ve ḫayvānātuŋ fesādına -ḳırān ʿuṭārid be-zühre- der-esed delālet 22) ėder zergerler ve naḳḳāşlar ve pirāyegerlerüŋ izdiyād-ı revnaḳına ve 23) ʿaṭṭār ve bezāzlaruŋ refāhiyyetlerine ve berde ḫayvānātuŋ keṣret 24) beyʿine ve cevāhirüŋ vefretile alınmasına ve havāda iʿtidāl ve buḫār 25) ve raʿd ve berḳ ve ẓulmet vuḳūʿına ve ʿadāvet ve ḥuṣūmet ve fitne ve ġażab 26) miṣillü nesneler ḫalḳ arasında vāḳiʿ olmasına ve laḥm ve gūşt bol 27) olmasına ve devābuŋ keṣretine ve tüccār ve pāzārilerüŋ revnaḳına ve nāme

[71b]

1) ve ḫaberlerüŋ keṣr ve esḥāb-ı dīvān ve küttāb aḥvāli eyü olmasına 2) -ḳırān ḳamer be-zühre- der-esed delālet ėder havānuŋ iʿtidāline ve sūr 3) ve zifāf ve enkiḥenüŋ keṣretine ve mülūküŋ surūrlarına ve surūrda 4) raġbetlerine ve nisānuŋ zīnete raġbet ve refāhetlerine -ḳırān ḳamer be-ʿuṭārid- 5) der-esed mülūk ve selāṭīnüŋ ḫareketlerine ve peykler ve ḳāṣıd ve resūllerüŋ 6) vurūdına beyne'l-mülūk ėlçilerüŋ keṣret-i vurūdına ve ṣayd ve şikāra 7) raġbetlerine ve cevāhir-i maʿdenī beyʿ olmasına ve māl ṭaleb ėtmelerine 8) -faṣl burc-ı sünbüle- 9) -ḳırān müşterī be-züḥal-der-sünbüle delālet ėder ʿilm-i şerīʿat nāṭıḳ 10) olanlaruŋ ẓuhūrına ve yeŋi meẕheb ve millet āşḳāre olmasına ve şol kimesneler 11) taġallub ėdeler ki vaḳt-ı ḳırānda ḳanġı kevkebüŋ ḫaṭṭı ve vāfir ve müstaʿlī olursa 12) ol kevkebe mensūb olanlar elbette ġalebe ve ḳuvvet ol ḳavmuŋ olur -ḳırān 13) merrīḫ be-züḥal- der-sünbüle

nebātāt ve mezrūʿātuŋ fesādına ve raʿd ve berḳ 14) ve iḫtimāldür zelzeleden baʿżı yėrlerüŋ ḫarāb ve münḫasif olmasına ve toz 15) ve ṭopraḳ ṣavrulmasına ve yübüset-i havā ve ẓulmet ve cenūb ṭarafında fitne ve teşvīş 16) ẓuhūrına ve sünbüleye mensūb olanlaruŋ bed-ḥāline -ḳırān zühre be-züḥal- 17) der-sünbüle ḫüddām ve ʿavām ve ḥavātīn ve nedīmān ve muṭrıbān bed-ḥāl olup 18) erbāb-ı lehv ve ṭarab ve şeṭāretüŋ endūh ve ġamlarına ve zenān emredānuŋ 19) sūʾ-i mizāclarına ve ʿuṣret-i vaż'-ı ḥavāmil ve ezvāc beyninde münāzaʿa ve şiḳāḳ 20) vuḳūʿına ve meşāyıḫ ve pīrānuŋ ṭarab ve surūr ve nikāḥ ve zeyb ve zīnete 21) meyillerine ve nebātāt ve meyvelere fesād ve narḫlarda tefāvüt ve zamānı 22) ise bürūdet ve ẓulmet ve yaġmurlaruŋ nüzūlına ve ḳul ve cevārī ve ʿıṭırlaruŋ 23) ucuzlıġına bu ḫükmler beşinci iḳlīmde ve azerbāycān ve bādiye-i ʿarabda vāḳiʿ 24) olmasına delīldür -ḳırān ʿuṭārid be-züḥal- der-sünbüle delālet ėder erbāb-ı 25) ḳalem ve esḥāb-ı dīvānuŋ inḳıbāż-ı ḫāṭırlarına ve munṣarafeyn 26) ve tüccār ve erbāb-ı pāzāruŋ teşvīşlerine ve aḫbār-ı kāẕibe ve erācīf keşretine 27) ve töhmet ve ġamz ve nifāḳ vuḳūʿına ve ṣanāyiʿ ve ʿaḳāruŋ beyʿ ve revācına ve

[72a]

1) ve mezrūʿāt ve nebātātuŋ fesādına pāzārlaruŋ kesādına ve her dürlü emrāżuŋ 2) ẓuhūrına ḫuṣūṣā ṣarʿ ve cünūn mālīḫūlyā ve mevt-i fücāʾ vuḳūʿına ve ḳatı 3) ve ṭılısmāt ve nīr-necāt ve siḥriyāt miṣillü şeylerüŋ vuḳūʿına vaḳtı ise 4) bād ve bārānuŋ ḥudūṣına narḫlaruŋ tefāvütine -ḳırān ḳamer ve züḥal- der-sünbüle 5) müsāfirler ve peykler ve cāsūslaruŋ nekbet ve ibtiẕāllerine ve zaḥmet-i mutaṣarrıfān 6) vuḳūʿına ve bed-ḫaberler şuyūʿına ve eṭʿime ve ġallātuŋ fesādına ve burūdet 7) ve bād ve bārān vuḳūʿına zamānına göre -ḳırān merrīḫ be-müşterī- der-sünbüle 8) ʿulemā ve ḳużżāt zümresinüŋ bed-ḥāl ve nekbetlerine ve yā ḫasteliklerine ve fitne 9) ve teşvīşler ve eşcārda fesād ve mezraʿalara çekirgeden āfet ve havāya ḥarāret 10) ve ʿufūnet gelmesine ve ḥarāret ve yubūsetden baʿżı emrāż vuḳūʿına ve erbāb-ı 11) silāḥuŋ ḳuvvet ve ḳudretlerine ve ekinlere baʿżı haşerāt-ı mūẕīye ve siliḥden 12) żarar tertībine delīldür -ḳırān zühre be-müşterī- der-sünbüle eşrāf ve sādātuŋ 13) ḥüsn-i ḥāline ve ʿulemā ve ḳużżāt ve eʾimme zümresinüŋ nevʿān surūr ve ḥużūrlarına 14) ve duʿālar müstecāb olmasına ve zifāf ve sūr żiyāfetleri ve nikāḥlar vefretile 15) vuḳūʿ bulmasına ve ḫastelere ṣıḥḥat ve eṭʿimenüŋ ucuzlıġına ve geştīlerüŋ 16) selāmetine ḫavātīn-i muʿaẓẓamanuŋ ve ḫuddām-ı sarāy ve sāʾir zenān ve emredānuŋ 17) feraḥlarına ve havānuŋ ḫōşligine ve ḫalḳda emn ve amān ve ṣıḥḥat ve nebātāt 18) ve mezrūʿātuŋ eyüligine ve iʿtidāl-i havāya -ḳırān ʿuṭārid be-müşterī- 19) der-

sünbüle ḥüsn-i ḥāl-i ʿamme ve ehl-i ḳalem ve dīvān ḫalḳı revnaḳ bulmasına 20) ve niʿmetlere keṣret ve ucuzlıḳ ve nebātāt güzel olup tüccār ve erbāb-ı 21) bāzār ve müsāfürlerüŋ ḥüsn-i ḥāline ve ḫōş ḫaberlerüŋ şuyūʿına ve kārbānlaruŋ 22) vurūdına dīn-i islāmuŋ revnaḳına ve ʿulemā beynlerinde baḥṣlar ve münāẓaralar 23) vuḳūʿına ve ıṭbā ve müneccimānda işābet olup muʿālece ve aḥkāmlarında ḫaṭādan 24) maṣūn olmaḳlarına ve bāzirgānlaruŋ ve ḳavāfilüŋ vurūdlarına ve kār ve 25) bāzārlarında sūd ve fāʾidemend olmaḳlarına ve dürüst aḫbāruŋ ve ḫaḳḳ 26) sözlerüŋ şuyūʿına ve ʿamāl-ı mutaṣarrıfān arasında sālik olmalarına 27) ve yollaruŋ emn ve raḥetliklerine ve bārānuŋ ḳılletine -ḳırān ḳamer be-müşterī-

[72b]

1) der-sünbüle delālet ėder ulularuŋ keṣretle cemʿiyyetler ve erbāb-ı dīvān 2) ve ʿuḳalā ve ḥükemā ittiḥādına ve mezrūʿātuŋ eyüligine ve kārbānlaruŋ vurūdına 3) ve müsāfürler ve peyklerüŋ selāmetlerine ve eṭʿimede beyʿüŋ keṣret-i vuḳūʿına 4) -ḳırān zühre be-merrīḫ- der-sünbüle delālet ėder erbāb-ı silāḥuŋ surūrlarına 5) lākin ḫavātīn ve ḥādım ve ḫāce-serā ve erbāb-ı lehv ve ṭarabuŋ endūh ve 6) melāletlerine ve fısḳ ve fücūr ve nā-meşrūʿ işlerüŋ āşkāra olmasına 7) ve miyān-ı ezvācda ḫuṣūmet ve nizāʿa ve ṣunʿ-ı ḥamilde ʿusret ve suḳūṭ 8) ecinne miṣillü şeylerde keṣret ve ʿavratlarda ḫastelik ve eṭʿimede 9) fesād ve ḫavātīn-i muʿaẓẓama ve ḫüddām-serā miyānunda ʿadāvet ve baʿżılarına 10) nekbet ve yā düşüp ʿazl ve zillet vuḳūʿına ve ḥāmile 11) ʿavratlarda renc ve elem vuḳūʿına -ḳırān ʿuṭārid be-merrīḫ- der-sünbüle 12) delālet ėder erbāb-ı silāḥ ile eṣḥāb-ı ḳalem ve dīvān aralarında 13) nizaʿ ve ḫuṣūmet ve ālāt-ı ḥarbile keṣret ve şerīr ve fāsid ve ḫāyīnlerüŋ 14) ġalebesine ve ḫalḳ arasında mekr ve ḥīle ve tezvīr vefretile vuḳūʿa 15) gelmesine ve baʿżı emrāż ḥārra ḥudūṣına ve nebātāt ve mezrūʿātuŋ 16) fesādına ve sitem ve ẓulm ve dād-ḫāhī keṣretine ve tefeyyür-i havā ve yėller esmesine 17) ve narḫlaruŋ tefāvütüne ve baʿżı ʿavratlaruŋ sūʾ-i mizācına -ḳırān ḳamer be-merrīḫ- 18) der-sünbüle delālet ėder ʿāmme-yi nāsuŋ aḥvāli bed olup aḫbār -ı 19) erācīf ẓuhūrına ve ekāẕībüŋ şuyūʿına ve erbāb-ı dīvān ve tüccār 20) ve ehl-i pāzāruŋ ʿaskeriyeden taʿb ve zaḥmet ve meşaḳḳatlerine ve gürūha 21) ẓulm-ı ṣarīḥ işābet ėtmesine -ḳırān ʿuṭārid be-zühre- der-sünbüle delālet 22) ėder bāzargānlar ḫōş olup fāʾide ėylemelerine ve zeyb ve zīnetlerüŋ 23) şöhretine ve ʿıtırlaruŋ vefretine ve eṭʿimenüŋ ziyāde ve keṣretine 24) -ḳırān ḳamer be-zühre- der-sünbüle müsāfürler ve tüccār ve peykler ve cāsūslaruŋ 25) ḥüsn-i ḥāline ve kerhile nikāhlaruŋ vuḳūʿına ve vüzerā ve

ehl-i ḳalem 26) ve dīvān surūr ve ṭarab vuḳūʿına ve cevārī almasına ve ʿıṭırlaruŋ 27) ziyādeligine -ḳırān ḳamer be-ʿuṭārid- der-sünbüle delālet ėder cāsūslar

[73a]

1) ve peyklerüŋ keşret-i revācına ve vürūdına ve resūller irsāline ve 2) dīvānīlerüŋ revnaḳına ve pāzārlaruŋ revācına ve kitāb ve ḥubūbāt 3) ve ġallātuŋ alınup ṣatılmasına 4) -faṣl burc-ı mīzān- 5) -ḳırān müşterī be-züḥal- der-mīzān delālet ėder mülk -i devlet intiḳāl 6) ėylemege ve aḥvāl-i dehāḳīn ʿulyāya ʿurūc ėdüp ṣāḥib-i merātib olmasına 7) ve nāsuŋ sīretleri mübeddil ve ḫūyları bir dürlü aḫlāḳa mutaṣannif 8) olmasına nitekim bundan muḳaddem naḳl ėyledik ve vech-i meşrūʿ üzere tafṣīl 9) ḳılduḳ -ḳırān merrīḫ be-züḥal- der-mīzān delālet ėder bādiye-yi ʿarabda fitne 10) ẓuhūrına ḥarb ve ḳıtāl ve cidāl vuḳūʿına ve erācīf-i aḫbār şüyūʿına ve demevī 11) marażlar ḥudūṯuna ve ḫalḳ arasında ʿadāvet ve buġż vuḳūʿına ve kibāruŋ 12) meşhurlarından baʿzılarına ʿaẕāb ve katl ve muṣādere miṯillü ḥālet ẓuhūrına 13) ve raʿd ve berḳ ve jāle ve şahāblar vuḳūʿına ve zamānına göre ḳuraḳlıḳ olmasına 14) ve erbāb-ı maʿārif ve füżelānuŋ hirās ve ḫavflarına ve yėllerüŋ ḳuvvetle 15) esmesine ve eşcār ve eṯmārda āfat ve baʿżı ʿālī yėrlerüŋ ḥarābına ve 16) ḫalḳuŋ dīn bābında tekāsül ve tehāvünlerine ve pāzārlaruŋ kesādına 17) vaḳti ise ṣovuḳlara naḫrlaruŋ tefāvütlerine ve ekṯer budur ki teʾṯīrāt 18) üçünci iḳlīmde ve maġrib-i zemīnde ola -ḳırān zühre be-züḥal- der-mīzān 19) delālet ėder zenānuŋ bed-ḥāli ve ḫuddām ve nedīmān ṭāʾifesinüŋ 20) ibtiẕāline ve miyān-ı ezele ve içde ser-nekkād şiḳāḳ ve ḫuṣūmet 21) ve iftirāḳ ve ʿaṭṭār ve bazāzlar ve efsüngerlerüŋ fesād ḥāllerine ve ḳara 22) bulutlar ve vaḳtı ise ṣovuḳlar olmasına ve ʿusr-ı vilādete ve ḫalḳ eṣvāt 23) ve naġamātla muḳayyed olmalarına -ḳırān ʿuṭārid be-züḥal- der-mīzān delālet ėder 24) ulular ve erbāb-ı maʿārif ve fużalā mizāclarında inḫirāf ve mevt-i fücāʾa 25) ve erbāb-ı dīvānuŋ şiddet ve miḥnetine ve mutaṣarrıfān ve ʿammāl ve tüccār ve 26) muḥāsebān ve vükelā çendān hicrāndan ḫalāṣ olmamaḳlarına ve baʿżı 27) aḫbār -ı erācīf ẓuhūrına ve şuhūd-ı ẕūduŋ keṯretine ve pāzārlaruŋ kesādına

[73b]

1) ve eṭʿimenüŋ vefret ve ucuzlıġına ve eşcār ve nebātātuŋ fesādına ve ṣovuḳlar 2) ve yėller ve yaġadurlıḳlar olmasına vaḳtı ise ve ḫalḳ-ı ʿulūm-ı daḳīka iştiġāl 3) ėtmelerine ve erbāb-ı aḥkāmuŋ işābetine -ḳırān ḳamer be-züḥal- der-mīzān 4) cihet-i cemʿiyyet ve nikāḥ bābında ve resūllaruŋ irsāline ve yėller esmesine ve ebr-ı 5) bārāna ve eṭfāl ve ehl-i cibālde mevt ve keṯret-i emrāża -ḳırān merrīḫ be-müşterī- 6)

der-mīzān delālet ėder ümerā ve erbāb-ı silāḥda żaʿf ve vüzerā ve eşrāfda 7) sūʾ-ı mizāc ve fevt ve baʿżı emrāż ẓuhūrına ve baʿżı tüccār ve kārbānlara 8) ḥarāmīlerden żarar terettübüne ve şahāb ve havāda āteş miṣillü şeyler ḥudūṣına nā-ḫaḳḳ 9) yėre ḳānlar ve muṣādereler vuḳūʿına ve keṣret-i ḫiyānete ve eṭʿimenüŋ fesādına 10) ve ekābir ve eşrāf ʿulemā ve ḳużżāt ve vüzerā beynlerinde ḫuṣūmet vuḳūʿına 11) -ḳırān zühre be-müşterī- der-mīzān delālet ėder dīn-i islām ḳuvvet ve revnaḳ 12) bulup ḫalḳuŋ ḫayrāt ve ʿudūl ve nikāmuŋ iḫbānatları ẓuhūrına ve ḳıbāle 13) ḫaṭṭā ve küttābdan müzevir ḫaṭlar ṣudūrına ve ḫayrāt ve ḥasenāta raġbet ve cemʿiyyetler 14) ve żiyāfetler ėdüp ʿāmme-yi nāsuŋ surūrlarına eṭʿimenüŋ vefretine 15) ve nikāḥ ve zifāflaruŋ keṣretine ve ḫalḳuŋ müteberrik türbe ve ziyāretgāhlara 16) meyl ve raġbetlerine ve duʿālar ḳarīn icābet olup ʿāmmenüŋ ve emānet 17) ve eşrāfuŋ lehv ve ṭaraba taḳayyüdlerine ve ṣıḥḥat marażı ve surūr-ı zenān ve emredāna 18) ve malbūsāt ve ʿıṭriyātuŋ ʿizzetine ve nebātāt ve meyve ve ḥubūbātuŋ vefretine 19) ve muvāfıḳ ve ḫōş yėller esmesine ve vaḳtine göre nāfiʿ yaġmurlar yaġmasına 20) -ḳırān ʿuṭārid be-müşterī- der-mīzān delālet ėder vüzerā ve eşrāf ve ehl-i 21) dīvān ve ḳalem beyninde ittiḥād ve meveddet ve ʿammāl ve tüccār-ı ehl-i pāzāruŋ 22) revnaḳ ve refāhiyyetlerine ve erbāb-ı ʿulūm ve maʿārifüŋ münāẓāra ve keṣret-i 23) müẓākerelerine ve dürüst ḫaberler şuyūʿına ve muvāfıḳ rūzgārlara ve ʿilāc-ı 24) eṭıbbāda işābet ve aḥkām-ı ehl-i nücūmda sehv ve ḫaṭādan selāmet ve füżelā 25) ve ehl-i maʿārifüŋ kārlarına revnaḳ ve ḥükkāmda ʿadālet ve icrā-yı aḥkām-ı 26) şerīʿat ve eşcār ve eṣmār ve eṭʿimenüŋ eyüligine ve havānuŋ iʿtidāline 27) -ḳırān ḳamer be-müşterī- der-mīzān delālet ėder ittiḥād ve meveddet eşrāf

[74a]

1) ve ʿulemā ve cemʿiyyet ve żiyāfetlerine ve aḫbār-ı rāst ve dürüstüŋ şüyūʿına ve meyvelerüŋ 2) eyüligine ve muvāfaḳ rūzgārlara -ḳırān zühre be-merrīḫ- der-mīzān delālet ėder 3) beynü'l-ezvāc muḫāṣemet ve isḳāṭ-ı ecine ve ʿusr-ı vilādet ve vażʿ-ı ḥaml 4) ve fisḳ ve fücūr fevāḥiş keṣret üzere olup ve zenān ve emredān maraż 5) ve sūʾ-ı mizāca ve fesād-ı eşcār ve ziyāde bād ve bārān olmasına vaḳti ise 6) ve bedkārlaruŋ rüsvāyılıġına -ḳırān ʿuṭārid be-merrīḫ- der-mīzān delālet ėder 7) erbāb-ı maʿārif ve fużelā ve şuʿarā mużṭaribü'l-ḥāl olup erbāb-ı ḳalem 8) ve ʿammāl ve mutaṣarrıfān-ı emvāl ve tüccār ve ehl-i pāzār bed-ḥāl olmalarına ve ehl-i 9) dīvān ve ʿaṭṭar deyyān elem ve endūh ile ḫāṭır perīşān olmaḳlarına ve 10) aḫbār -ı kāẓibede keṣret ve envāʿ-ı ḫīl ve ḫudʿa ẓuhūrına ve baʿżı töhmet 11) miṣillü ve ḥuṭūṭ-ı müzevire ile baʿzılar isnād olınmasına ve birinüŋ ḫıyāneti 12) ẓāhir olmasına ve

erbāb-ı ṭarab ve ḫādımān ve zenān ve nedīmān-ı sulṭānuŋ 13) ḥālleri fesāda yüz ṭutup mużṭar olmaḳlarına ve raʿd ve berḳ ve taġayyür havā 14) ve baʿżı marażlar surḫ bād ve ṣarʿ ve cünūn ve siḥr ve efsūn miṣillü aḥvāl 15) vuḳūʿına ve ṭırār ve ʿayyārlaruŋ keṣretine ve rāb ḫasteligine -ḳırān ḳamer 16) be-merrīḫ- der-mīzān delālet ėder müsāfirān ve kārbān ve peykler ve cāsuslaruŋ 17) ḥālleri ḫaṭar üzere olup ʿavratlar ve erbāb-ı ṭarab renc ve zaḥmet 18) ve elem çekmelerine ve zevceler ṭaʿn ve teşnīʿe ve riyāḥuŋ hubūyuna -ḳırān 19) ʿuṭārid be-zühre- der-mīzān delālet ėder erbāb-ı eḳlām ve müsteḥabbān ve 20) ʿammāl ve tüccār ve mutaṣarrıfān-ı emvāl-ı aḥvālleri eyü olmasna ve şuʿarā ve ehl-i 21) maʿārif ve fużalānuŋ revnaḳ ḥāllerine ve miyān-ı ezvācda muvāfaḳat 22) ve ittiḥād olup ʿaşḳ ve muḥabbet-nāmeler yazılup varup gelmesine ve 23) pāzārlarda perde-yi ġulām ve ʿıṭr ve libāsuŋ revācına ve eşcār ve eṣmār 24) olup ve muvāfiḳ yėllerüŋ hubūyına ve ebr ve bārān ve kārlaruŋ dürüst 25) olmasına ve revnaḳ ve ḳuvvet-i dīn-i islām -ḳırān ḳamer be-zühre- der-mīzān 26) delālet ėder zenān ve ehl-i ṭarabuŋ revnaḳına ve keṣret-i enkiḥe ve zifāf 27) ve cemʿiyyet ve ṣoḥbetlere ve ḥüsn-i ḥāl-ı müsāfirān ve ḫōş rūzgārlara

[74b]

1) ḳırān kamer be-ʿuṭārid- der-mīzān delālet ėder şuʿarā ve fużelā ve erbāb-ı 2) maʿārif revnaḳ bulup ḫōş ḥāl ve mesrūrü'l-ḥāṭır olmaḳlarına 3) ve erbāb-ı ṭarab ve nedīmānuŋ aḥsen-i ḥāline ve ḫōş ḫaberler vurūdına 4) ve keṣret-i beyʿ-i ġulām ve cevārī ve hubūb-ı riyāḥ-ı laṭīf ve nem-i bārān 5) vuḳūʿına -faṣl burc-ı ʿaḳreb- 6) -ḳırān müşterī be-züḥal- der-ʿaḳreb delīldür bī-āṣl ve edāyinler 7)ẓuhūr ėdüp işleri ḳuvvet bulmasına ve ehl-i eḳālīm ulular 8) ve muḥteşemler üzerine ẓafer bulmaḳlarına ve ḳāhir ve ġālib anlar ola ki 9) ḳırān vaḳtinde her ḳanġı kevkeb ki ḳavī ve ḫaṭṭ ve istilā ṣāḥibi ola ol 10) kevkebe mensūb olanlaruŋ ḳuvvetleri sāʾirine ġālib ola -ḳırān merrīḫ be-züḥal- 11) delālet ėder erbāb-ı fitne ve şerr ve şurūr ẓuhūrına ve ḫalḳda endīşe ve 12) teşvīşler belürmesine ve ḳanlar dökilmesine delālet ėder anlarda ʿaḳreb burcına 13) mensūb olanlar ve büyük ḫayrlar şüyūʿına -ḳırān zühre be-züḥal- delālet ėder 14) şular ṭuġyān ėyleyüp ebr ve bārān ve seyller cereyānına ve çeşme ve pınarlar 15) ṭaşup baʿżı ʿimāretler sėlden ḫarāb olmasına ve ʿavratlara baʿżı 16) emrāż ʿarūżana ve bed-kārlara āfet işābetine -ḳırān ʿuṭārid be-züḥal- der- 17) ʿaḳreb delālet ėder ḫalḳ arasında ḫuṣūmet ve münāzaʿlar mütemādī 18) olup teşvīş ve ġamlar ẓuhūrına ve ḳara bulutlar olup yaġmurlar yaġmaġa 19) ve zamānı ise ṭoŋlar ve buzlar ve dipiler ve ṭolılar nüzūlına ve nebātāt 20) ve mezrūʿāta ziyān ve āfat ve müsāfirān-ı deryā ve geştīhā vurūdına kārbān ve kesād-ı 21) pāzār ve ekāẕīb aḫbār

vuḳūʿına ve erbāb-ı aḳlām bed-ḥāl olup sūʾ-ı 22) mizāc vuḳūʿına ve baʿżı müzevvir ḥuṭūṭ sebebiyle müttehim olmaḳlarına ve şuhūd-ı 23) zōr ẓuhūrına ve dehhāḳīn ve bisātīn aḥvāli eyü olmasına ve küttābuŋ 24) sūʾ-ı mizācına ve şāyed ki sāl ḳuraḳlıḳ üzere mürūr ėyleye -ḳırān ḳamer be-züḥal- 25) der-ʿaḳreb delālet ėder müsāfirler ve cāsūslar ve peyklerüŋ ıżṭırāb ḥāllerine 26) ve ehl-i ṣalāḥ ḳuvvet ve revnaḳ bulmaḳlarına ve ulular maḳhūr olup ve dūnlar 27) ve bed-kārlaruŋ giriftārligine ve yaġadurlıḳlar ve ṣovuḳlar olmasına vaḳtı ise

[75a]

1) -ḳırān merrīḫ be-müşterī- der-ʿaḳreb delālet ėder vüzerā ve ʿulemā ve eşrāf ve ḳużżāt 2) aralarında ḫuṣūmet ve münāzaʿa vuḳūʿına ve erācīf ve fitne ve teşvīş ẓuhūrına 3) ve miyān-ı nāsda baʿżı emrāż ẓuhūrına ḫuṣūṣā serṣād dedükleri marażdan 4) tażarrularına ve ḳabarcıḳ ve ḳızamuḳ ve bunlara beŋzer ʿilletlerüŋ ẓuhūrına ve baʿżı 5) ḫalḳuŋ mālları telefine yaʿnī muṣādara-yı emvāl ve ekābir ve ḫıyānet-i ʿudūl 6) ve küttābuŋ ḫuṭūṭ-ı müzevvire ve ḳıtāla ve fetvällerüŋ nā-meşrūʿ yazılmasına ve 7) eṭʿimede fesād ve pāzārlar kesād ve havāda āteş ve şahāb miṣillü şeyler 8) ve mużır yėller ve taġayyür-i havāya -ḳırān zühre be-müşterī- der-ʿaḳreb delālet 9) eder vüzerā eşrāf ve eʾimme ve ḳużżāt ve ḫavātīn ve ḫādımān ve nedīmānda 10) ḥüsn-i ḥāl ve ḫalḳ arasında emānet ve diyānet ve emn ve ten-dürüstī olup 11) nebātāt ve meyvelerde ucuzlıḳ ve eṭʿimede vefret ve deryā müsāfirlerinde 12) selāmet ve ġanīmet ile ʿavdet ve maḥbūslaruŋ ḫalāṣına ve bezekārlaruŋ 13) tevbe ve istiġfārına ve ṣularda keṣret yaġmurlarda vaḳtına göre ve furtuna 14) -ḳırān ʿuṭārid be-müşterī- der-ʿaḳreb delālet ėder deryā müsāfirlerinde selāmetle 15) ricʿat ve ʿilāc-ı eṭıbbāda işābet ve pāzārlaruŋ revnaḳına ve beyʿ ve şerā 16) revācına ve eṭʿimenüŋ vefretine ve narḫlaruŋ ucuzlıġına 17) ve meyvelerüŋ keṣretine ve nebātātuŋ eyüligine ve ḫōş ḫaberler şüyūʿına ve ḫalāṣ-ı 18) maḥbūsān ve ulularuŋ ṣalāḥ cihetiyle cemʿiyyetlerine ve nefʿlu yaġmurlar ve riyāḥ-ı bāride 19) hubūbetine eger vaḳtı -ḳırān ḳamer be-müşterī- der-ʿaḳreb delālet ėder yaġmurlar ve seyllerüŋ 20) keṣretine ve müsāfirān-ı deryānuŋ sükūnetlerine ve beze-kārlaruŋ tevbelerine ve havānuŋ 21) iʿtidāline -ḳırān zühre be-merrīḫ- der-ʿaḳreb delālet ėder aḥvāl-i ḫüddām ve ḫavātīn 22) żaʿfına ve ṣıbyān ve eṭfāllere ve suḳūṭ-ı ecine miṣillü şeyler vuḳūʿına ve nikāḥ 23) ve ālet-i tenāsülde fesād ẓuhūrına ve ezvāc aralarında nizāʿ ve ḫuṣūmet ve fısḳ 24) ve fücūr ve nā-meşrūʿ işler ḥudūsına ve yaġmurlar nüzūlına ve ḥayvānāt-ı ābīnüŋ 25) fesādına ve zenān-ı nābekār ve bezekār ʿavratlar bed-ḥāl olup

zānīlerüŋ 26) rüsvā-yı ʿām olmaḳlarına -ḳırān ʿuṭārid be-merrīẖ- der-ʿaḳreb delālet ėder 27) müsāfirān-ı deryānuŋ fesād ḥāl ve ḳasāvetlerine ve geştīlerüŋ āfetine

[75b]

1) yollaruŋ ve müsāfirlerüŋ emn ve emān üzere olmayup rāhrevān ve kārbānlaruŋ 2) renc ve elemlerine ve ḳaṭṭāʿ-ı ṭarīḳ ve duzdāndan żarar çekmeklerine ve erācīf-i aġbāruŋ 3) keşretine ve ẓulmetler ve kārlar ḥudūşına ve iʿṣābet olup ve ruṭūbet-i dimāġ 4) gibi ġasteliklerüŋ vuḳūʿına ve ẓulm ve sitem reʿāyāya işābet ėdüp dād-ġāhlaruŋ 5) keşretine ve niʿmet mişillü şeylere –ḳırān ḳamer be-merrīẖ- der-ʿaḳreb delālet ėder keşret-i 6) fitne ve ḳıtāl ve cidāl ve meşaḳḳat-ı müsāfirān ve bend ve ḥabs ve ḳatl mişillü ḥālāt 7) ẓuhūrına ve buḫār ve küdūret-i havā ve raʿd ve berḳ ve ṣāʿiḳa ve yaġmurlaruŋ ḥudūşına 8) -ḳırān ʿuṭārid be-zühre- der-ʿaḳreb delālet ėder müsāfirān-ı deryā vürūdına 9) ve cevāhir-i ābīnüŋ beyʿine ve tüccāruŋ sūdına ve zenānuŋ zeyb ve zīnete 10) raġbetlerine ve ḥalī ve cevāhir ve ḳıymetlü şeyler ile taḳayyüdlerine ve ḫalāyıḳ bāġ 11) ve bostān ve serdābeyeye raġbetlerine ve mellāḥlar ve ġavāṣlar ve şarābdārlaruŋ revnaḳına 12) ve ʿavāmuŋ lehv ve ṭarabla teḳayyüdlerine ve ferūmāye ve sefileler ʿadāvetler ḳarışdırup 13) fevāḥiş ve livāṭaya ziyāde meyyāl olalar yaġmurlar ve şular ve seyller izdiyād 14) ola eger vaḳtı ise -ḳırān ḳamer be-zühre- der-ʿaḳreb delālet ėder müsāfirler 15) ve peykler ve resūller bed-ḥāl olup zenān ve emrāduŋ ve erbāb-ı lehv ve ṭarabda 16) teşvīş ve renc ve endūh-ı ġam ve nemmām ve zemmāmlaruŋ ḥāli tebāh olmasına 17) ve ekāẕīb aġbāruŋ keşretine ve yaġmurlar ve taġayyür-i havāya vaḳtına göre -ḳırān 18) kamer ve ʿuṭārid- der-ʿaḳreb cāsūslaruŋ ıżṭırābına ve müsāfirlerüŋ fesādına 19) ve erācīf ve ekāẕīb aġbār şüyūʿına ve ẓuhūr-ı ebr ve taġyīr-i havā ve küdūretine 20) ve keşret-i imṭār ve fevt-i ṣıbyāna delīldür -faṣl burc-ı ḳavs- 21) -ḳırān müşterī be-züḥal- der-ḳavs delālet ėder bir ṣāḥib-i nuṭḳ ve belāġat 22) ve feṣāḥat ẓuhūr ėde ki nübūvvet daʿvāsın ėder ola meʿcuzeden ve ʿilm-i 23) tevḥīd ve taṣavvufdan nāṭıḳ olıcı ola ve burhānı taʿbīr-i rüʾyā ve muġaybātdan 24) ve teʾvīl ʿilminden ve muʿcizātı ekşeryā bu iki ʿilimden dem urup şiʿr söyler 25) ola yaʿnī burhān taʿbīr-i ġāb ve muġaybātdan ziyāde berāhīn iẓhār ėylemesine 26) ve bu iki ʿilimde ḥarīṣ ola -ḳırān merrīẖ be-züḥal- der-ḳavs delālet ėder ehl-i 27) şerīʿat ve eṣḥāb-ı meẕāhib arasında günāgūn ḳāl ve ḳīl ve baʿżı aġbār-ı

[76a]

1) nā-münāsib ẓuhūrına ve sīretler taġyīr-peẕīr olmasına ve havāda ẓulmet ve teġayyür 2) ve zamānı ise ve şedīd bürūdetlere ve dėdüklerimüzüŋ āşārı ekşeryā

iḳlīm-i 3) s̱āliṣ ve maşrıḳ ṭarafında ẓāhir olsa ki çerīler cemʿ olmaḳ gibi ve ḥarb 4) ve ḳıtāl ve ʿalāyim-i āteş miṣillü āṣār ve baʿżı mevāżıʿa nārdan żarar terettüb 5) eylemek gibi ve eşḳıyā ve ḫırsızlar ve ḥarāmīler baş ḳaldırmaḳ gibi ve ẓulm ve taʿaddī-yi 6) ẓulme ve iḫtilāl-i emzice ve nā-ḥaḳ ḳatiller ve teşvīş erbāb-ı ʿulūm ve maʿārif 7) ve mekrūh-ı selāṭīn ve aṣḥāb-ı ḫānedān-ı ḳadīm ve raʿd ve berḳ ve şahāb 8) miṣillü ʿalāmetler ẓuhūr ėtmesine -ḳırān zühre be-züḥal- der-ḳavs delālet ėder 9) ziyāde ṣovuḳlar olup ḳarlar yaġmasına vaḳtında ise ve ḫalḳ arasında 10) ṣıyānet ve zenān ve emrāduŋ mevt ve erbāb-ı lehv ve ṭarab ve şeṭāretüŋ 11) endūh ve ıżṭırāblarına ve suḳūṭ-ı ecine ve ʿusr-ı vażʿ-ı ḥaml ve beyne'l-ezvāc 12) şiḳāḳ ve iftiraḳ keṣret üzere olup ʿavratlarda emrāż ve nikāḥlaruŋ 13) güçligine ve zōr ile olmasına ve narḫlaruŋ tafāvütine ve baʿżı siyāh bulutlar 14) ve ẓulmetler olup baʿżı meyvelerüŋ fesādına lākin meşāyiḫ ve erbāb-ı ṣaḥrā 15) ve ḳılāʿ ve cibālde ve sūr ve lehv ve ṭarab ve şeṭāretler olmasına ve kārbānlar 16) gelmesine -ḳırān ʿuṭārid be-züḥal-dür ḳavs delālet ėder müsāfirler ve kārbānlaruŋ 17) tebāhī ḥallerine ve erbāb-ı aḳlām ve küttāb ve mutaṣarrıfān-ı emvāl bed-ḥāl olup 18) melāletlerine ve baʿzı ḫuṭūṭ-ı müzevvire sebebiyle iḫtimāldür baʿżıları bu töhmet 19) ile elden gidüp belki başdan daḫı çıḳmalarına ve ḳalbezenlerüŋ giriftārliklerine 20) ve ṣınāʿuŋ renckeş olmaḳlarına ve kārbānlar vürūdına bāzirgānlar 21) gelüp sūdları ziyāde olmasına ve narḫlaruŋ tafāvetine vaḳtı ise taġayyür-i 22) havā ve sermā ve raʿd ve berḳ vuḳūʿına ve mezrūʿātuŋ fesādına ve emrāż-ı 23) muḫtelife ḫuṣūṣā sarʿ ve cünūn ve mālīḫūlyā ẓuhūrına ve beyʿ-i ġulāmān ve ʿaḳāḳīre 24) -ḳırān ḳamer be-züḥal- der-ḳavs delālet ėder nāsda maraż ve devābda fesād 25) ululārda mekrūh vuḳūʿına ve bulutlar ve yaġmurlar ve bürūdetlerüŋ iştidādına 26) vaḳtine münāsib ve buḫārlar ṣuʿūdına -ḳırān merrīḫ be-müşterī- der-ḳavs delālet 27) ėder ümerā ve erbāb-ı silāḥda ḳuvvet ve ʿaskerlerde cemʿiyyet ve dīn ve meẕheb

[76b]

1) bābında münāzaʿa ve ḳīl ve ḳāl ve fitneler ẓuhūr ėdüp bu sebebden teşvīş ve 2) taʿb ve dīn ve meẕheb ḫuṣūṣında taʿaṣṣub ve cidāl vuḳūʿına ve vüzerā ve eşrāf 3) ve ʿulemā ve ḳużżāt ādānī ve esāfilden ḫāṭır perīşān olmalarına ve ḳışāṣ yüzinden 4) ḳatiller vuḳūʿa gelüp ʿadl-ı pādişāh ẓuhūrına ḥarāretden baʿżı ʿārıżalar ve germī 5) havā ve keṣret-i eṭʿimeye bu teʾṣīrātuŋ ẓuhūrı ekṣeryā diyār-ı maşrıḳ ve ʿırāḳ 6) ve ḫorāsān iḳlīminde ve ikinci iḳlīmde ola -ḳırān zühre be-müşterī der-ḳavs- 7) delālet ėder eşrāf ve ʿulemā ve ḳużżāt ve fuḳāhā ve eʾimme-yi dīn ḳuvvet ve rıfʿatda 8)

olup izdiyād-ı ʿizzetlerine ve ġavātīn-i muʿaẓẓama ve ġuddām ve nedīmānda surūr 9) ve ḥużūr mütezāyid olup ʿiffet ve ṣalāḥ ḥāllerine ve ġalḳda muvāfaḳat 10) ve sūr ve nikāḥ ve tezvīc ve tevellüd ve tenāsül semtine ziyāde raġbet ve zeyb 11) ve zīnetlerine ve ḳıymetlü cāmeler ve ʿıṭırlar ve düzgünlar ile teḳayyüdlerine ve ʿulemā 12) ve eşrāf māʾil-i lehv ve ṭarab olup surūrlarına ve vüzerā ve ʿadulara 13) ʿadl ve inṣāf ve duʿālarda icābet ve ġalḳda emn ve āsāyiş 14) ve ġayrāt ve ḥasenāta meyl ve havāda iʿtidāl ve eṭʿimede vefret olmasına 15) -ḳırān ʿuṭārid be-müşterī- der-ḳavs delālet ėder erbāb-ı aḳlām ve mutaṣarrıfān-ı 16) emvāl ve ʿammāl ve tācirlerüŋ kārlarınuŋ revnaḳına ve ṣarrafān ve 17) kārları revācına ve müsāfirān ve kārınuŋ keṣretle vürūdına ve fāʾidelerine 18) bunlarda emānet ve diyānet olmasına ve eṭıbbā ʿilāclarında işābet 19) ve ehl-i tencīm aḥkāmı sehv ve ġalaṭdan selāmet ve aḫbār-ı ṣaḥīḥa 20) ve ḫaṭlar ve miṣāller yazılmasına ve beyʿ-i cevāhirde keṣret ve erzānī ve bulutlar 21) olmasına -ḳırān kamer be-müşterī- der-ḳavs delālet ėder ʿavām-ı nāsda ḥüsn-i ḥāl 22) ve ʿilm-i dīn ve aḫbār -ı enbiyāya raġbetlerine ve kesret-i beyʿ-i devāba -ḳırān zühre 23) be-merrīḫ- der-ḳavs delālet ėder beyne'l-ezvāc şiḳāḳ ve nifāḳ ve isḳāṭ-ı 24) ecine ve ʿusr-ı vażʿ-ı ḥaml ve erbāb-ı ṭarabda endūh ve melālet ve ġalḳda fısḳ 25) ve fücūr ve meyl-i fevāḥiş ve nā-meşrūʿ işler ẓuhūrına ve zührevīlerde ġalebe-yi 26) ṣafrā veremden ʿillet ve nā-maʿḳūl enkiḥe ve izdivāclar ve nā-bekār ʿavratlar 27) bī-pervālı ve dilīrliklerine ve düzdān ve rāhzenān taġallübüne ve teġayyür-i havā

[77a]

1) ve bārān ve bürūdetler olup zamānı ise ḳarlar yaġup ṭoŋlar ve buzlar olmasına 2) -ḳırān ʿuṭārid be-merrīḫ- der-ḳavs delālet ėder erbāb-ı maʿārif ve küttāb 3) ve fużelānuŋ zaḥmet ve meşaḳḳatine ve ġam ve miḥnetlerine ve ehl-i pāzārda ʿusret 4) ve mutaṣarrıfān ve muḥāsebānda żecret ve ġamz vuḳūʿına ve aḫbār -ı erācīf ve ekāẕībüŋ 5) keṣretine ve ḳıllet-i dirhem ve ḳalbezenler ve ṭarrārlar ve kimyāgerler ve fitne ve müfsid ve şerīrüŋ 6) āfatına ve teġayyür-i havāya ve ġalḳuŋ ālet ve silāḥ-ı ḥarb ile teḳayyüdlerine ve havānuŋ 7) ḳuraḳlıġına -ḳırān ḳamer be-merrīḫ- der-ḳavs delālet ėder miyān-ı ekābirde ḫuṣūmet 8) ve erācīf-i aḫbār şüyūʿına ki andan ġalḳ maḥzūn olalar ve devāb 9) ve āteşī işlerüŋ keṣretine ve kār-ı dīn ḫuṣūṣunda ġalḳ kehālet 10) ve tehāvun göstermeklerine -ḳırān ʿuṭārid be-zühre- der-ḳavs delālet ėder 11) zerger ve zīnetlü işler işleyenler ve naḳḳāşlar ve bezāzlar ve ʿaṭṭārlar kārı revnaḳ 12) bulup cevāhir ḥalī ve ʿıṭriyāt maḳūlesi ziyāde revāc bulup ḳul 13) ve cāriye ḳısmı

keşret üzere beyʿ olınmasına ve nāmeler yazılup eṭrāfa 14) irsāline ve ḫalḳda muvāfaḳat ve ittiḥād ve havāda iʿtidāl vaḳtı ise yėller 15) esmesine ve izdiyād-ı bārān ve berḳler ve baʿżı mevāżıʿda raʿd ve berḳ ve ṣavāʿiḳ 16) vuḳūʿına -ḳırān ḳamer be-zühre- der-ḳavs delālet ėder ʿulemā ve fużelānuŋ lehv 17) ve ṭaraba meyillerine ve ḫalḳuŋ zühd ve ṣalāḥa raġbetlerine ve fulūs ve derāhīmüŋ 18) revācına -ḳırān ḳamer be-ʿuṭārid- der-ḳavs delālet ėder beyʿ-i berde ve ḫubūbāt ve 19) revāc bulup maḥbūslaruŋ ḫalāṣına ve münāẓara vuḳūʿına ve havānuŋ 20) ḫarārete meyline ve neccārlar ṣuʿūdına -faṣl burc-ı cedī- 21) -ḳırān müşterī be-züḥal- der-cedī delālet ėder tahvil-i ḥāl-i ʿāleme ve fürūmāye 22) dūnlar ʿālī-ḳadr olup ḫasīb ve nesīblerüŋ mirʾātı alçaḳlıġına ve ḫalḳ 23) ʿālī binālar yapmaġa raġbet ėtmeklerine ve ḳoyun ve keçi ziyāde olup çoġala 24) -ḳırān merrīḫ be-züḥal- der-cedī delālet ėder baʿżı mevāżıʿda ḫavāric ve ʿasākir 25) ẓuhūr ėdüp lākin ḳuvveden fiʿile gelmezden muḳaddem maḳhūr olmaḳlarına 26) ve sulṭānuŋ ḳāhir ve ġālib ve mużṭar olmasına ve havānuŋ iʿtidāline 27) -ḳırān zühre be-züḥal- der-cedī delālet ėder ḫavātīn-i muʿaẓẓama ve ḫuddām

[77b]

1) ve nedīmān ve emradān ve muṭribān zümresine teşviş-i düşvārlıḳ ve sāʾir 2) zenān ve zuhrūyān zümresinde ıżṭırāb ve ḫastelik ve vażʿ-ı ḥamilde 3) ʿusret ve zenān-ı nā-bekān emredān ile ʿişret ve nā-meşrūʿ ifʿāl ẓuhūrına 4) ve meşāyıḥ lehv ve ṭarab ve zeyb ve zīnete raġbet ḳılmaḳlarına ve ḳul ve cāriye ve ʿıṭr 5) ve libās cinsi ucuz olup narḫlaruŋ tefāvütüne ve nebātāt ve meyveler ve 6) baʿżı ʿimāretlerüŋ fesādına ve muḫālif yėller esüp ẓulmet ve bürūdet ve zamānı 7) ise ḳarlar olmasına ekṣeriyā bu teʾṣīrāt beşinci iḳlīmde ve āzerbāycān ve bādiyye-yi 8) ʿarabda ziyāde olmasına -ḳırān ʿuṭārid be-züḥal- der-cedī erbāb-ı aḳlām 9) ve tüccār ve ʿammāl ve mutaṣarrıfān-ı emvāl-i ḥarb ve ṣanāyiʿ mużṭaribü'l-ḥāl olup 10) perīşān ḫāṭır olmaḳlarına ve ekāẕīb aḫbār ve erācīf şüyūʿ bulup 11) ġamz ve töhmetüŋ keṣretine ve kārbānlaruŋ fesādına ve pāzārlaruŋ kesādına ve mezāriʿ 12) ve nebātātuŋ fenāsına ve narḫlaruŋ tefāvütlerine ve yėller ve ṣovuḳlar ve ḳar ve yaġmur 13) olmasına vaḳtı ise ve ṣarʿ ve cünūn miṣillü ḫastelikler ve mevt-i fücāʾ keṣret 14) ile olup ḫalḳ birbirlerine mekr ve ḫiyānet üzere olmalarına -ḳırān ḳamer be-züḥal- 15) der-cedī delālet ėder eşrāf arasında münāzaʿa ve mücādele ve ehl-i tevḥīd 16) ve ḥaḳ-gūylar mülzem ve ilzām olınmaḳlarına ve mülāḥide ve milel-i bāṭıla ẓafer bulup 17) erbāb-ı fażl ve ehl-i ḥaḳḳ olanlara ġālib olmaḳlarına ve iʿtidāl-i havāya -ḳırān 18) merrīḫ be-müşterī- der-cedī ümerā ve leşker ve sipāh ve ehl-i silāh ḳuvvet ve revnaḳ 19) ve

ʿizzet bulmaḳlarına ve ʿulemā ve erbāb-ı faż̧l ve maʿārif ve eʾimme ve ḳuż̇ż̇āt 20) ve eşrāfuŋ aḥvāli dīger-gūn ve müşevvesü'l-ḫāṭır ve eṭʿime ve eşcār ve eṣmārda 21) āfetlerden havālar bed ve mezrūʿāta çekirge ve ḥaşerāt-ı mūzīyyeden ż̇arar 22) ve ḥarāret ve yübūsetden baʿż̇ı emrāż̇ ve teġayyür-i havāya ve ebr ve nemler vuḳūʿına 23) -ḳırān zühre be-müşterī- der-cedī ḫavātīn-i muʿaẓẓama ve nedīmān ve ehl-i 24) ṭarabuŋ hüsn-i ḥāline ve vüzerā ve eşrāf ve ʿulemā ve fużelā ve ḳuż̇ż̇āt zeyb 25) ve zīnet ve lehv ve ṭarabla işṭiġāl ve enkiḥe ve cemʿiyyet ve sūdlar olup 26) bu ṭāʾifenüŋ surūrlarına ve duʿāların icābet olup ḫasteler şifā 27) bulmaḳlarına ve niʿam ve ḥulviyāt firāvān ve erzān ve ʿıṭriyāt ve malbūsāt

[78a]

1) keṣret üzere olup ḫalḳda emn ve amān ve ten-dürüstlik ve ḥüsn-i ḥāl 2) mezrūʿāt ve havālaruŋ iʿtidāline -ḳırān ʿuṭārid be-müşterī- der-cedī delālet 3) ėder erbāb-ı kemāl ve maʿārif ve fużelā ve ehl-i şerʿüŋ ẓafer bulmaḳlarına 4) ve ʿuṭāride mensūb olalaruŋ ḥüsn-i ḥāllerine ve küttāb ve mutaṣarrıfān 5) ve muḥāsebānuŋ ḥüsn-i ḥāllerine ve revnaḳına ve ʿilāc-ı ıṭbā ve aḥkām-ı ehl-i 6) nücūmuŋ işābetlerine ve aḫbār -ı meserret vuḳūʿına ve bāzirgānlar gelüp fāʾide 7) ėtmelerine ve pāzārlaruŋ revācına ve ḥaḳ sözler söylenmesine ve nebātāt ve meʾkūlāt 8) keṣretine ve beyne'l-ʿulemā mübāḥasa-yı ʿulūm ve noḳṣān-ı bārāna -ḳırān ḳamer be-müşterī- 9) der-cedī delālet ėder müsāfirān ve resūlān ve peykān ḥüsn-i ḥāla nāʾil-i 10) maḳṣad olup ulularuŋ żurūret sebebiyle cemʿiyyetlerine ve iʿtidāl-i havāya 11) -ḳırān zühre be-merrīḫ- der-cedī delālet ėder ümerā ve erbāb-ı silāḥ ve leşkerüŋ 12) ḥüsn-i ḥāl ve revnaḳına ve baʿż̇ı vilāyetler ve ḳalʿalar feṯḥ ėyleyüp ġanīmet 13) ve esīrler ile rucūʿlarına ve dūzdān ve eşḳıyānuŋ cürʾetine ve fısḳ ve fücūr 14) ve nā-meşrūʿ işler ẓuhūrına ve lehv ve ṭaraba muḳayyed olmaḳlarına ve zenān ve emredānuŋ 15) keṣret-i emrāż̇ ve ezvācda sebeb-i ʿaşḳ ile ḫuṣūmet ve ṭalaḳ ve ısḳāṭ-ı 16) ecine ve ʿusr-ı vilādet ve zührevīlerde endūh ve ġam ve teġayyür-i havā ve ẓulmet 17) ve narḫlaruŋ tefāvütine -ḳırān ʿuṭārid be-merrīḫ- der-cedī delālet ėder ehl-i 18) dīvān ve mutaṣarrıfān ve vekīlān ve muḥāsebān bed-ḥāl olup tüccār ve ehl-i 19) pāzār ve ṣınāʿ ve mensūbāt-ı ʿuṭāridüŋ fesād ḫāllerine ve ġalebe-yi ḥarāmīyān 20) ve duzdān ve ṭarrārān ẓuhūrına ve nebātāt ve mezrūʿāt ve meʾkūlāta noḳṣān 21) ve erācīf-i aḫbār uŋ şüyūʿına ve ḫurūc-ı fużalān ve tertīb-i leşker ve ekāẕīb-i 22) kelām ve aḫbār-ı mütenevviʿa ve baʿż̇ı emrāż̇ ẓuhūrına iḫtimāldür raʿd ve berḳ 23) ve zamānına göre bürūdetlere -ḳırān ḳamer be-merrīḫ- der-cedī delālet ėder baʿż̇ı 24) peykān ve cāsūslaruŋ fenāligine ve leşkeryāndan reʿāyā ve ʿavāmuŋ zaḥmet 25) ve elemlerine

ve ḫuṣūmetler vuḳūʿına ve teġayyür-i havā ve ebr ve ẓulmet ve bārān vuḳūʿına 26) -ḳırān ʿuṭārid be-zühre- der-cedī delālet ėder ḫalḳuŋ surūrına ve beyʿ-i 27) elbise ve vürūd-ı aḫbār sāde ve keşret-i eṭʿime ve ḥulviyāt ve ḥüsn-i ḥāl

[78b]

1) mezrūʿāt ve kārbānlar ve müsāfirler vürūdına ve tüccārlaruŋ bed-ḥālligine ve vükelā 2) ve mutaṣarrıfānda endūh ve ġam ḥoḳḳabāzlaruŋ şöhretine ve şaʿbda sazlaruŋ keşretine 3) ve ḳıllet-i bārān ve şiddet-i bürūdet olmaġa vaḳtı ise -ḳırān kamer be-ʿuṭārid- der-cedī 4) delālet ėder erbāb-ı ḥarf ve ṣınāʿuŋ revnaḳına ve fāʾideli seferlerine 5) ve tüccāruŋ ḥüsn-i ḥāline ve müsāfirlerüŋ gelmesine ve peykler ve cāsūslar vürūdına 6) ʿacz çekmelerine ve beyʿ ve şerāʾ-yı ḥayvānāt ve teġayyür-i havā ve bürūdete vallāhu āʿlem bi'ṣ-ṣevāb 7) -faṣl-ı burc-ı delv- 8) -ḳırān müşterī be-züḥal- der-delv delālet ėder baʿżı leşkerler ve sergerdelerüŋ 9) ḥareketine ve pīrler ve sipāhīlere āfet işābetine ve emrāż-ı muḥūfeye ve ḫānedān-ı ḳadīmden 10) yā ümerādan birine āfet ve nekbet işābetine ve baʿżı ḫalḳ arasında fitne ve ıżṭırāb 11) ve teşvīş ve maraż vuḳūʿına ve ifrāṭ-ı dem ve ḳabarcuḳ ve ḥarāret miṣillü şeyler 12) ẓuhūrına ve teġayyür-i havā ve riyāḥ-ı şedīde ve günāgün elem ve ıżṭırāblara -ḳırān 13) zühre be-züḥal- der-delv delālet ėder meşāyıḫ ve pīrān ve dehhāḳīnde surūr 14) ve ḥużūr ve civānān ve emredān ve nisvān ve erbāb-ı lehv ve elḥān żaʿīfü'l- 15) ḥāl olup ḥüzün ve elemlerine ve ṣıbyān ve mensūbāt-ı zührede ıżṭırāb 16) ve teġayyür-i havā ve bürūdetler olmasına vaḳtına göre -ḳırān ʿuṭārid be-züḥal- 17) der-delv delālet ėder ʿulemā ve erbāb-ı maʿārifde nizāʿ ve muḫālefet ve beyne'n- 18) nās ʿadāvet ve bu ṭāʾifede mevt-i nāgehānī ve küttāb ve mutaṣarrıfān 19) ve erbāb-ı dīvān ve ʿammāllar ve tüccārda şiddet ve bīmārī ve mevt ve erācīf 20) ve ekāẕīb ve şehādet-i zervde keşret ve eṭʿime girān-bahā olup pāzārlarda 21) kesāda ve nebātāt ve eşcārda fesād ve zamānı ise bürūdetler ve yėller ve yaġmurlara 22) ve ḫalḳuŋ ʿulūm-ı daḳīḳa ile iştiġāllerine ve aḥkām-ı nücūm rastlıġına 23) -ḳırān ḳamer be-züḥal- der-delv delālet ėder ʿuẓmā ve meşāyıḫ ve fużelāya mekrūh 24) ėrişüp ʿavām-ı nās beyninde ḫavf ve hirās olmasına ve yėller esüp 25) yaġmurlar olmasına zamānına göre -ḳırān merrīḫ be-müşterī- dür-delv delālet ėder 26) ümerā ve ʿaskerīde surūr ve refāhiyyet ve vüzerā ve eşrāf ve ḳużżāt ve ʿulemāda żaʿf 27) ve şiddet ve bunlardan baʿżılara sūʾ-ı mizāc surḫ-bād ve ḳabarcuḳ ve ḥarāret

[79a]

1) ve bürūdetden ḥāṣıl olan emrāż ẓuhūrına ḫiyānet ve muṣādere-yi emvāl 2) ve ḳatl miṣillü şeyler vuḳūʿına ve baʿżı nā-meşrūʿ ḳabāle ve fetvālar ve kātibler 3) ḫaṭā

neyle müttehim olmaḳ ve müteġayyir ve nā-ḫōş havālar ve bī-nefʿ rūzgārlar baʿżı 4) yėrlerde żarar ėylemesine iḥtimāldür meşhūrlardan birinüŋ āfat ve yā mevtine delīldür 5) -ḳırān zühre be-müşterī- der-delv delālet ėder ʿulemā ve eşrāf ve ḳużżāt ve eʾimme 6) dīnüŋ ziyāde surūrlarına ve ḫavātīn ve ḫuddām ve nedīmān emredān ve zenānuŋ 7) revnaḳ ve refāhiyyetine ve ḫalḳuŋ ṣıḥḥatlerine ve ḳabūl-ı ḥācāt ve ʿāmme ve emānet 8) ve diyānet ve lehv ve ṭarab taḳayyüd ve ʿıṭriyyāt ve melbūsātda girānī ḳıymet 9) ve fevākihe ve eṭʿime ve nebātātda vefret ve erzānī vaḳtında yaġmurlar ve ḫōş 10) havālar olmasına -ḳırān ʿuṭārid be-müşterī- der-delv delālet ėder vüzerā 11) ve küttāb ve ʿammāl ve tüccār ve ehl-i bāzār ḥōş-ḥāl 12) olup ders ve iştiġāl-i ʿulūm-ı daḳīḳa ve keşret baḥş ve mücādele olup 13) erbāb-ı maʿārifüŋ revnaḳına ve ḳavāfil ve kārbānlaruŋ vürūdına ve cevārī 14) ve ġulemānda erzānī ve nāsda selāmete ve şādī ve dürüstī-yi aḥkām 15) ehl-i nücūm ve işābet-i ʿilāc-ı eṭıbbā ve ʿudūluŋ ṭaraf-ı ḥaḳdan ʿadem-i tecāvüzlerine 16) ve havāda iʿtidāl ve muvāfiḳ yėller esmesine -ḳırān ḳamer be-müşterī- der-delv 17) delālet ėder ḫōş yėller esmesine ve meşāyıḫ ve hükemānuŋ cemʿiyyetlerine 18) ve baʿżı ġarāyim ve efsūnlara iştiġāl ėdüp ṭılsımāt düzilmesine 19) ve beynü'l-ezvāc nizāʿ ve menfaʿat-ı tüccāra -ḳırān zühre be-merrīḫ- der-delv 20) delālet ėder ḫavātīnde emrāż ve isḳāṭ-ı ecine ve ʿusret-i vilādet 21) ve ḳabarcuḳ ve ḥasba ve ġalebe-yi dem ve buŋa mānend emrāż ẓuhūrına ve ġulām 22) ve kenīzek fesādına ve fısḳ ve fücūr āşkāra olup bezekār ʿavratlaruŋ 23) rüsvāylıḳlarına ve teġayyür ve iḫtilāf-ı havāya -ḳırān ʿuṭārid be-merrīḫ- der-delv 24) erbāb-ı aḳlām ve ʿammāl ve mutaṣarrıfān ve tüccār ve ehl-i pāzār mużṭaribü'l- 25) ḥāl olmalarına ve fużelā ve ehl-i maʿārifüŋ endūh ve ġamlarına ve erācīf 26) ve ekāẕīblerüŋ keşretine ve baʿżı ḥayvānlar ve ṣıbyānda ʿillet-i mizāc ve 27) yollarda uġrı ve ḥarāmīlerüŋ keşretine ve baʿżı küttābda ḫuṭūṭ-ı müzevvire

[79b]

1) ẓuhūrına ve havāda ẓulmet ve vaḳtı ise bürūdetlere -ḳırān kamer be-merrīḫ- der-delv 2) delālet ėder meşāyıḫda ḫastelik ve müsāfirlerüŋ tavaḳḳufına ve beliyāt 3) vuḳūʿına -ḳırān ʿuṭārid be-zühre- der-delv delālet ėder erbāb-ı ḳalem ve faż̇l 4) ve ehl-i maʿārif ve mutaṣarrıfān ve tüccāruŋ ḥüsn-i ḥāline ve ʿavām-ı nāsda 5) surūr ve zenān ve ḫuddām ve ṣıbyānda ḫōşḥāl ve muvāfaḳat ve hōş-bū 6) ve libāslar ve münaḳḳaş şeyler ve zīnet ve ḥilī ve ʿıṭriyāt ve güzel cāriye 7) ve ġulāmlaruŋ pāzārları revāc üzere olup vefret üzere beyʿ 8) ve şerāsına ve muḥabbet-nāmeler ve ḫaṭlar yazılmasına ve ictimāʿ-ı zenān ve kūdekān 9) ve müsāfirler vürūdına ḫōş ḫaberler şüyūʿına ve muvāfiḳ yėller esüp 10) bulutlar ve nāfiʿ yaġmurlar yaġup eşcār ve

eşmāruŋ eyüligine 11) -ḳırān ḳamer be-zühre- der-delv delālet ėder meşāyıḫ ve ʿulemāda surūr ve nikāḥ 12) ve zifāflarda keşret ve ʿāmmede şevḳ ve ṭarab ve zenān ve ṣıbyān ve ḫüddāmda 13) muvāfaḳat olup yeller … (eksik) -ḳırān ḳamer be-ʿuṭārid- dür-delv delālet 14) ėder teġayyür havā ve ṣınāʿ ve mensūbāt-ı ʿuṭāridüŋ ḫüsn-i ḥāllerine ve 15) baʿżı aḫbār vuḳūʿıyla merdüm-i ʿāmmenüŋ ḫavf ve nedāmetlerine ve ʿulūm-ı 16) daḳīḳa ile mübāḥeşeye ve ḥarz ve heykeller yazılup ṭılısmāt düzmeklerine 17) -faṣl burc-ı ḫūt- 18) -ḳırān müşterī be-züḥal- der-ḫūt delālet ėder eşrāf ve ʿulemā ve eṣḥāb-ı 19) ḥaḳ yaʿnī ḥaḳ-gūylaruŋ ḳuvvetine ve nākes ve alçaḳ aşıllar esfel kişilerüŋ 20) bed-ḥālligine ve tebdīl-i reʾy ve sīret ile ḥālleri dīgergūn ve sernigūn 21) olmaḳlarına ve teġayyür ve iḫtilāf-ı havāya -ḳırān merrīḫ be-züḥal- der-ḫūt 22) delālet ėder cānib-i şimālde ḥarb ve ḳıtāl olup ḫalḳuŋ ıżṭırāb ve ġamlarına 23) ve ḥareket ve ḫurūş-ı deryā ve ġarḳ ve ḥarḳ-ı sefin ve baʿżı mevāżıʿda yaġmurlar 24) ve sellerden ʿimāretler ḫarābına ve ḥayvānāt-ı ābinüŋ helākine -ḳırān zühre 25) be-züḥal- der-ḫūt delālet ėder zenān ve emredānda ʿillet ve erbāb-ı lehv ve ṭarabda 26) ḥüzn ve ġam ve meşāyıḫ ve serān ve sāʾir züḥale mensūb olanlaruŋ surūr ve 27) feraḥlarına ve ḫavātīnüŋ zaḥmet ve meşaḳḳatlerine ve ehl-i surūruŋ tevbe ve istiġfārına

[80a]

1) ve ṣularuŋ keşretine vaḳtı ise bürūdetlere ve nebātāt ve şükūfe ve meyvelere āfet 2) ėrişmesine ve baʿżı yėrler ve sarāylar ḫarāb olmasına ve bürūdetden ḫasteliklere 3) -ḳırān ʿuṭārid be-züḥal- der-ḫūt delālet ėder ḳara ḳara bulutlar ẓāhir olup 4) yaġmurlar ve bürūdetler ve buzlar ve ṭolılar olmasına eger zamānı ise ve nebātāta 5) fesād ėrişmesine ve müsāfirān baḥr ve gemilerüŋ āfetine ve kārbānlar gelüp 6) pāzārlaruŋ kesādına ve şüyūʿ-ı erācīf ve eşrāf miyānında münāẓara ve ḫalḳda 7) iḫtilāl ve iḫtilāf ve erbāb-ı ḳalem ve kitāb ve tüccārda bīmārī ve baʿżı ḫuṭūṭ-ı 8) müzevvire ile töhmet ve şuhūd-ı zūdda keşret ve ibṭāl-ı ḥuḳūḳ ėtmelerine 9) ve narḫlarda tefāvüt ve o yılda ḳuraḳlıḳ olmaġa eger āḫir şāhid bulınursa 10) -ḳırān ḳamer be-züḥal- der-ḫūt delālet ėder ḫalḳda ġam ve ʿulemāda isabet-i 11) mekr ve müsāfirān-ı baḥr ḥāllerinde fesād ve havāda küdūret ve buḫārlar ve ebrler 12) ve yaġmurlar olmasına -ḳırān merrīḫ be-müşterī- der-ḫūt delālet ėder bed-ḫāl-ı 13) ʿulemā ve ḳużżāt ve eʾimme ve żaʿf-ı mizāc ve ıżṭırāb ve harāretlerine ve ümerā ve erbāb-ı 14) silāḥ ve eşrāf ile münāzaʿa ve mücādele ėdüp muḫālefetlerine ve geştīlerüŋ 15) fesād ve eftineler ẓuhūrına -ḳırān zühre be-müşterī- der-ḫūt delālet ėder 16) vüzerā ve eşrāf ve ʿulemā ve eʾimme ḥālleri ḳuvvetde olup ʿizzet ve

şereflerine 17) ve ḫavātīn-i muʿaẓẓama ve ḫüddām ve nedīmān-ı mülūk ve muḳarrebān merātib-i ʿāliye ḥuṣūliyle 18) mesrūr olmaḳlarına ve zenān ve sāʾir mensūbāt-ı zührenüñ emn ve refāhiyyetlerine 19) ve cemʿiyyetler ve ṣoḥbetlerine ve keṣret-i nikāḥ ve zifāf ve icābet-i duʿā ve revnaḳ-ı dīn-i 20) islām ve ḫalāṣ-ı maḥbūsān ve ten-dürüstī-yi ḫalḳ ve ucuzluḳ ve nebātāt ve eṣmārda vefret 21) ve suhūlet sefer-i deryā ve ṣularda keṣret ve yaġmurlar ve iʿtidāl-i havā -ḳırān ʿuṭārid 22) be-müşterī- der-ḥūt delālet ėder ḥāl-i müsāfirān-i deryā ve işābet-i ʿulemā ve eṭıbbā 23) ve revāc-ı pāzār ve keṣret beyʿ ve şerā kāġıd ve edviye ve cevāhir-i ābī ve nebātāt-ı 24) ʿaḳāḳīr cinsi alınup ṣatılmasına ve eşyānuñ ucuzlığına ve eṭʿimenüñ vefretine 25) ve ḥōş rāst ḫaberler vürūdına ve beyʿ-i ṣıyāʿ ve ʿaḳār ve ulularuñ ṣulḥ ve ṣalāḥ 26) içün cemʿiyyetlerine ve baḥṣ ve münāẓara ve daʿvālar ve istiḫlāṣ-ı maḥbūsān ve küttāb ve ʿulemā 27) ve ehl-i maʿāfirüñ ġamdan ḫalāṣına ve teġayyür-i havā ve hubūb-ı riyāḥ ve yaġmurlar ve emn

[80b]

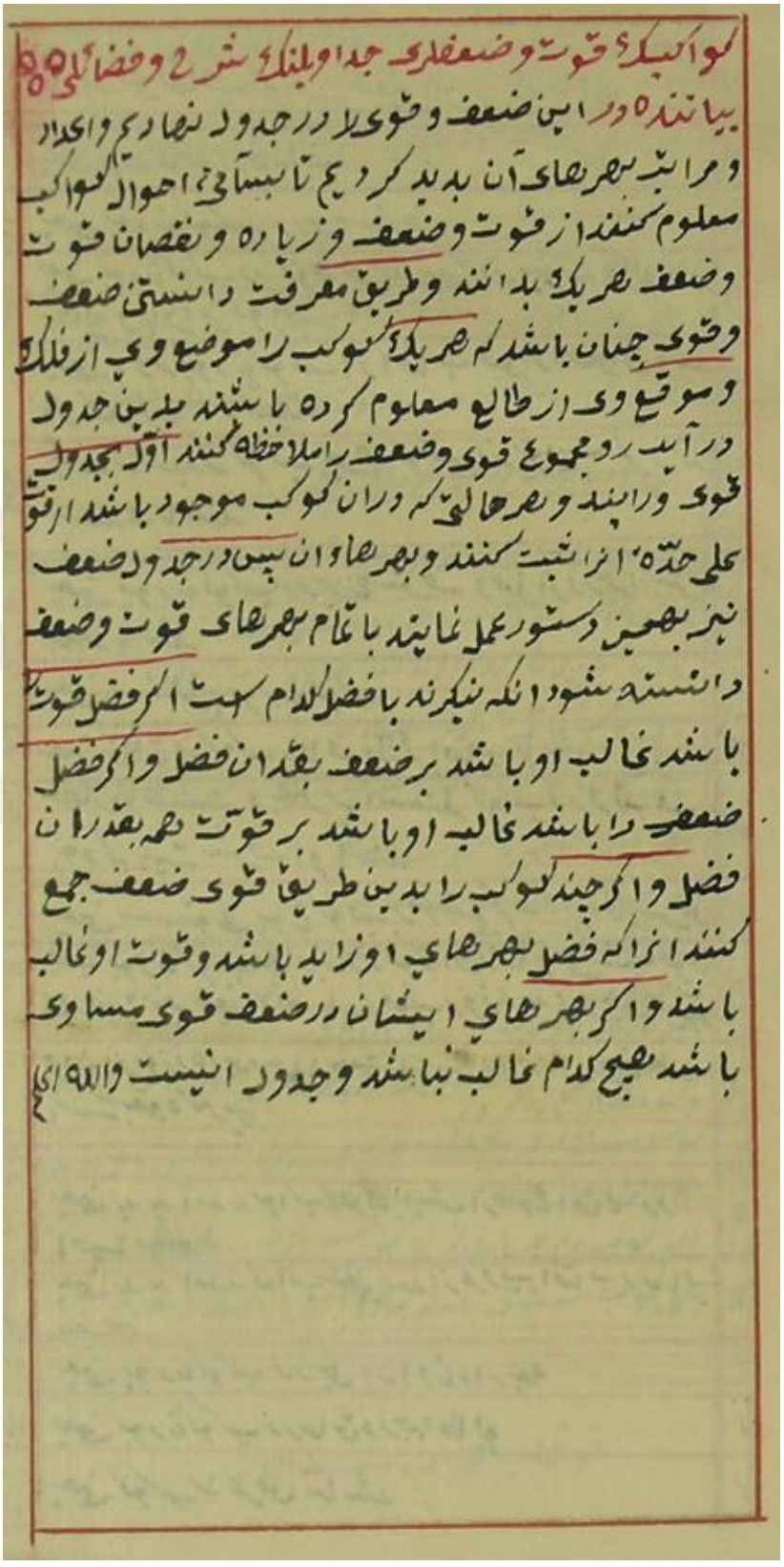
1) ve refāhiyyetlere -ḳırān ḳamer be-müşterī- der-ḥūt delālet ėder ḥüsn-i ḥāl ʿāmme-yi ḫalḳ 2) ve feraḥ ve beşāşet ve ḫayrlu cemʿiyyetlerine ve ʿulemā ve ḳużżāt ve müsāfirlerüñ ḥüsn-i 3) ḥāllerine ve kārbānlar vürūdına ve bārān ve ābuñ keṣretine -ḳırān zühre be-merrīḫ- 4) der-ḥūt delālet ėder ıżṭırāb-ı müsāfirān-ı deryā ve geştīlerüñ ifsādına miyāh 5) ve ḥubūbāt-ı ābīnüñ noḳṣānına ve endūh-ı ḫavātīn-i muʿaẓẓama ve bunlardan birine töhmet 6) olınup zührevīlerde ḫastelik ve nā-bekār ʿavratlaruñ rüsvāylıḳlarına 7) ve suḳūṭ-ı ecine ve fesād-ı enkiḥe ve ʿusret-i vilādet ve bürūdetler ve yaġmurlar vuḳūʿına vaḳtı 8) ise -ḳırān ʿuṭārid be-merrīḫ- der-ḥūt geştīlerde ġarḳ ve ḥarḳ ve müsāfirlerde 9) ıżṭırāb ve erācīf-i aḫbārda keṣret ve erbāb-ı ḳalem ve ʿammāl ve tüccār ve sāʾir 10) mensūbāt-ı ʿuṭāridde elem ve melālet ve ṣuʿūbet sefer-i deryā ve āfet-i ḥayvānāt-ı ābī 11) ve süstī-yi aʿżā ve ruṭūbet-i dimāġ ve ṣıḳlet-i lisān miṣillü ʿilel vuḳūʿına ve ẓulm ve töhmet 12) ve ġamz ve nifāḳ ittifāḳına ve yėller esüp ẓulmet ve buòārlar ve bulutlar olmasına -ḳırān ḳamer be-merrīḫ- 13) der-ḥūt gemilerüñ fesādına ve müsāfirān-ı deryānuñ ıżṭırāb ḥāllerine ve ḥayvānāt-ı 14) ābīde fesād ve ʿulemā ve şürefāda isabet-i [illegible] ve endūh-ı ʿavām-ı nās ve teġayyür-i ḥavā 15) ve bulutlar ve buḫārlar ẓuhūrına -ḳırān ʿuṭārid be-zühre-der-ḥūt ḫavātīn ve ḫüddām 16) ve nedīmān ve sāʾir zührevīyātuñ ḥüsn-i ḥāllerine ve ezvāc ve şürekā beynlerinde 17) muvāfaḳat ve suhūlet vażʿ-ı ḥavāmil ve selamet-i müsāfirān ve ʿavratlarına ve deryā 18) müsāfirlerinüñ daḫı emn ve rāḥatla

ʿavdetlerine ve geştīlerüŋ selāmetine ve cevāhir-i 19) ābīnüŋ keşretle beyʿine ve bāġ ve bostānlaruŋ zīnetine ve yaġmurlar ve şularuŋ keşretine 20) ve şiddet-i bürūdet olmasına vaḳtı ise ve mellāḥ ve ġavvāṣ ve sifr ve 21) revnaḳına ve merdüm-i ʿavām lehv ve ṭarāblarına ve ʿāciz ve dermāndelerüŋ ṣalāḥ-ı ḥāllerine 22) ve zenān ve emredānuŋ selāmet ve şūḫlıḳına -ḳırān ḳamer be-zühre- ʿāmme-yi nāsuŋ cemʿiyyet 23) ve surūrına ve kesb ve maʿīşetlerinüŋ izdiyād bulup refāhiyyetlerine ve zenān 24) ve ḫavātīnüŋ zeyb ve zīnetine ve lehv ve ṣoḥbetlerine ve izdiyād tevālüd ve tenāsül ve eşrāf 25) ve ʿulemā ve ḳużżātuŋ lehv ve ṭaraba raġbetlerine ve bārān ve seyllere -ḳırān ḳamer be-ʿuṭārid- 26) müsāfir-i deryānuŋ āmedşüdine ve gemilerüŋ selāmetine ve deryā ṣayyādlarınuŋ revnaḳlarına ve şerī 27) daʿvālar vuḳūʿına ve maḥbūslar muḥbes-i ḳużżātdan ḫalāṣ olmalarına ve ẓulmet havā ve siyāh bulutlar

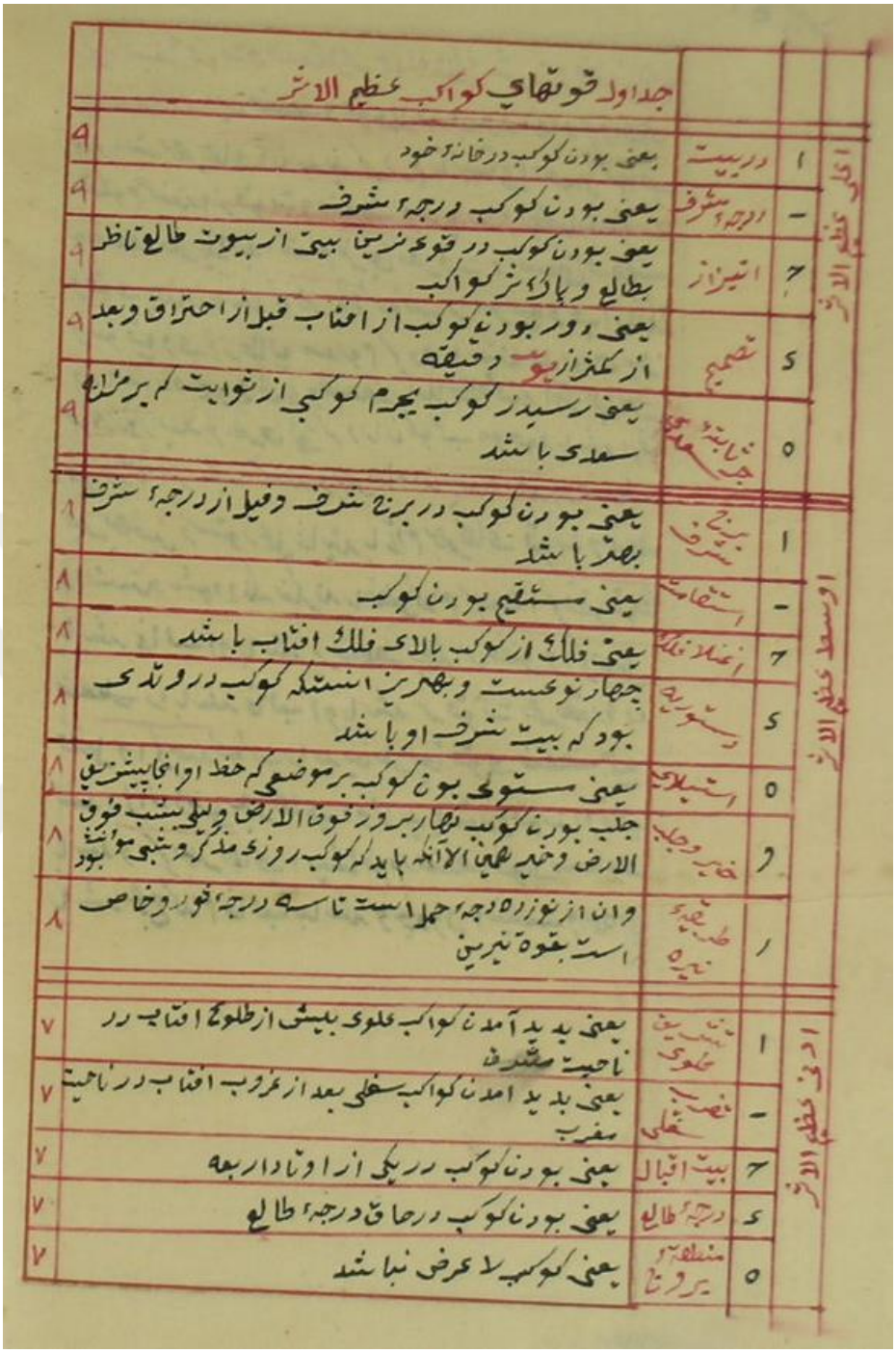
[81a]

1) vaḳtı ise yaġmurlara delīldür temmü'l-ḳırātāt

[82a]

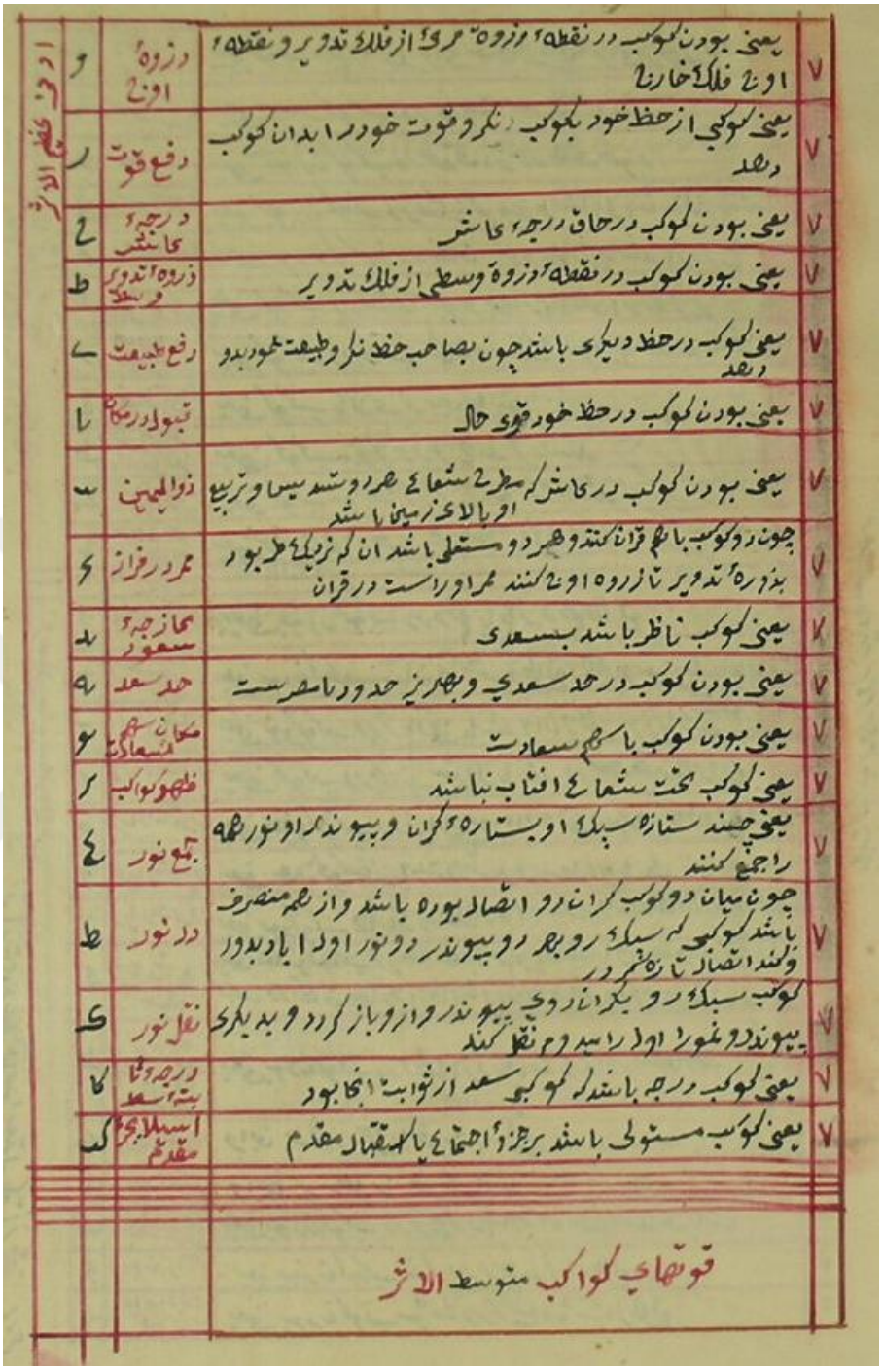
[82b]

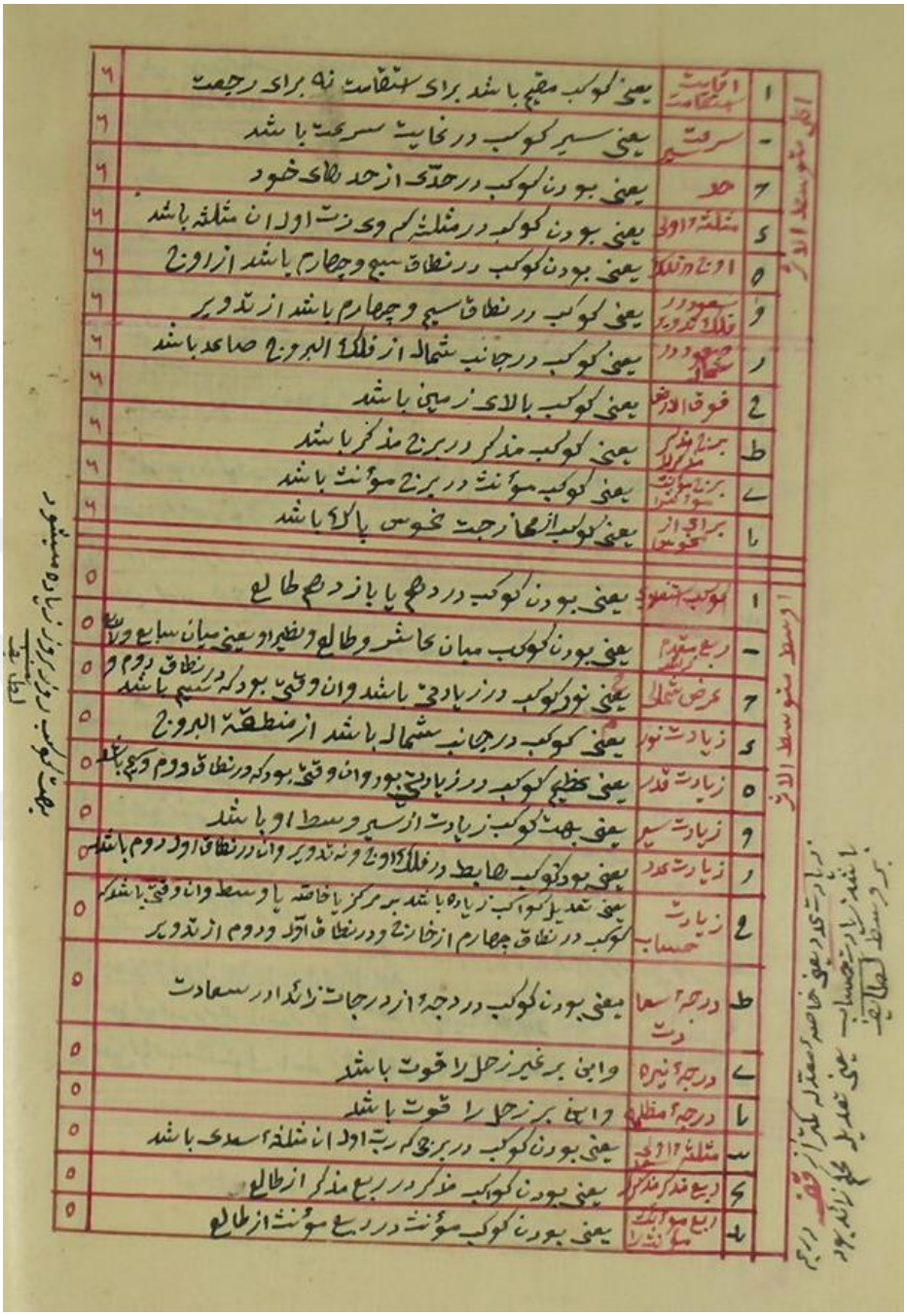
جداول خوبهای کواکب عظیم الاثر

اول عظیم الاثر	۱	در بیت	یعنی بودن کوکب در خانهٔ خود ۹
	-	درجهٔ شرف	یعنی بودن کوکب در درجهٔ شرف ۹
	۲	انیزاز	یعنی بودن کوکب در قوی ترین بیتی از بیوت طالع ناظر بطالع و باذائر کواکب ۹
	۳	تصییع	یعنی دور بودن کوکب از آفتاب قبل از احتراق و بعد از کمتر از بیوت دقیقه ۹
	۴	جزء نابنده	یعنی رسیدن کوکب بجرم کوکبی از ثوابت که بر مزاج سعدی باشد ۹
اوسط عظیم الاثر	۱	برج شرف	یعنی بودن کوکب در برج شرف و قبل از درجهٔ شرف بعد باشد ۸
	-	استقامت	یعنی مستقیم بودن کوکب ۸
	۲	اعتلاء فلک	یعنی فلک از کوکب بالای فلک آفتاب باشد ۸
	۳	دستوریه	چهار نوعست و بهترین انستکه کوکب در وتدی بود که بیت شرف او باشد ۸
	۴	استیلاء	یعنی مستولی بودن کوکب بر موضعی که حفظ او از جایی پیش بیش ۸
	۵	خیر وجلب	جلب بودن کوکب نهار بر وزر فوق الارض و لیلی بشب فوق الارض و خنثی نهار الا آنکه باید که کوکب روزی مذکر و شبی مؤنث بود ۸
	۶	طلوع خیره	وان از نوزده درجهٔ حمل است تا سه درجهٔ ثور و خاص است بقوهٔ تیرین ۸
ادنی عظیم الاثر	۱	بیت شرف طلوعی	یعنی بدید آمدن کواکب علوی بیش از طلوع آفتاب در ناحیت مشرق ۷
	-	نصرت سفلی	یعنی بدید آمدن کواکب سفلی بعد از غروب آفتاب در ناحیت مغرب ۷
	۲	بیت اقبال	یعنی بودن کوکب در یکی از اوتاد اربعه ۷
	۳	درجهٔ طالع	یعنی بودن کوکب در حاق درجهٔ طالع ۷
	۴	منطقهٔ بروج	یعنی کوکب را عرض نباشد ۷

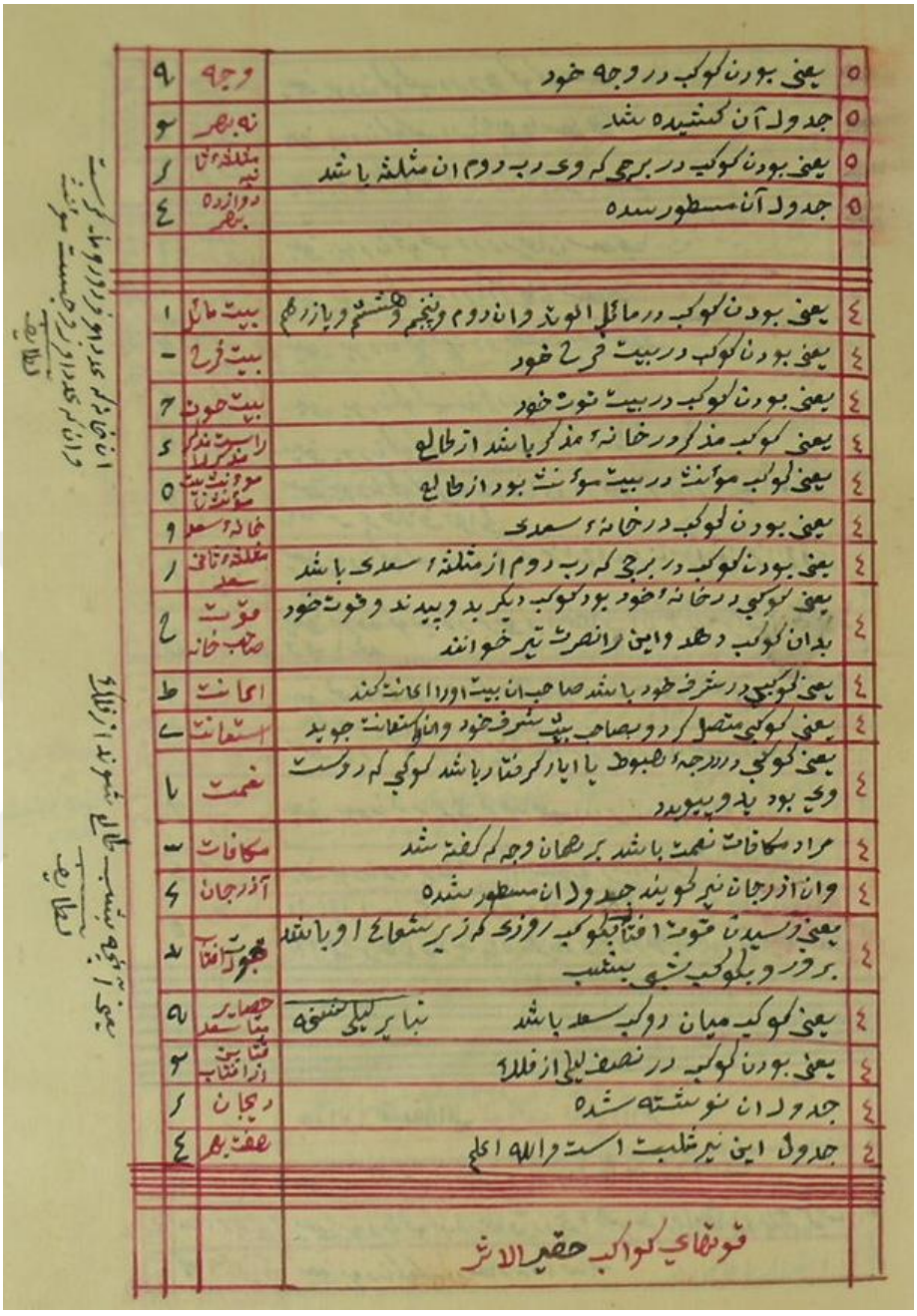
[83a]

ادوار حفظ الاثر
و
ز
ح
ط
ى
يا
يب
يج
يد
يه
يو
يز
يح
يط
ك
كا
كب
وزوه اوج
رفع قوت
درجه محاذی
وزوه اندوری وسطی
رفع طبیعت
تبول در مقابل
ذوالیمین
ممر در فراز
محاذی درجه سعود
حد سعد
مکان سهم السعادة
ظهور کواکب
جمع نور
در نور
نقل نور
درجه وتاد سعد
اسپلاجنوس مقدم
قوتهای کواکب متوسط الاثر

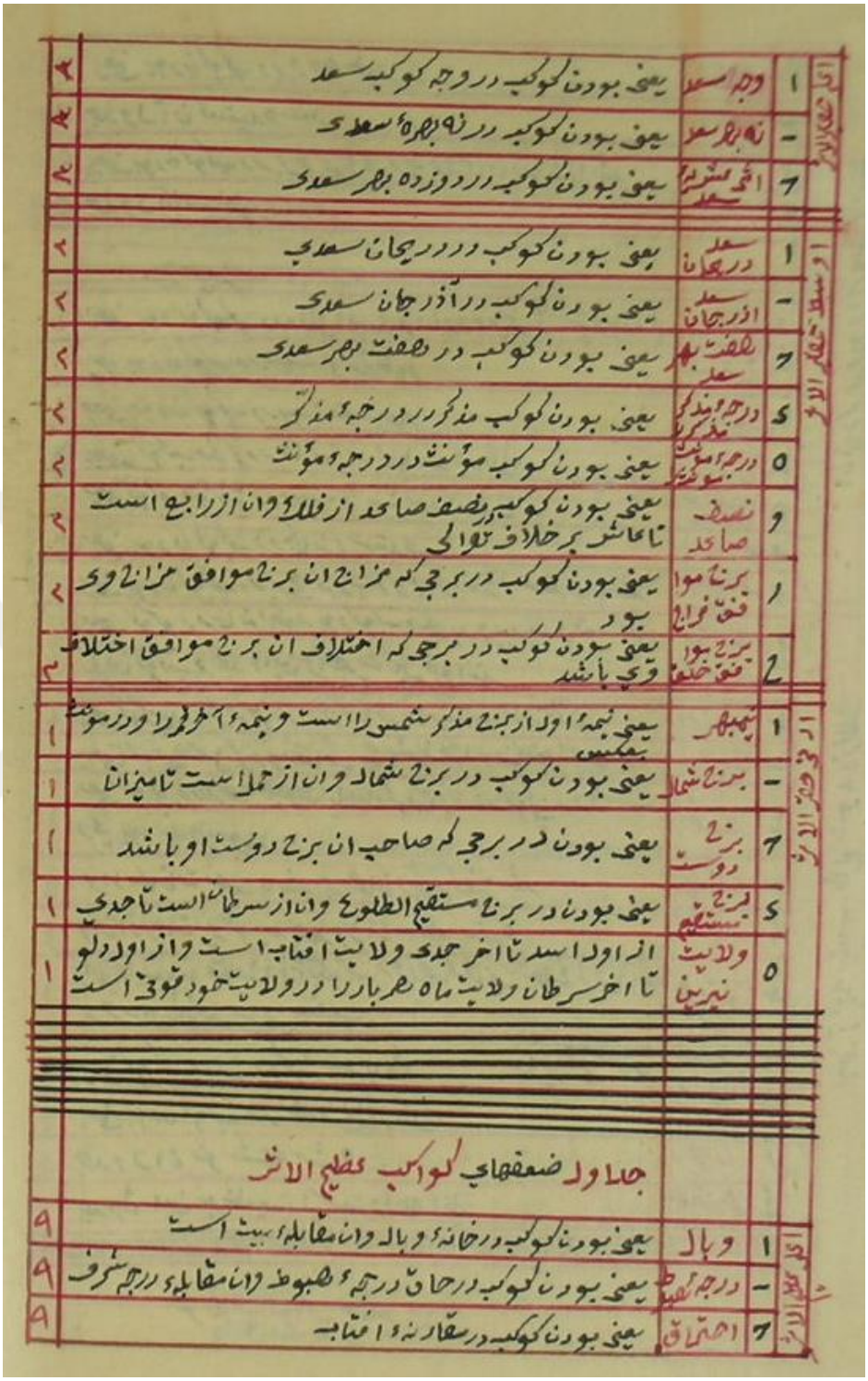
[83b]

[84a]

وجه
نه بهر
مثلثه ثانی نیه
دوازده بهر
بیت مائل
بیت فرح
بیت حوت
راست مذکر
موونث بیت مونث
خانه سعد
مثلثه ثانی سعد
موونث صاحب خانه
امانت
استعانت
نعمت
مکافات
آذرجان
مجور آفتاب
حصار مثانی سعد
مثانی از آفتاب
دیجان
عقد بهم
قوتهای کواکب حقیر الاثر

[84b]

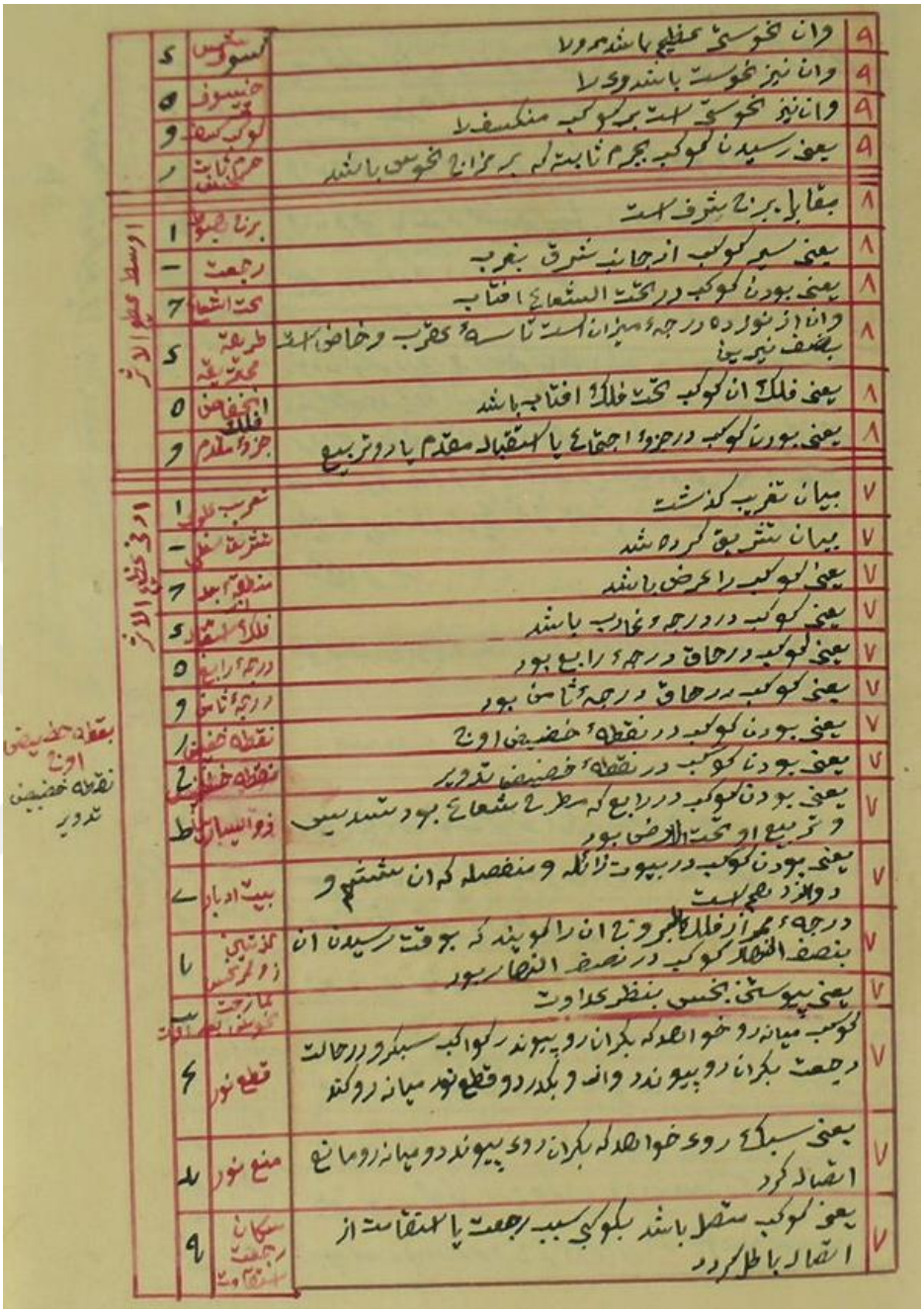

۱	وجه سعد	یعنی بودن کوکب در وجه کوکب سعد	۸	۸
-	نه بهر سعد	یعنی بودن کوکب در نه بهره سعدی	۸	۸
۷	اثنی عشریه سعد	یعنی بودن کوکب در دوازده بهر سعدی	۸	۸
۱	سعد درجان	یعنی بودن کوکب در درجان سعدی	۸	۸
-	سعد اذرجان	یعنی بودن کوکب در اذرجان سعدی	۸	۸
۷	نلفت بهر سعد	یعنی بودن کوکب در هفت بهر سعدی	۸	۸
۶	درجه مذکر مذکریه	یعنی بودن کوکب مذکر در درجه مذکر	۸	۸
۵	درجه مؤنث مؤنثیه	یعنی بودن کوکب مؤنث در درجه مؤنث	۸	۸
۴	نصف صاعد	یعنی بودن کوکب بر نصف صاعد از فلک و آن از رابع است تا عاشر بر خلاف توالی	۸	۸
۳	برج موافق مزاج	یعنی بودن کوکب در برجی که مزاج آن برج موافق مزاج وی بود	۸	۸
۲	برج موافق مخالف	یعنی بودن کوکب در برجی که اختلاف آن برج موافق اختلاف وی باشد	۸	۸
۱	تمبهر	یعنی نیمه اول از برج مذکر شمس را است و نیمه آخر قمر را و در مؤنث بعکس	۱	۱
-	برج شمال	یعنی بودن کوکب در برج شمال و آن از حمل است تا میزان	۱	۱
۷	برج دوست	یعنی بودن در برجی که صاحب آن برج دوست او باشد	۱	۱
۶	برج مستقیم	یعنی بودن در برج مستقیم الطلوع و آن از سرطان است تا جدی	۱	۱
۵	ولایت نیرین	از اول اسد تا آخر جدی ولایت آفتاب است و از اول دلو تا آخر سرطان ولایت ماه هر بار را در ولایت خود قوی است	۱	۱

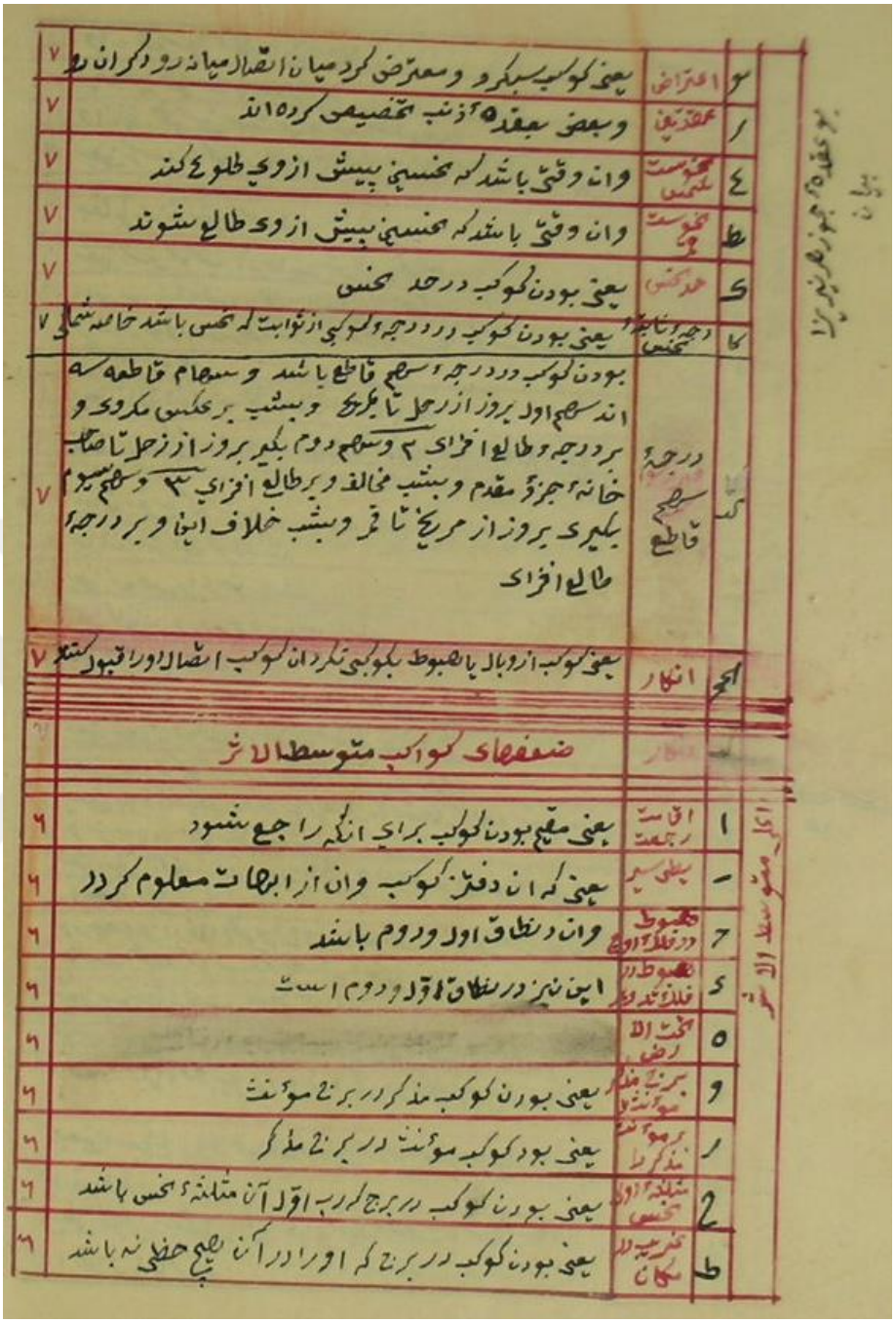
جداول ضعفهای کواکب مضیع الاثر

۱	وبال	یعنی بودن کوکب در خانه وبال و آن مقابله بیت است	۹	۹
-	درجه هبوط	یعنی بودن کوکب در جای درجه هبوط و آن مقابله درجه شرف	۹	۹
۷	احتراق	یعنی بودن کوکب در مقارنه آفتاب	۹	۹

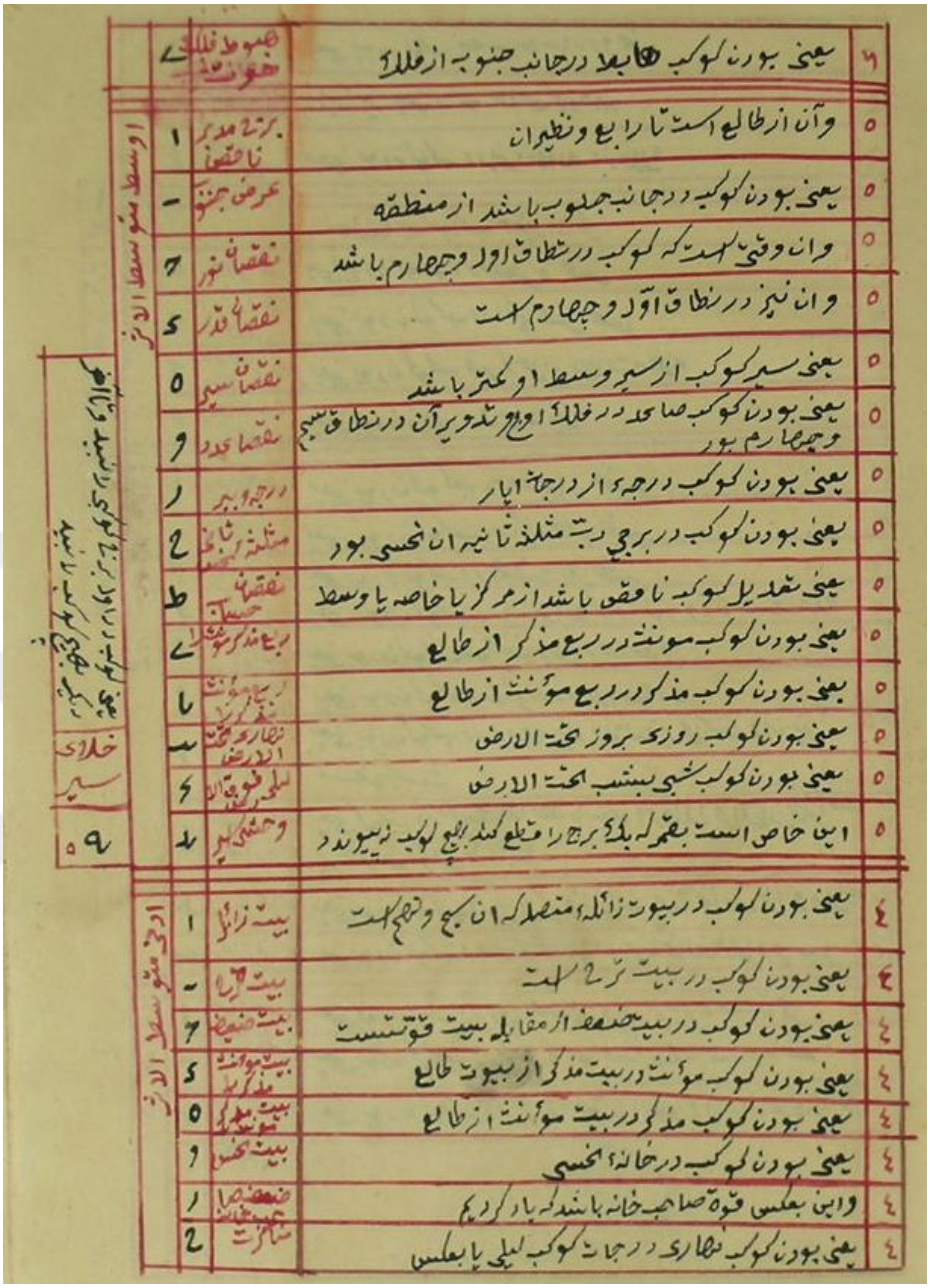
[85a]

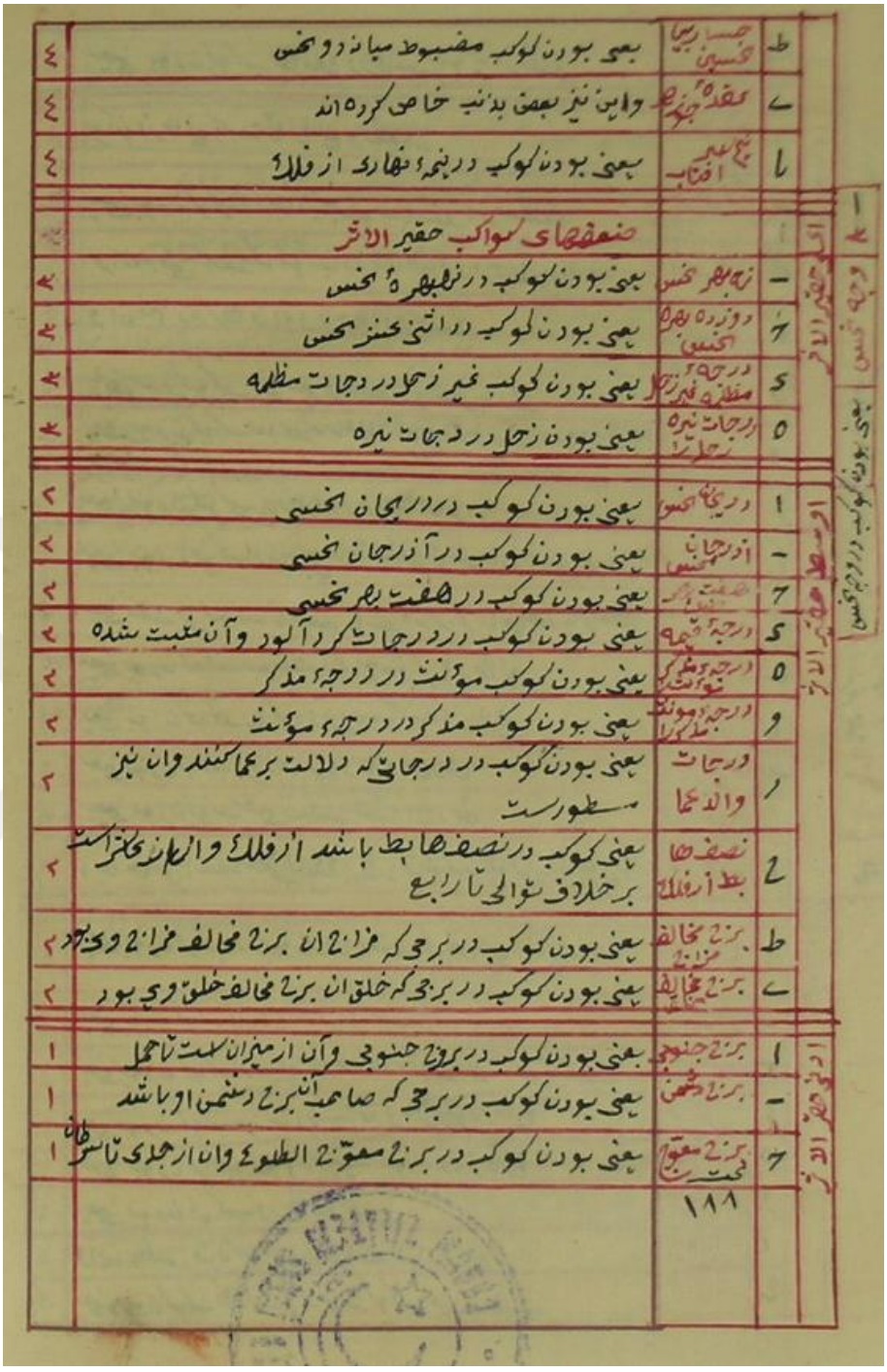
[85b]

اعراض
تقدیم
تخمیست
تخمیست
عدد خمس
درجه و شانزدهم خمس
درجه و سطح قاطع
انکسار
ضعفهای کواکب متوسط الاثر
استقامت رجعت
بطئی سیر
هبوط در خلاف اوج
هبوط در خلاف دیگر
تحت الارض
برج مذکر موئنث
برج موئنث مذکر
مثلثه اول خمس
غربیه الامکان
اکابر متوسط الاثر

[86a]

[86b]

ط
جسیم ربیا
یعنی بودن کوکب مضبوط میان دو نحس
ز
عقدهٔ جوزهر
و این نیز بعضی بدان خاص کرده اند
ا
بیع سهیل افتاب
یعنی بودن کوکب در بیم نهاری از فلک
ضعفهای کواکب حقیر الاثر
ب
زه بهر نحس
یعنی بودن کوکب در نظیرهٔ نحس
ح
دوزده بهر نحس
یعنی بودن کوکب در ثانی عشر نحس
ک
درجهٔ منظره غیر زحل
یعنی بودن کوکب غیر زحل در درجات منظره
ه
درجات نیره زحل
یعنی بودن زحل در درجات نیره
ا
در بیتهٔ نحس
یعنی بودن کوکب در در بیتان نحسی
ب
اندر جانب نحس
یعنی بودن کوکب در آن درجان نحسی
ح
هفت بهر نحس
یعنی بودن کوکب در هفت بهر نحسی
ک
درجهٔ قمریه
یعنی بودن کوکب در درجات کرد آلود و آن منبت شده
ه
درجهٔ مونث مذکر
یعنی بودن کوکب مونث در درجهٔ مذکر
و
درجهٔ مونث مذکر
یعنی بودن کوکب مذکر در درجهٔ مونث
ز
درجات والدعما
یعنی بودن کوکب در درجاتی که دلالت بر عما کنند و آن نیز مسطور است
ح
نصف ها بط از فلک
یعنی کوکب در نصف ها بط باشد از فلک و این بر خلاف سوالی تا رابع
ط
برج مخالف مزاج
یعنی بودن کوکب در برجی که مزاج آن برج مخالف مزاج وی بود
ی
برج مخالف خلق
یعنی بودن کوکب در برجی که خلق آن برج مخالف خلق وی بود
ا
برج جنوبی
یعنی بودن کوکب در بروج جنوبی و آن از میزان است تا حمل
ب
برج دشمن
یعنی بودن کوکب در برجی که صاحب آن برج دشمن او باشد
ح
برج مقوم محمت
یعنی بودن کوکب در برج مقوم الطوع و آن از جدی تا ثور
۱۸۸

3. BÖLÜM

İNCELEME

1.YAZIM (İMLA) ÖZELLİKLERİ

1.1. Ünlülerin Yazılışı

1.1.1. Sözcük Köklerinde Ünlülerin Yazılışı

1.1.1.1. /a/ Ünlüsü

Ön Seste

Ön seste /a/ ünlüsünün yazılışı yalnızca elif (ا) ile tek şekilde görülmektedir:

التی altı 2a/2, اغز aġız 12a/23, اطەسی aṭası 2b/5

İç Seste

Metinde iç seste /a/ ünlüsünün yazılışı şu şekillerde görülmektedir.

a. Elif (ا) ile:

اغلان oġlan 44a/8, یر امز yaramaz 65a/24, بغدای buġday 10b/25

b. Güzel he (ه) ile:

اطەسی aṭası 2b/5

Son Seste

Metinde son seste /a/ ünlüsünün yazılışı şu şekillerde görülmektedir.

a. Yalnızca elif (ا) ile: اکا aŋa 20b/19, الما alma 10b/17

b. Güzel he (ه) ile: قره kara 11b/19, صوکره ṣoŋra 17a/17, بشقه başḳa 51a/14

1.1.1.2. /e/ Ünlüsü

Ön Seste

Metinde sözcük başında /e/ ünlüsünün yazılışı yalnızca elif (ا) ile tek şekilde görülmektedir.

النه eline 22b/2, اركك erkek 28b/15

İç Seste

Metinde sözcük ortasında /e/ ünlüsü için herhangi bir işaret ve harf kullanılmamıştır.

اكر eger 28b/16, برق berḳ 65a/16, دكرمنجيلر degirmenciler 3a/6

Son Seste

Metinde sonda /e/ ünlüsü güzel he (ه) ile yazılmıştır.

كمسنه kimesne 27b/5, يونانجه yunanca 12a/17, وارنجه varınca 40b/19

1.1.1.3. /ı/, /i/ Ünlüleri

Metinde /ı/ ve /i/ ünlülerini birbirinden ayıran açık bir işaret bulunmamaktadır. Aralarındaki fark, sözcüklerin okunuşundan ve cümlenin anlamından anlaşılmaktadır.

Ön Seste

a. Elif (ا) + ye (ى) ile: ايراق ıraḳ 34a/20, ايكنجى ikinci 58b/2, ايمدى imdi 48a/6

b. Yalnızca elif (ا) ile: اصرمسندن ışırmasından 41a/13, اسّى ıssı 10b/3, استمەلر ısıtmalar 9b/15

c. Herhangi bir işaret ve harf kullanılmadan: اشلينلر işleyenler 8a/1

İç Seste

Metinde sözcük ortasında /ı/ ve /i/ ünlüleri bazen ye (ى) ile gösterilmiş, bazen de hiçbir işaret ya da harf kullanılmamıştır.

a. Herhangi bir işaret ve harf kullanılmadan: خرسزلر ḫırsızlar 65a/8, اسمسنه esmesine 65b/1, چكركه çekirge 9b/27, استمەلر ısıtmalar 9b/15

b. Ye (ى) ile: اكين ekin 66a/6, قالديروب ḳaldırup 65a/14

Son Seste

Metinde sözcük sonunda /ı/ ve /i/ ünlüleri, ye (ى) ile yazılmıştır.

دخى daḫı 13b/15, بويى boyı 10b/27, كوكسى gögsi 12a/11

1.1.1.4. /o/, /ö/, /u/, /ü/ Ünlüleri

Metinde /o/, /ö/, /u/, /ü/ ünlülerini birbirinden ayıran açık bir işaret bulunmamaktadır. Aralarındaki fark, sözcüklerin okunuşundan ve cümlenin anlamından anlaşılmaktadır.

Ön Seste

Metinde sözcük başında /o/, /ö/, /u/, /ü/ ünlüleri elif (ا) + vav (و) ile yazılmıştır.

اولمسنه olmasına 67b/4, اوغل oġul 40b/13, اولو ulu 41a/25, اوجوز ucuz 62b/20, اورندلنمك üründilenmek 42b/7, اوجنجى üçinci 43b/18, اوتورى ötüri 53b/1, اوله öle 25b/3

İç Seste

Söz içinde vav (و) ile yazılmıştır.

بوغز boġaz 10b/7, كوبك göbek 13a/6, بوزوق bozuḳ 10b/21

Son Seste

Metinde sözcük sonunda /o/, /ö/, /u/, /ü/ ünlüleri vav (و) ile yazılmıştır.

طتلو ṭatlu 10b/4, تنلو tenlü 27b/15, اولو ulu 18a/5

1.1.2. Eklerde Ünlülerin Yazılışı

1.1.2.1.Yapım Eklerinde Ünlülerin Yazılışı

1.1.2.1.1. İsimden İsim Yapma Eklerinde

+CA eki:

Bu ekin ünlüsü güzel he (ه) ile yazılmıştır.

الاجه alaca 9a/25, اورتنجه ortanca 12b/3

+ÇI eki:

Bu ekin ünlüsü ye (ى) ile yazılmıştır:

قیومجیلر ḳuyumcılar 12b/26, اوقجیلق oḳçılıḳ 11b/27, الکجیلر elekciler 11b/27

+cAK eki:

Bu ekin ünlüsü için herhangi bir harf kullanılmamıştır:

تیزجك tėzcek 24/27, اسیجق ısıcaḳ 61b/3

+rAK eki:

Bu ekin ünlüsü için herhangi bir işaret ve harf kullanılmamıştır.

یصّرق yaşşıraḳ 5a/4, اوزونرق uzunraḳ 6a/20, یشلرك yeşilrek 13b/24

+cIK eki:

Bu ekin ünlüsü için herhangi harf kullanılmamıştır:

اوغلانجقلر oğlancıḳlar 65a/19, اوفاجق ufacıḳ 5a/3, صغرجق şıġırcıḳ 14b/15

+(I)ncI eki:

Bu ekin ilk ünlüsü için herhangi bir harf kullanılmazken son ünlüsü ye (ى) ile yazılmıştır:

اوننجی onıncı 30a/22, دردنجی dördinci 30b/19

+kek eki:

Bu ekin ünlüsü için herhangi bir harf kullanılmamıştır:

ارکك erkek 33b/17

+ki aitlik eki:

Metinde bu ekin ünlüsü iki şekilde yazılmıştır:

a. Güzel he (ه) ile: مقامندهکه maḳāmındaki 39a/3, شهرلردهکه şehrlerdeki 67a/24

b. Ye (ى) ile: اوّلكى evvelki 45a/1, خصوصلردەكه ḫuṣūṣlardaki 42b/20

+lI, +lU eki:

Metinde düz ve yuvarlak şekilleri kullanılmıştır. Ekin düz şekli ye (ى) ile, yuvarlak şekli vav (و) ile yazılmıştır:

قيللى ḳıllı 43a/9, ياغرنلى yaġrınlı 4a/25; مزاجلو mizāclu 4a/10, طوداقلو ṭudaḳlu 3a/12

+lIK, +lUK eki:

Bu ekin ünlüsü için herhangi harf kullanılmamıştır.

فكرلولك fikrlülük 5a/27, دوستلق dōstluḳ 27a/16, قوراقلق ḳuraḳlıḳ 73a/13

+sIz, +sUz eki:

Metinde bu ekin ünlüsü herhangi bir işaret ve harf kullanılmamıştır.

اوتسز otsuz 10a/6, صبانسز şabansız 14a/4, يوزسزلك yüzsüzlük 6b/12, همتسز himmetsiz 40a/15

+An eki:

Bu ekin ünlüsü elif (ا) ile gösterilmiştir.

اغلان oġlan 65a/19

1.1.2.1.2. İsimden Fiil Yapma Eklerinde

+A- eki:

Bu ekin ünlüsü elif (ا), güzel he (ه) ve herhangi bir harf olmadan yazılmıştır.

a. Elif (ا) ile:

يشامز yaşamaz 27b/6, اويناديغى oynadığı 13a/22

b. Güzel he (ه) ile:

اوينمەسى oynaması 4b/22

c. Herhangi bir işaret ve harf olmadan:

بکزر beŋzer 12a/13

+lA- eki:

Bu ekin ünlüsü metinde herhangi bir harfle gösterilmemiştir.

باغشلیەلر bağışlayalar 41b/21, اشلینلر işleyenler 8a/1, باشلمق başlamaḳ 42a/21

1.1.2.1.3. Fiilden Fiil Yapma Eklerinde

-Ar- eki:

Bu ekin ünlüsü elif (ا) ile yazılmıştır.

جیقارملرینه çıḳarmalarına 56a/23, یرار yarar 35a/5

-dUr- eki:

Bu ek metinde iki şekilde yazılmıştır. Herhangi bir ünlüyle gösterilmeyen kelimelerin okunuşunda Eski Anadolu Türkçesinin karakteristik özelliklerine uyularak -dUr şeklinde okunmuştur. Ancak ye (ى) ile yazılan kelimelerde yazım özelliği dikkate alınarak -dIr şeklinde okunmuştur.

a. Herhangi bir işaret ve harf olmadan: ایتدره ėtdüre 28b/17, قازدرمقده ḳazdurmaḳda 43b/18

b. Ye (ى) ile: اولدیره öldire 41b/27, یاپدیره yapdıra 25a/15

-(I)l- eki:

Bu ekin ünlüsü ye (ى) ile gösterilmiştir.

یازیلوب yazılup 68b/5, صاتیلور ṣatılur 7b/7, یاپلمش yapılmış 4b/26

-(U)r- eki:

Bu ekin ünlüsü vav (و) ile yazılmıştır.

دشورمك düşürmek 42b/27, بلورمسنه belürmesine 54a/12 (<belgürmek)

-An eki:

Bu ekin ünlüsü elif (ا) ile gösterilmiştir.

اولان olan 67b/6

1.1.2.1.4. Fiilden İsim Yapma Eklerinde

-IcI eki:

Bu ekin ünlüsü ye (ى) harfi ile yazılmıştır.

كوريجى görici 5a/2, قازيجيلر ḳazıcılar 9b/10, سويجى sevici 2b/3

-mAK eki:

Bu ekin ünlüsü için herhangi bir işaret ve harf kullanılmamıştır.

اولمق olmaḳ 42b/8, كيرمك girmek 42b/8, بوغمق boġmaḳ 3a/8

-mA isim-fiil eki:

Bu ek güzel he (ه) ile gösterilmiştir.

Son Seste:

چتمه çatma 3b/14

İç Seste:

اوينمەسىoynaması 12b/9, استمەلر ısıtmalar 9b/15

-maz eki:

Bu ekin ünlüsü için erhangi bir işaret ve harf kullanılmamıştır.

يرامز yaramaz 11a/25

-mur eki:

Bu ekin ünlüsü vav (و) ile gösterilmiştir.

يغمورلر yaġmurlar 66a/5

-In eki:

Bu ekin ünlüsü ye (ى) ile gösterilmiştir.

ايشين işin 8a/1, اكين ekin 4b/2

-(A)k eki:

Bu ekin ünlüsü elif (ا) ile gösterilmiştir.

طوداقلو ṭudaḳlu 9b/17

-uK eki:

Bu ekin ünlüsü vav (و) ile gösterilmiştir.

صووق ṣovuḳ 26b/27, اچوق açuḳ 39b/16

1.1.2.2. Çekim Eklerinde Ünlülerin Yazılışı

1.1.2.2.1. İsim Çekim Eklerinde Ünlülerin Yazılışı

1.1.2.2.1.1. +lAr Çokluk Ekinde

Metinde bu ekin ünlüsü için herhangi bir işaret ve harf kullanılmamıştır.

صولر ṣular 56b/26, قانلر ḳanlar 67b/12, ظلمتلر ẓulmetler 75b/3

1.1.2.2.1.2. İyelik Eklerinde

Teklik Birinci Şahıs İyelik Eki: +(U)m

Metinde örneğe rastlanmamıştır.

Teklik İkinci Şahıs İyelik Eki: +(U)ŋ

Metinde örneğe rastlanmamıştır.

Teklik Üçüncü Şahıs İyelik Eki: +(s)I(n)

Bu ekin ünlüsü sözcük sonunda ye (ى) ile gösterilmemiştir:

يوزى yüzi 5a/5, اوجى ucı 6a/20, بدنى bedeni 7a/27

Sözcük içinde herhangi bir işaret ve harf ile gösterilmemiştir:

قورقوسندن ḳorḳusından 32a/25, زوجەسندن zevcesinden 23b/19, اراسنده arasında 24a/14

Çokluk Birinci Şahıs İyelik Eki: +(I)mUz

Metinde bu ek için herhangi bir işaret ve harf kullanılmamıştır.

ايتديكمز ėtdigümüz 47b/15, ديدكلريمز dėdüklerimüz 32a/7, ديدوكمز dėdügimüz 33b/3

Çokluk İkinci Şahıs İyelik Eki: +(I)ŋUz

Metinde örneğe rastlanmamıştır.

Çokluk Üçüncü Şahıs İyelik Eki: +lArI

Ekin sondaki ünlüsü ye (ى) ile gösterilmiştir:

كنارلرى kenārları 61a/24, قرنداشلرى ḳarındaşları 35b/11, قوللرى ḳulları 35b/16

Ekin ünlüsü sözcük içinde herhangi bir işaret ve harfle gösterilmemiştir:

كتخدالرنده ketẖüdālarında 59a/16, برجلرندن burclarından 34a/27, دوستلرندن dōstlarından 35b/24

1.1.2.2.1.3. Durum Eklerinde Ünlülerin Yazılışı

1.1.2.2.1.3.1. İlgi Durumu Eki: +Uŋ, +nUŋ

Bu ekin ünlüsü için herhangi bir işaret ve harf kullanılmamıştır.

يغمورلرك yaġmurlaruŋ 67a/1, انك anuŋ 20b/3

1.1.2.2.1.3.2. Belirtme Durumu Eki: +(y)I, +Ø

Bu ekin ünlüsü ye (ى) ile yazılmıştır.

احكامنى aḥkāmını 24a/19, باباسنى babasını 25a/20

+Ø belirtme durumu eki metinde daha az kullanılmaktadır

اناسن anasın 41b/23, باباسن babasın 41b/23, عورتن ʿavratın 41b/27, ارين erin 41b/27

1.1.2.2.1.3.3. Yönelme Durumu Eki: +(y)A

Yönelme durumu eki genellikle güzel (ه) he ile yazılmıştır.

اولمسنه olmasına 61a/6, زحله züḥale 60b/16

Bu ekin ünlüsünün 3. teklik kişi zamiri (o) çekiminde elif ile yazılmaktadır.

اکا aŋa 20b/19

1.1.2.2.1.3.4. Bulunma Durumu Eki: +dA

Bu ekin ünlüsü güzel he (ه) ile yazılmıştır.

خانەده ḫānede 22b/1, غربتده ġurbetde 27b/10, دوشکنده döşeginde 29b/8

1.1.2.2.1.3.5. Ayrılma Durumu Eki: +dAn

Bu ekin ünlüsü için herhangi bir işaret ve harf kullanılmamıştır.

قزدن ḳızdan 22b/2, خدمتندن ḫidmetinden 22b/3, دوشمکدن düşmekden 29b/16

1.1.2.2.1.3.6. Eşitlik Durumu Eki: +cA

Bu ekin ünlüsü güzel he (ه) ile yazılmıştır.

تقديرجه taḳdīrce 19a/3, مقدارجه miḳdārca 59a/7

1.1.2.2.1.3.7. Yön Gösterme Eki: +rA, +ArI, +ArU

+rA eki:

Bu ekin ünlüsü güzel he (ه) ile yazılmıştır.

طشرمیه ṭaşraya 54b/11

+ArI, +ArU eki:

Bu ekin ünlüsü elif (ا), vav (و) ve ye (ى) harfleriyle yazılmıştır.

يوقاروسى yuḳarusı 5a/1, يوقاريسى yuḳarısı 6b/26

1.1.2.2.1.3.8. Araç Durumu Eki: +(y/i)lA, +n

Bu ekin ünlüsü son ünlüsü güzel he (ه) ile ilk ünlüsü ye (ى) ile yazılmıştır.

Güzel he (ه) ile:

انكله anuŋla 34b/25

Bu ekin ilk ünlüsü ye (ى) ile son ünlüsü güzel he (ه) ile yazılmıştır.

اياغيله ayaġıyla7a/22, اقربالريله aḳrabālarıyla 24b/2, اناسيله anasıyla 26a/27

+n eki:

Metinde birkaç kalıplaşmış şekli mevcuttur.

دكين degin 63a/23, ايچون içün 42a/6

1.1.2.2.1.4. Bildirme Eklerinde Ünlülerin Yazılışı

Teklik 1. Şahıs: Metinde örneğe rastlanmamıştır.

Teklik 2. Şahıs: Metinde örneğe rastlanmamıştır.

Teklik 3. Şahıs: +dUr

Bu ekin ünlüsü herhangi bir işaret ve harf ile yazılmamıştır.

بو در budur 25b/24, خائزدر cāʾizdür 26b/5, كركدر gerekdür 26b/26

Çokluk 1. Şahıs: Metinde örneğe rastlanmamıştır.

Çokluk 2. Şahıs: Metinde örneğe rastlanmamıştır.

Çokluk 3. Şahıs: +lArdUr

Bu ekin ünlüsü herhangi bir işaret ve harf ile yazılmamıştır.

يرلردر yėrlerdür 7b/7, جانورلردر cānavarlardur 6b/15, كمسنەلردر kimesnelerdür 40b/2

1.1.2.2.1.5. Soru Edatı: mI

Bu ekin ünlüsü ye (ى) ile yazılmıştır.

مشتریيەمی müşterīye mi 60b/12, نحوستمی nuḥūsetmi 45a/12

1.1.2.2.1.6. ile Edatı

Elif (ا) + ye (ى) şeklinde yazılmıştır.

ايله كيمك kimüŋ ile 40b/6, تسديس ايله tesdīs ile 42a/18, طالع ايله ṭāliʿ ile 59a/26

1.1.2.2.2. Fiil Çekimi Eklerinde Ünlülerin Yazılışı

1.1.2.2.2.1. Haber Kipleri

1.1.2.2.2.1.1. Görülen Geçmiş Zaman: -dI, -dU

Bu ek harf ya da harekesiz yazıldığından dolayı ne şekilde okunduğunu anlamak pek mümkün değildir. Ancak ekin ünlüsü metinde sadece teklik ve çokluk üçüncü şahıslarda ye (ى) ile yazılmıştır. Biz de diğer şahıslarda dar yuvarlak ünlülü şekliyle okuduk.

Teklik 1. Şahıs: قلدم ḳıldum 1b/16, ايلدم ėyledüm 1b/13

Teklik 2. Şahıs: Metinde örneği bulunmamaktadır.

Teklik 3. Şahıs: اوغردی uġradı 19a/27, كلدی geldi 19a/16, اولدی oldı 19b/14

Çokluk 1. Şahıs: الدق alduḳ 27b/25, طوتدق ṭutduḳ 63b/25, ديدك dėdük 18a/15

Çokluk 2. Şahıs: Metinde örneği bulunmamaktadır.

Çokluk 3. Şahıs: اولدرديلر öldürdiler 19b/1, ايلديلر ėylediler 19a/23, اولدرديلر öldürdiler 19b/1

1.1.2.2.2.1.2. Öğrenilen Geçmiş Zaman: -mIş

Bu ekin ünlüsü yazılmamıştır.

Teklik 1. Şahıs: Metinde örneği bulunmamaktadır.

Teklik 2. Şahıs: Metinde örneği bulunmamaktadır.

Teklik 3. Şahıs: طوغمش ṭoġmış 20a/3, بولنمش bulınmış 33a/9, ايتمش ėtmiş 42b/12

Çokluk 1. Şahıs: Metinde örneği bulunmamaktadır.

Çokluk 2. Şahıs: Metinde örneği bulunmamaktadır.

Çokluk 3. Şahıs: ديمشلر dėmişler 2a/24, قارشمامشلر ḳarışmamışlar 60b/23

1.1.2.2.2.1.3. Geniş Zaman: -r, -Ar, -Ir, -Ur

Bu ekin ünlüsü şu şekillerde yazılmıştır:

Teklik 1. Şahıs: Metinde örneği bulunmamaktadır.

Teklik 2. Şahıs: Metinde örneği bulunmamaktadır.

Teklik 3. Şahıs: اولور olur 40b/1, اولنور olınur 62b/8, كلور gelür 63a/25

Çokluk 1. Şahıs: الورز aluruz 47b/15,

Çokluk 2. Şahıs: Metinde örneği bulunmamaktadır.

Çokluk 3. Şahıs: الورلر olurlar 58b/16, بولنورلر bulınurlar 63b/18

1.1.2.2.2.1.4. Gelecek Zaman: -AcAK

Sadece 3. teklik şahıs çekiminde görülmektedir. Ekin ilk ünlüsü güzel he (ه) ile yazılmış, sondaki ünlü için herhangi bir harf ya da işaret kullanılmamıştır.

Teklik 1. Şahıs: Metinde örneği bulunmamaktadır.

Teklik 2. Şahıs: Metinde örneği bulunmamaktadır.

Teklik 3. Şahıs: اولهجقدر nice olacaḳdur 62b/7, كيدهجك pādişāha gidecek ise 43a/26

Çokluk 1. Şahıs: Metinde örneği bulunmamaktadır.

Çokluk 2. Şahıs: Metinde örneği bulunmamaktadır.

Çokluk 3. Şahıs: Metinde örneği bulunmamaktadır.

1.1.2.2.2.2. Dilek Kipleri

1.1.2.2.2.2.1. İstek Kipi: -A

Bu ekin ünlüsü güzel he (ه) ile yazılmıştır:

Teklik 1. Şahıs: Metinde örneği bulunmamaktadır.

Teklik 2. Şahıs: Metinde örneği bulunmamaktadır.

Teklik 3. Şahıs: اولهola 14b/16, قالميه ḳalmaya 31b/23

Çokluk 1. Şahıs: ايدهلم ėdelüm 43a/6

Çokluk 2. Şahıs: Metinde örneği bulunmamaktadır.

Çokluk 3. Şahıs: يازهلر yazalar 50b/8, كورهلر göreler 46b/17

1.1.2.2.2.2.2. Şart Kipi: -sA

Bu ekin ünlüsü teklik ve çokluk üçüncü şahıslarda güzel he (ه) ile yazılmıştır:

Teklik 1. Şahıs: Metinde örneği bulunmamaktadır.

Teklik 2. Şahıs: Metinde örneği bulunmamaktadır.

Teklik 3. Şahıs: بولنسه bulınsa 52a/24, اتسه ėtse 51a/11

Çokluk 1. Şahıs: Metinde örneği bulunmamaktadır.

Çokluk 2. Şahıs: Metinde örneği bulunmamaktadır.

Çokluk 3. Şahıs: اولسهلر olsalar 52a/23, ايلسهلر ėyleseler 33a/18

1.1.2.2.2.2.3. Emir Kipi

Teklik 1. Şahıs: Metinde örneği bulunmamaktadır.

Teklik 2. Şahıs: Metinde örneği bulunmamaktadır.

Teklik 3. Şahıs: Metinde örneği bulunmamaktadır.

Çokluk 1. Şahıs: Metinde örneği bulunmamaktadır.

Çokluk 2. Şahıs: Metinde örneği bulunmamaktadır.

Teklik 3. Şahıs: السون olsun 38b/2, بولماسون bulmasun 43a/23

1.1.2.2.2.2.4. Gereklilik Kipi:

-malı: Metinde örneği bulunmamaktadır.

gerek: مسعود كركدر mesʿūd gerekdür 42b/1

-maḳ/-mek gerek: دوشورمك كرك düşürmek gerek 42a/22

lāzım gel-, lāzım ol-: لازم كلدكده lāzım geldükde 57b/26, لازم اولدقده lāzım olduḳda 43b/10

1.1.2.2.3. Şahıs Ekleri

1.1.2.2.3.1. Zamir Kökenli Şahıs Ekleri

Şahıs zamiri menşeli olup bugün şimdiki zaman, geniş zaman, gelecek zaman, öğrenilen geçmiş zaman, istek, gereklilik çekimlerinde kullanılan eklerdir.

Teklik Birinci Şahıs : Metinde örneği bulunmamaktadır.

Teklik İkinci Şahıs : Metinde örneği bulunmamaktadır.

Teklik Üçüncü Şahıs : Metinde örneği bulunmamaktadır..

Çokluk Birinci Şahıs : Metinde örneği bulunmamaktadır.

Çokluk İkinci Şahıs : Metinde örneği bulunmamaktadır.

Çokluk Üçüncü Şahıs : -lAr

دیمشلر dėmişler 2a/24, قارشمامشلر ḳarışmamışlar 60b/23

1.1.2.2.3.2. İyelik Kökenli Şahıs Ekleri

İyelik eki menşeli olup bugün görülen geçmiş zaman ve şart çekimlerinde kullanılan eklerdir.[1]

Teklik Birinci Şahıs : -m

قلدم ḳıldum 1b/16

Teklik İkinci Şahıs : Metinde örneği bulunmamaktadır.

Teklik Üçüncü Şahıs : Metinde örneği bulunmamaktadır.

Çokluk Birinci Şahıs : -k, -ḳ

طوتدق ṭutduḳ 63b/25, الدق alduḳ 47a/25, ایتدك ėtdük 47b/1

Çokluk İkinci Şahıs : Metinde örneği bulunmamaktadır.

Çokluk Üçüncü Şahıs : -lAr

اولسەلر olsalar 17a/16, ایلدیلر ėylediler 19a/23

1.1.2.3. Fiilimsilerde Ünlülerin Yazılışı

1.1.2.3.1. İsim-Fiiller:

-mAK eki:

Metinde bu ek herhangi bir işaret ve harf olmadan yazılmıştır.

شیشمك şişmek 27a/17, دوكمك dökmek 28b/5

-mAKlIK eki:

Metinde bu ek herhangi bir işaret ve harf olmadan yazılmıştır.

---

[1] Muharrem Ergin, Türk Dil Bilgisi, Bayrak Basım Yayım, İstanbul, 2009, s.286.

اولمقلغه olmaḳlıġa 22a/17

1.1.2.3.2. Sıfat-Fiiller

-AcAK eki:

Ekin ilk ünlüsü güzel he (ه) ve elif (ا) ile yazılmıştır; ancak bunda bir düzen yoktur. Kimi zaman elif (ا), kimi zaman güzel he (ه) ile yazılmıştır. Sondaki ünlü için herhangi bir harf kullanılmamıştır.

اوتاناجق utanacaḳ işler 41b/16, ايدهجك ẓuhūr ėdecek marażlaruŋ 51a/17, اولهجق olacaḳ aḥvāle 16b/15

-(y)An eki:

Ekin -an şeklinde yazılışında elif (ا) ile gösterilmiş, -en şeklinde yazılışında ise herhangi bir işaret ve harf kullanılmamıştır.

a. Elif ile:

صتانلر ṣatanlar 7a/23, اولان olan 43a/9

b. Herhangi bir işaret ve harf olmadan:

ايدنلر ėdenler 67a/5, چويرنلره çevirenlere 16b/23

-dIK, -dUK eki:

Bu ekin yazımında metinde farklılıklar bulunmaktadır. Ekin hem vav (و) hem ye (ى) hem de herhangi bir işaret ve harf olmadan yazılmış şekilleri mevcuttur.

a. Vav (و) ile: طوغدوغى ṭoġduġı 61a/5, قزاندوغنى ḳazanduġını 36b/15

b. Ye (ى) ile: اولديغى oldıġı, ديديكمز dėdigimüz 18a/22, اوكرنديكى ögrendigi 33a/4

c. Herhangi bir işaret ve harf kullanılmadan: اولدقلرى cemʿ oldıḳları 61b/9, صقلدقلرىṣaḳladuḳları 15b/19

-mAz eki:

Metinde bu ek herhangi bir işaret ve harf olmadan yazılmıştır.

يرامز yaramaz fiʿller 65a/24, طوغمزدن ṭoġmazdan 47a/19, اولمزدن ölmezden 15b/11

-mAdUk eki:

Metinde bu ek herhangi bir işaret ve harf olmadan yazılmıştır.

ايشدلمدك işidilmedük 54a/16,

-mIş, -mUş eki:

Metinde bu ek herhangi bir işaret ve harf olmadan yazılmıştır.

اوغورلنمش uġurlanmış 15b/18, كلمش gelmiş 29a/11, طورمش ṭurmuş 10a/20

1.1.2.3.3. Zarf-Fiiller

-(y)U eki:

Bu ekin ünlüsü vav (و) ile yazılmıştır:

ديو deyü 43a/23

-dUKCA eki:

Bu ekin ilk ünlüsü için herhangi bir işaret ve harf kullanılmamış, son ünlüsü güzel he (ه) ile yazılmıştır.

اولدقجه olduḳça 39a/9, كتدكجه gitdükçe 50b/6

-dUKdA, -dUKdAn:

Ekin ilk ünlüsünde herhangi bir işaret ve harf kullanılmadığı için /u/ ile mi /ı/ ile mi yazıldığını tespit etmek zordur. -dUKdA ekinin son ünlüsü güzel he (ه) ile yazılmış, -dUKdAn ekinde herhangi bir işaret ve harf kullanılmamıştır.

ايتدكده نقل naḳl ėtdükde 19b/8, اولدقدن olduḳdan 40b/18

-IncA eki:

Ekin ilk ünlüsünde herhangi bir işaret ve harf kullanılmamış, son ünlüsü güzel he (ه) ile yazılmıştır.

وارنجه varınca 40b/19, چقنجه çıḳınca 63a/2, اولنجه ölince 41a/14

-ken eki:

Metinde daha çok iken şekli bulunmaktadır. Tek bir örnekte -ken şekli görülür ve herhangi bir ünlü harf ile gösterilmemiştir.

طوغركن ṭoġarken 47a/1

-Up eki:

Bu ekin ünlüsü vav (و) ile yazılmıştır.

طوتوب ṭutup 52b/7, دپوب depüp 41b/8

1.2. Ünsüzlerin Yazılışı

1.2.1. /ç/ Ünsüzü

/ç/ (چ) ünsüzünün daha sonraki dönemlerde Farsça etkisiyle yazıda gösterilmesinden dolayı /c/ ve /ç/ ünsüzlerinin yazılışında istikrar bulunmamaktadır. Metinde söz tabanında /c/ (ج) ile yazılan ḳaç, üç, saç, kılıç, iç, aġaç kelimelerine bir ek geldiğinde de herhangi bir değişikliğe uğramadan /c/ ile yazıldığı görülmektedir.

Ön Seste: Daima /ç/ (چ) ile yazılmıştır.

چچک çiçek 9b/18, چیقاروب çıḳarup 50b/8

İç Seste: Ortada hem /c/ (ج) hem /ç/ (چ) ile yazılmıştır.

بچق buçuḳ 47b/9, الچق alçaḳ 53a/3

Son Seste: Söz tabanında daima /c/ (ج) ile yazılmıştır.

قاج ḳaç 54a/11, اوچ üç 59b/13, صاچ ṣaç 3a/9

1.2.2. /p/ Ünsüzü

Bu ünsüz, metinde başta ve ortada /p/ (پ) ile yazılmıştır, ancak bir sözcükte istikrardan söz edilemez. Bu kelimenin yazımında /b/ ve /p/ dönüşümlü olarak

kullanılmıştır. Farsça etkisiyle yazıda gösterilmesinden dolayı /p/ sesinin kullanımı bu dönemde süreklilik kazanmamış, aynı kelimenin hem /p/ hem /b/ sesiyle yazıldığı olmuştur. Aynı zamanda -Up zarf-fiil ekinin yazımında düzenli olarak /b/ harfi tercih edilmiştir.

بازارلرده bāzārlarda 65b/5, پازار pāzār 34a/7

-Up zarf-fiil ekinde /p/ sesi /b/ (ب) ile gösterilmiştir.

قیلوب ḳılup 52b/20

1.3. Yazımlarında İkilik Olan Bazı Sözcük ve Eklerin İmlası

1.3.1. ki bağlacının yazımı

Metnin yazımından ötürü ayrı mı yoksa bitişik mi yazıldığını anlamak pek mümkün değildir. Ancak bazı bitişen harflerden sonra geldiğinde harflerin birleşmemesinden ayrı yazıldığını çıkarmak mümkündür.

خصوصا که ḫuṣūṣā ki 35a/12, اولا که ola ki 34b/25

1.3.2. dA bağlacının yazımı

Metinde sadece iki yerde ve kendisinden önceki kelimeden ayrı yazılmıştır.

ایدرسه ده ėderse de 63a/5, 63a/8

1.3.3. ile edatının yazımı

Metinde ile edatının yazımı konusunda birlik yoktur. Kendisinden önceki kelimenin son harfinin bitişip bitişmemesine göre de değişkenlik göstermektedir.

ایشلر ایله işler ile 69b/11, سببیله sebebiyle 26a/6, عورتیله ʿavratıyla 24b/3

1.3.4. için edatının yazımı

Genellikle eklendiği sözcükten ayrı yazılmasına rağmen birkaç örnekte bitişik yazılmaktadır.

خصوصیچون ḫuṣūṣiçün 24b/3, خبرجیلك ایچون ḫabercilik içün 26a/9

1.3.5. imek fiilinin yazımı

Metinde i- fiilinin yazımıyla ilgili bir istikrar yoktur. Ayrı ve bitişik yazıldığı örnekler bulunmaktadır.

درجەسی ایدی derecesi idi 19a/24, بولنور ایسه bulınur ise 17b/7, بولنورسه bulınursa 40b/12, ایمش صوکره şoŋra imiş 48a/8

1.3.6. İkili İmlası Bulunan Türkçe Sözcükler

Metinde ikili imlası bulunan bazı Türkçe sözcükler şu şekilde örneklendirilebilir.

ساجلو saçlu 8a/5 ~ صاج şaç 3a/9

طوغدوغی ṭoġduġı 61a/5 ~ طوغدیغی ṭoġdıġı 15b/16

کندویی kendüyi 22b/21 ~ کندونی kendüni 22a/12

1.4. Yabancı Kökenli Sözcüklerin İmlası

17. yüzyılda Farsça etkileşiminden dolayı dile giren /p/ ve /ç/ harflerinin o dönemde konuşma dilinde kullanılıyor olması ancak yazı dilinde herhangi bir birlik görülmemesinden dolayı bazı sözcüklerin yazımında /b/~/p/ ve /c/~/ç/ harflerinin birbirlerinin yerine kullanıldığı görülmüştür.

پرنج pirinc 10b/16 ~ برنج birinc 10b/18

پازار pāzār 34a/7 ~ بازار bāzār 65b/5

1.4.1. Arapça Farsça Kökenli Sözcük ve Tamlamaların İmlası

Metinde Arapça ve Farsça tamlamaların sayısı oldukça fazladır. Bu tamlamaların çoğunluğunu gökbilim terimleri, hastalık ve bitki adları oluşturmaktadır.

a. Arapça Yapılı Tamlamalar

قليل الولد ḳalīlü'l-veled 2a/15

سهم السعاده sehmü's-saʿāde 46a/14

b. Farsça Yapılı Tamlamalar

برج حمل burc-ı ḥamel 31a/16

وقت ولادت vaḳt-i vilādet 31a/24

c. Arapça ve Farsça Yapılı Tamlamalar

قمر فوق الارض ḳamer-i fevḳe'l-arż 47a/10,11

قمر تحت الارض ḳamer-i taḥte'l-arż 47a/9,10

جدول تحت الارض cedvel-i taḥte'l-arż 47a/13

Elif (ا) ile biten kelimeyle tamlama oluşturulurken izafet kesresi (ء) kullanılmıştır.

انتهاء طالع intihā-yı ṭāliʿ 20a/12

اعداء كفارك aʿdā-yı küffāruŋ 53b/21

Ye (ى) ile biten kelimeyle tamlama oluşturulurken izafet kesresi (ء) kullanılmıştır.

منشئ بليغ münşī-yi belīġ 26a/6

تعدّئ اعدا teʿāddī-yi aʿdā 56b/5

Birkaç tamlamada ise izafet kesresi olarak ye (ى) harfi kullanılmıştır.

رسوای عام rüsvā-yı ʿām 75a/26

اجرای احکام شریعت icrā-yı aḥkām-ı şerīʿat 73b/25,26

1.4.2. Arapça ve Farsça Dışındaki Yabancı Kökenli Sözcüklerin İmlası

Bu kelimeler okunurken metindeki yazılışları göz önünde bulundurularak elif (ا), vav (و) ve ye (ى) uzun ünlülerle gösterilmiştir.

لیبره lībra 6a/25

فرانقافورت frānḳāfūrt 6a/23

پارسفوس pārsefōs 5b/18

فرانسه frānsa 5a/9

2. SES BİLGİSİ

2.1.Ünlüler

2.1.1. Ünlü Değişimleri

2.1.1.1. i/ė meselesi

Çalışılan metin ünlülerin okunuşu açısından oldukça zor bir metindir. Metinde /a/ ve /e/ sesini göstermek için zaman zaman üstün ile harekelenmiş, nadiren de /u/ ve /ü/ sesini göstermek için ötre kullanılmıştır. Ancak /i/ sesini belirtmek için herhangi bir hareke kullanılmamıştır. Bu sebepten dolayı, biz de metni okurken yazarın yazımına bağlı kaldık. Günümüz Türkçesi, Eski Türkçe ve Eski Anadolu Türkçesi özelliklerini de göz önünde bulundurarak kök ünlüsü olan /e/ sesini /ė/, /i/ ve /e/ şeklinde okuduk. Örneğin metinde ye (ى) veya elif (ا) + ye (ى) ile yazılan ancak günümüzde /e/ ile telaffuz ettiğimiz sesleri /ė/ ile yazdık. Kimi yerde bu fark çok açık olmasına rağmen kimi yerde, örneğin *bėl* kelimesinin yazımı بل şeklinde harekesiz ve ünlüsüz yazılmasına rağmen Eski Türkçe'yi göz önünde bulundurarak

bėl şeklinde okuduk.[1] Bir diğer örnek ise bir metal olan *tėmür* kelimesidir. Bu kelimeyi *timür* şeklinde okumaya imkan olmadığı için günümüz Türkçesindeki *demir* şeklini göz önünde bulundurarak /ė/ ile *tėmür* şeklinde okuduk.

tėmürle 31a/10, dėdüklerimüz 32a/7, ėylese 32b/5, yėye 33a/17, ėlçiler 54a/9, gėçe 36b/145ş

2.1.1.2. Darlaşma/Yuvarlaklaşma

/-ı-, -i-, -u-, -ü-/ seslerinin yazımında metinde bir istikrar bulunmamaktadır. Metin okunurken Eski Anadolu Türkçesi özellikleri göz önünde bulundurarak okunmuştur. Örneğin -Il ve -In eklerinin yazımında da herhangi bir işaret ve harf kullanılmadığı için dönemin dil özellikleri esas alınmıştır. Ancak -lU ve -dUK ekinin yazımında metinde ikilikler bulunduğu için metin esas alınarak okunmuştur.

a. /-u-/ > /-ı-/, /-ü-/ > /-i-/

bulınmaḳ 17a/2, olınan 17b/20, ėyledigi 16a/13, mülkli 26a/19, ġamlı 27a/12, kendi 28a/13

b. /-ı-/ > /-u-/, /-i-/ > /-ü-/

gezdügi 33b/9, ġażablu 21a/2, ṭatlu 21b/9, kendü 27b/8, altun 4b/25

2.1.2. Ünlü Uyumu

2.1.2.1. Kalınlık-İncelik Uyumu

+ki aitlik eki

Metinde +ki ekinin tek şekilde kullanıldığı görülmektedir. Kalın sıradan ünlülere eklendiğinde uyuma girmemiştir.

a. Uyuma giren örnekler: اوّلکی evvelki 17a/4, کتمکدهکی gitmekdeki 44a/17

---

[1] A. Von Gabain, *Eski Türkçenin Grameri, (Çev. Mehmet Akalın),* TDK Yayınları, Ankara, 2007, s.268.

b. Uyuma girmeyen örnekler: مقامندەکی maḳāmındaki 39a/3, خصوصلردەکی ḫuṣūṣlardaki 42b/20

-ken zarf-fiil eki

Bu ek hiçbir zaman uyuma girmemiş, asli şeklini korumuştur.

a. Uyuma giren örnekler: ایکن iken 45a/2, کیدرکن giderken 30a/15

b. Uyuma girmeyen örnekler: طوغرکن ṭoġarken 47a/1

2.1.2.2. Düzlük-Yuvarlaklık (Dudak) Uyumu

Günümüz Türkiye Türkçesinde bir kelimenin ilk hecesinde düz ya da yuvarlak bir ünlü varsa sonraki hecede de düz bir ünlünün bulunması gerekir. İlk hecesinde yuvarlak bir ünlü varsa sonraki hecede de yuvarlak ya da düz geniş bir ünlü bulunması gerekir.[1] Bu Türkiye Türkçesinin en temel kurallarından biridir. Ancak Eski Türkçede ve Eski Anadolu Türkçesinde bu durumdan söz edememekteyiz.[2]

2.1.2.2.1. Sözcük Tabanlarında Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu

Metinde düzlük-yuvarlaklık uyumundan tam olarak söz edemeyiz. Eski Türkçede görülen bazı kelimeler aynı şekilde görülmektedir.

اینجو incü 9a/20, التون altun 10b/18

Kimi sözcüklerin yazımında da hem uyum hem uyumsuzluk vardır.

کندو kendü 22a/2 ~ کندی kendi 20a/25

[1] Mustafa Özkan, *Türkiye Türkçesi Ses ve Yazım Bilgisi*, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2009, s. 201.
[2] Ergin, s. 72.

2.1.2.2.2. Eklerde Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu

2.1.2.2.2.1. Düz Ünlülü Ekler

+cI isimden isim yapma eki:

Metinde daima düz ünlülü olan ek Eski Türkçede +çI şeklinde, Eski Anadolu Türkçesinde +CI şeklinde görülmektedir. Bir meslek grubunu ya da bir işi adet haline getiren kimseleri bildirir.[1]

tėmürciler 2a/20, baḳıcı 2b/2, balıḳçılar 4a/18, bekçiler 7b/27, oḳçılıḳ 11b/27

-dI görülen geçmiş zaman teklik 3. şahıs eki:

Eski Anadolu Türkçesi döneminde daima ötümlü olan ek, metnimizde de dudak uyumuna uymadan ötümlü ve dar ünlülü -dI şeklinde görülmektedir.

olındı 46b/16, ḥāṣıl oldı 47a/26, vardı 47b/4

+I, +Ø belirtme durumu eki:

Günümüz Türkiye Türkçesinde dudak uyumuna bağlı olarak +I ve +U şeklinde görülen ek, Eski Anadolu Türkçesi döneminde +I ve +Ø şeklinde görülmektedir. Dudak uyumuna uymaz.

a. +I ile: aḥkāmını 24a/19, babasını 25a/20, ḫānesini 58a/9,

b. +Ø ile: anasın 41b/23, babasın 41b/23, ʿavratın 41b/27, erin 41b/27

-(y)IcI fiilden isim yapma eki:

Eski Türkçede -gUçI [1] günümüz Türkiye Türkçesinde ise -IcI ve -UcU şeklinde görülen ek Eski Anadolu Türkçesinde -IcI ve -UcI şeklinde görülmektedir.[2] Metnimizdeki iki örnek dışında örneklerin tamamı -IcI şeklindedir.

---

[1] GÜLSEVİN Gürer ve Erdoğan Boz, *Eski Anadolu Türkçesi*, Gazi Kitabevi, Ankara, 2004, s. 153.

ḳoyucı 33a/19, ütüci 34a/19, ėdici 34b/5, düzici 40a/12, görici 5a/2

+(U)ncI isimden isim yapma eki:

Metinde bu ekin ünlülerini gösteren herhangi bir harf ya da hareke kullanılmadığı için okurken Eski Anadolu Türkçesi ve günümüz Türkiye Türkçesi göz önüne alınarak okunmuştur.

üçünci 7a/6, dördünci 12b/19, ṭoḳuzuncı 17b/4

2.1.2.2.2.2. Yuvarlak Ünlülü Ekler

-Ub/-Up zarf-fiil eki:

Eski Türkçede ünlü ile biten tabanlara -p, ünsüzle bitenlere -Ip, son hecesi yuvarlak ünlülü olan tabanlara -Up şeklinde eklenmektedir.[3] Günümüz Türkiye Türkçesinde de bu uyum devam etmektedir. /p/ harfinin Eski Anadolu Türkçesinde kullanılışında istikrar bulunmamasından dolayı ek /b/ harfi (ب) ile -Ub şeklinde yuvarlak ünlülü yazılmıştır.

arturup 19a/1, urılup 19b/13, gelmeyüp 21a/25, ėylemeyüp 21b/17

-sUn emir eki:

Eski Türkçe ve Eski Anadolu Türkçesinde ek yuvarlak ünlülüyken günümüz Türkiye Türkçesinde dudak uyumuna girerek eklendiği kelimeye göre düz ya da yuvarlak ünlülü olmuştur.

olsun 38b/2 bulmasun 43a/23

---

[1] Von Gabain, s. 53.
[2] Yavuz Kartallıoğlu, *Klasik Osmanlı Türkçesinde Eklerin Ses Düzeni*, TDK Yayınları, Ankara, 2011, s. 174.
[3] Von Gabain, s. 84.

2.1.2.2.2.3. İkili Şekilleri Bulunan Ekler

-dUK, -dIK sıfat fiil eki:

Eski Anadolu Türkçesinde daima yuvarlak ünlülü[1] olan ekin metnimizde iki farklı yazımı mevcuttur. Bazı yerlerde ye (ى) ile -dIk şeklinde yazarken yazı yerlerde harfsiz şekilde yazılmıştır.

a. Düz ünlü ile: ėyledigi 63a/12, ėtdigi 50b/3, ėyledigimüz 52b/8

b. Yuvarlak ünlü ile: ėtdüginden 57b/3, ṭoġduġı 61a/5, ḳazanduġını 36b/14

+ArI, +ArU yön gösterme eki:

Eski Türkçe ve Eski Anadolu Türkçesinde yuvarlak ünlülü olan ek metnimizde hem yuvarlak hem dar ünlülü şekliyle görülmektedir.

a. Düz ünlü ile: yuḳarısı 6b/26

b. Yuvarlak ünlü ile: yuḳarusı 5a/1

+lI, +lU isimden isim yapma eki:

Eski Türkçede dudak uyumuna tabi olan ek, Eski Anadolu Türkçesinde -g/-ġ sesinin düşmesiyle yuvarlak ünlülü +lU şeklini almıştır. Metnimizde hem düz ünlülü hem yuvarlak ünlülü şekli mevcuttur.

a. Düz ünlü ile: māllı 26a/19, mülkli 26a/19, aġırıḳlı 27a/10, ġamlı 27a/12

b. Yuvarlak ünlü ile: mizāclu 27b/6, marażlu 28a/2, nişānlu 28a/22, ḫayrlu 34a/25

[1] Kartallıoğlu, s. 241.

+sIz, +sUz isimden isim yapma eki:

Herhangi bir harf ya da hareke kullanılmadan yazıldığı için dudak uyumuna uydurularak okunmuştur.

a. Düz ünlü ile: ḥayāsız 2a/21, dilsizlik 6b/16, ʿilmsiz 9b/10

b. Yuvarlak ünlü ile: toḫmsuz 10a/3, ṣusuzlıḳdan 35a/21, belürsüz 38b/24

-dIr, -dUr fiilden fiil yapma eki:

Eski Türkçede[1] ve Eski Anadolu Türkçesinde[2] yuvarlak ünlülü olan ekin metnimizde ye (ى) ve harfsiz olmak üzere iki farklı yazımı mevcuttur.

a. Düz ünlü ile: ḳarışdırup 75b/12, ḳaldırmaḳ 76a/5, ėrişdire 37a/5, yapdırup 37b/10

b. Yuvarlak ünlü ile: ḳazdurmaḳda 43b/18,

-In, -Un fiilden fiil yapma eki:

Eski Türkçede[3] ekin ünlüsü dudak uyumuna tabi iken Eski Anadolu Türkçesinde genellikle düz ünlülü[4] bazen de yuvarlak ünlülüdür.[5]

a. Düz ünlü ile: giyinmiş 11a/10, olınsa 17b/2, bulınsa 27b/18

b. Yuvarlak ünlü ile: doḳuna 40a/14

2.1.3. Ünlü Düşmesi

Bir gramer birliğinde arka arkaya gelen ve ses bakımından birbirine benzeyen iki heceden birinin düştüğü ve o iki hecenin bir hece olması durumudur.[1]

---

[1] Von Gabain, s. 60.
[2] Kartallıoğlu, s. 268.
[3] von Gabain, s. 59.
[4] Kartallıoğlu, s. 193.
[5] Gürer Gülsevin, *Eski Anadolu Türkçesinde Ekler*, TDK Yayınları, Ankara 1997, s. 141.

beŋzer < beŋiz+er 75a/4, oġlan < oġul+an 11b/19, boynı < boyun+ı 5b/12, oyna- < oyun+a- 12b/9

2.1.4. Hece Kaynaşması (Ünlü Birleşmesi)

Bir kelimede yan yana bulunan iki veya daha çok hecedeki seslerin veya iki kelimeden birincisinin son sesi ile ikincisinin ön sesinin birleşmesi durumudur.[2]

nesne < ne ise ne 10a/3, böyle < bu+eyle[3] 26b/27, şöyle < şu+eyle[4] 17b/14

2.2.Ünsüzler

2.2.1. Ünsüz Değişmeleri

v- < b- değişikliği

Eski Türkçede kimi kelimelerdeki ön ses /b-/ sesinin Batı Türkçesinde daha ilk zamanlarda /v-/ sesine dönüştüğü görülmektedir.[5]

varmaya 28b/14, vardur 3a/26, vėrür 5b/8, ḳaravaş 19a/20 < ḳara+baş[6]

p- < b- değişikliği

Günümüz Türkiye Türkçesi yazı dilinde /p-/ ile başlayan bazı kelimeler Eski Anadolu Türkçesinde /b-/ ile görülmektedir.[7] Ancak Arapçadan geçen kelimelerde /p/ ve /ç/ sesleri bulunmadığı için /b/ ve /c/ ile karıştırılmıştır.[8] Bir diğer deyişle, konuşma dilinde kullanılan sesler yazı dilinin tutuculuğundan kaynaklı olarak ikili şekilde görülmektedir. Metnimizde de bu konuda bir düzen bulunmamaktadır. Kimi

---

[1] Ergin, s. 52.
[2] Zeynep Korkmaz, *Gramer Terimleri Sözlüğü*, TDK Yayınları, Ankara 2010, s. 116.
[3] Faruk K. Timurtaş, *Eski Türkiye Türkçesi*, Edebiyat Fakültesi Basımevi, İstanbul 1977, s. 43.
[4] Timurtaş, s. 43.
[5] Timurtaş, s. 54.
[6] Timurtaş, s. 55.
[7] Timurtaş, s. 55.
[8] Musa Duman, *Evliya Çelebi Seyahatnamesine Göre 17. Yüzyılda Ses Değişmeleri*, TDK Yayınları, Ankara, 1995, s. 97.

zaman /b/ ile yazılan kelimeler kimi zaman /p/ ile yazılmıştır. Ve bu kelimeler ekseriyetle yabancı kökenlidir.

birinc 10b/18 ~ pirinç 12b/4

-v- < -g- değişikliği

Metinde tek örnekte görülmektedir:

ṣovuḳ 26b/27 < soġuḳ

ḳulaġuz 33b/24 > ḳılavuz

gögercin 10b/23 > güvercin

g- < k- değişikliği

Bu sesi karşılayan harf tek şekilde kef (ك) ile gösterildiği için aradaki farkı ve kelimenin okunuşunu dönemin dil özelliklerinden anlayabilmekteyiz.

göz 4b/21, gėce 17a/18, gemi 52a/8

ḫ- < ḳ- değişikliği

Eski Anadolu Türkçesinde kök ünlüden sonra gelen veya son ses durumundaki kimi /ḳ/ sessizleri tonlulaşarak /ḫ/ olmuştur.

daḫı 52a/20 < taḳı

Asli şeklini koruyan örnekler de mevcuttur:

ḳanġı 58b/11

d- < t- değişikliği

Türkçede t- foneminin d- halini alması Eski Türkçe döneminin sonlarında başlamıştır.[1] Bu değişim metnimizde hemen hemen son halini almış olsa da ikilik gösteren bazı kelimeler vardır. Bunları birkaç başlıkta toplayabiliriz:

a. İnce sıradaki ünlüleri muhteva eden sözcükler genellikle /d/ sesi ile yazılmıştır.

diş 2a/18, dört 2a/15, deŋiz 4b/2, işidici 27b/17

b. Kalın sıradan ünlüleri bulunduran sözcükler /ṭ/ ünsüzünü korumuşlardır.

ṭatlu 4b/2, ṭuzlalar 4b/2, ṭoġrı 5a/27

c. Kalın sıradan ünlüler bulundurmasına rağmen te harfi ile yazılan örnekler mevcuttur.

ısıtma 67b/4, altun 13a/19, orta 6a/19

d. Hem /d/ hem /t/ ile yazılan örnekler mevcuttur.

doḳına ~ ṭoḳına, doġan ~ ṭoġan

2.2.2. Ünsüz Uyumu

Günümüz Türkiye Türkçesinin en belirgin özelliklerinden olan ünsüz uyumu, Eski Anadolu Türkçesi döneminde bazı ünsüzlerin sürekli ötümlü olması uyumsuzluğun önemli sebeplerindendir.[2] Metnimizde bu konuda oldukça fazla örnek mevcuttur.

a. +dA bulunma durum eki: olduḳda 21a/13, bulınduḳda 41b/8, işlemekde 43a/11, ėtmekde 43a/19

b. +dAn ayrılma durum eki: mücerrebātdandur 44b/26, ufuḳdan 46b/25, ḳorḳulıḳdan 51a/19, çekdükden 38b/14

[1] Timurtaş, s. 57.
[2] GÜLSEVİN Gürer ve Erdoğan Boz, s. 96.

c. -dI görülen geçmiş zaman eki: ṭutdıḳ 63b/25

ç. -dIK, -dUK sıfat-fiil eki: ėtdigi 12b/27, ėtdügümüz 47b/15, çekdükden 38b/14

d. -dIKdA, -dUKdA zarf-fiil eki: ėtdükde 19b/8, geçdükde 47b/11

e. -dUr bildirme eki: olınmışdur 63b/7, olmaḳdur 2a/15, maşrıḳdur 2a/14

f. -dIr, -dUr fiilden fiil yapma eki: ėtdirür 11b/3, yapdıra 25a/15, barışdırmaġa 39a/20

2.2.3. Ünsüz Türemesi

Türk dilinde ünlü ile biten bir sözcüğe ünlü ile başlayan bir ek getirildiğinde bu birimi bağlamak için araya bir bağlayıcı ünsüz girer.

sevme**y**üp 41b/19, ėyledi**y**se 51a/11, ḫuṣūṣi**y**le 53b/23, olma**y**an 20a/17

2.2.4. Ünsüz Düşmesi

Orta hecede /-k-/ düşmesi

ufacıḳ 5a/3 < ufaḳcıḳ

Sözcük sonunda /-l/ düşmesi

o günde 47b/6 < ol

2.2.5. Ünsüz İkizleşmesi

yaşşı 3a/10 < yası, ıssı 3b/4 < isig

2.2.6. Ünsüz Tekleşmesi

Arapça kökenli sözcüklerde görülmektedir.

maḥalde 9b/6 < maḥall

2.2.7. Hece Düşmesi

Bugün sadece -dUr, -dIr şeklinde ekleşmiş hali bulunan bildirme eki, Eski Türkçe ve Eski Anadolu Türkçesi dönemlerinde durur ve turur şeklindeydi. Metnimizde tamamı ekleşmiş şekildedir.

budur 15a/17, ḳaradur 16a/10, delīldür 16a/5

2.2.8. Diğer Ünsüz Değişmeleri

Metinde Arapça aslında hemze (ء) ile olan kelimeler /-y-/ ile yazılmıştır.

علايم ʿalāyim 67b/11, خلايق ẖalāyıḳ 75b/10

4. BÖLÜM

DİZİN

ābī 30b/20, 44a/5, 44b/11, 52a/8, 61a/23, 62a/1, 62a/19, 62a/21, 62a/25, 62b/4, 62b/15,

āfītāb 50b/3

āfrōdit 13b/10

āġūkerōs 8a/14

aḫbiye 8a/23

āḫir-i nehār 14b/22

aḥkām-ı küsūfāt 50b/1

aḥkām-ı ṭāliʿ-i mevālif 1b/17

aḥkām-ı ṭāliʿ-i sāl 1b/18,19, 50b/2

āḫtīs 9b/3

ʿaḳreb 6a/4, 6b/5, 6b/7, 7a/4, 43a/7, 43a/11, 44a/9, 44a/24, 44b/18, 52a/1, 59a/4, 59b/9, 59b/27, 60a/12, 60a der-kenar, 61b/6, 74b/6, 74b/12, 74b/17, 74b/25, 75a/1, 75a/8, 75a/14, 75a/19, 75a/21, 75a/26, 75b/5, 75b/8, 75b/14, 75b/18,

arīes 2b/9

āriye 5a/12,

ārmīs 14a/24

ʿāşir 16b/5, 20a/15, 20a/22, 20b/6, 20b/18, 20b/21, 21a/1, 30a/12, 39b/1, 39b/8, 44b/21, 45b/7, 46b/7, 51b/10, 51b/12, 51b/14, 51b/17, 52b/6, 53b/11, 59b/19, 60a/19, 60a/21, 60a/23, 62a/20, 62b/24

ʿavvā 5a/24

ʿaynü'r-rāmī 18b/26

ʿaynü’ş-şevr 21a/13,14, 21a/19, 58b/10,11

aʿzel 20a/21, 45b/21, 46b/13,

baṭīn 2a/10

belʿ 7b/17

belde 7a/14

besīlā 5b/19

beyt 1b/20, 2b/10, 3a/19, 3b/23, 4b/5, 5a/14, 5b/20, 6a/26, 7b/10, 8a/15, 8b/25, 15a/19, 15a/25, 15b/1, 15b/7, 15b/8, 15b/13, 15b/15, 15b/23, 16a/3, 16a/6, 16a/11, 16a/19, 16a/26, 16b/5, 16b/11, 16b/19, 36a/2, 36b/17, 37b/6, 39b/23, 45a/27, 58b der-kenar

beyt-i ʿāşir 16b/5

beyt-i ḥadī-yi ʿaşer 16b/11

beyt-i ẖāmis 15b/23

beyt-i rābiʿ 15b/15

beyt-i sābiʿ 16a/11

beyt-i ṣādis 16a/3

beyt-i ṣāliṣ 15b/8

beyt-i ṣāmin 16a/19

beyt-i ṣānī 15b/1

beyt-i ṣānī ʿaşer 16b/19

beyt-i tāsiʿ 16a/26

beytü’ṭ-ṭāliʿ 15a/19

burc 1b/20, 2b/10, 3a/19, 3b/23, 4b/5, 5a/13, 5b/20, 6a/26, 7a/5, 7b/10, 7b/17, 8a/15, 8a/22, 8b/25, 13b/13, 13b/14, 13b/15, 13b/16, 15a/19, 17a/15, 17b/25, 18a/10,

19a/15, 19a/20, 19b/15, 19b/21, 19b/22, 19b/24, 19b/26, 20a/3, 20a/6, 21b/16, 26b/15, 26b/26, 27a/25, 28b/18, 30b/6, 30b/10, 30b/14, 30b/16, 30b/17, 30b/20, 30b/22, 30b/23, 30b/25, 31a/14, 31a/16, 31a/26, 31b/16, 31b/18, 32a/1, 32a/5, 32a/12, 32b/6, 33a/7, 33a/17, 33a/20, 33a/24, 34a/16, 34a/19, 34a/27, 35a/4, 36b/9, 36b/10, 36b/11, 38b/26, 41b/7, 42a/15, 42b/15, 42b/16, 42b/18, 42b/19, 42b/21, 43a/8, 43a/9, 43a/10, 43a/11, 43a/15, 43a/16, 43a/20, 43a/22, 43a/24, 43b/9, 43b/10, 43b/16, 43b/18, 43b/19, 43b/22, 43b/24, 44a/2, 44a/4, 44a/5, 44a/8, 44a/13, 44a/27, 44b/1, 44b/5, 44b/10, 44b/11, 44b/15, 44b/17, 44b/18, 44b/27, 45b/19, 45b/21, 46a/7, 46a/9, 46a/10, 46a/11, 46a/12, 46a/13, 46a/16, 46a/17, 46a/18, 46b/23, 46b/25, 46b/26, 46b/27, 47a/2, 47a/3, 47a/7, 47a/8, 47a/21, 47b/5, 47b/7, 47b/21, 47b/22, 48a/4, 50b/3, 51b/1, 51b/3, 51b/4, 51b/13, 51b/14, 51a/18, 52a/8, 59a/9, 59a/11, 59b/1, 59b/2, 59b/3, 59b/14, 59b/20, 59b/21, 59b/22, 59b/23, 59b/24, 60a/13, 60a/17, 60b/26, 60b/27, 61a/5, 61a/10, 61a/11, 61a/21, 61a/22, 61a/23, 61a/25, 61a/27, 61b/7, 61b/9, 62a/1, 62a/2, 62a/3, 62a/5, 62a/6, 62a/17, 62a/19, 62a/21, 62a/23, 62a/25, 62b/3, 62b/9, 62b/10, 62b/12, 62b/15, 62b/25, 62b/26, 63a/19, 63b/4, 63b/5, 64a/8, 64a/9, 64a/11, 64a/16, 64a/25, 64b/2, 64b/8, 64b/12, 64b/19, 64b/23, 65a/3, 65a/17, 65a/22, 65a/27, 65b/2, 65b/7, 65b/13, 65b/19, 65b/26, 66a/5, 66a/7, 66a/13, 66a/19, 66a/26, 66b/3, 66b/13, 66b/16, 66b/19, 66b/24, 66b/27, 67a/2, 67a/3, 67a/10, 67a/17, 67a/23, 67a/25, 67b/1, 67b/5, 67b/7, 67b/14, 67b/21, 68a/2, 68a/13, 68a/19, 68a/22, 68a/27, 68b/4, 68b/9, 68b/10, 68b/14, 69a/1, 69a/4, 69a/10, 69a/15, 69a/23, 69b/4, 69b/9, 69b/14, 69b/20, 69b/25, 70a/2, 70a/8, 70a/10, 70a/14, 70a/15, 70a/18, 70a/27, 70b/4, 70b/12, 70b/24, 71a/8, 71b/8, 73a/4, 74b/5, 74b/12, 75b/20, 77a/20, 78b/7, 79b/17

burc-ı ʿaḳreb 6a/26, 19b/26, 30b/6, 46a/16, 74b/5

burc-ı cedī 7b/10, 46a/17, 51b/13, 77a/20

burc-ı cehār pā 28b/19

burc-ı cevzā 3a/19, 31a/14, 67a/2, 67a/3, 67a/10, 67a/17, 67a/23, 67b/5, 67b/7,8, 67b/14, 67b/21, 68a/2, 68a/13, 68a/19, 68a/22, 68a/27 68b/4

burc-ı delv 8a/15, 46a/18, 78b/7

burc-ı esed 4b/5, 45b/19, 70a/14, 70a/15, 70a/18, 70a/24, 70b/4, 70b/12, 70b/24, 71a/8

burc-ı ḥamel 1b/20, 30b/6, 31a/16, 46a/18, 65a/17, 65a/22, 65a/27,

burc-ı ḥūt 8b/25, 46a/10, 46a/12, 79b/17

burc-ı ḳavs 7a/5, 46a/11, 75b/20

burc-ı māʾī 30b/16, 32a/12

burc-ı mīzān 5b/20, 46a/10, 73a/4

burc-ı munḳalib 42b/15, 42b/16, 43a/24,25, 44a/13,14, 44b/15

burc-ı nārī 30b/10

burc-ı ʿāşir 51b/14

burc-ı ṣābit 44b/1, 59b/20, 61a/22

burc-ı sebāʿ 33a/17

burc-ı sereṭān 3b/23, 46a/12, 63a/19, 63b/4, 68b/9, 68b/10, 69a/1, 69a/4, 69a/10, 69a/15, 69a/23, 69b/4, 69b/9, 69b/14, 69b/20, 70a/2, 70a/8, 70a/10

burc-ı ṣevr 2b/10, 46a/9, 65b/7, 65b/19, 65b/26, 66a/5, 66a/13, 66a/26, 66b/3, 66b/13, 66b/16, 66b/24, 66b/27

burc-ı sünbüle 5a/13, 46a/13, 71b/8

burc-ı ṭāliʿ 42b/18, 42b/21

burc-ı türābī 30b/17,18

burc-ı ẕevātü'l-arbaʿ 26b/15

burc-ı ẕūcesdīn 59b/12

cebhe 4a/8

cebhetü'l-ʿaḳreb 18b/26

cedī 7b/10, 7b/15, 8a/14, 19b/22, 25a/25, 42a/25, 42b/16, 43a/9, 43b/21, 44a/16, 44b/8, 44b/16, 46a/17, 47b/20, 47b/22, 51b/12, 51b/13, 51b/17, 51b/20, 52a/3, 59b/4,

77a/20, 77a/21, 77a/24, 77a/27, 77b/8, 77b/15, 77b/18, 77b/23, 78a/2, 78a/9, 78a/11, 78a/17, 78a/23, 78a/26, 78b/3

cevde 11a/22

cevzā 2b/21, 3a/19, 3a/25, 3b/1, 20b/14, 21a/14, 31a/14, 43b/25, 44a/10, 44a/12, 44b/10, 48a/5, 51b/24, 59b/6, 61b der-kenar, 67a/2, 67a/3, 67a/10, 67a/17, 67a/23, 67a/25, 67b/1, 67b/2, 67b/5, 67b/8, 67b/14, 67b/21, 68a/2, 68a/13, 68a/19, 68a/22, 68a/27, 68b/4

cevzeher 24a/13

daġīm 9b/2

dāleb 8b/24

dārġūş 15a/17

debb-i müşelleşe-yi evvel 15b/5, 15b/11, 15b/20, 15b/27, 16a/7, 16a/14,15, 16a/23, 16b/2, 16b/8,9, 16b/16, 16b/24,

debb-i müşelleşe-yi şāliş 15b/6, 15b/13, 15b/21, 16a/1, 16a/9, 16a/16, 16a/24, 16b/3, 16b/10, 16b/17, 16b/25

debb-i müşelleşe-yi şānī 15b/5,6, 15b/12, 15b/20, 15b/27, 16a/8, 16a/15,16a/23,24, 16b/3, 16b/9, 16b/16, 16b/24

debb-i müşelleşe-yi ṭāliʿ 17a/1, 17a/7

debb-i ṭāliʿ 17a/26

deberān 2b/21, 18b/24

delv 7b/17, 8a/15, 8a/22, 37b/26, 43b/10, 43b/26, 44a/10, 44b/18, 46a/18, 51b/21, 52a/5, 59b/6, 60a/1, 61b/6, 78b/7, 78b/8, 78b/13, 78b/17, 78b/23, 78b/25, 79a/5, 79a/10, 79a/16, 79a/19, 79a/23, 79b/1, 79b/3, 79b/11, 79b/13,

derece-yi ʿāşir 20a/15, 20a/22, 20b/6

derece-yi hubūṭ 18b/23

derece-yi ḳamer 20a/16

derece-yi küsūf 20a/1

derece-yi sādise 19a/22,23, 19a/27

derece-yi ṣāni 19b/13

derece-yi şems 20a/16

derece-yi ṭāliʿ 17a/17, 17a/20, 17b/10, 20a/15, 20a/22, 20b/6, 21a/18,19, 21a/21, 47a/11, 47a/22, 58b/6, 58b/7, 58b/12, 59a/18,19, 59a/20, 59a/24, 59a/25, 59a/26, 60b/25

derece-yi vasaṭ 19b/6

derece-yi ẕeneb 18b/21

dīdmūz 3b/21,22

edroḫōs 8b/23

esed 4a/8, 4b/5, 4b/13, 18b/25, 18b/26, 19a/15, 20b/9, 21a/8, 21b/16, 32b/26, 42a/17, 43a/9, 44a/12, 44a/24, 44b/7, 44b/18, 45b/19, 46b/12, 47a/20, 47a/26, 47b/5, 47b/8, 51b/25, 58b/10, 58b/11, 59b/7, 59b/25, 59b/26, 61b/6, 70a/14, 70a/15, 70a/18, 70a/24, 70b/4, 70b/12, 70b/15, 70b/24, 70b/27, 71a/5, 71a/8, 71a/14, 71a/18, 71a/21, 71b/2, 71b/5,

eṭvel-i nehār 10a/10, 10a/12, 11a/16, 11a/18, 11b/21, 12b/20, 12b/22, 13a/25, 13a/27, 14a/11, 14a/12, 14b/19, 14b/20

ġafr 6a/2

ḫādī ʿaşer 40b/16, 45b/9, 46b/9

ḫākī 61a/21, 62b/9, 62b/10, 62b/12

ḫamel 2a/6, 2a/9, 19a/20, 19b/8, 19b/17 26b/26, 36b/12, 42b/16, 43a/7, 43a/9, 43b/27, 44b/16, 50b/3, 50b/5, 51b/23, 52b/6, 52b/7, 52b/9 59a/10, 59a/11, 59b/4, 60b/26, 64a/9, 64a/11, 64a/16, 64a/25, 64b/2, 64b/8, 64b/12, 64b/19, 64b/23, 65a/3, 65a/6, 65a/10, 65a/17, 65b/3

ḫāme-yi esed 18b/25

ḫāmis 15b/23, 46b/10

hanʿa 2b/22, 3b/2

havāyī 44a/8, 61a/27, 62a/21, 62b/3

hubūṭ 3b/25, 5a/15, 5b/22, 6a/27, 7a/6, 7b/11, 8a/15, 8b/26, 18b/23, 18b/24, 31a/2, 43b/11, 43b/15, 45b/1, 51a/25, 58b/16, 62b/19

hubūṭ-ı merrīḫ 18b/24

hubūṭ-ı züḥal 18b/23

hubūṭī 2a/1

ḫūt 8a/24, 8b/25, 9a/8, 19a/21, 19b/5, 19b/6, 19b/8, 19b/15, 35a/4, 43a/8, 43a/11, 44a/19, 44b/10, 44b/12, 46a/10, 46a/12, 51b/22, 52a/7, 59b/8, 61b/6, 61b der-kenar, 79b/17, 79b/18, 79b/21, 79b/25, 80a/3, 80a/10 80a/12, 80a/15, 80a/22, 80b/1, 80b/4, 80b/8, 80b/13, 80b/15

ḫüsūf 59a/27, 59b/1

ibülayur 12b/27

iḳāryūs 8b/24

iklīl 6a/4

ʿilm-i nücūm 1b/16, 21a/12

imṭār 61b/10, 61b/14, 61b/16, 62a/6, 75b/20

işfārü'l-esed 18b/26

jef 11a/21

ḳābūt 15a/13

ḳalb 6b/8

ḳalbü'l-ʿaḳreb 18b/24, 20b/9, 21a/19, 58b/10,

ḳalbü'l-esed 18b/24,25, 20b/9, 45b/19, 46b/12, 58b/10

ķālsaz 4b/4

ķamer 2b/11, 2b/12, 2b/19, 3b/23, 4a/5, 5a/16, 5b/27, 6a/27, 7a/12, 7b/10, 7b/12, 8a/22, 14a/25, 15a/6, 15b/9, 17a/8, 17a/12, 17a/15, 17a/19, 17a/25, 17a/27, 17b/6, 17b/7, 17b/15, 17b/17, 18a/11, 18b/3, 18b/5, 18b/19, 18b/23, 19a/9, 19a/12, 19a/15, 19a/18, 19b/21, 19b/22, 20a/4, 20a/23, 21b/14, 23a/6, 24a/12, 25a/13, 26a/7, 27a/19, 28b/19, 29b/15, 30b/6, 31a/7, 31a/15, 31a/16, 31a/17, 31a/18, 31b/4, 31b/6, 31b/8, 31b/11, 31b/13, 31b/15, 31b/19, 32a/4, 32a/13, 32b/5, 33a/4, 33a/5, 33b/12, 34a/6, 34a/22, 34b/9, 34b/10, 34b/25, 34b/26, 34b/27, 35a/3, 35a/15, 36a/17, 36b/2, 36b/14, 37a/3, 37a/16, 37b/3, 37b/12, 37b/13, 37b/17, 37b/18, 37b/20, 38a/19, 38b/2, 38b/15, 38b/17, 38b/25, 38b/26, 39a/1, 39a/2, 39a/5, 40b/2, 41a/24, 41a/26, 41b/3, 42a/26, 42b/15, 42b/18, 42b/21, 42b/24, 43a/3, 43a/5, 43a/7, 43a/8, 43a/11, 43a/12, 43a/14, 43a/15, 43a/16, 43a/20, 43a/22, 43a/24, 43a/26, 43a/27, 43b/2, 43b/3, 43b/9, 43b/13, 43b/15, 43b/17, 43b/18, 43b/19, 43b/21, 43b/24, 43b/25, 43b/26, 43b/27, 44a/2, 44a/4, 44a/5, 44a/6, 44a/8, 44a/9, 44a/10, 44a/12, 44a/13, 44a/15, 44a/16, 44a/19, 44a/21, 44a/22, 44a/23/, 44a/26, 44b/1, 44b/4, 44b/7, 44b/8, 44b/11, 44b/12, 44b/13, 44b/14, 44b/15, 44b/17, 44b/20, 44b/22, 44b/24, 45a/24, 46b/23, 46b/26, 47a/1, 47a/8, 47a/9, 47a/10, 47a/11, 47a/12, 47a/14, 47a/20, 47a/21, 47a/22, 47a/23, 47a/25, 47b/11, 47b/12, 47b/13, 47b/15, 47b/20, 47b/21, 47b/23, 47b/25, 51b/8, 52a/23, 56a/19, 56a/26, 56a/27, 56b/3, 56b/8, 56b/10, 56b/13, 56b/15, 56b/17, 56b/20, 56b/22, 56b/25, 58b/1, 58b/5, 58b/25, 59a/1, 59a/4, 59a/13, 61a/19, 61b/6, 61b/25, 61b/26, 62a/18, 62b/1, 62b/14, 64b/8, 65a/3, 65a/17, 65a/27, 65b/2, 66a/5, 66a/25, 66b/16, 66b/24, 66b/27, 67b/1, 68a/2, 68a/27, 68b/3, 69a/10, 69b/9, 69b/25, 70a/7, 70a/10, 70b/11, 71a/5, 71a/18, 71b/2, 71b/4, 72a/4, 72a/27, 72b/17, 72b/24, 72b/27, 73b/3, 73b/27, 74a/15, 74a/25, 74b/24, 75a/19, 75b/5, 75b/14, 76a/24, 77a/7, 77a/16, 77a/18, 77b/14, 78a/8, 78a/23, 78b/23, 79a/16, 79b/11, 79b/13, 80a/10/, 80b/1, 80b/12, 80b/22, 80b/25

ķāprīķūrnus 8a/14

ķārkinōs 4b/3

ķarūnus 10b/1

ķāvdadārġūş 15a/17

kavs 6b/9, 7a/5, 7a/7, 7a/13, 19b/11, 19b/21, 30b/26, 35a/4, 35a/6, 36b/10, 41b/7, 42a/17, 42a/24, 43a/8, 44b/10, 44b/12, 46a/11, 47b/7, 52a/1, 59b/4, 61b der-kenar, 75b/20, 75b/21, 75b/26, 76a/8, 76a/16, 76a/24, 76a/24, 76b/6, 76b/15, 76b/21, 76b/23, 77a/2, 77a/7, 77a/10, 77a/16, 77a/18

ḳazḫāb 14a/25

kesv 7b/9

ketḫüdā 17b/24, 17b/26, 18a/16, 18a/17, 18a/20, 18b/3, 18b/4, 18b/5, 18b/6, 18b/8, 32b/27, 58a/25, 59a/16

kevākib 1b/17, 1b/18, 9b/6, 18b/2, 20a/14, 20a/20, 37b/7, 39b/22, 45a/5, 45a/6, 45a/8, 45a/9, 45a/10, 45a/17, 45a/27, 45b/7, 45b/22, 50b/1, 51a/24, 51b/18, 58a/1, 60b der-kenar, 61b/7, 61b/8, 61b/15, 63a/9, 63a/11, 63a/17, 63b/11, 63b/12, 64a/8

kevākib-i imṭār 61b/15,16

kevākib-i meẕkūre 61b/8

kevākib-i muṭṭara 61b/7

kevākib-i ṣavābet 20a/20

kevkeb 13b/13, 13b/14, 13b/16, 17a/7, 17a/18, 17a/23, 17a/25, 17b/22, 17b/23, 17b/24, 17b/26, 17b/27, 18a/2, 18a/4, 18a/9, 18a/21, 18b/1, 18b/14, 19a/9, 19b/6, 20a/15, 20a/18, 20a/21, 20b/2, 20b/20, 21a/20, 21b/23, 22a/8, 22a/13, 22b/18, 26b/6, 30a/23, 30a/25, 30b/19, 31a/5, 31a/9, 31b/4, 32a/6, 32b/5, 35a/12, 35b/2, 35b/6, 35b/10, 35b/18, 37b/12, 37b/17, 38b/25, 39a/27, 39b/1, 40b/11, 41b/9, 42a/14, 42a/15, 42a/16, 42a/17, 42a/18, 42a/22, 42a/23, 42a/24, 42a/25, 42b/1, 42b/25, 42b/27, 43a/5, 43a/14, 43a/26, 43b/5, 43b/16, 43b/24, 44a/3, 44a/11, 44b/4, 44b/21, 45a/3, 45a/11, 45a/12, 45a/13, 45a/17, 45a/18, 45a/19, 45a/20, 45a/21, 45a/25, 45a/27, 45b/1, 45b/2, 45b/3, 45b/4, 45b/5, 45b/6, 45b/7, 45b/8, 45b/9, 45b/10, 45b/11, 45b/12, 45b/13, 45b/14, 45b/16, 45b/17, 45b/18, 45b/19, 45b/20, 45b/23, 45b/24, 45b/25, 45b/26, 46a/1, 46a/3, 46a/4, 46a/5, 46a/6, 51b/2, 51b/6, 51b/4, 52b/15, 58a/10, 58b/7, 58b/11, 58b/22, 59a/20, 59a/21, 59a/24, 59b/13, 59b/16, 59b/18, 61a/21, 61a/23, 61a/25, 61a/27, 61b/12, 61b/18, 61b/19, 61b/26, 61b der-

kenar, 62a/6, 62a/16, 62a/21, 63a/17, 63b/17, 63b/19, 67a/7, 68b/12, 71b/11, 71b/12, 74b/9, 74b/10

kevkeb-i imṭār 62a/6

kevkeb-i müşterī 68b/12

kevkeb-i naḥs 58b/7, 58b/22

ḳırān 51a/24, 59b/3, 59b der-kenar, 63a/4, 63a/6, 63a/18, 63a/22, 63a/26, 63a/27, 63b/2, 63b/4, 63b/5, 63b/7, 63b/9, 63b/10, 63b/11, 64a/8, 64a/9, 64a/16, 64a/24, 64b/1, 64b/8, 64b/12, 64b/19, 64b/23, 65a/3, 65a/5, 65a/10, 65a/17, 65a/22, 65a/27, 65b/2, 65b/7, 65b/13, 65b/19, 65b/25, 66a/5, 66a/7, 66a/12, 66a/19, 66a/25, 66b/2, 66b/13, 66b/16, 66b/19, 66b/24, 66b/26, 67a/3, 67a/8, 67a/10, 67a/17, 67a/22, 67b/1, 67b/7, 67b/13, 67b/21, 68a/2, 68a/5, 68a/13, 68a/19, 68a/22, 68a/27, 68b/3, 68b/10, 68b/14, 68b/20, 69a/1, 69a/4, 69a/10, 69a/14, 69a/23, 69b/4, 69b/9, 69b/14, 69b/20, 69b/25, 70a/1, 70a/7, 70a/9, 70a/15, 70a/18, 70a/24, 70b/3, 70b/11, 70b/15, 70b/23, 70b/27, 71a/5, 71a/7, 71a/13, 71a/18, 71a/21, 71b/2, 71b/4, 71b/9, 71b/12, 71b/16, 71b/24, 72a/4, 72a/7, 72a/12, 72a/18, 72a/27, 72b/4, 72b/11, 72b/17, 72b/21, 72b/24, 72b/27, 73a/5, 73a/9, 73a/18, 73a/23, 73b/3, 73b/5, 73b/11, 73b/20, 73b/27, 74a/2, 74a/6, 74a/15, 74a/18,74a/25, 74b/1, 74b/6, 74b/9, 74b/10, 74b/13, 74b/16, 74b/24, 75a/1, 75a/8, 75a/14, 75a/19, 75a/21, 75a/26, 75b/5, 75b/8, 75b/14, 75b/17, 75b/21, 75b/26, 76a/8, 76a/16, 76a/24, 76a/26, 76b/6, 76b/15, 76b/21, 76b/22, 77a/2, 77a/7, 77a/10, 77a/16, 77a/18, 77a/21, 77a/24, 77a/27, 77b/8, 77b/14, 77b/17, 77b/23, 78a/2, 78a/8, 78a/11, 78a/17, 78a/23, 78a/26, 78b/3, 78b/8, 78b/12, 78b/16, 78b/23, 78b/25, 79a/5,79a/10, 79a/16, 79a/19, 79a/23, 79b/1, 79b/3, 79b/11, 79b/13, 79b/18, 79b/21, 79b/24, 80a/3,80a/10, 80a/12, 80a/15, 80a/21, 80b/1, 80b/3, 80b/8, 80b/12, 80b/15, 80b/22, 80b/25

ḳrīōs 2b/9

ḳuyruḳlu yıldız 60a/5

küsūf 19a/7, 19a/8, 20a/1, 31a/25, 51a/27, 51b/1, 53a/7, 59a/27, 59b/1

levātā 15a/8

leyl 2a/2, 2b/12, 2b/22, 3a/21, 3b/25, 4a/9, 4b/6, 4b/15, 5a/16, 5a/25, 5b/22, 6b/1, 6b/10, 7a/7, 7b/18, 8a/16, 9a/1, 9a/10, 11a/23, 13a/2, 13b/15, 14a/26

leylī 2b/22, 5a/25, 6b/10, 7b/18, 11a/23, 13a/2, 13b/15, 14a/26

lībra 6a/25

lîşū 5a/13

liyōn 5a/12

lūna 15a/8

mādīm 12a/17

mā’ī 30b/16, 32a/12, 43a/8, 43a/10

mārs 12a/18

masḳaṭ-ı nuṭfe 47a/5

menkibü’l-cebbār 18b/25

menkibü’l-esed 58b/11

menkibü’l-feres 18b/24, 20b/23, 58b/11

merküryüs 14a/25

merrīḫ 1b/20, 2a/5, 2a/7, 2b/10, 2b/16, 3a/25, 3a/27, 3b/25, 3b/26, 3b/27, 4b/11, 4b/13, 5a/20, 5b/20, 5b/26, 6a/26, 6a/27, 6b/1, 6b/2, 6b/6, 7a/11, 7b/11, 7b/15, 8a/20, 9a/1, 9a/4, 9a/7, 11a/22, 12a/5, 12a/17, 15a/14, 16a/5, 17a/2, 17a/15, 17a/16, 17a/17, 17b/10, 17b/12, 18b/6, 18b/18,18b/19, 18b/24, 19a/21, 19a/25, 19b/2, 19b/3 19b/10, 19b/12 20a/6, 20a/11, 20a/12, 20b/9, 20b/17, 20b/24, 21a/14, 21b/2, 22b/25, 24a/5, 25a/6, 25b/27, 27a/4, 27a/7, 28b/3, 28b/5, 28b/12, 29a/24, 29b/8, 30b/2, 30b/3, 30b/4, 30b/8, 30b/9, 30b/10, 30b/11, 30b/12, 30b/14, 30b/15, 30b/17, 30b/23, 30b/24, 31a/6, 31a/7, 31a/11, 31a/13, 31a/14, 31a/16, 31a/17, 31a/18, 31a/19, 31a/22, 31a/25, 31b/3, 31b/5, 31b/6, 31b/7, 31b/15, 31b/17, 31b/19, 31b/21, 32a/9, 32a/12, 32b/22, 32b/24, 33a/11, 33b/5, 33b/16, 33b/18, 33b/23, 34a/2, 34a/3, 34a/6, 34a/8, 35a/19, 35a/25, 35a/27, 36a/13, 36a/19, 36a/21, 36a/23, 36b/24, 37a/4, 37a/7, 37a/20, 37a/21, 37a/22, 37a/25, 37a/27, 37b/1, 37b/3, 37b/26, 38a/12, 38b/11, 39a/1, 39a/18,

40a/9, 40a/11, 41a/12, 41b/3, 41b/13, 43a/7, 43a/12, 43a/20, 43b/1, 44a/5, 44a/7, 44a/9, 44a/14, 44a/20, 44b/14, 45a/22, 45b/24, 46a/1, 46a/2, 46a/4, 46a/6, 46a/21, 46a/23, 46a/25, 52b/7, 52b/9, 52b/11, 53b/18, 53b/24, 54a/2, 54a/4, 54a/7, 54a/10, 54a/13, 54a/17, 54a/19, 54a/21, 54a/25, 54b/1, 58a/16, 58b/8, 58b/14, 58b/18, 58b/20, 58b/21, 58b/22, 58b/26, 58b/3 der-kenar, 59a/2, 59a/26, 59b/13, 59b/23, 59b/24, 60a/3, 60a/12, 60a/14, 60a/16, 60a/19, 60a/21, 60a/23, 60a/2 der-kenar, 60b/4, 60b/6, 60b/8, 60b/12, 60b/13, 60b/16, 60b/22, 60b/24, 60b/25, 60b/27, 61a/5, 61a/7, 61a/10, 61a/12, 61a/15, 61a/17, 61b/18, 61b/24, 62a/7, 62a/10, 62a/13, 62a/26, 62b/13, 63a/18, 63a/20, 63b/3, 63b/5, 63b/18, 63b/20, 63b/23, 63b/25, 64a/2, 64a/16, 64b/12, 65a/6, 65a/10, 65a/17, 65b/13, 66a/7, 66b/2, 66b/13, 66b/16, 67a/10, 67b/7, 68a/5, 68a/13, 68a/19, 68b/14, 69a/15, 69b/14, 69b/20, 69b/25, 70a/18, 70b/15, 71a/7, 71a/13, 71a/18, 71b/13, 72a/7, 72b/4, 72b/11, 72b/17, 73a/9, 73b/5, 74a/2, 74a/6, 74a/16, 74b/10, 75a/1, 75a/21, 75a/26, 75b/5, 75b/26, 76a/26, 76b/23, 77a/2, 77a/7, 77a/24, 77b/18, 78a/11, 78a/17, 78a/23, 78b/25, 79a/19, 79a/23, 79b/1, 79b/21, 80a/12, 80b/3, 80b/8, 80b/12

mevālif 1b/17

mīzān 5b/20, 6a/2, 19a/24, 37b/26, 42b/16, 43b/10, 43b/25, 44a/10, 44b/16, 45b/21, 46a/10,51b/27, 59a/3, 59b/6, 60a/16, 73a/4,73a/5, 73a/18, 73a/23, 73b/3, 73b/6, 73b/11, 73b/20, 73b/27, 74a/2, 74a/6, 74a/16, 74a/19, 74a/25, 74b/1

muḳaddem 8a/24

mūʾaḫḫar 9a/9

mūznāʾim 6a/25

müṣelleṣe-yi ṣāliṣ 15a/24

müṣelleṣe-yi ṣānī 15a/22,23, 15b/6, 15b/12, 15b/20, 16a/8, 16a/15, 16a/24, 16b/3, 16b/9, 16b/16, 16b/24

müşterī 2a/2, 2a/3, 2b/14, 3a/19, 3a/13, 3a/26, 3b/24, 3b/27, 4b/6, 4b/10, 4b/12, 5a/14, 5a/18, 5b/25, 6a/1, 6b/2, 7a/5, 7a/7, 7a/8, 7b/11, 7b/14, 8a/19, 8b/25, 9a/2, 9a/7, 10b/3, 11a/5, 15a/9, 16b/13, 18b/4, 19a/3, 19b/11, 19b/12, 20a/10, 20b/5, 20b/9, 20b/14, 21a/3, 21a/26, 22b/22, 24a/1, 25a/3, 25a/6, 25b/25, 27a/3, 28a/27, 29b/7, 30a/26, 30a/27, 31b/7, 32a/8, 32b/19, 33a/9, 33a/17, 33a/20, 33a/27, 33b/2,

33b/3, 33b/5, 33b/8, 33b/10, 33b/12, 33b/14, 33b/25, 34b/14, 34b/16, 34b/21, 35a/15, 35a/17, 35a/22, 36a/12, 36a/18, 36b/16, 36b/17, 37a/4, 37a/7, 37a/8, 37a/11, 37a/12, 37a/15, 37a/16, 37a/18, 37a/19, 39a/5, 39a/16, 40a/3, 40a/5, 41a/7, 42a/14, 42a/17, 42a/18, 42a/24, 42a/25, 43a/7, 43a/13, 43a/14, 43a/27, 44a/5, 44a/6, 44a/23, 44a/24, 44b/14, 44b/17, 44b/23, 44b/24, 44b/25, 45a/1, 45a/22, 45b/13, 45b/16, 45b/17, 46a/14, 46b/4, 46b/5, 53a/14, 53a/17, 53a/20, 53a/21, 53a/24, 53a/26, 53b/2, 53b/5, 53b/7, 53b/11, 53b/13, 53b/16, 57b/25, 58a/3, 58a/5, 58a/11, 59a/15, 60b/12, 60b/13, 60b/14, 60b/15, 61a/16, 61b/22, 61b der-kenar, 62a/16, 62a/26, 62b/20, 62b/24, 62b/26, 63a/3, 63a/22, 63b/19, 63b/21, 63b/24, 64a/9, 64b/12, 64b/19, 64b/23, 65a/3, 65b/7, 66a/7, 66a/13, 66a/19, 66a/26, 67a/3, 67b/7, 67b/14, 67b/21, 68a/2, 68b/10, 68b/12, 69a/15, 69a/23, 69b/4, 69b/9, 70a/15, 70b/15, 70b/23, 70b/27, 71a/5, 71b/9, 72a/7, 72a/12, 72a/18, 72a/27, 73b/5, 73b/11, 73b/20, 73b/27, 74b/6, 75a/1, 75a/8, 75a/14, 75a/19, 75b/21, 76a/26, 76b/6, 76b/15, 76b/21, 77a/21, 77b/18, 77b/23, 78a/2, 78a/8, 78b/8, 78b/25, 79a/5, 79a/10, 79a/16, 79b/18, 80a/12, 80a/15, 80a/22, 80b/1,

naḥs 9b/7, 15a/11, 15a/13, 15a/16, 15b/4, 17a/4, 17a/7, 17a/13, 17a/18, 17a/19, 17a/20,17a/21, 17a/25, 17a/27, 17b/11, 17b/12, 17b/21, 17b/22, 18b/7, 19a/10, 20a/19, 22a/8, 22a/13, 22a/20, 22b/18, 24a/17, 25a/9, 26b/6, 30a/12, 30a/14, 30a/22, 30a/24, 30b/7, 30b/21, 30b/27, 31a/1, 31a/2, 31a/5, 31a/9, 31a/26, 32b/9, 32b/10, 35b/6, 35b/16, 37b/7, 37b/12, 38a/2, 38a/25, 38b/17, 38b/25, 39a/2, 42b/2, 42b/27, 43b/13, 58a/5, 58b/7, 58b/9, 58b/13, 58b/17, 58b/20, 58b/22, 59b/3, 59b der-kenar, 60b/19, 60b/21

naḫs-ı aṣġar 11a/22

naḥs-ı kevākib 37b/7

naḥs-ı kevkeb 17a/7, 17a/18, 17a/25, 17b/22,23, 22a/8, 22a/13, 22b/18, 26b/6, 30a/22,23, 31a/5, 31a/9, 35b/6, 37b/12

nārī 30b/23, 30b/25, 34a/19, 43a/11, 44a/8, 61a/25, 62a/2, 62b/2

nehār 2a/1, 2b/11, 3a/20, 3b/25, 4b/6, 5a/15, 5b/22, 6a/27, 7a/6, 7b/11, 8a/16, 8b/27, 10a/10, 10a/12, 11a/16, 11a/18, 11b/21, 12b/20, 12b/22, 13a/25, 13a/27, 14a/11, 14a/12, 14b/19, 14b/20, 14b/22, 18a/12, 20b/20

nehārī 2a/12, 3b/3, 4b/16, 6a/5, 7a/15, 8a/25, 9b/8,10b/3, 12a/19, 13b/16, 17a/2

neʿāyīm 7a/14

nesdālu'l-vāḳiʿ 20a/21

neşre 4a/6, 18b/26, 19a/15

neyyir-i aṣġar 14a/26

nūġa 13b/11

nücūm 1b/16, 21a/12, 24a/9, 78b/22, 79a/15

ōrā 15a/17

pārsefōs 5b/18

pīs 9b/3

rābiʿ 15a/15, 30a/13, 45b/8, 46b/8, 59b/19, 60a/27, 60b/25,

reʾs 3a/20, 7a/5, 15a/8, 17a/16, 18b/8, 21b/18, 23a/9, 35a/8, 35a/13, 35a/15, 35a/17, 35a/19, 37a/18, 39a/6, 39a/10, 39a/11, 39a/13, 39a/14, 39a/16, 39a/18, 40b/5, 41b/1, 41b/3, 42a/15, 44b/25, 45b/14, 46b/3, 56b/27, 57a/2, 57a/3,57a/5, 57a/6, 57a/7, 57a/9, 57a/10, 57a/12, 57a/14, 57a/15, 57a/17, 60a/6,

reʾsü'l-cebbār 18b/26, 20b/17

reʾsü'l-ġūl 18b/25, 20b/13, 31b/19, 46a/27, 58b/10,

reʾsü'l-ʿayn 8b/17

ridf 20a/21

rikbetü'd-dücāce 18b/27

rişā 9a/9

sābiʿ 16a/11, 21a/19, 26a/25, 29a/1, 30a/12, 31b/13, 32b/9, 45b/8, 46b/8, 47a/9, 47a/10, 47a/22, 47b/11, 47b/13, 47b/21, 47b/22, 47b/23, 59b/19, 60a/23, 61b/21

ṣābītāryūs 7b/9

sādis 16a/3, 27b/5, 46a/27, 59b/19

ṣāḥib-i beyt 17b/27, 18a/7

ṣāḥib-i ḥadd 18a/a, 18a/8, 18a/12, 18a/13,14

ṣāḥib-i ḥādī 40b/16

ṣāḥib-i müṣelleṣe 2a/1, 2a/2, 2b/12, 3a/21, 3b/25, 3b/26, 4b/6, 5a/15, 5a/16, 5b/22, 6a/27, 6b/1, 7a/7, 7b/12, 8a/16, 8b/27, 9b/4, 18a/1, 18a/8, 18a/12, 18a/13

ṣāḥib-i ʿāşir 39b/1, 39b/8, 51b/10

ṣāḥib-i sābiʿ 29a/1, 21a/19, 47b/13, 47b/22,23

ṣāḥib-i sādis 27b/5

ṣāḥib-i ṣāliṣ 24a/20, 24a/21, 24a/23,24, 24a/26, 24b/1, 24b/2, 24b/4,5, 24b/5,6, 24b/7, 24b/8, 24b/9

ṣāḥib-i ṣāmin 39b/23, 29b/25, 30a/7

ṣāḥib-i ṣānī 23a/15, 23a/17, 23a/18, 23a/20, 23a/21, 23a/23, 23a/25, 23a/27, 23b/2, 23b/4, 23b/6, 23b/7

ṣāḥib-i şeref 17b/27, 18a/11

ṣāḥib-i tāsiʿ 34b/5, 35b/4, 35b/7, 35b/9, 35b/11, 35b/13,14

ṣāḥib-i ṭāliʿ 17a/11, 17a/14, 17a/21, 17a/22, 17a/24, 19a/26, 21b/22,23, 21b/24, 30b/22, 30b/24, 30b/27, 31a/4, 31a/7, 31b/1, 35b/13, 52b/4, 52b/5, 52b/7, 52b/13, 52b/15, 52b/18, 53a/14, 53b/18,19, 54b/3, 55a/2, 56a/19, 58a/3, 58a/5, 58b/5, 58b/13, 58b/14, 58b/15, 58b/19,20, 58b/21, 58b/24, 61b/21

ṣāḥib-i vech 18a/1, 18a/8, 18a/12,13

ṣaḳūrnūş 10b/2

sāl 1b/19, 50b/2, 50b/4, 50b/5, 51a/13, 51b/5, 51b/11, 51b/16, 52b/5, 57b/27, 58a/14, 58a/18, 58a/23, 58a/25, 58a/27, 60b/1, 62a/20, 62b/24,

ṣāliṣ 15a/24, 15b/6, 15b/13, 15b/21, 16a/1, 16a/9, 16a/16, 16a/24, 16b/3, 16b/10, 16b/17, 16b/25, 24a/21, 24a/24, 24a/26, 24b/1, 24b/6, 24b/7, 24b/8, 24b/9, 46b/11

ṣāmin 16a/19, 29b/23, 29b/25, 30a/7, 31b/7, 46a/26

ṣānī 11a/16, 15a/23, 15b/6, 15b/12, 15b/20, 16a/1, 16a/8, 16a/15, 16a/24, 16b/3, 16b/9, 16b/16, 16b/19, 16b/24, 23a/16, 23a/17, 23a/18, 23a/20, 23a/21, 23a/23, 23a/25, 23a/27, 23b/2, 23b/4, 23b/6, 23b/7, 45b/23, 46a/25, 46b/10

saʿd-ı aṣġar 13a/1

saʿd-ı kevkeb 19b/6, 35a/12, 35b/10, 35b/18, 37b/17, 42a/14, 42a/22, 43b/5, 44b/21

ṣarfe 4b/15

sebʿa-yı seyyāre 46b/15

sedled 11a/21

sehmü’s-saʿāde 19a/5, 19a/8, 19a/9, 22a/21, 22b/18, 30a/26, 30b/1, 32b/9, 46a/14, 46a/16, 46a/19, 46b/2, 46b/15

sehmü’s-saʿādet 17b/8, 17b/19

sereṭān 3b/23, 4a/6, 4b/4, 19a/15, 19b/21, 20b/9, 20b/17, 21b/15, 31a/17, 42b/16, 43a/11, 43b/21, 44a/19, 44b/12, 44b/16, 46a/12, 47b/20, 47b/27, 51b/25, 52b/6, 59b/8, 60b/27, 61b/5, 63a/19, 63b/4, 63b/5, 68b/9, 68b/10, 68b/15, 69a/1, 69a/4, 69a/10, 69a/13, 69a/15, 69a/23, 69b/4, 69b/9, 69b/14, 69b/18, 69b/20, 69b/25, 69b/26, 70a/2, 70a/8, 70a/10

ṣevr 2a/11, 2b/10, 2b/16, 2b/20, 3a/17, 3a/18, 18a/10, 18a/11, 19b/24, 21a/14, 21a/19, 27a/1, 41b/7, 43a/9, 43b/21, 43b/27, 44a/8, 44a/12, 44b/7, 44b/8, 44b/27, 46a/7, 46a/9, 50b/6, 51b/23, 52b/11, 58b/11, 59b/4, 59b/25, 60a/2, 65b/7, 65b/14, 65b/19, 65b/26, 66a/5, 66a/8, 66a/13, 66a/20, 66a/26, 66b/3, 66b/13, 66b/16, 66b/20, 66b/24, 66b/27

simāk 5a/24, 20a/21, 45b/20, 46b/13

simāk-i aʿzel 20a/21, 46b/13

ṣūl 13a/1

suʿūd 7b/18

sünbüle 4b/15, 5a/13, 5a/20, 5a/23, 19a/25, 43a/9, 43b/21, 44b/10, 46a/13, 51b/26, 59b/6, 59b/7, 61b der-kenar, 71b/8, 71b/9, 71b/13, 71b/16, 71b/17, 71b/24, 72a/4, 72a/7, 72a/12, 72a/19, 72b/1, 72b/4, 72b/11, 72b/18, 72b/21, 72b/24, 72b/27

şüreyyā 2a/11

şalīn 15a/7

şebbe sāmī 10b/2

şems 1b/21, 2a/1, 2a/8, 3b/1, 4b/5, 4b/6, 5a/21, 5b/21, 6b/6, 7a/7, 7b/15, 8a/15, 12a/18, 12b/15, 12b/27, 16a/27, 17a/14, 17a/19, 17a/26, 17b/3, 17b/6, 17b/18, 17b/19, 18a/9, 18b/3, 18b/5, 18b/19, 18b/23, 19a/9, 19b/1, 20a/6, 20a/22, 21b/6, 22b/27, 24a/7, 25a/8, 26a/2, 27a/9, 28b/6, 29b/9, 30a/7, 30b/24, 31a/6, 31a/7, 31a/12, 31a/18, 31a/23, 31a/26, 31b/4, 31b/5, 31b/8, 31b/11, 31b/13, 31b/14, 32a/2, 32a/9, 32a/11, 32b/26, 33a/15, 33b/4, 33b/8, 34a/2, 34a/9, 34a/15, 34a/18, 34a/20, 34a/22, 34a/23, 34b/23, 35a/12, 35b/1, 36a/11, 36a/20, 36b/25, 37a/8, 37a/25, 37b/6, 37b/11, 37b/13, 37b/22, 37b/25, 38a/7, 38b/2, 38b/6, 39a/1, 39a/2, 39a/13, 40a/13, 41a/14, 41a/15, 41a/20, 41a/23, 41b/2, 42a/18, 43a/12, 43a/22, 43a/27, 44b/19, 44b/20, 45a/3, 45a/23, 45a/25, 45a/26, 45b/4, 45b/5, 45b/11, 46b/1, 46b/14, 47b/7, 48a/4, 51b/8, 52a/20, 53b/9, 54b/3, 54b/8, 54b/10, 54b/13, 54b/16, 54b/18, 54b/20, 54b/22, 54b/23, 54b/25, 55a/1, 58b/6, 58b/25, 58b/26, 58b/27, 59a/1, 60b/2, 60b/4, 60b/8, 61a/17, 62a/26,

şereṭayn 2a/9

şūle 6b/10

tālī 2b/9

tāsiʿ 16a/26, 34b/5, 35b/4, 35b/7, 35b/9, 35b/11, 35b/14, 46b/11

tāūrū 3a/18

tāūrūs 3a/18

tevemān 3b/22

tōḳsōtis 7b/8

türābī 30b/17, 30b/22, 32a/1, 43b/9, 43b/16, 43b/18, 43b/23, 62a/2, 62a/19, 62b/4

ṭāliʿ 1b/9, 1b/17, 2a/25, 3a/9, 3b/13, 4a/21, 4b/27, 5b/10, 6a/18, 6b/24, 7a/26, 8a/4, 8b/12, 9a/21, 17a/3, 17a/5, 17a/9, 17a/18, 17a/25, 17a/27, 17b/4, 17b/12, 17b/13, 17b/16, 17b/21, 17b/22, 17b/23, 19a/1, 19a/12, 19a/15, 19a/16, 20a/3, 20a/5, 20a/10, 20b/2, 20b/10, 20b/15, 20b/18, 20b/20, 20b/24, 21a/1, 21a/4, 21a/9, 21a/15, 21a/19, 21a/22, 21a/26, 21b/2, 21b/4, 21b/6, 21b/8, 21b/10, 21b/14, 21b/15, 21b/18, 21b/20, 21b/23, 22a/22, 23b/12, 24a/20, 24b/12, 25a/19, 25b/9, 26a/17, 26b/8, 27b/5, 28a/2, 28b/9, 28b/13, 28b/15, 28b/16, 28b/20, 28b/22, 28b/23, 29a/1, 29a/10, 29a/17, 29a/27, 29b/23, 30a/12, 30a/25, 30b/3, 30b/19, 31a/6, 31a/18, 31b/1, 31b/5, 31b/8, 31b/11, 31b/13, 32a/19, 33b/25, 34b/6, 34b/18, 35b/23, 36a/4, 36a/11, 36b/23, 37a/4, 37a/23, 37b/12, 39b/1, 40b/13, 41b/10, 41b/27, 42a/15, 42a/17, 42a/23, 42a/24, 42b/1, 42b/15, 42b/24, 43a/5, 43a/18, 43a/22, 43a/4, 43b/4, 43b/5, 43b/6, 43b/7, 43b/22, 44a/11, 44a/14, 44a/20, 44a/23, 44a/25, 44a/26, 44b/1, 44b/4, 44b/5, 44b/8, 44b/9, 44b/21, 45b/7, 46b/6, 46b/24, 46b/27, 47a/4, 47a/5, 47a/7, 47a/9, 47a/10, 47a/15, 47a/20, 47a/21, 47a/26, 47b/12, 47b/16, 47b/20, 47b/21, 47b/26, 50b/3, 50b/4, 50b/5, 50b/6, 50b/7, 50b/9, 51a/1, 51a/2, 51a/4, 51a/5, 51a/6, 51a/7, 51a/8, 51a/9, 51a/12, 51a/13, 51b/5, 51b/11, 51b/14, 51b/15, 51b/16, 51b/18, 51b/19, 51b/20, 52a/2, 52a/3, 52b/5, 52b/7, 52b/9, 52b/13, 52b/16, 52b/18, 53a/15, 53a/16, 53b/19, 54b/3, 54b/4, 55a/3, 55b/10, 56a/19, 56a/20, 56b/27, 57a/10, 57a/19, 57b/27, 58a/3, 58a/5, 58a/9, 58a/14, 58a/15, 58a/18, 58a/22, 58a/25, 58a/27, 58b/5, 58b/6, 58b/9, 58b/12, 58b/20, 59a/12, 59a/19, 59a/21, 60a/14, 60a/19, 60a/21, 60a/27, 60b/1, 60b/9, 60b/17, 60b/18, 60b/22, 60b/26, 61a/4, 61a/7, 61b/7, 61b/15, 62a/5, 62a/7, 62a/10, 62a/14, 62a/20, 62a/25, 62a/26, 62b/8, 62b/9, 62b/16, 62b/24, 62b/27, 63a/1, 63a/24, 63a/25, 63a/26, 63b/3, 63b/9, 68b/11

ṭāliʿ-i burc-ı munḳalib 42b/15

ṭāliʿ-i ased 47a/20

ṭāliʿ-i masḳaṭ 46b/24

ṭāliʿ-i maṭar 62a/5

ṭāliʿ-i sāl 50b/4, 50b/5, 51a/13, 51b/5, 51b/16, 52b/5, 57b/27, 58a/14, 58a/18, 58a/22,23, 58a/25, 58a/27, 60b/1, 62a/20, 62b/24

ṭāliʿ-i sene 58a/9, 60a/14, 60b/26, 61b/7, 61b/15, 62a/7, 62a/10, 62a/25, 63a/1

ṭaraf-ı berş̱āveş 18b/25

ṭarfa 4a/7

ṭulūʿ 47b/6, 60a/4

ūsḳūr 7a/4

usḳūrbiyūs 7a/3,4

ʿuṭārid 2a/4, 2b/13, 2b/18, 3a/19, 3a/21, 3a/22, 4a/1, 4a/5, 4b/8, 5a/13, 5a/17, 5a/23, 5b/23, 5b/25, 6b/4, 7a/5, 7a/9, 7a/11, 7b/13, 8a/17, 8a/18, 8a/21, 8b/25, 8b/26, 9a/3, 13b/11, 13b der-kenar, 14a/17, 15a/20, 18a/13, 18b/7, 18b/20, 20a/21, 20b/1, 20b/5, 21b/10, 23a/4, 24a/11, 25a/11, 26a/5, 27a/16, 28b/14, 28b/16, 29b/13, 30b/4, 31b/10, 31b/12, 32a/16, 33a/1, 33a/3, 33a/17, 33b/2, 33b/3, 33b/11, 34a/5, 34a/20, 34b/7, 34b/12, 34b/15, 34b/16, 34b/17, 34b/19, 34b/21, 34b/23, 34b/25, 35a/13, 35a/22, 35b/1, 36a/26, 36a/27, 37a/1, 37a/14, 37b/1, 37b/22, 38a/15, 38a/16, 38a/24, 38b/2, 38b/6, 38b/8, 38b/11, 38b/15, 39a/14, 40a/23, 40a/25, 40b/1, 41a/19, 41a/20, 41a/22, 41a/24, 43a/17, 43a/18, 43b/2, 43b/26, 44b/14, 45a/23, 52a/22, 55b/9, 55b/14, 55b/17, 55b/21, 55b/23, 55b/26, 56a/2, 56a/4, 56a/7, 56a/9, 56a/13, 56a/16, 58a/20, 58b/8, 59a/14, 59b/13, 61a/18, 61b/6, 61b/22, 61b der-kenar, 62a/8, 62a/13, 62a/15, 62a/16, 62a/23, 63b/19, 63b/22, 64a/3, 64b/2, 64b/23, 65a/10, 65a/22, 65b/2, 65b/26, 66a/19, 66b/13, 66b/19, 66b/27, 67a/22, 67b/21, 68a/13, 68a/22, 68b/3, 68b/7, 69a/4, 69b/4, 69b/20, 70a/1, 70a/10, 70b/3, 70b/27, 71a/13, 71a/21, 71b/4, 71b/24, 72a/18, 72b/11, 72b/21, 72b/27, 73a/23, 73b/20, 74a/6, 74a/19, 74b/1, 74b/16, 75a/14, 75a/26, 75b/8, 75b/18, 76a/16, 76b/15, 77a/2, 77a/10, 77a/18, 77b/8, 78a/2, 78a/4, 78a/17, 78a/26, 78b/3, 78b/16, 79a/10, 79a/23, 79b/3, 79b/13, 80a/3, 80a/21, 80b/8, 80b/15, 80b/25

venūs 13b/11

veted 18a/18, 18a/19, 18a/20, 18b/10, 18b/11, 18b/12, 30a/14, 32a/1, 36a/22, 43b/14

virġmō 5b/19

yıldız 13b/12, 17a/13, 17b/11, 17b/13, 20a/2, 20a/6, 21a/1, 30a/12, 33b/18, 42a/11, 42a/20, 42a/23, 42b/1, 43a/15, 43b/4, 43b/6, 43b/7, 43b/13, 43b/14, 43b/20, 43b/21, 44a/26, 44b/5, 44b/27, 45a/1, 45b/19, 45b/21, 46a/2, 46a/7, 59a/18, 60a/5, 60b/1, 61a/12, 62b/10, 62b/12, 62b/16, 62b/17, 62b/18, 62b/19

zāc 7b/16

zaġūs 7a/24

zeccü'n-nişābe 18b/27

zemīnī 3b/22

ẕeneb 3a/20, 7a/6, 15a/13, 18a/21, 18a/25, 18a/26, 18b/8, 18b/21, 19b/24, 19b/26, 21a/8, 21b/20, 23a/11, 24a/15, 24a/17, 25a/16, 26a/12, 27a/27, 28b/24, 29b/18, 31b/7, 35a/23, 35a/25, 35a/26, 35a/27, 35b/1, 37a/19, 39a/21, 40b/8, 41b/4, 45b/26, 45b/27, 46a/21, 57a/19, 57a/22, 57a/25, 57a/27, 57b/2, 57b/6, 57b/10, 57b/11, 57b/13, 57b/15, 57b/19

ẕenebü'l-esed 21a/8

zirāʿ 3b/3

zubānā 6a/3

ẕūcesdīn 42b/18, 42b/19, 43a/16, 44b/1, 44b/9, 44b/10, 59b/12

ẕūẕvābe 60a/4

ẕübre 4b/14

züḥal 2a/1, 2a/6, 2b/15, 2b/19, 3a/21, 3a/24, 3b/23, 4a/3, 4b/5, 4b/7, 4b/12, 5a/19, 5b/21, 5b/22, 5b/23, 6a/1, 6b/4, 7a/10, 7a/13, 7b/10, 8a/15, 8a/16, 8a/17, 9a/5, 9a/6, 10a/17, 15a/14, 16b/20, 17a/2, 17a/5, 17a/6, 17a/8, 17a/15, 17a/16, 17a/17, 17b/10, 17b/12, 18b/6, 18b/18, 18b/19, 19b/24, 19b/26, 20a/9, 20b/14, 21a/8, 21a/22, 22b/19, 23b/27, 24b/27, 25a/2, 26b/23, 26b/27, 27a/26, 28a/23, 29b/5, 30b/2, 30b/4, 30b/11, 30b/21, 31a/13, 31a/20, 31a/21, 31b/9, 31b/10, 31b/13, 31b/20, 31b/22, 31b/25, 31b/27, 32a/2, 32a/4, 32b/12, 32b/19, 32b/22, 32b/26, 32b/27, 33a/1, 33a/4, 33a/8, 33a/9, 33a/11, 33a/15, 33a/17, 33b/3, 34b/5, 34b/22, 35a/19, 35a/25, 35a/27, 35b/9, 36a/1, 36a/10, 36a/12, 36a/13, 36a/14, 36a/17, 36a/19, 36a/20, 36a/23, 36a/24,

36a/26, 36b/2, 36b/3, 36b/23, 36b/24, 36b/25, 37a/1, 37a/3, 37a/23, 37b/18, 37b/20, 38a/10, 38b/8, 39a/11, 39b/22, 39b/27, 41a/3, 41b/13, 42a/25, 43b/9, 43b/10, 43b/11, 43b/14, 43b/17, 43b/19, 44a/20, 44a/27, 45a/22, 45b/25, 46a/1, 46a/2, 46a/3, 46a/5, 46a/20, 46a/22, 46a/24, 51b/12, 51b/13, 52a/3, 52a/7, 52a/9, 52a/10, 52a/14, 52a/15, 52a/18, 52a/19, 52a/21, 52a/23, 52a/26, 52b/1, 52b/4, 52b/8, 52b/13, 52b/17, 52b/20, 52b/24, 52b/27, 53a/2, 53a/4, 53a/6, 53a/8, 53a/9, 53a/10, 53a/13, 58a/26, 58b/7, 58b/8, 58b/14, 58b/18, 58b/20, 58b/21, 58b/22, 58b/26, 58b der-kenar, 59a/2, 59a/15, 59b/13, 60b/12, 60b/13, 60b/16, 60b/22, 61a/15, 61b/19, 61b/25, 62a/14, 62a/16, 62a/18, 62a/20, 62b/14, 62b/23, 62b/27, 63a/1, 63a/6, 63a/18, 63a/20, 63a/22, 63b/4, 63b/5, 63b/18, 63b/19, 63b/20, 63b/22, 63b/23, 63b/26, 64a/3, 64a/9, 64a/16, 64a/24, 64b/2, 64b/8, 65b/7, 65b/13, 65b/19, 65b/26, 66a/5, 67a/3, 67a/10, 67a/17, 67a/23, 68b/10, 68b/13, 68b/14, 69a/1, 69a/4, 69a/10, 70a/15, 70a/18, 70a/24, 70b/4, 70b/12, 71b/9, 71b/13, 71b/16, 71b/24, 72a/4, 73a/5, 73a/9, 73a/18, 73a/23, 73b/3, 74b/6, 74b/10, 74b/13, 74b/16, 74b/24, 75b/21, 75b/26, 76a/8, 76a/16, 76a/24, 77a/21, 77a/24, 77a/27, 77b/8, 77b/14, 78b/8, 78b/13, 78b/16, 78b/23, 79b/18, 79b/21, 79b/25, 79b/26, 80a/3, 80a/10

zühre 1b/20, 2a/3, 2a/8, 2b/10, 2b/11, 2b/13, 3a/24, 4a/2, 4a/4, 4b/9, 5a/15, 5a/16, 5a/17, 5a/22, 5b/20, 5b/24, 6a/26, 6b/3, 6b/7, 7a/9, 7b/12, 8a/19, 8a/21, 8b/27, 9a/2, 13a/1, 13b/4, 13a der-kenar, 15a/9, 15b/24, 17a/6, 18a/11, 18a/12, 18a/13, 18a/14, 18a/15, 18b/4, 19a/3, 19a/22, 20a/21, 21a/3, 21a/8, 21a/14, 21b/8, 23a/3, 24a/8, 25a/10, 26a/3, 27a/13, 28b/9, 28b/11, 28b/15, 28b/17, 29b/11, 31b/7, 31b/12, 32a/13, 32b/27, 33b/5, 33b/9, 34a/3, 34a/18, 34a/25, 34b/2, 34b/3, 34b/5, 34b/7, 34b/9, 35a/12, 35a/17, 36a/18, 36a/24, 37a/1, 37a/12, 37a/27, 37b/20, 38a/1, 38a/7, 38a/10, 38a/13, 38a/15, 38a/16, 38a/19, 38a/23, 39a/5, 39a/10, 40a/17, 40a/21, 41a/17, 42a/15, 43a/13, 43a/14, 43b/3, 43b/23, 44a/13, 44b/17, 44b/22, 44b/24, 45a/23, 45b/12, 45b/18, 46a/15, 46b/4, 46b/6, 55a/2, 55a/6, 55a/9, 55a/12, 55a/14, 55a/17, 55a/20, 55a/22, 55a/23, 55a/25, 55a/27, 55b/5, 55b/6, 58a/23, 61a/18, 61b/6, 61b/24, 62a/12, 62a/24, 62b/22, 63b/19, 63b/21, 63b/24, 64a/24, 64b/19, 65a/5, 65a/22, 65a/27, 65b/19, 66a/13, 66b/2, 66b/19, 66b/24, 67a/17, 67b/13, 68a/5, 68a/22, 68a/27, 69a/1, 69a/23, 69b/14, 69b/16, 70a/1, 70a/8, 70a/24, 70b/23, 71a/7, 71a/21, 71b/2, 71b/16, 72a/12, 72b/4, 72b/21, 72b/24, 73a/18, 73b/11, 74a/2, 74a/19, 74a/25, 74b/13, 75a/8, 75a/21, 75b/8, 75b/14, 76a/8, 76b/6, 76b/22, 76b/25, 77a/10, 77a/16,

77a/27, 77b/23, 78a/11, 78a/26, 78b/13, 79a/5, 79a/19, 79b/3, 79b/11, 79b/24, 80a/15, 80a/18, 80b/3, 80b/15, 80b/22

SONUÇ

XVII. yüzyıl müneccimlerinden Müneccimbaşı Mehmed Çelebi'nin astroloji ve astronomi eseri Uṣūl-i Aḥkām-ı Sāl-i ʿĀlem; yıldız kümelerinin, gök cisimlerinin konumlarına göre bunların insan karakteri, sosyal ve siyasal olaylar ve askeri olaylar üzerindeki etkilerinin anlatıldığı bir eserdir.

Bu çalışmayla dönemin astronomi ve astroloji anlayışı hakkında genel bilgi verilmiş ve en önemlisi daha önce çalışılmamış bir eser bilim dünyasına tanıtılmaya çalışılmıştır.

Eserin metninin ortaya konması ve söz varlığının belirlenmesiyle Türk dilinin tarihsel sözlüğüne katkı sağlamanın yanı sıra Türk dili, felsefe, coğrafya, tarih, ilahiyat gibi sosyal alanlarda çalışacak araştırmacılara katkı sağlayacağı gibi bilim tarihi için de sağlam bir malzeme sunacaktır.

Yapılan dil incelemesi (yazım özellikleri ve sesbilgisi) ise, tarihi Osmanlı Türkçesi araştırmaları için önemli bir katkı sunacaktır. Özellikle Eski Anadolu Türkçesi sonrası kimi yuvarlak ünlülü eklerde görülen düzleşme temayülleri açısından, (*Ör. varlık yokluk eki +lI/+lU ve +sIz/+sUz, ettirgen çatı eki -dIr/-dUr ve dönüşlü çatı -In/-Un, sıfat-fiil -dIk/-dUk eklerinin yazımı*) eserin değeri bir kat daha artmaktadır.

Farsça etkisiyle dilimize giren /p/ ve /ç/ seslerinin bu dönemde yazı dilinde henüz bir istikrar kazanmadığı görülmektedir; *bāzār~pāzār, birinc~pirinç.*

Metnin diğer bir dikkat çekici özelliği ise Türkçenin tartışmalı konularından biri olan kapalı /e/ ünlüsünün varlığıdır. Bu ünlüyü barındıran kelimeler (*tėmür, ėlçi, ėyle- vs.*) metinde açık bir şekilde gösterilmektedir.

Metindeki terimlerin çoğunluğunu Arapça ve Farsça kelimeler oluşturmaktadır. Az da olsa Türkçe terimler (*yıldız, güneş*) bulunmaktadır. Metinde aynı gök cismi için hem Arapça hem Türkçe kelimelerin kullanılması (*güneş, şems*) metnin başka bir dikkat çeken özelliğidir.

Eserin terim dizini, bu alanda çalışacaklara önemli malzeme sunacaktır. Ancak çalışmada tanım tipolojisinde ve tanımlamadaki kimi farklılıklar dolayısıyla tanım denemesi yapılmamıştır.

KAYNAKÇA

Ahmet Rıfat (2004), *Lügat-i Tarihiyye ve Coğrafiyye*, Kaşgar Neşriyat, Ankara.

Ahteri-i Kebir (1894/95), yy., İstanbul.

Akbayar, M. (2001), *Osmanlı Yer Adları Sözlüğü*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul.

Aydüz, S. (2006), "Müneccimbaşı", *İslam Ansiklopedisi*, C. 32, s. 2-4.

_____ (2004), "Osmanlı Astronomi Müesseseleri", *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, S. 4, C:2, s. 411-453.

Bursalı Mehmed Tahir Bey (1926), *Osmanlı Müellifleri*, C. 3, İstanbul.

Canpolat, M. ve Önler Z. (2007), *Edviye-i Müfrede*, TDK Yayınları, Ankara.

Develi, H. (1997), *Evliya Çelebi Seyahatnamesine Göre 17. Yüzyıl Osmanlı Türkçesinde Ses Benzeşmeleri ve Uyumlar*, TDK Yayınları, Ankara.

Devellioğlu, F. (2010), *Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lugat*, Aydın Kitabevi, Ankara.

Dilçin, C. (2009), *Yeni Tarama Sözlüğü*, TDK Yayınları, Ankara.

Dinçer Bahadır, Ş. (2016), "Gevrekzâde Hâfız Hasan Efendi'nin Netîcetü'l-Fikriyye fî Tedbîri Velâdeti'l-Bikriyye Adlı Eseri: İnceleme-Metin-Dizin", Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Onaylanmış Doktora Tezi.

Duman, M. (1995), *Evliya Çelebi Seyahatnamesine Göre 17. Yüzyılda Ses Değişmeleri*, TDK Yayınları, Ankara.

Ercilasun, A. B. ve Akkoyunlu, Z. (2014), *Divanu Lugati't-Türk*, TDK Yayınları, Ankara.

Ergin, M. (2009), *Türk Dil Bilgisi*, Bayrak Basım Yayım, İstanbul.

Fazlıoğlu, İ. (2007), "Osmanlılar", *İslam Ansiklopedisi*, C. 33, s. 548-556.

Fehd, T. (2000), "İlm-i Ahkâm-ı Nücûm", *İslam Ansiklopedisi*, C. 22, s. 124-126.

_____ (2000), "İlm-i Felek", *İslam Ansiklopedisi*, C. 22, s. 126-129.

Gülsevin, G. ve Boz, E. (2004), *Eski Anadolu Türkçesi*, Gazi Kitabevi, Ankara.

Gülsevin, G. (1997), *Eski Anadolu Türkçesinde Ekler*, TDK Yayınları, Ankara.

İhsanoğlu, E. (1998), "Osmanlı Eğitim ve Bilim Kurumları", *Osmanlı Devleti ve Medeniyeti Tarihi*, C. 2, s. 266-267, IRCICA, İstanbul.

İhsanoğlu, E. ve Aydüz, S. (2002), "Yenileşme Döneminde Osmanlı Bilim ve Eğitimi", *Türkler Ansiklopedisi*, C. 14, s. 882-896.

Kamus-ı Türki Çevrimiçi Sözlük www.kamusiturki.com

Karaağaç, G. (2012), *Türkçenin Dil Bilgisi*, Akçağ Yayınları, Ankara.

Kartallıoğlu, Y. (2011), *Klasik Osmanlı Türkçesinde Eklerin Ses Düzeni*, TDK Yayınları, Ankara.

Korkmaz, Z. (2010), *Gramer Terimleri Sözlüğü*, TDK Yayınları, Ankara.

Süreyya, M. (1996), *Sicill-i Osmani*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, C. 3, s. 811.

Önler, Z. (1999), *Müntahab-ı Şifa II*, Simurg Yayınevi, İstanbul.

Özkan, M. (2009), *Türkiye Türkçesi Ses ve Yazım Bilgisi*, Filiz Kitabevi, İstanbul.

Pultar, M. (2007), *Yıldız Adları Sözlüğü*, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.

Steingass, F. (1977), *A Comprehensive Persian-English Dictionary*, Lowe & Brydone Printers Limited, Norfolk.

Şemsettin Sami (1996), *Kamusu'l-A'lam*, Kaşgar Neşriyat, Ankara.

Timurtaş, F. K. (1977), *Eski Türkiye Türkçesi*, Edebiyat Fakültesi Basımevi, İstanbul.

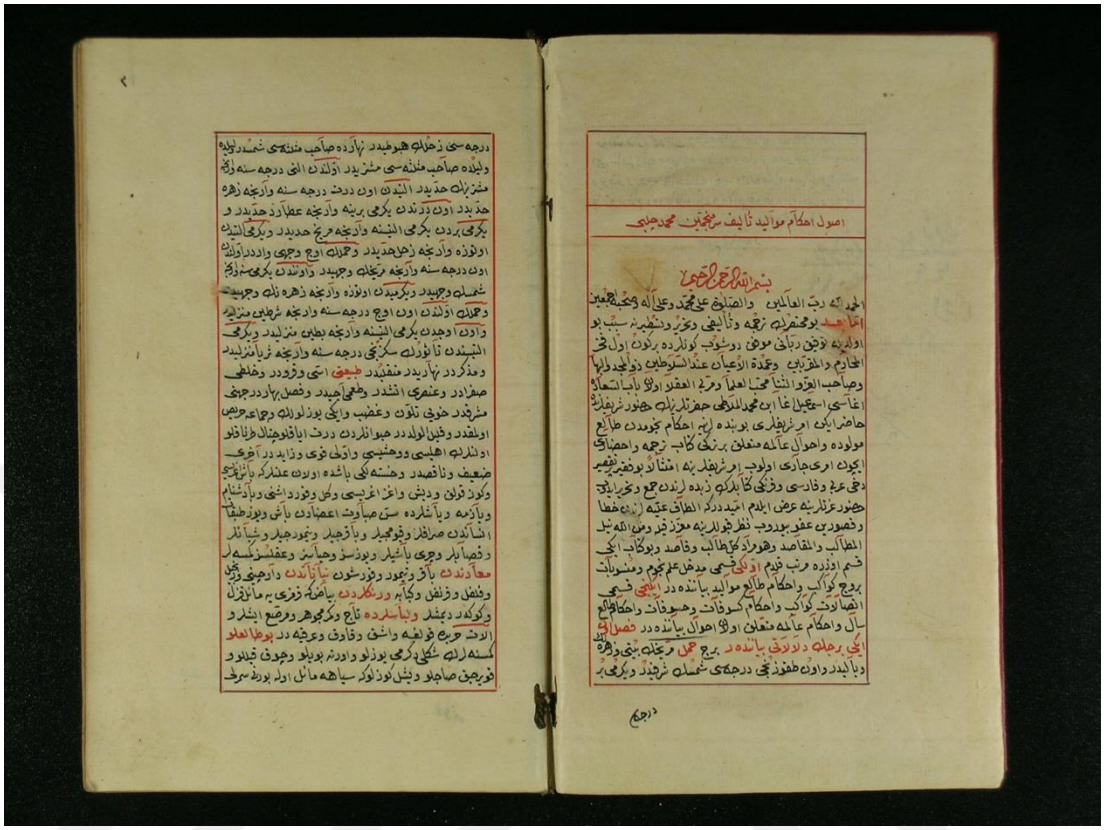
Tulum, M. (2011), *17.Yüzyıl Türkçesi ve Söz Varlığı*, TDK Yayınları, Ankara.

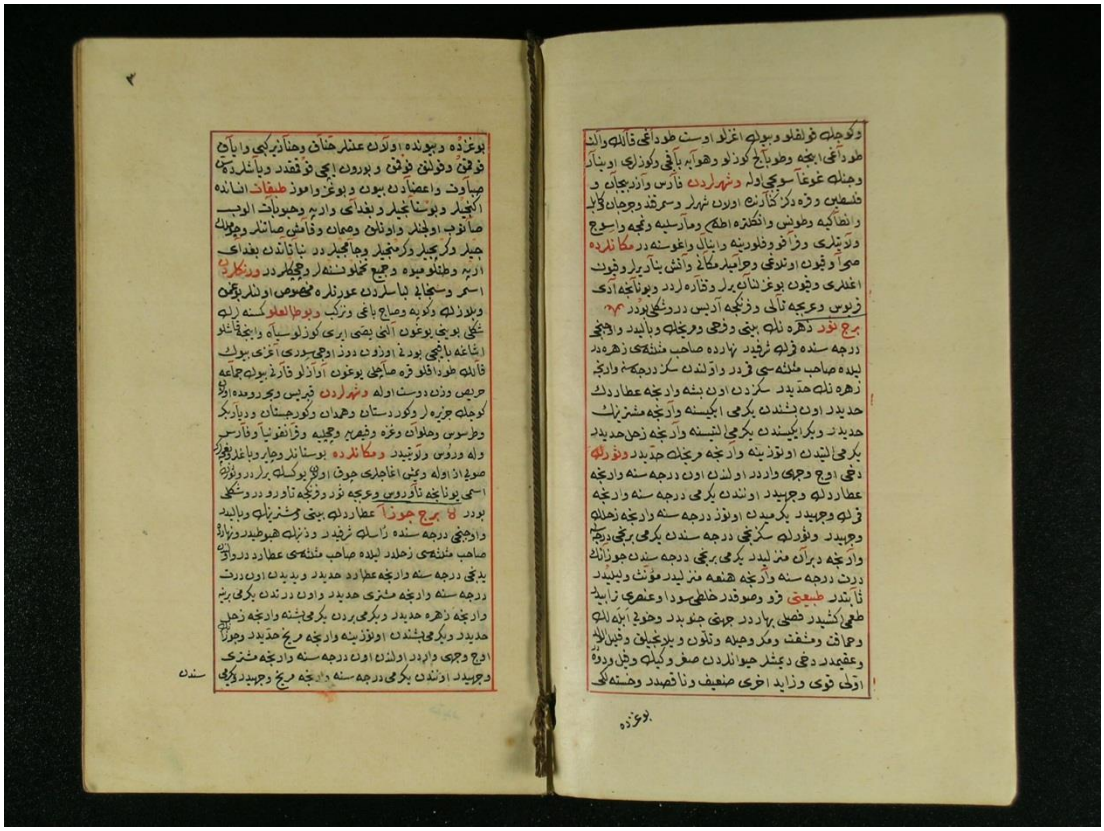
Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Kâmûsu'l-Muhît Tercümesi ve Vankulu Lügati Çevrimiçi Sözlük www.kamus.yek.gov.tr

Unat, Y. (2000), "Eski Astronomi Metinlerinde Karşılaşılan Astronomi Terimlerine İlişkin Bir Sözlük Denemesi", *Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi*, S. 11, s. 633-696.

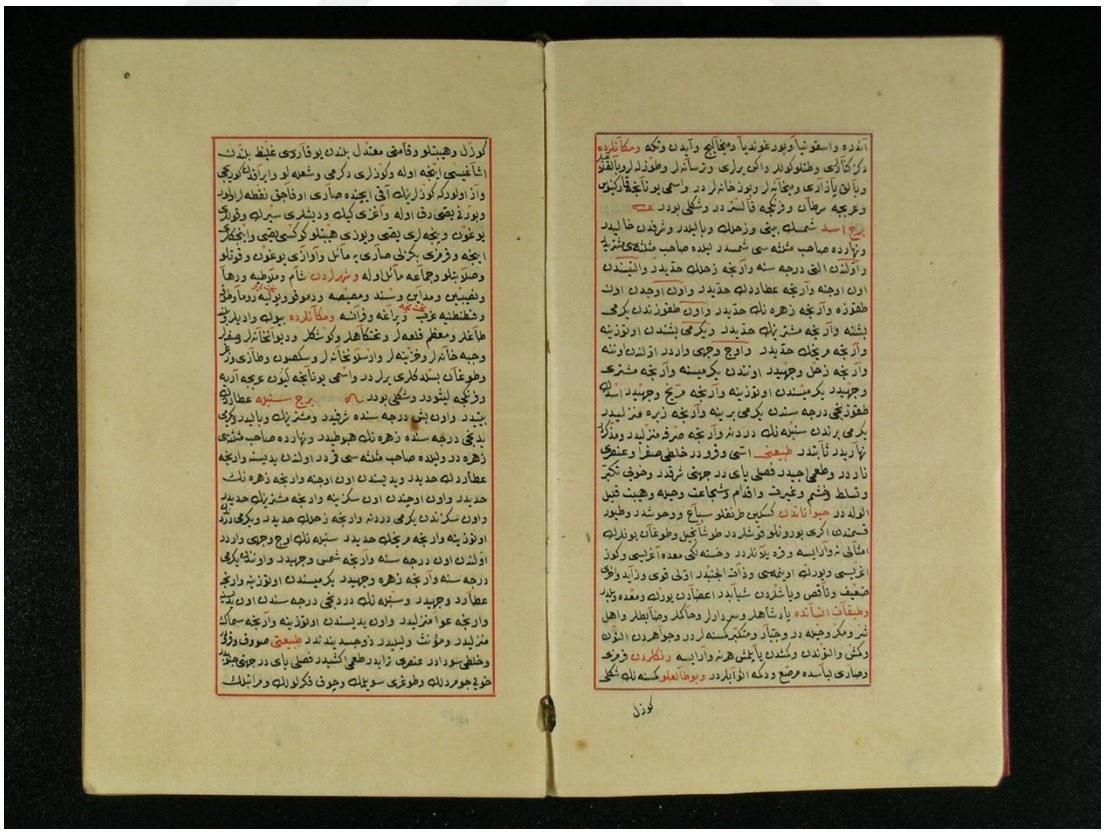
Von Gabain A. (2007), *Eski Türkçenin Grameri* (Çev. Mehmet Akalın), TDK Yayınları, Ankara.

Ek 1. TIPKIBASIM

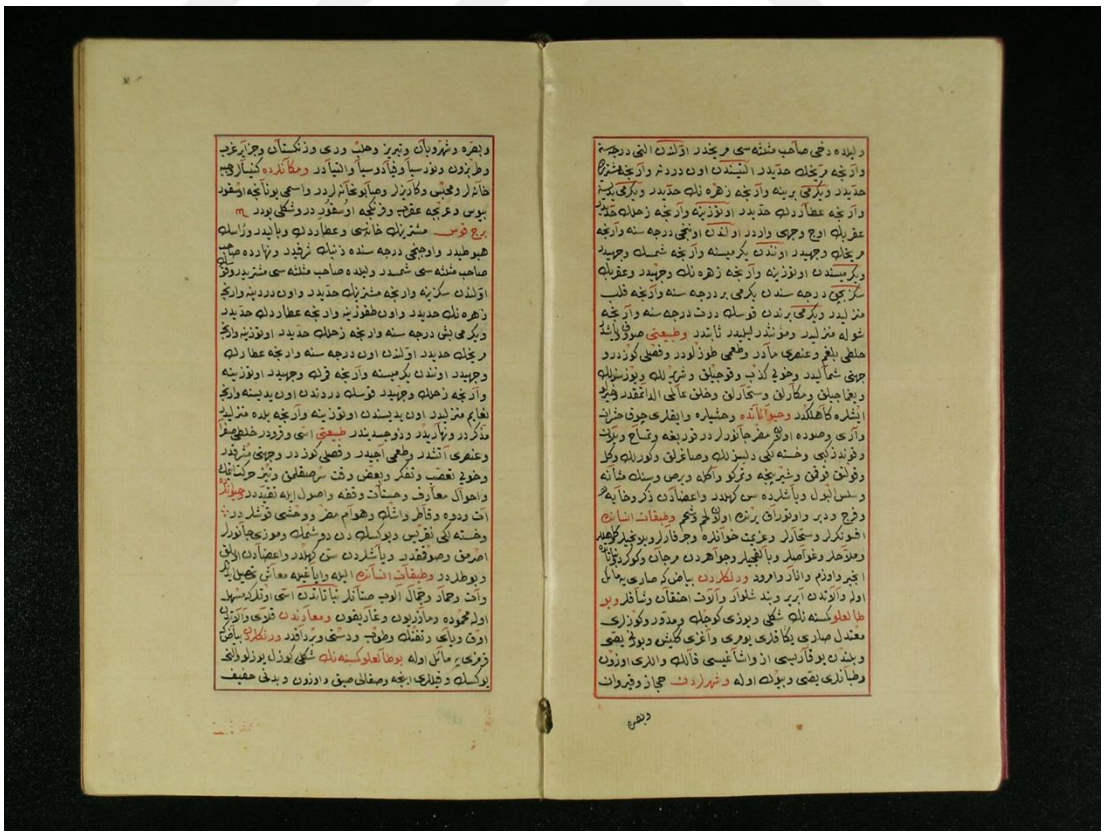

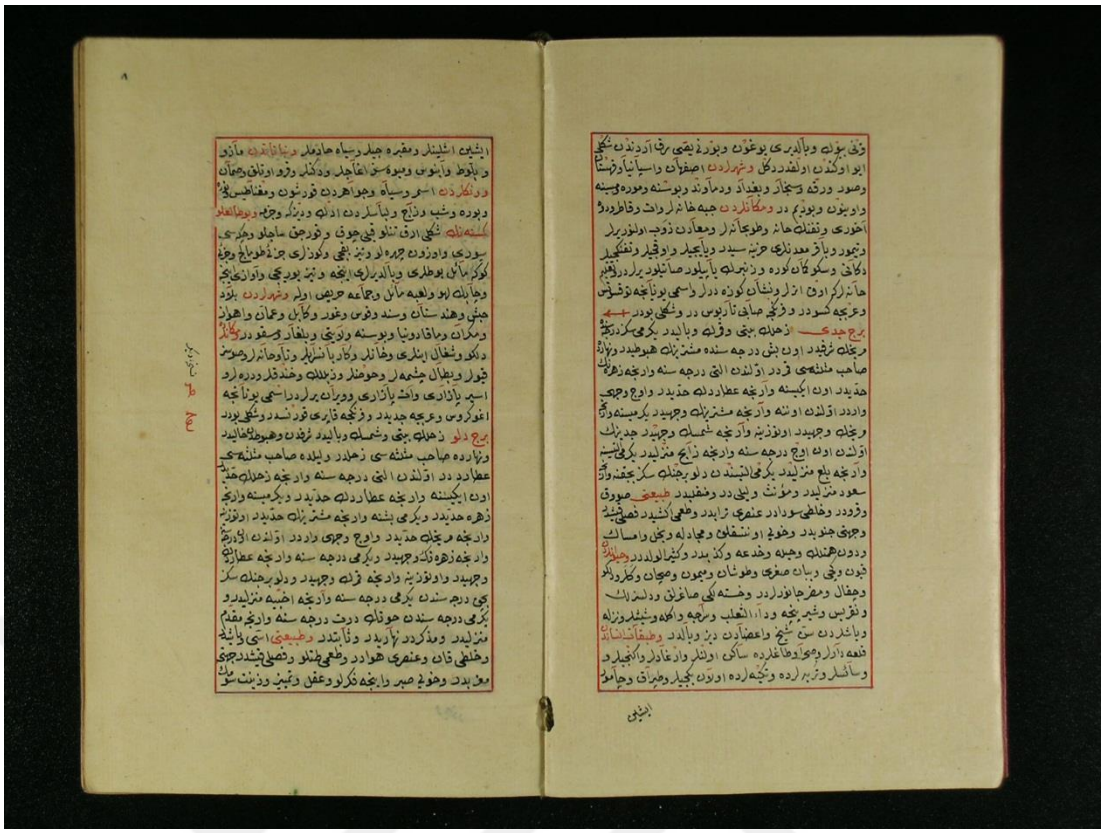

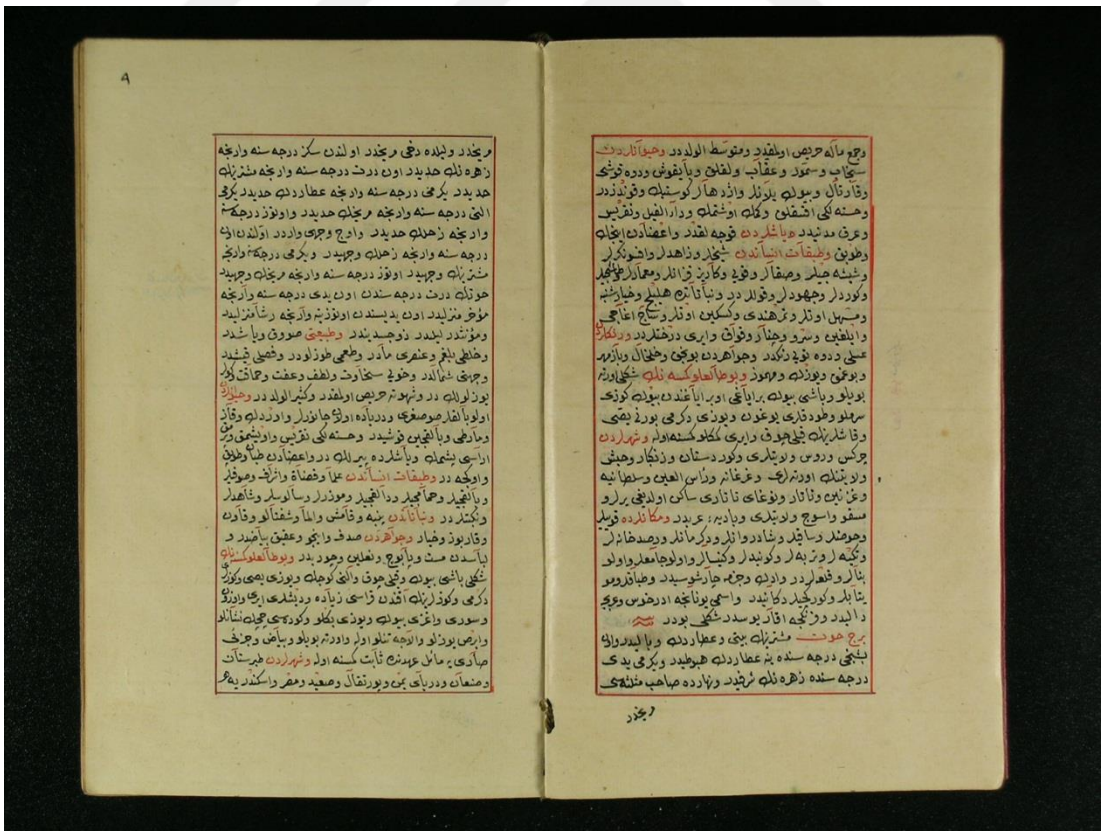

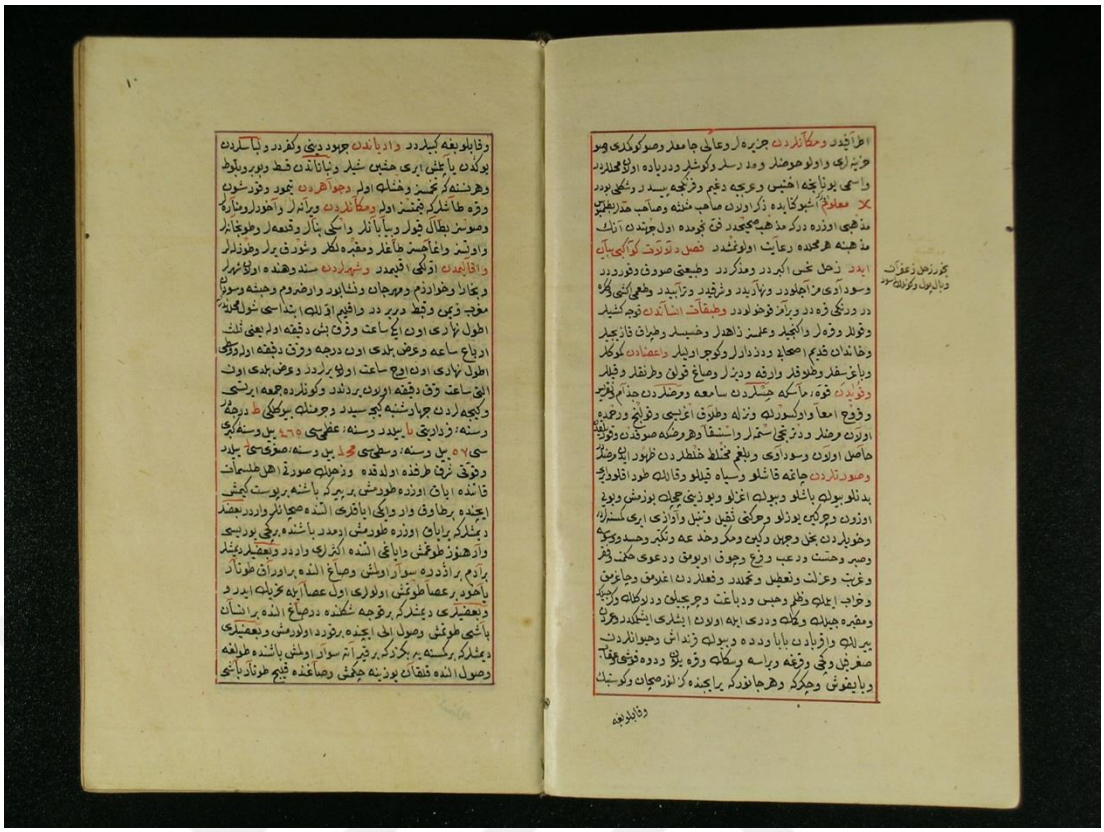

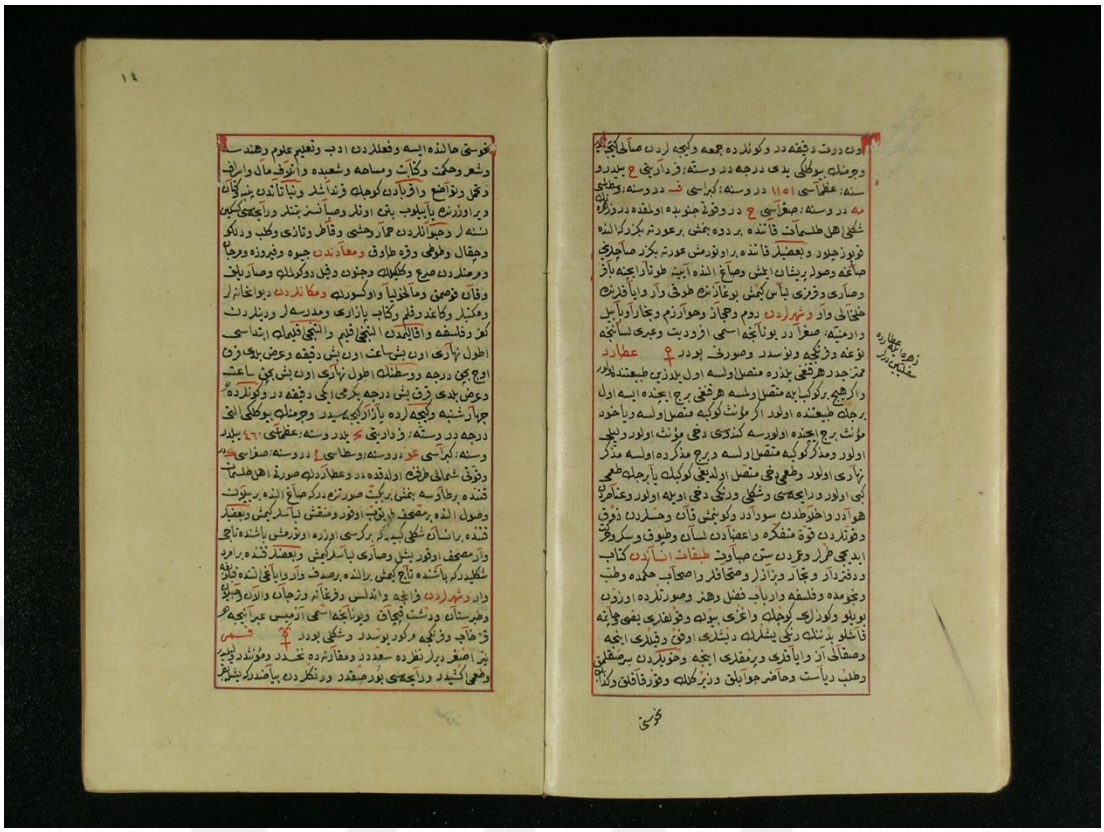

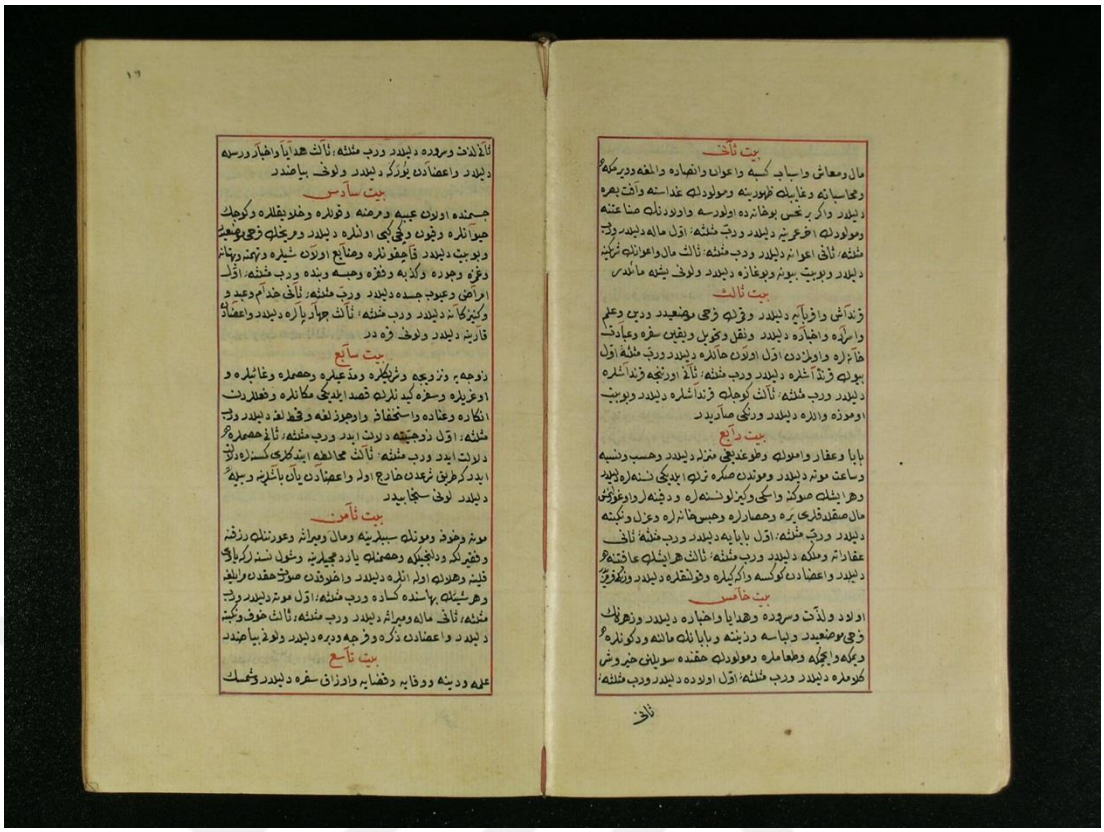

بیت ثانی

مال ومعاش واسباب کسبه واعوان وانصاره والمفه ودیرکه و
محاسبانه وغایبان ظهورینه ومولودلك غداسنه وآفت بعره
دیلدر واگر برکس بوطانمزده اولورسه دادلودلك صناعتنه
ومولودلك اقرعرینه دیلدر ودرت مثلنه: اول ماله دیلدر ودرت
مثلنه: ثانی اعوانه دیلدر ودرت مثلنه: ثالث مال واعوانك نرکینه
دیلدر ویوبیت بیوبه ویوغازه دیلدر ولوخی ایشه مأمور

بیت ثالث

زندانی واقربایه دیلدر وزندن زجی موضعدر ودرت وعلم
واسرله واخباره دیلدر ونقل وتحویل ویقین سفره وعبادت
خانزاده واولادده اول اولدن مأموره دیلدر ودرت مثلنه اول
بیوك فرندآخره دیلدر ودرت مثلنه: ثانی اورتنجه فرندآخره
دیلدر ودرت مثلنه: ثالث کوچك فرندآخره دیلدر ویوبیت
اومونده والده دیلدر ودکی صادیدر

بیت رابع

بابا وعقار وامولك وطوغدیغی منزل دیلدر وحسب ونسبه
وساعت موتنه دیلدر وموندن صکره زندن بدیکی نسنه زاید
دهرایشلك صوکنده واسکی وکیز اولنسنه زاده ودینه راوعوزنی
مال صقدقلری یره وحصارلره وحبس خانه زه وعزل وتحبسه
دیلدر ودرت مثلنه: اول بابایه دیلدر ودرت مثلنه: ثانی
عقاراتم ومکه دیلدر ودرت مثلنه: ثالث هرایشلك عاقبتنه
دیلدر واعضادن کوکسه واکرکیزه وقولنقاره دیلدر وزنکوزی

بیت خامس

اولاد ولدات وسرده وهدایا واخباره دیلدر وزهرلك
زجی موضعدر ولباسه ودینه وبابایانك مانه ودکولرنه
دیمکه وایجمکه وطعاملره ومولودلك حفنده سویلنی خبروشی
کومکه دیلدر ودرت مثلنه: اول اولاده دیلدر ودرت مثلنه:

ثانی لذات وسرده دیلدر ودرت مثلنه: ثالث هدایا واخبار ودرسه
دیلدر واعضادن یورکدیلدر ولوخی بیاعندر

بیت سادس

جسمنده اولان عیبه ومرضنه وقولنره وضدیقلره وکوچك
حیوانلره وقیون وکی کبی اولنره دیلدر ومریخلك زجی موضعیدر
وبوبیت دیلدر. قاهقولنره وصنایع اولان شیشه وتخته وبناء
وغزه وجوره وکذبه وتقوه وهیبه وبنده ودرت مثلنه: اول
اراضی وعیوب جسده دیلدر ودرت مثلنه: ثانی خدام وعبد و
کنیزکاتنه دیلدر ودرت مثلنه: ثالث چوارپالره دیلدر واعضادن
قادینه دیلدر ولوخی قره در

بیت سابع

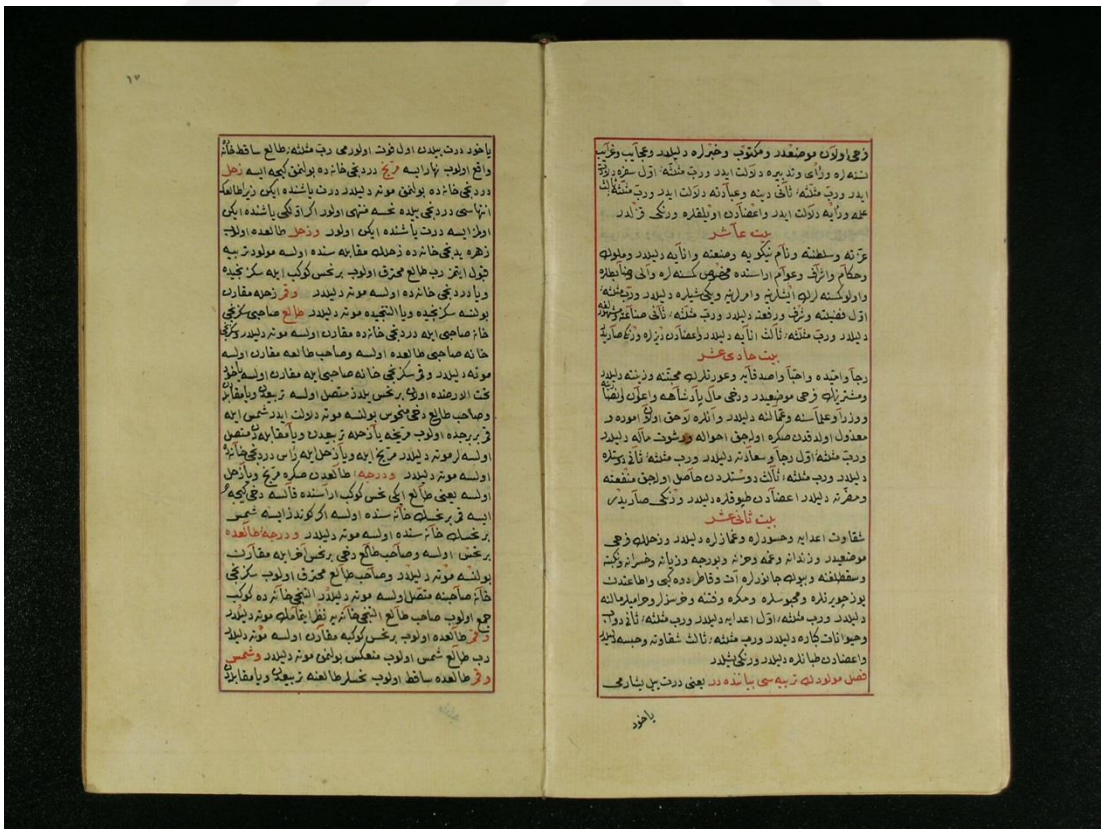
زوجه ونزدیکلره ومدعیلره وخصملره وغائبلره و
اوغریلره وسفره کیدنلرنك قصد ایدیکی مکانلره وقطعلردن
انکاره وعناده واستخفاف واوجوزلغه وقحبلغه دیلدر ودرت
مثلنه: اول زوجیته دولت ایدر ودرت مثلنه: ثانی خصملره
دولت ایدر ودرت مثلنه: ثالث محاربه ایدنلری کسنزه دلت
ایدر کرطریق ترمدن طارج اولر واعضادن یاکه یاکنیه دیلدر
دیلدر ولوخی سکجایدر

بیت ثامن

موته وخوفه ومونه سیدیکنه ومال ومیراثه وعورتنلك وزقنه
وتغیرلکه ودانجیلکه وخصملك یاردیمجیلرینه وعقول نسنه لرکه یاکی
قیلنه وهوشلك اولر الله دیلدر واخوفدن صوقتی حفظه وتبلغه
وهرشیئلك بهاسنده کساده ودرت مثلنه: اول موته دیلدر ودرت
مثلنه: ثانی مالیه ومیراثه دیلدر ودرت مثلنه: ثالث خوف وکچینه
دیلدر واعضادن ذکره وفرجه ودبره دیلدر ولوخی بیاعندر

بیت تاسع

علمه ودینه ووفایه وقضایه واوزانی سفره دیلدر وتحمل

زجی اولدن موضعدر ومکتوب وخبرلره دیلدر وعجایب وغرایب
نسنه لره ورؤای وتدبیره دولت ایدر ودرت مثلنه: اول سفره وزقه
ایدر ودرت مثلنه: ثانی دینه وعبادته دولت ایدر ودرت مثلنه: ثالث
خلقه ورأیه دولت ایدر واعضادن اوتلیقره ودکی قزلدر

بیت عاشر

عزته وسلطنته ونام نیکویه وصنعته وانایه دیلدر ومولودلك
وحکام وارزقه وعوامه اراسنده محضوص کسنه لره وآلی وقرابتلره
واولوکسنه لرلك ایشلرینه واسرارینه ویکی شیلره دیلدر ودرت مثلنه:
اول فضیلته ونزهه ورفعته دیلدر ودرت مثلنه: ثانی صناعته وسوداسنه
دیلدر ودرت مثلنه: ثالث رأیه دیلدر واعضادن زیره وزکه صادیر

بیت حادی عشر

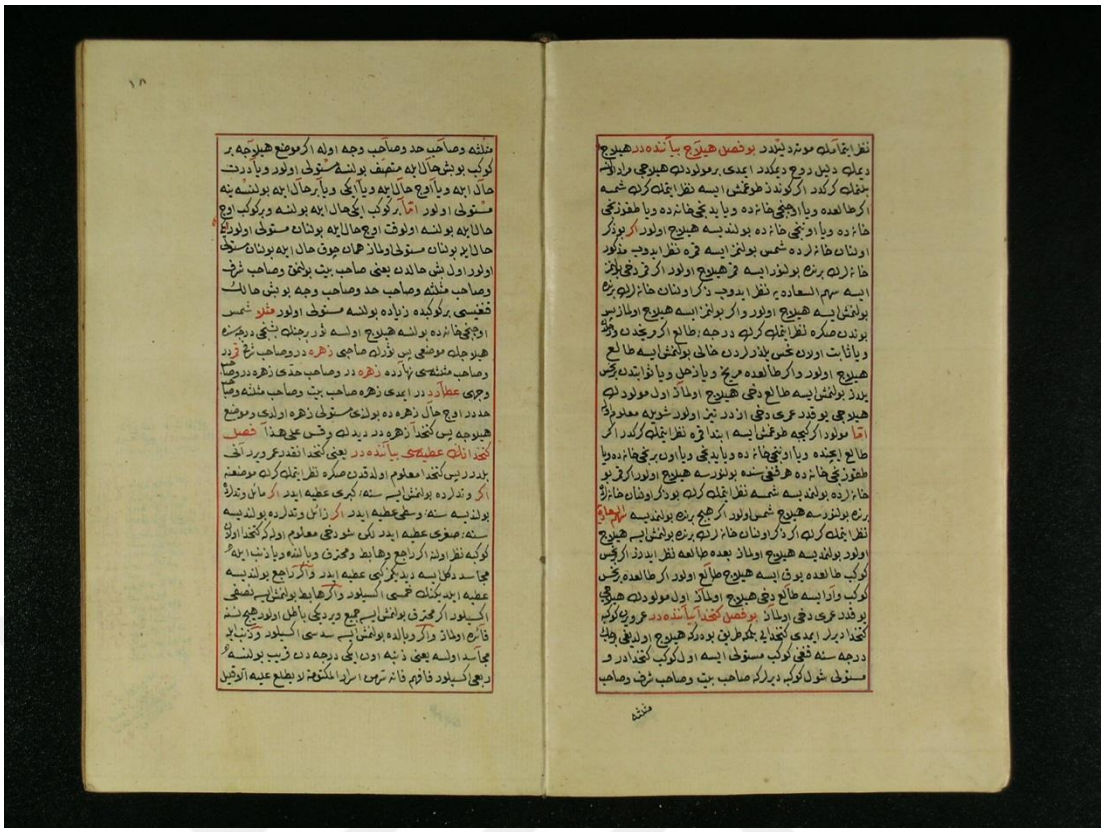
زجی واحده واحبا واحد قرابه وعورتلرنك محبتنه وذینه دیلدر
ومشتریلك زجی موضعیدر ودرتی مال یاردناهه واعلوه ایضاً
وزرا وعلماسنه وحمالته دیلدر وآلده توحش اولنی اموره و
معدول اولدقدن صکره اولجی احواله ورشوت مأیه دیلدر
ودرت مثلنه: اول زجی آوسعادته دیلدر ودرت مثلنه: ثانی دوشنجه
دیلدر ودرت مثلنه: ثالث وسندده حاصل اولجی منفعته
ومغرته دیلدر اعضادن طیوقاره دیلدر ودکی صادیر

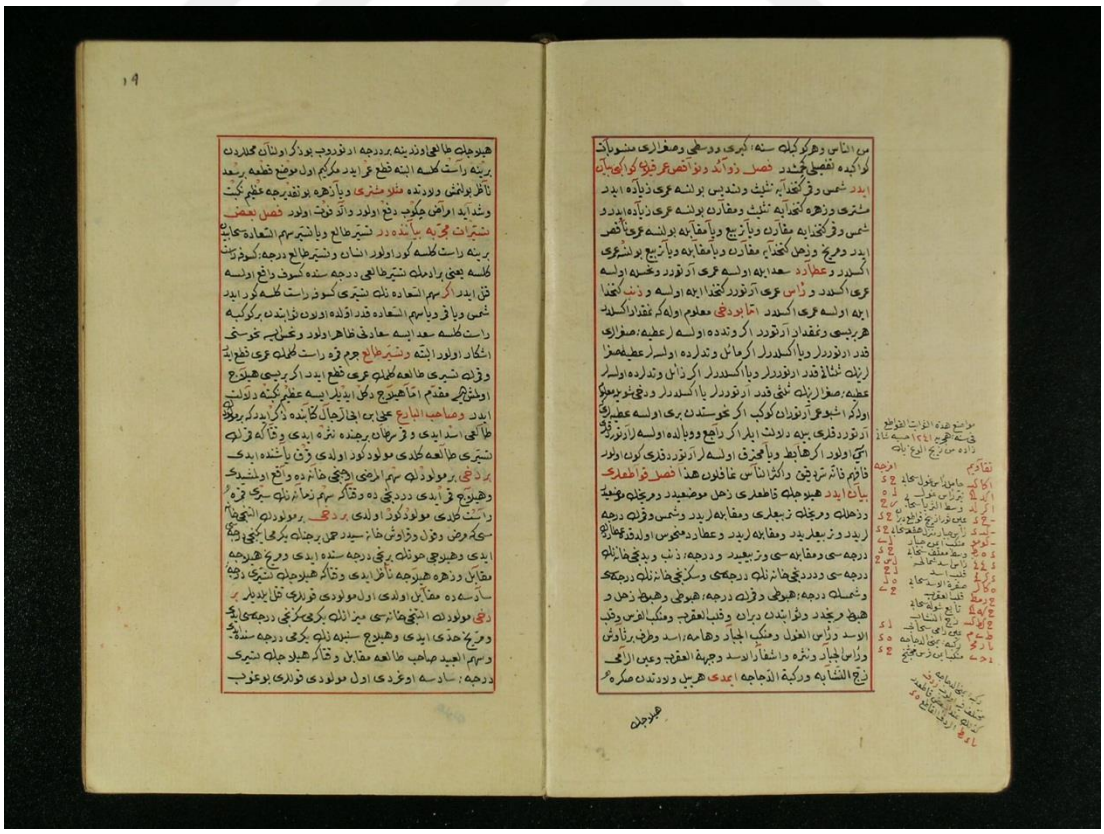
بیت ثانی عشر

لغاوت اعدایه وحسودلره وغمازلره دیلدر وزهرلك زجی
موضعیدر وزندانه وغمه وهمه وبورجه وزیانه وخسرانه وکیتمه
وسقطلغنه وبوبیت جانوزلره آت وقاطردده کی واطاعتدن
یوزچویرنلره وحبوسلره ومکره وخدعه وضرزاوهامیرلرینه
دیلدر ودرت مثلنه: اول اعدایه دیلدر ودرت مثلنه: ثانی دوشمنه
وهیوانات کاره دیلدر ودرت مثلنه: ثالث شقاوته وحبسه دیلدر
واعضادن طیانره دیلدر ودکی دیلدر

فصل مولودلك تربیه سی بیانده در یعنی درت بن یاشنه کی

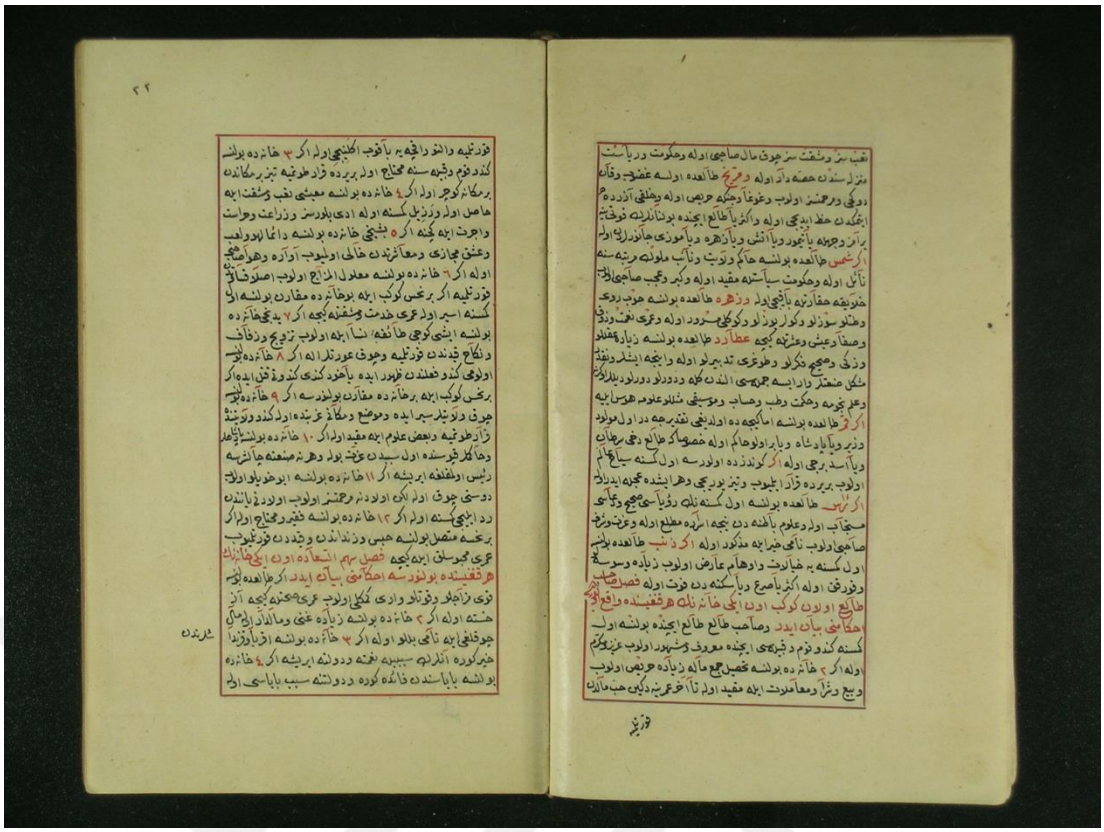
یاخود درت بیدیلدر اول دولت اولورسی ودرت مثلنه: طالع ساطط خانه
واقع اولوب بهارایسه مریخ دردنجی خانه ده بولنمق کبیه ایسه زحل
دردنجی خانه ده بولنمق مونته دیلدر درت یاشنده ایکن زیاطلاقه
انتهاسی دردنجی یلده نحسه منتهی اولور اکر قوی یاشنده ایکن
اولر ایسه درت یاشنده ایکن اولور وزحل طالعده اولور
زهره یدنجی خانه ده زحلله مقارنه سنده اولسه مولودك سببه
تبزل ایتمز دب طالع محرق اولوب برکس کوکب ایله مکز تجیده
ویاددنجی خانه ده اولسه مونته دیلدر وقر زهره مقارنه
بولنسه مکز تجیده ویاالتجیده مونته دیلدر طالع صاحبی مکزنجی
خانه صاحبی ایله دردنجی خانه ده مقارنه اولسه مونته دیلدر وزنجی
خانه صاحبی طالعده اولسه وصاحب طالعه مقارنه اولسه
مونته دیلدر وقر مکزنجی خانه صاحبی ایله مقارنه اولسه یاخود
کت الارضده اولر برکس بیدنجی متصل اولسه تربیتجی وبامقارنه
وصاحب طالع دنجی محرق بولنسه مونته دولت ایدر شمس ایله
قربرجده اولوب مریخه یاآخره تربیدر ویامقارنه متصل
اولسه زمونته دیلدر مریخ ایله ویاآخل ایله راس دردنجی خانه
اولسه مونته دیلدر ودرجه طالعده درجه وبرآخل
اولسه یعنی طالع ایکی نحس کوکب اراسنده فاسنه دنجی برجه
ایسه قربرخط خانه سنده اولسه اکر کوندزایسه شمس
برخط خانه سنده اولسه مونته دیلدر ودرجه طالعده
برنحس اولسه وصاحب طالع دنجی برنحس اوغرایسه مقارنه
بولنسه مونته دیلدر وصاحب طالع محرق اولوب سکزنجی
خانه صاحبنه متصل اولسه مونته دیلدر التجی خانه ده کوکب
دنجی اولوب صاحب طالع التجی خانه نظرایتمکله مونته دیلدر
وقر طالعده اولوب برنحس کوکبه مقارنه اولسه مونته دیلدر
دب طالع شمس اولوب منعطس بولنمق مونته دیلدر وشمس
وقر طالعده ساقط اولوب نحس طالعنه تربیتجی ویامقارنه

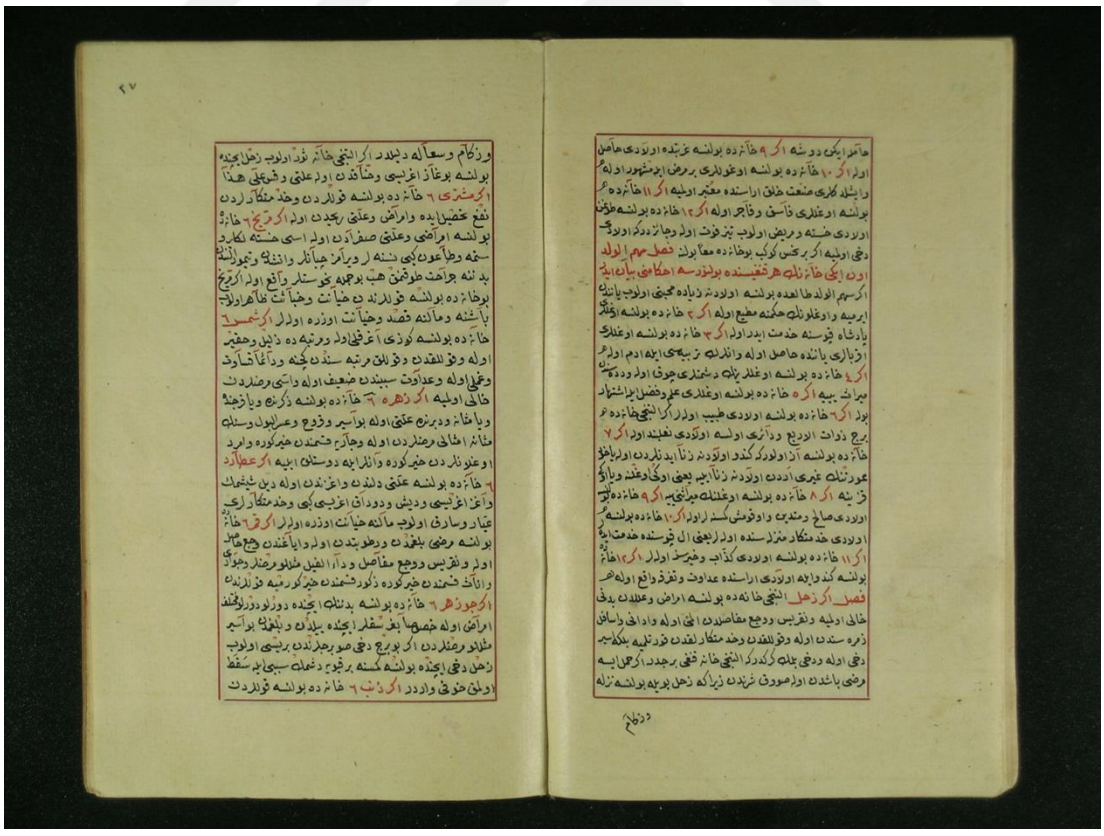

ضرر جکه واراض وعقتی یرامز جبانلرده وحوف ومالنی لیا
وحزون مثلو دشمه اراولد ومحال اولان اشیایه وجود ویردیکی
بی معنی غم وغصه جکمکی اوله واندن علم فصل التاسع خانه منجم
اولدن اون اینجی خانه نلک هرشفیسنده بولنورسه احکامنی
بیان ایدر اگر صاحب ساعد سی طالعده بولنسه اول کسنه
وآتمامریض وخسته وآجیلو اولور وخولدری وهادیم زیاده یشار
اوله وبرایام اوفق حیوانلرهب قریب اصلو اول جیزدن فائده
کورمیه اگر ۲ خانه ده بولنسه کندو خدمتکارلرندن تحمیل
ایدوکیمه لجنه ودواب وبرایمیدن حاصل اولدن فائده یه
معیشتی حاصل اوله اگر ۳ خانه ده بولنسه عز بنده خسته لك
جکمه وعز بنده قولاق وخدمتکارلق ایله ایمدی بواصل
کسنه یه عز بنده یاردد اگر ۴ خانه ده بولنسه اولادی سایر
اوله ویاخود اولادی این قیوسنده محبوس خدمتکارلرنلکیلرنده
اگر ۵ خانه ده بولنسه اولادی مریض وخسته وآجیلو وضعیف
تللو اولور واکثری یشامیوب فوتیت اوله اگر ۶ خانه ده بولنسه
چوقلق مرض وعلت کورمیه وآتمایدی صحنده اوله اگر ۷ خانه ده
بولنسه عورتی ایچون یرامز سوزلرایشدیجی اولدوقی ارصل
کسنه لك اولدندن اول اگر ۸ خانه ده بولنسه بدی معیشتلولق
اقلندن سالم اوله لکن قولاری یشامز اول اگر ۹ خانه ده یاسه
عز بنده خسته اوله ویاسیر اوله اگر ۱۰ خانه ده بولنسه حکام
شمندن بدننه ضرر دوقنه اول جراحتلو ویارملق اری
یدندن دنیه اغیر غم دکیل اگر ۱۱ خانه ده بولنسه دوست
طوندیغی ادمدن حبیب ونسیب اولو وعاقبت انلردن ضرر جکمه
وانلرلی سبیندن غم والمدن خالی اولمیه اگر ۱۲ خانه ده بولنسه
حسب ونسبی اولیانلرکسنه لر عدوی اولانلرلکن مقرتلری
ایرشمیه اماچاریاچمندن ات وقاطردن قسمی ایسلکدن
ضرر جکه زیرا اکثری سقط اولوب هرزمان اوله هر

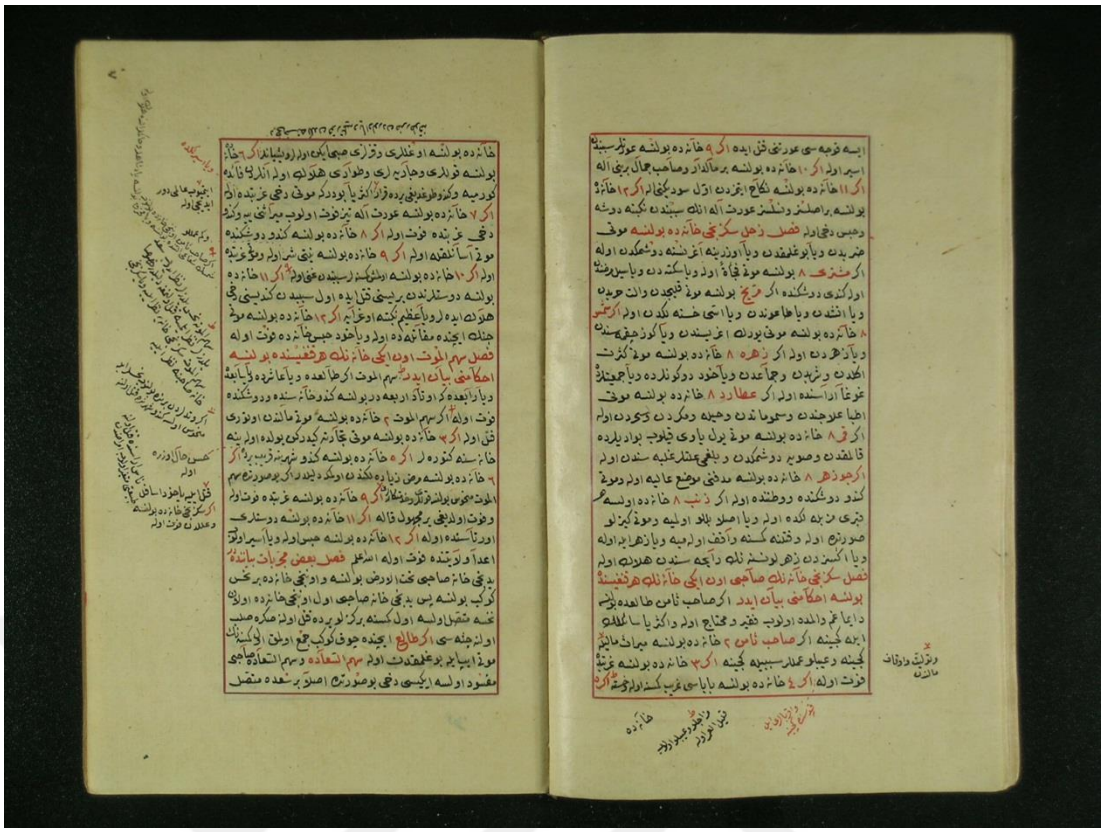
فصل سهم المرض اون اینجی خانه نلک هرشفیسنده بولنورسه
احکامنی بیان ایدر سهم المرض طالعده بولنسه مرضلو اولور
یاغنی وصنعتی وایشی خیرسزاولمله بکله اسیر اولور ویاتوالف
ایدیجی اوله اگر ۲ خانه ده بولنسه موذی یرامز وجوده اولور اگر ۳
خانه ده بولنسه اقربا واولاد اثاری ضررلندن سالم اولمیه اگر ۴ خانه
بولنسه یاباسی خسته المدن دوشه وغم وغصه ایله اولور وزرکافت
دمحصولاتنه چکر کو وموزی هرماندن ضرر دوقنه اگر ۵ خانه ده
بولنسه اولادنه ضرر دوقنه واولادی سببندن غم وغصه
دوشه اگر ۶ خانه ده بولنسه دآتمامرضلردن خورمن اولیه عرق
کوسنه لجه اگر ۷ خانه ده بولنسه آدینی عوقتی سقط ویاآرضلو
اولور واراضی منازعه وخصومت ظاهر اولوهرکیمکه ورتاقلق
ایدر ایسه ضرر جکه اندن اگر ۸ خانه ده بولنورسه دیندن
فوزتفیه ومالنی تلف ایدیجی اوله اگر ۹ خانه ده بولنسه کندی
طوغدیغی دیندن جفوب غیری دینی قبول ایدیه وسفر لرده
دیر لرده خسته لکه اوغرایه وعزتی ذلتی وضعفیه اوله اگر ۱۰ خانه
بولنسه صنعتدن خیر کورمیه وهرزمانه یاخسله اندن ضرر جکه
واماکیر قوسنده حد هندن ضرر جکه بلکه ضرب وجراحت ایرتیشه
انلرلی نزدندن بدننه معیوب کسنه لردن ونشانلو وجراحت ازی
بدندن کتمیه اغیر غم دکیل اگر ۱۱ خانه ده بولنسه عانتلولقی
ودولت طوندیغی کسنه لردن اولوزی غم جکمه واندن کندوزی
خسته المق نعدی ایده اگر ۱۲ خانه ده بولنسه اعدادن ضرر جکه
معیوب کسنه لردن ونشانلو وجراحت ازی بدننه ظاهر اولان
کسنه دن مفرتیه ایرتیشه بدننه فصل اگر زحل بدیجی خانه ده
بولنسه لرکلو زاویه لو اراضی منازعه ومخاصمه اکسك
اولیه وزوجه سندن خیر کورمیه وزوجه سبیله مفارقت
از اولور نیز مفارقت ایده بلکه تزویج ایتمکدن مجتنب اوله
وغربی اورتاسنده تفکر ومحتاج اوله اگر مشتری ۷ خانه ده

بولنسه صاحبه عورت اله وعورتندن خیر کوره وکوندن کونه
تزوج سببندن نفع حاصل اوله وعزی اورتاسنده زیادة الدار
اوله اگر مریخ ۷ خانه ده بولنسه زاتی اولوب حرامه میلی زیاده
اوله وخواهشی ایله محافظه ایدیجی اوله وخواهش وزنا سببیله
الندن فنا دوکله اگر مریخله تربیعی بوخانه ده اولورسه کندوقه
دینی قتل ایده لرزنا دن اولوزی اگر شمس ۷ خانه ده بولنسه
تزوجه راغب اوله وعزیزی بلده ده طوغمش کسنه ایله تزوج ایتمیه
لکن عورتی کندویه حکومت ثیلوب کندو زوجه سنلك مغلوبی اولور
ایسه واگر عورت طالعی ایسه قوجه کی غالب اوله اگر زهره ۷
خانه ده بولنسه چوق عورت الحفه مائل ونکاح وتزوجه راغب
ولیو ولعیه مائل اوله واولادی چوق اولسنه دیدار اگر زهره
ایله مریخ معاً بدننی خانه ده بولنسه لرادن کسنه نلك عرضی زنا
وخواهشی ایله لجه اگر عورت طالعی اولورسه عرضی فاحشه لك
ایله لجه اصلو نکاحه ره واریمیه اگر عطارد ۷ خانه ده بولنسه
اوکله طالعی ایسه لوطی اولور اگر زهره ایله بولنسه مخنث وحیزاولور
اگر عورت طالعی ایسه عطارد یاکذب بولنسه زینتی اولو وکذوکملی
ایده واگر زهره ایله بولنسه کندوسی عمل ایتدره اگر بوصورتده یدیجی
خانه برج جهارده اولورسه اوکله کسنه ایسه حیوانات جماع
ایدندن اوله اگر قمر ۷ خانه ده بولنسه جاریه ایله تزوج ثیله
اگر عورت طالعی ایسه عنوم وعبید قسمنه وارمه واماعبید قسمندن
مالنه ویدننه ضرر دوقنه اگر جوزهر ۷ خانه ده بولنسه یعوقتی
الکه زوجی اولو وانی بیله یاخود مطلقه عوقتی اله اگر اوکله طالعی
ایسه اگر عورت طالعی ایسه برقوجه یه وارمه کم ایکی عوقتی اله اوریعوقتی
بکلر اولو اگر ذنب ۷ خانه ده بولنسه برقوزی وساعوه
وفاحشه ایله تزوج ثیله وعرضی بلده وطنده ایدیجه وسوء وبرکتی
وخواصل شیاسببیله کندویه مغرتیه اصابت ایده عورتلردن مکرنه
بلکه قیوندن اولو فصل یدنجی خانه صاحبی اولوب ایکی خانه نلك

هرشفیسنده بولنسه احکامنی بیان ایدر اگر صاحب ساعد طالعده
بولنسه کندی ارادة اومالزدن مقدم تزوج ایده اگر ۲ خانه
بولنسه عورتدن ایچون مالنی تلف ایتمیه اگر ۳ خانه ده بولنسه عز
تزوج عورت اله وتزوجدن الدیجه عورتی اوسنده خصوصی زیاده
اوله اگر ۴ خانه ده بولنسه کندویه قریب کسنه لردن الم عورتنه
یعنی کندوحمیلرندن اگر ۵ خانه ده بولنسه یرکوچلو عوقتی اله
بلکه نابالغ ایکن جمع اوله اگر ۶ خانه ده بولنسه خورمنی یرجمع
اولو اگر ۷ خانه ده بولنسه حسبی ونسبی بلو عورت اله لکن
اوانلرنی عدآوت اکثری اولیه اگر ۸ خانه ده بولنسه عوقتلك
میراثنی بیه اگر عورت طالعی ایسه قوجه سنلك میراثنه یه اگر ۹
خانه ده بولنسه بیاندن کلمنی یرعورت اله اگر ۱۰ خانه ده بولنسه
حکام ودولت اولدندن برکسنه نلك قرینه اله عوقتی سببندن
دولتدن ومنصبیه نائل اوله اگر ۱۱ خانه ده بولنسه سودیکی معشوقه
نکاح ایده اگر ۱۲ خانه ده بولنسه برحبیبی عوقتی اله ویاخاریجه یر
تزوج ثیله اگر منحوس بولنسه اصلو تزوج ایتمیه واندن اعرض بالصلا

فصل سهم التزوج اون اینجی خانه نلك هرشفیسنده بولنورسه
احکامنی بیان ایدر اگر سهم التزوج طالعده بولنسه اول
کسنه نیز جلو اوله اگر عورت ایسه نیز جلو قوجه واره اگر
اگر ۲ خانه ده بولنسه خلو بقدر ایله جمع اولو ومالنی کوزل خرجلیه
الحفه صرفه ایده اگر ۳ خانه ده بولنسه کندی ازبالرندن ومتعلقه
بریحی اله اگر بوصورتده اوچنجی خانه منحوس بولنسه قرنداشنه
جماع ایسه قوبا اگر ۴ خانه ده بولنسه یاباسی ازبالرندن یرکسنه ایر
جمع اولو اگر ۵ خانه ده بولنسه برنابالغ ایله تزوج ثیله اگر شمس
خانه ده مرتبه محبوس بولنسه کندو اولادندن جماع ایسه اگر ۶ خانه ده
بولنسه خلو بقدر جمع اولو وچوکین بوزلولرایله جمع اولو اگر ۷ خانه ده
بولنسه کندو مرتبه سندن اولدن کسنه لردن قزاله اگر ۸ خانه ده
بولنسه هرکز عورتی سبب اولدیغی عورتی فتن ایده اگر عوقتی طالعی

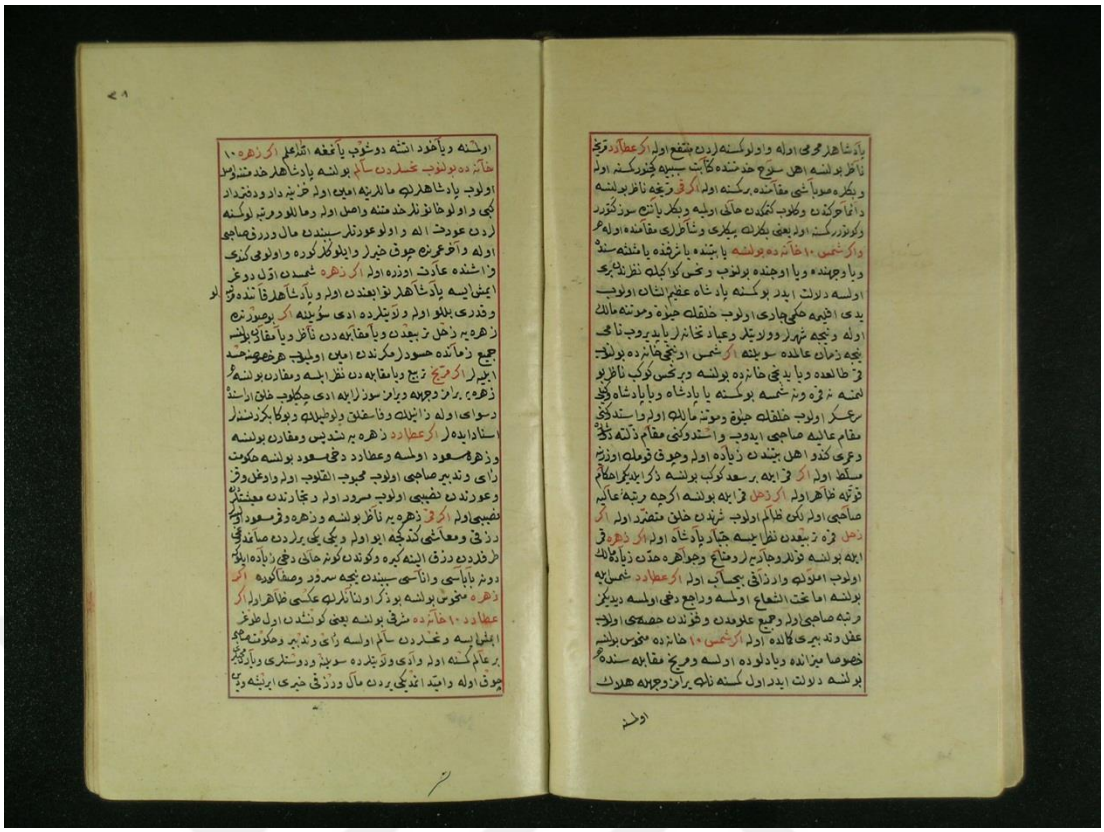

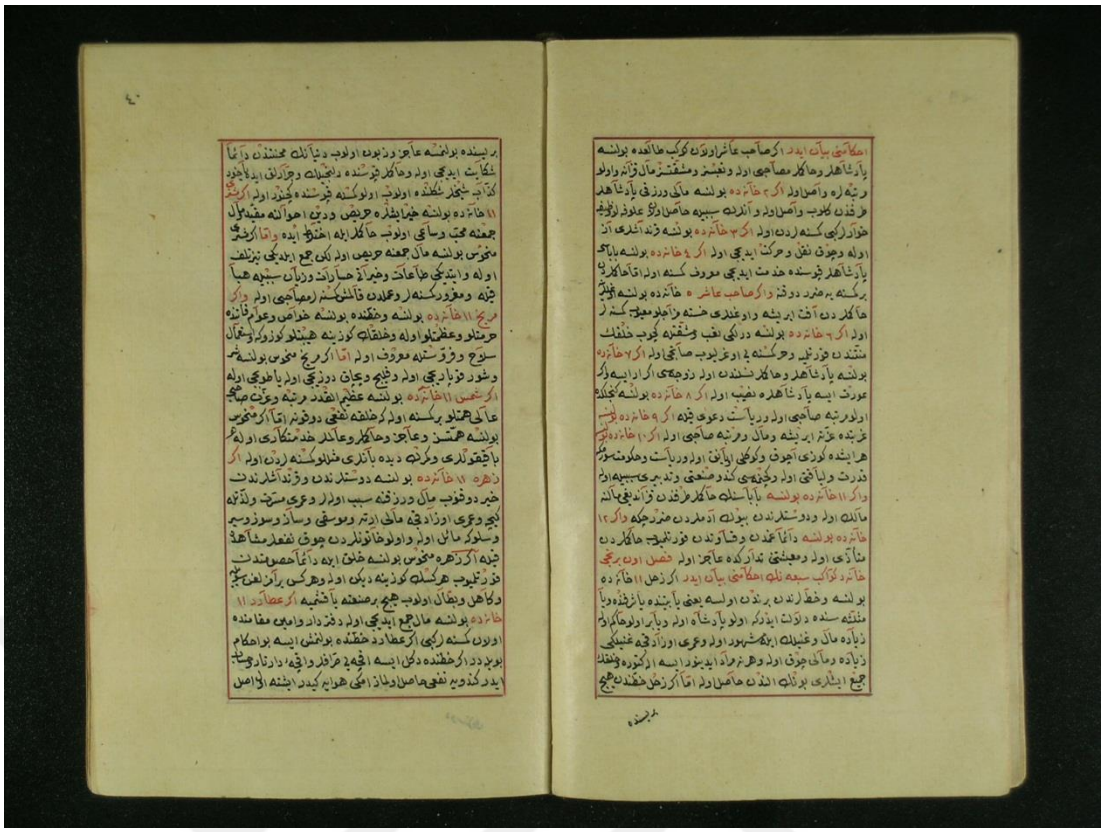

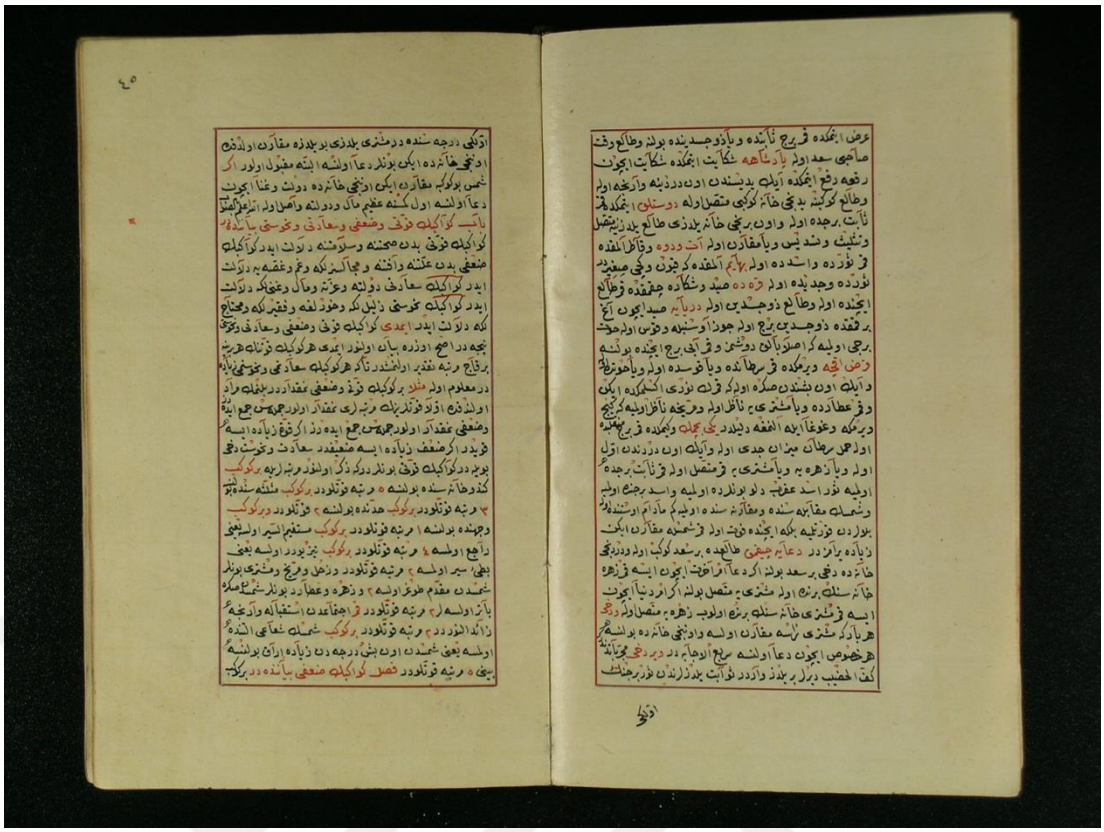
کوکبی سعود کردد منحوس اوتامق کردد وطالع وقت وطالع بلدزی
منحوس اوتامق کردد و اوتاد اربعه ده دنی نحس بولمامق کرکدر
ودنی معلوم اولدکه هرخصوص که هرکون ویاهر هفته ده ویاهر
آی یاسنده ایشلنور معتاد اولمغی اولد یراصل نسنه‌ده اختیار آنه
هاجت یوقدر مثلو برآدم هرکون یوز دفعا ایچون دکاکنه اوتوزر
درآدم حکومت ایچون هرکون دیوانه کیدر بولنزه هرکون وقت
اوزره لمثله لزوم دکلدر معتاددر ودنی برآدم هرهفته زائف
اولمق وحمام کیرملک معتاد ایشه وهرکون فایده یوب حصاره
ویاآسکداره کیمکه معتاد ایسه بولنزه وقت کون مثله لزوم دکلدر
وبرآدم هرآی برمست ویابوح ویادلدن کیملک معتاد ایدنلی بریا
دنی اختیاره حاجت یوقدر ویاهرایش برکره سهل ایچون وفاق
الدزمق معتاد ایمغی بولنزه اختیاره وقت لزوم دکلدر ودنی
معلوم اولدکه هرخصوص که الدن نیز دوغمق مراد اولنسه ویابرکسنه
اولمق ویا اول خصوصده ثبات اولیوب نیز بوزلمق مراد اولنسه اکر
طالع برج منقلبه کلدی و دنی برج منقلبه اولمق کرکدر ثم برج
منقلب بولندی مثل رمضان میزان جدی الخ بلکه برج منقلب عاقل
وخوخصوصلرکه ارکک مراد اولد ویاآیکی کسنه آرامنده مشترک
خصوصلر اولد اول وقتده ذوجسدین برمی طالع کردد وقر دنی
ذوجسدین برجنده اولمق کرکدر مثلو اوتاقلق وتدریج وزفاف
سیر وتکاریکی امآ تحول خصوصنده کم ثبات مراد اولنسه ثابت
برج طالع کردد و قر ثابت برج ده بولمق کرکدر بنابر یاخلق ومنقلب
اولمق دیکی اوه کیرملک ومثلو صاتمق الخ وصنع ایچون وقف
ونکاح واخلاج دکلدر یکی بولندزده ثبات مراد در ودنی جمع اختیاریه
قرطالعده بولمغی جائز دکلدر مکر بیع وشراده ضرر ایغن ودنی جمیع اختیاریه
مراد اولدن خصوصلرطالع سی وکوکبی سعد کردد الاوجه قیلنه
ایچون اولدنده منحوس بولمغی کرکدر مثلو خصومت دشمن طالع سی
یدنی طالعنده برنحس دوشورملک کرکدر ویدنی طالع ثلثه کوکبلری

منحوس

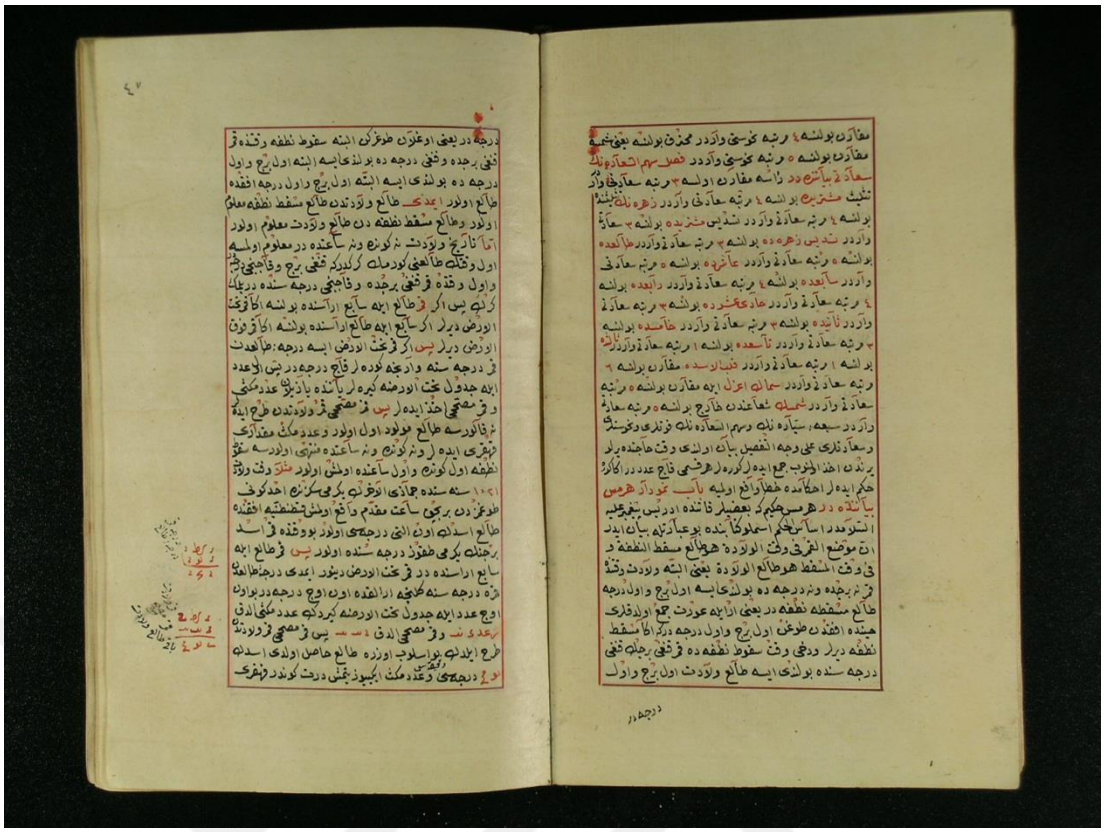

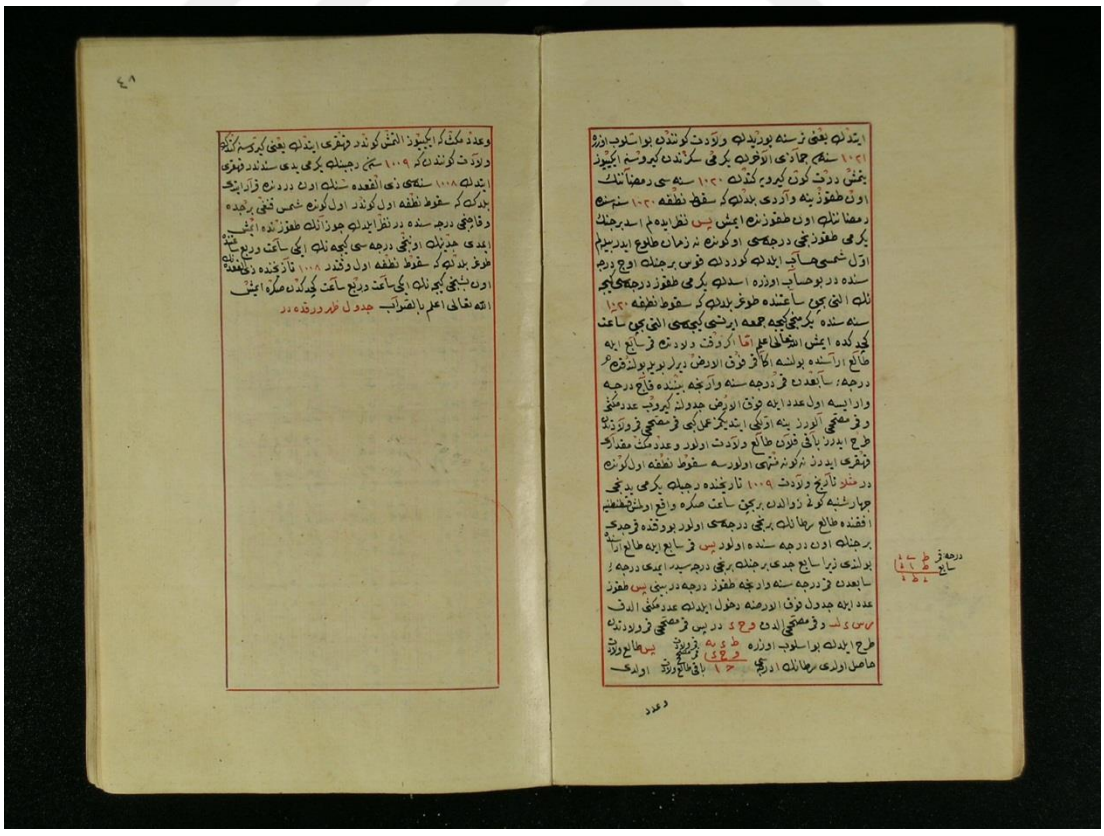
صکره اولکر آیلک نوری اکسلمکده بولنه حسنه اوج رابعه
عدوح اولدنده قر اول مرضلک طبیعتنه مخالف اولدن رجعده
برلنه ویرسعد کوکبه ناظر اولم مثلو اول مرضلک مادتی اتمام
قر باردد رجعده اولم اکر مرضلک مادتی باردد ایسه قر هاربرجعده
برلم مسهل بحمکده قر باقی برجعده بولنه ویرنجه ناظر بولنه مشتری
مقارنت بولمغیله کم قطع ایدر مجوز در کوزه عزوج ایحمکده قر مشتری
منصل بولنه ویرنجدن ساقط اولم قات المق وهجامت ایحمکده
قر نوزده وجهوزاده بولمغیله هوایه ویاآذری رجعده بولنه اوعزوج
سنت ایحمکده قر عطارد بولمغیله ویرنجدن ساقط اولم عزوم ویابه
صاحبوز المغده قر جوزاده ومیزانده ودلوده اولم والنجی طالع
سعد اولم وصاحبی اولکوکبه طالع صاحبی اولم کوکبه منصل اولم
عودت خلونجه کیرملکده قر نوزده واسده وجوزاده اولم و
زهره یه ناظر اولم حکمه جیفوب وناصه یاآزمق مراد اولنسه ایحمکده قر برج
منقلبده اولم وطالع قریخ طالع سی اولم فاحفوت قول الرابعه
قر اونجی طالعده بولنسه تحت الارض بولمغیله قره یه سفر ایحمکده
کر کذو منزلنده جیفوب پورکه یاخود بلده در قر جعده بده اکر
وطعون نجی طالع سعد اولم در یاآسفر به ایحمکده کر کیملک نحوسه
الوب یکدن احمقده در دیاآیرلدنده دنی کوردکده ویا
غیری ایله هرنه ایله اولورسه اولسون قر سرطالع ویاحوت طالع
وزحل ویاآبریخ آرتمجی اوکیجده وطالعده بولمغیله شهره کیرمک
شهرت دیرملک ایسه مرادی فی عائره اولم اکر خوره کیرملک
کرکدر ایسه قر زردشجیده اولم وقت الشعاع اولم وحمه حلو
ایحمکده وبعیده قر مشتری طالع سی قر زدن برپسنده اولم وطالع
دنی مشتری طالع سی اوله ویاآخوذ اسد وعقرب اولم واونجی
طالع سعود وصاحبی سعود بولم سحاق وعلی ایحمکده طالع
وطالع یدنزی وقر مسعود بولمغی کرکدر خوارج یاحمکده قر
زحل طالع الرنج اولم واونجی طالع ثابت برج اولم طالع ثابت

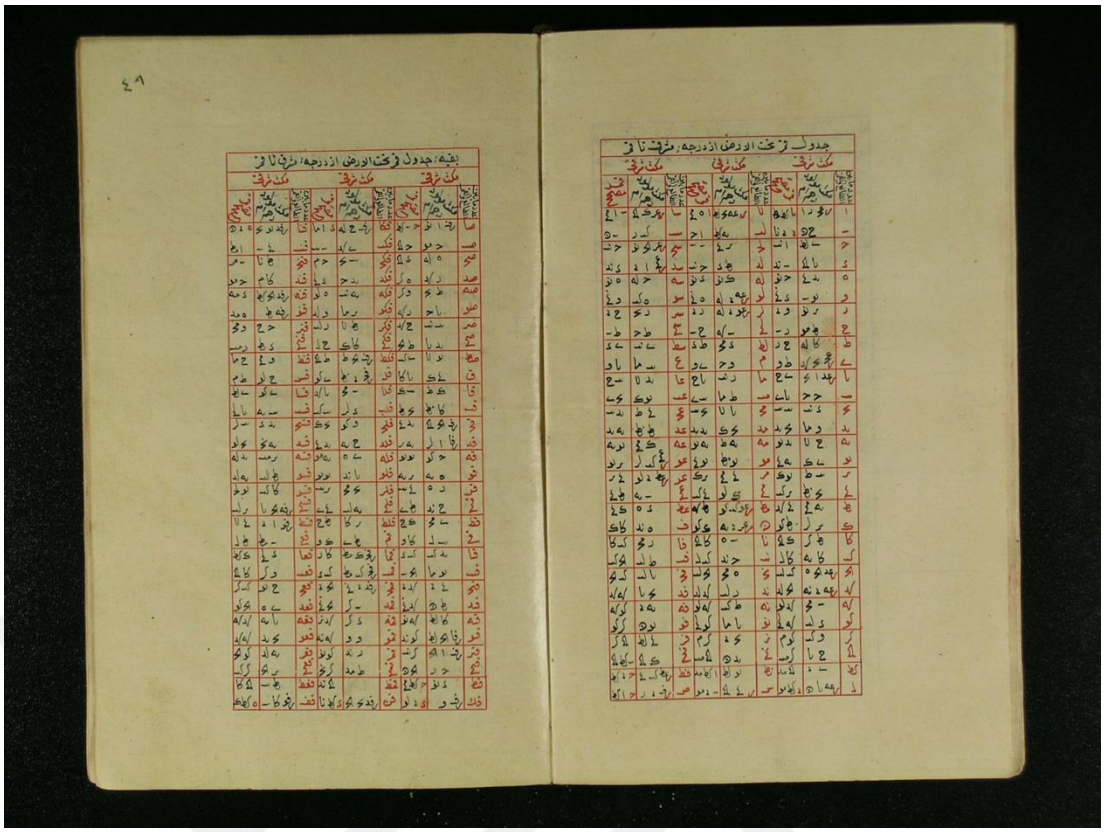
صکره

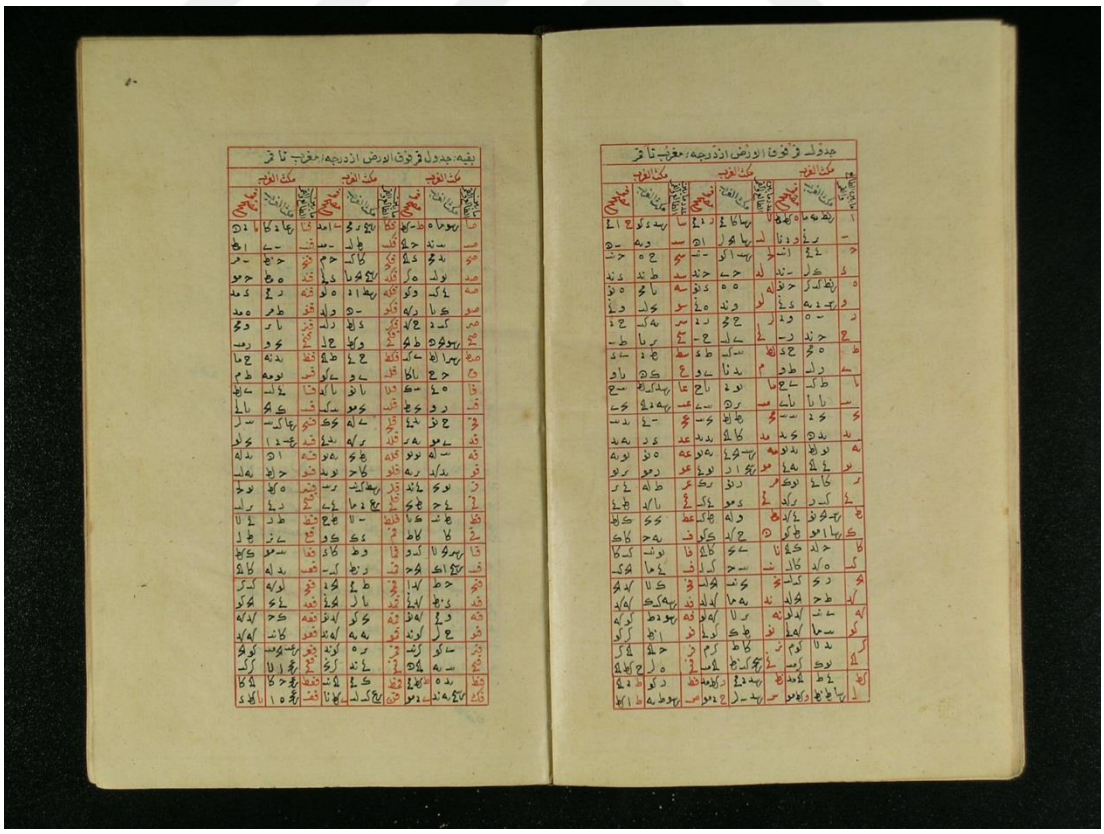

جدول قرنخت الارض از درجه مغرب تا قر

بقیه جدول قرنخت الارض از درجه مغرب تا قر

